

JĀNAKĪHARANA.

සිංහල මහා කවි ත්‍රිකූමා රජය නිර්මාණ

විරචිත

ජානකීහරණ

මහා කාව්‍යය.

ශ්‍රේෂ්ඨාභිමාන අපවත් ව චක්‍රධරාභාරාද්‍රව නුබුයෙන්

විද්‍යාලක්ෂාර පරිවේණාධිපති

ගණාධිපති

ධර්මාරාම සථවිර සවාමිසාදකයන් වහන්සේ

විසිසි

ව්‍යාකෘතසාරී පද්‍යකාවිකාශ හා සංශෝධනයකරණලදී

ඩී. ඩී. ජේ. සේනානායක ගාඪ්‍යයේ ආරච්චිවත

මාවිසින් සත්‍යසම්මුඛය යන්ත්‍රාලයෙහි

අච්ඡිද්‍රව්‍යවිද්‍යා ප්‍රසිද්ධකරණලදී.

1891

JĀNAKĪHARAṆA,

An Epic Poem in Sanskrit,

BY THE CELEBRATED SIṄHALESE POET

KUMĀRADĀSA, KING OF CEYLON.

RESTORED INTO METRE FROM A SIṄHALESE
LITERAL PARAPHRASE, AND EDITED
WITH THE REVISED "SANNA,"

BY

K. DHARMĀRĀMA STHAVIRA,

Principal of the Vidyālaṅkāra (Oriental) College, Pēliya-goḍa, Kēlaṇiya.

CEYLON :

Printed and Published by D. D. J. SĒNĀNĀYAKA, ARACHCHI,

At the "Satya-samuchchaya" Press, Pēliya-goḍa.

1891.

සිංහල මහාකවි ශ්‍රී කුමාරදාසනරේණු

විරචිත

ජානකීහරණ මහාකාව්‍යය.

පුරාතන පද්‍යම් සන්ත සහිතයි.

ශෛලාක අපවත්ති තුබුණෙන්, රත්මලාණේ පුරාණ විහාරස්ථාන

පැලියගොඩ විද්‍යාලධිකාර පරිච්ඡේදිපති

ගණවරාජී ධම්මාරාම ස්වර්ණාචාර්යාණන්වහන්සේ

විසින්

ව්‍යාකෘත්‍යසාරී පද්‍යබ්‍රහ්මය හා සංශෝධනයද කරනලදී.

ශ්‍රී බ්‍රිඩ් වර්ම දෙදස සාරසිය තෙතිස්වන්තෙන් මතු වර්ෂයෙහි

දෙගන් දුනියෙල් ජයතිලක සේනානායක

හාර්දිස් ආරච්චි වන මා විසින්

පැලියගොඩ සත්‍යසම්මුච්චය සන්ත්‍යාලයෙහි

අවුද්‍යාපා ප්‍රසිද්ධකරනලදී.

1891.

वाराणस्यां

श्रीगोविन्ददासमहाशयाय तुष्टिदायवशात् प्रदत्तमिदं,
लङ्काधिवासिना ऋद्धिमित्रेण श्रीधर्मारामनायकस्यविष्णोर्नि.

K. Dharmārāma
High Priest

PREFACE.

1-5-94.

FEW languages possess a literature equal in wealth and variety to that of Sanskrit, the so-called "language of the gods." In Sanskrit literature, which comprehends almost every branch of knowledge, poetry, as is to be expected from the genius of a cultured Oriental people, occupies a very prominent position, both by its quantity and by its quality. In poetry, epic composition, or, as it is called, the *mahākavya*, holds the foremost place of honour. To leave behind him a composition of this class was the glory and ambition of the greatest bard of India. Yet the number of *mahākavyas* is far from being large. Unusually bold and interesting, therefore, must be the attempt of a stranger to match those great masters, including Kālidāsa himself, in their own favourite art. Such an attempt has, however, been made, and that with no little success, as the following pages will show, by no less a personage than a sovereign of our own Island.

In presenting to the public King Kumārādāsa's celebrated poem, or rather a reconstruction of it, the "*Jānakīharṇa*," we may, perhaps, be excused for making a few introductory observations, which, apart from their bearing on the work itself, will, we venture to hope, throw some light on more than one obscure point in the history of Sanskrit literature.

King Kumārādāsa, otherwise known as Kumāradhātusēna, the author of the "*Jānakīharṇa*," ascended the throne

of Ceylon about the year 517 of the Christian era. The account of his reign, given in the "Mahávaṇsa," is exceedingly brief, so much so that it is supposed that a chapter recording the events of his rule has been lost. The "Mahávaṇsa" disposes him off in a few verses, beginning with "Tassachchaye Kumáradidhátusénóti vissutó ahú tassa suto rájá dévarúpó mahábaló," in which are mentioned the prominent works of this "powerful monarch, known as Kumáradhátuséna, whose form was like unto that of the gods," and his death in the ninth year of his reign. In these verses there is nothing to show that the king was a great poet, or that the "Jánakiharana" was composed by him. But there is unimpeachable evidence from other sources clearly establishing both these points. In the well-known work of the President of the Mayúrapáda Parivéṇa, the "Pújávali," there occurs a passage which runs thus :—"The prince Muggallána (Moggallána), the son of Dásenkeli (Dhátuséna), escaped to India, through fear of the king of Sigiri (Kásyapa), but returning with an army he destroyed the parricide Kasub (Kásyapa) and reigned eighteen years. His son Kumáradása, who was a profound scholar, reigned nine years, and died by throwing himself into the funeral pile of his friend Kálidása." The following lines from the "Perakumbásirita" fully corroborate the above statement, and further record the very high merits of the king as a poet :—

Ejara Kiviyara pinin Jánakiharanaṇṇa mahakavbendi.
Kumaradas rada Kálidasa nam kivindu haṭa siya divipídi.

[The King Kumáradása, who with immortal poetic felicity composed the Jánakiharana and other Mahákávyas, sacrificed his life for the great poet Kálidása.]

Thus there can be no doubt that Moggallána's son, who succeeded him, was known both as Kumáradása and Kumáradhátuséna. In the face of such historical evidence as the above, the contention of some writers of the present day, who attempt to make two separate individuals, a king and a poet, out of this one monarch, and even go so far as

to deny the existence of a king of the name of Kumáradása, cannot have any claims for serious consideration.

According to the "Mahávaṃsa" and the "Kávyasékhara," Kumáradása was a scion of the Maurya dynasty established in Ceylon by the princess sent by the Emperor Asóka to attend on the branch of the sacred Bo-tree.

Nothing positive can be known about the education of our poet-king. It may however be fairly assumed that he must have prosecuted his studies in the school of the Brahman* pandits, who then resided in the Island, holding such honourable offices as royal tutors and chaplains of the palace, and rewarded with princely bounty. Wijaya's grandson, Paṇḍukábhaya, fourth in the line of Laṅkā's sovereigns, was the pupil of a learned and wealthy Brahman, Paṇḍula by name, who not only educated the young prince, but also supplied him with the "sinews of war" with which he won the sceptre for himself.

History bears evidence to the high degree of the knowledge of the Védas and other Sanskrit studies which prevailed in those olden times in our Island. But when Buddhism was introduced in the reign of Paṇḍukábhaya's grandson, Dévanampiyatissa (236 A.B.), the Siṅhalese took themselves more to the study of the new religion than to that of the Védas. Sanskrit, however, was not on that account neglected. On the contrary, it became the invariable custom of the Siṅhalese students to learn grammar, logic, and other allied subjects in Sanskrit, the knowledge of which rendered the acquisition of Páli and the doctrines of Buddhism easier. Hence there flourished in Ceylon at different times many a native scholar who possessed a complete mastery over the various systems taught by Páṇini (Kátyáyana, Patañjali), Chandra, &c., and still older grammarians, as A'pisiáliya and Sákaṭáyana. Several Sanskrit works have been composed by these, such as

* As Kumáradása's father is said to have resided in India for eighteen years, some suppose the young prince received his education there.

the "Chandra Pañchikā" of Ratnasrījñānāchārya,* the "Bālāvabódhana" (Chāndra Vritti) of Mahā Kasyapasthāvira, and "Daivajña Kāmadhēnu" of Anavamadarsi Sangha Rāja. So far we have spoken of the luminaries of the church; nor were the laity a whit backward in learning, for we are told that such lay scholars as Sūrapāda, Dharmakīrtipāda, &c., composed various Buddhistic works in Sanskrit. The works and fame of such scholars, Maudgalayāna Mahāsthavira of Anurādhapura, Sarīputra Mahāsthavira of Polonnaruwa, and in later times King Paṇḍita Parākrama Bāhu, the Sangha Rājas (Primates) Wanaratna, Sri Dharmakīrti, Sri Rāhula, "the supreme master of six languages," and a host of others, bear ample testimony to the eminent proficiency attained to in Sanskrit studies by the Buddhist scholars of Ceylon. It is indeed well said† that the study of other systems, both religious and profane, leads not only to a facility of grasping the doctrines of Buddhism, but also to a firm and well-established faith therein.

Though many important poetical works appear to have been composed by the old pandits of Ceylon, yet only a few of them have survived the ravages of time. Of these few we may mention as specimens such small poems as Nāmashta Sataka and Buddha Gadga, in Sanskrit; Sasadā, Kusadā,

* It is from a Sanskrit inscription at Buddha-gaya that we know this scholar to be of Siṅhalese origin. Dr. Rājendra Lalmitra gives a facsimile of the inscription in his well-known work the "Buddhagayā." In his translation one passage reads "Sinhala dvīpa janmanā Paṇḍita Ratna Srījana Bhikṣuṇā." Here "Srījana" is a clerical error, for the facsimile obviously gives "Srījñāna." It must be to this same scholar Sri Rāhula Sthavira alludes to under the names of "Ratnamatipāda," "Ratna Sri Jñānāchārya," &c. In the latter part of his life he appears to have proceeded to India and lived under the patronage of the son of a Buddhist king, Kīrti Rāja.

† Yēsaṃ nasaññhitā pañña nēka satthantarōchitā.
Sammōhabbhāhatāvētē nāva bujjhanti kiñchipi.
Takkavāṭṭakaraṇaṇṇa dhamma vinayam sutvā siyō paññāvā.
Tēnāṃ sukhisārābhūta rāchanā viññāyatē kēvalam.
Hētunchāpi phalēna tēnacha phalam sampassamānōtatō.
Bōdhiṃ saddhaṃ teva tassa mahatā vāyāmatō sambhavam.

Muvadevdá, and Kávyasékhara, in Siñhalese ; Páramí Sataka, Samanta Kúṭa Vaṇṇaṇá, and Dáṭṭhá Vansa, in Páli. But besides the “Jánakiharana,” we have not heard of any other Sanskrit *mahákavya* extant composed by a native scholar.

Although the fame of Kumáradása and the “Jánakiharana” seems to have been widespread for a good length of time both here and in the neighbouring continent, yet modern scholars outside Ceylon know but little about the royal bard and his great poem. Professor Peterson has, however, published in the Journal of the Bombay Royal Asiatic Society the following four verses, quoted as Kumáradása’s in the “Auchityálañkára,” “Sárngadhara-paddhati,” and “Subhàshitàvali” :—

1. Āyi vijahīhi dṛiḍhopa gúhanam
Tyaja nava sanga ma—bhīru vallabham
Aruṇa karóḍgama ésha vartatē
Vara tanu sampravadanti kukkuṭāh.
2. Pasyanhato manmatha bāṇa pátaih
Sakto vidhátum nanimīlya chakshuh
Ūrú vidhátaráhi Kṛitau Kathamtá
Vityása tasyám sumatérvitarkah.
3. S’isira s’íkara váhini mārutē
Charati vṛiṣṭi bhayádiva satvarah
Manasijah pravivésa viyógini
Hridaya máhita sóka hutásanam.
4. Bhrántvá vivasvánatha dakṣhiṇásá
Málambya sarvatra karaprasári
Ṛtviktató nihsva ivapratasthé
Vásúpa labdhya dhanadasya vásan.

The first verse does not appear in the present work. We have not seen in the Siñhalese sanna books a paraphrase corresponding to it. The second is the 29th verse of the first canto ; the third the 63rd of the eleventh canto ; and the fourth the 3rd of the second canto. Here, too, it will be noticed that the second and fourth verses are not free from error, and differ from our version.

The first verse "Ayivijahíhi," &c., is quoted as an example in the "Auchityálañkára" by Kshéméndra, a Cashmere poet of the eleventh century. The fourth line of this verse occurs in "Mahábháshya" and in the "Uṇádi Sūtras," annotated by Ujvaladatta. In the animated controversy that was carried on between Professor Peterson and Professor Bhandarkar regarding the date of "Patañjali," the former adduces among other arguments the above fact, and insists on assigning the grammarian to a later date than that of Kumáradása. We have already stated that this verse is not found in the Siṅhalese sanna (paraphrase). It might perhaps belong to a lost poem of Kumáradása if no reasons to the contrary were forthcoming. Ujvaladatta, who, elsewhere quoting Kumáradása, names the poem, here simply states "Sambuddhi hrasvatve varatanu Sampravadanti Kukkuṭáh iti vṛittih." Further, Gangádása's "Chandó mañjarí" attributes this verse to Bhāravi. When these facts are considered there is scarcely any room to doubt that Kshéméndra's statement is erroneous.

The second and third verses are said to be given in the "Sārṅgadharaṇapaddhati" and the fourth in the "Sudhāshī-tāvali." Ujvaladatta, exemplifying Sākatáyana Sūtra "kridhú madúibhyah kit," in the "Uṇádi Sūtras," quotes the first line of the 71st verse of the 11th canto as "Mahishadhú saritas saritastata ite Jánakíharaṇé yamakam." In the old Siṅhalese paraphrase of Kédárabhatta's "Vṛitta-ratnākara" the first two lines of the second verse of the first canto are quoted as an example.

According to Professor Peterson the following verse, attributed to Rájasekhara, occurs in Jalhana's "Súkti-muktāvali"—

Jánakíharaṇam kartum Raghuvansé sthité sati
Kaviḥ kumáradásascha Rávaṇascha yadikshamah.

From this epigrammatic verse, which has a two-fold meaning, we learn that the "Jánakíharaṇa" was composed after the "Raghuvansa," and that it was considered not inferior to Kálidása's celebrated epic.

Though the foregoing statements show conclusively that the “Jánakīharāṇa” commanded a very wide popularity among the scholars of old, both here and in India, the original stanzas of the poem seem unfortunately to be entirely lost. In the search for ancient manuscripts undertaken on behalf of the Government Oriental Library, only the Sīṃhalese sanna book was found. Nor is there any sign of the existence of the original poem in India.

The reader will now, perhaps, have an idea of the present work, which is a reconstruction of the poem from the materials supplied by the Sīṃhalese sanna (paraphrase). But before we enter on this part of the subject, an episode, interesting in a more than ordinary degree, no less for the light it throws on the life of King Kumāradāsa than for the thick veil of mystery that enshrouds it, demands our attention. In the preceding pages allusions were made to a friendship that existed between Kumāradāsa and a poet, Kālidāsa, and to the tragical death of the king. It is impossible to give within the compass of a short Preface this sad and touching story in full; but at least a bare outline of it is desirable for the sake of such readers as are unacquainted with the traditional lore of the Island. The story in brief is this :—

The king was in the habit of frequenting the house of a woman to whom he was attached. On one of these visits he wrote on the wall the two lines—

“ Padmāda padmanodbhūtam
Sṛyāté na cha dṛisyāté,”

[It is heard but not seen that another (new lotus) flower is produced from a lotus],

and under them a notice of reward for the person who would complete the verse. Kālidāsa, then on a visit to the great royal bard, whose poem he had seen in India, took lodgings that evening, as chance would have it, in the same

house, and happening to see the lines on the wall, completed the verse by adding

“ Bálé ! tava mukhámhbhójat
Tvannétréndívaradvayam.”

[O young woman ! from the lotus of thy face have sprung up the two blue lilies of thine eyes.]

The woman, to whom perhaps the poet meant the lines as a compliment, influenced by the hope of obtaining the promised reward, murdered Kálidása that night and hid his body. When the king visited her the following morning, she demanded the reward as the author of the couplet. But Kumáradása, detecting in them the genius of the true poet, would not believe her, but insisted on her disclosing the real author. On being threatened, the murderess confessed her crime. When the corpse of Kálidása was brought out, the sorrow and consternation of the king knew no bounds. He ordered a grand funeral in honour of the renowned poet. When the pile was lighted, the generous-hearted monarch, overwhelmed with sorrow, sprang into the fire and was soon consumed by the flames together with his brother bard. Five queens of the king instantly followed his example. According to the Singhalese custom seven monuments were erected and seven bó-trees planted on the spot of the cremation.* This sad event appears to have happened at Mátara, where the king is said to have resided at the time. Within the town there is a place by the name of Hatbódiwatta (the garden of seven bó-trees), which tradition points out as the scene of this tragedy.*

How far this story is credible it is for the reader to judge. It is our opinion that it cannot be altogether fictitious. Leaving the reader to draw his own conclusions, we

* It may be interesting to know that a similar story is current in Mysore, with Bhoja substituted for Kumáradása. Kálidása is murdered by a courtesan under the same circumstances ; but Bhoja, unlike Kumáradása, does not think it necessary to sacrifice his life for the poet.

hall only show that a Kálidása lived at the time of Kumá-adása. It is very difficult to say with certainty which poet—or there were doubtless more than one† bearing that name—should be taken here. The opinions of scholars who have written on the date and life of Kálidása are conflicting in the highest degree, and the multiplicity of Vikramádityas and Śhójas—names inseparably associated with that of Kálidása—has tended to confound the confusion.

Some scholars stick to the opinion that the great Kálidása, ‘the Shakespeare of the East,’ flourished at the court of Vikramáditya, who ruled over Ujjayéní in Avanti about 1,946 years ago. In the “Váchaspatya,” the well-known Lexicon of Professor Śrī Tāránátha Tarkaváchaspati, a few verses are quoted from the “Jyotirvidábharaṇa,” according to which, after composing Raghuvansa, Kumára Sambhava, and other poems, Kálidása wrote this astronomical work in the Kaliyuga year 3068, *i.e.*, 1,922 years ago. Such a positive statement should under ordinary circumstances be taken as finally solving the question, but that the book itself supplies facts fatal to its credibility. Mr. Bhan Daji has brought them out in an elaborate paper on “The Sanskrit Poet Kálidása,” contributed to the Journal of the Bombay Royal Asiatic Society, where he shows that the method given in the “Jyotirvidábharaṇa” for finding out the Ayánansa by subtracting 445 from the saka year and dividing the remainder by 60, is conclusive evidence against the above theory. Whether Mr. Bhan Daji has succeeded in his primary object of proving the identity of Kálidása with Mátrigupta, who ruled over Cashmere, is open to question; but he has forcibly shown that neither the Vikramáditya, at whose court the “nine gems” flourished, nor Kálidása lived before the sixth century.

The “Setuprabandha,” according to Rámadása, the commentator, was composed by Kálidása at the request of a king

† Kálidása Gaṇaka, author of Satru Parábhava Jagannátha Misra, “the modern Kálidása,” author of Bháminí Vilása.

Vikramāditya, and—as we learn from other sources—for a king Pravaraséna. This Pravaraséna is held to be the Cashmere king, contemporary of Vikramāditya (Śrī Harsha), and also in his old age of Hioreen Thsang, the Chinese pilgrim. Hence, Professor Weber places him between 500 and 600 A.C., thus making him at one period a contemporary of Kumāradāsa. From these facts we gather that Kālidāsa, who flourished at the court of the above-mentioned Vikramāditya, and was the author of the “*Setuprabandha*,” must be the poet figuring in the history of Kumāradāsa.

But, curious to say, a Bhoja Rāja, too, appears to have been contemporary with Kumāradāsa. In the “*History of Buddhism*” in Ceylon composed by Dharmakīrti Mahāsthavira II. the fact is clearly stated. And it is only too well-known that a Kālidāsa graced the court of a Bhoja Rāja. The “*Méghadūta*” and “*Sabdārtharatna*” appear to have been composed by this poet. In the latter work the chapters end in some such form as “*Iti Śrī Kālidāsa virachitē nānārtha sabdaratna nibandhanam samāptam.*” And in “*Taralā*,” Nichula’s commentary on this work, the chapters are wound up with “*Iti Śrīman Mahārāja Bhōja Rāja Prabōdhita Nichula kaviyōginā nirmitāyām Mahā Kavi Kālidāsa kṛita nānārtha sabdaratna dīpikāyām Taralākhyāyām nibandhanam.*” From this fact we infer Bhoja Rāja and Nichula to be contemporaries. The thirteenth verse of the “*Méghadūta*” and Mallinātha’s comments on it place Kālidāsa and Nichula in the position of friends. This establishes that Bhoja Rāja and Kālidāsa, the author of the “*Méghadūta*,” were contemporaries.

A few words on the present work, and we shall have done. The Author undertook the reconstruction of the poem at the instance of his revered tutor R. DHARMALŌKA MAHĀSTHAVIRA, the late lamented Principal of the Vidyālapkāra College, who was of opinion that the work would be as useful to the students of Sanskrit literature as the “*Raghuvansa*” and other great poems of India. About the same time he received

a letter from the leading Kandyan Chief, GIRÁGAMA DIYA-WAPANA NILAMÉ, the Ratémahatmayá of Yaṭinuwara, urging on him the completion of this work, which in his view would not only be of use to the Sanskrit student, but also serve as a worthy memorial of learning once flourishing in the Island. In response to them he has attempted to restore the verses and revise the Sinhalese paraphrase, which are presented to the public in this volume.

In the sanna books that have been consulted, the story appears to be incomplete—a gap occurring between the 22nd verse of the 15th canto and the final stanza of the poem. But our object was only to restore the poem so far as the paraphrase went. In places where the material supplied by the sanna was insufficient to complete the verse, the Author has taken the liberty to add such letters and words as are justified by the context, but all such additions are invariably placed within parentheses.

The Author's thanks as well as those of the public are due to C. H. DE SOYZA, Esq., Justice of the Peace, who, on being informed of the history, scope, and utility of the poem, with his usual patriotic desire for the spread of learning, and with characteristic liberality, gladly undertook the whole cost of the present publication. The Author's thanks are also due to Professor PETERSON, Messrs. SASHAGIRI SÁSTRÍ, BHAN DHÁJÍ, and other scholars, whose writings he has quoted in the above pages.

The Author has very great pleasure to record here that in the prosecution of his work he had the benefit of consulting some scarce and valuable books deposited in the Buddhist Library of the Wanavása Vihára and the Government Oriental Library, Colombo.

Lastly, the Author is indebted to his pupil, Mr. D. B. JAYATILAKA, B.A., Head Master of the Buddhist High School, Kandy, for writing this Preface.

K. D.

සිංහල සහ සිංහලය

ශ්‍රීමත් සෘෂිපාණිකාදි වාඛමයපාරදර්ශී සමස්තවිචල්ජන සංයෝග සමුහාවිතවූ ශ්‍රැතිසමෘති පුරාණ නාසි දික්කරණප්‍රභෘති ශාස්ත්‍රරතන සමුහාසුර සුභාරතී ගුණ දෛවී භාෂා පරනාමිධෙය්‍යෑති සංසකෘතභාෂායෙන් අපාච්චාඪිතාදී දෛෂ විරහිතකොට ලෙලෂ ප්‍රසාද සමිතාදී ප්‍රාණනුගුණ ශබ්දාඪි නිෂඪා විවිධාලඛකාර නිකර්තරණයෙන් සමුල ඛකෘතකොට සහිඛක පද්‍යත්මක ශ්‍රව්‍යකාව්‍ය විධිගෙන් කවිකුල ශෙඛරාමාණ පුජ්‍යපාද ත්‍රිසිංහලාඛිකර ශ්‍රීමත් කුමාරදාස මහා කවිකුසල්වසිත් විරචිතවූ කවිජන පරමානන්ද සංයෝග ජනකවූ “ජනකී හරණ” මහාකාව්‍යය විරත්කාලයක් මුළුල්ලෙහි ශ්‍රෝතෘජන නැමැති භෘඛග ශ්‍රෙණිත් විසිත් නිමිමල මුටු පටලයක්සේ ආසාද කරණ ලදුවත් රජ්‍ය විපයාදියාදිත් ජනිත කාලවිපතති වශයෙන් අභාවයට පැමිණියේ වඩිමාන කාලයෙහි නිදානාත්මක දෙශාකිණිමුළු මෙලාක විරහිත පදගතාඪි සත්ත පමණක්වැ විද්‍යාර්ථිත්ගේ අධ්‍යයනයට නොපැමිණි ප්‍රසාදප්‍රායවැ පවත්නේය.

මහාශිව සමුහාඪි වමන්කාර ජනක ලෙලෂානුප්‍රාස යමක බණිනාදිත් විචිත්‍රවූ සාලඛකාර වාක්සන්‍යඪි ශබ්දයෙන් උපලක්ෂිත මෙම මහාකාව්‍යය ප්‍රාචීන කවිවර කාලිදාස, මාඝ, භාරවි, ශ්‍රිහමාදී මහාකවීන්ගේ රසවංශ, ශිෂ්‍යාලඛධ, කිරිතාර්ජුනිය, නෛෂධ-ඵලාදි කාව්‍යයන්ගේ උපමාදාඪි තොරව පදලාලිතාදී ගුණගණනවිත මහත්න්ද එකම සිංහල මහා කවිවර නරේන්ද්‍රතනම කෙනකුන්ගේ සංසකෘත රචනාවක්ගෙයින්ද දඹදිව්වැසි පුරාණ පණතික සමුහයා විසිනුත් හරකරණ ලැබුගෙයින්ද ප්‍රාචීනභාෂා කවිධයෙහි ඇලුම් ඇති ශාස්ත්‍ර රසිකවූ සියලු පණතිකයන් විසිනුදු විශේෂයෙන් සිංහලදෙශයේ සුඛිත් විසිනුදු අත්‍යන්ත සමුහාවතීයමැයි.

මෙහි කතීවූ මහා කවි කුමාරදාසගේ කවර කලෙක්හි ලඛකාඪි පතිට විජාලනමාණවූහදයත්?

අප සුගත තථාගත ශාක්‍යමුනීන්ගේ වහන්සේගේ නිරූපධිශේෂ පරිනිවාණ වශීගෙන් (847) අටසිය සත්සාලිස්වත්තෙහි වුලවංසා රමුගෙහි ලක්දිව රජපැමිණි කිත්සිරිමෙවන් රජතු පටන් දෙට්තිස්ස, බුජස්ස, උපතිස්ස, මහානාමය, සෙන්ගොන්ස, ලමැණිතිස්ස, මිත්සෙන්ස, දෙමල රජුන් සදෙනාය, දසෙන්කාලිය, සිහිරිකසුජස්ස, යන සොලොස් රජුන් ඇවෑමෙහි ලඛකාරජ්‍යශ්‍රී පදප්‍රාප්ත මහා බලපරකුමාත්චිත මුගලන්තමි රජතුමෙක්විය. මෙම මහ

රජණන්ගේ පුත්‍රානනවු කුමාරදා නරෙහයෝ මහාචංඤාදී ප්‍ර
 නානන වෂි සංඛ්‍ය වශයෙන් ශ්‍රී බුධ වෂි (1060) එක්දහස් සැටවන්
 තෙතිදි පමණ ලබනා රජකර්මකයට පැමිණියහයි සැලකියයුතු.

මූලවංසයෙහි.

“තසාඤ්ඤා කුමාරදී ධාතුසෙනාති විස්සුතො
 අනුතසා පුතො රජා දෙවරූපො මහා බලො
 කාරතෙසිතුනා කාසි විහාරෙ නවතමක.
 කාලරාධා ධම්ම සංභිතං පරිඝ්‍රාහෙයි සාසනං.”

සනාදිත් ‘කුමාර ධාතුසෙන’යෙහි ප්‍රසිද්ධ දෙවියෙකු බඳු සිරුරු
 ඇති මහාබලසම්පන්න (කුමාරදාස) නරෙහයන් විසින් කරුණුලද
 ශාසනාභිවෘත්ති ආදිය සංරක්ෂණයෙන් දක්වූහ. නොයෙක් පුරාණ කම්
 යන්තොට නවවන වස්ති ජන්මානතරගතවූවාදී එහිම කියනලදී.
 මෙම නරෙහයන්ගේ මහා පණ්ඩිතත්වය හෝ ජනකීනරණදී ක
 විතිය හෝ එක් නොදක්වනලද්දෙනවුදු ප්‍රජානතරයෙන් දනග
 තැනැත්තේ. මධුරපාද පරිවේණිකයෙහි මහාසම්මතයන් විසින් කරුණ
 ලද පූජාවලිතම ප්‍රසිද්ධ ධම්ම ප්‍රජාතෙහි—“එම දසෙත්තාලි රජතු
 ගේ සමාන දරුවු මුහුලන් රජ සිහිරි රජුන්ගේ හසින් දඹදිව්ගොස්
 බලපිටිස් ගෙන්වා ලක්දිව්වැස පියරජතු මැරූ සිහිරි කපුලු රජු මග
 අටලොස් අවුරුද්දක් රජය කෙළේය. මහසින් කුමාරදාසනම් රජ
 මහා පණ්ඩිතව නවතවුරුද්දක් රජයකොට කාලිදස්නම් යනවිට
 මුළුදු තෙමේද හිනිවැද පරලොවගියේය” යනු කියනලදී.

පැරකුම්බාසිරිතෙහිද මෙසේම කීහ.

“වෙහෙර දසටක් පුරකරවා දහඅටක් මහ වැව් බැ දී
 ව ස ර එකදු බිසව් අබ්බසස් මහඤ්ඤාමහමගුල්ලය දී
 ඇප ර කිවියර පිණිත් ජනකීනරණ ඇ මහ කව් බැ දී
 කු ම ර දස් රද කාලිදස්නම් කිවිදුහට සිය දිවි පි දී”

මෙකී පුරාවෘත්ත කථා නිදර්ශන වශයෙන් මුගලන් රජතු ඇවැමෙ
 හි රජය ලත් ඔහුගේ එකම පුත්‍රතෙම “කුමාර ධාතුසෙන” නමින්ද
 “කුමාරදාස” නමින්ද පොත්පත්හි ව්‍යවහාර කරුණුලැබුයේය යනු
 නිසැකවේ. කුමාරධාතුසෙන රජ අනිකෙක, මහාකව් කුමාරදාස
 අනිකෙක, කුමාරදාසනම් සිංහල නරෙහයෙක්ද නුබුද්දේය, සනාදිත්
 මෙකල ඇතමි ජනයා කියන විප්‍රලාප තෙපුල් මෙයින් නිරූපණය.

මේ කුමාරදාස මහරජුණේ ලක්දිව කිනම රජුන්ගේ උපන්තු
 දයන්?

බුධ වෂි (218) දෙසිය අටලොස්වන්තෙහි දඹදිව අගුරුජාතිනෙ
 කලත් ආඥා වක්‍රවර්ණි ධම්මාශෝක මහා නරෙහයන් විසින් ශාඛා
 මහාබෝධිත්වගන්සේ කැටුව තත් සංරක්ෂණය පිණිස ලබනාවිප

යට එවනලද ඝෘත්‍රිය කුලයන්ගේ පරම්පරයෙන් අවිච්ඡින්නව පැවති (දඹදිව) වතුගුප්‍ත රාජකුමාරයාගේ * මෛය්‍යී රාජවංශයෙහි උපන් හස් දතසුතු.

සූලවංසයෙහි.

“යෙසුහස්ස බලන්ස්ස භිතාමොරිය වංසත්
පලාසිතා නරවාසං කප්පසිංසු තභිං තභිං
තෙසමස්සද තමොනඤ්චාපිතාමෙ කුමුඛිබ්බො
ධාතුසෙනවිතසො ආසි දදානාමොව තංසුතො”

ය නාදිත්ද.

කවිසේකරයෙහි.

“මහබෝ රකිතලෙ	ස	සිරිසහබෝ නිරි	ද
සැලසු බෝකලක් වැ	ස	විකුම්භැති මහ සෙන් ර	ද
එමහබෝ අබි ය	ස	කිත්තිරි මේ නිරි	ද
විසු කුලයෙන් මෙලක මුල්බැස		බුජස් මහනම් කුමරදස් ර	ද

යනාදීන්ද මහාකවි කුමාරදාසයන්ගේ නරේන්ද්‍රකියතා මෛය්‍යීනි යතියන් ප්‍රකාශවේ. මෙම සිංහල කවි රජයන්ගේ ආවාය්‍යානිය ගැන විශේෂයෙන් කරුණුදක්වා ලියනොහැකිවුවත් ලක්දිවහි විජයරජු කල් පටන් ගම්වරහා රාජගුරු පුරෝගිතාදී නන්තුරුලැබ විසූ වෙද වෙද්දඩා විශාරද බ්‍රාහ්මණ පණ්ඩිතවරයන්ගේ ආවාය්‍යානියෙන් උගන්වාලද්දී හැරේ. † විජයරජයන්ට මුහුබුරුවූ අනුරාධපුර නිමිණයකට ලක්දිව සතරවැනි රජවූ පණ්ඩුකාභය මහරජතුමා උපකිස්සනම් ග්‍රාමයෙන් දකුණුදිස්සි පණ්ඩුලග්‍රාමයෙහි විසූ වෙදවෙද ඛගප්‍රවීණ මහා භෝග සම්පත් ඇති “පණ්ඩුල” නම් බ්‍රාහ්මණවාය්‍යී යන්ගේ ශිෂ්‍යයෙකි. ඔහුගෙන්ලත් ශිල්ප ශාස්ත්‍රාපදේශනා ධන සම්පතක්ද ආධාරකොටගෙන එරජු ලක්දිව රජයලත්බැව්ද මහා වංශයෙහි කියනලදී.

“පණ්ඩුල බ්‍රාහ්මණෝ නාම භෝගවා වෙද පාරගො
දත්තී ශස්සිං දිසාභාගෙ වසි පණ්ඩුලගාමකෙ
කුමාරෙතස්ස ගතස්සාන පස්සි පණ්ඩුල බ්‍රාහ්මණං
චං පණ්ඩුකාභයොනාත ඉති පුට්ඨස්ස වෘතතො”

යනාදියයි. මෙයින් ලක්දිවද බ්‍රාහ්මණවාය්‍යීයන්ගේ වාසය ප්‍රකාශවේ.

* ‘නවනසුන්විජ්‍ය කශ්වින් ප්‍රපනනානුබරිණාති
තෙහාමහාබව ජගතිං මෛය්‍යී භොක්ෂ්‍යනති මෙවකලො
සඵච වතුගුප්‍තංචෙව විජේරජෝ‘භිෂෙක්ෂ්‍යති’—භාගවතපුරාණ.

† මේ රජතුමා පිය මුගලන් රජ අටලොස් හවුරුද්දක් මුළුල්ලෙහි දඹදිවවැසි පුරුද්දකෙනෙක්හෙයින් පුත්‍ර කුමාරයාණන් දඹදිව සචා ශාස්ත්‍ර පුත්‍රණකරවූයේදෝහොසිද සලකනු ලැබේ.

මෙම පණසුකාසය මහරජාණන් මුහුඬුරු දෙවනපෑතිස් නිරිදන් කල්කි ලක්දිව බුදුසසුන් පිණිටි පසු වෙද්දායාගතාදියට වඩා බොබ ධර්මායාසතාදියෙහි සිංහල ජනයෝ උත්සාහවත්වූහ. එතැනදුටු විත් බුදු ධර්මය ඉගෙනගන්නන් විසින් මාගධ භාෂා විජ්ජනානායක යන නිපුණතාවන කල්හිම ඊට අත්‍යන්තරාපකාරවූ ශාඛදබ්බාධය සඳහා සංඝඝාත නාචිකතරණදිය ඉගණීමද සිංහල විදුර්චිත්තයේ නිසාව ධර්මයක්විය. එහෙයින් සංඝඝාත පාකානාදියෙන් තුබු විදුකසාන දුනුමෙහිද අභිනිවිද ප්‍රවිණතර බුද්ධිමත් සිංහල පණසුකා වරයෝ බොහෝදෙනෙක් කලින් කල ලක්දිව විජාමිතමාණවූහ. පාණ්ඩු, කාතකයන, පතජලි, ජයාදිතා, ජනෙකුබුඬිපාදිත්විසින් කරණලද සූත්‍ර, වාචිත්ත, මහාභාෂා, වාතනි, පච්ඡාදියභා ආවායනී වනුයොමි විජිත ශාඛ ලක්ෂණය, ජඩ්බුගොමිවිජිත වාසුචාතනිය, සම්මම, දුර්ථිංභ, ත්‍රිලොචන දෘශ්‍යාදිත් විසින් කරණලද කාතනාල සූත්‍ර, වාතනි, පච්ඡාදියද මෙයින් අත්‍යවූත් “ආර්භලිය, ශාකවායන” ශාසනාදි ඉතා පුරතන වෘකකරණදිය යනාදි බොහෝ සංඝඝාත ශාඛාසාමන්තසංගම උද්භූතණ ශ්‍රවණ ධාරණ විතතන නිරූපණදිව ශාසනේ පැවති ප්‍රශස්ත ප්‍රකාශායනීය ලවිකාවාසි ඒපුරතන පණසුකා පාණ්ඩුමෙහිද විදුකසාන විසු. එහෙයින් රතනශ්‍රිකුතාවායනී, * මහා

* රතන ශ්‍රිකුතාවායනීයෝ සිංහල පච්චරකෙතෙකැයි දඹදිව ජයමහාබෝධිසායනෙහි පිහිටුවනලද දෙවනාගරකාර සංඝඝාත ශිලාලේඛනයෙකින් පෙනේ.

“ආසිද්දාන නරෙකු වාසු විජසි ශ්‍රිත්ථිබුද්ධානුසං
ශ්‍රීවාතනකු ඉතිත්‍රලොක වි(දි)තසෙන ජස්විතා මුග්ගි,
සංඝානප්‍රසාදොධා ශෝච විධිනා ශ්‍රාණෙන විබසිත-
ඝාණගො කල්ප මහිරුතා පණසිසු ප්‍රාණෙ නරෙහුත්මජ”

යනාදි සංඝඝාත ශිලාක 18 කින් කරණලද එම ශිලාලේඛනය මුලබාපුර්වවාසි ආවායනී රජෙකු ලාල්මිත්‍රයන්ගේ “බුබගසා” නමැති පුකරණයෙහි ශිලා ලිපි ප්‍රතිරූපයක සමග දක්වනලද්දේය. එහි “සිංහලච්ඡ ජන්මනා පණසුක රතන ශ්‍රි ජන හිසුණ”යි කතීතාමය පැනේ. රජෙකු ලාල්මිත්‍රාවායනීගේ විසින් “රතන ශ්‍රිජන” යයි පිටපත්කරණලදවත් ගේ ප්‍රමාද ලිපියකි. ශිලාලේඛන ප්‍රතිරූපයෙහි “රතනශ්‍රිකුත”යි පැනේ. ගොටගමුවේ ශ්‍රිත්‍රල සාමි ආදින් විසින් “රතනමහිපාද, රතන සිරිසුණවරිය” යන මාගධි නාම වශයෙන් ද “රතනමහිපාද, රතනශ්‍රිකුතාවායනී” යන සංඝඝාත නාම වශයෙන්ද වෘච්ඡාරකරණලවු වාසු පච්ඡාකාර ආවායනීපාදයෝ මෙම ශිලාලේඛන කතීයු “සිංහලච්ඡයෙහි උපන් පණසුක රතන ශ්‍රිකුත” නම් හිසුණක් වහන්සේ” යයි කතිමු. මුත්වහන්සේ පශ්චිමාලයෙහි දඹදිව පැමිණ කීර්තිරජනම් බොබ මහ රජස්තූගේ පුත්‍ර කුමාරදිත් විසින් පූජනව විසුබැව් ශිලාලේඛනයෙහි ප්‍රවෘත්තියෙන් සැලකිය හැකිවේ.

කාශපසථවීර, ශාරීපුත්‍ර සථවීර, අනවච්ඡදර්ශිසඤ්ඤානිකර්ෂණී ලබ්බාශාසනශාසන ආගමිකර මහා සන්තියාගන්විසිනුදු වාසු පච්ඡා, * බාලාච චොඩන (වාසුචානා), වාසු පච්ඡාලබ්බාසාර විකා, ජෛවඥකාමමිනුආදී සංඝකානග්‍රන්ථයෝත් කරණලදහ. ශරපාද, ධර්මකීර්තිපාදාදී ගෘහස්ථ මහා පරික්ෂිතවරයන් විසිනුදු සංඝකානකාවාස සාරපඤ්ඤාත් බොධාගම ප්‍රකාශක ධර්ම ප්‍රබන්ධයෝ උපදවනලදහ. අනුරාධපුර සතුපාත්‍රාධිවාසී මොද්ගලාසන මහා සොමි (සඤ්ඤානිකර්ෂණ) පාදයන්ගේ සංඝකාන ශාස්ත්‍ර පටුටය වර්ණනාකරණ නද්‍රවිනාන මහා කවිවරයන් විසින් කියනලදැයි නොවගමුවේ ශ්‍රීරාහුල සොමිගේ පච්ඡා ප්‍රදීපයෙහි දක්වනලද

“සාගතනි පාණිනො යාච වසු කානකයනාදිඡු
සෙසං මුතීන් මති මනො මොද්ගලාසන රුපිණි”

සතමේ ලොකයෙක් පාණිනි වසු කානකයනාදී සංඝකානවකකරණ කතීන්කෙරෙහිවූ ශතනිය මොද්ගලාසන වෙශ ඇතිව ශරීර වන්ඩුවාක්මෙනැයි සංඝකාන ශබ්දශාස්ත්‍රඥතාව වර්ණනා කරණලද. පුලසනිපුර (පොලොන්නරු) මහාපෙතවන විහාරාධිවාසී විකාපාසී ශාරීපුත්‍ර මහා සොමිගේ ප්‍රවණ්ඩය දක්වනලද

“සංවඤ්ඤ වඤ්ඤානං නිසිත තරමතිං පාණිනිං පාණිනියෙ
සබ්බස්මිං තකක සන්ධෙ පටුතර මතසො කත්තුභූතං වතනො
මඤ්ඤානො කාලිදසං කච්ඡන හදසා නඤ්ඤානං කච්ඡන
සාසං ලොකාත් සිඬං විතරතු රචනා තස්ස සාරි සුතස්ස”

යන්නෙන් එම ශාරීපුත්‍ර මහාසොමිගේ වාසු වාකරණයෙහි වඤ්ඤා වාසීයන්වැනියැයි; පාණිනියවකකරණයෙහි පාණිනි සෘෂිත්‍රවැනියැයි; නාස, චෛත්‍යය, සාඛිඛා, යොග, පුළුමිමාංසා, වෙදනා, යන සවැදැරුම් සියලු තකිශාස්ත්‍ර විෂයෙහි ගොනම, කණාද, කපිල, පතච්ඡි, ජෛමිනි, වාස, යන දර්ශනාකාර සෘෂිවරයන්වැනියැයිද සංඝකාන ප්‍රාකාශාදී අභිහාෂා කවිවග්‍රන්ථයෙහි කාලිදස කවිවරයන්වැනියැයිද කියනලද්දේය.

මෙකී පරික්ෂිතවරයන්කෙරෙහි මෑතභාගයෙහි විසූ කලිකාල සාහිත්‍ය සම්ප්‍රදාය පරාක්‍රමබාහු මහරජාණන්ගේද, අනවච්ඡදර්ශි සඤ්ඤානිකර්ෂණ, වනරතන සඤ්ඤානිකර්ෂණ, ශ්‍රී ධර්මකීර්ති සඤ්ඤානිකර්ෂණ, අභිහාෂා පරමෙශ්වර ශ්‍රීරාහුල සඤ්ඤානිකර්ෂණ උතුරුගේද ග්‍රන්ථවලින් සංඝකාන ශබ්දශාස්ත්‍රාදියෙහි සිංහල ආවාසීවරයන්ගේ පැවති අත්‍යන්ත ප්‍රවණ්ඩය ප්‍රකාශවේ.

* වසුගොමි ආවාසීයෝ කාශ්මීරදෙශයෙහි විසූ බොධ පරික්ෂිත කෙනෙකැයි හැඟේ. මොවුන්කල සංඝකානවකකරණය විසඟරකිරී මෙන්ද පුත්‍රඤ්ඤානවිමෝන්ද ලක්දිව බොධ පරික්ෂිතයන්විසින් සෙසු වාකරණයන්ව බො ආදර්ශිකයන් පිළිගන්නාලද්දේ එහෙයිනි.

මෙසේ බෞද්ධාගමික ගෘහස්ථප්‍රවෘත්ති පණ්ඩිත ජනයා විසින් න කීවක කරුණ කාලාලංකාරයේ බාහිර ශාස්ත්‍ර උගන්වාලද්දේ විවිධ සම්ප්‍රදායානුකූලයෙකිද විවිධ ශාස්ත්‍රානුකූලයෙකිද ප්‍රවීණ බුද්ධිමතුන්ට බු බ ධර්මයාගේ අවබෝධය හා එහි ශ්‍රව්‍යාප්තිලාභයද නිරයාසයෙන් සිබවන හෙයිනි.

හෙද කියන ලද මැයි.

“සෙසං න සම්මා පඤ්ඤා නෙක සත්තතරෙවිතා
සමොගඛිතානාමෙතෙ නාචබුජ්ඣනති කිච්චි”

“තකකවක කරුණට ධර්ම විනයං සුඛාසියො පඤ්ඤාවා
භගනායං සුචිසාරභූත රචනා විඤ්ඤායෙන කෙවලං
හෙතුමාපි එලෙන තෙනවඵලං සම්පස්සමානො තනො
බොධං සද්දහතෙව තස්ස මහතා වාසාමනො සමිහං” යි.

මෙසේ සංඝකෘති විද්‍යාස්ථානයන්හි වතුරතරවූ සිංහල සුඛිත් වි සිත් කාලිදාස මිශ්‍ර මාඝ ධාවක රාජශෙඛරදීන්ගේ කාව්‍ය රචනා හා භරත රාමයම්මාදීන්ගේ අලංකාර ශාස්ත්‍රයන්ද ඇසුරුකොට සං සකෘත මාගධ සිංහල යන භාෂාත්‍රයෙන් බොහෝ කාව්‍ය රචනා කර ණුලදවත් ඒ පුරාතන කාව්‍යග්‍රන්ථයන් විරකාලාභාය විසත වශ යෙන් අපවත්වූයෙන් මෙකල්හි ඒ ප්‍රශසන සිංහල කවීන්ගේ කෘති වූ කාව්‍ය වශයෙන් කතිපය ග්‍රන්ථකෙනෙක් දක්නා ලැබෙති.

නාමාභි ශතක, බුබුදුදාදි සුළු සංසකෘත කාව්‍යද; සසදා, කුසදා, මුවදෙව්ද, කවිසේකර ආදී එළිකාව්‍යද; ජනාලංකාර, පාරමි සතක, සමනලකුට වණ්ණනා, දායාචංසාදි මාගධි කාව්‍යද යන මේ ආදිය යි. සිංහල විපයෙහි සිංහල කවිවරයන්හු විසින් සංසකෘත මහාකා ව්‍යයක් වශයෙන් කරුණුලද එකද ග්‍රන්ථයකුත් මෙකල්හි මෙම ජන කීතරුණ කාව්‍යය හැර වෙන නොඅසනු ලැබේ.

මෙහි කතීවූ කුමාරදාස නරේන්ද්‍රයන්ගේ කවිට කීර්තිය හා මෙම කාව්‍යයාගේ ප්‍රසිද්ධියද දඹදිවිහි පවා පුරාතන පණ්ඩිත ජනයන් අතුරෙ හි කාලිදාස කවීන්ගේ කීර්තිය මෙන්ද රජු වංශ කුමාරසමිතවාදිකා ව්‍යයන්ගේ ප්‍රසිද්ධිය මෙන්ද විජය මහාමාත්‍ය වූ බැව් පොතපතින් පෙනෙන න නමුත් වඩින මානකාලයෙහි පුරාණ කවිවරයන්ගේ කාලවිශේෂ ව්‍යතනානුකූල සොයා ලියන දඹදිවිවැසි පණ්ඩිතයන් විසින් හෝ යුරෝ පිය පණ්ඩිතයන් විසින් හෝ කුමාරදාස රජහුගේ කාලයෙහි නියම යක් නොදක්වන ලද්දේය. එනතුරුවත් ප්‍රොපසර් දුටු ප්‍රකට්ඨාන යු රෝපිය පණ්ඩිතයා විසින් ඉංග්‍රීෂාලංකාර, ශාර්ඛධර පබති, සුභා ශිතාවලි, යන පුරාණ ග්‍රන්ථයන්හි උද්භරණ වශයෙන් කියාතුවූ කු මාරදාස විරචිත ශ්‍රෝතක සතරක් සොයාගන්නා ලදීත් මුම්බාපුර ගජ කීය ‘ආසනතික’ සමාගම විසින් ප්‍රකාශිත ‘ජර්නල්’ නම් ඉංග්‍රීසි සතර යෙක්හි ‘ප්‍රොපසර් පිටර්සන්’ මහතා විසින් ප්‍රසිද්ධ කරවන ලද්දේය.

ඒ මෙසේයි.

- 1 “අයිව්ජ්හි දූඨොපගුහනං
කාජනව සඛගමිතිරු චල්ලහමී
අරුණ කරොදගම එඡ චිකිතතෙ
වරතනු සමිප්පවදනති කුක්කුටාං.
- 2 පශංග් හතො මිත්මථමාණ පාතො
ශකෙතාච්චාකුං නතිමිලං චක්ඛං
උරුච්චාකුං කාතො කථංතා
චිතකස තසකං සුමනෙච්චිකිං.
- 3 ශිශිර සිකර වාහිනි මාරුතෙ
වරතිච්චාහි භසාදිව සකරං
මනසිජ්ඣවිවෙශ විශොහිනි
භාදයමාහිත ශොක හුතාශනං.
- 4 හ්‍රාංවා විචක්ඛානථ දක්ඛිණො
මාලමබ්‍රං සචිත්ත කරප්පසාරි
සාඨිකකතොතිස්ස ඉවප්පතස්සෙ
චසුප ලබ්බොගං ධන දස්සවාසං.”

මෙහි 1 වෙනි ශ්‍රෝතය අපේ රචනායෙහි නොපෙනේ. අප විසින් බලනලද ජනකිහරණ සන්නපොත්වල මේ පිණිස සන්නයක් නැතිවෙයි. 2 වෙනි ශ්‍රෝතය අපේ රචනාවේ ප්‍රථම සභියෙහි 29 වෙනි ශ්‍රෝතයයි. 3 වෙනි ශ්‍රෝතය 11 වෙනි සභියෙහි 83 වෙනි ශ්‍රෝතයයි. 4 වෙනි ශ්‍රෝතය 3 වෙනි සභියෙහි 2 වෙනි ශ්‍රෝතයයි. මේ ශ්‍රෝතයන්හුත් 2 වෙනි 4 වෙනිදෙක ලිපිදෙස සිහිත බවද අපේ රචනාවක නොසම බවද පෙනේ.

“අයිව්ජ්හි” යනාදී ප්‍රථම ශ්‍රෝතය ක්‍රි. ව. 1050 කාලයෙහි කාශ්මීරයෙහි විසූ ඤාණමේඤ්ඤ කවිප්‍රභේ “භෞතික විචාර වළු” නෙවත් “භෞතිකලක්ෂණ” යයි ප්‍රසිද්ධ අලංකාර ග්‍රන්ථයෙකින් උද්භරණකරණලද්දකි. මෙහි “වරතනු සමිප්ප වදනති කුක්කුටාං” යන සතරවන වරණය පනජ්ජිත්ගේ මහා භාෂ්‍යයෙහිද උප්පිල දත්ත යන්ගේ උණ්දි සුත්‍රවෘත්තයෙහිද තනු ශබ්දයාගේ සමිබ්බි හුසාන ය සදහා උද්භරණ කලයෙහිත් පනජ්ජි සෘෂිත්වද වඩා කුමාර දසයෝ පුරාතන කෙනෙකැයි ප්‍රොපසර් පිටර්සන් විසින් ලියන ලදී. මෙය මෙසේමයයි සැලකිය යුතු නොවේ. වාසුචකරණ කතී වූ ආවායසී වජ්‍රගොමිත්විසින් පනජ්ජි සෘෂිහුගේ මහා භාෂ්‍යය ගුරු කොටගෙන එම වචනකරණය කලබැව්

“වජ්‍රවායසීහි භිජ්ජබ්බා දෙශං තස්මාත්තදායමි
ප්‍රවිභිතිතං මහා භාෂං වජ්‍ර වචකරණං කාතමි”

යන රජ තරඹිහිති ශ්‍රෝතාදියෙන් පෙනේ. මිට අවුරුදු 1600

සිත් පුද්ගල වාක්‍යව්‍යාකරණයම මහා භාෂාය ගුරුවූහෙයින්ද 1900 කින් පෙර විකුමාදිත්‍ය රජතුමන් රෝහල් ක්‍රාතෘවූ හතීහරින් විසින් මහා භාෂායට 'වාක්‍යපදය' නම් වචනේනා ග්‍රන්ථයක් කලහෙයින්ද (හා රවි මහා කවීන්ට පසු කාලයෙහිවූ කෙනෙකැයිද කාලිදාස මහා කවීන්ට වැඩිමහලුකෙනෙකැයිද සලකනලද) * මහා කවීවර ශ්‍රී මාතෘ යන්ගේ ශ්‍රද්ධාවලබයෙහි "අනුත් සුත්‍ර පදනකසා සවායනී සන්තිබ ඛනා" යන්නෙහි "තිබ ඛන" යනු භාෂා ග්‍රන්ථය සඳහා කියනලද සි වාක්‍ය ටිකාකාර මල්ලිනාථයන් කිහිපයින්ද ගෝල්ඩ්ස්ට්‍රිකර්, හන්ඩ්‍රිකර්, ශ්‍රී තාගනාථාදී ප්‍රසිද්ධ පරිච්ඡිතයන් විසින් මහා භාෂා රචනා ව අවුරුදු දෙදහසකිනුත් අතීතයෙහි කරුණු සහිතව කියනලද හෙයින්ද "වරතනු සමිප්‍ර වදනති කුක්කුචා" යනු මහා භාෂායට ගත් නාලද්දේ කුමාරදාස නරේන්‍ද්‍රයන්ගේ රචනාවකිනැයි නොසිතියහැකිය. උප්භවලදනනයන් විසින් "කෘෂිවම් නනිබති සජීවී බජීවී භාෂා උඤ්ඤ" යන ශාකවයන සූත්‍රය පිණිස ලියනලද වෘත්තයෙහි "සමිබ්‍රිති ග්‍රන්ථවෙ වරතනු සමිප්‍ර වදනති කුක්කුචා ඉති වෘත්ත" යි කියන ලදී. මේසිහසු මේකී ශ්‍රෝත වරණය කුමාරදාසයන්ගේ රචනාවකැයි නොහැරේ. උප්භවලදනනයන් විසින් ජනකීහරණයෙන්ගත් අනිත් උද්‍යහරණයක් ජනකීහරණ නාමයෙන්ම දක්වුහෙයින්ද ය ටොකා උද්‍යහරණය වෘත්ති වචනබැව් කිහිපයින්ද ඉතා පුරතනවූ මහා භාෂායෙහි පෙනෙන එම ශ්‍රෝත වරණය කුමාරදාසයන් පෙන්වූ කීව සැක සහිතවැයි. මැව්තකලාකාරයෙහි එය කුමාරදාස රචනාවකැයි කීවද අසත්‍යයෙහි නොහලුසුහෙයින් 'වාච්ඛාසුතා' යනාදි පාණිනීය සූත්‍රයන් කාලිදාසයන්ගේ රචනාවකා යොදගත් තාක්මෙන් භාෂෙකද්‍යහරණය කුමාරදාසයන්ගේ රචනාවටද යොදා ගන්නාලද්දී සිතීම මෙහි සුකතතරයෙහි හැරේ.

"පඤ්ඤානාම" "ශ්‍රීරසිකර" යනාදි ශ්‍රෝතවය ගාර්ඛ්‍යධර පබ්චයෙන්ද "භාන්තා" යනාදි ශ්‍රෝතය සුභාෂිතාවලියෙන්ද ගත් බැව් කියනලදී. උණ්ඩවෘත්තයෙහිද "කෘබ්‍රමදිභාසකිත්" යන ශාක වායන සූත්‍රය සඳහා උද්‍යහරණකෙරෙමින් "මහිෂ වුසරිතසුරිතසන ට ඉති ජනකීහරණය යමකම්" යි උප්භවලදනනයේ ජනකීහරණ 11 වෙනි සන්ධියෙහි 71 වෙනි ශ්‍රෝතය සමිබ්‍රිති ප්‍රථම වරණය දක්වුහ.

"සුකතිමුක්තාවලි" නම් පුරතන ග්‍රන්ථයෙහි "ජල්හන" නම් කවි

* "තාවද් හා භාරවෙභිති යාවන්මාසසානොදයා

උද්භව පුනමාසෙ භාරවෙ භී රවෙරිව"

"පුර කවිතාං ගණනාප්‍රසංඛග කණ්ණිසිකාධිජිහිත කාලිදාසා

අද්‍යපි තත් කුලාස කවෙරභාවා දනාමිකා සාපිවති බහුව"

යනු විරතනන කවීන්ගේ වචනයි.

තමාගේ එකල ප්‍රසිද්ධ කවිකූයන් වඳවී නාසරමින් මහා කවි කුමා රදසයන් සඳහා කවිවර ශ්‍රී රාජශෙඛර විරචිත මේ මතු පෙනෙන ලෝකය දක්වූයේයයි ප්‍රොපසර් පිටර්සන් මහතාගේ ලේඛනයෙහි කියනලදී.

“ජනකීහරණං කතූං රක්‍ෂවංශෙස්විතො සති
කවී කුමාරදසයො රාවණයො යදික්‍ෂමී”

රක්‍ෂවංශෙස්විතොසති, රක්‍ෂවංශකාව්‍යය පිහිටි කල්හි; හෙවත් රක්‍ෂවංශික (රාම රජතුමා) සිටි කල්හි; ජනකීහරණං කතූම්, ජනකීහරණ (කාව්‍ය) ය කරන්ට; නොහොත් (ජනකීනමිදු) සිතාට පැහැරගැනන්ට කරන්ට; කුමාරදසය කවිග්‍රන්ථ, කුමාරදස කවිතෙමෙන්; රාවණයො, එනම් රාක්‍ෂසතෙමෙන්; යදික්‍ෂමී, ඉදින් පොහොසත්ද?—සහ ශ්‍රේෂ්ඨයන් මේ ශ්‍රෝකයෙන් ප්‍රකාශවේ. මෙයින් රක්‍ෂවංශයට පසු ජනකීහරණ කාව්‍යය කලකැව් කවිතෙමේ හැඟවී.

කෙදරහට්ට විරචිත වෘත්තරතනාකරයට ලක්දිව පුරාණ පණ්ඩිත කෙටකුන් විසින් ලියනලද සිංහල ව්‍යාකරණයෙහිද ජනකීහරණ ප්‍රථම පාඨ විධිය ශ්‍රෝකයෙහි ප්‍රමාණය පදනම්වනු ලබන මාත්‍රිකයා බව ගුරුබව දක්වනු පිණිස උදහරණ කලහ.

මෙරෙස්ක වුරුදු (850) අටසිය පනහකින් අතීතයෙහි කාශ්මීරදේශයෙහි විසූ ක්‍ෂෙමෙත්‍රදි * මහා ග්‍රන්ථකාර පණ්ඩිතයන් විසින්ද ලක්දිව්වැසි නොයෙක් පණ්ඩිතයන් විසින්ද සවකීය ග්‍රන්ථ රචනා පිණිස ගුරුකොටගත්තාලද විරප්‍රසිද්ධ මෙම ජනකීහරණ මහාකාව්‍යය මේකාලයෙහි අනාදෙශයකගේ ලක්දිව පුරාණ පුස්තකාලයකගේ ඇතිවෙතැන් අසන්ට නොලැබේ. කොලඹ රාජකීය පුස්තකාලයෙහි තැබීම පිණිස ආණ්ඩුව විසින් පරීක්ෂාකරනු කල්හිද ජනකීහරණ සන්ත පොතමිස ශ්‍රෝකපොතක් නොලැබුණේය.

මේ ජනකීහරණ මහාකාව්‍යකාර කුමාරදස මහරජුන්හා මිත්‍රවූ කාලිදසනම් කවිකූතෙමේ කවරෙක්ද යනු නිශ්චයෙන් දක්වා ලීම දුෂ්කරය. කුමන්හෙයින්දයත්? කාලිදස නමින් ඒ ඒ කාලයෙහි ප්‍රසිද්ධ කවිවරයන් කීපදෙනෙකුන් විසූවැව් ග්‍රන්ථානුකරයෙහිදර්ශිත වෙතැයි.

කාලිදස මහා කවින්ගේ කාලය නිශ්චයකොට දැනගන්නා පිණිස කරුණු සෙවූ වඩිතාමාන කාලීන ප්‍රොපසර් ඇල්බ්‍රැක්ට්, ප්‍රොපසර් විබර්, ජී. බ්‍රැරර්, සමහරි ශාස්ත්‍රී; ශබ්කර පණ්ඩුරච්ඡා, තාරානාථ තකි වාචස්පතීආදී පණ්ඩිතයන් විසින්ද මේ සඳහා බොහෝ කරුණු දක්වනලද්දේ නමුත් ඒ සියල්ලද එකිනෙකට අසමානවැව් පෙනේ.

* “අසිවිජ්ජිති” යනාදි ශ්‍රෝකය භාරවි කවිකූගේ කෘතියකැයි ගබ්‍රාදග කවින්ගේ වෘත්තාදුහරණයෙන් පෙනේ. මෙය ක්‍ෂෙමෙත්‍රයන්ගේ ඔව්විතකලකාර වචනයහා නොයෙදේ.

රජුවංශාදි කාව්‍ය කතෘවූ කාලිදාස මහා කවිතොම මිට හවුරුදු (1948) එකඳුස් නවසිය සසාලිසකින් පෙර දඹදිව අවනති ජන පදයෙහි (දුතට මලවංශයේ ව්‍යවහාරවන “මාලව” දෙශයෙහි) උප්පසිති පුරයෙහි විසූ වික්‍රමාදිත්‍ය මහ රජතුමාගේ පණ්ඩිත සභායෙහි රත්නයක්සේ වැජඹුනු පඬිවරයෙක යනු බොහෝදෙනා විසින් සලකනලද්දේය. ශ්‍රී තාරනාථ නකිවාචස්පතීන් විසින් කරණලද “වෘචස්පත්‍ය” නම් වෘහදභිධානයෙහි රජුවංශ, කුමාරසමිතව, මෙක දූතා යන ශ්‍රව්‍ය කාව්‍ය තුනක “සමාති වන්දනා” නම් වෙදෙකා කමිම ප්‍රතිපාදක ප්‍රශ්නයක්ද “ජෙෂ්ඨවිද්‍යභරණ” නම් කාලඥාන ශාස්ත්‍රයද ක්‍රමයෙන් රචනාකොට මාලවිකාග්නි මිත්‍ර, වික්‍රමෝජීශ්, ශක්‍රනාලා යන දූතා කාව්‍යද කරණලද බව කියා මේ ජෙෂ්ඨවිද්‍යභරණ ශ්‍රෝකයන් ගිණිනකලින.

“මහොත්තමා කෘතීරියං සතිමාලවෙත්‍රෙ
ශ්‍රීවික්‍රමාන නාපරජවරෙ සමාසිත්”

“ශබ්කාදි පණ්ඩිතවරා කවයසූචනෙකෙ
ජෙෂ්ඨවිද්‍යා සමහවංශව වර්ත පූජා
ශ්‍රීවික්‍රමසා බුධ සංසදි ප්‍රාජ්‍ය බුබ්බ-
සෙහරප්‍රසං නයසවා කලිකාලිදාසා”

“කාව්‍යායං සුමතිකාද් රජුවංශ පූජිං
ජතං ගතොගනු කියවත්‍රීති කමිමවාදා
ජෙෂ්ඨවිද්‍යභරණ කාලවිධාන ශාස්ත්‍රං
ශ්‍රීකාලිදාස කවිතොගි තතො බහුව”

“වෂිෂ්ඨ සිංහුර දඬිනාමිබර ගුණෙසභ්‍යාතෙකලො සමිමිතො
මාගසමාබව සංජ්ඣතොත්‍ර විහිතො ග්‍රන්ථක්‍රියොපක්‍රමා”යි.

මෙහි සි ජෙෂ්ඨවිද්‍යභරණ ග්‍රන්ථ නිමිමාණය කලිසුග වෂි (3065) තුන්දස් සැවඅටෙන් මතු හවුරුදු වෙසක්මසෙහි කිහෙසින් එම කවිත්තේ ග්‍රන්ථ රචනාකාලය අවුරුදු (1922) එක්දස් නවසිය විසි දෙකකින් අතිතවේ. මේ මෙසේවිනම් එම මහා කවිත්තෙතරෙන් අවුරුදු පන්සිය ගණනකට මෑතකාලයෙහි සිංහල මහා කවි කුමාර දශ තරෙහුගේ විසූහයි කියසුතු වේ.

ජෙෂ්ඨවිද්‍යභරණ ශ්‍රෝකයෙහි පෙනෙන මේ වෂි සඞ්ඛ්‍යාවද විශ්වාස නොකටසුතු බව ඇතම් උගතුන් විසින් කියනලදි. ඔවුන් විසින් ඒ දක්වනලද කරුණුද මෙහි සැලකියසුතුසේ පෙනේ. අය නාංශය බලනු පිණිස ශකවෂ්ඨයෙන් 445 ක් අවුකොට ගෙණ සැ වින් බෙදියසුයයි ජෙෂ්ඨවිද්‍යභරණයෙහි කිහෙසින් එය ශකවෂ්ඨ යෙන් පලමුකරණලද්දක් නොවනබැවින් වික්‍රම (සංවත්) වෂ්ඨයෙන්

හවුරුදු සත්සියයක් පමණිගිය කල්හි කරණලද්දකැයි සැලකිය යුතු බවද එහි නම් දැක්වූ ධන්වතාරි කාලිදාසාදී පණ්ඩිත නවදෙනා හා ජිෂ්ණු ත්‍රිලොචනාදී පණ්ඩිතයන් අතුරෙන් ජිෂ්ණුහුගේ පුත්‍රවූ බ්‍රහ්මගුප්ත ආවාසයීයන් විසින් බ්‍රාහ්මසිඛානනය කරණලද්දේ ශක්‍ය වූයෙන් 550 ක් ගතවූ කල්හිය යනු

“ත්‍රිවාපවංශ කිලකෙ-ශ්‍රීඨිකත්‍රමුබෙතාපෙ ශක්‍යාපාලාත්
පවාශත් සංග්‍රහෙය-ච්ඡි ශතෙතා; පච්ඡිරතීතෙතා;
බ්‍රාහ්මා; සප්ත සිඛානතා; සජ්ජන ගණිතා; අගොලවිත් ප්‍රිතෙතා;
ත්‍රිංශවෛෂ්ණිකාතො-ජිෂ්ණුසුත බ්‍රහ්මගුප්තන ”

යනමේ සිඛානනාවසාන ශ්‍රෝතෘදෙක්ඛන් ප්‍රකාශගෙයින්හුත් ජේත තීර්විදුහරණය එපමණ පුත්‍රණයයි නොසිතියයුතු බව මුඛ්‍යයෙන් කල්පනායි.

රජුවංශ, කුමාරසමුහවා, මෛෂදුත, සමෘතිවන්දුකා, සෘතුසංහාර, න ලොදය, සෙතුප්‍රබකු, ශකුනලා, වික්‍රමෝච්ඡි, මාලවිකාග්නිමිත්‍ර, ජේතතීර්විදුහරණ, ශ්‍රැතබොධ, වෘත්තාතාරවලී, ශාඛාරතීලන, ප්‍ර ශෙත්‍රාත්තාරමාලා, හාසසංග්‍රහවා, පුෂ්පවාණවිලාස කාව්‍ය, නානාථ ශබ්ද රතන, යනමේ ග්‍රන්ථයන් කාලිදාසනම් කවිත්‍ර විසින් කරණල ද බව කියති. මේ සියල්ල එකම කාලිදාසකෙනෙකුන්ගේ කෘතීලෙ ස නොසිතියයුතුවත් මෙයින් “නලොදය” ආදී සමහරක් ඒ හා මිත්‍රම පසුකාලයක විසූ කවිවරකෙනෙකුන්ගේ කෘතියයි සැලකිය යුතුවත් සෂගිරිශාසත්‍රි ආදී පණ්ඩිතයන්ගේ මතයි. “සෙතුප්‍රබකු” නම් කාව්‍යයට විකා ලියූ රාමදාස කවින්ගේ මේ ගෙලාකයෙන්ද සෙතුප්‍රබකු වික්‍රමාදිත්‍ය රජහුගේ අයදුමෙන් කාලිදාසයන් විසින් කරණලද බව ප්‍රකාශවේ.

“භිරණං කාව්‍ය චර්වා චතුරිම විධයෙ වික්‍රමාදිත්‍යාචාචා
යංචබ්‍ර කාලිදාසා; කවිමකුටවිඳු; සෙතුනාමප්‍රබකුම
තච්ඡතකසෝඤ්චිවාචිං පරිෂදි කුරුතෙ රාමදාසයා එච
ග්‍රන්ථජලාලදිඤ්ඤාතිපති චචසා රාමසෙතුප්‍රදිපමි”

මෙම සෙතුප්‍රබකුය ‘පුවරසෙන’* නම් රජක්ත්‍රපිණිස වික්‍රමාදිත්‍ය රජහුගේ ආශ්‍රයෙන් කාලිදාස කවිත්‍ර විසින් කරණලද්දකි අතීතව පි කාකාරයන් කිහිපයින් උප්පන්න පුරාණයෙහි වික්‍රමාදිත්‍යනම්වූ ශ්‍රිහස්ති රජහාද ශිලාදිත්‍යනම්වූ ප්‍රතාපශීල රජහාද සමකාලීනවූ පුවරසෙන

* මෙම පුවරසෙන රජු හා සිංහලයන්ගේද සම්බන්ධය පැවතීමට බිහිවූ කල්ලතාවාසයින් විසින් කියනලදී.

“බ්‍රහ්මජ සිංහලාදීන්ගෙය
විපාත් සසවිබො, කගරත්” — රාජතරඬිගිනි.

න රජ කාශ්මීර රජෙකැයි හැඟෙනබැවින් සෙනුප්‍රබකිය කාලි දසනම් කවිහු විසින් ක්‍රිස්තු වර්ෂ (300) තුන්සිය පමණ කාලයෙහි කරනු ලද්දේයයි සිතියයුතු බව ප්‍රොපසර්විබර් මහතා විසින් ලිය නලදී. මේ කියනලද කාලය කුමාරදස නරෙහසන්ගේ කාලයට හ වුරුදු (200) දෙසියසයින් පැවිණි. ප්‍රවරසෙන රජු හා “හිසුන්ත්සා” නම් ප්‍රසිද්ධ චිත භික්ෂුහුගේ මිත්‍ර සම්බන්ධයක් තුබුබැව් කියනලදහෙ සින්දු හිමිවර්ණ, ශිලාදිත්‍ය, හිසුන්ත්සා, යනමොවුන් සමකාලීන වූහෙසින්ද, ප්‍රවරසෙන රජ ක්‍රිස්තු වර්ෂ (500) පන්සියයටත් (600) ස සියයටත් අතර විසුයේයයි කීම සුඝනතරය යනු විබර් මහතාගේ මතයි. සෙනුප්‍රබකි රචනාව සඳහා මේ කියනලද කාලය කුමාරදස මහරජුන්ගේ කාලයට සම්බන්ධ වෙත.

වාචස්පතියෙහි වතාහි.

“කාලිදසාත්වයාක්‍රයාස් කවය ආසන්. තනු එකො වික්‍රමාදිත්‍ය ස හා අපරෙහ භොජදෙව සහා අපරෙහ භාමනී විලාස කතීතා ජග නනාථමිත්‍ර අභිනව කාලිදසාඛාස්”. “කාලිදසනම් කවිහු තුන්දෙ නෙක්වුහ. ඔවුන් අතුරෙහි එක් (කවිවරයෙක්) වික්‍රමාදිත්‍ය රජු ගේ පණ්ඩිත සභායෙහි නිසුඝ්‍රයෙක. අනික් (කවිවර) තෙමේ භො ජදෙව රජුගේ සභායෙහි නිසුඝ්‍රයෙක. අනික් තැනැත්තෝ භාම නිවිලාස කතීවු අභිනව කාලිදසනම් ජගනනාථ මිත්‍රතෙමේ” යයි කියනලදී.

මෙයින් වික්‍රමාදිත්‍ය සහා කාලිදසනෙම කුමාරදස නරෙහසන් ට පලමුකාලයෙක්හි විසුයෙකැයි යටකි ක්‍රමයෙන් හැඟේ. ඉතිරි දෙදෙනාගෙන් ජගනනාථමිත්‍රනම් අභිනව කාලිදසනෙම * දිල්ලි පුරයෙහිද මධුපුරයෙහිද විසුයේය යනු භාමනිවිලාස කාව්‍යයෙහි—

“ශාක්‍රාණ්‍ය කලිතානි නිත්‍ය විධයා සමේපි සමනාවිතා
දිල්ලි වලලහ පාණිපලලවතලෙ නිතං නවිතං වයා
සම්ප්‍රත්‍යජ්ඣිතමාසතං මධුපුරි මධ්‍යෙහරි සෙව්‍යතෙ
සථිං පණ්ඩිත ගුරුගුරුකිලකෙ නාකාරි ලොකාධිකම්”

යන ශ්‍රෝකයෙන් ප්‍රකාශවේ. මේ ජගනනාථමිත්‍රයන්ගේ කවිනි සාමථිකය සඳහා ගරුකරන්නන් විසින් “අභිනව කාලිදස” යයි ව්‍ය වහාරකරනු ලද්දක් මොහු සොයිය නාමය “ජගනනාථ” යයි ත මන්ගේ ප්‍රකරණයෙහි ලිඟෙසින් කාලිදස නමින්ම ප්‍රසිදියක් මො

* “ගතරථ? වම්පු” නම් කාව්‍යයක් අභිනව කාලිදසගේ කලබැව් සහතිරි ශාක්‍රත් විසින් කියනලදී. ඒ මොහුගෙන් අනාගතකැයි හැඟේ. දහට ප්‍රසිද්ධ පවත්නා “හරත වම්පු” නම් කාව්‍යය අනන්‍ය හට්ට කවින්ගේ රචනාවකි.

නුව ඇතිවියයි තොහැගේ. ‘ශත්‍රු පරහවා’නම් ජෙෂ්ඨරත්නපායද
සාලිදාසනම් කවින් විසින් කරණලද බව එම අවසානයෙහි දක්ව
නලද

“ආසින් කශාප වංශජේ‘කී තනයා තිරිඬවාසිවිජ:
ශ්‍රෝතයමාකී විචාරසාර වතුර: ශ්‍රීභානු හට්ටස්සුධි:
තත්පුත්‍රො හරි භතති නිමිල නනුජේෂාතිර්විදා මහුණි:
ශාසුං ශත්‍රු පරහවාමකරොත් ශ්‍රීසාලිදාස: කවි:”

යන ශ්‍රෝතයෙන් ප්‍රකාශවේ. මේතෙම ශක්වෂියෙන් හවුරුදු සි
යගණනක් ඉකුත්වූ පසු ස්වකීය ග්‍රන්ථය රචනාකළේය යනු එහි
දක්වූ “ශක්‍ය සාකේ හාතෙස්සාමෙධා: ශෙෂෙඛද: ප්‍රභවාදිකා” ය
නාදී ගණිත විධි වශයෙන් හැගේ. මොහු යමුනාතිරයෙහි විසූ ශ්‍රී
භානුහට්ටනම් පණ්ඩිතකෙනෙකුන්ගේ පුත්‍රවූ කාශාපවංශ ඇති ශ්‍රී
සාලිදාසයා ප්‍රසිද්ධ විසූ විජේභූතකතීක දෛවඥ බ්‍රාහ්මණකෙනෙකි.
මේ දෙදෙනාම කුමාරදාස නිරිදන්ගේ කාලයෙන් දිනක විසූවේය
යි හැඟෙනහෙයින්ද ඒ මහරජුන්ගේ මිත්‍රයා මේ සාලිදාසයා
කෙකැයි තොසිතමු. මෙකී සාලිදාසයන්ගේ මවුන්ට මධ්‍යකාලයෙ
හි භෞජ්‍යවයන්ගේ සහායද වූ සාලිදාසයෝ කුමාරදාස නිරිදන්ගේ
මිත්‍රයාට පැමිණියෝදෝහොයි සැලකිය යුතුය. කරුණු කුමයන්?
විනය බමුණිකීර්ති මහාසංචිත සාමන් විසින් ලියනලද ලබ්‍යාශා
සන කථායෙහි ලක්දිව කුමාරදාස රජතු දවස ජම්බුවිපයෙහි භෞ
ජ රජ රජතුමාගේ කලබැව් කියනලදහෙයින්ද කුමාරදාස භෞ
ජ රජ දෙදෙනාගේ සමකාලීන බව ප්‍රකාශවේ. එසේම භෞජරජ
යන්ගේ රජයෙහි සාලිදාසනම් මහා කවිකෙනෙකුන් විසූබැව් දඹ
දිව බොහෝ පොත්පත්හි ප්‍රසිද්ධය. නානාථී ශබ්දරතනා, මෙහෙසුනාදී
පොත් මෙම කවිකුසලයන්ගේ රචනයයි කියති.

නානාථී ශබ්දරතනයෙහි “ඉති ශ්‍රී සාලිදාස විරචිතෙ නානාථී ශබ්ද
රතනෙ සාදික්‍ෂානා වණ්ඤාදානාථී වච්ඡ්ඛද ප්‍රකරණේ එකෙකක
ධානිථී විචාර රමණියෙ ප්‍රථමං නිබන්ධනං සමාප්තම්” යනාදීන් ප
රිච්ඡිද්‍යනා පාඨ යොදනලද්දේය. මෙම ග්‍රන්ථයට “නරලා” නම්
විසාච ලිපි නිවුල කවියොහිනු ස්වකීය විකාශයෙහි නිබන්ධනාථීසාන
පාඨයෙහි භෞජ රජතුමාගේ අයදුමෙන් එය කරණලදබැව් මෙසේ
කීය. “ඉති ශ්‍රීමත් මහාරජ භෞජරජප්‍රබෝධින නිවුල කවියොහි
නා නිර්මිතායාං මහාකවි සාලිදාස කෘත නානාථී ශබ්දරතන කොශ
රතනදීපිකායාං තරලාබ්‍යයාං ප්‍රථමං නිබන්ධනම්” යනාදියයි.

මෙයින් “නිවුලකවි, භෞජරජ” දෙදෙනා සමකාලීනයෝ යනු
නිසැකවේ. සාලිදාසයන් නිවුල කවිකුසල සමකාලීනබැව් මෙහෙසුන
සාමායෙහි,

“අදාය ශාසනං හරති පටිතං කිංචිදිත්තං මුක්තිර්
දුනොත්සාහස්වකිතං චකිතං මුත්ඛ සිඛාබහතාහි
සාධාදායොත්සරස නිවුලා දුක්ඛොදඛිමුඛංඛං
දිඛිනාහානාං පටිපරිහරන් ස්වුලුහසනාව ලෙසාත්”

යනෙවි ලොකයෙහි පක්ෂානාගරී වශයෙන් කාලිදාසයන්හා ස
දුරුවූ දිඛිනාහාචායසීයන්ට වෘජයෙන් ගැරහීමක්ද කාලිදාසයන්
හා සහාධාය මිත්‍රවූ ආපක්ෂවර්ගී නිවුල * නම් කවින්ට පැසසීමක්
ද කලහ. ඒ බව මල්ලිනාථයන් කල “සක්දේවනී” විකාශයෙහි “රසි
කො නිවුලොතාම මහා කවී කාලිදාසස සහාධාය පරිපාදිතානාං
කාලිදාස ප්‍රබන්ධ දුක්ඛානාං පරිහරිතා”යිද “දිඛිනාහාචායසීස කාලි
දාස ප්‍රතිපක්ෂස”යිද කියනලද්දේය.

මෙකී ක්‍රමයෙන් භෞජරජ නිවුල කාලිදාස තුන්දෙනා සමකා
ලිනබව සැලකියයුතුය. භෞජරජ කුමාරදාස දෙරජන්ගේ සම
කාලිනාථය දක්වූ ශ්‍රී ධර්මකීර්ති මහා සාමන්ගේ වචනයද, කාලිදා
ස කුමාරදාස දෙදෙනාගේ මිත්‍රාභිය දක්වනු පිණිස ප්‍රජාවලිය, පැර
කුටිඛාසිරිත, යන ග්‍රන්ථයන්හි ප්‍රකාශිත වචනය, සිරිබවට යටකී
නානාපි ශබ්දරතනාදිය සාක්ෂිවේ.

කාලිදාස මහා කවිත්‍ර ලක්දිව කුමාරදාස නිර්දන්තා අදහි මිත්‍රව
එම නරේඤ්ජන් දක්තා ප්‍රණිස අවුත් දක්වමින් නොලැබ අතරමග
ම ලෙහසි සනාදින් ලක්දිව ජනනුගී වශයෙන් විස්තර කථාවක්
පවති. ‘වල්ලාල’නම් කවින්විසින් කරණලද භෞජ ප්‍රබන්ධයෙහිද
කාලිදාසයන් පිළිබඳ විසිතුරු කථා දක්වනලදී. එහි ඇතමිපුරුණ ප
ණ්ඩිතවරයන්ගේ නාමයන්හා සමානවූ නාමයන් පෙනෙනහෙයින්
ඒ සැක සහිතයයි සමහරුන් විසින් සලකනු ලබනනමුත් භෞජ
දෙවියන්ගේ කාලයෙහි කාලිදාසනම් කවිවරකෙනකුන් විසූ බව ග්‍ර
න්ථානාරයෙන් දශාමානහෙයින් කාලිදාසයන් ගැන එහි කියන
ලද ප්‍රවාතනි සිදුවූ පරිද්දෙන්ද සිතියහැකිවේ. එහි පෙනෙන ක්‍රම
යෙන් භෞජරජයන්ගේ සහාව මහා කවිවූ පණ්ඩිතයන් පන්සි
යක්දෙනෙකුන්ගෙන් ශොභමානවිය. ඔවුන් අතුරෙහි විනුත කීර්ති
ඇති කවීරජවූයේ කාලිදාසතෙමේයි. භෞජරජද එවැනිම කවි
වරයෙකි † භෞජ ප්‍රබන්ධ කථායෙහි මේ කාලිදාසතෙම කාවුක සි

* නිවුල කවිතෙමින් පුරාතනයෙකි—ශබ්දාණ්ඩවිකාශයෙහි
“වානිර කවිතෙදෙසත් නිවුලාසථලවෙනසෙ”

යන්නෙන්ද ඒ හැගේ.

† භෞජ ශබ්දානුශාසන (වෘකරණ), සරසවති කණ්ඩාහරණාදි
ලොත් මේ රජතු විසින් කරණලදයි සලකනු ලැබේ.

භාවයෙන් සුක්කකෙනෙකැයි කිසිවිටෙක රජතුමා විසින් ගරහනු ලැබූ බැවින් කලින් කල රජු හා රැහැණුව විදෙහිව හැසුරුණේයයිද කියනු ලැබේ. එහෙයින් “විදෙහිව හැසුරුණු කාලීදසයෝ කුමාරදස නිරිඳුන්ගේ ජනකීකරණ නම් අදහන මහා කාව්‍යය ජම්බුවිපයෙහිදී දූෂ සතුටුව රජු දක්නා පිණිස ලක්දිවට පැමිණියේය” යනාදී ජනශ්‍රැති ප්‍රවාහයන් අදහනෙකැයි නොසිතමු.

තවද, මේ කුමාරදස නරෙඤ්ජයන් විසින් රචනාකරණලද “ජනකීකරණ” නම් ශ්‍රව්‍යකාව්‍ය ප්‍රබන්ධය පෙරතුටු පරිද්දෙන් බෙදා සංස්කරණයකොට නැවතලොත් රජුටමාදී කාව්‍යයෙන් ජයලාසයකොට ගැනීමට ප්‍රයෝජනවත්වේයයි අප ආවාශයෙන්ම රත්මලානේ පුරාණ විහාරාධිපතිවරයා විසින් විදුලාකාර පරිච්ඡේදයක් රත්මලානේ බිමාලොක මහාසථවිර සාමිපාදයන්වහන්සේ විසින් කරණලද නියමයද, සිංහල මහා කවිතොර කුමාරදස නරෙඤ්ජයන් විසින් පිළියෙල කරණලද මේ සංස්කෘත මහාකාව්‍යය පෙර තුටුහිඳියෙන් බෙදා සකස් කරන මතු පවත්නා ලෙස නැවත හොත් පුරාණ සිංහල කවිකරයන්ගේ සංස්කෘත කවිකරයෙහි සිහිවීම පිණිසද, කාව්‍යලිකාරයාදී ශාස්ත්‍රයාගේ දියුණුව පිණිසද, අනාගත කාව්‍යකරවන්ගෙන් සිංහල මහනුවර ශ්‍රීදංජයා දලද මඟුරයෙහි දියවඩන නිලය ඇතුළුව යටිතල රටලැබී කරවන ගිරගම රජ කරුණ නවරතන සෙනෙවිරතන මුදලිනාමොපලක්ෂිත මන්ත්‍රිශවර බුරුකර මහතිලම තුමන් විසින් කරණලද ගරුතර ආරාධනාවද පිළිගනිමින් බෙදා සංස්කරණයකොට සිංහල ව්‍යවකතයෙහි උභයාති රේකානාදී දෙප නිරුකරණයෙන් සංශෝධනයද කෙලෙමු.

මෙහි බෙදා සුකිසංස්කරණය හා ව්‍යවකත ශෝධනය සඳහාත් අප විසින් බලනලද “ජනකීකරණ සන්න” පොතෙහි ප්‍රාරම්භ කවා ප්‍රවාහය සම්බන්ධ නිෂ්ඨාවක් නොපැවෙනහෙයින්ද පවසන සහිතයෙහි දෙවිසිවන බෙදා සකස්වත් කාව්‍යවසාන බෙදා සකස්වත් අනුරෙහි සන්නයේ අඩාලබවක් පැවෙනහෙයින්ද මෙම මහා කාව්‍යයාගේ සන්නයද උභයාති සලකමු. එනතුටුවත් සන්නය ඇතිනාක් බෙදා බැලීමට අපගේ අභිමතය බැවින් එසේ මේ රචනාව සම්පූර්ණ කෙලෙමු. ව්‍යවකතයෙහි බෙදා සකස්වත් නොපොහොණයේ අඩු සම්පූර්ණතාවය අසර පදයන් පුරුකරණයකුල වශයෙන් සලකනලද ප්‍රතිභාව ගම්‍ය පදනතරයෙන් පුරුකරණය කෙලෙමු. එවන්කොට හැඳින්වීම සඳහා එවැනිතැන් රෙබාවයකින් පරික්ෂණයකොට බෙදා සකස්වත් දක්වනලදේය. සහිතාමහා සහිතවසාන පාඨ ප්‍රථම සහිතවසාන වාක්‍යයට අනුකූල ක්‍රමයෙන් යොදනලදේය.

මෙහි සහිතයන්ගේ ව්‍යවකත විශේෂය මෙසේයි. ප්‍රථම සහිතයෙහි අනු

වක්ශ්‍යොක අතුරෙන් 73 වැන්න උපෙක්‍ෂාව්‍යානයි. සහිවසාන
 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

ශ්‍රඩාසම්පන්න සෞභග නරේශවරතොනෙත්වු මේ කට්ඨකෝ මේ සේ විජේපුත්තාභිලාෂයෙන් කුමන්ත්‍රණයන් කාවරවනාක්‍රමානුදී? ශාසනාදි සම්ප්‍රදායන්වනන්සේගේ අර්ථසාර්වත්‍රය මුට්‍රයෙන් නමස්තා රමානුයකුත් කවරහෙයින් නොසෙදුනුදයි යතහොත්. ඵෙහලොක් කාලීසිසිස සදහා දෙවතා පූජනයන් ලාංඡනය ක්‍රියාදිත්කෙරෙහි පැවති කුල පරම්පරාගත චරිතයක්කෙයින්ද යථොචිත දෙවතා පූජනය ආගමා විරෝධිවනහෙයින්ද මෙසේ විජේපුත්තොරවය කලහයි හැරේ. මේ කාවය සමනි පමම සගීයෙහි,

55 “සනිකාගුණ මහති තත්කණ්‍යලබ්ධි මොක්‍ෂා:
සුශ්ලිඝ පුතති සඵලාන හ සම්පදසෙත
ශාක්‍ය ඉවාසා විශිඛා රිපුරසෙහිකෙතා-
ශ්‍රිත්‍රාස්ත්‍රිවිච්ච සහා ගමනොපදෙගමි”

යනමේ ශෙලොපමාලබ්ධාන පදයෙහි ලොවිලොවුතුරු දහම් උපමාකොට යොදාගත් නියායෙන් බුබු සම්පෙතිද කවිත්‍රගේ වානුශ්චිය පෙන්නේ—නවද පවදග සගීයෙහි,

- 18 “ඉන්ද්‍රියාණි මති මනන මජ්ඣං සොජයනති විෂයෙහු විජිතා:
තවශ්චි මව්‍රසු සශොභි යභිසතනොති භුවනානි සචිරා.”
- 19 “සොචනං චලම්පාසි ශරීරං ගතරං වසු විමොශා විශිඝ්ඛා:
අනාජන්ම ගත තිස්සවිපාකං දුභ්‍යසාමි මපි කමනධතෙත”
- 21 “රූපචනන මපි හනති ජරාතී: සඛගමෙ මහති වාසති විශොනා:
යාති දිසී මපි විවුත්මාසු: පුණ්‍යමෙව නිරපාසි හජබ්බිම”

යනාදී ශෙලාකයන්හි දැක්වෙනලද ඉන්ද්‍රිය විජයානු ශාසනයද සොවනමදදිය දුරුකරීමෙහි අනුශාසනයද රූපාදීන්ගේ අතිතානා සැලකීමද පරලොකනිත්‍ය පිණිස සුවර්ත හජනයදයි යනාදී අවවාද ප්‍රතිසංසුක්ක රචනාවිධයෙකුදු ආගම ධර්මයෙහි කවිත්‍රගේ සාමමියය හා ශ්‍රඩාවද ප්‍රකාශවේ.

ඉන්ද්‍රියවතා පුණ්‍යමය නොකරණලද්දේ වස්තුනිදේශ මුඛ කාවා ලක්‍ෂණය අභිමතකෙයිනි. යිවත බධාදී ආශ්ච්ඡිබ කාවා විෂයෙහි ආශීලාදයෙන් ආරම්භයද, රක්‍ෂවංශාදී නිෂේක්‍රියාවල නිශ්චිතයෙහි ඉන්ද්‍රියවතා පුණ්‍යයෙන් ආරම්භයද, ශිශුපාලබ්ධි කුමාර සම්භවද වස්තුනිදේශමුඛ කාවා විෂයෙහි වණ්චිතාපීඨට අනුගුණව ව්‍යාප්තයන් නිදේශයෙන් ආරම්භයද අභිමතය යනු කවිසම්ප්‍රදායයි. එහෙයින් මේ පරාක්‍රමරාජ කාවය ආශීලාදයෙන් නිශ්චිත ලක්‍ෂණයෙන් වෙන්කොට වස්තුනිදේශ සම්බන්ධ මහාකාවා ලක්‍ෂණයෙන් ආරම්භ කරන්නාවූ කුපාරදාය මහා කවිත්‍ර ‘ආසිදවනකම්’ යනාදීන් වස්තුනිදේශ මුඛයෙන් උපනාස කලහයි දතයුතු. තවද තත්තත් සංග්‍රාහන වණ්චිතා ස්වභාව චරිතයන් වශයෙන් ලියයුතු කරුණු ඇතත් වාක්ඛානුලාප යිනින් මේ මෙහි නොලියනලදී.

මෙසේ සුභසාක්ෂිවරයා විශේෂයෙන්ම මගයෙන් පුරුෂයා වැඩක
 භික්ෂුලොස දැනටමත් මිත්රිකයා වූ එක්දහස් පන්සැටක් ගෙලාකයෙන්
 පුත් මෙම මහා කාව්‍ය ප්‍රභේද අනුගත විද්‍යාර්ථීන්ට පුලහවනු සඳහා
 පුරුෂයා අදහසැති සහනසහා සමග එක පොතක්කොට මුද්‍රාකරන
 ස කරවුමකොත් එය ලෝකානුකූල කාරණයකැයි අපවිසිත් ලියා
 සවනලද්දන් ඊට සතුටු වූ. කෙසේ නොසලකා හැරිය යුතු ලබනා විපරේ
 හි සවාද්‍ය විශිෂ්ටයකාර බුද්ධාර වාජ්‍යයෙන් හැන්රිද සොසිය දින
 කාසල මන්ත්‍රිකයා ජාත්‍යන්තින් කරවනලද බන්ධනයෙන් මෙ මහාසී
 කාව්‍ය ප්‍රභේද ප්‍රසිද්ධියට පමුණුවන ලද්දේය.

තවද, මෙම ප්‍රභේද සංස්කරණයට උපකාරවූ ඇතැම් දුල්ලෙන් පොත්
 සත් බෙත්තෙන්ම මහා කාව්‍ය විකාරයෙහි පිහිටි බොහෝ සුසරක මණ්ද
 යෙන් නොලැබ නොහොත්තරයෙහි පිහිටි රජකිය සුසරකාලයෙ
 කුත් පුලහවුමැව්ද මෙහි සඳහන් කරමින.

1 ශ්‍රී සාං නිබ්බසජ්ජන ගිතනිනි-
 මහාගයන් වාද්‍ය සොසිසාවා:
 විද්‍යාතිව්‍යාධෙව්‍ය විනිතප්‍රයතෙනා
 මිනිසාගියානු බුද්ධාරොසො.

2 ක්‍රිස්තලාභිත කුමාරදය
 මහා කාව්‍ය: කාව්‍ය මනලිකායා:
 මහාර මුද්‍රාකරන සිව්වය බහ
 ව්‍යං බරණං බහද්‍යානොසත්ත:—(සුග්ගකම්.)

3 කානිරිය මහා කුමාරදය
 ප්‍රජිතකාව්‍ය: කවිතාග්‍රයෙව්‍ය ගාතක
 මහිරියානි මිතොහු මුද්‍රිතාහුද
 ගුණගිබ්‍ය සව්‍යානි සම්මතොප්පානිදෙ.

K. DHARMARÁMA.

1880 අගෝස්තු මස 3 වෙනිදින—පැලියගොඩ
 විද්‍යාලකාර පිට්ටෙන්හිදීය.

THE INTRODUCTION.

ප්‍රී සත්‍ය ව නා.

නාමිකයෙකු නොවනෙකුගේ සත්‍යයක් සිද්ධිය.

- 1 ශ්‍රීමත් දිනනාද් නවතාං-නගදිත් සුනතාසා පදාත්පාසා
නිරවද්‍ය වසවාසා-සුනතා 'නිනාපි රිද්දානා-ගිනි.
- 2 මුනි රිද්දානා පිද්දානා. යනානති මසන නරෙඛ මෙපාචම්
ප්‍රතිපත්තා පිනංතං ප්‍රත්-සංස්ත්‍රිසතෙ ජානකිනරණම්-ආයනි.
- 3 ශ්‍රී ලංකාන කුමාරදාන නාමනෙමොයනිනියා ලබනාතො
ගාලාකෙකරව පරා සහසු විමිතොසාලානායනිනානානි
ගාදා සිංහල භාෂායානුපදිකවකවකන සුකතා විර.
සත්සද්ධි ප්‍රමා මගෙම විද්‍යාං වනො විභූතිනා.
4 තජ්ජානකිනරණ විශ්‍රාත කාවා රතනං
ප්‍රතනං විනාම මචච්චිනානිස්ස පද්‍ය
සංරජනෙ ලිපිකරත්‍රමනෙප රවිලෙදා
කල්ලාපි ගිහි රවතා ගුණ මුචනන්ති.
5 ශ්‍රීමත් කුමාරදානසං-වවාසාසකං විරෙජ්ජෙර
මොනතිකානිව භාරසං-පිණ්ණිසුත්‍රසා කවිබලෙ.
6 වෘතතසුත්‍ර නිබ්බානි-නානාමොසනා ජනසාහි
හවන්තිත්‍රප මොනාසං-ඤ්ඤානි 'සං විබිසතො.
7 කාවි කුමාරදානසං-කාවානං ප්‍රතිභාකවි
දාමෙ දනනාවලොඛායෙති-කලාං සං කවි.තුර්.
8 තවාපාසකා කුමාරදිජ්-දාන එව කවිතිවාන්
කාවිසං-සකාරකතීරසහසුනානි ග්‍රථනාවසම්.
9 කවිනි දසාසාච්ඡෙව සකකපි ප්‍රණිත කාවාප්‍රති සංස්ත්‍රියායනා
සානාං වරිත්‍රම් ප්‍රසනො 'සමුද්දානො ජනතිනාසාහි සද්ධි සාධකා.
(අනුයංසමයීරත කාරිනා "ලබකාරිතාණම්")
"කාවිසං සකකපි නාමන-විවනාද් විදෙ ගිහිතරකතමස
සද්ධා පර නිවිතමෙ-කානනා සත්මිත තයොප දෙගසුපෙ" වුහි.
10 පුවරිතා වරිතානන සද්ධා විරමිතා රමිතාඤ සුචිජනා
කාවිවිලෙති වලෙදිත සද්දානා පුවර සංවර සනතන භූෂණි.
(පාද මධ්‍යවසපොතා යමකම්.)

- 11 සංඝෝසංප්‍රතිපත්ත පුද්ගලික මනෝ චලය ශ්‍රී
 බ්‍රාහ්මණයන්වස සත්‍යකීර් සමිතාං මානනීයා
 රූපෙන ස්‍යාන්තීයාතිධිකි කාපාදාග්‍ර රතනාංස සිංචු-
 චිද්‍රාහාතෙති විවිද්‍යා භාරති මර්ණයෙය.
- 12 කාසලාසංවරසා තත්‍රා තවනශ්ඡාත්‍රාග්‍ර ගණිතයකීර්
 බ්‍රාහ්ම ඉතිත්‍රාතී විවිධස් තවත්‍රාස්ත්‍ර සද්මාවසත්
 ව්‍යාපොනනිවර ශ්‍රීවිණ්‍යව ගුරුණ සාලාසිතාතිව්‍යාසාතො
 වාසාදො ධරණිසුරෙණ විවිචත් සංවර්ධිතො වාසිමය.
- 13 ශ්‍රී විචිතාච්‍ය නගර නගරීති සොගෙඩ
 සංචාරිතං ලෙඤා විදිතා පරනාමිමෙයෙ
 ශ්‍රී රාහුමානු විසතො දධිතාතිකාරී
 ව්‍යාත්‍රිතො පරාදධිප මන්ත්‍රිතාව
- 14 ශ්‍රීපුංස රාජ තරුණ නවරතා සෙනා
 පරාක්මයෙග්‍ර ද්‍රව්‍යණ්‍ය විශේෂාත්
 ආයතනො පනතිතාති මනෙත කීර්
 ප්‍රාභාද්ගලෙහ සම්මානිත භූෂණිත.
- 15 කොමාරදශ්‍ය සුභාරතිප්‍රියං
 පර්ණොයුසාතා මනිසාංසුචාතතාමි
 භූණ්‍ය ගුරුණ සද්ලභිත්‍රිතාතිර-
 විතනිව්‍යාතො තයතො භිසතීම්—ප්‍රනද්‍රාමි.
- 16 කුමාරදශ්‍ය සංඝොකුමාසං
 සොද්‍යස් මාධ්‍යසී සමප්‍රසාදම්
 ඔප්පාතිව්‍යාති සමාති කානති
 ගෙණාතිතංවාසිද්‍ර සාධු ගෘහම්.
- 17 දෙවිවිවො 'ලාසාත් ගුරු ශාසන
 ව්‍යංග්‍ය නිසංචි ප්‍රතාතිත්ව භික්‍ෂු
 කාතනතා සංස්ත්‍රිතමාණ සෙවං
 පිබන්තු පිසුෂ මිථාදිතො—ප්‍රග්මකම්.
- 18 සාංසිසිසිසා ද්‍රව්‍යාංසා සුසා
 ග්‍රාහෙස් පි තෙනාං කාතනසාසාති
 බ්‍රිධා ග්‍රමිණ්‍යත්ව ගුණසාහායෙ
 තෙස්මා භිතර්ධ්‍ය නග්‍ර තවනති.
- 19 මනිෂ්ණසාසාතිතා ගුරුණ ශිෂ්‍ය
 කාතන ප්‍රමානන ඉහප්‍රමාණ
 තනතාච්‍යාසාති නවිධානප්‍රං සද්
 විවො යතධිවං සුධිසොති සිසෙය.

ශ්‍රී ව ම සතු.

JĀNAKĪHARANA.

ජානකීහරණමි.

නාම: ශ්‍රී ස්‍යාම.

ප්‍රථම: සමය.

1 ආසි දවනා මනිභොග භාරද්
දිවා වනිභොග නගරීව දිවනා
සුනනනානලසානා ගම් සමාසනා
පුර මයොධෙයනි පුරී පරභිනා.

2 යත්සොධ ගොසාග්‍ර සරෙජ් රග
රතනප්‍රභා විචිත්‍රිත: ගොසා
පොරගනනා වනන කානාවමානො
ජගාම ගෙණදිව ලොහිතනමි.

1 අයොධෙයනි, අයොධ්‍යා නම්වූ; පුරී, පුරියක්; අවනාමි, පෘථිවියෙහි, ආසිත්, වූ; (කිම්භුතා පුරී? කෙබඳු වූ පුරියක්ද?) අනිභොග භාරත්—අනිභොග, අධික වූ සම්පත්තීන්ගේ; භාරත්, භාරයෙන්; දිව, දිව්‍ය ලොකයෙන්; අවනිභොග, බටුවාවූ; දිවනා නගරීව, දෙවි නුවරක් බඳුනු; (පුනරපි කිම් භුතා පුරී? තවද කෙබඳු වූ පුරියක්ද?) සුනනනා නලසානා ගම්—සුනත්ත, රජ නැමැති; අනල, වත්තීන්ගේ; සාන, සිටුවන; ගම්, සැම රැකක්වූ; සමාසනා, සම්පත්තී කරණකොටගෙන; පුරමි, පුරයන් අතුරෙන්; පරභිනා, උපකාශන; (අයොධෙයනි, අයොධ්‍යා නම්වූ; පුරී, පුරියක්; අවනාමි, පෘථිවියෙහි; ආසිත්, වූ.)

2 යත්සොධ ගොසාග්‍ර සරෙජ් රග රත්න ප්‍රභා විචිත්‍රිත: ගොසා—යත්, යම් පුරියෙක්හි; සොධ, ප්‍රාසාදයන්ගේ; ගොසාග්‍ර, කැරැලි අක්ති; සරෙජ් රග රත්න, පිසුම් රිඡිත්තේ; ප්‍රභා; ගොසායෙන්; විචිත්‍රිත:; ඔව්දනා ලද්දකි; ගොසා, වසු නෙමේ; පොරගනනා වනන කානාවමාන:—පොරගනනා, පුරසනින්නේ; වනන, මුඛයෙන්; කාන, කරණලද; අවමාන:; පරිභව ඇත්තේ; ගෙණදිව, ගෙණයෙන් මෙත්; ලොහිතනමි, රත් බවට; ජගාම, ගියේද.

2 කාඩාපි සඵසා මුදං සමාධා
හමාය නාහු අභිසාරිකාණම්
භිසාසු යා කාචන තොරණස්ස
රතනාං ගුහිරිහිනන තමිසුරාගි:

4 විනාංගුකෙ රහුලිහා මුදු
ශාඛාග්‍ර භාගොපතිතො ග්‍රීහාණම්
ඵට්ඨං කොටි සබ්බිතොසු සාදව
භිමොක පට්ටෙට්ඨ යා ඛහාසෙ.

5 දිදාසු රතනා: සරසි මලඛිසාං
යත්තාතහංසා: සමුදිසන්ත වප්‍රමි
සමාරභානාං දාසිකොච * කුර්
භාගවිඤ්ඤානිව මාගිණසා.

3 යා, යම් පුරිසස් තොමෝ; සමාධි, සමිපත්ති කරණකොට
ගෙන; සඵසා, සියලු ජනසාතව; මුදම්, හමි; කාඩාපි, කොටද;
කාචන තොරණස්ස රත්නාංගුහි—කාචන තොරණස්ස, රත් තො
රණෙහි පිහිටියාවූ; රත්නාංගුහි, රුවන් ගොහායෙන්; නිසාසු,
යනුයෙහි; හිනන තමිසුරාගි—හිනන, බිඳිනාලද; තමිසු රාගි,
අඛකාර සමුහ ඇත්ති; අභිසාරිකාණම්, අඛසරුවන්ට; හමාය,
සතුටු පිණිස; නාහුත්, නොවූද.

4 යා, යම් පුරිසස් තොමෝ; අහුලිහාමි, ආකාශ ලොචනාවූ;
ගාඛාණම්, ගාඛයන්ගේ; උදුග්‍ර ශාඛාග්‍ර භාගොපතිතො—උදුග්‍ර,
උස්වූ; ශාඛාග්‍ර භාග, කැරැලි අත් භාගයෙහි; උපතිතො, පිහිටු
වනලද්දවූ; විනාංගුකො, විනාශයෙහි, විනාශයෙහි වස්තු කරණකොට
ගෙන; ඵට්ඨකකොටිස්බ්බිතොසු සාදව නිමොක පට්ටෙට්ඨ—ඵට්
ඨකකොටි, කොබෝගෙටි වලලු කෙලවරෙහි; ස්බ්බිත, පැකිල්ලාවූ;
ඉසු, සදහු විසින්; සාදව, හරණලද; නිමොක පට්ටෙට්ඨ, සැව
පටින් මෙන්; ඛහාසෙ, හෙබිවූද.

5 අත්තා, ඇතුළත්හි; සරසිමි, විල; දිදාසු, දක්කැට්ටූ; යත්තාත

* කොච යනු “කොච” සිදු රාජගෙවරදත් විසින් පවිත්‍රය.
භේමෙහි සංග්‍රහාදි ගෙයින් නොගෙදේ. පුරුණකථානසින් කා
භිහිකෙය්‍යා විසින් නිසනලද කොචනම් දෙදනියා විසු පච්ඡාය
කොචනම්.

“සබ්බෙලසත්තා දෙදනියා
ඛතාසම්මුඛෙණකමිණි
කෙදානා මගමත්තසා
නාමිනාකොච සද්ධාග්‍රහ.”—පුග්ග.

- 6 රථසාසු යසසාං රද්දිනො ගෘහාණ-
මාදග්භි භිතෙනා කෘතවච්ඡාස ඝාතා;
ආබ්බි මාලොකාස තතං ප්‍රමාණං
චක්‍රුථීද්ධමොද මරි විපානාමි.
- 7 ලග්ගෙනකහාගං සිත හමීය ශාඛෙග
චකෘජ්‍ය මඤ්ඤා සමරණෙන
දිර්ඝිකෘතං බාල මාණාල ශුභං
කරෙති යනුධවජ් කෘතාමබ්බිමි.
- 8 යසසාං සුවතොසා විනිතා විධානා
රතෙනා රවාපුච්ඡුෂ: ප්‍රකෂීම්
ප්‍රචාල ශිෂ්ඨා වදනං සුවණ්ණං
මුක්ඛා මයාධිගාවයවා වහන්තාස:

හංස:—යත්, යම් පුරිසෙක්භි; බාහංස:; පිරිහස් තෙමේ; අල චිකාමි, නොඉක්මිස හැක්කාවූ; වප්‍රමි, පවුර; සමුද්දිකා, බලා; දෘඪ කොචකුජ් හාගච්ඡිද්ධි—දෘඪ, දුභිද්ධ; කොච කුජ් හාගච්ඡිද්ධි, කොස් ගල් බෙහෙද කැපුවාවූ; හාග්ච මාග්භිසා—හාග්ච, හාගුරුමයාගේ; මාග්භිසා, ශරය සම්බන්ධ; සංචාර නුනම්, සිහිකෙළේසි සිතමිද.

6 යසසාමි, යම් පුරිසෙක්භි; රද්දිනා, හස්තිනු; රථසාසු, විවිධෙකිලා; ගෘහාණම්, ගෘහයන්ගේ; ආදග්භි භිතෙනා, කැටපත් භිත්තිසෙති; තතම්, පතලාවූ; ආබ්බිමි, සබ්බිමි ප්‍රතිබිම්බ; ආලොකාස, බලා; කෘතවච්ඡාසානා—කෘත, කරණලද; වච්ඡා ඝාතා, සිස් පහර ඇත් තානු; ආබ්බිපානාමි, සතුරුගුන්ගේ; මද්ධමොදම්, මද සුවද; ප්‍රමාණං වක්‍රා, පමණ කලෝද.

7 සිත හමීය ශාඛෙග—සිත, සුදුවූ; හමීය ශාඛෙග, ප්‍රාසාද ශාඛෙග සෙති; ලග්ගෙනක හාගම්—ලග්න, පකකවූ; එක හාගම්, එක් කොටසක් ඇති; මඤ්ඤා, මඤ්ඤා; සමරණෙන, පවතින්; විකාජ්‍ය, ඇද; දිර්ඝිකෘතම්, දික්කරණලද; බාල මාණාල ශුභම්—බාල මාණාල, ලාභෙනමුද්දලියක්සේ; ශුභම්, සුදුවූ; අබ්බිමි, වලා; යනු, යම් පුරිසෙක්භි; ධවජකෘතාමි, ධවජ ක්‍රියා; කරෙති, කෙරේද.

8 යසසාමි, යම් පුරිසෙක්භි; සුවතාස, ලද්දරියෝ; විධානා, බ්‍රහ්ම යා විසින්; රත්තොස, රැවතින්; විනිතා, ඉව, කරණලද්දවත් මෙන්; වප්‍රමා, ශරීරයාගේ; ප්‍රකෂීම්, අතිශය; ආපු, පැමිණි යෝද; (කිංචිභවා සුවතාස? කෙසේවූ සුවතීහුද?) ප්‍රචාල ශිෂ්ඨා—ප්‍ර, ප්‍රකාශවූ; චාල, ඉසක්කෝ ඇති; ශිෂ්ඨා, ඉස් ඇත්තානුසි; (නො හොත්) ප්‍රචාල, පබ්බිමියවූ; ශිෂ්ඨා, ඉස් ඇත්තානුසි; සුවණ්ණම්—සු, ගොභනවූ; වණ්ණම්, පැහැ ඇති; වදනම්, මුහුණ; වහන්තාස,

- 9 ආලිංගන තුංගං වඩන් විටංගං
 විශ්‍රාණිතාත්ම ධවති පූජකරෙණු
 යත්තොධ කාතොධ රිව සංවිහාගං
 වචෙ සිතං ඥායද මඛිත්‍ර වෘක්ඛම්.
- 10 (ප්‍රභා) විවෘතති චිතතා පතාකා-
 ස්වාසතො ජ්වුත ඝටාසු යසනාම්
 විද්‍යුතනිහා කාචන පිජරසු
 තතාන තොෂං ශිඛිනා මුද්‍රුම්.
- 11 යත්‍ර ශ්‍රීතොද්ධංතිත තාමසාති
 රසනාශ්ම ජිලොපල තොරණති
 ක්‍රොධ ප්‍රමොදො විද්‍යු චිහාතිර්
 නාරී ජනසං ක්‍රමතො නිශාසු.

උසුලන්තාසුසි; (නොහොත්) සුවණ්ණම්, කතක මයදු; වදනම්, මුහුණ; වසන්තය, උසුලන්තාසුසි; මුකාමයාධනාවයවෘ—මුකා, හරණ ලද; ආමය, රෙග ඇති; අභිතාවයවෘ, අධනප්‍රත්‍ය ඩන ඇත්තාසුසි; (නොහොත්) මුක්තාමය, මුදාමයදු; අධනාවයවෘ, අධනප්‍රත්‍ය ඩන ඇත්තාදු; (යසනාම්; යම් පුරිසෙක්ති; සුවතය, සුව තියෝ; විශාලා, බ්‍රහ්මයා විසින්; රතොත, රාවතීන්; විහිතා; ඉව, කරණලද්දවත් මෙන්; වසුණ, ශරීරයාගේ; ප්‍රකෂිම්, අතිශය; ආසු, පැමිණියෝද.)

9 සිතම්, සුදුදු; ඥායදම්, ශරත් කල්තිදු; අඛිත්‍ර වෘක්ඛම්, * මෙඝ සමුහය තෙමේ; තුංගම්, උස්දු; වඩතිවිටංගම්—වඩති, මතුමා ලෙහි; විටංගම්, කොබෝගෙඩි වලල්ල, ආලිංගන, වැලද; පූජ කරෙණු, භික්ෂුබෙරෙහි; විශ්‍රාණිතාත්මධවති—විශ්‍රාණිත, දෙන ලද; ආත්මධවති, සාක්ෂිය ධවති ඇත්තේ; යත් සොධකාතොත—යත්, යම් පුරිසෙක්ති; සොධකාතොත, ප්‍රාසාද කාන්තිසුගේ; සංවිහාගම්, බෙදීම; වච ඉව (වච ඉතිමනො), කැමැතිවියයි සිතමිද.

10 අසනන ජ්වුත ඝටාසු—අසනන, ලංදු; ජ්වුත ඝටාසු, මෙඝ සමුහ ඇති; කාචන පිජරසු—කාචන, රතීන්; පිජරසු, රත් වන්දු; පතාකාසු, පතාකාවන් කෙරෙහි; විතතා, පතලදු; විද්‍යු නිහා, තභිත්තා සදාශුදු; (ප්‍රභා, ශොභාව සම්බන්ධිදු; විවෘත්තිය, විවෘත්ති තොමෝ; (පෙරලීම; යසනාම්, යම් පුරිසෙක්ති; ශිඛිනාම, මසුරයන්ව; උද්‍රුම්, උස්දු; තොෂමි; සන්තොෂස; තතාන, පැති රද්ද.

11 යත්‍ර, යම් පුරිසෙක්ති; විහාති, ශොභාසෙත්; ක්‍රොධොද්ධංතිත තාමසාති—ක්‍රොධ, තසන ලද; උද්ධංතිත, වඩනලද; තාම

* අඛිත්‍රණම්—සි සන්ත පොත්ති පෙතේ.

- 12 තනූ හවත් පඩිකති රථානිධානො
හනිතා හුවො හානුනින: ප්‍රහාලෙව:
කන්තා නිගෙ රිඛිත දල ඛිකෂ මනා
කන්තා ගාථ මානං ජයමාන මොජ්.
- 13 අබණ්ඩ මානො මහුපේඤ්චරණං.
මානො හුණ්ඤො හුණ්පේ ඡීනොඤො:
දිගො යගොති: ශරද්ධිත හුණො-
ඤ්ඤාර ගජා රජතාවද්දායා.
- 14 ථි හිඤ්ඤ රජා වජ්ජනකො 'සො
පුච්චි විජිගො 'නත (රිතා) නාජයාන
විම: ඡබ්භාසන සමස්ත ශාසන
ඤානොපරුබෙ ඡද්දිය වාථි වෙගා.

සාති, අභිකාර ඇති; රක්කාශ්ම නිලොපල තොරණනි—රක්කා
ශ්ම, පද්මරහමයවුද; නිලොපල, ඉඤ්ඤාලමයවුද; තොරණනි;
තොරණයෝ; නිශාසු, රුහුණෙහිලා; හුමනා, බමන්තාවු; නාරිජ
නසා, අභිතනා ජනසාහඨ; ක්‍රොධ ප්‍රමොදො, රෙෂ හඹි දෙක;
විද්ධි, කලෝද.

පුර වණිතා නිමි.

12 පඩිකති රථානිධාන, දශරථය යන නම් ඇති; හුවොහනිතා,
හුහනිතායෙක්; තනු, ඒ අයෝධ්‍යානම් පුරියෙහි; අහවත්, වි; (කිං
විශ්වය? කෙසේවු හුහනිතායෙක්ද?) අලඛිකම්, නොඉක්මිය
හැක්කාවු; අනායානිතාථ, සෙසු රජදරුවන්ගේ; මානම්, මත්;
ජයමානම්, දනන සුලු; මජ්, තෙජස; ඛිතත්, උසුලත්තාවු,
කන්තානිධ, රජවංශයෙහිවු; (කරණ හුණො) ප්‍රහාලෙව, මහිම
යෙන්; හානුනින, සුසංසිතා හා සදාශවු; (පඩිකති රථානිධාන, දශ
රථය යන නම් ඇති; හුවොහනිතා, හුහනිතායෙක්; තනු, ඒ
අයෝධ්‍යානම් පුරියෙහි; අහවත්, වි.

13 අබණ්ඩමාන:—අබණ්ඩ, කඩනොවු; මානා, මත් ඇති; මහු
පේඤ්චරණම්, සෙසු රජදරුවන් සම්බන්ධ; මානා, පිදිය යුතුවු;
හුණ්ඤො, හුණ් දන්තාවු; රජ, රජ තෙම; මනොඤො, * සිත්
කලුවු; හුණ්පේ, හුණ්ගෙන් උපන්නාවු; ශරද්ධිත හුණො—
ශරද්ධිත, සරවලාසේ; හුණො, සුදුවු; යගොති, යගස් කරණ
කොටගෙන; දිගා, දිගුත්; රජතාවද්දායා—රජත, රිදිසේ; අව
ද්දායා, සුදුවුවුත්; වසාර, කෙළේ.

14 ආරො, සුබසෙහිලා; ජිහ්ව, දිනියවු; අසො අජනකුනා,
ඒ අජපුත්‍ර තෙමේ; අභාසන සමස්ත ශාසනඤානොපරුබෙඤ්ඤිය වාථි

* මනොඤො—සන්න.

15 තෙනාලසනං පුරුෂොත්තමෙන
බලප්‍රකාපපභ වික්‍රමෙණ
තෙවෙලොකා දුල්ලඛිණා සුදුසිතෙන
නානත්තා භොගාශ්‍රයිණා පි තෙනො.

16 දණ්ණස්සනස්සනස්ස හුවං ජිහිමො
කම්පං විතංචන් විහිතාඛගමඤ්ඤා
තාපෙක තෙනු සන්තිදායකපස්ස
දිනං භරජ්ඣිවු ඉවාචිවෙශ.

වචන—අභ්‍යසන, පුරුදුකරණලද; සම්පත, සියලු; ශාස්ත්‍රානුකූල, ශාස්ත්‍ර පරික්ෂිතයෙන්; උපරුඛ, වලකනලද; ඉන්ද්‍රිය, ඉන්ද්‍රිය නැමැති, වාචී, අශ්වසන්ගේ; වෙත, ප්‍රසර ඇත්තේ; අපරයාන්, නොදිනි ස හැක්කාවූ; අන්ත, ඇතුළත්; (ඉතාත්, පැමිණියාවූ); ඔට්ඨිම; සතුරන් සදෙන; * පුළුම්, පලුමුකොට; විජගෙය, දිනි.

15 තෙන පුරුෂොත්තමෙන, ඒ රජතුමා විසින් දෝහෝ නොහොත් විජ්ඣුතු විසින්; අලසනම්, අලස බැවෙක්; තතෙනො, නොපතුරුවන ලදී; (කිං විජිතො යන පුරුෂොත්තමෙන? කෙසේවු රජතුමා විසින්ද? කෙසේවු විජ්ඣුතිවිසින්ද?) බලි ප්‍රකාපපභවික්‍රමෙණ—බල, බලවතුන්ගේ; ප්‍රකාපපභ, ප්‍රකාප නසන්නාවූ; වික්‍රමෙණ, පරක්‍රම ඇති; (නොහොත්) බලි, බලිනම් අසුරගේ; ප්‍රකාපපභ, ප්‍රකාප නසන්නාවූ; වික්‍රමෙණ, ත්‍රිපද වික්‍රම ඇති; තෙවෙලොකා, තුන්ලෝවැස්සා විසින්; දුල්ලඛිණා, නොපැමිණිය හැක්කාවූ, සුදුසිතෙන; මනාවූ දුකිතඇති; (නොහොත්) තෙවෙලොකා, තුන්ලෝවැස්සා විසින්, දුල්ලඛිණා, නොඉක්මිය හැක්කාවූ; සුදුසිතෙන, සුදුසිත නම් චක්‍රාස්ත්‍රධා ඇති; අනස්සන සොගාශ්‍රයිණා—අනන්ත, පමණ නැත්තාවූ; සොගාශ්‍රයිණා, සම්පත් ඇසිරැකලාදවූ; (නොහොත්) අනස්සන, අනස්සනම් නායකයෝ; සොගාශ්‍රයිණා, පි, දරණ ඇසිරැකලාදවූ; (තෙන පුරුෂොත්තමෙන, ඒ රජතුමා විසින් දෝහෝ නොහොත් විජ්ඣුතු විසින්; අලසනම්, අලස බැවෙක්; තතෙනො, නොපතුරුවන ලදී.)

16 තතා, අනස්සනයෙන්; හුවම්. පෘථිවිය; ජිහිමො, දිනිය විවූ; තස්ස, ඒ දුර්ගමයාගේ; දණ්ණා, සෙනහනෙම; තිවු, කැකුළුවූ; භරජ්ඣම, උණක්මෙන්; සන්තිදායකපස්ස, ශාන්තයාගේ; දිගම්, දිගට; භවිවෙශ, වනි; (කිං විහිතාඛගමඤ්ඤා? කිං විහිතාඛ භරජ්ඣම? කෙසේවු සෙනහද? කෙසේවු භරජ්ඣම) කම්පං. විතංචන්—(තෙන

* “කාම ක්‍රොධ ලෝභ මොහ මද මාත්සර්‍යාණං ඡන්දො වර්ගී ඡන්දිවර්ගී” —ජගම්බලා භට්ටි විකා.

“ඡන්දිවර්ගී කාමක්‍රොධලෝභමොහ මදගම් රූපම්” —මුත්තිකාබාසිනි.

17 සමුද්‍ර මුල්ලඛිතය ගතස්සදිය-
 භේතජෝ 'හිධානො ගුරුරත්තිරුගී:
 නිතාතන සංකාපිත පුළු කාෂයී:
 ප්‍රොභස්සෙදයාමාස නාපං කටාගෙ.

18 හුජ්ඛන සම්ප්‍රාර්ථිත සෙව්‍ය වෙලා
 කාඤ්චිගුණ කර්මිත සාරී ලොකා
 දිග්දන්තීණ කතීශ යතනානොග්‍රා
 වෙශෙයව හුකතා නිවරෙණ තෙනා.

(හෙද) කම්පම්, වෙවුල්ම; විතනන්, කරන්තේසි; විහිතාඛන ම
 ණී-විහිත, කරණලද; අඛන මණී; අගුරට මැවුම් ඇත්තේසි;
 (නොහොත්) විහිත, කරණලද; අඛනමණී, ශරීර මණින ඇත්තේ
 සි; තාපෙකහෙතු; (හෙදහෙද) තාප, තැවුලියට; එකහෙතු; අස
 භාය හෙතු; දණ්ඩ; සෙනන තෙම; නිවු; කැකුළු; ජරලව, හු
 ණත්මෙන්; හිදකාධිපස, ශක්‍රයාගේ; දිගම්, දිගට; ආවිවෙල, වහි.

17 සමුද්‍රම්, සාගරය; උල්ලඛිත, ඉක්ම; ගත; ගියා; තදී
 ය; ඔහු විවිධද; තෙජෝ'හිධාන; තෙජස් යන නම් ඇති; ගුරු;
 ඔහන්ද; අත්තිරුගී, අත්ති රුගිය නෙමේ; නිතාතන සංකාපිත
 පුළුකාෂයී-නිතාතන, අතෘථියෙන්; සංකාපිත, තවනලද, පුළු
 කාෂයී, පුළුදිග ඇත්තේ දෝහෝ නොහොත් පුරුණකින ඇ
 ත්තේ; නාපම්, රජතු; කටාගෙ, කවාතදෙශයෙහිලා චෝහෝ
 නොහොත් කවාත නම් භාජන විශේෂයෙහිලා; ප්‍රොභස්සෙදයා
 මාස, තැවි.

18 තෙන නිවරෙණ, ඒ රජතු විසින්; දක්ෂිණදිග්, දකුණුදික්
 තොමෝ; වෙශෙයව, වෙශ්‍යවකමෙන්; හුකතා, අනුභවකරණ
 ලද; (කිං විශිෂ්ටා දක්ෂිණදික්? කිං විශිෂ්ටා වෙශ්‍ය? කෙසේවු දකු
 ණුදිග්ද? කෙසේවු වෙශ්‍යද?) හුජ්ඛන සම්ප්‍රාර්ථිත සෙව්‍යවෙලා-
 හුජ්ඛන, සමයන් විසින්; සම්ප්‍රාර්ථිත, පතනලද; සෙව්‍ය, සෙවි
 ය යුතු; වෙලා, වෙනු ඇත්තේසි; (නොහොත්) හුජ්ඛන, ධුතී
 යන් විසින් සම්ප්‍රාර්ථිත, පතනලද; සෙව්‍ය, සෙවිසුතු; වෙලා,
 කල්ඇත්ති; කාඤ්චිගුණ කර්මිත සාරී ලොකා-කාඤ්චිගුණ, කා
 ඤ්චිපුරිගෙහිගුණයෙන්; ආකර්මිත, අදහාලද; සාරීලොකා, වණික්
 සමුහයා ඇත්ති; (නොහොත්) කාඤ්චිගුණ, මෙඛලද්‍රවයෙන්; ආ
 කර්මිත, අදහාලද; සාරී, අභි සහිත; ලොකා, ලෝවැස්සා ඇත්
 ති; කතීශ යතනානොග්‍රා, (හොද හොද) කතීශ, දඩු; යතන,
 උත්සාහයෙන්; හොග්‍රා, අනුභවකටයුතු; (දක්ෂිණදිග් මෙශෙයව
 හුකතා.)

19 විනිජ්ජිතො 'පසංසං ගරෙණංකානං

ලබ්ධිවා සුරුසු ප්‍රසංසං සුධස්සං
ආත්මානා මනෙතො රසමානමානාං
මෙනෙ මනස්වි සුධි යාවනෙත්‍රමි.

20 තෙජ්ජලොනාථි සුතාගෙනාන
ශ්‍රිවාස රම්මං ප්‍රදහන් තුරුජකම්.
ධුපෙපරිවා සකකා ගතෙන යනිගොති-
ගුරුය මනං සුරති චකාර.

21 ජරෙණුවාතං පරිබ්බංගිතො 'සංසං
ක්‍රොධාසිධානො සුඛිච්ඡිකානු;
ආනාමු නොත්‍රච්ඡිකා වාරි වරෙණි-
රනාසි ශාන්තිං රිපු කාමිනිනාමි.

22 තංසෙසක බාණංගෙන හග්නා ගත්ත්‍රො-
ගුලොකාභුමො චරණාරවිඤ්ඤා
ආසෙදත්‍රො සච්චාරෙත්‍රො මොලී
රතනප්‍රභා ලක්කක මණ්ඩනාති.

19 අසුරුසු ප්‍රසංසංසුධස්සං—අසුර, දෛතියයන්ගේ, අසුප්‍රසංස, ප්‍රාණ කත්තාදි; අසුධස්ස, අසුධ ඇති; අසං, මේ දශරථයාගේ; ගරෙණං, ගරෙයෙන්, සුධි, සුධයෙහිලා; සාතමි, ප්‍රහාරය; ලබ්ධිවා, ලදිත්; විනිජ්ජිතොපි, පරදවනලද්දවුද; මනස්වි, මොනිවු; යාවනෙත්‍රො, යොග්‍යරජ තෙමේ; ආත්මානම්, තමා; අනෙතො, සෙස්සත්තා; අසමාන, අසදාශ්‍රම; මානම්, මත් ඇත්තත්‍ර; මෙනෙ, සිතිසි.

20 අථ, අනාකාරයෙන්; තෙජ්ජලොන, තෙජෙව්‍යජවු; සුතාගෙනෙන, වත්තිසෙන්; ශ්‍රිවාස රම්මං—ශ්‍රී, ශ්‍රියගේ; වාස, විසි මෙන්; රම්මම්, මනොඥවු දෝහෝ නොහොත්; ශ්‍රිවාස, සිරිවටු නම් සුගති ද්‍රව්‍යයෙන්; රම්මම්, මනොඥවු; තුරුජකම්, තුරුජක දෙයෙ දෝහෝ නොහොත් තුරුක්තෙල්; ප්‍රදහන්, දවන්ගෙන්; ධුපෙපරිවා, ධුපවැනිවු; අසකක ගතො—අසකක, නොපැතිල; ගතො, ගියවු; සකකො, සකස් කරණකොටගෙන; ආශියම්, දිග පිළිබදවු; අකකම්, කෙලවර; සුරතිචකාර, සුවදකෙළේ.

21 සුධි, සුධයෙහිලා; ජරෙණු වාතං පරිබ්බංගිතො—පර, සතුරන්ගේ; ඉණුවාතං, ගරපවත් සමුහයෙන්; පරිබ්බංගිතො, වඩනාලද්දවු; අසං, මේ දශරථයාගේ, ක්‍රොධාසිධානො, ක්‍රොධය යන නම් ඇති; චිත්‍ර භානු, වත්තිය තෙමේ; රිපු කාමිනිනාමි, සතුරුමු වන්ගේ; ආනාමු නොත්‍රච්ඡිකා වාරිවරෙණි—ආනාමු, රත්වු; නොත්‍ර, ඇතිත්; වරුන, ගිළිසුනාවු; වාරිවරෙණි, ජලවණියෙන්; ශාන්තිමි, සන්තිදීමට; ආනාසි, පමුණුවනලදි.

22 එක බාණංගෙන හග්නා ගත්ත්‍රො—එක බාණංගෙන, එක දුන්

23 ලොකසනදියෙ හුවිහාරගොරෙ
කිහිත් ප්‍රතාගො ප්‍රවිජ්ජමාමාණේ
අභිනතකොශං කුමුදං නිරිංකෂ්
මුමොච චක්‍රොදය ශබ්දකිතානි.

24 සමස්ත සාමන්ත හාපොත්තමාධිශා-
නාධ්‍යාසානානතවෘතතිනෙජ්
ජ්ජාල චූඩා ගත පද්මරත
රතචිත්තා විස්මරණ චිත්තලත.

25 හරෙත්‍ර චත්‍රසා යශොවිතාන-
රජ්‍යාන්තරා මහිමණ්ඩල මණ්ඩනසා
තසාගාරි නාරි හයගොත්‍ර කාන්තා
විජ්‍යාද්‍ය හෙතුර්භාවතා තතාන.

තෙත්; හත්ත, බිඳිනාලද; ශන්ත්‍රො, සතුරන් ඇති; තසා, ඒ දශ
රථසායේ; චරණ්‍යවිඤ්ඤ, පාදපද්මයෝ දෙදෙන; අලොකකුමෝ,
ආසානානානතවෘතතිනෙජ්; සඵ නරෙත්‍ර මොලී රත්ත් ප්‍රභාලකාක ම
ණ්ඩනානි—සඵ නරෙත්‍ර, සියලු රජදරුවන්ගේ; මොලී, මොවුන්
තෙති, රත්තප්‍රභා, රුවන් ශෝභා නමැති; අලකක මණ්ඩනානි,
ලතපාසින්; අසෙදතා, පැමිණියෝ.

23 තදියෙ, ඔහු පිළිබඳව; හාරගොරෙ—හාර, මුත්තරස්;
ගොරෙ, පුදුළු, කිහිත්ප්‍රතානෙ, කිහිත් සමූහය; හුවි, පෘථිවියෙ
හි; ප්‍රවිජ්ජමාමාණේ (සත්), පැලඹෙනකල්හි, ලොකා, ලෝවැසි
තෙමේ, අභිනතකොශම—අභිත්ත, නොපැළෙනාවූ; කොශම,
ගඬි ඇඳි; කුමුදම්, කුමුදු; නිරිංකෂ්, බලා; චක්‍රොදය ශබ්දකිතානි—
චත්‍ර, චත්‍රසායේ, උදය, නැගීමෙන්; ශබ්දකිතානි, සැක; මුමො
ච, හළි.

24 තසා, ඒ දශරථසායේ; උනතතවෘත්ති—උනතත, උඩහු
ව, වෘත්ති, පැවතුවැහි; තෙජ්, තෙජස තෙමේ, සමාන සාම
න්ත නාමානතමාධිශානි—සමාන, සියලු; සාමන්තතාප, පෙදෙ
සි රජදරුවන්ගේ; උත්තමාධිශානි, හිස්ති *; අධ්‍යාසා, පිහිටා; චූඩා
ගත පද්මරත රතචිත්තා විස්මරණචිත්තලත—චූඩාගත, කිරිවසා
ව; පද්මරත, පිසුම්මණිණිත්ගේ; රතචිත්තා, ශෝභා සමූහයාගේ;
විස්මරණචිත්තලත, බැබළීමෙහි ව්‍යාජයෙන්; ජ්ජාල, දිලිහි
ගියේ.

25 මහිමණ්ඩල මණ්ඩනසා—මහිමණ්ඩල, පෘථිවිමණ්ඩලයට;
මණ්ඩනසා, ආහරණවූ; තසා හරෙත්‍ර චත්‍රසා, ඒ නිරිඳසඳුගේ, †

* හිස්—සි සතන.

† ඒ නිරිඳසඳු—සත්ත.

26 මාතා හවිත්‍රී භවතුලා ධාමින
ඉන්‍රුච්ඡද්දන්තා; නිසුද්දනස්ස
තොනොපයෙමෙ සමයං විද්දිතා
වත්තො; සමසන්තං විබ්බවිධෙයා.

27 මහෙත්‍ර කල්පස්ස මහාය දෙව්‍යා;
සුර නිලය්‍යඛා සරණාර්ථනාමාමි
පාදවයානො ජිකපදමකොශෙ
මුක්ඛාච මුක්ඛා විකතිවිරෙපෙ.

28 ලිලාගතෙ රතූ නිසග්ගසිඛා
මනොන දන්ති මුඛිනො තහංසා;
ඉත්ථ ජඛ්ඤා සුගලං තදීයං
චක්‍රෙ තුලා කොට්ඨ ධිරොගණනි.

ශරො විතාන ජෙතත්ඝනා—ශරොවිතාන, යස පතර නමැති; ජෙතත්ඝනා, ජෙතත්ඝනා තොමෝ (සදරස); අරිහාරි නාමොක්ක ආනන විෂයකතා—අරිහාරි, සතුරුබවත්ගේ; නායන, ඇස් න මැති; ඉක්කුකානන, සදකත්මිණියෙහි; විෂයද, වැහිට්ට; කතා, කාරණවූයේ; ගුටිනම්, ලොව; තතාන, පතලේ.

26 තෙන, ඒ දශරථයා විසින්; භවතුලා ධාමිනා—භව, ඊශ්වර යාන, තුලා, සදාශවු, ධාමිනා, තෙජස් ඇති; ඉන්‍රුච්ඡද්දන්තා, නිසුද්දනස්ස, රුමියකට, හවිත්‍රී, මතු වත්තාවූ; මාතා, මවු තො මෝ; විධෙයා, වසග උ; සමයමි, සමය; විද්දිතා, දන, වත්තො, වත්තිකව; සමසන්තමි, ප්‍රකාශකොට; විබ්බවත්, විබ්බු පරිද්දෙන්; උපෙයමෙ, හිසුවහලද.

27 මහෙත්‍ර කල්පස්ස, ශත්‍රුසදාශයාගේ; දෙව්‍යා, දෙවියන්; සුරන්මය්‍යඛා—සුරන්, බබලන්තාවූ, මය්‍යඛා, රක්ෂිතී ඇති; නාමා නාමි සරණී, හඬපඩිත්ති තොමෝ, ජිකපදමකොශෙ—ජික, දනහලද; පදමකොශෙ, පදමයක් ඇති; පාදවයානො—පාදවය, පාදවයාගේ, අනෙත, අත්තයෙහි; මහාය, පුජා පිණිස; මුක්ඛා, බඳුනලද; මුක්ඛා විකතිවිව, මතු පතරක්වෙත්; විරෙපෙ, කෙබ්බු.

28 අහු, මේ කොශලයව කෙරෙහි; ගතෙර්ලිලා, ගතිලිලා තොමෝ; නිසග්ගසිඛා, ආභාවයෙන් සිඛය; මනාස, මත්වූ; දන්ති, හසරියෙක්; නමුඛිනා, නොපහරණිලද; තහංසා, හංසයෙක්; හමුඛිනා, නොපහරණිලද; ඉති, මෙසේ; තදීයමි, ඇ පිළිබඳ

29 නසන ගතං මන්මථ බාණ පාතො
ශන්තං විධාතූං නානිමිත්‍රචක්‍ෂුෂා
උරු විධාතූං හු කාතො කථංතා-
(විනාස නසනං සුචතො විනාසී.)

30 (බ්‍රාහ්මණා නාමයොවනාති
සම්පතීතො වෘත්ති චක්‍රජන්ති)
ගතිවිබඛා රශො ගුණො
ශ්‍රොණෝ පුනර්විති නිෂේධ හෙතො.

31 අභ්‍යන්තරාස ප්‍රතිබුද්ධො
නාස්තීති ධාතූං නුචනාත්‍රයංපි
සම්බන්ධා රෙඛා ඉව සම්ප්‍රසංගා-
සතිස්‍රො විරෙජ්ජිලයා සුදන්ත.

දි, ජම්බාපුත්‍රලම්, ජම්බාවය; භූ භූකායාධි රෙතණානි — තුලා කොටි, තුපුරයන්ගේ දෝතෝ නොතොත් * තුලාකොටිහුගේ; අධි රෙතණානි, නැතමන්; වක්‍රඉව (වක්‍රඉති මනෝ), කැලැස්සි සිතම.

29 නසනා, ඇතෝ; කො, ඒ, උරු, උරුවය; (දෘෂ්ටො, දක්වා ලද්දහු); මන්මථ බාණපාතො—මන්මථ, අනාගතයාගේ; බාණපාතො, ශරපාතයෙන්, හතම, පහරණාලද; පක්‍ෂා, ඇස, නිමිත්‍ර, පියා, විධාතූම්, කරන්නා; කාතො, නොපිළිවනා; ධාතූං, ඔත්මයා විසින්; කථං කාතො හු, තෙගේ කරණලදහු දොතොසි, (ඉති, මෙසේ; නසනම්, ඇතෙරන්; සුචතො, සුසිසුගේ; විනාසී, විනාශයෙන්; ආස, ඒ.)

30 (බ්‍රාහ්මණා, බ්‍රහ්ම පල වැඩි අධර ඇත්තියගේ; නාමයොවනා සුසම්පතීතා—නාම, අභිනවද්‍රි; යොවනාති, යොවනාති යා; සම්පතීතා, සම්බන්ධයෙන්; වෘත්ති, වැඩිමට; චක්‍රජන්ති, පැමිණෙත් නාදි; (ශ්‍රොණෝ, ශ්‍රොණෝ නොමෝ; ඉති, මෙසේ; පුනර්විති නිෂේධ හෙතො—පුනර්විති, නැවත වැඩිමිහුගේ; නිෂේධ හෙතො, වැලකීමිතිස; රශොගුණොන (මෙබලා දුන්නා), මෙබලා දුමගෙන්; බන්ධා (බන්ධන මනෝ), බන්ධා ලද්දේ සිතම.

31 සුදන්තා, සුදන්තයෝ; නිස්‍රිච්චයා, තුන්වැන්න; අභ්‍යන්තරාස, මේ උදරයක; ප්‍රතිබුද්ධො, සමානව නොහැඳුන් අතින් ව සහයෙන්; නුචනාත්‍රයංපි, තුන්ලෙවිසිදු, නාස්තීති, නැතැයි; ධාතූං, ඔත්මයා විසින්; සම්ප්‍රසංගා, කරණලද්දහු; සම්බන්ධා රෙඛා ඉව, ගණන්කිරි කෙනාගෙන් මෙන්; විරෙජ්ජා, හෙබිබෝ.

* ගෙය තුලාකොටිහුගේ—සන්ත.

32 විය: ප්‍රකෂී දුපටියමාන-
සානවය සෙසුවගන ශ්‍රමෙණ
අනුත්ත කාශීයං වනජායතාක්ෂණ
මධ්‍යං ජලාවෙති මගෙමෙ තතී:

33 අරලකෙශ්‍ය අලකෙ විධානා
විධියමානෙ චලතුලිකාග්‍රාත්
චත්‍රසස ඛිකෙදා රසිතසස මාය්‍යා
රෙබෙව රෙරෙ නවරෙමරජී.

34 තසස මුබෙඥං කුච්චක්‍ර වාකො
යමානන විශ්ලෙෂයති වයං නො
නායංගරී තත්‍රති තුලස මනා-
දිති: තතීදිව පශ්‍යතසෙකා.

32 වනජයතාක්ෂණ:—වනජ, පිහුම්සේ; අයත, දික්වූ; අක්ෂණ, අස් අත්තියයේ; මධ්‍යම්, මධ්‍යය, වය: ප්‍රකෂීත්, වයස්හුගේ මිනිස්මෙන්; දුපටියමානන වයස:—දුපටියමාන, වඩනු ලබන්නාවූ; සානවයසස, සානවයාගේ, උචතනශ්‍රමෙණ—උචතන, ඉසිලීමෙන්; ශ්‍රමෙණ, ශ්‍රමයෙන්; අනුත්ත කාශීයම්, අතිශයයත් කාශාවට; ජලාවෙති, ගිසේයයි; මම, මාගේ; එතතතී, මේ සිතිවිල්ලයි.

33 අරලකෙශ්‍ය:—අරල, බවුරුවූ; කෙශ්‍ය, කෙශ අත්තියයේ; නවරෙමරජී—නව, අලුත්වූ; රෙරෙ, රෙමරජී නොමේ; විධානා, බුන්මයා විසින්; අලකෙ, කියමු; විධියමානෙ (සති), කරුණු ලබනාකල්හි; චල තුලිකාග්‍රාත්—චල, වටලූ; තුලිකාග්‍රාත්, තෙලි අතින්, චත්‍රසස, ගිලිහුනාවූ, අසිතසස, කළු; ඛිකෙදා, ඛිකෙහුගේ, මාගීරරෙබව, මාගීරක් මෙන්; රෙරෙ, හෙබිවූ.

34 තසස, අයගේ, නොකුච්ච චක්‍රවාකකා, ඒතන නැමැති සක් වාචෝදෙදෙන, යමාගේ, යම් හෙයින්; නො, අප දෙදෙනා සම්බන්ධවූ; වයම්, දෙක; නවිශ්ලෙෂයති, තොරනොකරවාද; (තමාගේ, එහෙයින්); අයම්, මේතෙමේ; ශයින, සඳෙක් නොවෙයි; තත්‍රතිතුලසම්, ඔහුගේ සදාශ්‍රවූ; අනුත්ත, අතිශයකාශී; ඉති, මෙසේ; තතීත්, සිතිවිල්ලෙන්; මුබෙඥම්, මුඛසදහු; පශ්‍යත: සෙමව (පශ්‍යත: සෙමති මහෙස), බැලුනයි සිතමි.

35 නිජි ගුණරාමාල මාණලනාලං
සවත්ත වෘත්තං ජල දීපී භුක්තම්
සුශ්ලිලං සජ්ඣි ගුණවත්තං ගොතො
තඤ්ඤාදි නිසංසිද්ධි භික්ඛුම්.

36 කාන්ති ප්‍රකෂීං දශනවිජයෙන
සක්කිකංගො බබ්ඪංගො හරකානා;
තස්සානාගුණාදිනා සරෙතසස
හසනස්ථ ඵලාබ්ධි රුකසාරගා.

37 ආසිද්ධං චක්‍රධරසා විශාල-
සානවික්‍රමසුසසච සංසුරසා
බිහාරිනිප්පච්ඡි සකලං කුරුඛගං
තසෙසවි ගොත්‍රවිතයං විතියා.

35 තඤ්ඤා, භුක්තවග්ගේ; ගොතො, ඒ ගුණයෝ දෙදෙනා බාල මාණල නාලම්—බාල, බාලවූ (දෝහෝ නොහොත්); බාල, මුඩුවූ, මාණලනාලම්, මාණල නාලය, සදී, ඉදිත්, නිජි ගුණා කිල, දිනු ල; තනු, එසේ, වික්‍රම කම්, අද්දතයක් කම්ද; (කිං විශිෂ්ටා ගුණෝ? කිං විශිෂ්ටම් බාලමාණල නාලම්? කෙසේවූ ගුණයෝද? කෙසේවූ බාලමාණල නාලයද?) සුශ්ලිලං සජ්ඣි—සුශ්ලිල, සුසංහිතවූ; සජ්ඣි, පථි ඇති; (ගොතොත්) සුශ්ලිල, සුසංහිතවූ, සජ්ඣි, සක්කිකාදී; ගුණවික්‍රමෝ—ගුණ, මනාවූ; වික්‍රමෝ, ගුරු ඇති; (ගොතොත්) ගුණ, ගොතනවූ; වික්‍රමෝ, කලකාදී; තත්වනා, භුක්තවග්ගේ; ගොතො, ඒ ගුණයෝ දෙදෙනා; සවත්ත වෘත්තම්—සවත්ත, සිදුරු සහිතවූ; වෘත්තම්, වෘත්ත, වෘත්ත, (ගොතොත්) සවත්ත, සිදුරු සහිතවූ; වෘත්තම් පැවතුම් ඇති; දීපී සුත්‍රම්—දීපී, දික්වූ; සුත්‍රම්, සුත්‍රාදී; (ගොතොත්) දීපී සුත්‍රම්, අලසවූ; (බාලමාණල නාලම්) සද්ධි නිජි ගුණා කිල තනු වික්‍රම කම්.)

36 සක්කිකංගො, සක්කිකාදියෙහි, බබ්ඪංගො—බබ්, බඳනාලද, පදම්, පද ඇති; කාන්ති ප්‍රකෂීම්, ගොතා විශේෂය; දශනවිජයෙන, අධරයෙන්; හරන්තානා; ගන්තාවූ; තසානා, ඇගේ; ගාහො ද්‍රව්‍යාන සරෙතසස—ගාහ, ගාහ සම්පයෙහි; උද්‍යාන, උද්‍යාන යෙහි; සරෙතසස, විලව යියාවූ; අබ්බරුකසා, පද්මයාගේ; රතා, රත්පැහැය තෙමේ; හසනස්ථව, අත්ති පිහිටියේමැයි.

37 ආසුරසා, බබ්ලත්තාවූ; චක්‍රධරා, චක්‍රයාගේද; තත්ත්ව චක්‍රසච්ඡා; ඇගේ මුඛචක්‍රයාගේද; අසම් විශේෂය, මේ වෙනස; ආසිත්, ඒ; ප්‍රච්ඡි, පරමාසී චක්‍ර තෙමේ; සකලං කුරුඛගම්, සියලු මාගයා; බිහාරිති, උසුලයි; විතියා, දෙවෙති (මුඛචක්‍ර) තෙමේ; තසෙසවි, ඔහුගේම; ගොත්‍රවිතයම්, නොත්සහති, බහාර, * ඉසිලී.

* බහා—සනන.

38 කාතනිත්‍රයා නිජීත පදමරගං
 ටොනෙයුගංචං වයමෙව ගංඝනම්
 නවප්‍රඤ්චං ජලජං ජලෙජ්‍ර
 සංලෙජ්‍ර නසංඝා වදනාරවිඤ්චි.

39 ඉඤ්චිරසංඝාර චෙනදසංඝා
 හෙත්‍රාසලසංඝාපි සංඝානිධානො
 නවිජො 'පිටොනං සහතෙ මුඛාධාන-
 මාක්‍රමස් නසංඝාවපරං ගංඝාධානම්.

40 සුගමං තුලොචනවල ජිත්ථපසංඝව
 සමපකීර්තිතං 'සිතලොචනායා
 ප්‍රොනනට්ඨ දාරත්තරණං විධිත්තං-
 චිත්තොනනසංඝා විනිවෙ විතර්ජි.

38 කාතනිත්‍රයා, ගොභාසම්පත්තියෙන්; නිජීත පදමරගමි—
 නිජීත, පරදවනලද; පදමරගමි, පිඤ්චරම්ණි ඇති; මනොඤ
 ගමි—මනොඤ, සිත්කළුව; ගමි, සුවද ඇති; වයමෙව,
 දෙකක්; ගංඝනම්, ප්‍රගංඝනම්; ජලෙජ්‍ර, ජලයෙන්; නවප්‍රඤ්චම්,
 අලුත පිපියාව; ජලජම්, පදම; සංලෙජ්‍ර, ගොඩැහි; නසංඝා,
 ඇගේ; වදනාරවිඤ්චම්, මුඛපදමයි.

39 ඉඤ්චිරසංඝ, නිලොසලසවද; අසංඝා, මැගේ; නෙත්‍රොසල
 සංඝාපි, නෙතුපුලවද; එතත් අසාරම්, මේ වෙනසයි; සතං,
 යම් ගෙයකින්; එකම්, එකෙක් නෙමේ; හිමාංගො, වක්‍රයාගේ;
 නවිජොපි, ගොභාද; න සහතෙ, ක්‍රමා නොකෙරෙයි; අපරම්,
 අනිකා; මුඛාධානම්, මුඛය යන නම ඇති; ගංඝාධානම්, වක්‍රයා; ආ
 ක්‍රමස්, මැඩ; තමො, සිරිසේද; (තතං, එහෙයින්;) (ඉඤ්චිරසංඝ,
 අසංඝා, නෙත්‍රොසලසංඝාපි, එතත්තරම්, මේ වෙනසයි).

40 අසිතලොචනායා—අසිත, නිල්වූ, ලොචනායා, ඇස්ඇත්
 තියගේ; තුලොච්ඡුගමම්, තුලගමය නෙමේ; චචලජිත්ථපසංඝම
 සම්පකීර්තිතං—චචල, චචලවූ; ජිත්ථ, කුර්ලවූ; පසංඝම, පසංඝම
 යන්ගේ, සම්පකීර්තිතං, සංයෝග කිරිත්; දුරෙත්තරණම්, දුර
 ට යාම; විධිත්තං, කට්ටිවූයේ; මධ්‍යනං, මධ්‍යයෙන්; ප්‍රොත්තං
 මස්, නැමේ; තසාවිති, සිරිසේසයි; මෙ, මාගේ; විතර්ජි, සිති
 විල්ලයි.

41 තත්කල පාශා වජ්‍යාත්මබර්හ
කාරසූ වාසා ශිඛිතො වනොජ්ඣ
ලජ්ජාං තිරශ්චාමපි ජාතු චෙත-
ශ්චිකො ජාතසංසාරානිති ශබ්දාමි.

42 දෙවොපි යසා භවනාත්මසා
බහුච රක්ෂො භයනාශ හෙතු
අනාපිකනා ජිනසිඛි කනා
තාදාග්ගුණා තසා බහුච දෙවි.

43 සමනාත්මසා සුමිත්‍රාග්ගො
පාශාග්ගං ලම්භිතයා විජෙත
පුණ්ණංභවානා භව හසනසකා
හසනාමුඛිජායා චපුග ලලඛෙ.

41 තත් කෙසපාශා වජ්‍යාත්ම බර්හ භාරසා—තත්, ඇගේ; කෙසපාශ, කෙසකලාපයෙන්; අවජ්‍යා, පරදවනලද; ආත්මි; සමික්ඛි; බර්හභාරසා, පිල්කලප් ඇත්තාවූ; ශිඛිතා, මුසුරයාගේ; වනොජ්ඣ, වෙහෙසි; වාසා, විසිව්; තිරශ්චාමපි, තිරිසනුත් තේද; චෙතා, සිත; ජාතු, කිසිකලෙක්ති; ලජ්ජාමි, ලජ්ජාව; සපාශනිති, සප්තකෙරේයයි, ජනසා, ජනයාට; ශබ්දාමි, ශබ්දා; චකො, කෙළේ.

42 යසා, යමකගේ, දෙවොපි, දෙව්ගේද; භවනාත්මසා, තුන් ලෝවැස්සාට; රක්ෂාභය නාශහෙතු—රක්ෂා, රක්ෂකයන්කෙරෙන් වන; භය නාශ, හිත විනාශයට, හෙතු, කාරණාවූයේ; බහුච, වීද; තාදාග්ගුණා, එබඳුම ගුණ ඇති, ජින සිඛි කනා—ජින, දෙනලද; සිඛිකනා, සිඛිකනාවන් ඇති; අනාපිකනා, අනික් කනාවකුදු, තසා, ඒ දෙයටයනට; දෙවි බහුච, දෙවි වූ.

43 විජෙත, බ්‍රාහ්මණයා විසින්; අග්ගො, අග්ගි සම්පයෙහි; සමනාත්මසා, දෙයටයාගේ; පාශාග්ගමි, පාශාග්ගයට; ලම්භිතයා, පමුණුවන ලද්දෙකු; සුමිත්‍රා, සුමිත්‍රාව විසින්; භවහසන සකනසකාමුඛිජායා—භව, ජීවිතයාගේ; හසන, හසනයෙහි; සකන, පිහිටියාවූ, හසනාමුඛිජායා, හසන පද්ම ඇති; භවානා, උමාවගේ; පුණ්ණමි, පවිත්‍රවූ; වපු, ගර්භය; අලලඛෙ, එල්ලෙනලදි.

44 කාසුප්පජානා ටිබ්බො ප්‍රජාර්ථි
දෙවිසු චාරිත්‍ර කුලොත්තනාසු
අදාඤ්චුත්තානන වක්ඛදාසි-
ගච්ඡිතා ගාතාත්තොව භිතාස කාලම්.

45 නිමසස්සගොප්පා ගහගා නගස්ස
සරස්සනව්‍යං යෙනග්ඤ්චුලාභොරො
විශොධිතං කුරුත්ථං සද්ධිත්
තඤ්ඤාපගතාසා ප්‍රභවෙ ජනාද.

46 විබෙසවිතන යෙලිතව්‍යබෙත්‍ර
හලාසුධානං සංකුකලොහ
අභොදද්‍ර රහසාස නිව්‍යතව්‍යානති-
මාගෙත්‍රගාමි මාගසාං ජගාට.

44 ප්‍රජාර්ථි, දැවත් කැමැත්තාව; ප්‍රජානාමිධිප, ප්‍රජාධිප ගෙ
බේ; චාරිත්‍ර කුලොත්තනාසු—චාරිත්‍ර, චාරිත්‍රයෙන්හා; කුල, කු
ලයෙන්, උත්තන, උඩතැන; කාසුදෙවිසු, ඒ දෙවින් තුන්දෙනා
ගෙරෙහි, අදාඤ්චුත්තානන වක්ඛ දාසි—අදාඤ්ච, නොදක්නා
ලද්දව; චුත්‍ර, පුතයන්ගේ; අනන, මුළු ඇතිව; වක්ඛ, සිස්ස;
දාසි, අස් අත්ගේ, වික්ඛානාතාත්තොව—විත්තා, සිහිවිල්
ලෙන්; අනන, ගත්තාලද්දව; ආත්තොව, සිත් ඇත්තේ; කා
ලම්, කල්; භිතාස, යැයි.

45 නිමසස්ස නගස්ස, නිමාලස පවිත්‍ය සම්බන්ධව, ගොප්පා,
රක්ඛක ගෙබේ; සරස්සනව්‍යම්, තමා විසින් රක්ඛකවසුනුව; කුරු
ත්ථම්, අවට තුම්ස සම්බන්ධව; ගහනම්, වල; යෙනග්ඤ්චුලාභොරො,
(කරගේ තැන්පා)—යෙනග්ඤ්ච, බලවැද්දන්ගේ; ප්‍රභවොරො, සවර
ණයෙන්; විශොධිතම්, ශුඛකරණලද්දව; තස්මෙම ජගතාසා ප්‍රභ
වෙ, ඒ ජගද්ධවරයකට, කද්ධවත්, එක්තර දවසක්; ජනාද, කී.

46 වලිතව්‍යබෙත්‍ර—වලිත, වසලව; ව්‍යබෙත්‍ර, ලක්ඛයෙහිලා,
විබෙසවිත්තා—විබෙස, වසනව; විත්තා, සිත්ඇති; හලාසුධානං,—
හලාසුධ, බලදෙවියා හා; අහං, සදාශුච්ඡ; අභාසාස නිව්‍යත්තව්‍යා
ත්තා—අභාසාස, නොකටයුත්තෙන්; නිව්‍යත්ත, වැලැක්කාව;
ව්‍යත්තා, පැවතුම්ඇති; මාගෙත්‍රගාමි, සිංහයෙකුගේ යනපුත්‍රව;
සා, ඒ දගර්ථ ගෙබේ; අභොදද්‍ර, එක්තර දවසක්; කුකුභලො
හ, කුකුළින් (සාපරි රස්සෙන්); මාගසාමි, මුවෙහි; ජගාමි, ගියේ.

47 පුඤ්ඤානා භිඤ්ඤා ගිහිකා
සෙතභෙන නාපකානිව බාලවෘක්කාන්
යශ්චිත්‍ර පුජ්ජා හරණහිරමසං-
නුත්තරසමග්ගෙතෙ වීරං බහාර.

48 වාතෙන කෘතො පටලෙ ඝනානාං
ධාතුප්‍රකාශා: ප්‍රතරත්ති දූෂටා:
යසසංචා මුරරණහිමසංඝා
මුග්ධාය ගතච්චි වඩුජනාය.

49 ය: කෘතො මාණොජු මාගෙජු නාගෙ-
ඤ්ඤි මුඛා දඬි විනිශ්චයාගෙයො:
ප්‍රසාරිතාසංඝ: සංඝ මෙව සංඝාන්
ග්‍රාසි කරෙතිව විතතා පිත්ථාමි.

47 ය: යම් පච්ඡිකාසක්ඛෙතෙ; ඊශ්වරයා, උමාව විසින්; ශිශු
තෙ, බාලා අවස්ථායෙහි; පුඤ්ඤානා, දරුකරණ ලද්දවු; බාල
වෘක්කාන්, බාල වෘක්කයන්; නප්පකානිව; මුහුබුරන්මෙන්; උත්තර
දෙසෙන, අවට ගුම්බෙන් උඩුගොඩ නොගොඩ ඇසෙයන්; සෙත
භෙන, සෙතභයෙන්; වීරම, බොහෝ කලක්; බහාර, ඉසිලීද;
(කිමිභුතාන් බාල වෘක්කාන්? කිමිභුතාන් නප්පකාන්? කෙසේවු බාල
වෘක්කයන්ද? කෙසේවු මුහුබුරන්ද?) චිත්‍ර පුජ්ජාහරණහිරමසාන්—චි
ත්‍ර, විසිතුරුද; පුජ්ජ, පුජ්ජ නැමැති; ආහරණ, ආහරණයෙන්; අහි
රමසාන්; මනොඤ්ඤ; (නොගොඩ) විසිතුරුද පුජ්ජනා ආහරණ
යෙන් මනොඤ්ඤ (සිත් කලවු); (බාලවෘක්කාන් නප්පකානිව කරණ
භුතෙන උත්තරසමග්ගෙතෙ, කරණ භුතෙන සෙතභෙන වීරම් බ
හාර.)

48 ඝනානාම්පටලෙ, මේඝපටලය; වාතෙන, පවතින්; කෘතො *
(සති), අදනාලද කල්හි; දූෂටා, දක්නාලද්දවු; ධාතුප්‍රකාශා, ගෙහි
ක සමුහයෝ; මුග්ධාය, බොලදවු; ගතච්චි වඩුජනාය, ගතච්චි සත්‍රී ජ
නායකව; යසසංචා, යම් පච්ඡිකාසක්ඛයෝ; නුත්තර, වර්තමාන; උරරණහි
මසංඝාමි—උරරණ, උරරණයෙහි; අහිමසංඝාමි, අහිමසංඝාව; ප්‍ර
තරත්ති, දෙද්ද.

49 ය: යම් පච්ඡිකාසක්ඛෙතෙ; දරි මුඛාන්, ලෙණ මුඛයෙන්; අ
ඬි විනිශ්චයාගෙයො—අඬි, අඩක්; විනිශ්ච, නික්මුණවු; අගෙයො,
ගරි අහි; නාගෙයො, නාගින් විසින්; මාගෙජු, මාගයන්; කෘතො
මාණොජු (සත්‍රී), අදනා ලබන කල්හි; ප්‍රසාරිතාසංඝ:—ප්‍රසාරිත, දළ
වනලද; ආසංඝ, මුඛාග්‍රන්ථේ; පිත්ථාමි, පිත්ථාව; විතතා, පහර;
සංඝමෙව, තෙමේම; සංඝාන්, සන්ධන්; ග්‍රාසි කරෙතිව, කලක ක
රන්තක්ඛ වැනිද.

* විකෘතො—සන්ත.

- 50 නානාසිංහා රතන චරිත ජාල
 ධවසනාකිකාර ප්‍රකරසස යසස
 නිකුප් පද්මාකර පද්ම මණ්ඩල-
 චිදන්ති රත්නච්ඡි සංවිභාගම්.
- 51 ධාතුප්‍රභා ලොහිත පක්ෂි සුග්මය
 ශ්‍රීමද්ගුණාලංකාර චාරු පාෂාණී
 දිව්‍යසස යශෝව්‍ර නිශාණ චිතරිති
 රූපශ්‍රියා භාසුර වතු කාරකය.
- 52 තසසංග්‍රහනිර්කර රෙණු විශේෂ-
 චාරුකෙච්ඡිකා ගරුපාද පාමන
 අධිප්‍රසාදා ධනදප්‍රභාව-
 ගම්චාර මෙහිනාක ගුණර්හිකුපේ.

50 නානාසිංහා, නානාසිංහාවෝ; රත්නමිරි ජලධවසනා කිකාරප්‍රකරසස—රත්නමිරිජල, රුවන්කොහා සමූහයෙන්, ධවසන, තසතලද; අකිකාරප්‍රකරසස, අකිකාරසමූහඇති; සසස, යම් පථිතයක්හුයේ; තකුප්පද්මාකර පද්මමණ්ඩලය—නිකුප්, අවටි; පද්මාකර, පිසුම්විල්ල; පද්මමණ්ඩලය, පිසුම්සමූහ කරණකොට ගෙන; රත්නච්ඡිසංවිභාගම්—රත්නච්ඡි, රත්නච්ඡිවයාගේ; සංවිභාගම්, බෙදීම; විදන්ති, දනිද්ද.

51 ස, යම්පථිතයක්හුගේ; දිව්‍යසස, දිව්‍යදිව්‍ය; වතුකරණ, මසුරයා ගේ; රූපශ්‍රියම්, රූපිරි; චිතරිති, උසුලාද; (කිංචිභිනි? කිංචිභිනස? කෙසේවූයේ කෙසේවූවැනුයේද?) ධාතුප්‍රභාලොහිත පක්ෂයන්ගේ—ධාතු ප්‍රභා, ගෞරවප්‍රභායෙන්; ලොහිත, රත්දි; පක්ෂයන්ගේ, පක්ෂවයඇති; (නොහොත්) ධාතුප්‍රභා, ගෞරවප්‍රභායෙන්; ලොහිත, රත්දි; පක්ෂයන්ගේ, පක්ෂවයඇති; ශ්‍රීමද්ගුණාලංකාරචාරුපාෂාණී—ශ්‍රීත්, ලම්භඇති; ගුණ, ගුණයෙන්; අලංකාර, හොබවනලද; චාරු, මනෝඥදි; පාෂාණී, පිටිඇති; (නොහොත්) ශ්‍රීත්, සිරිබැරිදි; ගුණ, හිතකුසල විසින්; අලංකාර, හොබවනලද; චාරු, මනෝඥදි; පාෂාණී, පිටිඇති; භාසුරවතුකාරණ—භාසුර, බබලන්යාදි; වතුකාරණ, සදකාරණමිණිඇති; (නොහොත්) භාසුර, බබලන්යාදි; වතුකාරණ, සදකාරණමිණි * ඇති; (ස; දිව්‍යසස වතුකරණ රූපශ්‍රියම් චිතරිති).

52 කිණ්ණනිර්කර රෙණුවිශේෂ—කිණ්ණ, හඬනනාදි; නිර්කර, ගුණලක්ෂණයෙන්; රෙණු, ජලකණිකාවෙන්; විශේෂ, ඔව්දනාල ද්දව; වාමන, පවටින්; විධිනාගරුපාදපාමන—විධින, කම්පාක රණලද; අගරුපාදපාමන, කලුච්ඡිලාක්ෂණි; තසස මෙහිනාකගුණ, ඒ හිමාලයාගේ; නිකුපේ, අවටි; අධිප්‍රසාදා—අධිප්‍රසාද, අධිප්‍රසාදවූ ප්‍රසාද; ධනා, දුනුඇති; ධනදප්‍රභාව—ධනද, වෛශ්‍රවණයාවබඳුදි; ප්‍රභාව, මහිමඇති(ඒ රජතමේ); චාරු, ඇවිද්දේ.

* පිලක් පිලක්—සන්ත.

53 තුණ්ණි රතස්සුරස්සං චිත්තං
සංකාම චාපෙ විපලෙතරතථා
රසිතත්තුරස්සං කිංචිදං උදෙසා
මාත්තං මාතං ආරාධනා (ස)ධිජි.

54 උදෙසා චිත්තං චිත්තං චිත්තං
විදර්ශනා භාග්ගත ආරාධනා
පාරිජලවාසිනං මාතං චිත්තං
මිත්තං ආරාධනා ආරාධනා රජා.

55 මධ්‍යං චිත්තං චිත්තං චිත්තං
මාපිඤ්ඤා ප්‍රසංග මධ්‍යං
විච්ඡේදනං චිත්තං
චාපෙන ගොම මත්තං ගතං.

53 (ස)ධිජි, (ඒ) ධනුර්වතෙත්ථි; තුණ්ණි රතස්සුරස්සං, භික්ෂුරත්; ඉන්ද්‍රිය, රත්; තුණ්ණි, වත; විකාශය, ඇද; චාපෙ, චාපෙය; සංකාම, සංකාමකොට; විපලෙතරතථා—විපලෙතර, අවිපලෙ; ආත්මා, මුඛි ඇත්තේ; රසිතත්තුරස්සං—රසිතත්, පනත්තාදි; තුරස්සං, අභිසං ඇත්තේ; කිංචිත්, සමහර තැනෙක්කි; මාත්තං, මාතං, පුර තා; පෙරටෙකි; මාත්මි, මාත්මි; ආශා, වත; උදෙසා, වැලයි.

54 රජා, රජනෙත්ථි; උදෙසා චිත්තං, උදෙසා චිත්තං ඇති, උත් ප්‍රච්ඡේදනාදි, නතත්තාදි වැලයි ඇති; විදර්ශනා භාග්ගතථාදි කොත්මි—විදර්ශන, දත්තලද්දි; අභ්‍යන්තර, පහරණලද්දි; කාශ්‍ය, පෙදකට බලයි; උත්මි, පනත්තාදි ඇති; පාරිජලවාසිනං—පාරිජලව, විපලයි; අත්මි, ඇත්තේ; මාතං චිත්තං, මාතං පොතක සමුභයා; චිත්තං චිත්තං—චිත්ත, මදවැ; චිත්තං, චිත්තං; ආරාධනා, ආරාධනා, ආරාධනා, ආරාධනා.

55 උත්තං චිත්තං—උත්තං, උත්තං; බලා, ගතා ඇති; චිත්තං, රත්; මම, මාත්මි; මධ්‍යං, මධ්‍යං; කරණ, ගතයෙන්; ප්‍රසංග, ප්‍රසංග; මාපිඤ්ඤා, මාපිඤ්ඤා; නාමකපෙත්ථා; විච්ඡේදනං, කිසි කැ මැත්තක්නවැනිදි; විකාශවාපෙන—විකාශව, අදනාලද; චාපෙන, වාපෙන විසින්; මත්තං ගතං, දගර්ථයට; අභිමුඛි, අභිමුඛි; ගතෙම, නැමිමි.

56 බුද්ධාසාදනරා විරේනාපේණ
විබෝධි ප්‍රචාරිත වාතනා
සමලෝකානන්දා කරණසායානා
ප්‍රිතානාසාත්‍රා මිචි කර්තුකාවා.

57 ගෞරවනා වික්‍රාන්තිත පලලවානු
රාසංගාමිරසා කර්මලක්ෂ්මි
ප්‍රියානුගිතො ගාතමිච්චාධු
වේණසා සානාතිරිතිං නිරසෙ.

58 සාමානාතාසාස ප්‍රිහ්විතාණං
රේණ රේණාත්‍ර විතචි පඤ්ඤානි
මුනෙතන පුට්ඨාසා මුඛෙ පරේණං
දුරේණන සද්ධා සංවිතකරේණ.

56) නාසපත්, රජපු මිනිත්; විබෝධි, විදිනාලද්දවුද; එණවරා, මිනෙතනවගෙයි; ප්‍රචාරිතවග වාතනා—පුච්ඡ, පළමුකොට; අතිත, කර්මලද; වේගවිතනා, වේගවිතේයෙන්; ඛම්, අකාශයට; උපපාත, නැංගේ; (කුට්ස්ථයෙන්ද?) සමලෝකානම්, දිව්‍යලෝකයට; සායා, සන්තාවයි; අනාසාරණසා, සිතට; ප්‍රිතා, ප්‍රීතියෙන්; අනුසාත්‍රාම්, පස්ගෙන්; කර්තුකාම ඉච්ච, කර්මයක්කුමෙන්; (උපපාත)

57 අනෙකතා වික්‍රාන්තිත පලලවානු ග්‍රාසමි—අනෙකතා, ඔවුනොවුන්ගේ; වික්‍රා, මුඛයෙහි; අපිපිත, පිහිටුවනලද; පලලවානු ග්‍රාසමි, පලපත අත් කෑම් ඇති; කර්මලක්ෂ්මි, මෘතමිච්චිතයකෙමි; ප්‍රියානුගිතො—ප්‍රියා, ප්‍රියාවන්ගේ; අනුගිතො, නලවිමෙහි; ගාතමි, අතාවියෙන්; ඉච්චාධු වේණසා—ඉච්ච, අභිමතවු; වාධුවේණසා, වාධුත්‍රියා ඇති; නාසිරසා, රජකුමෙන්; සානාතිරිතිම්, සාතයෙහි අතිරිති; නිරසෙ, දුරකෙරේ.

58 මුහු, එකකෙරෙහි; සාමානතා, සාප්ථව ආවාඩු; මාගාණම් පඤ්ඤානි, මාග පඤ්ඤානාමත්; පුට්ඨසා, පුරෙතාමිත්‍රයෙන්; මුඛෙ, මුඛයෙහි; මුනෙතන, හරණලද්දවු; සද්ධා, එකකෙරෙහි; පරේණම්, සෙස්සන්ගේ; අනුතරේණ, අනුතරෙහි; සමිම්, එකවට; දුරේණන, දක්නාලද්දවු; රේණ, රේණයෙන්; ග්‍රහිතා ඉච්ච, ගොතනලද්දියක වෙන්; රේණ, (බැබළු)

59 අබාවිකසෙකතා බහුභිරණ
 ලබ්‍ය ලලාටං මහිෂසාමුකතා
 අසානතවගො දුභිදෙහගෙද
 ලාඛිගුල සාරඤ්චි වියාස බාණා.

60 සච්චිකො 'චච්චරජගා'ච්චි
 හත්තං තුරඛං රචිතක්‍රමයා
 ජ්‍යාතාදහං ප්‍රතිබිඤ්ඤාමො
 රතොන දුල්ලස්සා භූජා සමිකොන.

61 තස්මිනතාප පාටයතිප්‍රසහා
 ගෙසතුණගණං හිෂච්චහිමම්
 තදියතාද ප්‍රතිනිසිතොන
 ත්‍රාසාදිවා ප්‍රිතියාම මුනනතාද.

59 නෙත බහුභිරණ, ඒ බහුභිරයා තිසිත්; අබාවතා, දිවත්තා; මහිෂසා, මහිෂසා; ලබ්‍ය ලලාටං, ලලාට මධ්‍යයෙහි; මුකතා, හරණලද්දවූ; දුභි දෙහ ගෙද—දුභි, දුභිවූ; දෙහ ගෙද, ශරීර ගෙදයෙහි; අසානතවගො—අසානත, නොනවුවාවූ; වෙගා, වෙග ඇති; බාණා, ශරයනෙමේ; ලාඛිගුලසාරඤ්චි—ලාඛිගුල, ලාඛිගුලයාගේ; සාරඤ්චි, සාර බවට; වියාස, පැමිණියේ.

60 අච්ච, අනතරයෙන්; චච්චරජගාමි, හසන්තයකුගේ යන සුලුවූ; සා, ඒ රජවෙමේ; තුරඛමි, අභවයා; හත්තමි, නසන්නට; රචිත ක්‍රමයා—රචිත, කරණලද; ක්‍රමයා, පදනාස ඇති; චිපිතා, දිවියාගේ; දෙහමි, ශරීරය; දුල්ලස්සා භූජා—දුල්ලස්සා, නොදක්ක හැක්කාවූ; භූජා, බාහු ඇත්තේ; චකෙන සමිකොන, එක සමික මගින්; ප්‍රතිබිඤ්ඤා, බිඤ්ඤායෙහි; බාමොණා, ශරයෙන්; ජ්‍යාතා, පහළි.

61 හිෂච්ච, වෙදක්තුවැහිවූ; තස්මිනතාප, ඒ රජතුමා, හසන්තවූ; ගණමි, ගණබිමාගයා දෙසේ නොහොත් ගඩ; ගෙසතුණ, අසුබයෙන් දෙසේ නොහොත් සැතිය; ප්‍රසහා, ලාභලා; පාටයති, (සති), පලන කල්හි; තදිය නාද ප්‍රතිනිසිතොන—තදිය, ඔහු පිළිබඳවූ; නාද, නාදයාගේ; ප්‍රතිනිසිතොන, පිළිරුචි කරණ කොටගෙන; අප්‍රි, පව්තයනෙමේ; ත්‍රාසාදිවා, හසිත්මෙන්; භාගමි, අත්‍යවයෙන්; උනනතාද, හැඩි.

62 යුධාය යුධා දහිතො හිවිතනං
 ක්‍රොධං මුත්‍රං ක්‍රොධ විමුක්තාදඬි
 ආරක්ෂාලක්ෂණං ඔරජන්මි තුලං
 ග්‍රහකාර විද්‍යානාන වාපදණ්ඩං.

63 එදං මාගව්‍යශ්‍රම සෙවිතස්සන්
 චුත්‍රාලිහෙතො, ස විනාය දාහමි
 සම්රණ නතිතිත වෙතසාග්‍රං
 විරසාරසාරි රලවිකාර.

64 සුගතී සොගතීක ගතීකාද්‍ය
 සරෙ 'නිලං සාරසතාදකම්
 ආයුත රජීව රජෙවිතානෙතො-
 රද්ගං පිගවිතං නාපතෙග්‍රහකාර.

62 ඔර ජන්මි තුලං—ඔර ජන්මි, සකසයාහා; තුලං, සද්‍රශ්‍ය; වක්‍රි කාතවාප දණ්ඩං—වක්‍රිකාත, ඇද වටකරණලද; වාපදණ්ඩං, දු භු දඩ ඇති (ඒ රජ) තෙමේ; යුධාත්, සමුහයෙන්; යුධාය, යුධ පිණිස; දහිතා, අහිමුවියෙන්; හිවිතතමි, වැලැක්කාවූ; ක්‍රොධ විමුක්ත නාදඬි—ක්‍රොධ, ක්‍රොධයෙන්; විමුක්ත, හරණලද; නාදම්, නාදඇති; ක්‍රොධමි, ක්‍රොධයා; * මුත්‍රං, එතෙමේහි; ඔරක්ෂා, ඔරයට; ලක්ෂණං වකාර, ලක්ෂණයේ.

63 එවමි, මෙසේ; මාගව්‍යශ්‍රම සෙවිතස්සන්—මාගව්‍යශ්‍රම, මුව දඩින්වූ ශ්‍රමයෙන්; සෙවිතස්සන්, සෙවුනාලබන්තාවූ; සම්රය, ඒ විර තෙමේ; විත්‍රාලිහෙතො, සැතපීම පිණිස; දාහමි, අභයයා; විනාය, හැර; සම්රණ නතිතිත වෙතසාග්‍රං—සම්රණ, පවතින්; ආනතිති ත, නවවතලද්දවූ; වෙතසාග්‍රමි, හොමුවහු අත්ඇති; සරසාරිමි, විල්තෙර; අලං වකාර, හෙබවි.

64 සුගතී සොගතීක ගතීකාද්‍ය—සුගතී, ගොහනවූ ගතී ඇති; සොගතීක ගතී, හෙල්මැලි සුවදින්; හාද්‍යං, සිත්කලවූ; සාර ස නාදකම්—සාරස, විල්ලිකිණියන්ගේ; නාදකම්, නාද හසන්තා ි; සරෙ'නිලං, විල්පවනතෙමි; ආයුත රජීව රජෙවිතානෙතො—ආයු ත, කම්පාකරණලද; රජීව රජෙවිතානෙතො, පිසුමිරෙණු සමුහ යෙන්; නාපතො, රජහුගේ; අවගමි, අවරය; පිගවිතං වකාර, පිහු වන්කෙසේ.

* ක්‍රොධමි, ක්‍රොධයා—සන්ත.

65 අථාසා කුටාහන මුත්‍රගං
සමුල්ලසද්දිධිතිවිසජ්ජිමං මි
සපාඨං ඤානෙත නිවිදසලොහ
බණ්ඩං වාහනතා මිවාති බිඹමි.

66 බිඹං පතංගසා බබන්ති දූෂිතං
දූෂටං ප්‍රතිච්ඡා මධ්‍යිකවරෙණ
නිවෙනා විහිලන්ති ලම්බමාන-
මෙතංගථා කාමන තාලවාරාමමි.

67 රජා රජනා මධ්‍යයා තස්මිත්
ගිලාතලං ගිතල මුත්‍රපාශෙද;
බෙදං විනිතො මාදුතිසමිතෙර-
ගසාර සාරෙරර්හිරිතිර්කුරණමි.

65 අථ, අනන්තරයෙන්; අකීබ්බමි, සුයෑ බිඹය තෙමේ; ත
පනම්, තවතලද්දැ; වාහන්, මහත්; ලොහබණ්ඩම්, අය:
බණ්ඩයක්මෙන්; අස, වී; (කිංවිශිචම් අකීබ්බමි? කිංවිශිණම් අ
ය: බණ්ඩම්? කෙසේද අකීබ්බයද? කෙසේද අය:බණ්ඩයද?) අසන
කුටාහනම්—අසන, අසනපච්ඡිතයාගේ; කුට, කුළින්; ආහනම්, පහ
රණාලද්දැ; (නොහොත්) අසන, ප්‍රෙරිතවූ (මෙසෙයතලද්දැ);
කුට, කුළින්; ආහනම්, පහරණාලද්දැ; උත්‍රගමි—(කෙදෙහෙද) උ
ග්‍ර, කැකුළු; රගමි, රත්පෑ ඇති; සමුල්ලසද්දිධිති විස්මුල්ලිතමි—
සමුල්ලසත්, බබලන්නාවූ; දිධිති, ගොහා ඇති; විස්මුල්ලිතමි, ගි
තිපුපුරු ඇති; කවිත්, සමහර තැනෙක්හි; කතෙන, මෙසෙන්;
සපාඨමි, සපයිකරණාලද්දැ; (නොහොත්) කතෙන, කිණිතිරන්;
සපාඨමි, සපයිකරණාලද්දැ; (අකීබ්බමි, තස්මත් වාහන් ලොහ
බණ්ඩම් ආස).

66 අවතිකවරෙණ, පාවිච්ඡාරයා විසින්; ප්‍රතිච්ඡා, පෑලදිග්හි;
දූෂමි, දන්තාලද්දැ; පතංගසා බිඹමි, සුයෑ බිඹය තෙමේ;
දූෂිමි, දූෂිත; බබන්ති, බැබ්බේ; (කුම් මෙන්?) විහිලන්ති—විහි
ල; නිල්ල; කිඹි, ගොහාඇති; නිවෙනා, නිත්තියෙන්; ලම්බමා
නමි, එලෙන්නාවූ; එකමි, එක්; කාමන තාල වාහනං යථා, රත්
තල්වැටක්මෙන්; (පතංගසා බිඹමි දූෂිමි බබන්ති.)

67 රජා, රජතෙමේ; තස්මිත්, ඒ සරස්වතියෙන්; රජනාමි, ර
ත්‍රියෙන්; මුත්‍රපාශෙද, සදරුසින්; ගිතලමි, සිහිල්ල; ගිලාතලමි, ග
ලතල; අධි යයා, හෙව; හිරිතිර්කුරණමි, ගතුල්ලු හැල්ලන්ගේ;
ආසාරසාරෙර—ආසාර, පලකණිකාවෙන්; සාරෙර, සාරවූ; මාදු
ති, මාලොකවූ; සමිතෙර, පවතින්; බෙදමි, ගලාන; විනිතො,
දුරුලි.

68 පතොෂා පෘථිවිං මාගයාතිලාභා-
ජාගයන්තී(යා) නිතවතිත්‍රියාමාමි
කිංපිප්‍රපෙදෙ මාගලාක්ෂණෙනා
ත්‍රාසාදිවංශය නිජං කුරංගමි.

69 ආරුහාශං ම ගයාචිතාරෙ
රාති විවික්ඛා නුදයාචලසා
පතොෂ පෘථිවිං රචයාමිභුව
මාගානිව ප්‍රසන්නාකරණ.

70 අඵප්‍රජානාං ප්‍රතුරුරුගෙහ
හරිප්‍රභාවා සහරිංප්‍රභානෙ
සප්ථකානං සප්ථන ගිතකිතීන්-
ඳිධායුගො බහුර වමීජාලමි.

71 කුන්දමාගං මාගිණ ගොවරෙ'සෙ
දුෂ්ටවා (රශෙණ) යත වාපදණ්ඩා
ශරං මුමුක්ඛා ශරණාරුචෙගං
තමන්තය දන්තය කෙතුභුතා.

68 පෘථිවියා; පතොෂා, පෘථිවිකවරයා; මාගයාතිලාභාත්, මුඛදබ්බජ
අභිලාෂයෙන්; ජාගයන්තී, නිදිදීප්තී න කිරීමෙන්; ත්‍රියාමාමි, රාත්‍රී
ය; නිතවති (සති), සැවූ කල්හි; මාගලාක්ෂණෙනා, චක්‍රයා විසින්
ත්‍රාසාදිව, හත්තමෙන්; නිජමි, සමකිකවූ; වංශයමි, මාගයා; ආද
ය, ගෙණ; කිංපි, කොටදෝ; ප්‍රපෙදෙ, පැමිණීමයි.

69 විවික්ඛාත්, සුක්ෂිණතමේ; රාති, රත්පැහැ (දෝහෝ නොහොත්);
මාගයාචිතාරෙ, මුඛ දබ්බකෙළියෙන්; රාති, ඇලුම ඇත්තේ; උද
යාචලසා, උදයපච්ඡිකයාගේ; ශාචිනමි, කුලට; ආරුහා, නැගී; ප්‍ර
සන්නා, බබලන්නාවූ; කරණ, රශ්මියෙන් (දෝහෝ නො
හොත්); ප්‍රසන්නා, සැලෙන්නාවූ; කරණ, හසනයෙන්; පෘථිවියා
පතොෂ, පෘථිවිකවරයාගේ; මාගාත්, මාගයන්; රචයාමිභුව, (රච
යාමිභුවෙන්) කෙලෙසි සිතමි.

70 අඵ, අනන්තරයෙන්; සප්ථන ගිතකිතීන්—සප්ථන, සත්
පුරුෂයන්විසින්; ගිත, ක්‍රියාලද; කිතීන්, කිතීන්ඇති; හරිප්‍රභාවා,
ශක්‍රයාටබඳු වු ප්‍රභාවඇති; සහරිංප්‍රභා, ඒප්‍රජපති තෙමේ; බමායු
ධා-බබ, බඳනාලද; අයුධා, අයුධ ඇත්තේ; සප්ථකානමි, සදන ලද්
දවූ; බන්ධුරවමීජාලමි—බන්ධුර, මොහොත්; වමීජාලමි, කඩවජ්
ල ඇති; හරිමි, අශ්වයා; ප්‍රභාතෙ, ප්‍රභාතයෙහි; ආරුගෙහ, නැගේ.

71 අන්තය කෙතුභුතා—අන්ත, වංශය; කෙතුභුතා, ධවජයක්
වැනිවූ; අසො, මේ රජ තෙමේ; කුන්දමාගමි, කිසි මාගයක්හු; මා
ගිණගොවරෙ, හි පසයෙහි; දුෂ්ටවා, දුක; ආයත වාපදණ්ඩා—ආයත,

72 විලඛික්‍ෂ මාගීං නෑප මාගීණාං
 රෙඛායමාණේ ගඟගො රයෙණ
 මාගොනතමො 'සෙය් නමසා තට්ඨමි
 වනං තපස්සද් නවතං ප්‍රපෙදෙ.

73 ධනුස්සභායො 'ශ්වෙච්ඡි ප්‍රදෙශෙ
 විනාය (වාහං) සහසා නෑවිරි
 චචාර පද්නාං ගහගො තරුණං
 මසෙය් සගො තත්පද් දතත දුක්ඛි.

74 තට්ටපි තසාය සට්ඨරණස්ස
 ඥාතාරමං බාංතිත නාද ශබ්ධි
 ශරං ශරණෙත්ථි මුමොච බාලෙ
 මුනෙසනතුපේ මනුචංශ කෙනු.

දික්ඛි; වාපදණ්ඩ; දුනුදඬු ඇත්තේ; ශරම්, ශරය; මුමුණු; හැරියවි
 වූයේ; ශරණාරාවෙහි—ශරණ, ශරණමායක්කට බදු, උරු, ම
 හත්ඛි; බවහම්, ප්‍රසර ඇති, තම්, ඔහු; (රසෙණ, ජවයෙන්) අඟ
 යාත්, අනුවහසේ වී.

72 අසෙය් මාගොත්තමි, මේ මාගොත්තමතෙමේ; රයෙණ, වෙ
 ගයෙන්; ගහගො, ආකාශයෙහි; රෙඛායමාණ, තිරස්මෙන් ඇසී
 රේත්තේ; නෑපමාගීණාමි—නෑප, රජතුමා; මාගීණාමි, ශර
 යත්තේ; මාගී, මාගිය; විලඛික්‍ෂ, ඉක්ඛි; තමසාතට්ඨමි, තමසා
 නම් ගංගොති පිහිටියාදි; තපස්සද්නවතම්, තපස්විත්ට ගේව; ව
 නම්, වනයට; ප්‍රපෙදෙ, පැමිණියේ.

73 ධනුස්සභාය, දුන්නම සබ්දයකට ඇති; අසෙය් නෑවිරි, මේ
 නෑවිරිතෙමේ; අස්මට්ඨි, පාෂාණ ඇත්තාදි; ප්‍රදෙශෙ, ප්‍රදෙශයෙහි;
 සහසා, වහ; (වාහම්.) අඟ්ඟ; විනාය, හැර; තපද් දතත දුක්ඛි—
 තත්, ඔහුගේ; පද, පියෙහි; දත්ත, දෙනලද; දුක්ඛි, ඇස්ඇත්තේ;
 සගො, සතෙ; තරුණං ගහගො, වෘක්‍ෂ වනයෙහි; පද්නාමි, පි
 යෙන්; චචාර, ඇවිද්දේ.

74 ශරණෙත්ථි, ශරණයේදි; මනුචංශකෙනු, දශරථතෙමේ; ත
 සාය, ඒ තමසානම් නදියගේ; තට්ටපි, තට්ටයෙහි; සට්ඨරණස්ස,
 සට්ඨරණයාගේ; රවම්, නාදය; ඥාතා, අසා; බාංතිතනාදශබ්ධි, කර
 ගීතිතනාද ශබ්ධිවූයේ; බාලෙ, බාලව; මුනෙසනතුපේ, මුනි පුත්‍ර
 යාකෙරෙහි; ශරම්, ශරය; මුමොච, හළී.

75 පුරාණාදියා පත්‍රි විනිනන මමිමා
ශරණසාරණ භාසමිප්‍රසාදමි
නොනුඹු දිගෙබන විලාසනාමිනා
බාරණන හුයො හාදිතං ජසාන.

76 කියා කනාඨසස විවක්‍ෂණය කිං
හත්තොය මාලමන දණ්ඩ දිනා
වනෙ ජරවෙය ජසිකානසස
ගුරුවසසස වුත ජිණ්ණ මුණ්ණින.

77 එකාකියා සාධ යතාපි ලකුණිං
නිතං විනාශං ක්‍රිතයං නිරතං
මුක්‍ෂණසා කල්පිත දණ්ඩි කාතොයා
විකුණිං විනෙ මෙ පිතර වනව.

78 වනෙත්‍ර වාසො මාගසුථ මධො
ක්‍රියා (ව) වාසානි ජනසස පොයො
විතර්කව වනාං ඵල මෙත්‍ර දෙයො
සමනාවිතොකො මයි සාකතෙහු.

75 පත්‍රි විනිනන මමිමා—පත්‍රි, ශරණෙන්; විනිනන, බිඳිනාලද; මමිමා, මමිමායාන ඇති; වූනො; පුත්‍රො, මුනිපුත්‍රනෙමි; ශරණසාරණ, ශරණසාරණයන්; ප්‍රසාදමි, පැමිණියාදි; තං, තං, ඵ, රජු; නොනුඹුදිගෙබන—නොනුඹු, කදලෙන්; දිග්ගෙබන, බිඳිනාලද්දුදි; විලාසනාමිනා, විලාස යන නම ඇති; බාරණන, ශරණෙන්; හුයො, හාදිත; හාදි, ලෙහි; ජසාන, පහළි.

76 ජරවෙය ජසි කාතොය—ජරවෙය, ජරවගේ ආවෙශයෙන්; ජසිකානසස, අකමිණිකා කරණලද්දුදි; වනෙ, වෙනෙහි; අනාඨසස, අනරණදි; විවක්‍ෂණය, ඇස් නැත්තාදි; වුතජිණ්ණමුණ්ණින—වුත, වුතයෙන්; ජිණ්ණ, දිරහියාදි; මුණ්ණින, ශරීරඇති; ගුරුවසස, ගුරුවයාගේ; අසම ඵකා, ආලමන දණ්ඩ, මෙ ඵක ආලමිත දණ්ඩය; කියා, තාවිසින්; කිමි හත්තො, කුමැයි බිඳිනාලදද?

77 එකම ලකුණි, එක ලකුණ; සාධයතාපි, සාදන්තාදදි; කියා, තාවිසින්; නිරතං, නිරතවෙයි; ක්‍රිතයමි, තුනෙන්; විනාශමි, විනාශය ව; කිතමි, පමුණුවනලදි; මුක්‍ෂණසා, මාගේ ඇසින්; කල්පිත දණ්ඩි කාතොයා—කල්පිත, කරණලද; දණ්ඩාකාතොයා, දණ්ඩාකාතොයා ඇති; වාසො, වාසදි; වනෙ, වෙනෙහි; මෙ, මාගේ; පිතරො, මවුපිය දෙදෙනාද; අකම, මමද යන; (ක්‍රිතයමි විනාශමි නිතමි.)

78 වනෙත්‍ර, වෙනෙහි ලා; මාගසුථ මධො, මුමුමු මධයයයි;

79 වුනි විනාශො විනාශපරධි:
සමහිතව්‍ය දූෂෙව්‍ය පිතුරනි යෂ්වි:
ඉතොෂ්‍රි කිං භිෂ්කරුණොහ කශ්චි-
දවධ්‍ය භාගෙ ගණිතො හ හෙතුූ.

80 අසං විසාහා කසිතා කරුඛවං
විනොජ්‍ර ශිකොෂණ හිපිත සාරා;
අසාද්‍ර වනං ගො පීණිණ ශකති;
පාත්‍රං කාපායාසනව වධ්‍යදානා.

81 පීණිණා ජතුකාස භිරුඛ රක්‍රූෂ;
කුමාගව මොඤ්චී තරුවල්කලගව
ඵතොෂ්‍ර යන්මං විනිහනා ගමාං
තදගාහානා මසතු හවාන් කාතාපී.

වාසා, විසිද්‍යා; ක්‍රිය.(ව), ක්‍රියාද; වාඩාකපනසා—වාඩ, වැඩිමහලු;
අකපනසා, අක පනසායෝ; පොෂා, * පොෂණය; වානාහි, වැඩිලියාද; වානා, වෙහෙකිලි; ඵලම්, ඵලය; ඵෂ්‍ර, මොවුන් අතුරෙහි, † වෂ්‍ර, වානෙරෙහි; භාතහෙතුූ, විශාසයට හෙතුලි; කෘදෙෂා, කවරදෙෂයක්; සමිතාපිතා, සලකාගලදද?

79 වුනි, තපස්වීය; විනාශා, අශරණය; විනාශපරධි—විනා, ගියාලි, අපරධි, අපරධ ඇත්තෝ; සමහිතව්‍ය දූෂෙව්‍ය, ‡ ඇස් නැත්තාලි (ගොතොත්); සමහිතව්‍ය, සිහි කටයුතුලි; දූෂෙව්‍ය, ඇස් ඇති; පිතුර, පිසායෝ; අක යෂ්වි, අක යෂ්වියෙකායි; ඉති, මෙසේ; ඵෂ්‍ර, මොවුන්කෙරෙහි; භිෂ්කරුණො, භිෂ්කරුණයා විසින්; අවධ්‍යභාගෙ, නොමැරිපසුතු බැවෙහි; කශ්චිත් හෙතුූ, කිසි හෙතුයෙක්; කිං ගමාං, කුමාගව ගොසලකන ලදද?

80 කසිතම්, කසිලලි; කරුඛවම්, වල්කලා; වසාහා, හදනාලි; විනොජ්‍ර, වෙහෙකි; ශිකොෂණ භිපිතසාරා—ශිකොෂණ, ශිකොෂණයන්; හිපිත, බොහොලද; සාරා, ශකති ඇති; අසාද්‍ර වනං ගො පීණිණ ශකති—අසාද්‍ර, අමුලුල්ලි; වනා, වෙහෙකිලි ආහාරයන්ගේ; අගො, කෘමෙත්; පීණි, දිර ගියාලි; ශකති, ශකති ඇති; කාපායා, කරුණවට; පාත්‍රම්, පාත්‍රලි (සාහාලි); අයම්, මේහෙමේ; තව, තා සමිතාව; වධ්‍යදානා, වධ්‍ය වී.

81 පීණිණා, දිරගියාලි; ජතුකාස භිරුඛ රක්‍රූෂ—ජතුකාස, ලා ති

* පොෂා—සත්ත.

† මොවුන්කෙරෙහි—සත්ත.

‡ “ඇස් කැමැත්තාලි” යි—සත්ත.

82 සාධු; කෘපා මනිර මනනි ශතෙත්තු.
 ප්‍රිතෘඪී සම්මිලිත වාදධාති
 නිවසතු නිජකාරණ වෛරශීල-
 සනත්පුළි සමපාදිත දශිනෝපි.

83 සංඛං හෙතච්ච භෙති බලො පනිත
 සංඝ; කිම්පජ්ජනන වෘතති කතො
 නිජයසස ගච්ඡතනාති නමිමි නිජයා-
 කුලං කලගෙඩක; කලුභී තරෙයි.

84 ජුගුප්සතොගො මදුභව භාවිං
 මොවං භවානානිත සාධු වෘතතම්
 ඉතිව වාචො නිත්‍යානිත කණ්ණෙය-
 ප්‍රාණො රුධිරසංඝා මහජීභුගො.

බිමෙන්; නිරුඛ, වලකනලද; රඹු, රඹු ඇති; කුමනශ්ව, කලයද; මොඤ්ජු, මුදුනනිත්කල කා බහනද; තරුවල්කලශ්ව, වාසන වල්කලයද යන; එතෙසු, මොවුන්කෙරෙහි; මාං විනිතතා, මා න සා; යත්, යමෙක්; ගමිසි, පැමිණියයුතුද; තත්, ඒ, ගාභාතාදී, ගත්තාලැබේවයි; භවාත්, භවත්තෙමේ; කාතාපි; අස්තු, කාන කා තා වේවා.

82 සාධු, සත්පුරුෂතෙමේ; ශත්තො, සතුරුකෙරෙහි; කෘපා මනිරථී, කරුණයෙන් ලැබියත්තාදි; ප්‍රිතෘඪී සම්මිලිතම්—ප්‍රිති, ප්‍රි තියෙන්; අඪී, අඩක්; සම්මිලිතම්, පියනලද; අණි, ඇස; ආදධාති, පිහිටුවයි; නිවසතු, නිව වනාහි; තත්පුළිසම්පාදිත දශිනෝපි—තත් පුළී, එම පුළිකොට; සම්පාදිත, සපයනලද; දශිනෙදි, දශින ඇත්තා තුකෙරෙහිද; නිජකාරණ වෛරශීල—නිජකාරණ, නොකරුණුදි; වෛරශීල, වෛරයම සිතුවකොට ඇත්තේයි.

83 හෙති බලොපනිතසංඝ—හෙතිබල, ආයුධ බලයෙන්; උප නිත, එලවනලද; සංඝ, ගම්ඥාති; (නමි, ගෝ); නිජයස, නිවසක් හුය; අධි කම්, ක්‍රියායෙහි; නිජගාමි, නිජගාවට; ගච්ඡත්, යන්නෙ හි; කිමපි, කවරෙක්ලෝහෝ; උනනනවෘතති—උනනන, උඩතුදි; වෘතති, පැවතුම්ඇති; සංකුලථී, සිකිස කුලය; කතොගෙතවෙ, කවර හෙතෙක් පිණිස; කලගෙඩක, කලබකයෙන්; කලුභී කරෙ දි, ක්ලුභ්‍යකරන්නෙහිද?

84 භවාත්, භවත්තෙමේ; අදුභවභාවමි—අදුභව, දුභවනොදි; භා වම, භාවිඇති; අසන සාධු වෘතතම්—අසන, නොනසනලද; සාධු වෘතතම්, සාධුවෘතන ඇති; එනථී, මොහු; එවමි, මෙසේ; මා ජුගුප්ස

85 හොජ්ඃ සුතශ්චාරු හුජ්චයෙන
සටං ගාභිඤා සරිතාරි භාශා
බාජ්ජායමාණො බහුමාන පාත්‍රං
යමප්‍රභාවො යමිහං දදෙඤී.

86 පාපං විධායාපි විධාතා තුලො
සත්‍යාපයාමාස සතාමි පුරොගා
තතො යතිං ඤාත යතොන සදා
ක්‍රොධානලොභාස දදෙහ දෙහමි.

87 දයානුයානසතනායස භාශං
ශ්‍රැඤා මහජීර්ඤා රතතශොකා
දිදෙහ දෙහසතුත සද්දාණං
විසන්වගිවිසවතුජං සශාපමි.

තසෙවති, නහමික් නිශ්කෙරේවයි; අසා මහජීසුභො, මේ මහජී
පුත්‍රයාගේ; වාච, හෙපුල්ලු; * නිගාහිත කණ්ඨො—නිගාහිත,
ගන්තාලද; කණ්ඨො, කණ්ඨ ඇති; ප්‍රාණො, ප්‍රාණයත් විසින්;
අරාධන්ත ඉව, වලංගාලද්දවුන්වැන්නෝ.

85 සරිතාරිභාශා—සරිත, කරණලද; අරිභාශා, ගන්තු විනාශ
ඇති; යමප්‍රභාව, යමසතට බෙදවූ ප්‍රභාව ඇති; හොජ්ඃ සුතා, ඉන්ද්‍ර
මිති පුත්‍රතෙමේ; බාජ්ජායමාණො, හඬන්නේ; වාරාභුජවයෙන—වා
රා, මහොඤ්ඤා; භුජවයෙන, බාහුවයෙන්; සටමි, සටය; ගාභිඤා,
ගෙන; බහුමාන පාත්‍රම—බහුමාන, බහුමිනට; පාත්‍රම, පාත්‍රවූ (සාන
වූ) යමිහං, තපස්විතු; දදෙඤී, දීරි.

86 සතාමි, සාමු ජනගතට; පුරොගා, පුරසාරතෙමේ; විධාතා තු
ලො, බුහුම සද්දයා තෙරෙහි; පාපමි, පාපා; විධායාපි, කොටද; (ග
තා, යමිකෙසකන්); සත්‍යාපයාමාස, සත්‍ය කීද, තතා, එහෙසින්; ස
තාමි, තපස්විතට; ඤාතයා, විනාශ කියන්නාද; † අසා, මොහු
ගේ; දදෙහමි, ගර්ථය; සදා, එකෙණෙහි; ක්‍රොධානලොත, ක්‍රොධ
විශ්චයෙන්, තදදහ, නොදැයි.

87 දයානුයාතා, දයා අනුදි; වශි, වශිදි; ස මහජී, ඒ මහජීතෙ
මේ; තතයසා, පුත්‍රයාගේ; තාගමි, විනාශය; ශ්‍රැඤා, අසා; මිත්‍රා, එ
කෙණෙහි; ආතත ශොකා—ආතත, ගන්තාලද; ශොකා, ශොක

* තෙපල—සන්ත.

† ‘ආබන්ධාත් කාතානද’ වනෙ කාල්ලක් ප්‍රකාති ප්‍රතාපත්ති
ප්‍රකාති වචනාරක්ඛි” යනු භාෂ්‍යෙහි “යති වධ මාවගෙ”
යන වාක්‍යයෙහි ‘භිච්’ ප්‍රත්‍යයවුනැයි.

88 වනජ කුසුමධාරිණී ධලබිෂ්ඨං
 හරිතඛ පාත විදුරිතොරු ගණ්ඛාමි
 ජ්වලිත ගාපතිච්ඡාගව්‍ය භූමිං.
 චිරංභූ නුස ගාතොත්මුඛො බහුවි.

89 අප් සවිජ්ජ පාද ගොපිනාමි.
 ජාලපායාග විසුඤ්ඤාභූරි ධාතුමි.
 බිඳු තුනිත නිපාත දෙෂ්ඨ දුෂ්ඨං.
 ගිරංසාපත් කුකුචෙරිප්පුබ්බමි.

ඇත්තේ; විශ්වකුප්පි, චන්තිකාව; විශන්, වදනේ; දෙසස්තුන සද්ද
 ත්‍යාස—දෙස, දෙසයෙහිල; සතුන, සතුනි කරණලද; සද්දණ්‍යය,
 සාධුතුන් ඇත්තාව; ශාපම, ශාපය; දිදෙස, දිනි.

88 නාපඨි, රජතෙමේ; ශ්‍රිමිමි, ශ්‍රිමිමිමි; මාගව්‍යකුමිමි, මුඛ
 දබ්බකුමිමි; චිරම, බොහෝ කලක්; අභූතය, අභූතවනෙක; තාහොත්
 මුඛ, හෙට උන්මුටුවූයේ; බහුව, වී; (කිං විශිෂ්ටම මාගව්‍යකුමිමි?
 කිං විශිෂ්ටම ශ්‍රිමිමි?) වනජ කුසුම ධාරිණීමි—වනජ, වෙනෙහිමි;
 කුසුම, මල්; ධාරිණීමි, දරන්නාව; (නොහොත්) වනජ කුසුම, ජලජ
 කුසුමය; ධාරිණීමි, දරන්නාව; (හෙය ද හොය) අලඛිෂ්ඨමි, ගොඉක්
 මිස * හැක්කාව; හරිතඛ පාත විදුරිතොරු ගණ්ඛාමි—හරි, සිංහ
 යන්තේ; හරිතඛ, නවපාතයෙන්; විදුරිත, පලනලද; උරු, මහන්;
 ගණ්ඛාමි, ගණ්ඛව්‍යාසයන් ඇති; (නොහොත්) හරි, විජ්ජාපුත්තේ; න
 බපාත, නවපාතයෙන්; විදුරිත, පලනලද; උරු, කලවේතා;
 ගණ්ඛාමි, කපොල ඇති; (ශ්‍රිමිමි මාගව්‍යකුමිමි නාපඨි: චිරමභූතය
 ගාතොත්මුඛො බහුවි.)

89 අප්, අහංකරයෙන්; සා, ඒ රජතෙමේ; කුකුචො, කුකුචිත
 කවියක්කුණ; ප්‍රබ්බමිමි, කාව්‍යයක්වැනිමි; ගිරමි, පච්ඡාය; අසා
 පත්, හැප්, (කිං විශිෂ්ටම ගිරමි? කිං විශිෂ්ටම ප්‍රබ්බමි?) විෂ්ඨපාද
 ගොපි න චිමි—විෂ්ම, විෂ්මිමි; පාද, පච්ඡායකයෙහි; ගොපිත, සභව
 නලද; අච්චි, බධ ඇති; (නොහොත්) විෂ්ම, විෂ්මිමි, පාද, ශෙලාය
 පාද සන්ධා; ගොපිත, සභවනලද; අච්චි, අච්චි ඇති; ජගද්‍රයොග වි
 සුඤ්ඤාභූරිධාතුමි—ජගත්, ලෝවැස්සාගේ; උපයොග, අභූතවයෙන්;
 විසුඤ්ඤා, විශෝමි; භූරි, බොහෝමි; ධාතුමි, ගෞරික ඇති; (නො
 හොත්) ජගත්, ලෝවැස්සාගේ; උපයොග, ප්‍රයොගයෙන්; විසුඤ්ඤා,
 විශෝමි; භූරි, බොහෝමි; ධාතුමි, ධාතු ඇති; බිඳු තුනිත නිපාත දෙ
 ෂ්ඨ දුෂ්ඨමි—බිඳු, බොහෝමි; තුනිත නිපාත දෙෂ්ඨ, හිම නිපාත දෙෂ්ඨ
 යෙන්; දුෂ්ඨමි, දුෂ්මි; (නොහොත්) බිඳු, බොහෝමි; තුනිත නිපාත,
 තු—හි—ත—නිපාත නැමැති; දෙෂ්ඨ, දෙෂ්ඨයෙන්; දුෂ්මි, දුෂ්මි; (චි
 රිම කුකුචො ප්‍රබ්බමිමි අසාපත්.)

90 සපදි දිගිනිබබ හැරි ඔහාළං
පරම විනිත මහොඤ්ඤ නාග වෘක්ඛම්
ජලධිමිව නාපස පුරං භවකියං
මණිගණ මණ්ඩිත කාන්ත මාසසාද.

ඉති කුමාරදශසා (කෘතො) ජාතකිහරණ මහාකාවො
දශරථොත්තනිකාම ප්‍රථමස්සතී.

90 නාපස, රජකෙළේ; ජලධිමිව, සාගරයවැනි; සැකියම් පුරම්, සවකියවූ පුරය; සපදි, එකකෙණි; ආසසාද, පැමිණිසේ; (නං වි ශිනං පුරම්? කිං විශිනම් ජලධිමි?) දිශි, දික්; නිබබ භූරිකො ඡම්—නිබබ, බඳවාලද; භූරි, බොහෝදි; කොඡම්, ගොපලිගම් ඇති; (නාපසාත්) දිශි, දික්, නිබබ, බඳවාලද; කොඡම්, නාදඇති; පර ම විනිත මනෙ ඤ නාග වෘක්ඛම්—පරම, හස්ති ගොපකයන් විසින්; විනිත, හික්මවනලද; මනොඤ්ඤ, සිත් කලදි; නාගවෘක්ඛම්, හස්ති ස මුත්ත ඇති; (හොහොත්) පරම, උත්තමය; වි, පසින් විසින්; නිග, ගෙනයනලද; මනොඤ්ඤ, සිත් කලදි; නාගවෘක්ඛම්, නාග සමුහ යා ඇති; මණිගණ මණ්ඩිත කාන්තම්—මණිගණ, රත්න සමුහ යෙන්; මණ්ඩිත, හොබවනලද; කාන්තම්, අභනන් ඇති; (හො හොත්) මණිගණ, රත්න සමුහයෙන්; මණ්ඩිත, හොබවනලද; කාන්තම්, උදකාන්ත ඇති; (ජලධිමිව සැකියම් පුරම් නාපස සපදි ආ සසාද.)

ඉති, මෙසේ; කුමාරදශසා, කුමාරදශසායෝ; (කෘතො,) කෘතීදි; ජාතකිහරණ, ජාතකිහරණනම්දි; මහාකාවො, මහාකාවායෝ; දශරථොත්තනිකාම, දශරථොත්තනි නම්දි; ප්‍රථමස්සතී, පළමුව හ සගයි.

විකිසසගි.

- 1 රුමණන රණ භගනා දෙවා ද්වාගති තෙජසා
දුෂ්ටා ජගානාං ජගමු: පුරසනාන පුරයුරු.
- 2 නිජාදාන භරතානා නාගතිභාසරංහසා
ගනාගන පසෙරුති පානාලතල මාස්වතම්.
- 3 ආසිනා භොගිති සුසන මොලිමාලා විහුණමි
තත්සන්තනාසනා නිද්‍රාති බබරගායනෙත්තමි.
- 4 හුජඛග පච්ඡිකාරුඪ මාතඛග මකරුයමි
සුඛ මාමිනාතිබ්බෙජදෙ පසනනාං නාප ලිලයා.
- 5 භොගි භොගාසනාසන්තානා මාහුදිති සුදුරතා
භාසනානග ශරීරණ සෙව්මානා ගරුතමනා.

1 ද්වාගති තෙජසා—ද්වාගති, ලැවිහින්නට බදු; තෙජසා, තෙජස් ඇති; රුමණන, රුවණසා විසින්; රණ, සුබසෙති; භගනා, බිදිනාලද්ද; දෙවා, දෙවතාවෝ; පුරසනාන පුරයුරු—පුරසනාන, පෙරවු කරණලද; පුරයුරු, අක්‍රසා ඇත්තා; ජගත් පතිමි, විජිත්වු; දුෂ්ටමි, දක්නට; ජගමු, ගියෝ.

2 නිජදෙන භරතාන නාග නිශාස රංහසා—නිජ, සබ්බද්ද; දෙන හර, ශරීර භාරයෙන්; ආනාන, ඉඩාලද; නාග, නාගයා ගේ; නිශාස රංහසා, ශාසනවේගයෙන්; ගනාගන පසෙරුති—ගනා ගන, යනු එක; පසෙරුති, ජලරුහි ඇති; පානාල තලමි, පානාල තල; ආස්වතමි, පිහිටියහ.

3 භොගිති, සප්පානෙරෙහි; ආසිනමි, උත්තාද්ද; සුසන මොලි මාලා විහුණමි—සුසන, ශිපිලද්ද; මොලි, මොලියෙහි; මාලාවිහුණමි, මාලාහරණඇති; තත්සන්තනාසන නිද්‍රාති බබරගායනෙත්තමි—තත්සන්, එකෙහි; තාසන, හරණලද; නිද්‍රාති, නිද්‍රාපිඩා යෙන්; බබ, බිඳාලද; ගත, රත්ඇති; ආසන, දික්ද; රුණමි, ඇස්ඇත්තහ.

4 හුජඛග පච්ඡිකාරුඪ මාතඛග මකරුයමි—හුජඛග පච්ඡික, සප්පි පැටවුන්විසින්; ආරුඪ, නැගෙනලද; මාතඛග මකරුයමි, ඇත්මො තොරැත් ඇසිරැගලාද්ද; සුඛමි, සුඛ; අමිනාතිබ්බෙජදෙ, සාගරම් ඡේදයෙහිල; නාප ලිලයා, රජලිලායෙන්; පසනනමි, බලන්නහ.

5 භොගි භොගාසන සන්තානා—භොගි, සප්පාගේ; භොගාසන, භොගනාමති ආසනයාගේ, සන්තානා, සන්තාන; මාහුදිති, නාමික් වේවසි; සුදුරතා, ඉතා දුරින්; භාසනානග ශරීරණ—භත්ති, ආදරයෙන්; ආනන, නැමුනාද්ද; ශරීරණ, ශරීර ඇති; ගරුතමනා, ගරුඛයා විසින්; සෙව්මානමි, සෙව්නාලබන්නහ.

6 දැති රක්ෂිතයෙහි පාතාලතල වාසිනම්
ලක්ෂ්මී බු තුෂාගංගො ප්‍රිතතවතපාරිතෙක්ෂණම්.

7 ස්වමුඛෙ ස්වරද්දුභො රක්ෂිත විනාසන පාෂිණිනා
සපායනතං පාද පද්මෙන පද්මායා නාතිම ණඩුලම්.

8 ස්වකප ස්වස භාගස්ථ පාවජනා සුද්ධිනම්
තට්ඨයස්ථ චක්‍රකීං වික්ෂිප්තං ගෞල විවොච්ඡ්‍රිතම්.

9 නාමා භුක්තිප්‍රසාං සකතන ගන්තිරුචෙසනාතනම්
පුරුෂං පුරුෂතාදතං ගිරං ගිවිණි සංගතිය.

10 සමුද්‍ර මථනෙ යසස භුමන්මඤ්ඤර ඛණ්ඩිනා:
තාග ඉව දිශොච්ච්‍රු: ප්‍රදීප්තාධනදකොටය:

6 අකීර්ෂිත හයෙහි, සුක්ෂීර්ෂිත හයින්මෙන්; පාතාලතලම්, පාතාලතලය; ආසිතම්, පිහිටියාවූ; ලක්ෂ්මීවු තුෂාගංගො—ලක්ෂ්මී, ශ්‍රියගේ; මුඛතුෂාගංගො, මුඛනැමති චක්‍රයාකෙරෙහි; ප්‍රිතත, ප්‍රීති යෙන්; වතපාරිත, මෙහෙයනලද; ජක්ෂණම්, ඇස්ඇත්තහු.

7 ස්වමුඛෙ ස්වරද්දුභො:—ස්වමුඛෙ, ස්වකීයවූමුඛයෙහි; ස්වරත්, හැසිරෙන්නාවූ; දුභො, දුභි(ඇස්) ඇති; පද්මායා, ශ්‍රියගේ; නාතිම ණඩුලම්, නාතිම ණඩුලය; අධනවිනාසනපාෂිණිනා—අධන, ඇකයෙහි; විනාසන, පිහිටුවනලද; පාෂිණිනා, විථිමැති; පාදපද්මෙන, පාදපද්මයෙන්; ස්පායනම්, ස්පෘශ්‍ය කරන්නහු.

8 ස්වකපස්වස භාගස්ථ, වාමභාග දක්ෂිණභාගයෙහි පිහිටියාවූ; පාවජනසුද්ධිනම්, පාවජනනම් ශබ්දයහා සුද්ධින නම් චක්‍රාප්‍රධාන ඇති, තට්ඨයස්ථචක්‍රකීම්—තට්ඨයස්ථ, තට්ඨයෙහි පිහිටියාවූ; චක්‍රකීම්, සඳහිරුඇති; උච්ඡ්‍රිතම්, හිටියාවූ; වික්ෂිප්තං ගෞලම්, වික්ෂිප්ත පථිතය වැනිවූවහු.

9 සකතනගතිය:—සකතන, නවුචාවූ; ගතිය, ගතියිඇති; පුරුෂතාදතා, ගතයා ආදිකොටඇති; ගිවිණිසංගතිය, ගිවිණිසංගතියොමෝ, සනාතනම්, අවිනශ්වරවූ; පුරුෂම්, පුරුෂයා; නාමා, වැද; හුක්තිප්‍රසාම්, සහති සුකතවූ, ගිරම්, ගෙපල; උච්ච, කිව.

10 යසස, යමන්තයෙන්; සමුද්‍ර මථනෙ, සාගර ඇලප්‍රීමෙහිලා, භුමන් මඤ්ඤර ඛණ්ඩිනා:—භුමන්, බුමන්නාවූ; මඤ්ඤර, මඤ්ඤර පථිතයෙන්; ඛණ්ඩිනා:, කඩකරණලද්දවූ; ප්‍රදීප්තාධනද කොටය:—ප්‍රදීප්ත, දිලියෙන්නාවූ; අධනදකොටය, අභුපලදනා කොටිහු; තාග: ඉව, තාරකාවන්මෙන්; දිශ:, දිගුන්; ච්ච්‍රු:, වැසුද.

- 11 යෙන දුච්ඡාරවිසේෂිණං සාගරඔර චක්‍රමි:
ශබ්ධං පාසාල පාලානාං යශා පිණ්ඩමිවොඛානම්.
- 12 (2) මං ශ්‍රමාස සංසක්ක චක්‍රදිත්තඛදායුසම්
නෙදුසුදු චක්‍රමි දෙවිසංගාරහාරඛන වක්‍රසම්.
- 13 ටිභ්වත දුටුගොට්ඨ පාසාලාදිත්ත මණ්ඩලම්
පුරන්චිච්ඡිකංසෙන චෙතොපි සහ සිද්ධතා.
- 14 නාති පද්ධ සපායොතිවො යෙනමාසායොලුනා
පාසානි: පාටිතනා කාටි කිට්ඨන්මධු රොකට්ඨො.
- 15 සච්චොකත්‍රයං යනව සංභාසා යෙනොගතා:
දුක්ඛාන සල්ලසංඛා: සාද්දිගුත ඉවොදංඛා.

11 දුච්ඡාර විසේෂිණං—දුච්ඡාර, නෙවැලකිසහැක්කාවූ; විසේෂිණ, වි
සේෂිඇති; යෙන, යමක්කු විසින්; සාගරඔර චක්‍රමි—සාගර, සාගර
නැමැති; අඔර, ආකාශයට; චක්‍රමි, සදක්වූ; ශබ්ධම්, ශබ්ධයනෙ
මේ; පාසාලපාලානාටි, නයිත්මේ; යශා පිණ්ඩමිව, යශස් පිණ්ඩ සක්
මෙන්, උඩාන, නහනලදද.

12 ප්‍රචික්‍රමේ, ත්‍රිපද චක්‍රමෙහිලා; අංශවය සංසක්ක චක්‍රදිත්ත
ඛදායුසම්—අංශවය, උරදෙක්ස්; සංසක්ක, පිණ්ඩයාවූ; චක්‍රදිත්ත,
සදහරු නැමැති; අඛදායුසම්, අනුපලදනා දිඇති; කාරහාරඛන
වක්‍රසම්—තාර, තාරකා නැමැති; හාර, මුත්තරින්; අඛන, විස්තරිත
ව; වක්‍රසම්, වක්‍රස් ඇති; (සම්) යමක්කු; දෙව්, දෙවතාවෝ; නෙ
දු, වැන්දේද.

13 මභ්වත ක්‍රමන්මෙක නක්‍රාදිත්ත මණ්ඩලම්—මභ්වත,
මත්ති පටිතින්; ක්‍රමන්, බවන්තාවූ; මෙක, මෙකයනා; නක්‍රාදිත්ත,
කාවන්තා; ආදිත්ත මණ්ඩලම්, සුක්‍රම මණ්ඩලඇති; චෙතොපි, ආකා
ශයද; යෙන, යමක්කු විසින්; සිද්ධතා සහ, සාගරයකා එක්ව; පුර,
පෙර; නිමිත්තම, අලලිඳලදද.

14 මාසායොලුනා, වඩායෙන් හෝනා සුලුවූ; යෙන, යමක්කු වි
සින්; නාති පද්ධස්සොනා, නාති පද්ධස්ස සප්තකරන්තාවූ; භිමො,
භයඛරවූ; මධුරකෙට්ඨො, මධුර කෙට්ඨකය යන දෙදෙන; කිට්
ඨන්, පඤ්චන් දෙදෙනකුමෙන්; කාටිම්, සිත්සේ, පාණ්ඨි, අත්
ලෙන්; පාටිතො, පලිතලදහු.

15 යනව, යමෙකුදු; සච්චොකත්‍රයම්, සියලු තුන්ලොව; සංභා
සා, සංභාරකොට; යනවම්, යනහැට; ගතා, ගියේ; උදධො, සාග
රයාමේ; සාද්දිගුත, * සහදු; සල්ල සංඛා: ඉව, ප්ලස්කකියක්
මෙන්; දුක්ඛා, දක්කා ලැබේද.

* සාද්දං භූතා—සත්ත.

- 16 තභෛව සතිවසිත්‍රිතා භෙත්‍යලොකා පරිරක්ෂිතෝ
සද්‍යාභරණ මාත්‍රණ නමස්තුතාං තභොහුදෙ.
- 17 ස්විතිනිච්ඡාණ සංහාර භෙදයොගෙන භෙදිතා
ත්‍රිධානෙ සම් භූතදායා සපාභව සති රජසතමා.
- 18 කුණ්ණො නම් පරිත්‍රමා පශ්‍යන් වික්‍රමං විශාම්පතී
විබෙදනාං විදුමහුරුරොහොතා හරසාසතිම්.
- 19 ජගත්තනනාත්‍රාතා'වෙවං භාග්‍යානාකසා නොකතාහි
හරිහිරි නිතංවාතාං ජගාද ගදනාශනා.
- 20 ප්‍රබලාර්බලප්‍රාණ වික්‍රියාගෙනු ගෙනයා
තිනත්‍රස්තනනාජසො ජාතා දෙවා ගදෙවිසිතා ඉව.

16 සතිම්, සතිගුණය; අතිත්‍රිතා, ඇසිරැකොට; භෙත්‍යලොකා පරි
රක්ෂිතෝ, තුන්ලොව රක්ෂාකරන්හැටි; සාරණ මාත්‍රණ, සිටිතිරිම්
මාත්‍රයෙක්; සද්‍යා, එකෙණි; තභොහුදෙ, පාපකෂය කරන්හැ
ටි; තභොහුතාමි, එහට; නමි, නැස්කාරයි.

17 ස්විතිනිච්ඡාණ සංහාර භෙදයොගෙන—ස්විති, ස්විතිය; නිච්ඡි
ණ, නිච්ඡාණය; සංහාර, සංහාරය යනමොවුන්ගේ; භෙදයොගෙන,
භෙදයොගයෙන්; භෙදිතා, භෙදි; සපාභව සති රජසතමා—සපා
භව, සපාතිකරණලද; සති රජයාමා, සතිගුණ රජෙගුණ තමොගු
ණ ඇති; තෙ, * නා සමිතව; යොගා, යොගය; ත්‍රිධා සම්භූත්, තුන්
පරිද්දකින්වි.

18 විදුම්, පණ්ඩිතවරුන් අතුරෙහි; අග්‍රා, අග්‍රවූ; විශාම්පතී,
බ්‍රහ්මතෙමි; නම්, නාමය; කුණ්ණා, කුණ්ණයෙහි; පරිත්‍රමා, බමා;
විශම්, සියල්ල; පශ්‍යන්, බලන්නේ; චාම්, නා; භෙත්‍යලොකාහර,
තුන්ලොවහර; සාසතිමි, අත්‍යවිසේත් ක්ෂමා කරන්නහු; විබෙද
නා, දනි.

19 ජගත්තනනා, ලෝ රක්ෂා කරන්හැටි; භාග්‍යා නොකතාහි,
දෙවතාවන් විසින්; භාග්‍යා, ආදරයෙන්; එවම්, මෙසේ; නුතා, සනු
ති කරණලද්දව; ගදනාශනා, විය නසන්නැටි; හරි, විජිණ්ණතෙමි;
අභි, අභිකාරයෙන්; හාරි, මොහොදවූ; නිතම, නිතවූ; දායාමි, තෙ
පල; ජගාද, සි.

20 ප්‍රබලාර්බලප්‍රාණ වික්‍රියාගෙනු ගෙනයා—ප්‍රබල, බලවත්වූ;
අර්බල, ගන්ත්‍රාබලයාගේ; ප්‍රාණ වික්‍රියා, ප්‍රාණ විකාරයට; ගෙනු,
ගෙනවූ; ගෙනයා, ආයුධ ඇති; දෙවා, දෙවතාවන්; දෙවකෂතා ඉ
ව, විධි නිමිසයෙන්; සතනනාජසා—සතනන, නවුවාටු; මජ්
සා, මජ්ජ ඇත්තාහු; කිත්තනනා, කුණ්ණවූ?

- 21 පාරමිසදායාරුණං යොකා ඤාමා නෙත්‍ර පරමිපරා
 බිහත්තිතිං පරිමිලාන රක්කාසල වනත්‍රියම්.
- 22 විරෝපි වරුණංකෙන ක්‍ෂුද්‍රං පාශිව පිඬිතා
 පාශපාණි රසාවිජට විත්‍රතො වන ගොවරං.
- 23 කිවසං යොක සත්‍යාපෙච්ඡිකරිකාකායොපිසන්
 හුරිතිරිතිරිකාකායොපිසන් පුත රෙවාවපිසන්.
- 24 සම්පබ්බව පරවෘතති රෙවං විඬිතිබ්බිනා
 යොකවිකා හුරාසොයං දහතෙ දහතොපිසන්.
- 25 සම්ප්‍රාප්තපිමා කාන්තස්සිත්තාපයව චන්ද්‍රමා
 කිමෙතො (බිහිතො) දෙවො ධාමවසන්තස්ස විපලවම්.

21 හරෙ, ශක්‍රසාමේ; ධ්‍යානාරුණං—ධ්‍යාන, ධ්‍යානයෙන් (සිතිලීලෙන්); අරුණ, රත්වූ; යොකාඤාමා—යොක, යොකයෙන්; ඤාමා, කාශවූ; නෙත්‍ර පරමිපරා, නෙත්‍රපඤ්ඤානිතොමේ; පරිමිලාන රක්කාසල වනත්‍රියම්—පරිමිලාන, මිරිකුණවූ; රක්කාසල වනත්‍රියම්, රතුපුත්‍රවෙනති ශ්‍රිය; කිම බිහත්ති, කුමැයි උපුලාදි?

22 විරෝපි, වරදවූ; අසො වරුණං, මේ වරුණතෙමේ; ක්‍ෂුද්‍රං, ක්‍ෂුද්‍රවූ; පාශිව, මල වැද්දකුමෙත්; කෙන පිඬිතා, කාවිසන් පෙළන ලද්ද; (කිං විසිතා පාශි? කෙසේවූ වරුණද? කෙසේවූ මල වැද්දද?) පාශපාණි—පාශ, නාග පාශයෙන් උපලක්ෂිතවූ; පාණි, අත්ඇති; (ගොතොත්) පාශ, පාශයෙන් උපලක්ෂිතවූ; පාණි, අත්ඇති; ඉභ්ව විත්‍රතා—ඉභ්ව, අභිමතවූ; විත්‍රතා, කලහ ඇති; (ගොතොත්) ඉභ්ව, අභිමතවූ; වි, පක්ෂන්තේ; ග්‍රහා, ගැහැනුම් ඇති; වනගොවරං, ජලයම් විෂයකොට ඇති; (ගොතොත්) වනගොවරං, වනය ගොවරකොට ඇති; (විරෝපි අසො වරුණං ක්‍ෂුද්‍රං පාශිව කෙන පිඬිතා?)

23 යොක සත්‍යාපෙ, යොක සත්‍යාපයෙන්; කායොපිසන්, කාශවූ, අසම්මාකරිකා, මේ පවතනෙමේ; හුරිති, බොහෝවූ; නිජ නිකායො, ස්වකීයවූ නිකායයෙන්; පුතරෙව, නැවතම; කිම උප විසතෙ, කුමැයි වඩනා ලැබේද?

24 විඬි නිබ්බිනා, දෙව කාරුණ්‍යකොට ඇති; සම්පත්, සම්පත් තොමේ; එවම්, මෙසේ; ධ්‍රැව පරවෘතති—ධ්‍රැව, එකාකවූ; පර වෘත්ති, පෙරලිම් ඇත්තියි; (එසේමැයි.) දහතොපිසන්, දහන(ද)වූ; සොයම්, හේමේ; යොක විකාශය—යොක, යොකානුමැති; විකාශය, විකාශයෙන්; දහතෙ, දවනුලැබේ.

25 සම්ප්‍රාප්ත පිමා—සම්ප්‍රාප්ත, පැමිණෙනලද; පිමා, ජායා ඇති (සිතිල් බව ඇති); භාන්තා, සුයම්ද; නිත්‍රතාප—නිත්‍ර, කැකුළුවූ; තා

26 ශුච්චෙව සහදා සො'හං භූයා කිං ධාතයානායා
ඉති තාක්කා ගද්දුනං මිත්‍රණං ගිරි ධජිනා.

27 ලාඝවං කෙන නිනාගෙ නාතං සාසුධවාහනො
රක්ඛකෙ මහිෂසෙසෙදිං දණ්ඩ හසෙතගිශාවිව.

28 කල්පානිලම්චා වායභී සකඤ්ඤෙනාං කිමාස්ථිතා
ප්‍රේරකා ගිඛිනො ඡමෙ ශක්කා පාතිතතාරකා.

පා, තැවුලි ඇති; වක්‍රම:ශ්‍රව, වක්‍රමස්ථ සත; එතෙ, දෙවෙ, මේ
දෙවසෝ දෙදෙන; ධාමවාතාය වියලවම්—ධාම, තෙස්සත්‍රයෝ; වා
තාය, පරවෘත්තියෙන්ද; විජලවම්, විනාශය; කිං * (බිහිනා), කුමැ
උසුලද්ද?

26 සොහම්, හේමමි; ශුච්චෙව, ශොකයෙන්ම; සහදා, පීඩාසහිත
යෙමි (දෝහෝ නොහොත්) ගද්දසහිතයෙමි; භූයා, නැවත; ධාතයා, ද
රණලද්ද; අනායා (ගදයා), මේ ගදයෙන්; කිමි, කිමෙක්දැයි; ගිරිධ
ජිනා මිත්‍රණ, වෛශ්‍රවණයා විසින්; ඉති, මෙසේ; ගද, ගදතො
මෝ; තාක්කා නූතමි, හරණලද්ද සිතමි.

27 සාසුධවාහනෙ, අසුධවාහන සහිතව; නිනාගෙ, † යමයාකෙ
රෙහි; එවම්, මෙසේ; ලාඝවමි, ලාඝවය; කෙනකානමි, කාවිසිත් ක
රණලද්ද; මහිෂසා, මහිෂසක්ත්‍ර සම්බන්ධ; රක්ඛකෙ, රක්ඛකරත්
නාද; දණ්ඩහසෙත, දණ්ඩයෙන් උපලක්ෂිතවූ අත්ඇති; ගිඛිනො, ඩාලයක්ත්‍රකෙරෙහිමෙන්.

28 කල්පානිලම්ච, කල්පානන පවනක්මෙන්; අවායභී, නොවැල
කියහැක්කාවූ; සකඤ්ඤා, කඳකුමරතෙමි; දෙදෙනාමි, දින බව; කිමා
ස්ථිතා, කුමැයි පිහිටියේද; (කිං විශිෂ්ටා කල්පානිලා?) ශිඛිනා, මසුර
යා සමඟ; ප්‍රේරකා, මෙහෙයන්නාද; (නොහොත්) ශිඛිනා, ව
ස්ති සමඟ; ප්‍රේරකා, මෙහෙයන්නාද; ශක්කා, අඩයටියෙන්; පා
තිත, හෙලනලද; තාරකා, තාරකනමි අසුරයා ඇති; (නොහොත්)
ශක්කා, ශක්තියෙන්; පාතිත, හෙලනලද; තාරකා, තාරකාවත්
ඇති; (හෙද); හිමි, හයඩකරද; (කල්පානිලම්ච අවායභී සකඤ්ඤා
දෙදෙනාමි කිමාස්ථිතා?)

THE ILLUSTRATION

* කිංවත—සත්ත.

† කිශාගෙ—සත්ත.

“කිනායා කම්බයුද්‍රේ පාංශුකාත්‍ර වාචාවත්
යමෙන” ති මෙදිති.

29 ආහන්‍ය හාන සමාසනා ප්‍රබන්ධමානුධාරණී
කවාක්‍ය ශරණෙෂං චණ්ඩිකොන කාතාරණො.

30 ප්‍රමානා මිඛිශස පාඨකසා සුරච්ඡාමි
කුටසෝපි මදා ශොභ චෛකාතං කිත්තසෙවකො.

31 චක්‍රකවාසාග්නි පිබහාධන කකෝවා බබ තනිරා
නාගශොණිත දිග්ධාසා සාර්ථකේෂ්‍ය රජශුකායනො.

32 සාග්නි ජිග්වා තඤ්ජාල නාමාසා ජිග්වලී
කිත්තලොයති වෂ්ටනො සනාශ්‍රෙණිව වාසුකො.

29 රණේ, සුඛසෙති; ආහන්‍ය, පැහැර; හාන සමාසනා—හාන, ගන්තාලද; සමාසනා, සියලු ආසුබ ඇති; ඉං. චණ්ඩි, මේ චණ්ඩි තොමෝ; ප්‍රබන්ධමානුධාරණී, බැම දුනු පමණ දරන්නී; කවාක්‍ය ශරණෙෂං, කවාක්‍යශරය ශෙෂකොට ඇත්තී; කොනකාතා, ක්‍රාවිතිත් කරණලදද?

30 අසුරච්ඡාමි, දෙවතාවත් සමකව; මාඨකසා, * අලලන්නාවූ; ප්‍රමානා මිඛිශස, ගණධිපයාගේ; කුටසෝපි, සඵ චෛද්‍යද; මදා, මදා; ශොභ චෛකාතමි, ශොභයෙන්වූ විකාතිය (විසලිමෙන්වූ විකාරය;) කිත්ත සෙවනො, කුමැසි සෙවුනේද?

31 චක්‍රකවාසාග්නි පිබහාධනකකෝවා බබ තනිරා—චක්‍රක, මුඛයෙහි; කවාසාග්නි, කවාසාග්නියෙන්; පිබහ; පිභවන්වූ; අධන, ශරීර ඇති; කකෝවා, කකෝවාගම් නාගයා විසින්; ආබබ, බඳනාලද; කකිරා, ශ්‍රීවා ඇති; නාගශොණිත දිග්ධාසා—නාගශොණිත, නාගශොණිතයෙන්; දිග්ධ, ඔව්දනාලද; ආසා, මුඛ ඇති; තාර්ක්‍යා, ගර්භනෙමේ; රජ ශුකායනො, ගිත රජයක්කුමෙන් හැසිරෙත්තේයි.

32 අසා මාසුකෙශව, මේ වාසුකිහුගේද; සාග්නි ජිග්වා තඤ්ජාල නාමා—සාග්නි, අග්නි සහිත වූ; ජිග්වා, ජිග්වා නැමැති; තඤ්ජාල, විද්‍යුත් කලාපයෙන්; නාමා, වලදනාලද්දවූ; චණ්ඩලී, චණ්ඩකනි තොමෝ; වෂ්ටනො, වෂ්ටනයෙහි; සනාශ්‍රෙණිව, ජෛෂ්ඨකනිසක් මෙන්; කිත්ත මලායති, කුමැසි මලාද?

* මඨකසා—සත්ත.

33 පාඨවිතතා විනිප්‍රඤ්ඤා ප්‍රාඤා ප්‍රාජලිච්ඡාසම්
 ධිෂණො ධිෂණොගමනං ජගාද ජගදිත්ති.

34 විශ්‍රුතංච ව සච්ඡා! ධියෙදං පුතාඤ්ඤා
 අසොභිතංති භාතාභාතාං සොච්ඡා සොභිතිජලාගා.

35 අග්‍රඤ්චිභාවිතාමසනි පුලසනි සුතසමනාභි
 දෙවොධාන ජගද්‍රසො රසොභාතාංච දකානාභි.

36 චමාර (සු)චිරං චිරී නිවිකාගෙ වහනපාභි
 මහොජාභි සජගතාභි ඵලාස ඵල සාධකාභි.

37 වාතබ්‍රත වකරකුර දරනාලලිඛිත ව්‍යංජන
 තෙන ව්‍රිතසතාගාරං තපසාසාම මුදනිති.

33 ප්‍රඤා, අග්‍රගාමිච්ඡා; ප්‍රාඤා, ප්‍රාඤාච්ඡා; ප්‍රාජලිච්ඡා, බ්‍රහ්මජලිච්ඡා; ධිෂණ, බ්‍රහ්මජනිතො; ඉති, මෙවෙය්; පාඨ වාතම්, විවාලාච්ඡා; අවසයන්, අ විනාශවර්ධ; ධිෂණොගමනම්—ධිෂණ, බ්‍රහ්මයෙන්; ගමනම්, දතසුතච්ඡා; ජ ගදිත්ති, විජිත්තව; ජගාද, කී.

34 සච්ඡා, සච්ඡාභි; ධියා, තාමිසිත්; විශ්‍රුතමෙව, දන්තාලද්දච්ඡා (ව); ඉදම්, මේ; පුතා, නාවත; උවංගො, කසනුලාභේ; (ඵසෙමාසි) භාතාභාවි, භාතාසත්ථෙ; සොච්ඡා, සොච්ඡාකෙරෙහි; සොභිතිජලාගො, සොභිත පිඨා කථනසෙතිලා; අසොභිතංති, * තාප්තිකෙක් නැත්මැයි.

35 වානිතාමි, මානිත් අනුරෙහි; අග්‍රඤ්ඤා, අග්‍රෙසරච්ඡා; පුලස්නි සුත සමනාභි, පුලස්නි පුත්‍රසාකෙරෙන් උපත්තාච්ඡා; දෙවොධාන ජගද්‍රසො—දම්, දම්සෙන්; උධාන, උපුරණලද; ජගද්‍රසො, ලොකරසො ඇති; දකානාභි, දකමුඛසක් ඇති; රසොභාතාංච, රසසාධිතසෙන්; අසනි, ඇති.

36 චිරී, වල්කල ඇත්තාච්ඡා; ඵලසාධකාභි, ඵල සප්සත්තාච්ඡා; නිවිකාරා, විකාර රහිතච්ඡා; සමහොජාභි, ඒ “මහා තෙජස්විතෙමෙ”; ජ ගතනාභි ඵලාස, ලොක විතාශ ඵල පිණිස; මහතතාභි, මහත්වු තපස්; (සු) චිරම්, (දුතා) බොහෝ කලක්; විවාර, † කෙළේ.

37 ආසා, චි, ආසාරස; ව්‍රිතසතා, ව්‍රිතකරත්තාච්ඡා; වාතබ්‍රත මකර කුර දරනාලලිඛිත ව්‍යංජන—වාතබ්‍රත මකර, ඇත් මොහොරැත් ගේ; කුර, කුරච්ඡා; දතා, දතසෙන්; උල්ලිඛිත, ලිඛිතලද්දච්ඡා; ව්‍යංජන, ව්‍යංජන ඇති; තෙන, ඒ රාවණයා විසින්; උදනිති, සාගරසෙ තිලා; ඵලාස, තපස; තපනම්, කරණලදි.

* අසංකොණොති—සත්ත.

† වකාර—සත්ත.

38 නතපසොනානිකසනොච චතුරස් චතුර්මුඛො
වරංචිතස් විශෙවශ් ප්‍රාදුර්ජිතො ජගද් වයමි.

39 සකදවිද්‍රවනනාගං නාගං නාකොකසාමරි
භාරගොරං ගරස්ථානං පට්ටනාදං ව්‍යපාටයත්.

40 සජ්ජනනග ශිරසොකොක රුනනදනනදනිරිකුරෙරො
සපොභෙ ධුමංකොකධාරං කොරමානනිතිකිණිත්.

41 වාජිනා ප්‍රග්‍රහා කාභෙ බලිනා චක්‍ර කකිරන්
එකතො ජවයතස්ස පාන භිතාකි සාරථො.

42 සුඤ්ඤාමාන මහාශෙල තට්ඨකො මුහුර්මුහු
මනතාසොවානතරියං භවස්ථානං තප්ථි තිරිකුරෙර.

38 තත් තපසොනානිකා—තත් තප්ප, ඒ තප්පිත්; නොනිනා, සතුටු කරවනලද; විශෙවශ්, සියල්ලට රැඳවන; චතුර්මුඛො, බ්‍රහ්මතෙලමි; චතුරස්, චතුරව; තසොච චිත්ත, ඒ චිත්තයට; ජගද් වයමි, දෙලොව; ජෙතුමි, දනන්තට; වරමි, වරය; ප්‍රාදුත්, දිගි.

39 සානොකොකසාමි අරි, ඒ දෙව් ශක්තියෙන්මි; රවනනාගම්—රවත්, හඬන්නාව; නාගමි, නයිත් ඇති; භාරගොරමි—භාර, මුත්තරසේ; ගොරමි, සුදුව; හරස්ථානමි, රැඳවයට ස්ථානව; නගමි, පචිතය; කදවිත්, එක්තර කලෙක්ති; පට්ට, ව්‍යාප්තව; නාදමි, නාද ඇතිකොට; ව්‍යපාටයත්, පැළි.

40 සජ්ජනනග ශිරසොකොක—සජ්ජත්, වෙවුලන්නාව; නග ශිරො, පච්ඡන ශිරසිත්; නාකොකො, කරණලද්දව; උනනදනනදනිරිකුරෙරො—උනනදත්, හඬන්නාව; නදනිරිකුරෙරො, නද නිරිකුරයෙන්; සපොභෙ, සපඬි කරණලද්දව; ධුමංකො, සුග්‍රීය; කොරමි, කොරව; කොධාරමි, කොමි යන අනුකරණය; කොණත්, ඇසිල්ල කිත්; භනනිති(සති), පතුරුවන කල්කි.

41 අකිසාරථො, සුග්‍රීයාරමිහ; අද්‍රිපාන භිතා, පච්ඡනපාන භිති යෙන්; ප්‍රග්‍රහා කාභෙ බලිනා චක්‍ර කකිරන්—ප්‍රග්‍රහ, මුඛ රජ්ජ යෙන්; ආකාභෙ, අදහාලද; බලින, සම්පදි වලල්ලෙන්; ආවක්‍ර, නැමුනාව; කකිරන්, ග්‍රීවා ඇති; වාජිනා, අශ්වයන්; එකතා, එක් පාරිකයෙකින්; ජවයති (සති), දිවවන කල්කි.

42 සුඤ්ඤාමාන මහාශෙල තට්ඨකො—සුඤ්ඤාමාන, බමන්නාව; මහාශෙල, මහා පච්ඡනයෙන්; තට්ඨ, තට්ඨයෙන්; මුහුර්, ගිලිසුණුව; තිරිකුරෙර, තිරිකුරය; මනතාසා, මනතාසක්තියෙන්; උතතරිය මිඳුව, උතුරු සම්මන්මෙන්; සොස්ථානමි, සොස්ථි ස්ථානය; මුහුර්මුහු, කෙණෙති කෙණෙති; තප්ථි (සති), ගරණ කල්කි.

- 43 ගෞරීභය පරිඡ්චයන සපඨී ලබ්ධි මහොත්සවෙ
සංක්‍රාම ධුජ්ජීවිකොධි ප්‍රතිලෝම ප්‍රවතිතිති.
- 44 කපාල නාසනවජ්ජං ජටාබ්ධි එණවති
සංඛිකාවින එණවත්‍රං විශනප්‍රත්‍රාස විභ්වලෙ.
- 45 ගොපයති පරිත්‍රසෙන කාකවාකු ධවජේසති
කාකීනසිරිසං මෙමං මාතුරුපසයන සංඛිතිති.
- 46 උක්කයති විරංගිරං ක්‍රොධරොධානීනවෙනසි
භඤ්ජිතභාග භයනසං ප්‍රාදුභාවං කකුද්වති.
- 47 රුඡ්මුල මිවරොවරෙන රබොලලොනන්දුජයනලොයෙ
ප්‍රොඡ්ඡුජ්ජ මිවාද්‍රසාසි සජ්ජනනකෂත්‍ර මණ්ඩලොයෙ.

43 ගෞරීභය පරිඡ්චයනසපඨී ලබ්ධි මහොත්සවෙ—ගෞරී, උමා
වගේ; භය, භයින්දු; පරිඡ්චයන සපඨී, ආලිඛන සපඨියෙන්; ලබ්ධි,
ලද්දව; මහොත්සවෙ, මහොත්සවය; සංක්‍රාම ධුජ්ජීවිකොධි ප්‍රති
ලෝම ප්‍රවතිතිති (සති)—සංක්‍රාම, කපිසාව; ධුජ්ජීවි, ජ්‍යෙෂ්ඨයාගේ;
ක්‍රොධ, ක්‍රොධයට; ප්‍රතිලෝම, පිළිලෝමව; ප්‍රවතිතිති (සති), පව
නා කල්කි.

44 උත්තාස විභ්වලෙ—උත්තාස, භයින්; විභ්වලෙ, විසවුල්වු;
ජටා බ්ධි එණවති—ජටා, ජටායෙහි; බ්ධි, බඳනාලද්දව; එණවති,
සසීයා; කපාල නාසනවජ්ජම—කපාල, ශිරා; කපාලයෙහි; නාසනවජ්
ජම, හෙත් සිදුරට; සංඛිකාවින එණ වත්‍රම—සංඛිකාවින, හකුලුව
නලද; එණ වත්‍රම, එණ මණ්ඩල ඇතිව; විශති (සති), වදනා
කල්කි.

45 මාතූ, මවගේ; උත්සයනසංඛිති—උත්සයන, ඇකයෙහි;
සංඛිතිති, සකනවු; පරිත්‍රසෙන, හසපත්වු; කාකවාකු ධවජේ, සකාද
යා; කාකීනසිරිසම, සිරිසමයවු; මෙමම, මෙමයා; ගොපයති
(සති), සභවන කල්කි.

46 ක්‍රොධරොධානීන වෙනසි—ක්‍රොධ, ක්‍රොධයාගේ; රොධ, වැල
කීමෙන්; ආනීන, පිඩිනවු; වෙනසි, සිත්ඇති; කකුද්වති, වෘෂභයා;
භඤ්ජිතභාග, භයනසං, භයන භයනයාගේ; ප්‍රාදු
භාවම, පකලවිම; විරම, බොහෝ කලක්; ධිරම, ධිරව; උක්කයති
(සති), බලන කල්කි.

47 යෙවරෙන, සුදුවු; අධි, යටති; ලත්තෙන, සකනවු; භුජයන
ලොයෙ, සජ්ජයන් කරණයොටගෙන; රුඡ්මුලමිව—රුඡ්, භවගත්
තාවු; මුලමිව, මුල් ඇත්තක්නවැනිවු; අග්‍රසාසි සජ්ජනනකෂත්‍ර මණ්ඩ
ලොයෙ—අග්‍රසාසි, අග්‍රයෙහි පිහිටියාවු; ස්වජ්ජන්, බබලන්නාවු; නකෂත්‍ර
මණ්ඩලොයෙ, තාරකා මණ්ඩල කරණයොටගෙන; ප්‍රොඡ්ඡුජ්ජමි
ව—ප්‍රොඡ්, මුහුසලාවු; පුජ්ජමිව, මල් ඇත්තක්නවැනිවු.

- 48 වරණෝනරණත් සිංහ කුලාකුල ගුහාමුඛම්^{*}
හිරංගෝර්පතී; කුජ ගුජත් සිංඝං නාපිධන්.
- 49 ධර්මර භරතානො ඛානො ඛහුති රතනො;
දික්ඛදිසි ප්‍රතික්‍රොශො රචණොන කාතොරව්.
- 50 නංදදං සශ්‍රස්තේද වුණ චෛත්‍ය රජ්‍යත්
නිලකුට්ටිම විනාසෙසනච්ඡන්ධලෝරිවිකොඛිකුමෝ.
- 51 ආනුපසිතු මෙකසා රත්තසසා දිශො දශ
විකත්‍රාණි පඤ්ඤාති සබ්බකාති පුතා; සාමොති ගුලිනා.
- 52 සංඛං බාමා ජයා ටජ්ඣ චෛත්‍යන්ධසා විකුණ්ඪිකම්.
ත මාසාදා නම; සථානං බාලිශං කුලිශංරණො.

48 රණත්සිංහ කුලාකුල ගුහා මුඛම්—රණත්, හඬන්නා වූ; සිංහ කුල, සිංහකුලයා විසින්; ආකුල, ආකුල වූ; ගුහාමුඛම්, ලෙණමුඛ ඇති; කුජගුජත් සිංඝම්—කුජ, අවටෙහි; ගුජත්, හඬන්නා වූ; සිංඝම්, නදිඇත්; හිරම්, පථනය; ගෝර්පතී, උමාපතිනෙමි; වරණො, පාදසෙන්; නාපිධන්, පෙළි.

49 බානො, බාහුව; ධර්මරභර, පච්ඡිකාරයෙන්; ආනායො (සති), මධනාලද කල්හි; රචණො, රචණයාවිසින්; ඛහුති, බොහෝ වූ; ආනොනො, මුඛයෙන්; දික්ඛ, දිග්ඛි; දිසි ප්‍රතික්‍රොශා—දිසි, දිග්ඛි; ප්‍රතික්‍රොශා, පිළිගැනී ඇති; රව්, නාදය; කාතා, කරණලදි.

50 සා, හෙතෙම; තමේදෙවමි, ඒ දෙවයා; ශ්‍රස්තේද වුණ චෛත්‍ය—ශ්‍රස්තේද, සිසිකාපිම් සබ්බා වූ; වුණ චෛත්‍ය, වුණ මණ්ඩලයෙන්; අප්‍රයත්, පිටි; (කුට්ටිමෙන්?) නිලකුට්ටිම විනාසෙසනා—නිල, නිල්වූ; කුට්ටිම, පිළිකඩක්හි; විනාසෙසනා, පිහිටුවන ලද්ද වූ; ඛාඛිකුමෝ, කුඛිකුම් ප්‍රතිබවූ; මණ්ඩලෝරිව, මණ්ඩල සෙන්මෙන්.

51 එකසා රත්තසසා, මේ රත්තසයාගේ; පඤ්ඤාති සබ්බකාති, දශ සබ්බකා ඇති; වත්තාණි, මුඛයෝ; දශදිශා, දසදිගත්; ආනුපසිකුම්, ආනුකරන්ට; ගුලිනා, රැවරයා විසින්; පුතා, නැවත; සාමොති, කරණලදහුයි.

52 අජයම්, අජයා වූ; චෛත්‍යන්ධසා, ශ්‍රද්ධාගේ; * කුලිගම්, වජ්‍රසුධානෙම; රණො, † සුඛයෙහි; තම; සථානම්, පාපයට සථාන වූ; බාලිගම්, අනුනවූ; තම, මුහුකාර; ආසාදා, පාමණ; විකුණ්ඪිකම්, මොටකරණලද්දේ; සංඛං, සංකීර්ණ වූ තෙජස; අජගත්, හළි.

* “චෛත්‍යන්ධසා කාණ්ණ ශ්‍රද්ධා” ඊති මෙදිති.

† රණෙසු—සත්ත.

- 53 නමදන පෘතුවිදෙහි වසුනා වාසව: ස්වයම්
අජයං පූජයතොසාන වීරං චෛරසා ශාන්තයෙ.
- 54 බලිං වජ්‍රාය පෞලොමී සසම්භං විගතාදරං
කුචීභි කුරුතෙ ශක්‍රං ශ්‍රිඩා සනනමිතානානම්.
- 55 යක්ෂනාචොද්දංසාසෙව කෙවලං ධනද්‍රව්‍යනම්
සච්ඡව හරණප්‍රියො රවණසතු ධනොඤ්ඤ:
- 56 ධම්මිං කම්මි පරිත්‍යජ්‍ය ප්‍රිණභි පිශිතප්‍රියම්
ප්‍රෙතරතො'පනිප්‍රෙත භක්ෂ්‍යද්‍රවෙන රක්ෂසම්.
- 57 දුරත: සෙවතෙ භාහු රඳිතා මණිකොරණත්
චුතෙ තනුමඤ්චාර දුහ භිකො හුතාශෙන.

53 වාසව: ස්වයම්, ශක්‍ර තෙමේ; අජය:මි, නොදිනියකැක්කාවූ; එකවිරම්, අසභාය වීරවූ; නම්, ඔහු; චෛරසා ශාන්තයෙ, චෛර ශාන්ති පිණිස; අනවදෙහි, නිරවද්‍යවූ; වසුනා, රත්නයෙන්; අද්‍යාපි, අද දක්වාද; පූජයති, පූජ.

54 පෞලොමී, පුලොමයතෙමේ; විගතාදරං—විගත, ගියාවූ, ආදර, ආදර ඇත්තී; වජ්‍රාය, වජ්‍රායුධයට; බලිම්, පූජව; සසම්භම්, සිනා සහිතව; කුචීභි, කරත්තී; ශක්‍රම්, ශක්‍රයා; ශ්‍රිඩා සනනමිතාන නම්—ශ්‍රිඩා, ලජ්ජයෙන්; සනනමිත, නමනලද; ආනනම්, මුඛ ඇත්තහු; කුරුතෙ, කෙරේ.

55 පක්ෂනාච: , චෛත්‍රවණතෙමේ; තසෙව, ඔහට; ධනම්, ධනය; දිශත්, දෙන්නේ; කෙවලම්, හුදෙක්; ධනද්‍ය, ධනදය; සච්ඡව හරණප්‍රියා, සියලු වස්තු ගැන්මෙන් සන්තුෂ්ටවූ; රවණස්තු, රවණ වහාහි; ධනෙඤ්ඤ, ධනෙඤ්ඤ.

56 ප්‍රෙතරතෙපි, යමද; ධම්මම්, ධර්මාදනපෙතවූ; කම්මි, ක්‍රියාව, පරිත්‍යජ්‍ය, හැර; පිශිතප්‍රියම්, මාංස ප්‍රියවූ; රක්ෂසම්, රක්ෂසයා; අභිප්‍රෙත භක්ෂ්‍යද්‍රවෙන—අභිප්‍රෙත, අභිමතවූ; භක්ෂ්‍යද්‍රවෙන, ආහාරද්‍රවයෙන්; ප්‍රිණභි, පිතවා.

57 භාහු: , සුසංගතමි; ආදිතාමණිකොරණත්, හිරුකැන් මිණි තොරණත්; හුතාශෙන, වස්තීහු; චුතෙ (සති), ගිලිසුණු කල්හි; තනුමඤ්චාරදුහතිතා—තන්, මහුගේ; මඤ්චාර, ගෑහවාරයාගේ; දුහ, දුහයෙන්; භිතා, භක්ෂ්‍යවූයේ; දුරතා, දුරින්; සෙවතෙ, සෙවුනේ.

58 නිවෘත්තතත්සරං පද්ම ස්වාපකාරණතෙජසා
බොධිනිසං කිත්වායෙෂ මිත්තුනා කොමුදං (වනමි)

59 යථානක්ඛල්පසපඨි චිත්තවේදනේ සමනවි:
තථාචලිතමාද්දේවා දීපකාතො වෘෂාකපි:

60 ලබ්ධිසෙවාවකාශසන් සෙවතෙනං සමීරණ:
රතිකලමුථු මද්දෙහං තරඛිතානසරගොවර:

61 පාතාල හෘදයානතාස්ථං පද්මරාගං පයොනිධි:
අග්‍රමාංස මධ්‍යොධාතෘ දදුති පිහිතාශිතො.

62 කාලෙකාලාත්‍ර ගතේපි නිමිද්‍ය නමිද්දය:
තත්තුයනති සද්දනදො වප්‍රේච්ඡාසුධවිෂමි.

58 නිවෘත්ත තත්සරං පද්ම ස්වාපකාරණ තෙජසා—නිවෘත්ත, වැලැක්කාවූ; තත්, ඔහුගේ; සරං, විල්හි, පද්ම, පද්මයන්ගේ; ස්වාපකාරණ, ස්වාපයට කාරණවූ; තෙජසා, තෙජස් ඇති; ඉත්තනා, සදහු විසින්; කොමුදං “වනමි”, කුමුදු වනය; අයෙෂමි, සිටිනැති කොට; බොධිනිසං කිත්, ප්‍රබෝධ කැරැවිය යුත්තේද.

59 කඛල්ප සපඨි චිත්තවේදනේ සමනවි—කඛල්ප, කඛල්පය, ගේ; සපඨි, සපඨියෙන්; චිත්ත, චිත්තයාගේ; වේදනේ, විචාරණයක යාගේ; සමනවි, විමි; යථාන (ගවර්), යම්සේ තොවේද; වෘෂාකපි, වත්තිතෙළේ; දීපකාතො, දීපකාතයෙහි; තථාචලිතමි, එසේ දිලියෙත්තට; අදිභො, ආශුකරණලද.

60 සමීරණ, පවතරනම, තරඛිතානසර ගොවර—තරඛිතානසර, රළ අතුර; ගොවර, ගොවරකොට ඇත්තේ; ලබ්ධිසෙවාවකාශ සන්—ලබ්ධි, ලබ්ධිලද; සෙවාවකාශසන්, සෙවාවගේ අවකාශ ඇත්තේ; රතිකලමුථු මද්දෙහමි—රතිකලමුථුමත්, රතියෙහි ගලාති ඇත්තාවූ; දෙහමි, ගරිර ඇති; නමි, ඔහු; සෙවතෙ, සෙවුනේයි.

61 පයොනිධි, සාගරයතෙමි; පාතාල හෘදයානතාස්ථමි—පාතාල, පාතාල නැමැති; හෘදයානතාස්ථමි, හෘදයානතාසරයෙහි පිහිටි යාවූ; පද්මරාගමි, පිසුමිත්තමිත්; අග්‍රමාංසමි, අග්‍රමාංසයක්මෙන්; උධාතා, උසුට; පිහිතාශිතො, ගුණසයහට; දදුති, දේ.

62 නමිද්දය, නමිද්දව ආදිකොට ඇති; නදා, නදිහු; කාලාත්‍ර ගතේපි, කාලාත්‍රගතකොට ඇත්තාවූ; කාලෙ, කල්හි; නිමිද්ද, මදරති තවුළුව; වජ්‍රාසුධවිෂමි, රුවණයා; සද්ද, හැම කල්හි; වප්‍රේච්ඡා, විදුරෙන්; තත්තුයනති, සතුවුකරවත්.

- 63 ප්‍රියාජන පරිඡවඩන ප්‍රීතිං කතීං නිරතතරම්
හිශිශ්‍යන මනෝවෘත්තසංක්‍රමෙති හිමාගමි.
- 64 තසොද්‍යන වනං විශ්වං දිව්‍යප්‍රවසනා සතා
සච්ඡිකෘතූර්ජය පුරුෂපරිහරණෙන මධුනාධුනා
- 65 දුරුගධස්ස භාවසා ග්‍රීකසාසා සිංහවිහාරි
සමාලම්බන ජලක්‍රීඩා දිනං චිර උදික්‍ෂණෙන.
- 66 ත්‍රාසකණ්ඩ ග්‍රහව්‍යාග්‍රාං සතකසම්පාදනවිකිලානිනා
ධිරං ගජ්ජනාන් ලබ්‍හායා මකාලෙ වාරිද්‍ය අපි.
- 67 අශ්‍රාතනා විජයතාසව හසනපයනීය සම්පද
ඉතිවණ්ඩි මහිප්‍රජස්‍ය කතීං වාමර ධාරිණිමි.

63 හිමාගමි, හිමසාලයතෙමේ; ශුභමනෝ වෘත්තා—ශුභ, දන්
නාලද; මනෝවෘත්තා, චිත්තප්‍රවෘත්ති ඇත්තේ; ප්‍රියාජන පරිඡව
ඩන ප්‍රීතිමි—ප්‍රියාජන, අඩහනා ජනසායේ; පරිඡවඩන ප්‍රීතිමි, ආලි
ඩහන ප්‍රීතිය; නිරතතරම්, නිරතුරුවුවා; කතීමි, කරන්ට; තමි,
මහු කර; හිශි, රත්‍රියෙහි; උපෙපති, පැමිණේ.

64 දිව්‍ය, දිව්‍යලෝකයෙන්; ප්‍රවසනා සතා, විශේෂත්වනාවූ; මධු
නා, වසන්තයා විශ්ව; අධුනා, දන්; තසා, මහුයේ; විශ්වමි උද්‍යන
වනමි, සියලු උද්‍යන වනයතෙමේ; සච්ඡිකෘ, සියලු සතුයෙහි; නි
ර්ජය, සමස්තවූ; පුරුෂපෙ, මලින්; හරණෙන, හොබවනුලැබේ.

65 දුරුගධස්ස භාවසා—දුරුගධස්ස, ආරුගතා නොකටකැක්කාවූ;
සමාලම්බන, සමාලම්බන ඇති; තසා, මහු සමකව; සිංහවිහාරි,
සිංහවිහාරි; සමාලම්බන, “ඇසිරුකොට”; ග්‍රීකම, ග්‍රීකමයතෙම; ජලක්‍රීඩාදි
නමි, ජලක්‍රීඩා දිනය; චිරමි, බොහෝ කලක්; උදික්‍ෂණෙන, බලා.

66 ත්‍රාසකණ්ඩ, මහු; ග්‍රහව්‍යාග්‍රාං, ග්‍රහව්‍යාග්‍රාං—
ත්‍රාස, හසින්; කණ්ඩග්‍රහ, කණ්ඩග්‍රහයෙහි; ව්‍යාග්‍රාන්, ව්‍යාග්‍රවූවුන්;
ඉතිවිනි (සති), කැමැතිවන කල්හි; වාරිද්‍ය, මෙකයෝ; අකාලෙපි,
නොකල්හිද; ලබ්‍හායාමි, ලබ්‍හායෙහි; ධිරමි, ධිරව; ගජ්ජනාන්,
අගුරන්.

67 අශ්‍රාතසන පයනීය සම්පද—අශ්‍රාතසන, හසනයන් අටදෙනා
ගේ; පයනීය සම්පද, ක්‍රම සම්පත්තියෙන්; අශ්‍රාතනා, නොමිඳිනිනි;
විජයනිනි, විද්දෙයි; වණ්ඩිමි, වණ්ඩිය; වාමරධාරිණිමි, වාමර දරන්
හිය; කර්තුමි, කරන්ට; අහිප්‍රජස්‍ය, කැමැතිවි. *

68 සහබ්ධ කණ්ණිකානටතොනං ප්‍රචණ්ණෙත්ථමාරුතො
භූතකතී කුසුමණ්ණෙත්ථ දෙශනිතො ගණ්ණිපා.

69 සරලව්‍යංසදං තසා විතති සුසනවාසසා
ප්‍රතිභායතී සමිතාදුත විත්තමෙව සමිතාගම:

70 දුඛාත්ථමතන (ත)ශ්ශබ්‍ය සත්‍රිජනසා තද්දෙයා
ලිලාපදෙශ දුතොතන ව්‍යග්‍රොවිශති මත්වථ:

71 කිසිරිසනා කානිසවග්ගි සද්ධනා මපි දෙවතෙ
කථංතකතා වරෙණං ධ්වං ධ්වංප්‍රාසො විතනාතො.

72 ප්‍රාතර්විෂ්ණො බාහු භගොනාජසි විඛොජසි
භොගිභොගො චිරංතාවත් කෙසං දෙවසා ගාසිතා.

68 ගණ්ණිපා, ගණ්ණිපතෙව; ප්‍රචණ්ණෙත්ථමාරුතො—ප්‍රචණ්ණ, කණ්ණිකාත්තේ; ආණ්ණෙත්ථ, වලාගයෙන්; මාරුතො, පවතින්; භූතකතී කුසුමණ්ණෙත්ථ දෙශනිතො—භූ, පෘථිවියෙන්; භූතකතී කුසුම, විතන ස කුසුමයන්ගේ; ආණ්ණෙත්ථ, විසිරීගියෙන් දෙශනෙන්; භිතො, භය පත්වුණේ; සහබ්ධ කණ්ණිකා, දඩවු කන්දාත්තේ; ඵලම්, මොහු; නම ති, වදි.

69 සරලව්‍යංසදං, අනවතද; සුසනවාසසා—සුසන, ශීතලව; වාසසා, ව සුත ඇති; ප්‍රතිභායතී, ප්‍රතිභාරිය විසින්; සමිතාදුත විත්තමෙව—සමිත, සිතායෙන්; ආදුත, අතිප්‍රායයෙන්; විත්තමෙව, ලිලායෙන්; කපිතාගමි, කිසිවලද ආනව ඇත්තේ; තසා, මහුගේ; සංසදම්, ස භාවට; විශති, වදි.

70 මත්වථ, අනවතතෙමේ; අයන (ත) ශ්ශබ්‍ය, ඇතුළතින් ශබ්ද වූයේ; තද්දෙයා, මහුගේ ආශ්‍රයෙන්; සත්‍රිජනසා, අධිගතා ජනස භව; ලිලාපදෙශ දුතොතන ව්‍යග්‍රොවිශති—ලිලා, ලිලාවගේ; උපදෙශදන, උපදෙස්දීමෙන්; ඵලම්, අසභ්‍ය ව්‍යග්‍රවූයේ; දුඛාත්ථම්, අන්තා; ප්‍රසව; විශති, වදි.

71 කිසිරිසද්ධනාමපි, දෙවතාවන්ට; දෙවතෙ, දෙවතාව; කිසි, තා; රක්‍ෂාකාරි (සති), රක්‍ෂාකරණ කල්කි; නකතවරෙණ, රක්‍ෂා සක්‍රම විසින්; ධ්වං, ධ්වං, ධ්වංලොකයෙන්; ඵලම්, මෙසේ; ප්‍රාසො, සා; ක ඵං, විතනාතො, කෙසේ පතුරුවනුලැබේද?

72 ප්‍රාතර්, බැවු; විඛොජසි, ගුහා; විෂතො, සතුරුගේ; බාහු භග්‍යො ජසි (සති)—බාහු, බාහුයෙන්; ගත්ත, බිඳිනාලද; ඔජසි (සති), ඔජස් ඇති කල්කි; තාවත්, තව දක්වා; භොගිභොගො, භොගිභො ගතයකි; දෙවසා, දෙවසාගේ; චිරම්, බොහෝ කලක්; ඉයංගාසිකා, මේ ගාසිකා ගාමෙන්; කා, කවරක්ද?

73 දෙදවං වහනවගෙදුච්ඡාන නවානුගුණ වානමසු
ජනසා දෙදව හිනසා නනිඤ්ඤංසු (ඛ) දඤ්ඤා.

74 ඉක්ඛාචසපතො වාචං වාතනානා විරතෙ ස්වණම්
සවග්ගච සවප්පති ජලප සපාභානිජපඤ්ඤා විනිනිති.

75 අපිකුක්ඛස්ථ නිශ්ශෙෂ ලොකත්‍රය හරෙවහා
වධාය මහිසස්ස කුක්ඛි වාසං කොකස්සයාය වා.

76 කුය්‍යං රම ඉතිබ්‍යතො හුඤ්ඤා හඤ්ඤා සුරවිජාමි
එකබ්‍යන් කාතාගෙෂ ශිරශ්ඡෙද පරහවමි.

77 ඉතපුදුර මුදුනානා වචොවාචාමගොවරා
තතාජ වෙද විවෙදෙත වජ්ඣා තලපංවාභානුජා.

73 තව, තාගේ; දුඤ්ඤා, දඤ්ඤා; දෙදවමි, දෙදවස; අත්ම
සු, අංකෙරෙහි; අනුගුණම්, අනුකූලව ගුණ ඇත්තේයයි; (අනුකූ
ල ගුණය සපයා තත් අනුගුණම් තත්) මනසමගෙ, සිතම; (එසේ
මැයි.) දෙදවතිනසා, දෙදව හැත්තාම; ජනසා, ජනසභාව; සමි,
තෝ; සු (ඛ) දඤ්ඤානසි, සු (ඛ) දඤ්ඤා නොවන්තෙහිමැයි.

74 වාචස්පතො, බාහස්පති; ඉක්ඛම්, මෙසේ; වාචමි, තෙපල;
වාතනානා, ස්වා; විරතෙහි; වැලකි කල්හි; සවග්ගච, සවග්ගය;
සවප්පති, අසිල්ලා; සවප්පති ජලපසාභානිජපඤ්ඤා විනිනිති (සති)—
සවප්පති ජලප, තමහට ප්‍රතිවචනදීමේ; සාභා, අභිලාෂයෙන්;
නිජපඤ්ඤානිති (සති), නිපොසිව පවත්නා කල්හි.

75 කුක්ඛස්ථ නිශ්ශෙෂ ලොකත්‍රය හරෙවහා—කුක්ඛස්ථ, කුක්ඛ
සෙහි පිහිටියා; නිශ්ශෙෂ, සියලු; ලොකත්‍රයහර, තුන්ලෝකාපරය;
වධාය, වධාය, වධාය; මහිස, මහිස; වා, තොපගේ; කොකස්ස
යාය, කොකස්ස පිහිස; මහිස සත්‍රී කුක්ඛවාසමි—මහිස සත්‍රී, මහිස
සත්‍රීයගේ; කුක්ඛවාසමි, කුක්ඛයෙහි විසිටි; වධාය, කොට.

76 රම ඉති, රමයයි; ඉතිබ්‍යතො හුඤ්ඤා, ප්‍රසිද්ධ; සුරවිජාමි හඤ්ඤා,
රවණයට; එකබ්‍යන් කාතාගෙෂ ශිරශ්ඡෙද පරහවමි—එකබ්‍යන්,
එකසරයෙන්; කාතා, කරණලද; අගෙෂ, සියලු; ශිරශ්ඡෙද, ශිරශ්
ඡෙදයෙන්; පරහවමි, පරිහවය; කුය්‍යමි, කෙරෙමි.

77 වාචමි, තෙපලත්; අගොවරා, අවිෂය; වෙද විවෙදා—
වෙදවිත්, වෙදඤ්ඤාත් විසින්; වෙදා, දතසුතු; වාභානුජා, විජ්‍යා
තෙමේ; ඉති, මෙසේ; උදුරමි, උදුරව; වචා, වචන; උදුනානා,
කිසා; වජ්ඣානුජමි, වජ්ඣා කල්හි සහන; තතාජ, හළි.

78 විරශයන ගුරුං ස්වභොගභාරං
 භුජගපනිඃ ශනානෙවිතනාඃ ඛෙදුන්.
 ශිවිලිත ඵණ පඬිකති මුයාදිසි-
 ශයිසිත විධුත මහාණ්ඩ්‍රවෝච තසෝ.

79 භුමිසප්ති භයා දුපෙතා නරසා ලක්ෂ්මික කරණොඩානං
 ව්‍යලලෙඛකපටා තතමංශශිඛරේ ස්වජයොතනරීයංතනාඃ
 නිද්‍රාච්ඡර නාමුලොචනසුගො ලීලා ලසනානසයා
 ගතානිජීතවාරණෙසු ගමනාඃ කොපිප්‍රතසෝහරිඃ.

(ඉති කුමාරදශසා කාතො ජානානිගරණේ
 මහා කාව්‍ය ජගත්තනාති ගමනොනාම)
 විනිශ්චයීඃ.

78 අපනානි, අනාගතෙමි; විරශයනගුරුමි—විරශයන, බොහෝ කලක් වැදගත්මෙන්; ගුරුමි, බරවූ; ස්වභොගභාරමි, ස්වකීය වූ භොගභාරය; ඛෙදුන්, බෙදාදෙන්නා; ශනානෙකො, සෙමෙන්; විතනා, පහර; ශිවිලිත ඵණ පඬිකති මුයාදිසි ශයිසිත විධුත මහාණ්ඩ්‍රවෝච—ශිවිලිත, ශිවිලි කරණලද; ඵණපඬිකති, ඵණවලිසෙන්; මුයා, කරණලද; දිසි, දික්වූ; ශයිසිත, ශාසනයෙන්; විධුත, කම්පා කරණලද; මහාණ්ඩ්‍රවෝච, මහා සාගරය ඇත්තේ; අවතයො, සිටියේ.

79 තනා, ඉක්බිත්තෙන්; නිද්‍රාච්ඡරතාමු ලොචන සුගා—නිද්‍රා, නිද්‍රායෙන්; ච්ඡර, ලැසිගත්තා; තාමු, රත්වූ; ලොචනසුගා, නෙත්‍ර “සුම” යැයි; ලීලා ලසන්තසයා—ලීලා, ලීලායෙන්; ලසන්, භොඛනාවූ; තසයා, විනාස ඇති; ගතා, ගමනින්; ජයොතනවාරණෙසු ගමනා—රජීව්‍ය, පරදවනලද; වාරණෙසු ගමනා, හස්ති රජයන්ගේ ගමන් ඇති; හරි, විජිතවූ; ලක්ෂ්මික, ක්‍රියවිසින්; භුමිප්පතිතයාත්—භූමි, භූමියෙහි; සප්ති, සතියෙන්වූ; භයාත්, හිතියෙන්; තරසා, වහා; දුපෙතා, පැමිණි; කරණ, හසනයෙන්; උඛාතමි, නගනලද්දවූ; ව්‍යලලෙඛක පටාතමි—ව්‍යලල, එලෙන්නාවූ; එක පටාතමි, එක්පට කෙලවරක් ඇති; ලතනරීයමි, උතුරු සවිට; අංශශිඛරේ, දසරුවෙහි; ස්වජයා, බහා; කොපි, කොටදෙන්නා; ප්‍රතසෝ, ගියේ.

(ඉති, මෙසේ; කුමාරදශසා, කුමාරදශසාගේ; කාතො, කෘතවූ; ජානානිගරණේ, ජානානිගරණෙහි; ජානානිගරණෙහි; මහාකාව්‍ය, මහාකාව්‍යයෙහි; ජගත් පතනාති ගමනොනාම, ජගත් පතනාති ගමන නම්වූ; විනිශ්චයී, දෙවන සගය.)

4 සම්පිණ්ඩිතාත්මාවයවා උදිඤ්ඤා
පද්මානවාය කණ්ටකිතොඤ්ච දණ්ඩාය
අනනජ්ජිලාවාස විරුඪ්ඨින
ත්‍රස්තා වසන්තානපකාමයෙව.

5 කණ්ණිකාකොදිසී විලොචනානා-
මාලොල දෘෂ්ටිද්‍රව්‍යභිනිනනග්ගා
බාලොපයොකප්‍රභවය ප්‍රචාලය
කානාහිං ප්‍රපෙදෙ පරිණම ගමනමි.

6 ප්‍රාදුර්භවුච්ච කුච්චලානි
සජ්ජරතානි කානතාන කරවිරජානි
ප්‍රචාසිනාං ශොභිත පාටලානි
තිරිච්චලානිව මනොභවසා.

4 සම්පිණ්ඩිතාත්මාවයවාය—සම්පිණ්ඩිත, හකුලුවනලද; ආත්මා වයවාය, සවකියවූ අවයව ඇති; කණ්ටකිතොඤ්ච දණ්ඩාය—කණ්ටකි ත, සජාතවූ කවුඇති; උදිඤ්ඤා, උද්ගතවූ දඬුඇති; නවාය, අ ලුත්වූ; පද්මාය, පද්මයෝ; අනනජ්ජිලාවාස විරුඪ්ඨින ත්‍රස්තාය—අ නනජ්ජිල, ජලාභාසකරයෙහි; ආවාස, විසීමෙන්; විරුඪ්ඨි, හටගත්තා වූ; ශිත, ශිතයෙන්; ත්‍රස්තාය, හයපත්වූවානු; වසන්තානපකාමයෙව, වසන්තානප කාමයෙන්මෙන්; උදිඤ්ඤා, නැං ඉගන්.

5 දිසී විලොචනානාමි, දිගැසියන්ගේ; කණ්ණිකා කානාය—ක ඣ්ණිකා, කන්හි; කානාය, කරණලද; ආලොල දෘෂ්ටිද්‍රව්‍යභි නිනනග් ගා—ආලොල, වැළඳූ; දෘෂ්ටිද්‍රව්‍ය, නෙත්‍රශෝභායෙන්; හිනන, බිඳිනා ලද; රාහා, රත්පැයැති; බාලොප, බාලදවු; අයොකප්‍රභවය, අයොක පිංකයෙන් උපන්වානු; ප්‍රචාලය, ප්‍රචාලයනෙමි; පරිණමගමනමි— පරිණම, මිහිකිරීමෙන්; ගමනමි, පැමිණියයුතුනු; කානාහිං, ශෝභා වට; ප්‍රපෙදෙ, පැමිණියේ.

6 කානතාන, ශෝභායෙන්; සජ්ජරතානි, බබලන්නානු; කරවිරජානි, කණ්ණිරායෙන් උපන්නානු; නවකුච්චලානි—නව, අලුත්වූ; කුච්ච ලානි, කැකුලෝ; ප්‍රාදුර්භවුච්ච, පහලවූ; (කුමක්මෙන්?) ප්‍රචාසිනාමි, විසෙවූන්ගේ; ශොභිතපාටලානි—“ශොභිත, රුඬිරසේ; පාටලා නි”, රත්වූ; මනොභවසා, අනඛතායෙන්; තිරි ච්චලානිව, තිරි චල යන්මෙන්; (නව කුච්චලානි ප්‍රාදුර්භවුච්ච.)

7 වෙනුවට සාලකතනපාද භානං
ලබ්ධිවාරණනාමසමාපාදනාම
උද්භූතරොමාම ඉවාති හමිත්
සුජපාචිකුරෙරස භානෙ රශොකා.

8 මහිමුඛිනිසමරෙසු නිලෙ-
චිතක ශොභා ශිඛි කණ්ඨ නිලෙ-
ගානිත භානෙවනාමසමාපාදනාම-
සමාපාදන කානාම භානෙවනාම කානාම.

9 වාසනානිකසංගු වයෙන භානො-
නේමනා මාලොකා ගතප්පනාම
රමාප්පනාම ධාන කණ්ඨකෙන
ප්‍රිතා වෙනෙනෙව සරෙරුහා (න) මි.

7 වෙනුවට, වෙනුවට; අශොකා, අශොක වාසනෙහි; අභි-
නාමා, අභිනාමය; රණන් නාම—“රණන්, හමන් නාම; නුපු-
රමි”, නුපුරමි ඇති; සාලකතනපාදකාම—සාලකතන, අලකතන ස-
හිතව; පාදකාම, පාදප්පනාම; ලබ්ධි, ලබ්ධි; නිලෙ, අලබ්ධි;
සුජපාචිකුරෙ, සුජපාචිකුර කණ්ඨකොටගෙන; අති හමිත්,
අතිකව හමිතයන්; උද්භූතරොමාම ඉවා—උද්භූත, පහලව; රොමාම
ඉවා, රොමහිමි ඇත්තක් හමිතයන්; අස, වී.

8 ශිඛි කණ්ඨ නිලෙ, මහිමුඛිනි කණ්ඨකේ නිලව; හමරෙසු නි-
ලෙ, හමරනාමය ඉහතිලයන්; චිතකශොභා—චිතක, වෙන්-
කරණලද; * ශොභා, ශොභා ඇති; ගානිතභානෙව මුඛවානාම—
ගානිත, ගන්තාලද; භානෙව, බබලන් නාම; මුඛවානාම, මුඛවා-
නාම ඇති; නවකණ්ඨකාම—නව, අලබ්ධි; කණ්ඨකාම, කණ්ඨ-
හිමි වාසනෙහි; මහිමුඛිනි, පළමු මසකයෙහි දෙවන නො-
හොත් රජ මසකයෙහි; කානාම, ශොභාව; නතාන, පැතිරවී.

9 වාසනානිකසං, වසනකාලයෙහි; භානො, සුසංගතය; අංගු-
වයෙන, ශොභා සමුහයෙන්; ගතප්පනාම—ගත, නිසන්ලද; ප්‍ර-
නාම, ප්‍රනාම ඇති; හෙමතම, හෙමතයා; අලොකා, බලා; ධාන-
කණ්ඨකෙන—ධාන, † පහලව; කණ්ඨකෙන, කටුඇති නොහොත්
පහලව ගතහිමි ඇති; සරෙරුහා (න) වෙන, පද්මවතයා විසින්;
ප්‍රිතාම, ප්‍රිතියෙන් මෙන්; රමාම, මනෝකාමය; ජහාසෙ, ප්‍රබෝධ-
විම දෙවන නොහොත් සිමිසි.

* චිතක, නොකරණලද—සි සන්ත.

† උඛාන—සි සන්ත.

- 10 සමිරණ නහිතින මජ්ඣකෙ
 දූතෙ නිසගෙහිණ නිෂක්කභාවා
 පුජ්ජපාචනංසෙසු පදංනචක්‍ර-
 ඵ්ඤානජිව්වායොක වනෙසු භාඛනා.
- 11 විනිදු පුජ්ජපාභරණ පලායා
 සමුල්ලසත්තුඤ ලතාවනාඛි
 උද්භූත භස්මා මධුනෙව රෙපෙ
 ගහිකාකො මනමථ දුහ වන්ති.
- 12 වසන්තදීප්පානප බෙදිතානාම
 මහිරුභාං වාත චලාප්‍රවාලා
 ජිත්වා යථා විදුම භබ්බ නාමු
 නිෂ්කාසිතා රෙජ්ජ රතිශ්‍රමෙණ.

10 සමිරණ නහිතින මජ්ඣකෙ—සමිරණ, පවතින්; ආනතින්ත, නටවනලද; මජ්ඣකෙ, මල්කැන් ඇති; දූතෙ, දූතයෙහි; නිසගෙහිණ, සාධාවයෙන්; නිෂක්කභාවා—නිෂක්ක, පහලාවූ; භාවා, අභිප්‍රාය ඇති; භාඛනා, භාඛනයේ; පුජ්ජපාචනංසෙසු, පුජ්ජපම අවනංසකොට ඇති; දීඤ්ඤානජිවි, ශිභිගෙන දීලියෙන් නන්වැතිවූ; අයොක වනෙසු, යොජ්ජවෙනෙහි; පදම්, පදනාසය; නචක්‍රා, නොකලේ.

11 විනිදු පුජ්ජපාභරණ—විනිදු, පිපිසියාවූ; පුජ්ජපාභරණ, පුජ්ජපම ආභරණකොට ඇති; සමුල්ලසත්, පිපෙන්නාවූ; කුඤ්ඤා, කොඳලියෙන්; අවනාඛි, වලඳවාලද්දවූ; පලායා, කැහැල වාක්‍ෂයනෙම; උද්භූත භස්මා—උද්භූත, නංගාවූ; භස්මා, හඳු ඇති; මධුනා, වසන්තයා විසින්; ගහිකාකො, රැස්කරණලද්දවූ; මන්මථදුහවන්තිරිව—මන්මථ, අනඛනයායේ; දුහ වන්තිරිව, “දුහ වන්ති” මෙන්; රෙපෙ, හෙබ්බේ.

12 වසන්තදීප්පානප බෙදිතානාම—වසන්ත, වසන්තකාලයෙහි; දීප්පා, දීලියෙන් නාවූ; ආනප, අවිචෙන්; බෙදිතානාමි, බෙදිනවූ; මහිරුභාමි, වාක්‍ෂයන්ගේ; වාත චලා, වාතයෙන් වලවූ (කම්පාවන්නාවූ); විදුම භබ්බ නාමු—විදුම භබ්බ, පබ්ඵ කඩසේ; නාමු, රත්වූ, ප්‍රවාලා, ප්‍රවාලයේ; අතිශ්‍රමෙණ, අධික ශ්‍රමයෙන්, නිෂ්කාසිතා, නික්මවනලද්දවූ, (නෙරණලද්ද) ජිත්වා යථා, ජිත්වාමෙන්; රෙජ්ජ, හෙබ්බේ.

- 13 ප්‍රාලයකාලප්‍රිය විප්‍රයෝග
ගලානෙව රත්‍රී: ස්වයංමාසසාද
ජගාම මඤ්ඤං දිවසො වසන්ත
ක්‍රුරතපශ්‍රාතො ඉවක්‍රමණ.
- 14 තත: සමරසකතව ධාම කල්පං
සෙණාණිප(ති) ර්භාතන ශිලිමුඛාඛනම්
උද්ඝාත. මාසෙවන රකන දීපති
සන්තානා භාසිතකරවීර කිණ්ණිමි.
- 15 රමකණි රමානුගතො විහබග
පසණානිලා නතිතිත පල්ලවානි
උද්ඝාතන භාසිතාණි ලතා ගාභාණි
සමනාවයාමාස රහො විහාරෙර:

13 රත්‍රී: රත්‍රිතොමෝ; ප්‍රාලය කාලප්‍රිය විප්‍රයෝග ගලානෙව—
ප්‍රාලයකාල, හිමකාල නැමැති; ප්‍රිය, වල්ලභයාගේ; විප්‍රයෝග, වි
යෝගිත්; ගලානෙව, මිරිකිනිසකමෙන්; ස්වයංමා, ස්වයං; ආසසාද,
පැමිණිය; දිවස: දිවසතෙම; වසනක්‍රුරතපශ්‍රාතන ඉව—වසන,
වසන කල්හි; ක්‍රුර, ක්‍රුරවූ; ආතප, අවිචේත්; ශ්‍රාතන ඉව, ශ්‍රාතන
යක්‍රමෙන්; ක්‍රමණ, ක්‍රමයෙන්; මඤ්ඤමි, මඤ්ඤ; ජගාම, ගියේ.

14 තත: ඉක්කිත්තෙන්; සෙණාණිප(ති), රජතෙම; සමරස, අන
ඛයාගේ; ආභවධාමකල්පමි, යඛ්‍යමයන්තාසද්දාම; උද්ඝාතමි, උද්ඝ
තය; ආසෙවන, සෙවියේ; (සං.පි.පට.පට උද්ඝාතමි? කිංවිශිෂ්ටම ආභව
ධාම කල්පමි?) ශ්‍රාතන ශිලිමුඛාඛනම්—ශ්‍රාතන, බැමු; ශිලිමුඛ, භාසිත
යන් විසින්; අඛනම්, වින්තිනවූ; (නොහොත්) ශ්‍රාතන, බැමු; ශිලිමුඛ,
ශරයන් විසින්; අඛනම්, වින්තිනවූ; රකනදීපති සන්තාන භාසිත්
කරවීර කිණ්ණිමි—රකන, රන්වූ; දීපති සන්තාන, ශොභා සමූහ
යෙන්; භාසිත්, බබලන්නාවූ; කරවීර, කණේරුයෙන්; කිණ්ණිමි,
ගැවසිගත්තාවූ; (නොහොත්) රකන, රුධිරයන්ගේ; දීපති සන්තා
න, ශොභා සමූහයෙන්; භාසිත්, බබලන්නාවූ; කර, අත්ඇති; වීර,
විරජුරුයෙන් විසින්; කිණ්ණිමි, ගැවසිගත්තාවූ; (සමරසකතව ධාම
කල්පමි උද්ඝාතමි ආසෙවන.)

15 රමානුගත: අඛනාවන් විසින් අනුචතලද්ව; * රමකණි, ම
නොඤ්ඤ; විහබග පසණානිලා නතිතිත පල්ලවානි—විහබග, පසන්
ගේ; පසණ, පියායෙහි; අනිල, පවතින්; අනතිතිත, නවවනලද;
පල්ලවානි, පල්ලවත්ඇති; උද්ඝාතන භාසිතාණි—උද්ඝාතන, නැංගාවූ;
භාසිතාණි, භාසිතයන්ඇති; ලතාගාභාණි, ලතාගාභයන්; රහොවි
හාරෙර, රහස්කෙළියෙන්; සමනාවයාමාස, සමනාවනාකෙළේ.

* ලද්දවූ—සන්න.

- 16 නිවප්‍රමාදං කුරුඤාපුරං! ඛිඤ්ඤා
 කරසාමිණං කාචි! නිතඞ්කාරම්!
 ඉතිව තසමිත් විතරනනාපසත්‍රි
 කාසිනිත තුලාකොටි පුට්ඨෙට්ඨිනොදෙ.
- 17 වි.සාමපබාලා මුහුරඨී දුෂිතං
 පතානවනාසනසාමින ධෙය්‍යී වෘත්ති:
 දුරස්ථ පුෂ්පසතබකා වහාසන
 වතපේන සඤ්ජිත බාහු මුලා.
- 18 පතාන පරසාන: (පු) විධියමානො
 විලාසවතානසාරණනතරගෙ
 අනාසත්‍ර සුඤ්ඤාපි බබන්ධිරගං
 ලාසිනි රසසන්ප්‍රතිපසිනි ගොත්‍රො.

16 නුපුර, නුපුරය; නිමි, තෝ; අඛිඤ්ඤා, පාදයෙහි; අප්‍රමාදම්, අප්‍රමාදය; කුරු, කර; කාචි, කාචිය; නිමි, තෝ; * නිතඞ්කාරම්, නිතඞ්කාරය; කාසිමි, ඇසිල්ලක්; ධරසා, දරසි; ඉතිව, මෙසේමෙන්; තසමිත්, එහි; විතරනනාපසත්‍රි කාසිනිත තුලාකොටි පුට්ඨෙ—විතරත්, කෙලනාදි; නාපසත්‍රි, නාපසත්‍රින්ගේ; “කාසිනිත තුලාකොටි පුට්ඨෙ”, කාසිනිත තුලාකොටි පුවයන් විසින්; නිතෙනදෙ, නාදකිරීමයි.

17 අනාසනසාමින ධෙය්‍යී වෘත්ති, අනාසනසාමිනින් නාසනලද ධෙය්‍යීවෘත්ති ඇති; බාලා, බාලානොමෝ; දුරස්ථ පුෂ්පසතබකා වහාසන—දුරස්ථ, දුරෙහි පිහිටියාදි; පුෂ්පසතබකා, පුෂ්පසත බකයාගේ; අවහාසන වහාසන, බිඳීමලෙසින්; සඤ්ජිත බාහු මුලා—සඤ්ජිත, දක්වනලද; බාහුමුලා, බාහුමුල ඇත්ත; පතානා, සාමිනිප්‍රකාරෙහි; මුත්‍රා, කෙණෙහි; අභිදුෂිතම්, අබිඳුම්; විඤ්ඤා, බහාල.

18 පතාන, සාමිනි විසින්; අපරසාන විලාස වතාන, එක්විලාස වති යකගේ; වරණන්තරගෙ, වරණන්තරගය, (පු) විධියමානො (සති), කරණලබන කල්හි; අනාසත්‍ර සුඤ්ඤාපි, අනිත්තානෙක්කි කරණලද් දිදි(ද); ලාසාරසා, ලද රසයනෙම; තත්ප්‍රති පසා නෙත්‍රො, ඇගේ ප්‍රතිපසා සත්‍රියගේ නෙත්‍රයෙහි; රුතම්, රත්පෑය; බබන්ධ, බබන්ධේ.

* ති; සි කිවමනාදුවන් පොත්හි මෙසේම ආගෙයින් වෙනස්නො කෙලෙමු.

- 19 පාතං සුදතත වදනා රවිඤ්ඤා
මාදය දුෂ්ටා ලලනාහිරිශා;
අපුෂ්පරෙණුබ්බාපි තසාන-
ශ්විතෙතප නොනෙ මුඛ ගානිවාහම්.
- 20 පුෂ්පාව හබ්බෙහ නිජ්භසන කාන්තා
විනාසකරගං කසිනං පලාශම්
ප්‍රවාලකානො විනිශොජ්ජනති
හර්තූ පරසස්මින මාලි(ලි)බ්බෙහ.
- 21 සනිගධවිජාලී රුචිරං ප්‍රියඛිගු
ශාමද්‍යුතිශ්චාරුතමාල කානතා
බිහජී ගානා ගාන හාබ්බ චක්‍රං
සන්මාධවි මණ්ඩපමෙහ දුස්සම්.

19 ඊශා, ඊශවරතෙමි; (ප්‍රධානතෙමි,) සුදතත, සුදතියගේ; වදනා රවිඤ්ඤා, මුඛ පද්මය, පාතමි, බොහ පිණස; ආදය, ගෙන; ලලනාහිරි, අඛණ්ඩාවත් විසින්; දුෂ්ටා, දක්තාලද්දේ; තසාන, ඇගේ; අපුෂ්පරෙණුබ්බාපිතෙපි, පුෂ්පරෙණුයෙන් බ්‍රහ්මද නොවූ; නොනෙ, නොනෙයින්; මුඛගානිවාහම්, මුඛ පවන; විකෂෙප, බහාලි.

20 පුෂ්පාව හබ්බෙහ, මල්බිඳිමෙහි; නිජ්භසන කාන්තා, ස්වකීයවූ හාන ශෝභායෙන්, විනාසකරගම්—විනාසක, පිහිටුවනලද; රගම්, රත්පෑ ඇති; කසිනම්, මුහුකලාවූ; පලාශම්, පත්‍රය; ප්‍රවාලකානො, පල්ලව කාන්තයෙහි; විනිශොජ්ජනති, යොදන්නාවූ; අපරා, අනිකන්තොමෝ; හර්තූ, සාමිත්‍ර විසින්; සස්මිනම්, සිතාසනිතකොට; ආලි (ලි)බ්බෙහ, වලඳනලද.

21 ප්‍රියඛිගුශාමද්‍යුති—ප්‍රියඛිගු, ප්‍රවතුයෙන්; ශාම, සම්මන්ත්‍ර; ද්‍යුති, ශෝභා ඇත්තාවූ; (නොහොත්) ප්‍රියඛිගු, ප්‍රවතුයේ; ශාම, සම්මන්ත්‍ර; ද්‍යුති, ශෝභා ඇත්තාවූ; චාරු තමාලකාන්තා—චාරු, මනෝහර; තමාල, තමලයෙන්; කාන්තා, සොබාවූ; (නොහොත්) චාරුතමි, අත්‍යාමියෙන් මනෝහර; අලකාන්තා, කියමු ඇත්තාවූ; නම්, තෝ; සනිගධවිජාලී රුචිරම්—සනිගධ, සිහින්වූ; විජාලි, පසුපසිකතියෙන්; රුචිරම්, මනෝහර; (හෙද හෙද) ගානාගානාබ්බ චක්‍රම්—ගාන, ගානියෙන්; ආහාන, ගන්නාලද; හාබ්බ චක්‍රම්, බමර සමූහයාඇති; සන්මාධවි මණ්ඩපමි—සන්, මනාවූ, මාධවි මණ්ඩපමි, යෝමුලිය මඩු ඇති; නොහොත් මනාවූ මාධවි මණ්ඩ බොන්නාවූ; එනම් ආසාමි, මේ මුඛය; බිහජී, උසුලන්නෙහි.

22 මධ්‍ය ලලාටං තිලකස්‍ය වෘත්ති-
 ගේෂ්ඨද්‍යුතිභීතිව පාටලෙයම්
 පුනතාග සංයෝග විභූෂිතායා-
 ශෝචතූ (සමා) යාතමශොකතාංභො.

23 කිං කෝතුකෙන ශ්‍රම කාරිණි තෙ
 සෘජ් (නිව) උද්ඝාන විහාරගමි
 බාලෙ! නිව මසෙතපවනස්‍ය ලක්ෂ්මි-
 රිතොව මූචෙ ලලතා සබිභි:

24 ප්‍රියෙණ නන්ත විනිවේශිතස්‍ය
 කණ්ණිකානායොක දලස්‍ය ගතා
 ආභිලාස නෙත්‍ර රුචා භිරසන-
 සනස්‍ය ජලාමෙව විපක්ෂ වක්ෂු:

22 මධ්‍ය ලලාටම්, ලලාට මධ්‍යයෙහි දෝහෝ නොහොත් ඇලති රු මැදෙහි; තිලකස්‍ය, තිලකයාගේ නොහොත් තිලක වෘක්ෂයාගේ; වෘත්ති, පැවැත්මය; පාටලා, රත්වූ; ඉයම් ඔෂඨි ද්‍යුතිශ්‍රව, මේ ඔෂඨිද්‍යුතිද; භාති, හොබිබි; (නොහොත්) ඔෂඨිද්‍යුති, ඔෂඨියට බඳවූ ශොභාඇති; ඉයම්පාටලා, මේ පාටලාව; භාති, හොබිබි; පුනතාග සංයෝග විභූෂිතායා—පුනතාග, පුරුෂෝත්තමයාගේ දෝහෝ, නොහොත් පුනතාග වෘක්ෂයාගේ; සංයෝග, සංයෝගයෙන්; විභූෂිතායා, හොබවනලද්දවූ; තො, තිගේ; චෙතා, සිත; අශොකතාවම්, ශොක නැතිබවට නොහොත් හොපලු බවට; (සමා)යාතම්, පැමිණියේ.

23 බාලෙ, බාලිය; ශ්‍රමකාරිණි, ශ්‍රමකරන්තාවූ; කෝතුකෙන, කුහුලින්; තෙ, තිට; කිම්, කිමෙක්ද; (නිම්, තෝ); උද්ඝාන විහාර ගමි—උද්ඝාන, උද්ඝාතයාගේ; විහාර, ක්‍රීඩායෙහි; ගතම්, ආලය; සෘජ්, හරු; අස්‍ය උපවනස්‍ය, මේ උද්ඝාතයට; ලක්ෂ්මි, ක්‍රියවූයෙහි; නිවෙති, තෝමැයි; එවම්, මෙසේ; ලලතා, අභිගතානොමෝ; සබිභි, සෙහෙළියන් විසින්; උචෙ, කියනලද්.

24 ප්‍රියෙණ, වල්ලතයා විසින්; නන්ත, තුනුවහගේ; කණ්ණිකා, කණ්ණියෙහි; විනිවේශිතස්‍ය, පිහිටුවනලද්දවූ; නායොක දලස්—තව, අලුත්වූ; අශොක දලස්‍ය, අශොක පල්ලවයාගේ; ගතා, රත්පැහැයකෙම; ආභිලාස, නිල්වූ; නෙත්‍රරුචා, නෙත්‍රශොභායෙන්; භිරසන, දුරුකරණලද්දේ; තස්‍ය, ඇගේ; විපක්ෂ වක්ෂු, විපක්ෂ සත්‍රියගේ නෙත්‍රයට; ජලාමෙව, ගියාක්කුවැනි.

- 25 හාරිප්‍රලාසෝථ නිබිර්ගුණනාං
නිධාය චක්‍ෂුෂීද මන්දපාතමි
පයනීනතභූමෝ, නිකටොපයානා-
මුවාවචාවං ප්‍රතිහාර රක්‍ෂිමි.
- 26 ගුහාහිරෙනං නයනප්‍රභාති-
චිලොක යනෙනාන විලසත්ප්‍රසූනමි
කුචීනති ලොහෙනා කුර්ඛනෙනානා:
ශාරතීෂං පූෂ්පතරං තරුණාය.
- 27 විහාතිහාඛිති සරණි සරනති
ගන්ධාහානා චම්පක කුඛිමලාග්‍රො
අනතං ප්‍රදීපසා නිෂේවමාණ
ධූමාවලි කප්පලරෙඛිණිව.
- 28 විලොකයාක්‍ෂණො ගිනිකානතිජාලෙ-
රුදනායා වාරි විහාතිනායා:
රක්‍ෂකාසලං තනනිකටපුරුඵ-
මිණිවරතං ගමිතං හරිණාය.

25 අථ, අනතතරයෙන්; ගුණනාං නිධි; ගුණනිධිනෙම; හාරිප්‍රලාප:—හාරි, මනොඥ; ප්‍රලාප:; විණිමි ඇත්තේ; මන්දපාතමි—මන්ද, මන්දයෙන් මන්ද; පාතමි, හිමිඇති; චක්‍ෂු, ඇස; පයනීනතභූමෝ, පයනීනතභූමියෙහි; නිධාය, පිහිටුවා; නිකටොපයානාමි—නිකට, සම්පත; උපයානාමි, පැමිණියා; ප්‍රතිහාර රක්‍ෂිමි, ප්‍රතිහාර රක්‍ෂිත; (වාරපාලිකාවට;) වාවම්, නෙපල; උචාව, කි.

26 කුර්ඛන නෙතා; මාගයන්ට බඳුනු නෙත් ඇති, තරුණාය, තරුණි; විලසත්ප්‍රසූනමි—විලසත්, බබලන්නා; ප්‍රසූනමි, පූෂ්පඇති; පූෂ්පතරම්, පූෂ්ප වාක්‍ෂය; ලොහෙන, ලොහයෙන්; විලොකයානායා, බලන්නා; ඵනමි, මොහු; ගුහාති, ගුහාව; නයනප්‍රභාති, නෙත් ප්‍රභායෙන්; ශාරතීෂමි, කවුරුවන් ගොහා ඇත්තා; කුචීනති, කෙරෙත්.

27 ගන්ධාහානා—ගන්ධ, ගන්ධයෙන්; ආහානා, ගන්නාලද්ද; චම්පක කුඛිමලාග්‍රො, සපුකැකුළු අග්නි; සරනති, හැසිරෙන්නා; හාඛිති සරණි, හාඛිති සරණි නොමෝ; විහාති, හොබිනිසි; ප්‍රදීපසා, ප්‍රදීප ගායන; අනතමි, අනතය; නිෂේවමාණ, සෙවුනා; කප්පලරෙඛිණි, දලිහිරි ඇත්තා; ධූමාවලිඉව, ධූමාවලියක්මෙන්; (විහාති).

28 උදනායා, වායන්තුම්චයායෙන්; (පැත්තියටිස්සෙන්;) වාරි, ජලයට; විහාතිනායා, බස්නාලද්ද; හරිණාය, හරිණයෙන්;

29 සඤ්ජාදිනෙ පද්ම රජෝ විතානොනි:
පරිත්තමකාරිණි රජ හංස:
සුවතීරෙරබානි රසො විහජ්ජ
ප්‍රයච්ඡතිවාබ්ජ චනං බගෙහස්ස.

30 ඉයන්ප්‍රමාණොපි සර: ප්‍රදෙශ-
සතවප්‍රසාදෙන මමාසනුකොගස්ස:
ඉතොස්ස සද්දශීයතිව මද්ද-
භීංසාය ශොභාය විසාරිතාංස:

31 පද්ම: සිතොයං පච්චාචධුකෙර්
නිඛේත රගොඤ්ඤ නරභත ලෙශො:
සමනාවිතොඤ්ඤානිකොන නාවත්
කාතාදි කම්මාපි න යාවකෙනා.

අඤ්ඤා, අඤ්ඤාය, සිතියානිකානුකොලො, නිල්ලු ගොසා සමු
හයෙන්; තත්තිකවප්‍රජාසම්—තත්, ඇගේ; නිකට, සම්පයෙහි; ප්‍රජ
සම්, හටගත්තා; රසො, රසානුකූල, රසානුකූලය; ඉද්ධවරකම්, ඉද්ධ
වරකට; ගම්ම, පමුණුවනලද; විලොකය, බල.

29 පද්ම රජෝ විතානොනි, පිසුම්මරණු සමුහයෙන්; සඤ්ජාදි
නෙ, වසනලද්ද; වාරිණි, ජලයෙහි; පරිත්තමන්, බමන්තා; අසො
රජහංස, මේ රජහංසයෙමේ; සුවතීරෙරබානි, සුවතීරෙර මානි
රෙරබායෙන්; විහජ්ජ, බෙද; අබ්ජවනම්, පිසුම් වනය; බගෙහස්ස,
පසන්ව; ප්‍රයච්ඡතිව, දෙත්තත්තුවැනි.

30 ශොභාය, විශලිම් පිණිස; විසාරිතාංස—විසාරිත, පහරණලද;
අංස, අංස ඇති; (පියාආති;) එමද්ද, මේ ජලකාකරයෙමේ; ඉ
යන් ප්‍රමාණොපි, මෙපමණද; සර: ප්‍රදෙශ, විල්පෙදෙසකම; තව
ප්‍රසාදෙන, තාගේ ප්‍රසාදයෙන්; මම, මා සබැඳි; කොගස්ස අසනු, අ
නුභවකටයුතුමෙවයි; ඉද්ධ, මෙසේ; හංසාය, හංසයාට; සද්දශීයතිව,
දක්වන්නක්සුවැනි.

31 සිතොයං, සුදුසු; අයම්පද්ම, මේ පද්මයෙකමේ; පච්චාචධුකෙරො—
පචන, පචනන්; අවධුකෙරො, කම්පා කරණලද්ද; නරභතලෙ
ශො, රලකණ්ණියායෙන්; නිඛේතරගොඤ්ඤ—නිඛේත, සෝදන
ලද; රගොඤ්ඤ, රත්පැහැ ඇත්තේ දොහෝ (තොහොත්); කාතාදි ක
ම්මාපි—කාත, කරණලද; ආදි කම්මාපි, ආදි කම් ඇත්තේද; නාවත්, ත
ව දක්වා; ඤානිකොන, බ්‍රහ්මයා විසින්; යාවකෙන, ලත්තෙන්; න
සමනාවිතොඤ්ඤ, සමනාවතා තොකරණලදහෝ.

- 32 තත: සලිලං සලිලං විහිදු-
නෙනවං වදනෙනව වර්ධනාහි:
වෘතොවෘෂ්ඨොපම බෙලගාමි
සදිර්ඝිකාං දිඝි භුජො ජගාහෙ.
- 33 තසෙකරසිඤ්ඤා කුලෙක කෙතො-
සාරධන දෙශා කමලා කරණ
නාසකාමුත්ත: පඤ්ඤ රෙණු පඞ්කති:
සෝවණ්ණං සුත්තිය මානතාන
- 34 පද්මාකරෙ වාරි විගාහ මානං-
කාමිව රමා ජන මුරුද්ධනම්
විවි කරග්‍රෙණ නිතමඛගාගෙ
වතස්ථාලයාමාස ශෛන: සශබ්දම්.
- 35 තසංවගාගෙ වනිතා ජනසං
දුරි කෘත: පින නිතමඛ වෛකු:
ලබ්ධප්‍රවෙශසානා (සු) දරණ්ණ
සතතොරුද්‍රසෙ'ථ සරසාරධන:

32 තත: ඉක්ඛිත්තෙන්; වර්ධනාහි: උත්තම සත්‍රිත් විසින්;
වෘත: පිරිවරණලද්දවූ; වෘෂ්ඨොපම බෙලගාමි—වෘෂ්ඨොපම,
වෘෂ්ඨ රජසක්කා සද්ධව; බෙලගාමි, මනොඥකොට යන සුදුසු; දිඝි
භජ: දිග්ඛ ඛානු ඇති; ස: ඒ රජතෙමේ; ඵවම්, මෙස්; වදනෙනව,
“කියන්තේම”; සලිලම්, ලිලා සහිතවූ; සලිලම්, ජලය; විහිදුන්,
බිඳිනේ; දිර්ඝිකාමි, විලව; ජගාහෙ, බවි.

33 ඤාන කුලෙක කෙතො:—ඤානකුල, රජ වංශයට; එකකෙ
තො: අසභාය කෙතුවූ; තසං, ඒ දශ රථයාගේ; උරසි, වක්‍රස්ථි;
කමලාකරණ, පද්මාකරයා විසින්; තර්ධනදෙශා, රළ නැමැති අ
තින්; මුත්ත: කෙණෙහි; නාසකා, පිහිටුවනලද්දවූ; පඤ්ඤ
පඞ්කති: පිසුම්රෙණු පඞ්කතිතොමෝ; සෝවණ්ණං සුත්තියම්, සු
වණ්ණං සුත්තියෙහි ශ්‍රිය; ආතතාන, පැතිරවූ.

34 පද්මාකර: පද්මාකරයෙම; කාමිව, කාමුකයක්වුමෙන්;
උරු ද්ධනම්, කලවේ පමණවූ; වාරි, ජලයට; විගාහමානම්, බස්නා
වූ; රමාජනම්, අඛනනා ජනයා; විවි කරග්‍රෙණ, රළනැමැති හසනා
ග්‍රයෙන්; ශෛන: සෙමෙන්; සශබ්දම්, ශබ්ද සහිතකොට; නිතමඛ
ගාගෙ: නිතමඛගාගෙහි; වතස්ථාලයාමාස, පහලි.

35 තසං වනිතා ජනසං, ඒ අඛනනා ජනයාගේ; අවගාහෙ, බැස්
මෙහි; පිනනිතම් වෛකු:—පින, පිරුණවූ; නිතම් වෛකු:, උතුල

36 ක්‍රිඩා පරික්‍ෂාහ රසෙණ් නාසා-
මුත්සාරිතෙ පඛන ජරෙණ් ජාලෙ
කුසුමහ රක්‍ෂාදිව කළුකානන්
කෘතං බහාසෙ^මබ්බ රුහාකරමහා.

37 රමාහිරුකසන්වක දණ්ඩ මග්‍රෙ
සමනාවිතං නවජ්ජයා සරෙජම්
ඉඤ්චරණ මුද්ධාරි පඛිකති-
දීපනා මෘදුජ්වෙව ජනසා ශකති.

38 බාලා පරිජවඩහ සුඛාස පතන-
රනසජ්ජලාවාරිත මුතින් යාතු;
විෂ්‍යායබ්බෙව මලා මපාමබ්බව
ව්‍යථි; ප්‍රසාදෙහි ජබාශයානාම්.

විජිත්; දුර්කෘත; දුරුකරණලද්දව; තනු(සු), කෘශව; උදරෙෂු, උදර
සෙති; ලබ්ධිප්‍රවේශ; ලද්දවු ප්‍රවේශ ඇති; සරසතරඩහ; විල් රළ
නෙම; අථ, ඉක්කිත්තෙන්; සතබ්බෙහ; සතන්සෙන්; උදසෙ, දුරුක
කරණලදී.

36 නාසාම්, ඒ අඩනනාවන්ගේ; ක්‍රිඩා පරික්‍ෂාහ රසෙණ, ක්‍රිඩා
පරික්‍ෂාහ වෙගයන්; පඛන ජරෙණ්ඡුජලෙ, පිසුම්රෙණ් සමුතස;
උත්සාරිතෙ (සති), පහරණලද කල්හි; තත් අමුරුහාකරමහා, ඒ
පිසුම්විල් ජලයනෙම; කුසුමහ රක්‍ෂාත්, වණුක් මලින් රැඳුවාවු;
කළුකාත්, කළුකසෙකින්; කෘතංමිව, අදනාලද්දක්කුමන්; බහා
සෙ, * තෙබ්බෙ.

37 රමාහි, අගනන් විසින්; අග්‍රෙ, අභිමුඛයෙහි; උතකණ්වක
දණ්ඩම්, උදග්‍රාවු කවු දඬු ඇති; † සරෙජම්, පද්මය; ඡීදයා, ඡේදන
සෙන්; තසමනාවිතම්, සමනාවනා නොකරණලදී; ඉඤ්චරණම්,
ඉඤ්චරයන්ගේ; පඛිකති, පඛිකතිනොමේ; උද්ධාරි, උදුරණලද;
(ඵඤ්මැසි.) ජනසා, ජනශාගේ; ශකති, ශකතිනොමේ; මෘදුජ්වෙ
ව, මෘදුත්කෙරෙහිම; දීපනා, දිලියෙන්නි.

38 බාලා පරිජවඩහ සුඛාස—බාලා, බාලාවගේ; පරිජවඩහසුඛාස,
ආලිඛන සුඛපිණිස; අසනජ්ජලාවාරිතමුතින්—අසනජ්ල, ජලාභාසන
රසෙති; අවාරිත, මුවාකරණලද; මුතින්, ගරිර ඇතිව; යාතු, යන්
නාවු; පතන; ස්වාමිකව; අපාම්, ජලයන්ගේ; බ්බෙමලාමි, විමලකය;
විෂ්‍යාස, විෂ්‍යා පිණිස; බ්බව, ඩී; (ඵඤ්මැසි.) ජබාශයානාම්, ජලා
ශයන්ගේ නොහොත් ජබවු ආශය ඇත්තවුන්ගේ; ප්‍රසාද; ප්‍රසාදය;
ව්‍යථිකි, ව්‍යථිගි.

* ආබහාසෙ—සත්ත.

† කවුඇති දඬු—සි සත්ත.

39 හෘදිනා නිලිනෙන සරෙප් ඡණ්ඩ
 යොමිද්විනියෙන නරබ්පෙන
 උත්සාරිනා වත්තු මිවා පරසාං
 කණ්ණාතන මිසුර්නිතිනාවතංසම්.

40 නාපෙණ කෙලි කලහෙ ‘පරසා-
 ශ්විනනව්‍යුතසාමබ්බජි පලාගෙ
 භාරසා විචි කණ්ණා: සම්පෙ
 පුච්ඡිතා: සංවරණ නාහුවන්.

41 ක්‍රිඩා විමලේච්ඡවලසසා නිනන
 භුජිසා විරෙහප විකාශා ඛණ්ඩම්
 ස්වච්ඡ ජලෙ බාල මාණල හඬන
 ශබ්දානාභාසා ශබ්ධ මයසා හංසා.

42 රෙඛා ලතා මණ්ඩපයාන කාන්තා
 සමිභාගතා: සප්ත කාන්තාදෙ
 රරෙහ රජාන මච්චාලිකා-
 ද්‍රව්‍යාස මුක්තා: කලහංසනාදා:

39 සරෙප් ඡණ්ඩ, පිසුම් සමුහයෙහි; නිලිනෙන, සැතපුනාවූ; යොමිද්විනියෙන, අභ්‍යන්තර දෙවනකොට ඇති; නරබ්පෙන, රජහු විසින්; උත්සාරිනා, නතරලද්දවූ; හෘදිනා, හෘදියෙන්; පරසාම, සෙසු අභ්‍යන්තර; නිතිතාවතංසම්—නිතිත, පිහිටුවනලද; අවතංසම්, කණිපුර ඇති; කණ්ණාතන, කණ්ණාතනයට; වත්තුමිව, කියන්ටමෙන්; ර්සා, ගියෝ.

40 නාපෙණ, රජහු විසින්; කෙලි කලහෙ, ක්‍රිඩා කලහයෙහි; අපරසා, අනිත් අභ්‍යන්තර; අබ්බජි පලාගෙ, පිසුම් පත්ති; ජිනන ව්‍යුතසා—ජිනන, සිද්ධාලදින්; ව්‍යුතසා, ගිලිසුණුවූ; භාරසා, භාරයාගේ; සම්පෙ, සම්පයෙහි; පුච්ඡිතා, පලමුකොට සිටියාවූ; විචි කණ්ණා, තරඬනලෙගයෝ; සංවරණනි, සංවරණවූවාහු; (මිවාකරන්තාහු;) අහුවන්, වූ.

41 ක්‍රිඩාවිමලේ, ක්‍රිඩාවිමලයෙහි; ස්වච්ඡ, ප්‍රසන්නවූ; ජලෙ, ජලයෙහි; හිනන, බිදියාලදින්; භුජිසා, ගිලිසුණුවූ; ශබ්ධමයසා, ශබ්ධමයවූ; වලසසා, වලසාගේ; ඛණ්ඩම්, ඛණ්ඩය; හංසා, හංසතෙම, බාලමාණල හඬන ශබ්දානාභාසා—බාලමාණල හඬන, ලාභනලු කෙඩක්කි; ශබ්දා, ශබ්දායෙන්; අභාසා, ගන්තාලද්දේ; විකාශා, ඇද; විරෙහප, දුම්.

42 රෙඛාලතා මණ්ඩපයාන කාන්තා සමිභාගතා—රෙඛා, තට සම්පයෙහි; ලතා මණ්ඩප, ලිය මඩුවට; යාතා, ගියාවූ; කාන්තා, කා

43 නිරුඛ්‍යාසසුර්තාධරොන්ධි:
සද්‍ය: සමාවිජ්‍යාත රොමහමී:
ජලාව මගනාප්‍රමදෙප ගුණි-
රුද්භාසකසකසා බහුව ගණ්ඩි.

44 චූලං යදිදං කමලං කිමෙව-
මනෙව නිලොක්‍යලයොවිකාශ:
ඉත්තතත ශබ්දා වදනං සුද්ධා
හංස:සිෂෙවෙත සරසාරතතත:

45 සුගන්ධි නිත්‍යාස ගුණවකාශවං
මුඛපතතතං කරපලලවෙත
දුර්ව මතකසලිලප්‍රවේශාත්
තතතජ් කාවිද් හුමරි සමුගම්.

කාවයෝ; (කලයෝ) සමෙකාගතා; සමෙකාගතයන්; කාවිතාදෙ,
මෙවලානාදය; සපිති (සති), පැතිරෙණ කල්හි; අථ, ඉක්බිත්තෙන්;
උත්තාස මුක්තා:—උත්තාස, හසින්; මුක්තා; හරණලද්දු; කලහංස
නාදා; කලහංසනාදයෙන්ම; රුජතම්, රජහු; වාලිකාත්, අප්‍රිය
යෙන්; රරසා, රසාකෙළේ.

43 නිරුඛ්‍යාසසුර්තාධරොන්ධි:—නිරුඛ, වලකනලද; භාස, භා
සයෙන්; සුර්ත, සැලෙන්නාදු; අධරොන්ධි, අධරොන්ධි ඇත්තාදු;
සද්‍ය: එකෙණෙහි; සමාවිජ්‍යාත රොමහමී:—සමාවිජ්‍යාත, පහල
කරණලද; රොමහමී, රොමහමී ඇති; තසා, ඒ රජහුගේ; ගණ්ඩි,
කපොලයනෙම; ජලාව මගන ප්‍රමදෙප ගුණි:—ජල, ජලයෙහි;
අවමගන; ගැලුනාදු; ප්‍රමද, අඩගනාවගේ; උපගුණි, ආලිඛගන
සම්බන්ධ; උද්භාසනා, දෙකකදුගේ; (පහලකරන්නේ) බහුව, වි.

44 ඉදම්, මේ; යදි, ඉදින්; චූල්ලම්, පිපියාදු; කමලම්, පද්මයෙක්
විනම්; අනෙව, මෙහිම; එවම්, මෙසේ; නිලොක්‍යලයො, නිලොක්‍ය
ලයන් දෙදෙනාගේ; විකාශා, ප්‍රබෝධය; කිම්, කිමෙන්දහි; ඉති,
මෙසේ; ආතතශබ්දා:—ආතත, ගන්නාලද; ශබ්දා, ශබ්දා ඇත්තාදු;
හංසා, හංසනෙම; සරා, විල, තරනතා; පිතිතන්තාදු; සුදතනා, සුද
තියගේ; වදනම්, මුහුණ; නසිෂෙවෙ, නොසෙවියේ.

45 කාවිත්, එක්තර අගනක් නොමේ; සුගන්ධි නිත්‍යාසගුණව
කාශම්—සුගන්ධි, ගොහනදු ගනි ඇති; නිත්‍යාසගුණ, නිත්‍යාසගුණ
යෙන්; අවකාශම්, අදනාලද්දු; මුඛ, මුඛයෙහි; පතනම්,
හෙන්නාදු, කරපල්ලවෙන, හසන පල්ලවයෙන්; දුර්වරම්, නොවැ
ලකියනැක්කාදු; හුමරි සමුගම්, හුමරි සමුගයා; අතකසලිලප්‍රවේ
ශාත්—අතකසලිල, ජලාතාතතරයට; ප්‍රවේශාත්, “ප්‍රවේශයෙන්”;
තතතජ්, හඬ.

46 මනෙසානාචිනාංශුක පෘෂ්ඨ ලක්ෂ්ණ
කාඤ්චි මණ්ඩ්‍රාස කුතුහලෙන
ආක්‍රාය මුක්තා පතිතඛමෙකා
සන්ත්‍රාස භූගනත්‍ර විරං චකම්පෙ.

47 නතතජනො සව්‍යපදෙශ මනා
ව්‍යුදසනවාසා: සලිලං නාපෙණ
සානප්‍රසූකො (හි) ජනංගුනකති
කිචි විපතො: කපටප්‍රයෝගො.

48 හානානතරියා හාදයෙශවරෙණ
ව්‍රිබොපතප්‍රාපයස: ප්‍රසාදත්
ව්‍යථිප්‍රණමා ශ්‍රුතිපාත වෘතති:
කාචිජ්ජලං සමිත්‍රමයාඛිභූව.

46 එකා, එකක්තොමෝ; මත්සොන, මත්සයක්ත්‍ර විසින්; වි
නාංශුක පෘෂ්ඨ ලක්ෂණ කාචිමණ්ඩ්‍රාස කුතුහලෙන—විනාංශුක පෘ
ෂ්ඨ, විනවසුනු පෘෂ්ඨයෙහි; ලක්ෂණ, පැනෙන්නාවූ; කාඤ්චිමණි, මෙ
බලාමණිත්‍රයේ; ග්‍රාස, කබලකිරීමෙහි; කුතුහලෙන, කුහුලින්; උප
තිතමිබම්, නිතමිබ සම්පයෙන්; ආක්‍රාය, ආක්‍රාණයකොට; මුක්තා, හ
රණලද්දී; සන්ත්‍රාස භූගනත්‍ර—සන්ත්‍රාස, හසින්; භූගන, බිඳිනා
ලද්දවූ; හ්‍ර, බැමැතිව; විරම්, බොහෝ කලක්; චකම්පෙ, කම්පාවූ.

47 නාපෙණ, රජතු විසින්; ව්‍යුදසනවාසා:—ව්‍යුදසන, පහකරණ
ලද; වාසා, වසනු ඇත්තාවූ; අනත, අනිකක්තොමෝ; සලිලම්, ජල
ය; සව්‍යපදෙශම්, වෘජ සහිතව; නො තතතජ, නොහළු; (එසේමැ
සි.) සානප්‍රසූකො, තත්හි කරණලද්දවූ; කපටප්‍රයෝගො, ජල(වාවූ)
ප්‍රයෝගය දෙහෝ නොහොත් වඩා ප්‍රයෝගය; ජනම්, ජනයා; වි
පතො: විපතියෙන්; කිචිත්, සමහරතැනෙක්හි; භූගනති(හි), ර
ක්ෂාකෙරේමැසි.

48 හාදයෙශවරෙණ, වල්ලභයා විසින්; හානානතරියා—හාන,
හන්නාලද; අනතරියා, වසනු ඇති; පයසා, ජලයාගේ; ප්‍රසාදත්, ප්‍ර
සාදයෙන්; ව්‍රිබොපතප්‍රාපයස:—ව්‍රිබා, ලජ්ජායෙන්; උපතප්‍රාප, නවනලද්
දවූ; කාචිත්, එකක්තොමෝ; ව්‍යථිප්‍රණමා ශ්‍රුතිපාත වෘතති:—ව්‍යථි,
ව්‍යථිවූ; ප්‍රණමි, ප්‍රණමිතා; අශ්‍රුතිපාත වෘතති, අශ්‍රුතිපාත වෘතති
ඇත්ති; ජලම්, ජලය; සමිත්‍රමයාඛිභූව, ඇලවූ.

49 සාම් ප්‍රබුඩස්ස කුශෙශස්ස
කොශෙ මුඛනාස භිරුඛ දුෂිම්-
සප්ප්‍රත්ථං (භාසාසිත්) කලහංස ශාඛං
නිශශබ්ද මුතබණ්ඩිත විචි (කාවිත්)

50 සඤ්ඤාභිකොද්දම සරසාරඛ
ස්ඤ්ඤාකිරිලෙකා නාපතිං කුචාභාමි
ආභාසා ධානිකා කාතාපවාද
ව්‍යාපාය රමයං මුහුර්ලලෙඛි.

51 නබස්ස (මායිකං) නිජ (මෙව) විචි
වික්ඛාලිතාබ්‍යෙ සප්ථං කුචිකුමාඛකම්
පුරුණ මනාසිපතො පෘථිව්‍ය
දුෂ්ඨා පරං සංශය මාලලෙඛි.

52 කිංග්‍රජ හංසස්ස ශශාඛක ඛිම්-
ව්‍යායා මුෂ්ඨෙවුරියං ප්‍රවාලෙය
බබාහු ගාකොප්ථලකෙ ශරග්‍ර-
වෙජ්ඣෙජ්ජි ද්‍රුග්‍රාහු සරෙජ් කානාන.

49 (කාවිත්, එක්තර අනන්තොමෝ;) සාම්ප්‍රබුඩස්ස, අඛන්තිපියා
වූ; කුශෙශස්ස, පද්මයාගේ; කොශෙ, ගඬියෙහි; මුඛනාස නිරුඛ
දුෂිම්—මුඛනාස, මුඛ තිබීමෙන්; නිරුඛ, වලකනලද; දුෂිම්,
ඇස්ඇති; කලහංසශාවම්, කලහංසයොතයා; සප්ප්‍රත්ථම්, සපයී කරණ
පිණිස; නිශශබ්දම්, ශබ්ද රහිතකොට; මුතබණ්ඩිත විචි—මුතබ
ණ්ඩිත, කඩකරණලද; විචි, රළ ඇතිව; (අයාසිත්ති,) ගියායෙයි.

50 එකා, එක් අනන්තොමෝ; සඤ්ඤාභිකොද්දම සරසාරඛ
රසනස්ඤ්ඤාකිරි—සඤ්ඤාකිරි, අලලනලද; උද්දම, උඩගවූ; ස
රසාරඛ, විජ් රළින්; ස්ඤ්ඤාකිරි, දමනලද්දනම්ව; නාපතිම්, ර
ජහු; කුචාභාමි, සතනවයෙන්; ආභාසා, පැහැර; ධානිකා කාතාප
වාදවායාපරමාසම්—ධානිකා, බුහුටිබැවින්; කාතා, කරණලද; අපවාද,
අපවාදයාගේ; ව්‍යාපාය, පහවීමෙන්; රමයම්, මනොඥකොට; මුහුරු,
එකෙණෙහි; මාලලෙඛි, එල්ලුව.

51 අනා, අනික් අනන්තොමෝ; පෘථිව්‍ය අතිපතො, පෘථිවි
රශාගේ, විචි වික්ඛාලිතාබ්‍යෙ—විචි, රළින්; වික්ඛාලිත, සෝදනලද;
අබ්‍යෙ, ශරීරයෙහි; පුරුණම්, පුරුණවූ; සප්ථං කුචිකුමාඛකම්—සප්ථං,
ව්‍යාප්තවූ; “කුචිකුමාඛකම්”, කුචිකුම වින්ත ඇත්තාවූ; නිජ (මෙව),
ස්වකීය (ම) වූ; නබස්ස, “නබසාගේ”; (මායිකම්) මායික; දුෂ්ඨා, දුක;
අපරම්, අනික්; (සංශයම්), ශ්‍යාමාවත්; මාලලෙඛි, එල්ලුව.

52 ශශාඛක ඛිම්ව්‍යායාමුෂ්—“ශශාඛක ඛිම්බ, වක්‍ර ඛිම්බයාගේ;

53 භාෂිතාය මිඤ්චර මධ්‍යපාත
සමාර්තෙසසද්දසුති රඤ්ජිතොක්ඛ
ආදනනක්ඛාදු මන:පරගං
(සමපක්ඛ ශොභාමුන) සනාතිධාය.

54 පද්මා පදං පද්ම වතො(සු) භිනන
විවි කණ්ණරු දුත යාවකාඛකම්
වක්‍රෙවිරං චාරුත (යා)ක්ඛ ලොභා-
ද්දනස කාසා මපි තත්‍ර තකී:

55 යාතොක්ඛාඛක: පතිත: පුරුසමිත්
බිජ්ඣමෙවංක්ඛ විරිචි සෘජි:
විපාක නිලදසුති පද්ම බිජං
කොශා දුදසෙසති කයාචි දුවෙ.

ජායාමුභ:”, ශොභා පහරණුමු; රජභංසසත, රජ භංසයාගේ; ඉංසං
වමු; මේ වමුනොමෝ (තුඩ); ප්‍රවාලෙය, පබළුයෙන්; බඩාතින්තු,
බදනාලද “දෙහෝ” (නොහොත්); ගණාප්ථාල කෙශරග්‍රවේජ
දෙසු—ගක, ගකයෙන්; උප්ථාල, දිලියෙන්නාවු; කෙශරග්‍ර, කෙ
ශරග්‍රයන්ගේ; ඡේදෙසු, ඡේදයෙහි; සරෙජකාසත, පද්ම ශොභා
යෙන්; දිශ්ඨා (කිං)ක්ඛ, මිබිනාලද දෙහෝ.

53 අයංභාඛක, මේ භාඛගතම; ඉඤ්චරමධ්‍යපාතසමාර්තො:—
ඉඤ්චර මධ්‍ය, ඉඤ්චර මධ්‍යයෙහි; පාත, හිමෙන්තා; සමාර්තො:,
තැසිරීමෙන්; තද්දසුති, ඒ ඉඤ්චර ශොභායෙන්; රඤ්ජිතොක්ඛ, රද
නාලද දෙහෝ; (උත, නොහොත්; සමපක්ඛ ශොභාමි) නිජ පක්ඛ
ශොභාව; සන්තිධාය, උකස්කොට; අත:, මෙයින්; සොදුම්, මධුරමු;
පරගම්, පරග (රෙහෙණු); ආදනනක්ඛ, ගත්දෙහෝ.

54 පද්මා, ශ්‍රීතොමෝ; පද්මවතො (සු), පිපුම්බෙතෙහි; භිනනවිවික
ණ්ණරුදුත යාවකාඛකම්—භිනන, බිදිනාලද; විවිකණ, තරඛගලෙශ
යෙන්; ආර්ද්, ආදුර; දුත, වැහෙනනාවු; යාවක, ලත්තෙන්; අඛකම්,
විත්තිනමු; පදම්, පදය; චාරුත(යා), චාරුතිය කරණකොටගෙන;
ලොභාත්, ලොභයෙන්; විරම්, බොහෝ කලක්; වක්‍රෙක්ඛ, කෙළේ
දෙහොයි; ඉති, මෙසේ; කාසාමපි, සමහර අඛනාකෙනක්නටද;
තත්‍ර, එහි; තකී, සිතිවිල්ල; ආස, වී.

55 අස්මිත්, මෙහි; පුරු, පෙර; පතිත:, හුණුවාමු; භාඛක:, භාඛග
තම; බිජ්ඣම්, බිජ්ඣවට; යාතොක්ඛ, ගියේදෙහොයි;(නොහොත්) වි
රිචිසෘජි:, බ්‍රහමසෘජිතොමෝ; එවංක්ඛ, මෙසේදෙහෝ; විපාකනිල
දසුති—විපාක, මිහිකිරීමෙන්; නිල, නිල්මු; දසුති, ශොභාඅති; පද්ම
බිජම්, පද්ම බිජය; කොශාත්, ගතියෙන්; උදස:, උපුට; කයාචිත්,
එක්තර අභනක විසින්; ඉති, මෙසේ; උචෙ, කීමයි.

56 ප්‍රියෝ පරසන ගලිකානකරියෙ
 ව්‍යාපාරයාමාස දුශෝ නිතඹෙ
 තඛසන යනුච්ඡුත වාරිධාර
 නාලඹභුවාසා මුඛ රචිතො.

57 සායං සමාදය නිකාමපිත
 සුපතචිරෙඵං මුකුලං සරෙජම්
 කාවිත්තරස්ථාලිත දිසි දණ්ඩා
 හතුර්භුවා කුප්පයකික කණ්ණික.

58 සාපදම්නි පදම විලොචනොනොත
 යානෙපතඛෙත විසසජ්ජි හාඛයාන්
 සමුච්ඡවසනෙකාමුද ගත ලබ්ධාන්
 සද්ධානිචාසාරන බාජප බිඤ්ඤාන්.

56 ප්‍රියා, වල්ලභතෙම; අපරසනා; අනිත් අභනකයෝ; ගලිතා
 කතරියෙ—ගලිතා, ගිලිසුණුවූ; අනතරියෙ, වසනඇති; නිතඹෙ, නිත
 ඹයෙහි; දුශෝ, නෙත්‍රවය; ව්‍යාපාරයාමාස, මේභෙසි; තඛසනයනු
 ච්ඡුතවාරිධාර—තත්, ඇගේ; හසනයනු, හසනයනුයෙන්; ව්‍යුත,
 ගිලිසුණුවූ; වාරිධාර, ජලධාරනොමෝ; අසා, ඔහුගේ; මුඛරචිතො,
 මුඛ පද්මයෙහි; නාලම් බඳුව, නලවූ.

57 කාවිත්, එක් අභනක්තොමෝ; සායම්, සවස්වේලෙහි; නිකා
 මපිත සුපතචිරෙඵම්—නිකාම, අත්‍යවේශයන්; පිතා, බි; සුපත, නිදා; චි
 රෙඵම්, හාඛයන් ඇති; මුකුලම්, මුහුලුවූ; සරෙජම්, පද්මය; සමා
 දය, ගෙහා; කරස්ථාලිතදිසිදණ්ඩම්—කර, හසනයෙන්; ආස්ථාලිත,
 පහරණලද; දිසිදණ්ඩම්, දිග් දඬු ඇත්තා; භුවො හඬු; පාචිච්ඡෙර
 යාගේ; කණ්ණි, කන්හි; කුප්පයකික, * කැඬවූ.

58 සාපදම්නි, ඒ පදම්නිතොමෝ; පතඛෙත, සුසඳු; යානෙ (සති),
 ගිය කල්හි; සමුච්ඡවසනෙකාමුද ගත ලබ්ධාන්—සමුච්ඡවසන්, පි
 පෙත්තාවූ; කොමුදගතා, කොමුද ගතයෙහි; ලබ්ධාන්, ලබ්ධවූ;
 හාඛයාන්, හාඛයන්; පද්මවිලොචනොනොත, පද්මවැටැති නෙත්‍ර
 යෙන්; සද්ධානි, මහත්වූ; උචාසාරන බාජප බිඤ්ඤාව—උචා, උසුල
 නලද; අපත, අපත් සහිතවූ; බාජප බිඤ්ඤාව, බාජප බිඤ්ඤාමෙන්;
 විසසජ්ජි, හඬු.

59 ඥානංපති වාසරජඛගමානාං
පයඝාය විශ්‍රාම පරථි තනෙත්‍රා
එකත්‍ර මජ්ජිමනිකානි වාරි සිංහා-
රනෙත පභෙතා තාකමලාකරමනා.

60 සරෙජිති තසර්භුක මුකතා
මුර්ව්භාතරෙව සතිමිතා විරෙජෙ
නිද්‍රිතානාමෙතාප නිමිලිතාකි
රුද්ධාං මාණලි වලයං දධානා.

61 කාතොපකාරසා නිධාය ජග්මු-
ඵයංවයොරමුරුතා කරසා
තාඛතාවලිජ්වජන මායනාකි
පද්මෙත්‍ර දන්තවිජ්ජ යාවකම.

59 වාසර ජඛගමානාමපති, දිවස ජඛගමපති දෙදෙන; පයඝාය විශ්‍රාම පරථි තනෙත්‍රා—පයඝාය, ක්‍රමයෙන්; විශ්‍රාම, පැනපීමහා; පරථි, පරථිහා; තනෙත්‍රා, ප්‍රධානකොට ඇත්තෝයයි; නුනමි, හඬමි; (එසේමැයි.) එකත්‍ර, එකක්හු; සිංහා: අධිවාරි, * සාගර ජලයෙහි; මජ්ජිමනිකානි (සති), ගැලෙන කල්හි; අනා, අනිකා; තාකමලාකරමනා; ඒ පිහුම් විල් ජලය; පභෙතා, හළි.

60 සරෙජිති, පිහුම්විල්තොමෝ; තසර්භුක මුකතා—තත්, මහ විසින්; පර්භුකත, අනුභවකොට; මුකතා, කරණලද්දී; මුර්ව්භාතරෙව, මුර්ව්භාතයෙන් ආතුරයකවීමෙන්; සතිමිතා, නියවලවි; විරෙජෙ, හෙ බිබු; (කිං විශිෂ්ටා සරෙජිති? කිං විශිෂ්ටා මුර්ව්භා?) නිද්‍රිතානාමෙතාප නිමිලිතාකි—නිද්‍රි, නිද්‍රියෙන්; ආසාන, ගන්නාලද; අමෙතාප, පද්ම නැමැති; නිමිලිත, පියනලද; අකි, ඇස්ඇත්තා; (තොභොත්) නිද්‍රියෙන් ගන්නාලද පද්මවැනිවූ පියනලද ඇස්ඇත්තා; රුද්ධමි, හත්තවූ; මාණලිවලයමි, නෙලුඹුදලිතැමැති වලලු; දධානා, උසුලන්නා; (තොභොත්) මාණලිවලයමි, නෙලුඹුදලිවැනිවූ වලලු; දධානා, උසුලන්නා; (සරෙජිති තසර්භුක මුකතා මුර්ව්භාතරෙව සතිමිතා විරෙජෙ.)

61 ආයනාකි, දිගැසියෝ; කාතොපකාරසා, කරණලද උපකාර ඇති; අමුරුතාකරසා, පද්මාකරයාගේ; වයො, දෙකෙක්හි; වයමි, දෙකක්; නිධාය, පිහිටුවා; ජග්මු, ගියෝ; භාඛතාවලිත්‍ර, භාඛතාවලියෙහි; අජනමි, අජනෙද; පද්මෙත්‍ර, පද්මයෙහි; දන්තවිජ්ජ යාවකම, අධර යාවකයද (යන); වයමි, දෙක; නිධාය, පිහිටුවා; ජග්මු, ගියෝ.)

* සිංහා අයංවාරි—සත්ත.

62 සරු සහංසං සහකාමිනි-
 චිහාය තුලොත වෘෂවාහනසා
 විභූෂිතො ලම්භිත භූෂජානි-
 රධාසන සෞඛං වසුධාධිතාථි.

63 ආකාපට දුෂ්ටිගනසා ලක්ෂ්මන
 ලක්ෂ්මි භූජා වාසරසකිහාජි
 කාවිත්තුවා නමුතනුභිහාසෙ
 බාලා සවාලව්‍යජනෙනපාණි.

64 සකුඛකුමසත්‍රි කුම මණ්ඩලද්‍රුති
 ප්‍රවාසිනි වෙනසි විතතයාතුර
 නිධායනාපං තපනා පතනසෙ
 විලොලවිවා වපරනන සාගර

62 වෘෂවාහනසා, * උච්චරයාහා; තුලා, සදුගෙ; වසුධාධිතාථි, පෘථිවිචරනෙමි; සහංසම, හංසයත් සහිතව; සරු, විල; කාමිනිති සසත, අඛිනතාවන්හා එක්ව; විහාස, හැර; විභූෂිතා, හොබවන ලද්දේ; ලම්භිත භූෂජානි—ලම්භිත, පමුණුවනලද; භූෂ, හෙබවිම් ඇති; ජානි, අමුවත් (අඛිනතාවත්) ඇත්තේ; සෞඛමි, ප්‍රාසාදයට; අධාසන, පිහිටියේ.

63 වාසර සකිහාජි, දිවස සකි සෙවුනාව; ගහනසා, ආකාශ යාගේ; ලක්ෂ්මන, ශෝභායෙන්; ආකාපටදුෂ්ටි, අදනාලද ඇස්ඇත්තාව; කුමානමුතනු—කුම, තනසෙන්; ආනමු, නැමුනාව; තනු, ශරීර ඇත්තාව; සවාලව්‍යජනෙනපාණි—සවාලව්‍යජන, වාලව්‍යජන සහිතව; එකපාණි, එක් අතක් ඇති; කාවිත් බාලා; එක්තර අභනක්තොමේ; ලක්ෂ්මිහුජ, රජු විසින්; බහාසෙ, බණනලද.

64 සකුඛකුමසත්‍රි කුම මණ්ඩලද්‍රුති—සකුඛකුම, කුඛකුම සහිතව; සත්‍රි, සත්‍රියගේ; කුම මණ්ඩලද්‍රුති, කුම මණ්ඩලයට බදුවූ ශෝභා ඇති; අසො, තපනා, මේ සුසංතම; විතතයා, සිතිවිල්ලෙන්; ආතුර, ආතුරව; ප්‍රවාසිනි වෙනසි, විරහිණිත්ගේ සිත්; තාපමි, තාපය; නිධාය, පිහිටුවා; විලොල විවො—විලොල, වපලවූ; විවො, රළ ඇති; අපරනන සාගර, පශ්චිම සාගරයෙහි; පතනි, බත්.

* “කුලකමේරකුලොපමිතං තෘතීයාත්‍යතරසකමි”

- 65 ඉයං තනුභාසර සන්ධිවාරිණී
ජගත්සාරොජා විදුම හඬන ලොහිති
සමංවිධනන මුකුලං සරෝරුභෛර
හිරණ්‍ය ඛානො රජිහසන පඩනජමි.
- 66 අයංප්‍රමාණං පයසං පයොනිධො
නිමජ්ජ්‍ය සන්ද්‍රැශීයතිව භානුමාන්
කරණවිවි වලයසං මසනකො
විභාව්‍යමානසුරිතාග්‍ර කොටිනා.
- 67 වික්ෂිණිණි සන්ධාරණිතං ශතක්‍රතො-
දීශ්‍යප්‍රදෙශා දහනිජ්ජතතතමා
පතඩගතෙජ්‍ය පරිතාපලොහිතං
ජගත්ක්‍රමණවුජතිව නිච්ඡිති.
- 68 හිමාංශු බිඹෙ පුරුකුද්ධිමුඛ
සමිතාශ්‍රිතං බිභුතිකොමලද්‍රව්‍යො
විසාජ්‍යමානං තමසා නහසනලං
ජහාති නිඛේක මිවාජනිති.

65 වාසර සන්ධිවාරිණී, දිවස සන්ධියෙහි හැසිරෙන්නාවූ; විදුම හඬන ලොහිති, පබ්ඨකඩක්සේ රන්වූ; ජගත්සාරොජා, බ්‍රහ්මයාගේ; ඉයංතනු, මේ මුනිහිටතාමෝ; හිරණ්‍යඛානොරජි, රජවරයාගේද; හසන පඩනජමි, සස්ත පද්මය; සරෝරුභෛසමමි, පද්මයන්හා එක්කොට; මුකුලං විධනන, මුහුලුකෙරේ.

66 අයංභානුමාන්, මේ සුයෑගෙම; පයොනිධො, සාගරයෙහි; නිමජ්ජ්‍ය, ගැලී; විවිචලයසං, තරඬන චක්‍රයාගේ; මස්තකක, මස්තක යෙහි; විභාව්‍යමානසුරිතාග්‍රකොටිනා—විභාව්‍යමාන, පහලවනු ලබන්නාවූ; “සපුරිත, සාදිතවූ” නොභාවත් සැලෙන්නාවූ; * අග්‍රකොටිනා, අග්‍රකොටිඇති; කරණ, රැස්මියෙන් නොභාවත් සස්තයෙන්; පයසං, ජලයාගේ; ප්‍රමාණමි, ප්‍රමාණය; සන්ද්‍රැශීයතිව, දක්වති සිතමි.;

67 වික්ෂිණිණි සන්ධාරණිතමි—වික්ෂිණි, විසුලාවූ; සන්ධාරණි, සන්ධාරණයෙන්; අරුණිතමි, රත්කරණලද්දවූ; ශතක්‍රතො, ශතයාගේ; දීශ්‍යප්‍රදෙශාත්, දික්පෙදෙසින්; අභිනිජ්ජතතමා—අභිනිජ්ජතත්, නික්මෙන්නාවූ; තමා, අභිකාර ඇති; ජගත්, ලොව; පතඩගතෙජ්‍ය පරිතාප ලොහිතමි—පතඩග, සුයෑයාගේ; තෙජ්‍ය පරිතාප, තෙජස් සන්ධාපයෙන්; ලොහිතමි, රන්වූයේ; ක්‍රමණ, ක්‍රමයෙන්; නිච්ඡිති, නිවීමට; වුජතිව, යෙසි සිතමි.

68 කොමලද්‍රව්‍යො, මනෝඥවූ ගොසා ඇති; හිමාංශු බිඹෙ, චක්‍ර බිඹය; පුරුකුද්ධි මුඛමි—පුරුකුද්ධි මුඛ, ඉන්ද්‍රියමුඛ

* පහලවනු ලබන්නාවූ දෙහෝනොභාවත් සැලෙන්නාවූ—සත්ත.

69 අභේච වසනවසරෙ වච්ඡත්‍රියා
සමික්ඛා නිජ්ඣ මුපනිත මාසව්‍යා
අපායසනප්‍රමද මද්‍යසා
සබ්බද්ධිතසං මධ්‍යමිතිනාදරා.

70 ප්‍රියොපනිතං පිට්‍රොකොඛිවාසිතං
නාපසා ගණ්ඨම මධ්‍යප්‍රකාමනා
බහුව දන්තවල්ල පල්ලවසාද
නිපිත පානාවසරෙපදංශකා.

71 ප්‍රියොණ වධ්වා මධ්‍යලාසිකොසලං
විපක්ඛගොත්‍රොණ නිගදා ලමිතිනම්
අපිත මපාසා විධාය රහවත්
තනාන සදා ශ්‍රමවාරි ගණ්ඨයො.

යට; සමිතසුමි, හාසසු, බිහුති (සති), උපුලන කල්හි; අජනනි
නා, අජනනට බඳුනු ගොනා ඇති; තමසා, අඩකාරයෙන්; විස,
ජාමානම්, හරණ ලබන්නාවූ; නතසතලම්, ආකාශනලයනෙම; නි
මොකම්, සැලපට; ජහානිව, හරිසි සිතමි.

69 අථ, ඉත්තිත්තෙන්; එවම්, මෙසේ; අසා, මොහුගේ; වච්ඡත්‍රි
යා, වචනත්‍රයගේ; නිජ්ඣම්, නිජ්ඣාව; සමික්ඛා, බලා; අවසරෙ, අව
සරයෙහි; ආසායා, ආසායයෙන්; උපනිතම්, එළවනලද්දවූ; මධ්‍ය, ම
ධුව; මද්‍යසා, මෙදෙන් අලසවූ; සබ්බද්ධි ගිරා—සබ්බද්ධි, පැකිලෙන්
නාවූ; ගිරා; හෙපල ඇති; ලමිතිනාදරා—ලමිතින, පමුණුවනලද;
අදරා, අදර ඇති; ප්‍රමදා, අභිගතාවෝ; * තම්, ඔහු; අපායසනා,
පෙවූ.

70 ප්‍රියොපනිතම්—ප්‍රියා, ප්‍රියාව විසින්; උපනිතම්, එළවනලද්දවූ;
අඛිවාසිතම්, සුවද කරණලද්දවූ; ගණ්ඨමධ්‍ය, කපොල මධුව; ප්‍රකාම
නා, අතාපියෙන්; පිට්‍රොකොඛි, බොන්නාවූ; නාපසා, රජහට; තදා, එ
කල්හි; දන්තවල්ල පල්ලව, අධර පල්ලවයනෙම; නිපිත පානාව ස
රෙපදංශකා—නිපිත, බොනලද; පානාවසර, පානාවසරයෙහි; උප
දංශකො බහුව, අවුලවි.

71 ප්‍රියොණ, වල්ලහයා විසින්; ලාසිකොත්පලම්—ලාසිත, උපුල්
වනලද; උසලම්, උසල ඇති; විපක්ඛගොත්‍රොණ, විපක්ඛ සත්‍රියගේ
නමින්; නිගදා, කියා; ලමිතින, පමුණුවනලද්දවූ; මධ්‍ය, මධුවනෙම;
වධ්වා, වධුව විසින්; අපිතමපි, බොබොනලද්දේ; සදා, එකෙණි
හි; අසා, ඇස; රහවත්, රත්පැහැ ඇත්තා; විධාය, කොට; ගණ්ඨ
යො, කපොලවයෙහි; ශ්‍රමවාරි, ශ්‍රම ජලය; තනාන, පැතිරවි.

* අභිගතාවන්—සත්ත.

72 නිව්වාලියෙකුරුමුකුලය මුඛයේ
කරෙණ භිතෙසති සජීරිකාතා
ප්‍රියෙකුණසාප්‍රති බිඳුමාවරත්
සරෙජකාතාං මධුහාපී භාජනෙ.

73 සියාසුනා පඩකප් ගඟී සෝරහං
මුඛංතදියං ප්‍රතිබිඳු මුඛිනිනා
සමන්තමෙව නරභිනිතාසවෙ
මුහුසවකමෙප චෂකෙ හිමාංශුනා.

74 විලාස වනෙත මද සුණ්ණලොවනා
නිරූපයනතා ශුචිරූපා භාජනෙ
සජිතසා මුත්තා මධුනොන පජ්ඣරෙ
සරූප මිනුප්‍රතිරූප ගොපිතමි.

75 විධුසමානා දපි පුච්චිමාසව:
ප්‍රවාච්චාමන මනනා සාධිතමි
සරංඝතාසං හාදයෙ විලොචනෙ
බබන්ධරගංඝු මුඛෙඝු සෝරහමි.

72 මුඛයෙහි, මුඛ වක්‍රයාගේ; නිව්වා, ගොභායෙන්; (නොභාගත්) සජීරිකාතා, වක්‍රයාගේ; කරෙණ, හස්තයෙන්; අභුරෙ, පද්මය; මුකුලයමි, මුහුදු බවට; නිතෙ(සති), පමුණුවනලද කල්හි; ප්‍රියෙකුණසා, ප්‍රියෙකුණයාගේ; ප්‍රතිබිඳුමි, ප්‍රතිබිඳුයනෙම; මධුහාපී, මධුසෙ වූනාදු; භාජනෙ, භාජනයෙහි; සරෙජකාතාමි, සරෙජකාතාය; ආවරත්, කෙලේ.

73 පඩකප් ගඟී සෝරහමි—පඩකප් ගඟියට බඳුනු; සෝරහමි, සු වද ඇති; තදියමි මුඛමි, ඇ පිළිබඳවු මුඛයට; සියාසුනා, යාපිනු; ප්‍රතිබිඳු මුඛිනිනා, පිළිබිඳු ශරීර ඇති; සමන්තමෙව, මදන සහිත යක්ෂුවැනිදු; හිමාංශුනා, වක්‍රයාවිසින්; නරභිනිතාසවෙ—නරභිනිතා, සජානවු රලුඇති; ආසවෙ, ආසවඇති; චෂකෙ, ඔබිමිහි; මුහු, එකෙ නෙහි; වකම්පෙ, කම්පාවීමයි.

74 මදසුණ්ණලොවනා—මද, මදයෙන්; සුණ්ණ, බමන්නාදු; ලොවනා, ඇස්ඇති; මුත්තා, බොලඳුනු; විලාසවනා, විලාසවනිනු; නිරූපයනතා, බලන්නානු; ශුචිරූපාභාජනෙ—ශුචි, “පවිත්‍ර”නු; රූපාභාජනෙ, රජතභාජනයෙහි; සජිතසා, පිහිටියාදු; මධුනා, මධුනු නේ; ඉඳු ප්‍රතිරූප ගොපිතමි—ඉඳු ප්‍රතිරූප; වක්‍රබිඳුයෙන්; ගොපිතමි, සහවනලද්දු; රූපමි, රූපය; නව්ජජ්ඣරෙ, නොදත්තු.

75 ආසව, ආසවනෙම; මානාත්, මානයෙන්; ප්‍රවාච්චාමනමි—ප්‍ර

76 ඉතිප්‍රබන්ධා නිතපානකාතරං
 ප්‍රියාසක නලෙප්‍ර ශසිතං භිශාතාසයෙ
 ව්‍යබොධි යනමධනලවනති වජ්ජිතො
 විධායවාසානති විධාතාතෙජසම්.

77 ජනිති ශයන මුද්ගමසා කාලා
 සමුපනමතානු රකත මණ්ඩලසා
 භුවන ශිරසි කිණ්ණපාද ධාමෙනා
 හවත ඉවංශ්‍රිත තාමසසාහානො.

78 විරමා සච්චයනී හිම රුචිරවාසොසනශිවරං
 කිමද්ධපි ස්වාපසනව මුකුලිතාමෙහාරුහද්දාස
 ඉතිවායං භානුූ ප්‍රමදවන පසනිතා සරසිං
 කතරණානාමෙත්‍රණ ප්‍රහරති විබොධාය තරුණා.

වෘඪ, වැඩියාව; වාමනම්, වක්‍රාවය; අනන්‍යසාධිතමපි, අන්‍යසාධිත නොවූවද; පුච්ඡි, පළමුකොට; විධුය, දුරුකොට; තාසාම්, ඔවුන්ගේ; හෘදයෙ, ලෙහි; සමරම, අනවසාය; බබ්‍රුර්නු, බඳපෑහෝ; විලොචනෙ, නෙත්‍රයෙහි; රහම්, රත්පැහැය; බබ්‍රුර්නු, බඳපෑහෝ; මුඛෙ, මුඛයෙහි; සොරහම්, සොරහය; බබ්‍රුර්නු, බඳපෑහෝ.

76 ඉති, මෙසේ; ප්‍රබන්ධානිත පානකාතරම්—ප්‍රබන්ධ, ප්‍රබන්ධයෙන්; ආනිත, කරවනලද; පාන, පානයෙන්; කාතරම්, බැහැවූ; ප්‍රියාසක නලෙප්—ප්‍රියා, ප්‍රියාවගේ; අසකනලෙප්, අසක යහන්හි; ශසිතම්, හොඳතාව; විධාතාතෙජසම්, බ්‍රහ්මයාට බඳවූ තෙජස් ඇති; නම්, ඔහු; භිශාතාසෙ, පහන්හි; වජ්ජිතා, වජ්ජිත; මධනලවනති, මධනල වත්වූ; වාසනති, වාසනයෙන්; විධාය, කොට; ව්‍යබොධයත්, පෙබෙ වූහ.

77 හවත ඉව, තාවැතිවූ; භානො, සුයනියාගේ; උද්ගමසා, නැති මට; කාලා, කාලයතෙම; සමුපනමති, පැමිණෙයි; ශයනම්, ශයනය; ජනිති, අර; (කිං විශිෂ්ටසා හවතා?) අනුරකත මණ්ඩලසා, රත්වූ මණ්ඩල ඇති; නොහොත් ඇලනාවූ අමාතා මණ්ඩල ඇති; භුවනශිරසි, ලෝවැසා හිස්හි; කිණ්ණපාද ධාමිනා—කිණ්ණ, විසුලාවූ; පාද ධාමිනා, රක්ෂිතයට ස්ථානවූ; (නොහොත්) කිණ්ණ, විසුලාවූ; පාද ධාමිනා, පාදප්‍රභාව ඇති; ස්‍යතනාමසසා—ස්‍යත, නසනලද; තාම සසා, පාප ඇති; (හවත “ඉව” භානො; උද්ගමසා කාලා සමුපනමති යෙනම් ජනිති.)

78 සච්චයනා, රුහියගේ; විරමා, කෙළවරය; හිමරුචි, වක්‍රතෙම; අසනශිවරම්, අසන පච්ඡිත ශිවරයට; අවාසනා, පැමිණියේ; මුකුලිතා මෙහාරුහද්දා—මුකුලිත, මුහුලකරණලද; අමෙහාරුහද්දා, පද්ම

79 සමුහනිෂ්ඨතෙතො නිගමකෑන කිංකාර මපරං
 ගෞතො රුකභීතකා කරවතට ලිනාලි විතතීෑ
 නිරසතෙතො ගෙලා විධුන පෑඵු කණ්ණානන පවතෝර්
 විපාසෙන දන්තා ග්‍රස්ථිතකර මුදසනනන තවමි.

80 පාදෙතෙතෙතන තිෂ්ඨන් පට්ඨපටන රතෙවිඛොධිතසෙත මසුරෑ
 පඤ්චාත් පක්‍ෂෙණ සාභිං විරශයනගුරුං පාදමනං විතතා
 උතප්පලොද්ධුත පක්‍ෂව්‍යුතතිම කණ්ණා වෘජිත්වෘස යථිකං
 (දුෂ්ඨාමාහිතා ඤාධාමොදයමුදිතමුදෙජ්ජාමහතෙතාණධාරිථි.)

නැමැති ඇස්ඇත්තාලු; තව, තිගේ; අඬුපි, අදදක්වා; සොපෑ, නිදිම;
 කුමි, කුමටදැයි; ඉතිව, මෙසේ මෙන්; තරුණ, ශ්‍රද්ධාවලු; අඬුමහානු,
 මේ සුයෑනෙම; ප්‍රමදවන, ගෞරවයාගේ; පයෑනන, පයෑනනගේ
 හි; පරසිමි, විල, ආතාමෙණ, රත්වූ; කරෙණ, රස්මියෙන්, (හසන
 යෙන්;) විබොධය, ප්‍රබොධ පිණිස; ප්‍රහරති, පහරණෙයි.

79 තෙ, තාගේ; එතෙවිපෑ, මේ හස්තීහු; නිගමකෑන කිංකාර
 රමි—නිගම, ගෑඬ්වලයෙන්; කෑන, කරණලද; කිංකාරමි, කිං
 යන අනුකරණ ඇතිකොට; අපරමි, පඤ්චාත්පාදය; ගෞතො, ගෞ
 මෙන්; ආකභීතකා, අදනානු; ගෙලා විධුන පෑඵු කණ්ණානන පව
 තො—ගෙලා, ලිලායෙන්; විධුන, කම්පාකරණලද්දවූ; පෑඵු, මහත්
 වූ, කණ්ණානන පවතො, කණ්ණානුයෙහි පවතින්; කරවතටලිනාලි වි
 තතීෑ *—කරවතට, කමපාලතටයෙහි; ලින, සැගවුනාලු; අලිවිතතීෑ,
 හැඩිති සරණින්; නිරසතො, දුරුකරන්නානු; දන්තාග්‍රස්ථිතක
 රමි—දන්තාග්‍ර, දල අඟි; සිති, පිහිටියාලු; කරමි, අත් ඇති; ආන
 තතවමි, මුඛ තට්ප; උදසා, නහා; සමුහනිෂ්ඨනානි, නැති සිටිත්.

80 හෙ, තාගේ; මසුරෑ, මුසුරතෙම; පට්ඨපටන රතෙවි—පටු, වෘ
 ක්කවූ; පටන රතෙවි, පටන ධර්මයෙන්; බොධිතො, පුබුදුවනලද්දේ;
 වාසයථිකමි, වාස යථිකයෙහි; එකෙන පාදෙන, එක් පයකින්;
 තිෂ්ඨන්, සිටින්නේ; විරශයනගුරුමි—විරශයන, බොහෝ කලක් වැද
 නෙමෙන්; ගුරුමි, බරවූ; අනාමපාදමි, අනිත්පාදය; පක්‍ෂෙණසාභිමි,
 පක්‍ෂයහා එක්කොට; පඤ්චාත්, පසුබලා; විතතා, පහර; උතප්ප
 ලොද්ධුත පක්‍ෂව්‍යුතතිම කණ්ණා වෘජිත්—උතප්පල්ල, උපල්ලා; උද්ධු
 ත, කම්පාකරණලද; පක්‍ෂ, පක්‍ෂයෙන්; (ව්‍යුත, ගිලිසුණවූ; හිමකණ්
 ඤා වෘජිත්, තුෂාර බිංදු වම් ඇත්තේ; මාහිත ඤාධාමොදයමි, හිරු
 රැස් නැතිම; දුෂ්ඨා, දුක; උදිත, පහලවූ; මුදා, හසියෙන්; තාණධ
 ධාරිථි, නානාභිලාෂීවූයේ; උජ්ජාමහතෙ, විජ්ජාමහතෙයකෙරේ.)

* පනති—සත්ත.

81 (පුළුවාදො, සුය්‍යපාදො) චරතිවිසෘජ්‍යා චක්‍රපාදව ද්‍යුතං
තලං තෙනානු චක්‍රෙ මලයතරු රසා මොදිතාංසවයෙන
උතානිද්‍රශෙවන පද්මප්‍රකර පරිකරව්‍යනන විචි විතානා-
ද්‍යුතමන්දං සරසංසලිලගුරු බාහංසාධිතිමිලිකාසාමි.

(ඉති කුමාර ද්‍යුගසා කාතො ජානකිහරණේ
මහා කාව්‍ය උද්‍යානාත්‍රිකා වණිතො නාම.)
තා ති ය සා ග්‍රීහි.

81 (පුළුවාදො, සුළු පව්‍යයෙහි; සුය්‍යපාදො, සිරුරැස;) චරති, හැසි
රෙණ කල්හි; චක්‍රපාද චද්‍යුතම්—චක්‍රපාද, සදරැස්සේ; අචද්‍යුතම්,
සුදුළු; තලපම්, සහන; විසෘජ්‍යා, හරිණ්ඩු; මලයතරුරසා මොදිතාං
සවයෙන—මලයතරුරස, චද්‍යුතවයෙන්; ආමොදිත, සුවදකරණ
ලද; අංසවයෙන, දෙදසරැඳැහි; තෙන, ඒ දශරථයා විසින්; උතානිද්‍ර
ශෙවන පද්මප්‍රකර පරිකරව්‍යනනවිචි විතානාත්—උතානිද්‍ර, පිපියාදු,
ශෙවන පද්මප්‍රකර, ශෙවන පද්ම සමූහ නැමැති; පරිකර, ඇතිරි
යෙන්; ඡනන, වසනලද; විචිවිතානාත්, රලසමූහ ඇති; සරසාං,
විලිත්; මන්දම්, මන්ද; උද්‍යාත්, නැගෙන්නාදු; සලිල ගුරුබාහත් පසා
ති—සලිල, ජලයෙන්; ගුරු, බරදු; බාහත්, මහත්දු; පසාති, පසා
මුලඇති; මලිකාසාමි, මලිකාසාමි; අනුචක්‍රො, අනුචක්‍රදී.

(ඉති, මෙසේ; කුමාරද්‍යුගසා, කුමාරද්‍යුගසාගේ; කාතො, කාතිදු;
ජානකිහරණේ, ජානකිහරණ නම්දු; මහාකාව්‍ය, මහාකාව්‍යයෙහි;
උද්‍යානාත්‍රිකා වණිතොනාම, උද්‍යානාත්‍රිකා වණිත නම්දු; තාතිසාමිග්‍රීහි,
තුන්වන සහසි.)

වතු ජ ට් ස භීය.

1 අඵස ප්‍රච්ජාමිතිතෙග්ගචො
චිද්ධරගෙඛනසි පුත්‍රකාමසයා
සුඛහ්‍රව්ජ සායසානාබ්ල
ද්‍රවිණාසෙතාම මයඤ්ඤපති.

2 බහුගො විච්චෙ තදධරෙ
සතිපුත්‍රියමනතතරං ක්‍රතූම්
නිරවඤ්ඤා දූෂ්‍ය ශාඛග්ග-
තානිධාන ප්‍රජිතසතපොතිබ්බි.

3 උද්දාය තතොසා කශ්චන
ශ්‍රිතවාමිකර භාජනංචරුම්
පරිගාහා රුචා පරිභුලන්
භුලතො ගෙහිතවාජනා සුමාන්.

1 අඵ, ඉක්ඛිත්තෙන්; අචො, සමීකාලය; ප්‍රච්ජාමිතිතෙ (සති), පැලඹුනු කල්හි; චෙනසි, සිත්හි; පුත්‍රකාමසයා, පුත්‍රකාමකයෙන්; චිද්ධර, බිත්තුව; සතුපති, ඒ රජතෙම; සුඛහ්‍ර, අත්‍යවිශේෂ බොහෝ වූ; විජසායසාන, බමුණන් අයත්කරණලද; අබ්ලද්‍රවිණ, සියලු ධන ඇත්තේ; සෙතාමි, සෙතාමනම් යාගය; * අයඤ්ඤ, කෙළේ.

2 තදධරෙ, ඔහුගේ යාගය; බහුගො, බොහෝසේ; විච්චෙසති, නිෂ්චලවූකල්හි; සායසානාබ්ල, සායසානාබ්ලය යන; අභිධාන, න මින්; ප්‍රජිතා, ප්‍රජිබව; තපොතිබ්බි, තපස්විශේෂ; පුත්‍රියම්, පුත්‍ර නිමි තතව; ක්‍රතූම්, යාගය; අනතතරම්, ඉක්ඛිතිව; නිරවඤ්ඤා, නිරවඤ්ඤායත්, නිමි.

3 තතා, ඉක්ඛිත්තෙන්; රුචා, ගොභායෙන්; පරිභුලන්, දිලියෙන්නාව; කශ්චනපුමාන්, † එක්තර පුරුෂයෙක්; ශ්‍රිත, අසිරුක රණලද; වාමිකරභාජනම්, සුභික්ෂුභාජන ඇති; චරුම්, කිරිබත; පරිගාහා, ගෙන; භුලතා, දිලියෙන්නාව; අසා, මොහුගේ; ගෙහි තවාජනා, වස්තියෙන්; උද්දාය, නැංගේ.

* “පුත්‍රාඨි ක්‍රතූමඤ්ඤමධ” මිති—භාජනජා.

† පුරුෂා—සත්ත.

- 4 ප්‍රවිච්චය විශාම්පතිශ්වරං
චතුරංගිකානතෙජසා*තමනා
ප්‍රවිධානු මගති තාපිත
ත්‍රිදශා ශ්‍රස්ත්‍ර වෘණි වග්‍රහම්.
- 5 අගිනා පරිකල්ප ලම්භිතො
මුනිනා සො ප්‍රවිහජ්ජාපනො
දසිසාති රබ්භවච්චරු-
සන්සාහිග්ගහී මනානත තෙජසා.
- 6 සුතයොහිවතාසා වාලිප්ථ්ඨ
භරතො කොශල කෙකයෙත්‍රයො
යමජො යමතුලා තෙජසො
සුත්‍රවාතෙ සමයෙ සුමිත්‍රසා.
- 7 අථ දිව්‍ය මුනිප්‍රවතිතිත
ප්‍රසවානාතර ජාතකම්මිණම්
රුරුචෙ චරු ජන්මනාං දශා
තත්‍තු සන්දර්ශිත දත්ත කුඛිමලා.

4 විශාම්පති, විජේන්ද්‍රතෙමි; අගති, සතුරු විසින්; තාපිත, * තවත ලද; ත්‍රිදශ, දෙවතාවන්ගේ; අශ්‍රස්ත්‍ර, කඳුල්වැනිම නැමැති; වෘණි, වෘණිහිගේ; අවග්‍රහම්, විබ්භය (වැලැක්ම); ප්‍රවිධානම්, කරණ පිණිස; චතුරංගිකත, සතරකොටසක් කරණලද; තෙජසා, තෙජස් ඇති; ආත්මනා, මුනිගේයන්; චරුචි, චරිතව; ප්‍රවිච්චය, වගි.

5 අනිකතෙජසා—අනිකත, පමණ නැත්තාවූ; තෙජසා, තෙජස් ඇති; මුනිනා, මුනිහු විසින්; පරිකල්ප, නිශ්චිතව; † ලම්භිනා, පමුණුවන ලද්දවූ; භූපතො, රජහුගේ; තිසාභිදීපිතාහි, අඹුවන් තුන්දෙනා විසින්; ප්‍රවිහජ්ජා, බෙදූ; අශිනා, කන ලද්දවූ; අසොචරා, මේ කිරිචත; ගහිම, ගහිස; අබ්භවත්, ඉපදවි.

6 කොශලකෙකයෙත්‍රයො, කොශල කෙකයෙත්‍ර දෙදෙනාගේ; සුතයො, පුත්‍රින් දෙදෙනාකෙරෙහි; වාලිප්ථ්ඨභරතො, වාලිප්ථ්ඨ භරත දෙදෙනා; හවතාසා, වූහ; යමතුලා තෙජසො, යමයාකා සමවූ තෙජස් ඇති; යමජො, නිමුලෝ දෙදෙනා; සුමිත්‍රයා, සුමිත්‍රාව විසින්; සමයෙ, සමයෙහි; සුත්‍රවාතෙ, ප්‍රසවකරණලදහු.

7 අථ, ඉක්කිත්තෙන්; දිව්‍යමුනි, දිව්‍ය මුනිහු විසින්; ප්‍රවතිතිත, පවත්වන ලද; ප්‍රසවානාතර, ප්‍රසවයට අනාතරවූ; ජාතකම්මිණම්, ජාත කම්මිණි; චරුචන්මනාමි, චරුචන්මනුන්ගේ; තත්‍තු, මදකොට; සන්දර්ශිත, දක්වන ලද; දත්තකුඛිමලා, දත්තකුඛිම ඇති; දශා, අවසානාංග; රුරුචෙ, හෙබ්බු.

* ගජිත—සන්ත.

† පරිප්‍රමනොව—සන්ත.

- 8 නස ගම ඉහැඩ යානඉ-
තසනුසුසොභා වනිතාභරග්‍රතා;
නිජහසන ප්‍රවාචාතානානා
විදබෙ'ලිකනිලින මහිකා;
- 9 මුඛමාහාන බුලිගණධයෝ;
කරභාචාජන දුනාමසසතත්
විබහො, සුරදනානො යථා
වදනං දනන චතුරයෝජ්ජලම්.
- 10 කතරසනවතාන උච්ඡතා-
මිති ධාත්‍රිවචනප්‍රවොදිතා;
රුචිරෙණ කරෙණ නිදීයන්
ජගදිතං ප්‍රමදෙන සන්දබො.
- 11 අසි! දශීය තත්ති මුතුරුද්
භවතො පාතත මිතිප්‍රවොදිතා;
ප්‍රවිද (ශී) යතිසා ගිහිකා
භවකං දනන චතුරයං ගිහිකා.

8 සෑගම, ඒ ගමනෙම; ඉහත, මෙහිතැන; කියාන ඉති, කොසට ගියේදෝකොසි; අනුතා, අභිමුඛයෙහි; වනිතාහි, අභතත් විසින්; අනුසුකා, විවාරණලද්දවු, නිජ, කෙසියවු; හසනප්‍රව, හසනප්‍රවයෙන්; ආවාත, වසනලද; ආනතා, මුඛ ඇත්තාවු; අභිකා, බාලතෙම; අලිකනිලිනම්, බොරු සැහවුම; විදබෙ, කෙළේ.

9 අසා, මොහුගේ; තත්මුඛම්, ඒ මුඛය; සුරදනානිතා, දිව්‍ය හසනියක්හුගේ; වදනම් යථා, වදනයක්මෙන්; විබහො, හෙබ්බෙ; ආහාන, ගන්නාලද; බුලි, දුලිඇත්තාවු; ගණධයෝ, කපොලවයෙහි; කරභාචාජනදුනම්—කර, හසනයෙන්; භාච, ගටනලද; අජන, අජන නැමැති; දුනම්, මිද ඇති; (නොහොත්) කරභාචාජන, හසනයෙන් ගටනලද අජනවැනිවු; දුනම්, මිදඇති; දනන චතුරය, දත් සතරින්; උජ්ජලම්, දිලියෙන්නාවු; නොහොත් දළ සතරින් දිලියෙන්නාවු; අසා, මොහුගේ; (තත්මුඛං සුරදනානො වදනං යථා විබහො.)

10 තව, තාගේ; තාහා, පියේ; කතරා, කවරෙක්ද; උච්ඡතාම්, කියනුලැබෙවසි; ඉති, මෙසේ; ධාත්‍රි වචනප්‍රවොදිතා—ධාත්‍රි, කිරි මවුන්ගේ; වචන, වචනයෙන්; ප්‍රවොදිතා, මෙහෙයනලද්දවු; සා, හෙතෙම; රුචිරෙණ, මනෝඥවු; කරෙණ, හසනයෙන්; නිදීයන්, දක්වන්නේ; ජගදිතම්, රජතු; ප්‍රමදෙන, සන්තොෂයකා; සන්දබො, එක්කෙළේ.

11 අසි, කොළ; දශීය, දක්වව; තත්, ඒ (දක්‍ෂ චතුරය); භවතා,

- 12 ඉතරෙපි සරෙප්ඤිතලෙ-
මීදුනි සාරන රජිති සරෙ-
ශයනෙ සමබාහයන් පිතු-
ශරණො මාතෘපතෙන වොදිතා.
- 13 ශයනියගතස්ස භූපතො
ශ්වයො ක්‍රොඩ නිවෙශවාක්ෂයා
නිතිවර්තන මාතෘ සමමදං
කලහංකොමල ජලපිතං දධු.
- 14 ක්‍රමශශ්වරු ජනමතොවසු
(පරිවාඛි)මීතිතා මහියසා
ප්‍රතිවාසර මාසුමාසි-
සත්‍යදශාර රපි තුලාමාසතු.
- 15 ඛනුමි ප්‍රති ලබ්ධි පාටවෙ
නාපතෙ රතාතරෙදුරුතමපේ
තවනං භවනස්ස ශාසිතු
ප්‍රති පේදෙ මුමිතක්‍රතුර්මුති.

තාවිසිත්; උඤ්ඤත්, මුමිකසක්තකෙරත්; උපාතතා කිමිති, ගත්
නාලදදසි; ප්‍රවොදිතා, මෙහෙයනලද්දු; ශිශු, බාලතෙම; නවකම්,
අලුත්වූ; දතා චතුස්ථිමි, දත් සතර; ශික්‍ෂා, ශික්‍ෂායෙන්; ප්‍රවිද්ධිය
නිසම, දක්ව.

12 ඉතරෙපි, සෙස්සෝද; සරෙප් ඤිතලෙ, “පිසුමිසේ” සිතිල්
වූ; මීදුනි, මොලොක්කු; සාරන රජිති, අප්පන රජි සහිතවූ; ක
රෙ, තසතයෙන්; ශයනෙ, ශයනයෙහි; පිතු, පියාගේ; වරණො,
පාදවය; * මාතෘපතෙන, මාතෘ ජනනා විසින්; වොදිතා, මෙහෙය
නලද්දු; සමබාහයන්, හැමු.

13 ශ්වයො, බාලයෝ; නිශි, රුහියෙහි; ශයනියගතස්ස, යහනට ගි
සාවූ; භූපතො, රජතුමා; ක්‍රොඩනිවෙශ වාක්ෂයා, බඩට වැද්දුරිස්
සෙන්; වර්තන, වඩනලද; මාතෘසමමදම්, මවුන්ට සන්තොෂයන්
ඇත්තාවූ; කොමල, කොමලවූ; ජලපිතම්, බිංගිම් ඇති; කලහම්,
කලහය; දධු, කලෝ.

14 මහියසා, අතෘපියෙන් මහත්වූ; වරු ජන්මතා, රාමයාගේ; ම
හිතා, පුත්‍රවූ; ක්‍රමශ, ක්‍රමයෙන්; වසු (පරිවාඛි, ශරීර) පරිවාඛියද;
ක්‍රිදශාරෙරපි, රාවණයාගේද; ප්‍රතිවාසරම්, දවස දවස; ආසුමාසයා,
ආසුමාසයද; තුලාමි, සදාශව; ආසතු, වූ.

15 තාපතො, රජතුමා; අත්මපේ, පුත්‍රයා; ඛනුමි, දුන්නෙහි; ප්‍ර

- 16 සමකිරිට මණ්ඩප්පාමුණි:
ප්‍රථමංකුලිත පාදපක්‍ෂපති
නාපති: සමකිරිටමුණි
පුනරුකෙකු(රිව) පුද්ගලාදි:
- 17 කුශලංපරි පාච්ඡාසමිති:
මුනි රක්‍ෂක රක්‍ෂකවිජය:
උපවිජයමසං භවස්සල
විජයං රජමුණි පඤ්ඤා ගිරමි.
- 18 සමපනාදපි ලබ්ධිවශසං
නාපතිනෙ යති භානාසමිති:
ප්‍රියවාදි රිපාවපිසි:
නාප! දිව්‍ය කුශලෙන වහිතසෙ
- 19 විජනො භව බන්ධ හෙදිනා
දහනගෙවනසි යොග වත්තිනා
නාපනාති විපකත් රජනා:
පරසමපකත්ති නිජපානාපි,

කිලබ්ධි, ලද්දවු; පාටවෙ (සති), පාටව ඇති කල්හි; අනාතරෙදු; එක්තරා දවසෙක; මුණින, පහරණලද; කුතු, යාගඇති; මුණි, න පස්වියෙක්; භවනසා ගාසිතු, රජහුගේ; භවනම්, ගෙව; ප්‍රතිපෙ දෙ, පැමිණියේ.

16 නාපති, රජතෙමේ; සමකිරිට, සමකිරිට මොලියෙහි; මණ්ඩප්පාමුණි, මණ්ඩපානා නාමැති ජලයෙන්; ප්‍රථමම්, පළමුකොට; කුලිත, සෝදනලද; පාදපක්‍ෂපති, පාද පද්ම ඇත්තා; මුනිමි, මුනිතු; පුනරුකෙකු(රිව), පුනරුක්කන්වැනි; පාද්ගලාදි, පාදෙදක යෙන්; සමකිරිටත්, සමකිරිටා කෙළේ,

17 අධ්‍යාසිත, හිදිනාලද; රක්‍ෂකවිජය, රැවන් පුටුඇති; * අසො මුණි, මේ නපස්වියෙක්; සමිගම්, සියල්ලටහියා; කුශලම්, ආරෝග්‍ය ය; පරිපාච්ඡා, විවර; විරතම්, වැලැක්කා; භවස්සල, පාච්ඡිත ලයෙහි; උපවිජයම්, සුන්නා; රජමුණිමි, රජහට; ගිරමි, තෙපල; පඤ්ඤා, කි.

18 නාප, රජ; සමපනාදපි, බකු ජනසාකෙරෙහු; ලබ්ධි, ලද්ද වු; වෙවශසං, විනාශඇත්තා; ගති, වචකවු; භානාසමිපදි, සෙවක සමිපත් ඇත්තා; ප්‍රියවාදි, පිය බණන්නා; රිපො, සතුරන් ඇති; නාපතිනෙ, රජකියෙහි; සමිතොපි, සිටියෙහි; කුශලෙන, නිද කින්; වහිතසෙ, පවත්නෙහි, දිව්‍ය, යහපති.

19 භවබන්ධහෙදිනා, සංසාර බන්ධවිඳියකරන්නා; යොගවත්ති

* රැවන්පුටුයෙහි—සන්න.

20 අනුයානති සමන්තකො මබ්බ
නිපතවෙජ්ඣාන වාචයො දිශා
පටිනාහන වාතා විච්ඡත
ප්‍රසවා කිංශුක කානනාත්‍රියා.

21 සඤ්චර දව්විඡි දෙවතා මුබ්බ
ධාතවෙකඛනන සාධනසුචාමි
මායනාමපි නාසනපසානාං
හුතමදුග්ගි උදසානෙ රිඤ්ඤා.

22 සදසා සමයෙජ්ඣ වාතත්තෙ
විධිතාසුත හුතාංගසාපිනා
සුඛිනං ජනිපයානොහරං
ගුරුණ රමයරෙණ රාහුළසම්.

නා, ධ්වන වන්තියෙන්; වෙනසි, සිත්ති; විෂතා, සතුරන්; දහතා, දවන්තාවු; පර සම්පතන්ත්‍ර, මෙරමාගේ සම්පතන්තියෙහි; නිෂ්පාහාන පි, නිර්මලාභිදවු; නා, අප; අද්‍ය, දැන්; විපතති, විපතතිතොමෝ; න ජහාති, නොහරී.

20 මබ්බ, සාගයෙහි; සමන්තතා, හාත්පසින්; නිපතන්, හෙත්තා වු; යොජනව්‍යාචයා, රුධිරව්‍යාචි ඇති; දිශා, දික්කු; පටන, පටන යෙන්; ආනත, පහරණලදින්; වාතා, තුවලයෙන්; විච්ඡත, ගිලිඤ්ණවු; ප්‍රසවා, පුෂ්ප ඇති; කිංශුක කානනාත්‍රියා, කැහැලි වනයෙක් කි ශ්‍රිත්; අනුයානති, අනුවෙන්.

21 සඤ්චරත්, බබලන්තාවු; අර්විඡි, ජාලා ඇත්තාවු; දෙවතාමුබ්බ, වන්ති මුබ්බයෙහි; හුතම්, හෝනාලද දෙය; ධාත, දරණලද; * වෙව කඛනත, විකඛනතමයවු; සාධන, සාධනයනා; සුචාමි, සරළ ඇති; තපසානාමි, තපස්විවු; මායනාමපි, තබන්තාදවු; † නා, අපට අනාදර කොට; රිඤ්ඤා, සතුරුතෙමි; අදුග්ගා, අද කෙටි; උදසානෙ, පැහැර ගත්තෙහි.

22 සමයෙජ්ඣසමයෙහි; විධිනා, විධිවු පරිද්දෙන්; ආසුත, කැඳවන ලද්දවු; හුතාංගසාපිනා, සාගයාටස් සෙවුනාවු; සදසා, සභාවගේ; වාතගයෙ, පැවතිමි පිණිස; නාසනාහරම, වර්ණවාරවු; රාහුළසම්, ඒ රාහුළසා; ගුරුණ, බරවු; රමයරෙණ, රමයරයෙන්; සුඛි, සුඛයෙහි; ජනි, නස.

* කරණලද—සන්ත.

† මිසතිමපි, බලන්තාදවු—සන්ත.

23 යම්කා (මනි) හිංසිතංචනං
 සන්ධිතෙ නෙත්‍ර රිපුස්සද්විතං
 ගම්හිතං මාග ගන්තුරු ගත්තං
 නමාගං ප්‍රාප්තියෙනෙති ජාතුචිත්.

24 උරගා ඉව ඝමි පිඛිතා;
 කුතු ගන්තුරු වෘත්තාසනපස්විතා;
 උපසානසාප නාපනාගනං
 විපුලං නිද්දුප් වන්දනද්විමි.

25 වියමනී කුලෙ (ක) කාශ්‍රයා
 නපරං හූපනි මාශ්‍රයාමගෙ
 නන්ජාතු පනනති පලවලෙ
 පලද්වාරිඛ් පාන ලම්පව්‍ය.

26 නිද්දුප්‍රිය මාශ්‍රයාමගෙ
 නපරකොදති විසාරණ්‍යපි
 පයසා කණ්ණමෙව චාතකො
 පලද් දතති බුද්ධි නාතාතා.

23 ඉන්ද්‍රපුංගු, ගවණතෙම; නිද්දුපිතම්, නාකෙරෙහි පිහිටියාවූ; යම්කාංචනම්, තපස්වි ජනයා; (අනි) හිංසිතම්, පෙලන්තට; * නක්ඝ මගෙ, නොපොහොසත්වන්නේය; (එසේමැයි;) මාගගන්තුරු, සිංහ නෙම; ගම්හිතම්, වතුයා; අත්‍රිතම්, ඇසිරුකලාවූ; මාගම්, මාගයා; ජාතු චිත්, කිසි කලෙක්කිත්; නප්‍රාප්තියෙනෙති, ප්‍රාප්තිය නොකරන්නේමැයි.

24 කුතු ගන්තුරු, රක්ෂසයන් විසින්; වෘත්තා, පෙලනලද්දවූ; තපස්විතා, තපස්විත්‍ර; ඝමිපිඛිතා, ඝමියෙක් පෙලනලද්දවූ; උරගා ඉව, සපියන්මෙන්; උපසානපනාගනම්, සනාප නසන්නාවූ; විපුලම්, මහත්වූ; නිද්දුප් වන්දනද්විමි, තාගේ ගුප්තමැති වන්දනද්විමයට; උපසානාති, පැමිණෙත්.

25 අකිකුල, සුයනි වංශය; එ(ක) කාශ්‍රයා, එකාශ්‍රයකොටඇති; වියමි, අපි; පරමිකුපනම්, අනික් රජක්ත්‍ර; නාශ්‍රයාමගෙ, ඇසිරුනොකරමෝ, (එසේමැයි); වාරිධිපාන ලම්පව්‍ය—වාරිධිපාන, සාගරපාන යෙහි; ලම්පව්‍ය, ලොල්වූ; වාරිද්‍ය, මෙඝයෝ; පල්වලෙ, මඩවලෙහි; ජාතු, කිසිකලෙක්කිත්; නපනනති, නොහෙත්මැයි.

26 නිත්, තා කෙරෙන්; අශ්‍රප්‍රියම්, මන්දවූ ප්‍රියයක්; අශ්‍රයාමගෙ, ඇසිරුකරමිහ; පරසමාත්, මෙරමාකෙරෙන්; අතිවිසාරණ්‍යපි, අන්‍ය විෂයන් විසාරද්වූ; ප්‍රියාණි, ප්‍රියයන්; නාශ්‍රයාමගෙ, ඇසිරුනොකර

* කහිංසිතම්, වෙලෙන්තට—සන්න.

27 නාපතා විනිවිදිකාද
මුනිනා පොළ මහානන්දාණම්.
මහතාං නානදම් දර්ශිතා
ගුරුතිනි විනාශ සොන්දරා.

28 පරිපූන නන්දාදිපාශ්වා
ගුහයා (නිත්රියතා) වෘත්ත ස්වයම්.
පාප්තා පාප්තාතිනි රජපිතා
හවතිනි සමරය සාසනි.

29 ඉති වසතු මවසතු කා විනිවිදිකා
සමුද්ධාසෙ සමුද්ධානප්‍රියා
ශරණං ශරණාර්ථිනා දදා-
(වෘත්ත) විනිවිදිකා නානදම්.

මෙම (ඵලසමාස) වාක්‍යය, සියොත්තෙමි; ජලදත්, මෙසොකෙරෙත්; පසසා කණමෙව, ජලකණ්ණිකා; අනන්, කසි; අනන්තා; අනිකත් හු කෙරෙත්; බුද්ධි, බොහෝදි; පසාසි, ජලසත්; නානන්, නො කන්තෙයි.

27 නාපතො, රජතු කෙරෙහි; ඉති, මෙසේ; වෙදිත, දක්වනලද; ආදා, ආපතාදාහි; මුනිනා, තපස්විතු විසින්; කණම්, ඇසිල්ලක්; පොළ මහානන්දාණම්; (ඵලසමාස) මහතාම්, මහතුන්ගේ; අර්ථිනා, අර්ථිනානොමේ; කදම්, කසිකලෙක්කන්; ගුරු, මහත්; නිනිනා, ඇවිටියෙන්; විනාශ, යටුවාදි; සොන්දරා, සුප්‍රසිද්ධ ඇත්ති නොවේ.

28 ගුහයා, ගුහාදි; විජයා, බ්‍රාහ්මණයන්ගේ ආනිච්ඡාදයෙන්; පරිපූනනා, පවිත්‍ර කරණලද ශරීර ඇති; (නිත්රියතා, තාගේ) * සෙතා සයෙන්; අවෘත්ත, වලදනාලද්දි; පාප්තාතිනි, මහත්වූ කිනිතිඇති; පාප්තා, බාලතෙමි; හවති, තා කෙරෙහි; අර්ථිනා, පිහිටුවන ලද්දේ; සෙව, සෙව; සමරය, සුබ පිණිස; ස්වයම්, තෙමෙමි; සාසනි, සන්තෙයි.

29 ඉති, මෙසේ; මුදා, සන්තොෂයෙන්; සමුද්ධානප්‍රියා, කියනලද ප්‍රිය ඇති; සානරෙහවර, ඒ රජතෙමි; අවසතුකාචිකිකිණි, වසතු නොකැමැත්තාදි; ශරණාර්ථිනා, ශරණාර්ථිදි; අසෙව (සාසන, මේ) තපස්විත; විනිවිදිකා, වන්තිහාසය; වසතුම්, වසන්තට; දදා, දිනි.

- 30 වලිතෙව සුතං තපසසතී *
ප්‍රථමානුත මෘෂේන්ද්‍රසයා
උපනිය චිරය වජ්ජිතං
සමය මධ්‍යං ප්‍රියමාදදෙ වච්ඡි.
- 31 සමවෙදි සතස්සති දර්ශනා
කපිතං සද්දරනික්‍රමං ත්‍රියා
අවධුය තතස්සද්‍රව්‍යං
චි(ත්‍ර) බාණොන කුලොචිතං යශෝ.
- 32 අවිජ්ජා ප්‍රසංගිකං සද්ද
නානුච්ඡිකං සකස්සයා 'නු රක්‍ෂානුමි
නානුච්ඡිකං සමස්සයා මහා
විහරො'යං භවතා ප්‍රසංගිකං.
- 33 භවතානි බිහිසිති කඤ්චන
සමප්පාතොව පරා ප්‍රසංගිකං
ඉතරස්සනුමෙව කෙවලං
ප්‍රභූරොනාස හරණො'පි නාත්මනා.

30 තපසසතී, තපස්විත්‍ර; වලිතෙ(සතී), නික්මුණු කල්හි; සෘෂ්ටි; සෘෂ්ටිකට; නමස්සයා, 'නමස්සාර කරණයෙන්; ප්‍රථමානුතමි; පළමු කොට කැඳවන ලද්දකු; සුතම, පුත්‍රයාද; චිරය, බොහෝකලක්; වජ්ජිතමි, තොරකරණ ලද්දකු; අවධුය, ඇකයට; සමයමි, 'තෙමේම; උපනිය, පමුණුවා; ප්‍රියංවච්ඡි, ප්‍රියවූ වචනය; අදදෙ, ගනි.

31 යතා, සමහෙයකින්; නිදර්ශනා, තා කැමැත්තනු විසින්; කපිතම, කිසිනලද්දකු; සද්දරනි, සම වචනයක් ඇද්ද; තත්, ඒ; ත්‍රියා, තා විසින්; දරනික්‍රමමි, නොඉක්මිය හැකිවූයේ; සමවෙදි, දන්තා ලද්ද; තතා, එහෙයින්; තද්‍රව්‍යමි, මනුෂ්‍ය අපනය්‍ය; බාණොන, ශරණයෙන්; අවධුය, දුරකොට; කුලොචිතමි, කුලයට උචිතවූ; යශෝ, යසස; චි(ත්‍ර), රැස්කර.

32 ප්‍රසංගිකමි, ප්‍රසංගික සම්බන්ධව; අවිජ්ජා, නොදනා; සද්ද, හැමකල්හි; භවතා, පෘථිවිය සම්බන්ධව; අනුරක්‍ෂානුමි, රක්‍ෂාකරන් නට; නමස්සයා, නොපිළිවන් බැවින්; දිශ්පය සමස්තයා—දිශ්පය, දිශ්විජයෙන්; සමස්තයා, රැස්කරණ ලද්දකු; අසම්මතාචිතව, මේ මතක්වූ විභවය; භවතා, හොට; ප්‍රසංගිකොනනු, ප්‍රසංගිකයන බවද.

33 කඤ්චන, එකෙක්ම; භවතානි, භවනයන්; බිහිසි, උසුලන

* “කම්මේ ගෙවනුපොහොසත් වන්නාවරු” රිතිකාවි.

34 ඉති පක්ඛ චතුෂ්වයෙ සිව්තෙ
රක්ඛව; පුළුවි මුදස්ස මානිනා;
සුභපයනානි යනා; කුමාගතං
නති පක්ඛානතර සම්පරිග්‍රහාත්.

35 ජන මනා නිතප්‍රවතීතිනං
සවයමෙවානි සරනති සම්පදා;
නියතං නිජකාතා ලම්පටා;
පුරුෂා; සමාපිත එව හියතෙ.

36 පුරුෂස්ස කාතං හුජවයං
ප්‍රවිධානං වය මෙව වෙධස්සා
සුභාදි මුදයච (වි) විෂා-
මවලෙප ප්‍රතික්ඛාත මෙවච.

37 ශරණපගතං නපාති යො
නතිනතති විෂතාං සමුනතතිමි
නසබ්බාග්‍ර රසාධ නාසුභමො
නර වාසුභ ප්‍රතව; පුරොහතා.

හේය; පරා; අනිකුක්; ප්‍රසත්තතා; උත්සාහයෙන්; සිව්තානෙ
ව, සිව්තයන්ම; බිහිවී, උපුලන්තේය; ඉතරා; අනිකා; කෙවලම්,
කෙවලම්; තනුමෙව, ශරීරයම; බිහිවී, උපුලන්තේය; අනා; අනි
කා; ආත්මනාහරණෙපි, ආත්මහරණයෙහිද; ප්‍රහුතී, පොහොසත්
නොවන්නේයි.

34 මානිනා, මානිවු; රක්ඛව, රක්ඛු, ඉති, මෙසේ; පක්ඛවතුෂ්වයෙ,
පක්ඛවතුෂ්වය; සිව්තෙ(සති), සිව්කල්හි; පුළුවි, පුළු පක්ඛය; උදස්ස, හැ
ර; පක්ඛානතරසම්පරිග්‍රහාත්, පක්ඛානතරයන්ගේ ගැන්මෙන්; කුමා
ගතම්, කුමාගතවු; යනා, යසස, නක්ඛපයනානි, නොනසන්නේයි.

35 අනානිත, මෙරමානව හිතයෙහි; ප්‍රවතීතිනම්, පවත්නාවු;
ජනම්, ජනයාකන්; සම්පදා, සම්පතතිනු; සවයමෙව, තුමුම; අනිසර
නති, පැමිණෙති; නියතම්, එකානතයෙන්; නිජකාතා, සමාසවු
කාතායෙහි; ලම්පටා, ලොල්වු; පුරුෂා, පුරුෂතෙම; සමාපිතඑව,
සමාපිතයෙන්; හියතෙ, පිරිගෙන්නේයි.

36 වෙධස්සා, බ්‍රහ්මයා විසින්; පුරුෂස්ස, පුරුෂයාගේ; හුජවයම්,
බාහුවය; වයමෙව, දෙකක්ම; ප්‍රවිධානම්, කරුණු පිණිස; කාතම්,
කරුණලී; සුභාදිම්, විග්‍රහයන්ගේ; උදයච, අභිවාසිතද, (වි) විෂාමි, ස
තුරන්ගේ; මවලෙපප්‍රතික්ඛාතමෙවච, ගම් විනාශ කිරීමද යන; (වය
මෙවප්‍රවිධානා කාතම්.)

37 හා; යම් බාහුයෙක්තෙම; ශරණපගතම්, ශරණයට එලඹි

38 පරකාතෘ ජබො යශෝජිතො
ජයිරෙකප්‍රවණො නිරුත්සුකා
පශුරෙව බුබ්‍රෙර් නිගදුතෙ
යවසග්‍රාස නිවෘතතමානසා.

39 නපශුූ පුරුෂා කාතියතො
නාගුණසුඛතයා න පුරුෂා
විරතවුත පෞරුෂසාහා
කිමුකොපි දුර්ගිණොන නිමිතා.

40 අකාතවිෂ පුනානිවිජිදා
ශ්‍රිත සංරක්‍ෂණ වන්ධා කම්මිණා
පුරුෂසා නිර්මිතාකරා
කිලකණ්ඩුයනමාත්‍ර සාපී(කා.)

යහ; තපාති, රක්‍ෂානොකෙරේද; විෂතාමි, සතුරන්ගේ; සමුනනාති
මි, උනනාතිය; නතිනතාති, නොබිඳිද; අසාධනක්‍ෂමා, සාධනයට ක්‍ෂ
මනොවූ; සා, තෙතම; බාහුතී, බාහුසෙක් නොවෙයි; නරවෘක්‍ෂප්‍ර
හවෑ, නර වෘක්‍ෂයෙන් උපන්වා; පුරෙහකා, අරලුවෙයි.

38 පරකාතෘජබා, පරකාතෘයෙහි ජවවූයේ; යශෝජිතො, යශස්
රැස්කිරීමෙහි; නිරුත්සුකා, නිරභිලාෂ වූයේ; ජධිර, ජධිරයෙහි;
එකප්‍රවණා, එකප්‍රවණවූයේ; යවසග්‍රාස, යවසග්‍රාසයෙන්; නිවෘතතා,
වැලැක්කාවූ; මානසා, මානස ඇත්තාවූ; පශුරෙව, පශුවූයේම; බු
බ්‍රෙර, පණිතවරුන් විසින්; නිගදුතෙ, කියනුලැබේ.

39 යතා, යම්තෙයකින්; පුරුෂාකාතිය, පුරුෂයන්ට බඳවූ ආකාර
ඇත්තේද; තතා, එහෙයින්; පශුතී, ගොණෙක් නොවෙයි; නාගුණ
සුඛතයා, මනුෂ්‍ය ගුණයෙන් පිරිනුනුබැවින්; පුරුෂා න, පුරුෂයෙක්
නොවෙයි; විරත, වැලැක්කාවූ; වුතපෞරුෂසාහා, වුතපෞරුෂ
යෙහි අභිලාෂ ඇත්තාවූ; කොපි, කවරෙක්ද; දුර්ගිණොන, බ්‍රහ්ම
යාවිසින්; කිමුනිමිතා, කුමැති මවනලදද?

40 අකාත, තොකරණලද; විෂත්, සතුරන්ගේ; උනනතිවිජිදා,
උනනතිවේලද ඇත්තාවූ; ශ්‍රිත, ආශ්‍රිතකලවූන්ගේ; සංරක්‍ෂණ, ර
ක්‍ෂාකිරීමෙන්; වන්ධා, සිස්ස; කම්මිණා, ක්‍රියාඇති; පුරුෂසා, පුරුෂයා
ගේ; නිර්මිතා, නිර්මිතවූ; කරා, හසතාතෙම; කණ්ඩුයනමාත්‍රසාපී
(කා)—කණ්ඩුයනමාත්‍ර, කණ්ඩුයනමාත්‍රයකින්; සාපීකාකිල, නොව
දල. *

* මෙයද සන්තපොත්ති වෘතුව පැනේ.

- 41 අශතො රසනාති දෙනිනාං
කෘතයොගාති මුඛෙ(සු) ගුරිශ්ඃ
න නසන්ත්තදෙත්ති දුල්ලහම්
ප්‍රතුයත්සසද හයංප්‍රජල්පිතුම්.
- 42 තචජීවිත සංශයෙෂ්වපි
නපරිතෘප්‍ය මිදං කුලවතම්
සුලහං ප්‍රතිජන්ම ජීවිතං
හෘදයං ධර්මී රතං (නි) දුල්ලහම්.
- 43 (සම්බන්ධ) මහිවුජතෘ (සා-
ව)තිශෙකොත්සව දුදුති; ක්ෂණත්
ඉතිපාතිනි ජීවිතෙකථං
සුබමාලමය සාජනාති සසථම්.
- 44 යශසිවුජ යත්න මුජ්ඣත
සුබසුමිති රුපෙහිවා තප්‍ය
අභිගමූ මසාර මසාරං
විශයාසොද සුබංපශොරපි.

41 දෙනිනාම්, සන්ධිසන්ධේ; මුඛෙ(සු), මුඛයෙහි; ගුරිශ්ඃ, බො
හෝසේ; අශතො, කෘමෙහි; කෘත, කරණලද; යොගාති, අභියෝග
ඇති; රසනාති, ජිහ්වාමේ; නාසනාති, * නැත්තෝ නොවෙති; එ
සු, මොවුන්ගේ අතුරෙහි; යත්, යෙහි; අහසම්, අහස; ප්‍රජල්පි
තුම්, කියන්නට; ප්‍රතුයත්, පොහොසත්වන්නේද; තත්, එසේවූ
(රසන)යෙක්; දුල්ලහම්, දුර්ලභයි.

42 ජීවිත සංශයෙෂ්වපි (සත්සු), ජීවිත සංශයක් ඇති කල්හිත්;
තෙ, තා සම්බන්ධව; ඉදං කුලවතම්, මේ කුලවනය; නපරිතෘප්‍යම්,
නොහැරියයුත්තේයි; ප්‍රතිජන්ම, ජන්මයෙහි; ජීවිතම්, ජීවිතය; සු
ලහම්, සුලභය; ධර්මීරතම්, ධර්මයෙහි ඇලුනාවූ; හෘදයම්, හෘදය; දුල්ල
හං(නි), † දුල්ලහමැයි.

43 (අසො) අභිශෙකොත්සව දුදුති; (මේ) අභිශෙකොත්සව දු
දුහිසද; ක්ෂණත්, ඇසිල්ලකින්; (සම්බන්ධ, දර) බවට; ‡ අභිවුජනි,
භයයි; ජීවිතෙ, ජීවිතය; ඉතිපාතිනි (සති), මෙසේ නස්නා කල්හි;
සුබම්, සුඛය; අලමූ, එල්ල; සසථම්, සත්මාගේ; සථංසාජනාති,
කෙසේ හරිද්ද.

44 උජ්ඣත, දුරුකරණලද; සුබසුමිති, සුබසුමියෙන් ප්‍රති ඇත්

* “වොතකොදා ප්‍රකෘතද්වාර්ථාංස්ථවගත” ඉතිමධුකොෂ පඤ්චිකා.

† දුල්ලහම්—සත්ත.

‡ සුබම් බවට—සත්ත.

45 යශසා සුකාතෙනි සඛිත්‍රභො
නිසතං ධර්මි මුපාජ්ජිතොයශ්ඤා
අනුගච්ඡි තදෙක සංග්‍රහා-
දුතං ලභ්‍ය මිතිහ සංථමි.

46 නානුතාව දිග්‍ගෙව් සජ්ජන
ප්‍රතිරක්‍ෂාවිති ගම්‍යමක්‍ෂයමි
එලමිඤ්ඤ කතෙප රක්‍ෂිත
ප්‍රහසනෙකාමුදි කොමලං යශ්‍ය.

47 ප්‍රතිපදා නපොචනං සුඛි-
ප්‍රයනස්සිං සහ කොශිකෙනානන්
(ජනි සං) යමිනාං භිවභිකං
සහසොග්‍රං තමුදග්‍ර වික්‍රමි.

තෙඤ්ඤා, යශසි, යශස්සි, යන්තමි, උත්සාහයට; වුජ්, යා; තපොවා,
තපසටහෝ; උපෙත, පැමිණෙහි; * අසාරම්, නිසාරවූ; අසාරම්,
අසාරවූ; විශ්වාසාද සුඛමි, විශ්වාසාද සුඛය; පඤ්ඤාපි, පඤ්ඤා
සම්බන්ධවද; අධිගමාමි, පැමිණියෙහිත්තේයි.

45 යශසා, යශසින්; සුකාතො, සුකාතියගේ; සඛිත්‍රභො, සඛිත්‍ර
හයෙන්තාන; ධර්මි, ධර්මය; මුපාජ්ජිතො, රැස්කරන්නාහට; යශ්‍ය,
යශස; නිසතමි, නිසතය; දුත, මෙහිලා; එක සඛිත්‍රභො, එකක්හු
ගේ ගැන්මෙන්; තදෙකමි, එදෙක; ලභ්‍යමිති, ලැබියෙහිත්තේයි;
සංථමි, සන්මාගීය; අනුගච්ඡි, අනුවා.

46 සජ්ජන, සන්පුරුෂගන්ගේ; ප්‍රතිරක්‍ෂාවිති, රක්‍ෂාවිතියෙන්; ග
මි, පැමිණියෙහිත්තේ; අක්‍ෂයමි, ක්‍ෂයනාත්තාවූ; ඉඤ්ඤා, චක්‍ර මිටිපි
යෙන්; උපරක්‍ෂිත, රඳවාලද්දවූ; ප්‍රහසන්, පිපෙනාවූ; කොමද,
කුමුදුයෙන්; කොමල, කොමලවූ; යශ්‍ය, යශසගෙන්; ඉගෙව, මෙහිමි;
තාවන්, පලමුකොට; එලමිනා, එලවේදි; (මෙහි “නනු” යනු අනු
නසවාසි.)

47 ප්‍රයනස්සිං, ප්‍රයාත්මවූ; උදග්‍ර, උච්ඡවූ; වික්‍රමි, වික්‍රම ඇති; නමි,
තෝ; කොශිකෙන සහ, කොශිකයාගේ එක්ව; සහසා, වහා; තන්,
තපොචනමි, ඒ තපොචනයට; ප්‍රතිපදා, පැමිණි; (සං) යමිනාමි, ත
පස්විත්‍ර සම්බන්ධව; භිවභිකමි, නසන්නාවූ. උග්‍රමි, දරුණුවූ; තමි, ම
හු; සුඛි, සුඛයෙහිලා; (ජනි), † නස.

* උපෙත, පැමිණි—සන්ත.

† කාතුක—සන්ත.

48 පිතුරිත් මනාකුලං වච-
සකදුපසුතෘ නනාමපාදයෝ
සහසිඛවනං සියසුනා
සමරයා වරප්පන රුක්ඛි.

49 තමසිසුර දංශුමද්දපුති
ප්‍රභෘතෙ සංසද්ධියොඛරත්‍රිකා
යතයෙ නිරසියතත් සුතො
නාපතිමිත්‍ර පච්ඡදංගිතො.

50 අනුප්පත්තෙ රුක්ඛි
හෘදයෙයොපාර ප්‍රනාස රුක්ඛි
මුනිමෙන මනාකුලානුරෝ-
රද්‍රයානා වර්ගවෙක විරාභයා.

51 යමිනාපථවෙති හාසිකා-
(දුප)ශාණ්ඩත් විවිධාශ්‍රයා කථා
කුලමදං නවිවෙද රුක්ඛි
බලයානිත බල සවිද්‍යා.

48 රුක්ඛි, රුක්ඛිම; පිතු, පියාගේ; දංශුම, දංශුම; අනාකුලම්,
අනාකුලම්; තවච, ඒ වචන; උපසුතෘ, අසා; සමරය, සුඛපිණ්ඩ; සිඛවනම්,
සිඛවනසට; සියසුනා, යාපි; අවරප්පන සහ, මලනා එක්ව; පාදයෝ,
පාදවලයෝ; නනාම, වැන්දේ.

49 තමසි, අනිකාරය; සුරත්, බලවත්තාව; දංශුමද්දපුති, සුසං-
රක්ඛිතයන්; ප්‍රභෘත (සති), පහරණලද කල්හි; සංසද්ධි, සහයෙහි;
සොඛරත්‍රිකා, සුඛ රත්‍රි පුළුල්තාව; නාපති, රජතෙම; මිත්‍ර ප
ච්ඡ, මිත්‍රයෙන් පච්ඡකොට; දංගිතො, කවචිතව; සුතො, පුත්‍ර
යන් දෙදෙනා; යතයෙ, තපස්විතට; නිරසියතත්, පාවාදිති.

50 අනුප්පත්ත, අනුප්පත්ති; පොරප්පනස, පොරප්පනස; අශිව,
අශිවයාගේ; එකවිතයා, එකවිතයාගේ; අකුලෙ, අකුලම්; අ
නුරෝ, අනුරම්; හෘදයෙ, හෘදයෙන්; අනුයානො, අනුයානලද්ද
ව; රුක්ඛි, රුක්ඛියෝ දෙදෙනා; එනම්මුනිම, මේ මුනිම; අනුප්පත්ත
ය, අනුප්පත්තිය.

51 පථව, මානියෙහි; එකිකාසිකාත්, පුර වාහන දන්තාව; යමි
නා, තපස්විතකරෙන්; විවිධාශ්‍රයා, විවිධ වස්තු ආශ්‍රයව; කථා, ක
ථාවන්; (දුප) ශාණ්ඩත්, අසත්තාව; බලයා විද්‍යා, බලානම් විද්‍යා
යෙන්; * අනිත, එලවනලද; බල, අක්කි; සරුක්ඛි, ඒ රුක්
ඛිම; කුලමදම්, කුලමද; නවිවෙද, නොදනි.

* “උත්තම බලයොච්ඡි පරශ්‍යසතිස්සුතාන බාධාසුත් පිපා
සාහං යතසා කපිතා බල” යි මහේස්වරියාදියෙහි කියනලද
අනුසන්දාන (මිත්‍ර) විද්‍යාව “බල” නම්.

52 අඵචජ්ඣානං සුභාද්දුගො
විජයොයං සනපතෙන විජුතා
නාවරො නි(ථ) ගාද නතපුරං
පිඨිතාශි නිහතං නිරික්ඛ්‍යසං.

53 නානුනකති පුර පුරත්‍රියං
පරිතං කිණ්ණං කරඤ්ඤා සංකරං
අඵමගත (ශිරො) කපාල (දුග්)
චවරප්‍රාදගත ආචලාමනි.

54 එණිභ්‍යො ප්‍රතිබිඞ්ඞ මාතරො
ශිනිනිකිනානි ශිරො'ලඞ්ඞිනි
රචිතො රිචචෙණිචකිතො-
චිරයා දසං පුරසං ආසිතුං.

55 භුවිකොගිනිතං විලොකයං-
සනුදුමොහාර මහායනිචෙප්පි
හරිහසන හතසං දන්තිනා
කර රක්ඛො නිහතං නිලීයතො.

52 අඵ, ඉක්කිත්තෙන්; සංවිජයං, යම් විජයෙක්තෙම; සුභාද්දුගො, සුභාද්දුගකලාවු; චජ්ඣානං, ශක්‍යයාගේ; සනපතෙන, නැතැමෙන්; විජුතා, ප්‍රසිද්ධ; පිඨිතාශි, රක්ඛිතය විසින්; නිහතම්, නසනලද්දවු; තත්පුරම්, ඒ පුරය; නිරික්ඛ්‍ය, බලා; සංතාවරො, ඒ රජතෙම; නි(ථ) ගාද, කි.

53 පරිතං, හාත්පසින්; කිණ්ණං, විසුලාවු; කරඤ්ඤා, ඇවසැකිල්ල කින්; සංකරං, ගැටිසිගන්තාවු; අඵමගත, ගැලුනාවු; (ශිරො) කපාල, ශිරොකපාලයෙහි; (දුග්) විචර, තෙතුව විචරයෙන්; ප්‍රාදගත, නැං ගාවු; ආචලා, ලානණ * ඇති; ශිඞ්, පෘථිවිතොමෝ; පුරං, පෙර; පුරත්‍රියම්, පුරත්‍රිය; නානුනකති, රක්ඛතොකෙරේ.

54 ප්‍රතිබිඞ්ඞ මාතරො, ප්‍රතිබිඞ්ඞ මාතෘභූ; ශිනිනි, කළුවු; ශිරොවලඞ්ඞිනි, ශිරස එලෙන්නාවු; එණිභ්‍යො, සපීයන් කරණකොටගෙන; දසං පුරසංආසිතුං, මේ පුරය ආසිතාහුගේ; චිරහාත්, චිරහසෙන්; රචිතො, කරණලද්දවු; චෙණිචකිතොරිච, චෙණි චකිතයෙන් මෙන්; භාන්ති, හොබිත්.

55 නුදුමො, උණුරතෙම; භුවි, පෘථිවියෙහි; හොගිනිතම්, සපීයක්ත හා සද්දවු; හාරම්, මුත්තර; විලොකයන්, බලන්නේ; අහායනි, නොහැරපියතැක්කාවු; චෙප්පි, චෙවුලුම් ඇත්තේ; හරි, සිංහයක් හුගේ; හසන, හසනයෙන්; හතසං, නසනලද්දවු; දන්තිනා, හසනි යක්ත්‍රගේ; කරරරක්ඛො, හසනරක්ඛොයෙහි; නිහතම්, නිශ්චලව; නිලීයතො, සැගවේ.

* සිතණ—සන්න.

56 ප්‍රතිමා විශදෙන ලුතිකා
පටලෙනාවාන දූෂිතීන්ද්‍රානෙ
රුද්ධතෙරිව පුෂ්පිතෙත්තන
විසුලත්‍රාස කාතෙතරතොකයා.

57 ශ්‍රවණ භික්‍ෂු විරුද්ධ භූරුහ
(සරීර) මූලාග්‍ර විනිශ්චයනම්
සුච්චිතව භාගං ශුච්චාතුරං
භාදයං තදභාග විග්‍රහෝජනාමි.

58 නකුලා පරිප්පුණ්ණ චෛත්‍ය
ප්‍රතිබිම්බානන මධ්‍ය රත්නා
පරිකෂිප්තාකුරා යථා
සුච්චිතං තද්‍රසනං සරිසාපමි.

59 ඉති ජලපති තත්‍රාත්‍යසි
පුරතා ප්‍රාද්‍ර රහද් (නි)දෙලිමා
මකරකර පාසි බාමනි
ත්‍යාගයත්තාකාති රුග්‍ර විග්‍රහා.

56 විශදෙන, ධවලවූ; ලුතිකාපටලෙන, මකුළු සවුටෙකින්; ආවාන, වසනලද; දූෂිත, ඇස්ඇති; ප්‍රතිමා, ප්‍රතිමානොමෝ; විසුල, මහත්වූ; භාග, භයින්; කාතෙතා, කරණලද්දවූ; අනෙකයා, නොඑක් පරිද්දෙන්; රුද්ධතෙත, හැඬීමෙන්; පුෂ්පිතෙත්තන, පුෂ්පිතවූ රත්න ඇත්තියකමෙන්; රත්නානෙ, දක්නාලැබේ.

57 ශ්‍රවණ, ශිෂ්ටවූ; භික්‍ෂු, භික්‍ෂුයෙකි; විරුද්ධ, හටගන්නාවූ; භූරුහ, වාක්‍යයන්ගේ; (සරීර, සරීරවූ; මූලාග්‍ර, මූලාග්‍රයන්ගේ; විනිශ්චිත, නික්මීමෙන්; තත්‍ය, තත්‍යවූ; තත්, ඒ පුරයාගේ; භාග, භාගයෙකි; විග්‍රහෝජනාමි, විග්‍රහෝජනවූයේ; භාගමි, අත්‍යවශයෙන්; ශුචා, ශුචියෙන්; ආතුරමි, ආතුරවූ; භාදයමි, භාදය; සුච්චිතව, පැළෙසි සිතමි.

58 නකුලා, නකුලනෙමි; පරිප්පුණ්ණ, දිරහියාවූ; චෛත්‍ය, විබුධ ප්‍රතිබිම්බ; ප්‍රතිබිම්බ, ප්‍රතිබිම්බයාගේ; ආනනමධ්‍ය, මුඛ මධ්‍යයෙකි; රත්නා, රත්නයෙන්; සුච්චිතමි, සැලෙන්නාවූ; සරිසාපමි, සරිසා; තත් * මහගේ; රසනමිසා, පිස්වාලමෙන්; කුරා, ගුණයෙන්; † පරි කෂිප්ත, අදහස්.

59 තත්‍ර, ඒ රාමයා; ඉති, මෙසේ; ජලපති (සති), බණන කල්හි;

* තසා—සත්ත.

† කුරා, ගුණයෙන්මෙන්—සත්ත.

60 නවකෘතන විලාසිනී කර
ප්‍රසවොත්තංස විභූතීතානානා
නාශිරසනති මෙඛලා ගුණ-
සපුරණකුර (කටු) කිණත්තවි:

61 පරිත: සපුර දනු පාශ්‍ය (යා)
පරිණබාකුල කෙශ සන්ධානි:
කනගොණිත පඩක කුඛිකුම
ප්‍රවිලිපහසනන කුමනිහිණි.

62 ඉති තා මති හිමදශීනා-
මහිවිකෙණිත හයනසනපොධනම්
ධනුෂො රවති හුජස්සුතො
සපදිතාසන ගත වතිනිතාමි.

(ති)දෙලිමා, පැලෙන්නාවු; මකරකරපාසි, අහසත්තායෝ; ධාමිනි,
තෙජසින්; සත, නසනලද, යක්ෂාකෘති, යක්ෂාකාර ඇති; උග්‍ර, දරු
අක්ෂු; විග්‍රහා, ගරු ඇති, රක්ෂසි, රක්ෂසිතොමෝ; සුරත, අභිමුඛ
යෙන්; ප්‍රාදුරභුත්, පහලවු.

60 නව, අලුත; කෘතන, නවනලද; * විලාසිනී, අහනත්ගේ; කර,
හැනනමැත්; ප්‍රසවොත්තංස, ප්‍රසවොත්තංසයෙන්; විභූතීත, කොඛ
වනලද; අනානා, මුඛ ඇත්ති; නාශිරසනති, මනුෂ්‍ය ශිරසනති
යෙන් (කරණලද); මෙඛලාගුණ, මෙඛලා ගුණයාගේ; සපුරණ, සැ
ලීමෙන්; කුර, කුරවු; (කටු) කකිගවැ; කිණත්, හඬන්නාවු; ක
රි, උතුල ඇත්ති.

61 සපුරත්, බෙලෙන්නාවු; අනු පාශ්‍ය (යා), අනුපාශ සමූහ
යෙන්; පරිත, හාත්පසින්; පරිණබ, වලදනාලද්දවු; අකුල, අ
කුලවු; කෙශ සන්ධානි, කෙශ සමූහ ඇත්ති; සත, සතවු; ගොණිත
පඩක, රැඳී පඩක නැමැති; කුඛිකුම, කුඛිකුමයෙන්; ප්‍රවිලිපහ,
ගල්වනලද; සනන කුමන, සනන කුමනයෙන්; හිණිණ, හයකරවි.

62 අවතිහුජස්සුතො, රජ පුත්‍රයෝ දෙදෙන; ඉති, මෙසේ; අති
හිමදශීනාමි, අතාපියෙන් හයකරවු දශීනාඇති; තාමි, ඇ; අතිවික්ෂා,
දක; සපදි, එකෙණෙහි; ධනුෂො, ධනුෂීයෙහි; නාසනගරො, පිහි
වුවනලද ගර ඇත්තාවු; තපොධනම්, තපස්විත; උහයන, දෙ
පාර්ශ්වයෙහි; අතිනිතාමි, සිටියෝ.

* කෘත, කරණලද—සි ඇතම් පොතක.

63 සමගිණි තනූප් පාතිත
 සැතිපසිවිමසතිප්ප්ලෙඹිනි;
 සෑණිතො තාපතෙප්ප්ලාචිදං
 තනායංවිසිද්ධං කාතසමයො වචං.

84 ඉති සානිවිජනින සම්පදා
ප්‍රලයංඤාවරසා (කු)චිතිමි
භානිගතා ශරෙණා සුරිති-
සනිම ධාමිමි ධූවමෙජනියසෙ.

65 ශත මහාර වංශයේ වැඩිමහලය
නවධ: සෙසුගේ ඉතිප්පිතයන්
(නි)ජ්ඣාන විග්ගේනාත්මජං
කාලිගෙහ නිද්වසස් ශාතකය.

86 වනිකා වසුඡිවිජජ්ඣනෙ
 සුරුඤාකාර විශෙයිකෙ'පිචා
 නානි කද්ද කරං ශරීරිණං
 ජුකානෙ (සකතා) කරුණ වලමිනම්.

63 වයිඤ්ඤානානුප්‍රාප්තියෙන් පසුව, පාතිකා, ගෙලනලද, ස්වකීය, රජකම; සාමාන්‍යයෙන් ප්‍රදාය, දිව්‍යලෝක නිවාස දුන්වාදීම; සම්මතය, ඒ මුනිවරයාගේ; සාමාන්‍යයෙන්, සාමාන්‍ය ඇත්තාදීම; නාමයෙන්, රජකමෙන්; තනිකම, පුත්‍රයා; විශ්වාස, බලය; කාලයෙන්, කාලයෙන්; සිතා ඇත්තේ; දුටු වස්තු, මේ වස්තුව; ජලය, යි.

04 ඉති, මෙසේ; සාචි ජනිත, සියලු ජනයාට හිතවූ; සම්පදා; සම්පත්ති ඇති; දේශරසා, දේශවරයාට; ප්‍රලාමි, විනාශය; (ඥ) චිතිච්ඡි, කරන්තිස; ශරණ, ශරණය; නතිහතා, නොනසා; ඵ ෂධම්, මේ තෝ; සුරිති; පණ්ඩිතවරුන් විසින්; ධ්‍රැවම, එකානන්යයෙන්; අධාමිම, * අධිමිමවර්ධයෙහි; සියලු, කියනු ලැබෙහි.

65 ශතමනුෂ්, ශක්‍රතෙජි; ජෙනුරු, සුචි ප්‍රතිබ්බවු; වඩ, වඩ
තෙජි; අවණි වෘත්තය තෙති, අවණි වෘත්තය පිණිස නොබෙසි;
ප්‍රවිණයන්, සිතන්ගේ; ත්‍රිදිවස, දිව්‍යාලෝකයට; ශාන්තය, ශා
න්ති පිණිස; විරෝචනාන්දිජාමි, සුයම් පුත්‍රය; කුලිශෙන, වජ්‍රාසුර
යෙක්; (කි) ජෂාන, පතළි.

66 ප්‍රකාශන, (පහරණව) පටන්ගත්තාලු; නිෂ්ප්පන, ගත්තා ජ

67 තුලයනානිසා සාධව: සුඛෙ
ජගතො ලුප්තවනස්විරසිතිම්
සුවතෙරපි රම! සාධවො
විෂතිතාප මගුණාවානතිහි:

68 රණ අනුද්වේන ධනුභීතො-
භීවතො: පෞරුෂරෙෂවිතඥයො:
අපි විස් ඉදං යශශ්‍රියං
නභජනතිති තපො ධනාසිෂා.

69 විජවෘඪ භිෂෙවණස්‍යමං
සුවයෝගසුධ සුධ නනාත්‍රයො:
නවිරොචන (වංශ) ජන්මනො-
මිහතො: ශ්‍රෝත්‍ර මිදං විරජතෙ.

තයා; වනිතා වපුෂි(වා), සහි ශරීර ඇති කල්හිද; පුරුෂාකාර විශෙෂි
තෙපිවා, පුරුෂාකෘතියෙන් විශෙෂිත කල්හිද; කරුණුවලමිබනම්,
කරුණාව එල්ලීම; ශරීරණම්, ශරීරිත්ව; හදකරං නගි(සකත්), හද
යක්කරන්නේ නොවේමැයි.

67 රම, රමය; සාධව, සත්පුරුෂයෝ; ජගතො, ලොවට; සුඛෙ,
සුඛ නිමිත්තකොට; සුවතෙරපි, අනනකයෝද; ස්විරසිතිම්, බොහෝ
කලක් සිටීම; ලුප්තවතො, නසන්නාහුයෝ; විෂතිතාපම්, සැතිරියන්
තවන්නාවූ; වික්‍රමම්, වික්‍රමය; අගුණා වෘතතිහි, ගුණනැත්තාවූන්
ගේ වෘතතිහා; තතුලයනානි; සමනොකෙරෙත්.

68 රණ, යුධය; අනුද්වේන(සති), පහලවූ කල්හි; පෞරුෂ, එහි
හා; රෙෂ, රෙෂතා; විතඥයො, ධනකොටඇත්තාවූ; ධනුභීතො, ධ
නුභීරවූ; භවතො, තොපදෙදෙනාගේ; තපොධනාසිෂා, තපස්වියක්
හුසේ හැසිරීම් රිසිතොගෝ; යශශ්‍රියම්, යශ්‍රී; නභජනාතිති, නො
සෙවිති යන; ඉදමපි, මෙද; විස්, දන්නහු.

69 අසුධ සුධ නනාත්‍රයො, අසුධ සුධය ප්‍රධානකොට ඇති; විරො
චන (වංශ) ජන්මනො, සුයභී වංශයෙහිවූ; මිහතො, මිහත්වූ; සුව
යො, තොපදෙදෙනාගේ; විජවෘඪ, බ්‍රාහ්මණ වෘඪයන් විසින්; භි
ෂෙවණ, සෙවීමට; ස්‍යමි, ස්‍යමිවූ; ඉදංශ්‍රෝත්‍රමි, මේ ශ්‍රෝත්‍රය; නවි
රජතෙ, නොහොබගේයි.

70 ඉතිමුනි චොදනා හෘදි සුකෙතු සුතා මිත්‍රිණ
රක්ෂපති රක්ෂණේ දශනිපාත පට්ඨවනිනා
සුද්ධ(ට්)ත කුමාත්තර සුවදසාත් සුරුතිනා කරණත්
ප්‍රථම මපායසුසාදසලො නු ගගෙ (නු) වනි.

71 සෘෂිරිති විසනසාතවිධි සඤ්චිත සද්ධසං
තනුප මයොජ්ජද්දගරථසා සුගසතු ගගණේ
අසුරනිකාවර ඤාතප් පාන පරෙරච්ඡිකස-
ලෙසිතසුතාගන දුතති පිගඛිතිත දිග්වදගොන.

72 වදන විනිශ්චිත ජාලිත වන්ති ගිබා විතතෙ-
රුපගත වනතිගම මථ තානි තතානි රුචා
ගගධර බණ්ඩකොණ කුටිලසද්ධිට කොටි බරං
දගන චතුළවසං පාදු දධනත්වනි ප්‍රසාතම්.

70 රක්ෂපතී, රුක්මෙමි; ඉති, මෙසේ, මුනිචොදිතා, මුනිහු විසිත්
මෙහෙයනලද්දේ; සුකෙතුසුතාමි, සුකෙතුපුත්‍රිය; හෘදි, ලෙහි; අශ
නිපාත, සෙනගිමක්සෙසින්; පට්ඨ, වාක්‍යය; ධට්ඨනා, ධවනි ඇති;
ඉමුණ, ගරුසෙන්; අක්ෂිණත්, පහළ; සුද්ධ(ට්)ත, පළනලද; කුමාත්ත
ර, තන අතුරෙන්; සුවත්, වැහෙන්නා; අසුරක්ෂුරුතිනා, රුධිරසු
රුතිඇති; කරණත්, ගරුරයෙන්; තදසවා, ඇගේ ප්‍රාණයෝ; වනි, පි
ටතට; ප්‍රථමි, පළමුකොට; අපායසුර්නු, ගිගෝද්දෙහෝ; ගරු, ගරු
තෙමි; (වනි, පිටතට; ප්‍රථමි, පළමුකොට; අපායසුරානු, ගිගෝද්දෙ
හෝ.)

71 සෘෂි, සෘෂිතෙමි; ඉති, මෙසේ; විසනසාතවිධි, විසනසාත විධි
යෙන්; සමිත, රැස්කරණලද; සත්, මනාව; යගසම්, යගස් (ඇති);
දගරථසා තනුපමි, දගරථ පුත්‍රයා; අසුර, අසුරයන්ගේහා; නි
ශාවර, රක්ෂසයන්ගේ; ඤාතප්පාත, රුධිරපාතයෙහි; පරෙරු,
තසරුව; විකසත්, පැතිරෙන්නාව; ලසිත, තෙවුනාව; සුතාගනදු
ති, වන්ති ගොභායෙන්; පිගඛිතිත, පිඟුවන් කරණලද; දිග්වද
ගොන, දිග්වද ඇති; සුගසතුගගණ, දිව්‍යසුධ සමුහයෙන්; අයො
ජයත්, යෙදි.

72 වදන, මුඛයෙන්; විනිශ්චිත, නික්මුණුව; ජාලිත, දිලියෙන්නාව; වන්තිගිබා
විතතො, වන්තිගිබා විතතියෙන්; රුචා, ගොභායෙන්; තතානි, පහලාව; වනිප්පා
තම්, පිටතට නික්මුණුව; පාදු, වාක්‍යය; ගගධර බණ්ඩ, වසු බණ්ඩයෙහි; කොණ, කොණසේ; කුටිල, වසු
ව; සද්ධි, වාක්‍යය; කොටි, කොටියෙන්; බරම්, කඩකුල; දගන ව
තුළවසම්, දත් සතර; දධනත්, උසුලන්නාව; තානි, ඒ අනුයෝ; අ
ථ, ඉක්බිත්තෙන්; රුමම්, රුමයා කරු; උපගතවන්ති, පැමිණියෝ.

73 රක්ෂා හව් හව්දුරු (සහ) තථා සංක්ෂිප්ත අක්ෂරාලියෙන්
ප්‍රත්‍යද්‍රව්‍ය සුදුරුමෙව් හරිතේ රක්ෂිතමානෝ වති;
ජේදය ප්‍රසාදෙන රසෙකිම ලතා ජලප්‍රවාලය;
කුරත් කොට්ඨ මාලුමසා නිකටං සායම ප්‍රපෙදෙ මුනි.

(ඉති කුමාරදශසා කෘතෝ ජානකිහරණ
මහාකාව්‍යෝ රමොක්ෂනනිතොම)
විතුර් සිංහලය.

73 (සහ) මුනි, (ඒ) මුනිතෙම (වනානි); රක්ෂා, රක්ෂාස නැමැති; හ
ව්, සාහස්‍රව්‍යයට; හව්දුරුම, වස්තිවුච්ඡු හෙවත් රමියා; අක්ෂරාලිය
නොය, අක්ෂරාලියානි ඉක්කයෙන්; තථා සංක්ෂිප්ත, * එසේ දළව; අ
සෙකිම, අසෙකයෙන් නිවිතනාව; (දිය වත්තොකිට්ඨෙන් වඩනාව;
ලතාජල, ලතා සමුහයාගේ; ප්‍රවාලය, ප්‍රවාලයාගේ; ජේදය, ජේ
දය පිණිස; වති, පිටතට; ප්‍රසාදෙන, නික්මුණාව; හරිතේ, මෘග
යන් විසින්; සුදුරුමෙව්, ඉතාදුරුම; ප්‍රත්‍යද්‍රව්‍ය, පෙර ගමන්කොට;
රක්ෂිතමානෝ, අනුවන ලබන්නෝ; කුරත්, හඬන්නාව; කොකිලම්,
කොකිලාවන්ඇති; මාලුමසා නිකටම්, මාලුම සමීපයට; සායම, සවස්
වේලෙහි; ප්‍රපෙදෙ, පැමිණියේ.

(ඉති, මෙසේ; කුමාරදශසා, කුමාරදශයාගේ; කෘතෝ, කෘතිවූ; ජා
නකිහරණ, ජානකිහරණ නම්වූ; මහාකාව්‍යෝ, මහාකාව්‍යයෙහි; ර
මොක්ෂනනිතොම, රමොක්ෂනනිතොම; විතුර් සිංහලය, (සතරවන සහසි.)

* සංක්ෂිප්තය—සන්ත.

ප ච ම ි ස ම ි.

1 තනසනතං තාපස කතාකාපන
ප්‍රසිසාසු සංවර්ධිත වෘක්ෂ මණ්ඩලෝ
සහසුශාසනානිත සාම නිකිත
ප්‍රවතිතා ඛණ්ඩ ගිවණ්ඩාණ්ඩවම්.

2 විහබහපානාය මහිරුහාංතල
නිවෙශිතාමනා පරිපූර්ණ භාජනම්
විශොෂණ්ඩානිත පූර්ණවල්කල
(ප්‍රතාන) නමිරිකාන වෘක්ෂ මසනකම්.

3 කාතාසු නිවාර විහාග වෘතතිෂ්‍ර
සමිකිය මංශං මාදු හසන සම්පූර්ණ
හරද්ගිරලෝහිත ගණ්ඩමණ්ඩලෝ
පලවබහමෝ සෙවිත ගෞල කතුරම්.

1 තනා, ඉක්කිත්තෙන්; තාපසකතාකාපන, තාපස කතාකාපනා විසින්; ප්‍රසිසාසු, තෙමනලද; සංවර්ධිත, වඩනලද; වෘක්ෂ මණ්ඩලෝ, වෘක්ෂමණ්ඩලයෙන්; තනම්, පතලාඩු; සහසුශා, බොහෝ සේ; තානිත, පතුරුවනලද; සාමනිකිත, සාමවෙදධවනියෙන්; ප්‍රවතිතා, පවත්වනලද; ඛණ්ඩ, කොකඩඩු; ගිවණ්ඩාණ්ඩවම්, මසුරතාකා ඇත්තාඩු.

2 විහබහපානාය, පසින් බොනපිණිස; මහිරුහාංතල, වෘක්ෂ සටෙහි; නිවෙශිත, තබනලද; අමනා පරිපූර්ණ, ජලයෙන් පුරණලද; භාජනම්, භාජනඇති; විශොෂණ්ඩ, විශලිම්පිණිස; ආහිත, පිහිටුවනලද; පූර්ණ, පවුනු; වල්කල (ප්‍රතාන), * වල්කල සමූහයෙන්; නමිරිකාන, නමනලද; වෘක්ෂ මසනකම්, වෘක්ෂ මසනක ඇත්තාඩු.

3 නිවාරවිහාගවෘතතිෂ්‍ර, නිවාරවිහාග වෘතතින්; (හුරුහැල්කොටස වැටුම්); කාතාසු(සනිෂ්‍ර), කරණලද කල්හි; මාදු, මොලොක්කඩු; හසන සම්පූර්ණ, හසන සම්පූර්ණයෙන් හෙවත් දෙහොයින්; සමිකියම්, සමිකියඩු; අංශම්, කොටස; හරද්ගි, ගෙනයන්නාඩු; ආලෝහිත, රත්වු; ගණ්ඩමණ්ඩලෝ, කපොල මණ්ඩල ඇති; පලවබහමෝ, වළුරන් විසින්; සෙවිත, සෙවුනාලද; ගෞලකතුරම්, ගෞල කතුර ඇත්තාඩු.

* වල්කලවූතා—සත්ත.

4 සම්මකමාරුකස සුඛං පරිජ්වපත්
කුරකගභාවප්‍රතිබෝධ ශක්කසා.

චිත්තපච්ඡෙදව්‍යපී (තෙපි) විග්‍රහෙ
සුභිශ්වලාසිනපරතතපොධනම්.

5 භිරණ්‍යරෙතශ්ශරණානි සච්චිතා:
ප්‍රවෘත්තපුණ්‍යසුඛධුම ධුසරම්
බාහලලකානානා භානා: එලෙග්‍රහෙ-
රධසකරෙග්‍රහිත ශාසිතා තිථිමි.

6 තපස්වි වග්ගසා වධුඤ්ච වත්තයෙ
විතනිතිඤ්චප්‍රකානාං බලික්ඛියාමි
මාගාඛගනානි: පරිලිභාස් ජිත්චයා
විනොදිත තාප්පිතරෙදි තච්ඡිඤ්චමි.

4 සම්මකම, සම්මකම ඇකයට; ආරුහස්, නැති; සුඛම්, සුවසේ; පරිජ්වපත්, නිදන්වා; කුරකගභාව, මුවපොල්ලත්ගේ; ප්‍රතිබෝධ, පිබිදීමෙහි; ශක්කසා, සැකයෙන්; විග්‍රහෙ, ශරීරය; විග්‍රෙපච්ඡෙද, බොහෝ කලක් හිඳීමෙන්; වාපි (තෙපි), පිහිත කල්හිත්; සුභිශ්වල, අත්‍යවශයෙන් නිශ්චලව; ආසිත, හුන්වා; ජරත්, මහලුව; තපොධනම්, තපස්විත් ඇත්තාවූ.

5 භිරණ්‍යරෙතශ්ශරණානි, වත්තිගාහයන්; සච්චිතා, භාත්පසින්; ප්‍රවෘත්ත, පැවැත්තාවූ; පුණ්‍ය, පවිත්‍රවූ; ආනුභිඤ්චම, යාග්‍රව්‍ය ධුමයෙන්; ධුසරම්, කිලිඳුවූ; බාහත්, මහත්වූ; ලතානානභානා, ලතා සමූහ උසුලන්නාවූ; එලෙග්‍රහෙ, එලගන්නාවූ; තරො අධි, වෘක්‍ෂ යට; ආසිත, (වලඳවන) ලද්දවූ; * ශාසිත, භාවනලද්දවූ; අනිථිමි, අමුත්තත් ඇත්තාවූ.

6 තපස්වි වග්ගසා, තපස්වි සමූහයාගේ; වධුඤ්ච, අඹුවන්; වත්තයෙ, වත්ති පිණිස; ප්‍රකානාමි, ආරබ්ධවූ (පටන්ගත්තාවූ); බලික්ඛියාමි, බලික්ඛියාව; විතනිතිඤ්ච (සතිඤ්ච), කරණ කල්හි; මාගාඛගනානි, මාගාඛගනාවන් විසින්; ජිත්චයා, දිව්න්; පරිලිභාස්, ලෙවැ; විනොදිත, විනොදකරණලද; තාප්පිතරෙදි, දුරකරණලද්දවූ හැඬීම ඇති; තච්ඡිඤ්චමි, ඔවුන්ගේ බාලයන් ඇත්තාවූ.

* ආසිත, ලද්දවූ—සත්ත.

7 බලික්ඛියාතානිත ලාජකම්මේණ
සමෙන කිට්ඨනිසාත ශබ්කයා
ප්‍රමාජ්‍ය මානං ගතාකෙසකපස්විති;
කුශසා මුළුකානල මන්දිරෙදරම්.

8 මහිරුහුභුච විහබහපොතිකා
සුබොපවෙශාය තපස්විසුනුති;
ඉෂිකතුලෙන විධාය මාඤ්චං
කිවිත් සමාසප්ථිත නිබ පථරම්.

9 සචාරි මාත්සනා පරිපුණ්ණෝ (බාත)ක
ප්‍රජන්‍යමානාඤ්ඤාසිත මෙකතා;
ප්‍රහාභා සාරඛන කිශොර වල්ගිත
ප්‍රතිණිණි පුණ්දප්පිකාත ශ්‍රමා ද්‍රවිඛුදි.

10 සමිරණෙණ රුහුති ගානි පාවලෙන-
චිතානිතොද්දම ගිබණ්ඩනිතනම්
තපොවනං තත්තසසා මධ්‍යයා;
කුමාරසුග්මෙන විවෙශ කොශිකා.

7 බලික්ඛියා, බලික්ඛියායෙති; තානිත, පතුරුවනලද; ලාජකම්මේණ, ලද ඇදගිනි; සමෙන, රැස්ව; කිට්, කිට්ඨන්ගේ; ප්‍රතිසාත ශබ්කයා, විනාශ ශබ්කායෙන්; තපස්විති, තපස්විත් විසිත්; කුශසා මුළුක, කුශ මුළුයෙන්; ගතාකෙස, සෙමෙන්; ප්‍රමාජ්‍යමානම්, හමදනා ල බන්තාවු; * අනල මන්දිරෙදරම්, වන්නිතානොදර ඇත්තාවු.

8 මහිරුහ, වාක්‍ෂයෙන්; භුභු, ගිලිපුණ්ණවු; විහබහපොතිකා, පක්‍ෂි පොතිකාවන්ගේ; සුබොපවෙශාය, සුවසේ හිඳිම පිණිස; තපස්වි සුනුති, තපස්වි පුත්‍රයන් විසිත්; ඉෂිකතුලෙන, ඉෂ්ට් පුත්‍රයෙන්; මාඤ්චම, මාද්‍රවය; විධාය, කොට; කිවිත්, සමහරතැනෙක්ති; සමා සප්ථිත, සරහනලද; නිබ පථරම්, කදලනා මැදිරිඇත්තාවු.

9 සචාරි, ජල සහිතවු; මාත්සනා, මැවියෙන්; පරිපුණ්ණෝ, පුරණ ලද්දවු; (බාත)ක, වලනි; ප්‍රජන්‍යමානා, හටගන්නා ලබන්නාවු; අඤ්ඤාසිත, අඤ්ඤාසිත ඇති; ඵාතා, ඵන්තාර්ථයෙන්; ප්‍රහා භව, සන්තුභවයෙන්; සාරඛන කිශොර, මාගපොතකයන්ගේ; වල්ගි ත, පිහිමෙන්; පුණ්දප්පිකා, විසුලාවු; පුණ්දප්පිකාත, රැස්කරණලද්දවු; ශ්‍රමාත්, වියලෙන්නාවු; ද්‍රවිඛුදි, හිනිනි ඇත්තාවු.

10 තපසාමි, තපසුන්ට; අධ්‍යයා, පිහිටවු; කොශිකා, කොශික

* ප්‍රජන්‍යමානම්, හමදනා ලබන්නාවු;—සත්ත.

- 11 සෑහී: සුභං ඛෙව්ඛුබ්බොඤ්ඤිකිං තඤා
විබිත්ථුරිණිං නාපතො රතඤ්ඤිකම්
සමාද්දෙගප්පකාතාය කථිමිණො
චිත්තං තද්දුකම්මො රුප්පමාදුතා:
- 12 තමඟ්හි මිඤ්ඤා මබ්බුතුත්තමත්
රිරක්ඛි (නුඃ) සත් පරිතො රිපොරභො
ඤ්ඤිමාතූප්: සප්පං ශරසතා: සුභො
තාතොප්පොද්වරප්: වනාශ්‍රියා:
- 13 බිභංගිනිචාරි වදමුඛ්ථාකර
ශ්‍රියාපරිතං සතතං තපොප්ප්පමි
අබාතමාතාවමනුප්ඤ්ඤිමං පරං
සද්දං ඵලං ශස්පං මිදං තපොවනම්:

කෙවි; ආප්තියකි, සාග ද්‍රව්‍ය ගැනියෙන්; පාවිච්ඡෙන්, පවිත්‍රවූ; සමීර
 ලෙණ; පවතින්; විනානිත, * පතුරුවන ලද්දකි; උද්දම, උඩගසූ;
 ශිවිණිකිකිකිකි, මසුර්ධානිකිකිකි; තනනපවනම්, ඒ තනපව
 නපව; කුමාරසුමේධ, කුමාරසුමේදෙදෙනානා එක්ව; විබ්බ, වනි.

11 තනා; ඉක්බිත්තෙන්; ආදානා; ආදානවු; සෘෂි; සෘෂිතෙම; චෛත්‍යව ලොකිකීම්, විචුටලොකාටකීතවු; ඉෂිම්, සාගය; විධිත්සු, කට්ටිවුයේ; තදක්‍ෂණරූපාම්, ඒ රක්‍ෂාකරණ පිණිස ආවා; අනන්‍යම්, අනවසවු; තෘපතෙස්සුනම්, රජ පුත්‍රයාගට; විරය, බොහෝ කලෙකින්; ප්‍රකෘතාය, ආරබ්ධවු; කම්මේ, ක්‍රියාව පිණිස; සමාදිදෙයි, නිසොගකෙළේ.

12 අධිකූල, සාහසෙහි; අන්ති මිනිසකම්, හිනි දල්වන්නා වූ; නම්, ඔහු; රිභො; සතුරුකෙරෙන්; රිඤ්ඤස්සන්, රක්ෂාකට්ටිවූ; අසො † ක්ෂමා භුජස්ත්‍රිකා; ඒ රුජ්‍යත්‍රගතම; සජා, ජායසිතිවූ; ශරසනා; දුත්‍ර ඇත්තේ; පරිනා; හාත්පසින්; හුමන්, බිමන්තේ; වනශ්‍රියා, වනශ්‍රීත්; හානා; හන්තූලද්දේ; අවරජම්, මලට; ජහාද, කී.

13 නිවාරවත්, හිරුහැලේ ඇත්තාද; අභිජිකරක්‍රියා, පදමාකරක්‍රියා; පරිනාමී, පිරිවරණලද්දවු; තපොප්‍රණාමී, තපස්විත්තේ; ඉදා, තපොවනම්, මේ තපොවනානෙම; අබානම්, නොකණිනලද්දවු; ආහා වම්, පොකුණුද; අනුප්‍රත්‍යවම්, වපනශෝචනී නිවෘත්තනොද්; සද්ඵලම්, හැම කල්හිම ඵල ඇත්තාද; පරම්, වෙසෙස්වු; ශසාමි, ශසායද; සතනම්, අඛණ්ඩ, බිහිවිනි, උසුලා.

* ପିଆଜି—ଜାହାଜ.

† विष्णु-संहिता.

- 14 සවෙද වෙදාඛන විදෙ යමව්‍යයං
විදනති (යත්තෙන) පදං තපස්විනා
සලොක කාන්තනි විවිත්තානානිචිත්
තපස්සතිසෛහ පුමාත් පුරතනා.
- 15 සුදභීනවජිනා සමාහාරෙනධිනං
විජෙන පක්‍ෂව්‍යප්තෙන විජිතම්
ත්‍රිකෙනමුද්ධිතානතර මාද්දුරුෂො
පුභාව හවෙර්ථ හව්‍යවාහනම්.
- 16 තපස්සතිසෛහි යත්තුර ශාතනො
සුසංයතො භාහිනනතු තතදකා
සමත් කුශලෙජ්දන මාත්‍ර තතරා
සුගර්වකෂ්‍යා කෂිතජාසවං තද.
- 17 ගද්‍යරණද්දුත්ති හෙතරවං රණං
තද සමහොත්තා තයං විතනති
ශිරසා පබවසන ශිරසත්‍ර ජාලකෙ
නිමජ්‍ය මජ්ජාං නප්පාස විවිජාමි.

14 සවෙද, වෙද සහිතවූ; වෙදාඛනවිදා, වෙදාඛන දන්තාවූ; තපස් විනා, තපස්විහු; යම්, යමක්හු; අව්‍යයම් පදම්, අවිනඥවර පදවූවහු; (යත්තෙන,) යත්තයෙන්; විදනති, දනිද්ද; සාපුරතනා පුමාත්, ඒ පුරතන පුරුෂයෙකු; කානිචිත්ලොකකාන්තනි, කිසිලොක කාන්තයෙකු; විවිත්තා, සිතා; ඉහ, මෙහිලා; තපස්සතිසම්, තපස්සෙසේ.

15 අදිපුරුෂා, අදි පුරුෂයෙකු; සුදභීන, සුදභීනනම් වක්‍රාසුධයා විසින්; ජිනන, කපනලදින්; සමාහාර, රැස්කරණලද; ඉඛනම්, දර ඇත්තාවූ; විජෙන, (විජයාවිසින්;) පක්‍ෂව්‍යප්තෙන, පක්‍ෂව්‍යප්තව්‍යප්තයෙන්; විජිතම්, විජිතාලද්දවූ; ත්‍රිකෙනමුද්ධිතානතරම්, ඊ ශ්‍රවරයාගේ මුද්ධිවිශේෂයක්වූ; හව්‍යවාහනම්, වස්තිය; ඉහ, මෙහි; හ වෙර්‍යා, යාගද්‍රව්‍යයෙන්; පුභාව, ඔව්.*

16 යත්තුර ශාතනෙ, සතුරන් තසන්නාවූ; සමාමිනි, සමාමිහු; තපස්සති සති, තපස් කරණ කල්හි; සුසංයතා, අත්‍යවශයෙන් සංයත වූ; නතදකා, නතදකනම් ඛඩගයනෙකු; සමත්, ඉඛනතා; කුශලෙජ් දනමාත්‍ර, භිතණ කැපීම් මාත්‍රයෙහි; තතරා, තත්පරවූයේ; තද, එ කල්හි; සුගර්, අසුරයන්ගේ; වක්‍ෂා, වක්‍ෂස්හි; කෂිතජාසවම්, රැකිර තමැති අසවය; තාහිනනතු, නොපැසැස්ස; (නොකැමැතිවි.)

17 ගද, ගද්‍යොමෝ; රණත්, හඬන්නාවූ; දුත්ති, හෙරියෙන්; හෙතරවම්, හයකරවූ; රණම්, සුඛයට; සමහොත්තා, පැමිණ; හසම්,

18 නවං ස්වකොශාශාන වාරිධායා
විනං තරුණ මහුගාත්තො රණේ
නපාච ජනොන ජනස්ස තෙනිරො
භියො (වි)ශුෂ්කාශනි තෙතරථෙව රථෙවි:

19 සලිලමුද්දණ්ඩ සග්ගජ විජට්ඨරො
නිෂද්දාදෙන පුරෙ 'වලම්බිනා
පරිසායනාය වලට්ඨි මසනකං
තද්දකිලාගාසි කලං න පද්මයා.

20 එණවතාමුඛරණෙසු වාරිධි
ප්‍රවාහසිකතාවුදයා වලසට්ඨතා
විතතා පක්ඛාවධිපා පතත්තිණං
ව්‍යශොම යතනප්‍රති සුසංඝායනමි.

භය; විතනති, කරන්ති; තද, එකල්හි; විච්ඡාමි, සතුරන්ගේ; අ
පඛවසන, දුරුකරණලද; ශිරස්සුප්පලකොශිරස්සුප්පලක ඇති; ශිරසි,
ශිරස්හි; නිමජ්ජ, ගැලී; මජ්ඣමි, මජ්ඣම; නපකාස, ගොසාව.

18 ස්වකොශ, ස්වකීයවූ ගඟියෙන්; ආශාත, ගන්නාලද; වාරිධාර
යා, ජලධාරයෙන්; තරුණමි, වෘක්කයන්ගේ; නවං වනමි, අලුත්වූ
වනයට; අහුගාත්තො, අහුග්‍රහ කරන්නාවූ; පාච ජනොන, පාච
ජනානම් ශබ්ධයා විසින්; රණේ, සුඛයෙහි; (වි) ශුෂ්කාශනි, (වියලි)
බෙහෙසේ; තෙතරථෙව, භයඛකරවූ; රථෙව, නාදයෙන්; ජනස්ස,
ජනයන්ට; භියා, භීතිය; තෙනෙනිරො, නොපතුරුවනලදු.

19 උද්දණ්ඩ, උද්ගතවූ දඩු ඇති; සග්ගජ විජට්ඨරො, පද්ම නැමැති
විජට්ඨයෙහි; සලිලමුද්ද, ලිලා සහිතව; නිෂද්ද, හිඳ; පුරෙ වලම්බිනා,
අභිමුඛයෙහි එලඳවන්නාවූ; පාදෙන, පාදයෙන්; වල, වළලුවූ; විචි
මසනකමි, රළු මුදුන; පරිසායනාය, ස්පර්ශකරන්නාවූ; පද්මයා, ශ්‍රිය
විසින්; තද, එකල්හි; කලමි, මනෝඤ්ඤාව; නාගාසිකල, ගායනා
නොකිරීමල.

20 උදයා වලසට්ඨතා, උදය පච්ඡනයෙහි විසිදාවූ; පතත්තිණංමධිපා,
පක්කිණිපතමි; එණවතාමි, සලීයන්ගේ; උඛරණෙසු, නැතිමෙහි;
වාරිධි ප්‍රවාහ, සාගර ජලයෙන්; සිකෙතා, තෙමනලද්දව; පක්ඛො,
පක්ඛය; පතමි, දික්කොට; විතතා, පහර; ප්‍රතිසුසංඝමි, කීර්ත
අභිමුඛකොට; ව්‍යශොමයන්, නොවියලි.

- 14 සබ්බද්ධ වෙද්ධාන විද්ද යමව්‍යයං
විදන්ති (යත්තොන) පදං තපස්විතා
සලොකා කාතංහි විවිත්තානාහිවිත්
තපස්සතිසෙහ පුමාන් පුරතතා.
- 15 සුද්ධිනවජ්ජනා සමාහාරෙනිනාං
විජෙන පක්ඛවාප්පෙනා විජිතම්
ත්‍රිතොත්‍රමුද්ධිතානතර මාදිපුරුෂො
ජුහාව හවෙස්සරිභ භව්‍යවාහනම්.
- 16 තපස්සතිසමිති ශත්තූ ශාතනො
සුසංයතො භාහිතනාදු තප්පකා
සමිත් කුශලෙස්සන මාත්‍ර තතරා
සුරර්වස්මා ස්වතපාසවං තද්.
- 17 ගද්දරණද්දුද්ධි හෙරවං රණං
තද් සමහොතාස හයං විතනිති
ශිරසා පබවසා ශිරසස්ස ජාලකො
තිමජ්ජ මජ්ජාං නප්පාස විවිජාමි.

14 සබ්බද්ධ, වෙද්ධ සහිතවූ; වෙද්ධානවිද්ද, වෙද්ධාන දන්තාවූ; තපස් විතා, තපස්විත්‍ර; යම්, යමක්ත්‍ර; අව්‍යයම් පදම්, අවිතයවර පදවූවක්‍ර; (යත්තොන,) යත්තයෙන්; විදන්ති, දනිද්ද; සංපුරතතා පුමාන්, ඒ පුරතත පුරුෂතෙම; කාහිවිත්ලොකකාතංහි, කිසිලොක කාතාතො නකුත්; විවිත්තා, සිතා; ඉහ, යෙහිලා; තපස්සතිසම, තපස්සෙසෙ.

15 ආදිපුරුෂා, ආදි පුරුෂතෙම; සුද්ධින, සුද්ධිනතම් චක්‍රාසුධයා විසින්; ජිනන, කපතලදින්; සමාහාර, රැස්කරණලද; ඉංගිනම්, දර ඇත්තාවූ; විජෙන, (විජයාවිසින්); පක්ඛවාප්පෙනා, පක්ඛවාමැති වාප්පයෙන්; විජිතම්, විජුතලද්දවූ; ත්‍රිතොත්‍රමුද්ධිතානතරම්, ඊකො රයාගේ මුහුණ්විශෙෂයක්වූ; භව්‍යවාහනම්, වස්තිය; ඉහ, යෙහි; හ වෙසා, යාග්‍රව්‍යයෙන්; ජුහාව, ඔව්. *

16 ශත්තූ ශාතනො, සතුරන් නසන්නාවූ; සමිති, සමිත්‍ර; තපස්සති සති, තපස් කරණ කල්හි; සුසංයතා, අත්‍යවිශේෂ සංයත වූ; නප්පකා, නප්පකනම් ඛනිගයතෙම; සමිත්, ඉංගිනතා; කුශලෙස්ස දන්තොත්‍ර, හිතණ කැපිම් මාත්‍රයෙහි; තතරා, තත්පරවූයේ; තද්, ඒ කල්හි; සුරර්, අසුරයන්ගේ; වසා, වසස්ස; ස්වතපාසවම, රැකිර තමැති අසවය; භාහිතනාදු, නොපැසස්ස; (නොකැමැතිවි.)

17 ගද්ද, ගද්දොමේ; රණත්, හමන්නාවූ; දුද්ධි, හෙරයෙන්; හෙරවම, හසකකරවූ; රණම්, සුඛයට; සමහොතා, පැමිණ; හයම්,

18 නවං සිංහොග්ගාගාන චාරිධාරයා
වහං කරුණ මනුගාත්තො රණේ
නපාච ජනොන ජනස්ස කෙනිරො
හිංගො (වි)ශුඡ්කාගති ඉතරඛෙව රඛෙවි.

19 සලිලමුද්දණ්ඩ සගෙජ විජටරො
නිජදූපාදෙන පුරෙ 'වලඛිනා
පරිස්සාගතො චලවිචි මසනකං
කදුකිලාගාසි කලං න පද්මයා.

20 එණවතාමුඛරණේසු වාරිධි
ප්‍රවාහසිකතාවුදයා චලස්ථිතා
විතතා පඤ්චාවධිපා පතත්තං
ව්‍යගොඡ යනනප්‍රති සුයතීමායනම්.

හය; විතනුති, කරන්ති; තද, එකල්හි; විවිෂාමි, සතුරන්ගේ; අ
පච්චසන, පුරුකරණලද; ශිරසුජලකො, ශිරසුජලක ඇති; ශිරසි,
ශිරස්හි; නිමිජ්‍ය, ගැලී; මජ්ජාමි, මජ්ජාව; නජ්ඣාස, නොකාව.

18 සිංහොග, සිංහයෙහි ගතියෙන්; ආගාත, ගත්තාලද; චාරිධාර
යා, ජලධාරයෙන්; කරුණම්, වෘක්කයන්ගේ; නවං වනම්, අලුත්වූ
වනං; අනුගාත්තො, අනුග්‍රහ කරන්නාවූ; පාච ජනොන, පාච
ජනානම් ශබ්දයා විසින්; රණේ, යුධයෙහි; (වි) ශුඡ්කාගති, (විශුද්ධි)
සෙතසේ; භෙරඛෙව, හසවකරවූ; රඛෙව, නාදයෙන්; ජනස්ස,
ජනසභාව; හිංගො, හිංගු; නෙතනිරො, නොපතුරුවනලදහ.

19 උද්දණ්ඩ, උද්ගතවූ දඬු ඇති; සගෙජ විජටරො, පද්ම නැමැති
විජටරයෙහි; සලිලමු, ලීලා සහිතව; නිජදූ, හිඳ; පුරෙ වලඛිනා,
අභිමුඛයෙහි එරෙන්නාවූ; පාදෙන, පාදයෙන්; චල, වැලවූ; විචි
මසනකම්, රළ මුදුන; පරිස්සාගතො, සසීකරන්නාවූ; පද්මයා, ශ්‍රිය
විසිත්; තද, එකල්හි; කලමි, මනෝඥකොට; නාගාසිකිල, ගායනා
නොකිරීමලු.

20 උදයා චලස්ථිතා, උදය පථිතයෙහි විවිධාවූ; පතත්තං මධිපා,
පක්ෂරජතෙමි; එණවතාමි, සමීයන්ගේ; උඛරණේසු, නැතිමෙහි;
වාරිධි ප්‍රවාහ, සාගර ජලයෙන්; සිංහොග, ගෙමනලද්දව; පඤ්චා,
පඤ්චය; ආසනම්, දික්කොට; විතතා, පහත්; ප්‍රතිසුයතීම්, හිරට
අභිමුඛකොට; ව්‍යගොඡයන්, නොවිසලී.

- 21 විහාරමාරණානම්භව වසතුදං
විහාස වල්කෙන සමං විතුසකයන්
ඉතා පුර ක්‍රොධ පරහතො හරි
(කිල) ප්‍රතසෙථ බලි බන්ධ සිබයෙ.
- 22 තතා ප්‍රහංතොව ගුණසා සම්පදා
හිරණ ගභීසා විබුත සිංසයා
නිෂේචානෙකොපද සම්පදපදං
තපස්විනා මාධ මිදං ගමාවහම්.
- 23 ප්‍රගාහා පුච්ඡ ගිවසනපස්විනාං
මසීපයසෙක කාතානිවාසිනාන්
සදබහ බිඳුන් ගණයතති වාපලා-
විලොකයවිජනමෙත මග්‍රතා.
- 24 හරිඉමං සංහාතරෙත ගබ්භිකො
නිතාතත තපොතපනසා දිප්තිනි
තලංගප්පසසුත ගණධ සම්පදා
එණත පත්‍රං එණි නගෙව වාඤ්ජනා.

21 ඉභවසතුදම්, අභිමත වසතුදෙන්නාඩු; ආණ්ණකම්, අරණ්ණයෙහිවූ; විහාරම්, විහාරය; වල්කෙන සමම්, වල්කලයහා එක්කොට; විහාස, හැර; විතුසකයන්, පටාමුදන්නාඩු; ක්‍රොධපරහතා, ක්‍රොධයෙන් පහරණලද්දවූ; හරි, විජ්ජුතෙම; බලිබන්ධ සිබයෙ, බලිබන්ධ සිසිස පිණිස; පුර, පෙර; ඉතා, මෙසින්; ප්‍රතසෙථ (කිල) ගියේල.

22 තතා ප්‍රහංතොව, එතැනපටන්ගෙනම; හිරණගභීසා, විජ්ජුතයන්; ගුණසා සම්පදා, ගුණ සම්පතකියෙන්; විබුත, දුරුකරණලද; සිංසයා, සිංසා ඇති; ග්‍රොධ සම්පදා, වණ්ඩ මාග සම්පත්තිය විසින්; තපස්විනාම්, තපස්වින්ගේ; සාධා සමාබවූ; ගමාවහම්, ගාන්ති එල වන්නාඩු; ඉදංපදම්, මේ ස්ථානය; නිෂේචානෙ, සෙවුනාලැබේ.

23 තපස්විනාම්, තපස්වින්ගේ; ගිවසා, බාලයෝ; පුච්ඡ, වාල බිසෙහි; ප්‍රගාහා, ගෙන; මසීප යස්සෙක, මසීපයස්සෙකයෙන්; කාතානිව; කරණලද්දවූන්වැනිවූ; අසිතාන්, කළු; සදබහබිඳුන්, සමක්කුගේගරිබිඳුන්; වාපලාන්, වපලබැවින්; ගණයතති, ගෙනෙද්ද; අග්‍රතා, අභිමුඛයෙහි; එතම් විජිතම්, මේ දිවියා; විලොකය, බල.

24 සංහාත, සංහාරකරණලද; රෙත, රෙණ්ණ; ගබ්භිකො, සැක ඇත්තාඩු; තපනසාදිප්තිනි, සුයසී රශ්මියෙන්; නිතාතත, අතාපීයෙන්; තපො, තවනලද්දවූ; ඉමොහරි, මේ සිංහ මණ්ඩුක දෙදෙනා; සුතා, මදවහන්නාඩු; ගණධ සම්පදා, කපොල සම්පතන්ඇති; ගප්පසා, ගප්පිකුගේ; තලම්, තල(යට්)ද; එණිනා, සප්තයෙන්; එණත පත්‍රම්, එණ තැමැති ආත පත්‍රයද; වාඤ්ජනා, පසසින්.

25 තථාහිරංවතහර තෙනවරෙදසී
විතතසයාතං පවතෙනා රංගසා
විධුනසතනද්විපිතං විෂද්ධලං
ධවරෙජරූපා ලක්ෂණත කාකලාඤ්ජනො.

26 සරෙෂ රක්ෂා: ප්‍රතිබිම්බ විග්‍රහං
කාපාණ් පත්‍රෙ ශරදම්බරත්ති
විගාන්ණතාං ජීවිත පානා ලිප්පයා
සථිතා: සමාසථාප්‍ය සලොයථා බනො.

27 අසබ්බසගාහස අපි තත්‍ර සෙසනිකා:
පිශාව රක්ෂකානි හිරිනිරතතරම්
කාතානිකාරං (රථචක්‍රරෙණුකි-)
ජීගුජීගත් සථ රජසනමොමසම්.

28 චකාර ලක්ෂණං (ස) නත: ශ්‍රිතංබලං
බලොතතරෙපි දුඨමෝත්තරොවිජාම්
ද්‍රවත්තරධතා මති දුක්ඛාද්විතං
ජකාන (පඤ්ඤා)කතිං පදිකා ඤාතිසථි (කා)ම්.

25 තථා (එව), එසේම; හිරමි; තෙජල; මතහරතා, කියන්නෙ විසින්; රෙදසී, (සිංහ) පෘෂ්ඨි දෙදෙනා; විතතා, පැතිර; යාතම්, ගියා; රංගසා පවතෙන, වෙග පවතින්; තවිපිනම්, ඒ වල්; විධුන යන්, කම්පා කරන්නාවූ; කාකලාඤ්ජනො, කාක විස්ත ඇත්තා වූ; ධවරෙජ, ධවජයෙන් (උපලක්ෂිතවූ); විෂද්ධලම්, සතුරු සෙනහ; උපාලක්ෂණ, දක්නාලදී.

26 ශරදම්බර, සරත්කල්හි ආකාශයට බඳුවූ; ජීවි, ගොභාඇති; කාපාණ්පත්‍රෙ, බඩගපත්‍රයෙහි; සරෙෂ, රෙෂ සහිතවූ; රක්ෂා, රක්ෂ සයන්ගේ; ප්‍රතිබිම්බ විග්‍රහම්, පිළිබිඹු ශරීර; සමාසථාප්‍ය, පිහිටුවා; විගාන්ණතාම්, විග්‍රහකරන්නාවූන්ගේ; ජීවිතපාන, ජීවිතපානයාගේ; ලිප්පයා, ලබ්ධිමිච්ඡායෙන්; සථිතා, සිටියාවූ; යමා, යමතෙම; බනො යථා, හෙබ්බාසී සිතමි.

27 තත්‍ර, ඒ ස්ථානයෙහිලා; අසබ්බසගාඅපි, සභිබ්බ පක්ෂය නොවූවාදවූ; සෙසනිකා, සෙසනිකයෝ හෙවත් සෙනාවට නිශ්ක්කයෝ; පිශාව, පිශාවයන්ගේහා; රක්ෂා, රක්ෂසයන්ගේ; තතිනි, සමූහයෙන්; නිරතතරම්, නිරතතරවූ හෙවත් අවකාශයක් නැත්තාවූ; (රථචක්‍රරෙණුකි) රථචක්‍රරෙණුකයන්; කාතා, කරණ්ලද; අකිකාරම්, අකිකාර ඇති; ජගත්, ලොව; සථ රජසනමොමසම්, සථ රජසනමොමසවූවා; ජගු, කවු.

28 බලොතතරා, බලයෙන් උතතවූ; (ස) ප්‍රථමා, (ඒ) ශ්‍රමතෙම;

29 සුඛිවීපා රාම ශරණං දුරිතා;
කානචිරධොරණ මුක්තා කතීරු;
යතොධරණං චත්ත කාම වාරිදං
දිව්‍ය පතතො රුරුපුෂ් සම්බෙහතිකාන්.

30 ශරසතොවතීමති ලක්ෂ්‍ය හෙද (තො)
පරෙරුපා ලක්ෂ්‍යත නෙත්ති සත්තති;
සාතෙ'පිහෙතො රිව දිණ්ණ වක්ෂ්මො
තිපෙතුරසප්පධතො සුරවිජය.

31 යථාගුණසංවිතයා සමුද්ධර
තිපාත යොග සමංසුධිව්ජාමි
තථා'සසයොධුධිත්තො විනිශ්චිතා
ජවෙවිශෙහං චදධු; ශිලිමුඛා.

තභා, ආකාශය; ශ්‍රිතම්, ඇසිරැකලාවු; ඛලම්, සෙ'තභා; ලක්ෂ්‍යස්ථිකා
ර, ලක්ෂ්‍යලේ; අනුජය, ලක්ෂ්‍යණතෙම; පදිකොපි, පදිතිවුයේද; ක්ෂි
තිසිතා, * පෘථිවියෙහි පිහිටියාවු; ද්‍රවත්, ද්‍රවත්තාවු; තුරඛතාමි,
අශ්වයන් ඇති; අතිදතතත්, හා සි' ජිත්මුණ; චිහු, ප්‍රභූත්ඇ
ති; විෂාමි(පඬි)කතීම්, ගත්තු පඬිකතීය; ජකාතා, පහලි.

29 සුඛි, සුඛයෙහිලා; රාමශරණ, රාමයාගේ ශරණය; දුරිතා,
පලාලද්දවු; කාන, කරුණලද; කිර, සුහ්‍රවචැති; ආධොරණ, හ
සතිපකයන් විසින්; මුක්තා, හරණලද, කතීරු, ශ්‍රීවා ඇත්තාවු;
අනුකාණ, අදතාලද; වාරිදම්, මේක ඇතිව; දිව්‍ය, ආකාශයෙන්; ප
තතා, ගෙන්නාවු; රුරුපුෂ්, හස්තිහු; ධරණම්, පෘථිවියෙහි; යතා,
ගන්නාවු; සම්බෙහතිකාන්, සාධකවු සෙනහ; රුරුපුෂ්, බුහු.

30 ප්‍රධනො, සුඛයෙහිලා; අසා, මේ රාමයාගේ; ඉත්‍ර සත්තති, ශර
සතතිනොමේ; ශරසතො, වාපයෙහිද; වතීමති, මානියෙහිද; ලක්ෂ්‍ය
හෙද(තො), ලක්ෂ්‍යහෙදයෙහිද; පරෙරු, පරයන් විසින්; තොපාල
ක්ෂ්‍යත, තොදත්තාලද; සුරවිජා, අසුරයෝ; හෙතො, සාධකපි,
හෙතවත්තාවු; දිණ්ණ, පෘථිවියාවු; වක්ෂ්මො, වක්ෂස් ඇත්තාවුන්
ගෙන්; චිපෙතුර, සුරහු.

31 යථා, යම්සේ; ගුණසංවිතයා, ජනවවතිහු; සුධි, සුඛයෙහිලා;
විෂාමි, සතුරන්ගේ; තිපාත යොග සමම්, හිමි හඬනා එක්කොට;
සමුද්ධරු; නාංගෝද; අසායොධු, මේ රාමයාගේ; ධුත්තා, දුන්නෙන්;
විනිශ්චිතා, තිත්මුණවු; ශිලිමුඛා, ශරයෝ; ජවෙ, ජවයෙහි; විශෙ
ෂම්, විශෙෂය; තථාච්චදධු, එසේකලේ.

32 සුරරි ගසනවුන ගසනුජලකා-
නාලබ්ධ ලක්ෂණෝ වීරං නතසනලෙ
විශුෂ්ක පත්‍රප්‍රතිමානි නවජර
ප්‍රතානවායොප ගතානි බහුමූ:

33 ප්‍රභජනෙනානිත පක්ෂනිධිනි
ප්‍රසජ්ජාං රජ සුතසා පත්‍රිණම්
කුතුච්ඡ (සෙන) ප්‍රතිලොච වාහානෙත:
ශරෙර්නිශෙරෙව දුඃභං නිජ්ජනීර.

34 සන්නංපාමයෙකන පතන්ත්‍රිණං පථ:
පතද්ධලං තත් තනාසසා ගුහාත:
නිපාතබ්බෙද දුශ්චෙව භුවසනලෙ
නියෙවතුණ්ණං ජහුරතාග්ගච්ඡ:

35 ගිතාබ්බුගනාස විද්ධත මසනකා:
(ශීර: සමිපෙ) විනිවිච්චාගව:
බ්‍රැවංනදනෙතා යුධිතං ප්‍රහාරිණං
(තසාද) යාචනා යථා 'රිදනානි:

32 සුරරි, අසුරයන්ගේ; හසන, හසනයෙන්; වුන, ගිලිසුණුවූ;
ගසනුජලකානි, ශර සමූහයෝ; වීරම්, බොහෝ කලක්; නතසන
ලෙ, ආශාලයෙහි, බහුමූ, වචලවූ; (කිමිභුනානි? කෙසේවූ ශර ස
මූහයෝද?) අලබ්ධ, නොලද්දවූ; ලක්ෂණෝ, ලක්ෂණැත්තාවූ; විශුෂ්ක
පත්‍රප්‍රතිමානි, පරණලාපත්වැනිවූ; තත්, ඒ ගමයාගේ; ශරප්‍රතාන,
ශර සමූහයාගේ; වාහ, වාහයෙන්; උපහතානි, පහරණලද්දවූ;
(සුරරි හසනවුන ගසනුජලකානි වීරං නතසනලෙ බහුමූ.)

33 ආකීත, කරණලද; පක්ෂනිධිනි, පතකවතභවැනිව; ප්‍රසජ්ජාමි,
පැනිරෙන්නාවූ; රජ සුතසා, රජපුත්‍රයාගේ; පත්‍රිණම්, ශරයන්ගේ; *
ප්‍රභජනෙන, පවතින්; ප්‍රතිලොමම්, පිළිලොමව; ආහානෙත, ගන්ත:
ලද්දවූ; නිශෙරෙව, සාක්ෂිවූම, ශරෙත, ශරයන්විසින්; (නෙ)කුතු
ච්ඡ, (ඒ)රක්ෂකයෝ; දුඃභම්, දුඃභයොව; නිජ්ජනීර, පහරණ ලදහ.

34 ගුහාත: තනාසසා, රජ පුත්‍රයාගේ; පාමයෙකන, ශරයෙන්;
සන්නම්, සන්නවූ; පතන්ත්‍රිණං පථ, ආශාලයෙන්; පතත්, හෙත්තාවූ;
තත්ඛලම්, ඒ සෙනහ; අශිච්ච, අශාසනවූ; භුවසනලෙ, පෘථිවිතල
යෙහි; නිපාතබ්බෙදත්, නිපාත බෙදෙන්න; නියෙව, සිතියෙන්මෙන්;
අච්ච, ප්‍රාණයෝ; අග්ගර, අතුරෙහි; තුණ්ණං, වහා; ජහු, හලහ.

35 ශිත, නික්මවූ; අබ්බුගනාස, අබ්බුති තිබීමෙන්; විද්ධත, කම්පා

* ප්‍රතිණ, ශරයෙන්—සත්ත.

36 විපං කරිරි සුහමුල බණ්ඩන
ප්‍රශිණ්ණ (දන්තං) සමදෙන පශ්‍යතා
සූරවතාරවෘටිතෙන වෙනයි
සෂ්ණං විචක්‍රෙ නිකංවෙන දන්තිනා.

37 කරිකරංයාන මුදග්‍ර විග්‍රහා
පරං ප්‍රහරිතං ප්‍රතිහාතෘ රංහසා
ශරණං හිතා (නිබ්බල) නිකිලිතෙ
ශශාක මොක්තංන භූජස්‍ය මණ්ඩලෙ.

38 නිකිලිතෙ රම ශරණං වෙගිනා
දූෂිංවිනිද්ධෝරු යුගං තුරබ්‍යමෙ
කෘතෙ'පිදෙශෙ හයමුච්චි වෘතන්තා
හයෙන කශ්චිවිච(වා)ල නාසනාත්.

කරණලද; මහායා; මුදන්ඇත්තා; (ශිරිසමිපෙ), සිරස සමිපයෙහි; විනිවිඳ; පිහිටුවනලද; බාහව; බාහු ඇත්තා; ධ්‍රැවමි (හාසමි), අතෘපිපෙන්; හදික; හඬන්නා; අරිදන්තිනා; සතුරුන්හු; (හසාත්, බියෙන්); සුබ්, සුබයෙහිලා; ප්‍රහාරිණමි, පහරණය; තමි, ඒ රමයා; අසාවයාය, ආරාධනා කලා(ටුන්වැනි)යි.

36 කරිරිසුහ, දමෙකකදෙශ සුග්ගයාගේ; මුල, මුලයෙහි; බණ්ඩන, කඩකරණලද; ප්‍රශිණ්ණ, විසුලා; (දන්තමි), දළඇති; විපමි, හස්තිහු; පශ්‍යතා, බලන්නා; සමදෙන, මද සහිතය; වෙනයි, සූරවතාරවෘටිතෙන—සූර, අහඬයාගේ; අවතාර, අවතාරයෙන්; වෘටිතෙන, පෙලන ලද්දක; නිකංවෙන, සමිපසහි; දන්තිනා, හසන්සක්හු විසින්; සෂ්ණමි, ඇසිල්ලක්; විචක්‍රෙ, විකාරයට පැමිණිවෙයි.

37 උදග්‍ර, හිටියා; විග්‍රහා, ශරීර ඇත්තා; කරි, හසන්සෙක්; යාතමි, ගියා; පරමි, සතුරු හෙවත් රමයා; ප්‍රහරිමි, පහරනට; කරමි, හසන්ස; රංහසා, වෙගයෙන්; ප්‍රතිහාතෘ, හඬන්නා; ශරණං, ශරයෙන්; නිබ්බල, සිසු; භූජස්‍ය මණ්ඩලෙ, බාහු මණ්ඩලය; හිතා, පලා; නිකිලිතෙ (සති), මසනලද කල්හි; මොක්තමි, මුදන්නට; නශශාක, නොපොතොසනවි.

38 වෙගිනා, ජවඇත්තා; රමශරණං, රමයාගේ ශරයෙන්; උරුසුගමි, උරුවස; දූෂිමි, දූෂිතා; විනිද, පලා; තුරබ්‍යමෙ, අශ්වයා; නිකිලිතෙ (සති), අවුණනලද කල්හි; හය, හසින්; මුච්චි, මුලා; වෘතන්තා, පැවතුම් ඇති; හයෙන, අශ්වයා විසින්; දෙමො, දෙමස; කෘතෙ (සතං)පි, කරණලද කල්හි; කශ්චිත්, එක් රක්ෂකයෙක්; ආසනාත්, ආසනයෙන්; නවි (ව) වාල, කම්පා නොවී (තොසැලිණි.)

- 39 රිපො රජුණෝණු මුබෙන කශවන
සර්වසනා පත්‍රි සුගෙන රුකුසා
නිකානතකොපරපාඨ ජානු පාදශෝ
පපාන වෙගෙන යනාන වාජිනා.
- 40 වධාය ධාවනනනිශන්ත්‍ර (වි)විෂා
ශරණ කාතනවත්ත මසනකෝපර
හානාසුරපාදි කාතෙන නානිවිත්
පද්‍යනිවෙගෙන ජගාම රුකුසා.
- 41 ජවෙන කශවිජ්ජවනාලු දෙපම
කාණ්ණං ශිතාබ්‍රිග්‍රො කාන කාණ්ණ වාමරම්
නිපනා කුමෙතතරසා විධාගතො-
විතායසා වාහයනික දනනිනම්.
- 42 පාෂාක හිතෙනාදර රක්‍ෂා නිශ්චිතං
සවිටනා මාකාතා චුරග්‍ර පානතො
දිශිකපිපනං සුබ්‍රවෙන ධාරයා
පරෙහුවං වාහයනික වාජිනම්.

39 සර්වසනා, සර්වවු ආසන ඇති; කශවන රුකුසා, එක් රුකුසා යෙක්තම; රිපො, සතුරුගේ බහවත් රාජයාගේ; අසුණෝණුණු මු බෙන, අභි ව්‍යසනට බඳුනු මුළු ඇති; පත්‍රිසුගෙන, ගරවයෙන්; පාද ශෝ, පාදවය; අධිජනු, ජනුයෙහිලා; නිකානතයො(කතො)රපි, කපනලද කල්කිදු; වෙනෙන, වෙගයෙන්; සතා, යන්තාවු; වාජි නා, අශ්වයාකෙරෙහි; හපපාන, නොතිණි.

40 වධාය, වධපිණිස; අභිශන්ත්‍ර, සතුරු අභිමුඛයට; ධාවන්, දිවන් නාවු; (වි)විෂා, සතුරුගේ; ශරණ, ගරයෙන්; කාතන, කපනලදින්; චුරග්‍ර, ගිලිසුණුවු; මසනකා, මසනකඇති; අපරායකුසා, අනික්රුකුසා යෙක්තම; හානාසුරපි—හාන, ගන්නාලද; ආසුරපි, ආසුරාත්තේද; ආදිකාතෙන, පමුමකොට කරණලද්දවු; වෙගෙන, වෙගය කරණ කොටගෙන; නානිවිත් පද්‍යනි, කීප පදකෙනකුත්; ජගාම, ගියේ.

41 කශවිත්, අනික් රුකුසායෙක්තම; දනනිනම්, හසතිකක්කු; විතායසා, ආකාශයෙන්; වාහයනික, දිව්ව; (කං විකිණං දනනිනම්?) ජවෙන, ජව කරණකොටගෙන; ජවන, දිවන්තාවු; අබ්‍රදෙපමම්, මෙකයක්කා සදුගවු; කුමෙත, කුමහයෙහි; නිපනා, හි; තරසා, වහා; විධාගතො, දෙකක්ව ගියවු; ශිතාබ්‍රිග්‍රො, ගෙවනාබ්‍රහ්මයන් විසින්; කාණ්ණම්, ඇසිල්ලක්; කාත, කරණලද; කාණ්ණ වාමරම, කාණ්ණ වාමර ඇති; (දනනිනං විතායසා වාහයනික.)

42 අපරා, අනිකෙක්තම; වාජිනම්, අශ්වයා; සුබ්‍ර, සුබයෙහිලා;

43 නිකාතූසංඝමිත්‍ර රථාබ්ගධාරයා
 'පච්චිකා සං' තරසා හෂ්ඨපාවරා
 කාධා'සුඛිකාතූසං හුපං මහිතපා
 සුතං ජ්ඣානාධිනි කම්පිතාචලා.

44 නාමජප් දඬේන රථාබ්ග මිරිතං
 පරෙණ ශත්තොරුප දණ්ඩ මසනකම්
 තමෙව දණ්ඩං පරගුං විධායතං
 ගිරසාගතිර් නිජ්ඣාන සසවනා.

45 සච්ඡාණි යනුච්ඡත ශසත්‍ර සාදිතං
 විධාය බාහුං බහුධා සුරච්ඡාමි
 රණය කොශාදසි මිශ්‍රකුස්සුත-
 ග්‍රෙකම් කාණ්ණං විවරදිවොරගම්.

වෙගධාරයා, වෙගධාරනම් ජවයෙන්; ගුවා, පාවිච්චියෙන්; වාහයා
 කියම, දිවයි; (කි. පිහිටි. වාජනම්?) පෘෂ්ඨක, ශරයෙන්; හිනනා, බි
 දිනාලද්දව; උදර රඳු, උදර රඳුයෙන්; නිහිතම්, නික්මුණව;
 කම්පිතාචලා, කම්පිතවූ අනුච්ඡවැටිය; බුරුහුපාතකෙනා, බුරුහුපාතන
 යෙන්; උයකාතූසං, කාධා; දිශි, දිශි; සම්පතනම්, දමන්නාව;
 (වාජනම් අපරා සුඛි වෙගධාරයා ගුවා වාහයාකියම.)

43 සංඝමිත්‍ර, ලක්ෂ්මණයාගේ; රථාබ්ගධාරයා, වක්‍රධාරයෙන්; නි
 කාතූසං, කපා; අපච්චිකා, දුරුකරණලද්දව; සච්චිකාමි, සච්චිකා
 වූ හසනය; තරසා, වහා; කාධා, ගෙණයෙන්; අසුඛිකාතූසං, අසුඛි
 කොට; ධවනි, නාදයෙන්; කම්පිත, කම්පා කරණලද; අචලා, පවිත
 රාත්තාව; හෂ්ඨපාවරා, ගුණසහයා; මිශ්‍රකුස්සුතම්, ගුණ සුදුසා; ජ
 ඣානා, පහළ.

44 පරෙණ, සතුරු පිහිටි; රථනම්, මෙහෙයනලද්දව; රථාබ්ගම්,
 වක්‍රාසුධයතෙම; ශත්තොරු, සතුරුගේ; උපදණ්ඩ මසනකම්, දණ්ඩාසු
 ධ මසනක සම්පයෙන්; දඬේන, අඬේන; නාමජප්ත, ගැලිණ; ත
 මෙව දණ්ඩම්, එම දණ්ඩාසුධය; පරගුං විධාය, පරගුවක්කොට; සස
 වනා, නාද සහිතව; ගිරනා, සතුරුගෙම; තම්, මුත්‍ර; ශිරසි, හිස්; නි
 ජ්ඣානා, පහළ.

45 බහුධා, බහුප්‍රකාරයෙන්; සුරච්ඡාමි, බාහුම, රක්ෂා සමුහය;
 කාධාමි යනු, සච්චිකාමි හසනා යනුයෙන්; වහන, ගිලිසුණව;
 අසුඛි, අසුඛයෙන්; කාධිතම්, නසනලද්ද; විධාය, කොට; රඳිකුස්සු
 නා, ගුණ සුදුසා; රණය, සුඛය පිණිස; කොශාත, නොගෙයෙන්;
 අසිම, බඩය; වකම්, ඇද්දේ; (කුමකිත් කුමක්මෙන්?) විවරත්, වි
 වරයෙන්; කාණ්ණම් උරගම්ව, කාණ්ණ සම්පත්තමෙන්; (රඳිකුස්සු
 නාමජප්ත කාණ්ණම් අසිම වකම්.)

46 පරසා සොමිත්‍ර කාපාණ පාඨන
විධා තවද්දෙන භානො නිකිලයත්
ශරණ පාර්ශ්ව භාගරි සමග්‍රහා
ව්‍යධනත රෙණෙණු ලිලයානු සා.

47 කරං රණයප්‍රතිහානා ධාවති
විපෙ නිජ්‍යෙන තනායෙන භුභුජී
බහුනි බණ්ඩානි විධිත්සුනා^අසිනා
සමෙතා සම්පිණ්ඩන ඵවතකරා.

48 කාපාණ කාතනසා දුභොරු යන්ත්‍රිතං
නපශ්විමාඩිං නි(ප)පාත සාදිනා
තුරධන වල්ගා දුභි (ලහන) මුඤ්චා
පරෙණ භාගෙනව ලම්බිතං පුරා.

46 සොමිත්‍ර, ලක්ෂ්මණයාගේ; කාපාණ, බඩිතයෙන්; පාඨන, පල
නලදින්; විධාතවත්, දෙකක් වන්නාවූ; දේහභානා, ශරීරය උසුලන්
නාවූ; පරසා, සතුරුගේ; පාර්ශ්ව, පාර්ශ්වයෙහි; ශරණ, ශර
යෙන්; නිකිලයත්, විද මසන්නාවූ; සානාගරි; ඒ නරසිංහතෙමි; ස
මග්‍රහාමි, සමග්‍රහව; ව්‍යධනත, කෙළේ; රෙණෙණු, රෙණයෙන්; (ව්‍යධ
නත)නා, කෙළේදෙකෝ (නොහොත්); ලිලයා, ලිලයෙන්; (ව්‍යධනත)
නු, කෙළේදෙකෝ.

47 විපෙ, හසනිහු; රණය, සුඛය පිණිස; කරම්, සසනය; ප්‍රතිහා
නා, හතුවන; ධාවති (සති), දිවන කල්හි; බහුනි, බොහෝවූ; බ
ණ්ඩානි, බණ්ඩයන්; විධිත්සුනා, කට්ටිවූ; භුභුජසන්නයෙන, ජ පු
ත්‍රයා විසින්; සමෙතා, ගොස්; තනකරා, ඔහුගේ හසනයනෙමි;
සම්පිණ්ඩනඵව, හතුවනලද්දේම; අසිනා, බඩිතයෙන්; නිජ්‍යෙන,
පරණලදි.

48 කාපාණ, බඩිතයෙන්; කාතනසා, කපනලද්දවූ; සාදිනා, අ
භොරෙහකයාගේ; දුභි, දුභිකොට; උරා, උරාවයෙන්; යන්ත්‍රි
තම්, හම්වනලද්දවූ; පශ්විමාඩිම්, පශ්වාද්භාගය; නනි(ප)පාත, නො
හිණ; තුරධන, අභවයාගේ; වල්ගා, * කුශයෙහි හෙවත් රජපුරයෙහි;
දුභි, දුභිකොට; (ලහන), † වැදගත්තාවූ; මුඤ්චා, මුඤ්ච ඇති; පරෙ
ණ භාගෙනව, අනික්භාගයෙන්ද; පුරා, අභිමුඛයෙහි; ලම්බිතම්,
ඵල්බිමි.

* වලග—සන්න.

† කහ—සන්න.

49 පරෙණ ඛඩිගෙ'නුපපාත පාතිතෙ
සුග්ර රුක්කාන විසෘඪව විග්‍රහා
අපිව්‍යපායෙසති සඬ මානානෝර
ච්ඡේතදිත්සනාතිව පෘඪ මාහවෙ.

50 නිමග්ග ඛඩිගෙ ජද්රෙ සුරච්ඡා
පරික්කරවෙණාණිත සිංඝ මුනිතයා
පරස්සරස්සප්‍රසංගං සමුවඡවසන්
ප්‍රහාරවාතෙන පුත (වි) ශොඡිතාය.

51 තතසතතා සංක්ඛුචලොතිතාමබරා
ශ්‍රියං ජයසාමා මුපයන්තු මුදුනා
යථෙජ්ජපානාසන තාපනවෙනස-
ශවකාර ගජනා වරජවිරංචිජාන්.

49 පරෙණ, සතුරුවිසිත්; ඛඩිගෙ, ඛඩිගෙ; පාතිතෙ (සති), හෙලන (ලද) කල්හි; උත්තාන, උඩුබලා; විසෘඪව, හරණලද; විග්‍රහා, ශරීර ඇත්තාවූ; සුග්ර, රක්‍ෂකනෙම; සඬ මානානෝර, දළිමාන දෙදෙනාගේ; ව්‍යපායෙ සත්‍යපි, විශ්වාසයක් ඇති කල්හිද; අහවෙ, යුධයෙහි; ච්ඡේ, සතුරුකව; පෘඪමි, පිට; නදිත්සනාතිව, තොදිය විසක්මෙන්; අනුපපාත, අනුවැහිණි.

50 ජද්රෙ, ජද්රයෙහි; නිමග්ග, ගැලුනාවූ; ඛඩිගෙ (සති), (ඛඩිගෙ ඇති) කල්හි; පරික්කරත්, වැහෙන්නාවූ; ශොඡිත, රුධිරයෙන්; සිංඝ, තෙමඳලද; මුනිතයා, ශරීර ඇත්තාවූ; සුරච්ඡා, රක්‍ෂකයෝ; පරස්සරස්ස, ඔවුනොවුන්ගේ; ප්‍රසංගමි, වහා; සමුවඡවසන්, නැගෙන්නාවූ; ප්‍රහාරවාතෙන, ප්‍රහාරවාතයෙන්; පුත, නැවත; (වි) ශොඡිතාය, විසලන ලදහ.

51 තතා, ඉක්බිත්තෙන්; ගජනාවරා, ගමනෙම; චිත්ත, පක්‍ෂීන් දෝණෝ නොහොත් බ්‍රාහ්මණයන්; යථෙජ්ජ, සිත්ඤ්ඤ; (තාමති පරිද්දෙන්); පාන, බිමෙන්ගෝ; අසන, කැමෙන්ගෝ; තාපන, පිතාගියාවූ; (පිතවතලද්දවූ); වෙනසා, සිත්ඇත්තවුන්; විරමි, බොහෝ කලක්; වකාර, කෙළේ; (කිම්බුතා ගජනාවරා? කෙසේවූ රජද? කෙසේවූ චල්ලතද?) තත, පතලාවූ; අසංක්ඛුච, රුධිරවැහිණියන්; ලොහිත, රත්වූ; අඹරා, ආකාශ ඇත්තාවූ (නොහොත්); තත, පතලාවූ; අසංක්ඛුච, රුධිරවැහිණියන්; ලොහිත, රත්වූ; අඹරා, වසන ඇත්තාවූ; ජයසාමි, ජයෙහි පිහිටියාවූ; ශ්‍රියමි, ශ්‍රිය; උපයන්තුමි, පාණි ග්‍රහ කරණ පිණිස; උදුනා, යොමුවූ; (ගජනාවරා චිත්ත යථෙජ්ජ පානාසන තාපන වෙනසා විරං වකාර.)

52 තතොමරුත්ථාචක ආසනුතිර්ඛුත
උදන්ධ මාරිච සුඛාහු විග්‍රහ:
බලං බලියා භබලිකාතං හියා
තතං දිගත්ථාසනිනාය නායකා:

53 රණෙදධානො හාදයං දසා'හාතං
සලිල මායමෑ ධනුච්ඡාචීර:
පරබිමුඛානාං ආනාදකො ශිලිමුඛාද්
විෂද්විපානාං ජසනෙ ජසාන (ස:).

54 භාසංනසෙහෙ සුඛිතම මාඤ්ඤා
ප්‍රතානා ශුච්ඡායනිපාන හිෂණම්
සුගාතානිත්මදුන්නිකෙජසං විෂො
බලියසො හ්‍රාතා බලා(නිකං) බලම්.

52 තතා, ඉක්කිත්තෙන්; බලියාත්, බලවත්වූ; සායායකා, ඒ රම්
තෙම; බලම්, සෙනහ; දිගත්ථාචක, දිගත්තභව; නිනාය, යැව්; (කිං වි
ශිෂ්ටා නායකා? කිං විශිෂ්ටම් බලම්?) මරුත්ථාචක ආසනු, පවන ආ
රසෙන්තා වන්ති ආරසෙන්; නිර්ඛුත, කම්පාකරණලද්දවූද; ප්‍ර
දන්ධ, දවනලද්දවූද; මාරිච, මාරිච (තම) රක්ෂසයාගේහා; සුඛාහු, සු
ඛාහුතම් රක්ෂසයාගේ; විග්‍රහ, ගර්ථ ඇත්තාවූ; බලියාත්, බලවත්
වූ; සායායකා, ඒ නායකතෙම; හියා, සිතීන්; භබලිකාතම්, දුළුලක
රණලද්දවූ; තතම්, පහලාවූ; බලම්, සෙනහ; (දිගත්තං නිනාය.)

53 රණෙ, සුඛසෙහිලා; දසා, කරුණසෙන්; ආහාතම්, ගත්තා
ලද්දවූ; හාදයම්, හාදය; දධානා, උසුලන්නාවූ; (ස:) ධනුච්ඡාචීර, ඒ ර
මතෙම; ධනුෂ, ධනුෂ; සලිලම්, ලිලා සහිතව; ආයමෑ, නමා; පරබිමු
ඛානාම්, විමුඛවූ; විෂද්විපානාම්, සතුරුතුන්ගේ; ජසනෙ, ජසන
යෙහි; ශිලිමුඛාත්, ආරසෙන්; ආනාදකො, සෙමෙන්; ජසාන, පහළි.

54 සුඛි, සුඛසෙහිලා; ආඤ්ඤා (න) ප්‍රතාන, ආර සමූහ නැමැති; ශුච්ඡා
යනිපාන, හිතී සෙන හිමෙන්; * හිෂණම්, හසඩකරවූ; සුගාතා,
කල්පානතයෙහි; නිත්මදුන්නි, සුයසිතව බඳුන; තෙජසම්, තෙජස්
ඇත්තාවූ; හ්‍රාතාබලා(නිකං)ම්, † හ්‍රාතා බල ඇත්තාවූ; රම්ම්, රම්යා;
බලියසා, බලවත්වූ; විෂා, සතුරුගේ; බලම්, සෙනහතෙම; හාශම්,
අනාසිගෙන්; තසෙහෙ, ‡ ක්ෂමානොකෙළේ.

* ඉද්දගිනියේ නැගීමෙන්—සන්න.

† හ්‍රාතා බලම්—සන්න.

‡ නොසෙහෙ—සන්න.

55 ස්වභාවික මහති තත්ත්වයන් ලබ්ධිමොක්ෂයා:
සුඤ්ඤාන සම්මානාන සම්පදායන
ශාසන ඉවාසය විශිෂ්ට රිපුසෙසනිකෙතන-
ශෙත්තාසනිවිභව සභා ගමනොපදෙශමි.

56 සුතභූතී භික්ෂුකාමො භත්තා භවිතානි සුභා
පරිණයති ජයග්‍රී විරතනානං නාමිතෙ
සමර පටහ කොමෙ තත්ත නාතනං කවරෙකි-
භවල රුධිර පඬකසාරි සිදුරලෙපෙය.

57 මධ්‍යෙ නිකාතන රජනි චරපුත්තිකායා-
ශෙජ්ජෙදෙසසිතා භූති නිපතාන භයං විතෙත්තා:
රත්නස්ස සුඛ විමුඛෙත්ත විනිදා භූමි-
මධ්‍යෙත්තා ඉව පුතා සමරය දෙදතාන.

55 අස, මොහුගේ; තෙවිශිවා; ඒ ශරයෝ; ශාසනාභාව, ශාසන
සත්මන්; රිපුසෙසනිකෙතන; සතුරු සෙතනව; ත්‍රිවිභව සභාගම
න, දිව්‍ය සභා ගමනයට; උපදෙශමි, උපදෙශය; චත්‍යා, කලෝ;
(කිංඤ්ඤා විශිෂ්ටා? කිම්භූතාශ්ශාසනා?) නහති, මහත්වු; ගුණ, ජන
යෙති; ස්වභාව, සිට; තත්ත්වයන් ලබ්ධි මොක්ෂයා—තත්ත්වයන්, එකෙකෙක්
හි; ලබ්ධි, ලද්දවු; මොක්ෂයා, මිදිම් ඇත්තාවු (මොක්ෂාත්) මහති, ම
හත්වු; ගුණ, ගුණයෙහි; ස්වභාව, සිට; තත්ත්වයන්, එකෙකෙක්හි;
ලබ්ධි, ලද්දවු; මොක්ෂයා, නිවාර්ණ ඇත්තාවු; සුඤ්ඤාන, සුසංහිතවු;
සුකති, යෙදීමෙන්; සඵල, මුවාත් තල සහිතවු; ආනන සම්පදා, මුඛ
සම්පතක් ඇත්තාවු; (ආනාමොත්) සුඤ්ඤාන, සුසංහිතවු; සුකති, නත
යෙයන්; සඵල, එල සහිතවු; ආනන සම්පදා; ආරම්භ සම්පතක් ඇත්
තාවු; (අසතො විශිෂ්ටා ශාසනා ඉව රිපුසෙසනිකෙතන; ත්‍රිවිභව සභා
ගමනොපදෙශමි චත්‍යා.)

56 නිධනාමො, විනාශ යන නම්ඇත්තාවු; සුතභූතී, වස්තියෙහි;
භත්තා, සතුරු නැමැති; භවිතානි, යාග ද්‍රව්‍යයන්; සුභා, හෙව; සමර
පටහකොමෙ, සම්ප්‍රාම පටහබවනි ඇත්තාවු; නාමිතෙ, නාමිතයා; ජ
යග්‍රී විරතනමි, ජයග්‍රී නැමැති විර තනනව; පරිණයති (සති), පා
ණිග්‍රහ කරණ කල්හි; ඛවල, ඝනවු; රුධිර පඬක, රුධිර පඬක
නැමැති; සඵල, පැතිරෙන්නාවු; සිත්දුරලෙපෙය, සිත්දුරලෙප ඇත්
තාවු; කවරෙකි, කවකියන්විසින්; තත්ත, එහිලා; නාතනමි, නැවිමි.

57 මධ්‍යෙ, මධ්‍යයෙහිලා; නිකාතන, කපනලද්දවු; රජනිවර, ර
ත්නසන්ගේ; පුත්තිකායා, පුත්ති ශරීරයෝ; භූමි, පෘථිවියෙහි; නිපතා,
ඒ; ජෙදෙය, ජෙදයෙන්; ස්වභාව, සිටියාල; තසමි, හය; විතෙත්තා,
නලෝ; රත්නස්ස, රත්නසයන්; සඛවිමුඛෙත්ත (සත්ත), සම්ප්‍රාමයට ප
රවිමුඛ කල්හි; භූමි, භූමිය; විනිදා, පලා; පුතා, රැවතා; සමරය,
පුළුපිණිස, අභ්‍යන්තරයා, අභ්‍යන්තර නැමැති; දෙදතා ඉව, (අසුර
සත්මන්,) (ගමනොපදෙශමි.)

58 රමාසුධව්‍යජිත රක්ෂස රක්තධාර
සංගීත ලොහිත රුවො මුහුරමබ්බවාහා:
ගෝරීපතීප්‍රණති සමිත්‍රම ලාභවන්ධාං
සංකිත මකාල ඝටිතාං ගගනෙ විනෙත්‍යා:

59 සබ්බිඛද්‍රව තුරගවිපාබිත්‍රබාදු
ව්‍යන්ත්‍රානෙතා, විරත පෘෂ්කපාන වාණි
භි සත්‍රිංගසප්පිරිත නවිවිසුක්ක මාප
ව්‍යක්කාකීද්‍යති ශරදිව නනිතභන්ත්‍රි:

60 රක්ෂොවසා පිශිතපූරිත කුක්ඛි රත්‍රා:
කාකුත්ඝථ බාණ භත භස්ති මුඛ(ව)රුභී:
පයඝීතක ලග්න රුධිරණි මාද්‍රුණද-
සතුණ්ඩාභිවාසසගණේ රදනෙ (ම) මාප්ථී.

58 රම, රමයාගේ; අසුධ, අසුධයෙන්; ව්‍යජිත, ව්‍යජිතවූ හෙවත් කපනලද; රක්ෂස, රක්ෂසයන්ගේ; රක්තධාරස්‍රගීත, රුධිරධාර සංගීතයෙන්; ලොහිත, රත්වූ; රුවො, ගොභාඥාති; අබ්බවාහා, මෙස යෝ; ගෝරීපතී, ඊශ්වරයාගේ; ප්‍රණති සමිත්‍රම ලාභ, ප්‍රණම සමිත්‍රම ලාභයෙන්; වන්ධිතම, සිස්වූ; අකාල, නොකල්හි; ඝටිතාම, කරණලද්ද වූ; සංකිතම, සංකිතව; මුත්‍ර, එකෙණෙහි; ගගනෙ, ආකාශයෙහි; විනෙත්‍යා, කළේ.

59 ශරදි, ශරත්කාලයෙහි; ත්‍රි, ගොභානොමෝ; තනනහ, ඒ ආකාශයට; අපෙව, පෘෂ්ඨිකය වැන්න; (කිම්බුතංනහ?) සබ්බිඛත්, භවත්තාවූ; රථ, රථහා; තුරග, අශ්වයන්හා; විප, භස්තින් නැමැති; අබ්බවාදු, මෙස සමුහයාගේ; ව්‍යන්ත්‍රානෙතා, පහවීමෙහි; විරත, වැලැක්කාවූ; පෘෂ්කපාන, ශරපාන නැමැති; වාණි, වම්භාඥාති; නිසත්‍රිංගසප්පිරිත, බඬග විලසිත නැමැති; නවිත්, විද්‍යුත්තීන්; විසුක්කම, තොරකරණලද්ද වූ; ව්‍යක්ක, පහලවූ; අකීද්‍යති, සුයඝීරශ්ම ඇත්තාවූ; තනනහ, ඒ ආකාශයට; (ශරදිත්‍රි අපෙව.)

60 රක්ෂ, රක්ෂසයන්ගේ; වසා, වූරුණුතෙල්හා; පිශිත, මාංසයෙන්; පූරිත, පුරණලද; කුක්ඛි රත්‍රා, උදර රත්‍රා ඇත්තාවූ; කාකුත්ඝථ, රමයාගේ; බාණ, ශරයෙන්; භත, පහරණලද; භස්ති, භස්තිකත්‍රයෙන්; මුඛ, මුඛයට; අ(ව)රුභී, නැංගාවූ; මාද්‍ර, මොලොක්කවූ; ප්‍රණද, හැඩිම්භාඥාති; වාසසගණ, කාක සමුහතෙම; පයඝීතක, කෙලවරෙහි; ලග්න, වැදගත්තාවූ; රුධිරණි, රුධිර ඇත්තාවූ; තුණ්ඩාභි, තුණ්ඩයන්; රදනෙ, දහනයෙහි; (ම)මාප්ථී, පිරිමැන්ද.

61 රජානවජෝ මුනිසුතාඤ්ඤිති රුකිතාඤ්ඤි
ප්‍රත්‍යද්ධගතෝ මාගකුලෙ රුටජාති ගතො
ආවජ්ජිතො විදධතු; ශිරසි (සුඛාහෙව) -
භිණ්ණවුජෙන ගුරුණි ගුරුපාද මුලෙ.

(ඉති කුමාරදශසා කාතෝ ජානකිහරණෝ
මහා කාවෙස මාරිච සුඛාහු වධොනාම)

ප ච ම සා ග්ගි.

61 මුනිසුතාඤ්ඤි, තපස්වි පුත්‍රයන් (ගේ අඤ්ඤ) විසින්; ආතිතාඤ්ඤි, (කරණලද) පුජාදායකයා; * මාගකුලෙ, මාගකුලයන් විසින්; ප්‍රත්‍යද්ධගතෝ, පෙරගමන් කරණලද්දවූ; රුකිතමජෝ, රුජපුත්‍රයෝ දෙදෙන; රුටජාති, පණ්ණාශ්‍රාවන්; ගතො, ගොස්; (සුඛාත්මනෝ, මාරිච සුඛාහු යන රුකිතයන් දෙදෙනාගේ); † ඛණ්ණවුජෙන, ශර වුණයෙන්; ගුරුණි, බරවූ; ආවජ්ජිතො, නමනලද්දවූ; ශිරසි, ශිෂි වස; ගුරුපාදමුලෙ, ගුරුහු පාදමුලයෙහි; විදධතු, පිහිටුවූ.

(ඉති, මෙසේ, කුමාරදශසා, කුමාරදශයාගේ; කාතෝ, කෘතවූ; ජනකිහරණෝ, ජනකිහරණනම්වූ; මහාකාවෙස, මහාකාවෙසයෙහි; මාරිච සුඛාහු වධොනාම, මාරිච සුඛාහු වධනම්වූ; පචමසාගි, (පස්ව හ සගි)

* මුනිසුතාඤ්ඤි, තපස්වි පුත්‍රයන් විසින්; ආතිතාඤ්ඤි, පුජා දායකයා වූ - සත්ත.

† සත්ත පොත්ති “සුඛාහුනම් රුකිතයාගේ” යන අපි පදය පමණක් පැවේ.

ශ්‍රී ලංකා සංගීතය.

- 1 උච්චලාල නාදය සුභවා ජගදංශසා මෙවිලම්
අනුග්‍රහිත මග්‍රණං ගානිණ මානිකත්‍රමි.
- 2 බිභ්‍රතසනිත විධිසනාන සංවර්ඛිත රුචො ජවාය
ආලා ඉව තපො වත්තො ශාලිශුකානු පිඩගලාය.
- 3 තපසසෙනජසාදිපතා සනිත්ඛිත කරුණ ගුණත්
සමං සතුර්ශිතාදිතා චන්ද්‍රදය ඉවාණ්ණවය.
- 4 ශිරාප්‍රදෙශ ලම්බිතා කුච්ඡිත් රුද්‍රික මාලයා
ඵලිතා ඉව නිචාමිකසෙක පුභිත ජවා ලතාය.
- 5 අරණ්‍යදෙවතානි (ස) පුසුකත බලි මඩගලා
වුති නිරගමත්සත්‍රානෙමකාදි බුධින ඉවභලත්.

1 ජගදංශසා, ලොකභාගයක් සම්බන්ධ; සුභවා, මැඩුරේතෙම; නාදය, ඉක්බිත්තෙන්; ගානිණම්, ගානිත්; අග්‍රණං, අග්‍රෙසරද්‍ර; ආනිත, කරුණුලද්ද; කුතුම්, යාගආති; මෙවිලම්, මෙවිලයත; අනුග්‍රහිතම්, අනුග්‍රහ කරන්න; උච්චලාල, නික්මිණි.

2 සනිකවිධිසනාන, සනිකවිධිසනානයෙන්; සංවර්ඛිත, වඩනලද; රුචො, ශොභාආත්තාද්‍ර; තපොවත්තො, තපස් නැමැති වත්තින්ගෙන්; ආලා, ඉව, ආලාවත්වැනිද්‍ර; ශාලිශුකානු, ශාලිශුකානුසේ (හැල්බු අග්‍රසේ); පිඩගලාය, පිඩුද්‍ර; ජවාය, ජවාවත්; බිභ්‍රත්, උසුලන්නාද්‍ර.

3 තපසා තෙජසා, තපස් තෙජසින්; දිපතා, දිලිසුණේද; කරුණ ගුණත්, කරුණ ගුණයෙන්; සනිත්ඛිත, සිනිදුද්‍රයේද; සමම්, එක වට; සතුර්ශිත, දක්වනලද; ආදිතා වතු, සුයෂී වතු දෙදෙනාගේ; උදයා, උදයආති; අණ්ණවය, සාගරය වැනිද්‍ර.

4 ශිරා ප්‍රදෙශ, ශිරා ප්‍රදෙශයෙහි; ලම්බිතා, එලෙන්නාද්‍ර; රුද්‍රික, ඝෂාලයා, රුද්‍රිකාලාච කරුණකොටගෙන; නිචාමිකසෙක පු භිත, නිචාමිකසෙක පුභිත කරුණකොටගෙන; ජවාලතා, ජවලතා වත්; ඵලිතා, ඉව, ඵලිතයන්ගෙන්; කුච්ඡිත්, කරන්නාද්‍ර.

5 අරණ්‍යදෙවතානි, වනදෙවතාවන් විසින්; පුසුකත, කරුණුලද්ද; බලි මඩගලා, බලි මඩගලආත්තාද්‍ර; භලත්, දිලියෙන්නාද්‍ර; (සා) වුති, (ඒ) වුතිතෙම; සත්‍රාත්, යාගගාහයෙන්; නිරගමත්, නික්මිණි; (කුමිකත් කුමිකමෙන්?) මෙකාත්, මෙකයෙකින්; භලත්, දිලියෙන්නාද්‍ර; බුධින ඉව, සුයෂීයාගෙන්; (නිරගමත්, නික්මිණි.)—කුලකම්.

- 6 සහප්‍රසන්න මාරුධා වර්ධනං හරිණවජම්
සමයං භික්‍ෂාය යතෙනා ඛාන්දාසුරිත ලොචනො.
- 7 ගමනවත භාතාරමන ප්‍රණමෙසු මහජීහි
පාණිති; ශිරසිස්සාඤ්චා හව්‍යධුම සුගතධිති.
- 8 වෛබානසවධු හසන ලම්භිතාසී කාතාගිණො
දුෂ්ටකාමො භික්‍ෂායෙ (යං මෙදිනි) සුතො. ධනු.
- 9 තනන්තර පරිත්‍යක්කං ගොතමස්ස තමොනුදා
විවෙහ විඤ්ඤානාධාමවතීවමයාවගි.
- 10 සමුදාසු කුටිරස්ස නිකටාධගණ භුමිසු
පුරුභි දභි සද්දභි සාසග්‍රාසොද්භවපම්.
- 11 කවිද්දදෙනිකා “ලිභි ජිණ්ණ වල්කල මහානා.
භාරණා තුට්ඨවජ්ජනන ගිණ්ණිකා කාණ්ණ මාගාථිනම්.

6 සහප්‍රසන්නම්, කැට්ට නික්මුණවු; සමයම් වර්ධනම්, තමාවිසින් වඩාලද්දවු; හරිණවජම්, මාග සමුහයා; යතෙනා, උත්සාහයෙන්; (භා)රුධා, වලකා; ඛාන්දා, කඳුලෙන්; භාසුරිත, පුරුණලද; ලොචනො, ඇස් ඇත්තාවු.

7 ගමනවතභාතාරමනප්‍රණමෙසු, ගමනවතභාතාරමනප්‍රණමයෙහි; මහජීහි, මහජීවිසින්; හව්‍යධුම, යාගදව්‍යධුමයෙන්; සුගතධිති, සුවදවු; පාණිති, අත්ලෙන්; ශිරසි, හිස්හි; ස්සාඤ්චා, ස්සාසීකරණ ලද්දවු.

8 වෛබානස වධු, තපස්වී කනකවන් විසින්; හසන, අතින්; ලම්භිත, පමුණුවනලද්දවු; කාතා, සාරණලද; භාගිණො, භාගිණිද ඇති; (මෙදිනි) ජිණ්ණ ප්‍රතිබවු; ධනු, (ධනුෂ්); දුෂ්ටකාමො, දක්තා කැමැත්තාවු; මෙදිනි සුතො, * රජ පුත්‍රයන් දෙදෙනා; නික්කං, ගෙනගියේ—කුලකම්.

9 තනා, ඉක්බිත්තෙන්; විර පරිත්‍යක්කම්, බොහෝ කලක් හරණ ලද්දවු; තමොනුදා, තමස් දුරලත්තාවු; විඤ්ඤානාධාමිතා, වස්නිශ්ට බඳවු තෙරස් ඇති; ගොතමස්ස, ගොතමනම් තපස්වීහුගේ; ධාම, ස්ථානගට; වගිමවමාන්, මාගිහෙයින්; වගි, වගිවුයේ; විවෙහ, වති.

10 කුටිරස්ස, කුටිරසාගේ; (කුටිරනම් කිළිපැලසි); සමුදාසු, විෂමවු; නිකටාධගණ භුමිසු, සමිපාධගණ භුමියෙහි; පුරුභි, හටගත්තාවු; දභිසද්දභි, ඉළස් සමුහයාගේහා; සාස, තාණයන්ගේ; ග්‍රාස, කෑමෙහි; උද්භ, යොමුවු; විපම්, හසනින් ඇත්තාවු.

11 කවිත්, සමහරතැනෙකින්; උද්දෙනිකා, වෙයන්විසින්; ආලිභි.

* මෙදිනා ජිණ්ණපස සුතො—සත්ත.

- 12 කලසනිත පරත්කුමන මුඩානැගීවිල්ලා'නිනා
ආවර්ජිත පසැසනිමැවැසැමුල මිවැනිවිත්.
- 13 කවිවිජ්ඣ ප්‍රතිවිල්ලු; කුසුම්බ විවරනනාත්
නකුලෙ රනාවත් කැඳ වෙඳවමාන සරිසැපමි.
- 14 තසමිනතිප් පදසැසි තසප්තනාව විග්‍රහම
ශාපසැස සත්‍රිමයං තෙපො රමෙපප්‍රවිල් සමිතවිමි.
- 15 නිගද්ධසෝ සුනාසිරං ප්‍රිඩා(ද වර්ජිත)නනා
නැව්වද දනුකෙකව්ව යෝවනාවිනසං පුර
- 16 (මධවරනි) හනහුණ්වෙල්දෙහෙත යනු සමිතවි;
මරුනාංවෙගිනාමාස දෙශං රමො යයාවච.

ලෝකාලද්දු; ජිනින, දිගියාව; වල්කලම්, වල්කල ඇත්තාව;
අනාන; අනික්තැනෙක්කි; ආරණ්‍යාවුම, වල්මියන් විසින්; ජිනන,
කපතලදිත්; යිනින, විසුලාව; කැණිමැගැප්නමි, අදන්දිවිසමි
ඇත්තාව.

12 තල, යට; සිත, තුඩුවාව; පරත්, මහලුව; කුමිහමුඩාත්, කට
මුඛයෙන්; නිගිවිල්ලා, නික්මෙන්නාව; අනිනා, සපිසා කරණකොට
ගෙන; කවිත්, සමහරතැනෙක්කි; ආවර්ජිත, නමනලද්දු; පසැ,
ජලයෙන්; සනිමයත්, තෙමෙන්නාව; වැසැමුලමිව, වැසැමුල ඇත්
තක්කුවැනිව.

13 කවිත්, සමහරතැනෙක්කි; විජ්ඣ ප්‍රතිවිල්ලු; විජ්ඣ ප්‍රතිවි
වගේ; කුසුම්බ, කුසුමයෙහි පිහිටියාව; විවරනනාත්, විවරමුඛයෙන්;
නකුලෙ; නකුලයන් විසින්; අනාවත්, අනුමෙත්; කැඳ, අද
නාලද්දු; වෙඳවමාන, වෙලෙන්තාව; සරිසැපමි, සපියන්ඇත්තාව.

14 තසමිත්, ඒ ආශ්‍රමයෙහි; නිප්පදසැසි, කවිසව්‍යාසැසියෙන්;
තසප්ත, හරණලද්දු; ග්‍රාවිග්‍රහම, පාණින මුනිතිඇත්තාව; සත්‍රිම
යකෙතැන්; සත්‍රිමයවු තෙපස; රමෙ, රමනෙම; ශාපසැ, ශාපයාගේ;
සමිතවිමි, සමිතවිය; පප්‍රවිල්, විවැලේ.

15 අසෝ, මේ අහලකතොමෝ; සුනාසිරමි, ශ්‍රයා; නිගද්ධ, කියා;
ප්‍රිඩාත්, ලජ්ජායෙන්; (ආවර්ජිත) නමනලද්දු; ආනනා, මුඛ ඇත්
ති; අනුක්කෙකව, තොකියම; පුර, පෙර; යෝවන, යෝවනයෙන්
ව; අවිනසමි, අනාවාරය; නැව්වදත්, කිව; (හැඟව.)

16 (මධවරනි), * ශ්‍රයාවිසින්; හත, තසනලද්දු; හුණ්, හුණ්
නමි අසුරයාගේ; ඡෙදෙහැ; ඡෙදයෙන්; වෙගිනාමි, වෙගිව; මරු
නාමි, පවනුන්ගේ; යනු, යම්දෙශයෙකලා; සමිතවි, සමිතවිය; ආස,
විද; තංදෙශමි, ඒ දෙශයට; අථ, අනතරයෙන්; රමෙ, රමනෙම;
යයෝ, ගියේ.

- 17 ප්‍රතික්ෂා ලබිකාධවාන සෙතතොරණ මණික්ඛි
ඉති (වෙතො හර ගම) මහි වතතෙතිරෙ හිරි.
18 මතන මාතමන සංඝන දුම නිද්දාලිත නිව්:
අප්පසානිං වදනත්ථ යසස පසනිතන හුරුහි.
19 තාරවුප්පසානො යාති පිට්ඨානනිං නිදාකරි:
යත්‍රප්‍රාකාර චක්‍රසස නතොමධසස් මණ්ඩලි.
20 මධො කුචලසාක්‍රානන මහා පද්ම විභූෂණ:
අවතිණිණි සනාලිත්‍රියනිතධානසාගරයතෙ.
21 වප්‍රාප් ගරතොගෙන වෙඤ්චාමානා: සමනතතා:
පිණ්ඩිකුත ඉවත්‍රාසාද් සතො යද්ගාහ සචයා.

17 ලබිකිත, ඉක්මවනලද්දවූ; අධ්වාන, මාග්දැති; තෙ, ඒ කො
ශිකාදිත්‍ර; තොරණ මණික්ඛි, තොරණ (මණිප්‍රතා ඇති) තපස්විත්‍ර
විසිත්; ප්‍රතික්ෂා, ප්‍රතික්ෂේප; (රමම්) අති, රමයකට අතිමුඛව; (වෙ
තොහර, මතතරවූ; හිරි, නෙපුල්; ඉති, මෙසේ; වතතෙතිරෙ, කි
සතලදත්‍ර.

18 මතනමාතමන, මතන හසතින්ගේ; සංඝනදුම, බිඳිනදුම
සෙත්; නිද්දාලිත, කඩනලද්දවූ; නිව්, සුමුලු ඇති; පසනිතන, ප
සනිතනසෙති; හුරුහි, වෘක්ෂයෝ; යසස, යමක්ත්‍රගේ; අප්පසානම්,
නොදිනියහැකි බව; වදනත්ථ, කියන්නවුන්වැන්නෝද.

19 නතො මධසස්, ආකාශ මධසෙහි සිටියාවූ; මණ්ඩලි, මණ්ඩල
ඇති; නිදාකරි, වක්‍රතෙම; තාරවුප්පසානො, තාර සමුහය සංශීක්‍ෂ
රත්තාවූ; යත්‍ර, යම් පුරයෙක්කි; (ප්‍රාකාර වක්‍රසස) ප්‍රාකාර වක්‍රයව;
පිට්ඨානනිමි, පිට්ඨාන බවට; යාති, යේද.

20 යත්, යම් පුරයෙක්කි; බානා, පිටියතෙම; සාගරයතෙ, සාගර
යමෙන් හැසිරෙන්නෝද; (කිම්භුතා යත්බානා? කිම්භුතා සාගරා?) ම
ධො, මධසෙහි; කුචලස, නිලොත්පලයෙන්; ආක්‍රානන, මඩනාලද්ද
වූ; (නොහොත්) මධො, මධසෙහි; කුචලස, පෘෂ්ඨ මණ්ඩලයෙන්; ආ
ක්‍රානන, මඩනාලද්දවූ; මහා පද්ම, මහ පිඤ්ඤ; විභූෂණ, ආභරණ
කොට ඇත්තාවූ; (නොහොත්) මහා පද්ම, මහා පද්ම නැති නිව්;
විභූෂණ, ආභරණකොට ඇත්තාවූ; අවතිණිණි, බටුවාව; සන, ස
නවූ; අලිත්‍රි, හාසනාලි ඇත්තාවූ; (නොහොත්) අවතිණිණි, බටුවාවූ;
සනාලිත්‍රි, මෙක පටිපාතිලි ඇත්තාවූ; (යත්බානසාගරයතෙ.)

21 වප්‍ර, පවුරු තැබූ; අප්ගරතොගෙන, අප්ගරතොගයෙන්;
සමනතතා, හාත්පසින්, වෙඤ්චාමානා, වෙලුනු ලබන්නාවූ; සතා,
ඝනවූ, යත්, යම්පුරයෙක්කි; ගාහසචයා, ගාහ සමුහයතෙම; ත්‍රා
සාත්, හසින්; පිණ්ඩිකුත ඉව්, පිඤ්ඤවක්ත්‍ර වැනිද.

- 22 යදෙහාපුර විවඛකාශ්‍ර වක්‍රකානා මණිසුචම්
රසසන්ති සසදශ්‍රාන්තා ශිතදිබිති වාජිනා.
- 23 විවඛකාශ්‍ර සම්ප්‍රාප්ත සහසුකර මුනිතිනා
චිත්‍රගෙණ යද්වාස සන්තානො භාග්‍යවයනො.
- 24 යද්දෙව ගාහ ශාඛගස්ථ පද්මරත ප්‍රභා, “භතම්
වෙනම මධ්‍යං ප්‍රපද්‍යපි බිම්බං බාලායතෙරවෙ.
- 25 භමීය ශාඛගස්ථ නිර්මුත ධ්වනනා යත්‍රමණිනිෂ්ඨා
ප්‍රේෂානසනා කෘෂ්ණ ඉතිශ්‍රාන්තං ජනො රුකිනා පිණ්ඩයො.
- 26 යත්‍ර වාතායනාසනන (වාරමුක්ත) මුඛෙකුචා
රථනං සමාර්ග්‍යෙණ සුභා සමලයනා පදෙපදෙ.

22 යත්, යම් නුවරෙක්කි; ගොපුර, දෙරටයෙක්; විවඛකාශ්‍ර, කොබෝගෙඩි වලලු කෙලවරෙක්; වක්‍රකානාමණිසුචම්, සදකැන් මණියෙන් වැසෙන්නාවූ ජලය; සසදශ්‍රාන්තා—සසද, වෙනසෙන්; ශ්‍රාන්තා, ශ්‍රාන්තවූ; ශිතදිබිති, වක්‍රයාගේ; වාජිනා, අඟවයෝ; රසසන්ති, ආස්වාදකෙරෙද්ද.

23 යත්, යම් නුවරෙක්කි; ආවාස සන්තානා, ගාහ සමුහගතෙම; භාග්‍යවයනො, භාග්‍යමයාගෙන් හැසිරෙද්; (කිමිභූතා යද්වාස සන්තානා? කිමිභූතා භාග්‍යව? කෙසේවූ යම් පුරියෙක්කි ගාහ සමුහයද? කෙසේවූ භාග්‍යවද?) විවඛක, කොබෝගෙඩි වලලු නැමැති; හුජ, හසනා; සම්ප්‍රාප්ත, පමුණුවනලද්දවූ; සහසුකර, සුසංසිතයෝ; මුනිතිනා, ගරිත ඇති; චිත්‍රගෙණ, ගරිතයෙන් උපලක්ෂිතවූ; (නොබොහෝ) විවඛක, විශිෂ්ටවූ වචන (පරඥ) ඇති; හුජ, හසනයෙන්; සම්ප්‍රාප්ත, පැමිණෙනලද්දවූ; සහසුකර, සහසු බාහු අර්ජනයාගේ; මුනිතිනා, මුනිති ඇති; චිත්‍රගෙණ, කලහයෙන් උපලක්ෂිතවූ; (යද්වාස සන්තානා භාග්‍යවයනො.)

24 රවෙ: බිම්බ, සුසංසිතයෙකු; වෙනම මධ්‍යම, ආකාශ මධ්‍යයට; ප්‍රපද්‍යපි, පැමිණෙද්; බාලායතො, බාලාකියාගෙන් හැසිරෙද්; යත්, යම් පුරියෙක්කි; දෙවගාහ, දෙවලයෙක්; ශාඛගස්ථ, ශාඛගයෙක්; පිහිටියාවූ; පද්මරත, පිසුමිරමිණිනේ; ප්‍රභා, ගොභායෙන්; ආහනම්, පහරණලද්දවූ; (රවෙ: බිම්බ වෙනම මධ්‍යමප්‍රපද්‍යපි බාලායතො.)

25 යත්‍ර, යම් පුරියෙක්කි; භමීයශාඛගස්ථ, ප්‍රාසාද ශාඛගයෙක්; නිර්මුත, දුරකරණලද්; ධ්වනනා, අකාශාරඇති; මණිනිෂ්ඨා, මණි ගොභාවෝ; පක්‍ෂගයා, පක්‍ෂවය අතුරෙක්; ප්‍රේෂානසනා, අකල පක්‍ෂය; කෘෂ්ණඉති, කෘෂ්ණ පක්‍ෂය යන; ශ්‍රාන්ත, දැන්ම; ජනො, ජනයාකෙරෙක්; රුකිනා, වලකද්ද.

26 යත්‍ර, යම් පුරියෙක්කි; වාතායන, කවුළුවට; ආසනන, ලහවූ;

27. නුඤ්ඤාසංඝායානං භික්ඛු චිත්තං භික්ඛිනිචිත්තං
යාති භෙදවිලාසං මුත්තංගු භයභොගිත්තු ඛක්ඛන්ති.
28. සොපාන රත්තං නිර්භින්නං තමචේෂ් (දෙන) දර්ශිතා:
භ්‍රායන්ති යත්තං නාසරස්සක්ඛවාතා ඡිත්තංගු.
29. යසා භමීය සමාසන්නං නිඛම දිබ්බිනි වාජිනා:
මඤ්චිජ්ඣති සංඛිතිතං (විණ) “වජ්ජිතං චෙතසා.
30. පොර සංඝොභ භොගස්ස ක්‍රියා වජ්ජිතා: පුරිච්චි
අබ්බො විධිතො ධාමෙදං භෙදවිලාසං පුරංපරමි.
31. ඉති වාසභරතොපාඨං තෙනාසානං මනි යසා:
පුරමාඨං (කුතු) පතෙර්නිත්තං තෙනා රත්තමෙය්.

(වාරමුක්ක) වාරමුක්කවන්ගේ; මුබෙඤ්ඤා, මුබ චක්ඛයෝ; රථකම්, චිඨි
යෙහි; සමාර්ණ; හැසිරෙන්නා; සුභා, ලදරුවන්; පඤ්ඤා, පෙ
ඤ්ඤා; සාධුසනි, පාකුලවද්ද.

27 යනු, සම් පුරිසෙක්කි; සෙඟබ, ප්‍රාසාදයන්ගේ; පෘෂ්ඨිමු, පිට; චිත්තනිඛි, ගෘහමිශ්‍රයන්ගේ; නිසිතමි, නාද; නුඬා, අසා; උෂ්ණං, ශුභය, සුසංඝායනාන්ගේ; භොගිකු බැනිනමි, සජීරජ බැනිනස; මලෙච්ඡාමි, ශිෂ්ටාචාරය; සාධි, පැමිණෙන්නේද.

28 සෞපාන, සෞපානසන්ගේ; රත්න, රත්නසෙනි; නිර්භිතන; ඕදිතාලද; තමිවෙල්(දෙන), අකිකාර වෘපගමයෙන්; දර්ශිතෘ; දක් වනලද්දමු; සත්‍ර, සම්පුර්ණයක; සරූ, විදුන්ගේ; වක්‍රවාකාෂ; වක්‍රවාකා ශය; නිශාඝ්‍රි, රාත්‍රියෙහිදු; නන්ද්‍රාගන්ධී, හෂික්‍ෂසව නොපැමිණෙද්ද.

20 යසස, යම් පුරයක්වුණේ; හමීස, ප්‍රාසාදයට; සමාසනන, ලඟවූ; කිත්මදිට්ඨිවාට්ඨන, සුසංගතයෝ; සච්ඡිත, වයනලද; (විණි,) විණවට; ආවර්ත, යොමුකරණලද; වෙනස, ඡිත්තභේදානු; මන්ද, මන්දව; වුරුත්ති, යෙද්ද.

30 මෛත්‍රීයය, මෛත්‍රීයයාව; ධාම, ස්ථානවූ; ජරම්, උකහැඟවූ; ඉදම් පුරම්, මේ පුරයනෙම; පොරසයෙහි, පොර ජන සමූහයාගේ; භාගයසංග්‍රහයා, සම්පතන්ග්‍රන්ථ; චක්‍රතාතා, අක්‍රයාගේ; පුරම්, පුරය; අධො විධිතො, සවිධිතෙරේ.

31 ඉති, මෙසේ; ව්‍යාභරගොව, කිසිත් නාමිල; තෙත, ඒ කෞශික
සා විසිත්; අථ, අනන්තරයෙන්; මිසිසා, පුරුෂාල; (ක්‍රම) උතො, සා
ග්‍රහිතව (මෙමිලයකට); ස්ථානම්, ස්ථානල; සාබම්, සාබාල; පු
රම්, පුරාල; බෙදා; අත්මරො, රජ පුත්‍රයෝ දෙදෙන; නිතකත,
භයාසන ලදහ.

- 32 කෘතපාදෙකු භුවො හතීතු; සවුති ප්‍රමදානුතී:
විජරං පරි (ජ)ග්‍රාහ සිංහ වණ්ණිකතරවජ්ජමි.
- 33 ජගාදෙත්සාහස්ත් සත්‍රෙ මුනි: සතුතා: “සුතිවලම්
(නුතිරි)ග්‍රාජත එවාග්‍රෙ නිජපාභණ්‍ය ප්‍රහො රපි.
- 34 තත්තුඨිමසය: සප්ත තත්තුතී: සගරදිනි:
ධාතූස එව සමුපා සමසගාලම්බිතස්ථයා.
- 35 විසුසායා මවිසුසායා වික්‍රමසන්නවත්‍රියම්
සතා මපි වදන්තිව සත්‍ර සමහාර සම්පදා.
- 36 කෘත වෙලාවන්තික්‍රාන්තසඤ්චර සබ්බකාවිකාමින
සාතිසාරෙවතෙ කිතීන්ද්‍ර මාත්‍රාමදයා.

32 භුවො හතීතු; පෘථිවිකවරයාගේ; ප්‍රමදානුතී; සතුටු කඳුලෙන්;
කෘතපාදා:—කෘත, කරණලද; පාදා; පාදෙදක ඇත්තා; සවුති, ඒ
වුනිතෙ; සිංහ වම්, සිංහ වම්ම; උතතරවජ්ජමි, උතතරවජ්ජකොට
ඇත්තා; විජරම්, පුටුව; පරි(ජ)ග්‍රාහ, ගිහි.

33 සත්‍රෙ, යාගයෙහිලා; සතුතා, සතුතියෙන්; අසුතිවලම්, යාග
කඩිහට; උත්සාහස්ත්, උත්සාහ කරන්නා; මුනි, මුනිතෙම; ජගා
දා, කී; (එසේමැයි); ප්‍රහොරපි, ප්‍රභුතයෙද; අග්‍රෙ, අභිමුඛයෙහිලා;
නිජපාභණ්‍ය, නිජපාභයා විසින්; (නුතී,) සතුතිකිරීම; ග්‍රාජත එව,
හොඳිමැයි.

34 සගරදිනි, සගරදිත් විසින්; සප්ත තත්තුතී, සාගයෙන්; ධම්
සා, ධම්මයාගේ; ය: තත්තුතී, යම් සත්තතියෙන්; ධාතූ, කරණලද
ද; ස එව, එම ධම් තත්තුට; සමුපා, සමුප්ප්; කියා, නාවිසින්; ස
මාත්, මනාකොට; අලම්බිතා, එල්ලෙනලදී.

35 විසුසායාමි, ජරව; සතාමපි, ඇති කල්හිද; අවිසුසායාමි, අශිෂි
ලද; තව, තාගේ; වික්‍රමසන්නවත්‍රියම්, වික්‍රමයෙන්; සත්‍ර සමහාර සම්පදා,
යාග සමහාර සම්පත්ති; වදන්තිව, කියන්නවුන් වැන්නෝ.

36 කො, තාගේ; කිතීති, කිතීතිතොමෝ; අයසා, දිගින් දොහෝ
තොහොත් තෘෂ්ණායෙන්; සාතිසාරෙව, අභිසාරකාවකමෙන්; දු
රම්, දුරට; ආත්‍රාමත්, ගියා; (ආත්‍රාතනදි); (කිංවිනිභවා කිතීති? කිංවි
ශිභවා සාතිසාර? කෙසේද කිතීතිද? කෙසේද අභිසාරකාද?) කෘත,
කරණලද; වෙලාවන්තික්‍රාන්තී, වෙරල ඉක්මම් ඇත්තා; (තො
හොත්) කෘත, කරණලද; වෙලාවන්තික්‍රාන්තී, කල්ඉක්මම් ඇත්තා
වු; ජර, සුභවැවින්; සබ්බකාවිත, හකුළුවනලද; අමිඛර, ආකාශ
ඇත්තා; (තොහොත්) ජර, සුභවැවින්; සබ්බකාවිත, හකුළුවන
ලද; අමිඛර, වසන ඇත්තා; (කො කිතීති සාතිසාරෙව අයසා දුර
මාත්‍රාමත්.)

- 37 කච්චිත්තාබ්බේ කුතුරයං ස්වගීර්ණං ඵලස්සාහාමි
විනොව ප්‍රථනෙ කච්චිත් නිස්සම්ප්‍රති වද්දන්තා.
- 38 ආද්දයකර මාභේෂගෙහ කිකුට්ඨවපි චෂ්ඨි
ප්‍රපියවාරි සිඤ්ඤාසා සම්ලෙඡවිව ඝනාඝනා.
- 39 නාචෙවසසි රජ්ජනම් ප්‍රවිධාය ජරංගනාත්
කච්චිත්තජ්ඣාසිකෙ භාතන (නපි) සාදර(මස්සමෙ).
- 40 නිවික්ඛමණ් චෙවධව්‍යං ප්‍රාපිතා රිපුසොඡිතා
බාලත්‍රාණාර්ථිනි කච්චිත් සමයං රක්ඛසි ඛඤ්චන්.
- 41 වසෙනාදො ත්‍රිවර්ගසා කච්චිත් සාමයං ගතස්විරම්
ධම්මොද්ද වසසො වෘධිත සහ (සං) වච්චිතෙ තව.

37 ස්වාබ්බේ, ස්වප්‍ර(සො)ද්දනවූ; ස්වගීර්ණ, ස්වගීර්ණව හිතවූ; තව, තා
ගේ; අයංකුතුර, මේ යාගය; ප්‍රථනෙ කච්චිත්, පැතිරේද; ඵලස්සාහාමි
විනොව, ඵලාභිකාභික්ෂාවක් නැතිවමැ; නිස්සම්ප්‍රති, අද්‍රව්‍යජනක
පිණිස; වද්දන්තා, වද්දන්තය; ප්‍රථනෙ කච්චිත්, පැතිරේද.

38 ආදේශනා, ආදේශනකරෙන්; කරම්, කරවුවර; ආද්ද, ගෙ
නැ; කිකුට්ඨ, යාවකයන්කෙරෙහි; චෂ්ඨි අපි, වස්වසිද; සිඤ්ඤාසා,
සාගරයෙන්; වාරි, ජලය; ප්‍රපිය, බි; සම්ලෙඡ, ගොඩැහි; ඝනාඝනා
ඉව, මෙඝයාමෙන්; (චෂ්ඨි අපි, වස්වසිද.)

39 නාචෙ වසසි, අභිනව වසස්හි; රජ්ජනම්, රජයෙහි අපි; ප්‍රවි
ධාය, කොට; ජරංගනාත්, ජරවට ගියාට; නො, තාගේ; භාතන,
සෙවකයන්; (අක්කම අපි,) අක්කම කල්හිද; සාදරම්, ආදර සහිතව;
පුඤ්ණාසි කච්චිත්, පුඤ්ණකෙරෙහිහැද.

40 නිද් වික්ඛමණ, තාගේ වික්ඛමයෙන්; චෙවධව්‍යම්, විධවා බව
ට; ප්‍රාපිතා, පමුණුවනලද්දවූ; බාල, බාලයන්ගේ; ත්‍රාණාර්ථිනි,
රක්ෂා කැමැත්තාවූ; රිපුසොඡිතා, සතුරුබවත්; ඛඤ්චන්, නැයන්
මෙන්; සමයං, මනාකොට; රක්ඛසි කච්චිත්, රක්ෂාකෙරෙහිද.

41 ත්‍රිවර්ගසා, ත්‍රිවර්ගයාගේ; වසෙන, උදකතා; ආදො, ආදි
හි; විරම්, බොහෝ කලක්; සාමයම්, තුල්‍ය බවට; ගතා, ගියාට; ධ
ම්මො, ධර්මයකෙම; අද්දා දන්, තව, තාගේ; වසසො වෘධිත සහ, ව
ගොවෘධිසහ එක්ව; (සං) වච්චිතෙ කච්චිත්, වචනෙන්හැද.

47 චක්ඛි චකාර (කණ්ණිකානා) චතංසිත නබද්දුතී;
සිතාත්‍යය ධනං දාය රජී රදාය තබ්භා;

48 තතසත්‍යාස කතෙතාදයොප හඛග සමුද්දතව;
දිශාසසප්පිගමසා යශො කොපණ ඛිණ්ඛිම;

49 කෙත්තුභුමිර්ගුණසාසො සිතයා සහිතාවාතා;
වලෙප්පා ඵලවතී සදා ප්‍රචකම්පෙ 'ඛිලා පුරී.

50 රෙමොද්දෙහදාදෙයෙන හමීමඛිකුරිතංගාදි;
මුනි මුත්‍රසුරවණංස සිචතනාහ මනිපතී;

51 වාපහඛගන යද්දෙයං ප්‍රාණණං සිමනාතිධනම්
ප්‍රොභේපි වයසිප්‍රායො රුණංඛි තපසිසාහාමි.

47 (කණ්ණිකානා) කණ්ණිකාන්තයට; අවතංසිත, අවතංස කරණ ලද; නබද්දුතී, නබගොහා ඇත්තාවූ; දායරජී, රජුනෙම; සිතා, සිතාවගේ; ක්‍රය, විකිණි ගැන්මට; ධනම්, ධනවූ; තබ්භා, ඒ දුන්ත; ආදය, ගෙන; චක්ඛිචකාර, ඇදවටකෙළේ.

48 තතා; ඉක්කිත්තෙන්; වාපහඛග සමුද්දතව, වාපයාගේ හඛග සෙත් උපන්නාවූ; තාදා, තාදයනෙම; දිශා, දිගුත්; සසප්පි, පතලේ; (කිං විශිෂ්ටා තාදා?) ක්‍රාසකරා, හඬ(ඛකර)වූ; රුමසා, රුමයාගේ; යශොකොපණ, යශස්කරිමට; ඛිණ්ඛිම, හෙරියන්වූ; (වාපහඛග සමුද්දතව තාදා දිශා සසප්පි.)

49 ගුණසා, ගුණයට; කෙත්තුභුමි, කෙත්තුභුමිවූ; අඛිලම්, සියලු; අසොපුරි, මේ පුරිතොමෝ; සදා, එකෙණෙහි; ප්‍රචකම්පෙ, කම්පාවූ; (කම්භුතා පුරි? කම්භුතා කෙත්තු භුමි?) සිතයා, සිතාවහා; සහිතා, සහිතවූ; (තොහොත්) සිතයා, හිච්චන්; සහිතා, සහිතවූ; වලෙප්පා, පවුරෙන්; වාතා, පිරිවරණලද්දවූ; (තොහොත්) වලෙප්පා, සෙතුවෙන් (මියරින්); වාතා, පිරිවරණලද්දවූ; ඵලවතී, ඵලඇත්තාවූ; (ගුණසා කෙත්තුභුමි අඛිලා අසො පුරි සදා ප්‍රචකම්පෙ.)

50 රෙමොද්දෙහදෙයෙන, රෙමහමී වෘජයෙන්; හාදි, ලෙහි; අඛිකුරිතම්, සත්තවූ අඛිකුර ඇති; හමීම, හමීය; අමුත්තවණ, කළලු වැනිමෙන්; සිමන්, කෙමන්තාවූ; මනිපතී, රජනෙම; මුනිමි, තපස්විතට; ආහස්ම, කි.

51 වාපහඛග, වාප හඛගයෙන්; දෙයම්, දියගුවූ; ප්‍රාණණම්, උත්කෘණ්ඩාවූ; යත්සිමන්ති ධනම්, යම් සිමන්ති ධනයෙක් නම්; මෙ, මාගේ; වයසි, වයස; ප්‍රායා, බොහෝමය; ප්‍රොභේපි, මුහුඬු කල්හිත්; තපසි, තපස්හි; සාහාමි, අභිලාසය; රුණංඛි, වලකාද.

52 ගතංගමසා දුශ්ශංක වික්‍රමක්‍රය ලම්භිතම්
අසා (ත්‍රාතෘ) විනිශේ මෙතාසංඝාං විබුද්ධිමාමපි.

53 ශොකාඛ්‍ය මසා වෛදෙහා විවාහ පරි ලම්භපම්
භාවිල්ලා මසතුකාරණ නපසානාතිකම්සා.

54 අථ දුතාසීතා ප්‍රායා දුප්වය මනො රථා
අශොඛා මනා රජනා ප්‍රිතිප්‍රශමනො රථා.

55 යනනාසිද්ධපතිරූප නිජීතොසො
වෛලක්‍ෂ්ණස්තන කාත සම්මද්‍රවසාදා
ලාලාට්‍යජලන රශෙණ භූත භවිත්‍රා
නෙතරත්මසං භාදයභූතා ශිවාය සංඝමි.

52 වික්‍රමක්‍රය, වික්‍රමක්‍රයෙන්; ලම්භිතම්, පමුණුවනලද්දවූ; තත්, ඒ පිමන්තිනි ධනය; රුමසා, රුමයනව; දුශ්ශම්, දුශ්ඛවට; ගතම්, ගියා; විනි, දනු; මෙ, මාගේ; ලාමිල්ලාමපි, ලාමිල්ලාවද; අසා, මොහුගේ; (ත්‍රාතෘ) * විනිශේ, මේ (ත්‍රාතෘ) විනිශයාකෙරෙහි; නාසංඝාමි, පිහිටුවනලද්දිය; විනි, දනු.

53 වෛදෙහා, මෙමපිලියගේ; විවාහ පරිලම්භපම්, විවාහ පරිලම්භයෙන් (ගේගැනුම් ලස්වීමෙන්) ජනවූ; † ශොකාඛ්‍යම්, ශොකය සහ නම් ඇත්තාවූ; අසා, මොහුගේ; භාවිල්ලාමි, භාවිල්ලාය; සා ත පසාත්, ඒ නපස්විනෙම; අසතුකාරණ, වේවසි යන වචනයෙන්; නිවකම්, ඇද්දේ.

54 අථ, අනන්තරයෙන්; දුතාසීතා—දුත, දුතයක්කු විසින්; අසීතා, පිහිටුවනලද්දවූ; රථා, රථයනෙම; අශොඛාමි, අශොඛාවට; ප්‍රායාත්, ගියේ; (නිමිභූතා රථා?) රුජවය මනොරථා, රුජ ලක්‍ෂ්මණ දෙදෙනාගේ මනොරථයක්වූ; අනා රජනා ප්‍රිති ප්‍රශමනා, සෙසු රජදරුවන්ගේ ප්‍රිතිය සන්තිඳුවන්නාවූ; (රථා අශොඛාමි ප්‍රායාත්.)

55 රක්‍ෂපති රූප නිජීතා—රක්‍ෂපති, රුමයාගේ; රූප, රූපින්; නිජීතා, පරදවනලද්දවූ; අසො, මේ අනඛිතනෙම; වෛලක්‍ෂ්ණ, ලජ්ජායෙන්; අසන, නසනලද්දවූ; කාත, කරණලද්දවූ; සම්මදා, සකොනාමසා; අවසාදා, බෙද ඇත්තේ; යත්, යම්හෙයසින්; නාසීත්, නොවිද; තත්, එකෙසින්; භූත භවිත්‍රා, ඊශ්වරයා විසින්; ලාලාට්‍යජලන රශෙණ, ‡ ලලාට නෙත්‍රාත්ති වෙගයෙන්; භාදයභූතා, අනඛිතයාගේ; නෙතරත්මසාමි, නිරන්තරව; ශිවාය, ශාන්ති පිණිස; සංඝමි, කරණලදී.

* ප්‍රච්ඡ—සත්ත.

† මෙහි ව්‍යාකූලකයක් සත්ත පොත්ති පැනේ.

‡ ලලාට ජවන ලයෙන—සත්ත.

56 පිනාංසො නියත මුරසනටො විශාලො
 ක්කාමං තච්ඡයති මධ්‍යමං ශරීරමි
 ධාත්‍රෙතිස්වය මනුච්ඡාය ලබ්බොත්ත
 සාමසාහසං දුඝ්ඵව යන්ත්‍රතො'සසදෙහො.

57 නෙත්‍රානාධර කර පලලව ප්‍රභාති-
 සොනොඡ්ඡද්‍යති කර (කුඛ්කුමා)හු ලිප්‍යො
 ව්‍යකොශාරුණ වනප්ප්‍රභා විශෙෂො
 නිජ්ජිතං හිතඉව පාදයො රබ්බානාත්.

58 ඥානං විලොචන මිනිප්‍රචිතෙ තදියෙ
 නොත්‍ර උභෙ විමල වෘත්ති ගුණසංඝාතෙ
 එකං තයොූ ශ්‍රුති පථසං සමිප මාත්‍රං
 යානං ප්‍රපනත මඛිලශ්‍රුති පාර මනානාත්.

56 පින, පිරුණුවූ; අංස, දසරු ඇත්තාවූ; විශාල, මහත්වූ; උර
 සතට, වක්‍ෂස්තටයනෙම; ක්කාමම්, කෘශවූ; තත් මධ්‍යමම් ශරීරමි, ඒ
 මධ්‍යම ශරීරය; නියතම්, එකාකරයෙන්; තච්ඡයති, පෙළසි; ධාත්‍රා
 ස්වයම්, බ්‍රහ්මයා තමාවිසින්; අනුච්ඡාය, සිතා; ලබ්බ, එළඹන්නාවූ;
 මාත්‍ර, අත් නැමැති; සාමසාහසම්, සාමස දෙකින්; අසං, මොහුගේ;
 දෙහො, ශරීරය; දුඝ්ඵම, දුඛිකොට; යන්ත්‍රතොඉව, රඳවනලද්දක්හු
 වැනි.

57 නෙත, ඒ රුමයා විසින්; නෙත්‍රානත, නෙත්‍රානතයෙහිද; අධර,
 අධරයෙහිද; කරපල්ලව, හසන පල්ලවයෙහිද; ප්‍රභාති, ශෝභා
 යෙන්; උඡ්ඡද්‍යති, සුය්‍යයාගේ; කර, රශ්මි නැමැති; (කුඛ්කුමා) කුඛ්
 කුමයෙන්; අනුලිප්‍යම, ගල්වනලද්දවූ; ව්‍යකොශ, ප්‍රබෝධවූ; අරු
 ණ, රත්වූ; වනප් ප්‍රභාවිශෙෂො, පද්ම ශෝභා විශෙෂයනෙම; නිජ්ජි
 තං, පරදවා; පාදයො, පාදයන්ගේ; අබ්බානාත්, යටති; ආහිත ඉව,
 පිහිටුවනලද්දක්හු වැනි.

58 ඥානම්, ඥානය; විලොචන මිති, විලොචනයයි කියා; ප්‍රචිතෙ,
 ප්‍රසිද්ධවූ; විමල, නිමිලවූ; වෘත්ති, පැවතුම් ඇති; ගුණසංඝාතෙ, ගුණම
 ඝාතවකොට ඇති; තදියෙ, ඔහු පිළිබඳව; උභෙතෙත්‍රෙ, නෙත්‍රයෝ
 දෙදෙනා; තයොූ, ඒ දෙදෙනා අනුරෙහි; එකමි, එකකන්නෙම;
 ශ්‍රුති පථසං, කණි පථයාගේ; සමිපමාත්‍රමි, සමිපමාත්‍රයට; යානමි,
 ගියේ; අනාත්, අනිත් නෙත්‍රය; අබ්ල, සියලු; ශ්‍රුතිපාරමි, ශාස්ත්‍රපා
 රයට; ප්‍රපනතමි, පැමිණියේ.

59 ඉත්ථංවරග්‍රස කථෙත්‍ර ජනෙත්‍ර සීතා
නමෙත්‍ර ඡමිම සලිලාසද ගණ්‍ය ලෙඛා
තසෙථා මුඛෙන ගහි නිමිල දතා කාතා
ජෙනතසතානිමිකතා දගනච්ඡද පල්ලවෙන.

(ඉති කුමාරදූශසා කාතො ජානකිහරණේ
මහා කාව්‍ය මිථිලාප්‍රවේශොත්‍යාම)

ම ඡයී ස ගී:

59 ජනෙත්‍ර, ජනපත්; ඉත්ථි, මෙසේ; වරග්‍රසකථෙත්‍ර, වල්ලභාශ්‍ර
ය කථා ඇති කල්හි; ඡමිම සලිල, සෙවද ජලයට; අසද, පිහිටවූ;
ගණ්‍ය ලෙඛා, කපාල රෙඛා ඇත්තාවූ; සීතා, සීතාතොමෝ; ගහි,
චක්‍රයට බදුවූ; නිමිල, නිමිලවූ; දතා කාතා, දතාකාතා නැමැ
ති; ජෙනතසතා, සදරැසිත්; නිමිකත, තෙමනලද්දවූ; දගනච්ඡද
පල්ලවෙන, අධර පල්ලව ඇත්තාවූ; නමෙත්‍ර, නැමුණුවූ; මුඛෙන,
මුහුණින් (උපලක්ෂිතව්); තසෙථා, සිටි.

(ඉති, මෙසේ; කුමාරදූශසා, උමාරදූශසාගේ; කාතො, කානිවූ;
ජානකිහරණේ, ජානකිහරණෙනමවූ; මහාකාව්‍ය, මහාකාව්‍යයෙහි;
මිථිලාප්‍රවේශොත්‍යාම, මිථිලාප්‍රවේශනමවූ;) ම ඡයී ස ගී, (සවන සගසි.)

ජනකීගරණම්.

සප්තමාසකී:

1 ස්ථපතාශ්වානා ජනෙතා: පරිතා
තනොධිරික්ෂිතාශා ගරීයා:
සායාසනං ප්‍රාප්තා ගුරො රලඛිෂ්ඨං
ජගාම කතීන්ද්‍රිකිනො නාමසතම්.

2 සුඛෙන නනිවා ගජ කුමහපින
සනනාව කෘතො චරණො මහණී:
තමෙව ගුරො හරමුච්ඡන්ති
සමුනනනාමප්‍රති පද්‍ය යත්නම්.

3 දුෂ්ට්‍රලොච(කා) ප්‍රවිහාවා රහා:
සතාං යදසතා ඛලු කෘෂ්ණවතීමා
සෙනගෙරිතං තබනදෙපමසා
බෙබෙසීතිනිනානෙන දදුහ කතීන්ද්‍රි.

1 තතා, ඉක්කිත්තෙන්; ස්ථපතාශ්වානා ජනෙතා:—ස්ථපතා,
කිලිඳුන්හා; ශ්වානා ජනෙතා, ශ්වානා ජනසන්තිසිත්; පරිතා, පිරි
වරණලද්දුදු; සාධිරික්ෂිතාශා, ඒ පෘථිවි සුතානොමෝ; ගුරො, ගුරු
හුයෝ; අච්ඡිකිසාමි, ඉක්කියනොකැක්කාවු; ගරීයා, ගුරුතරවු; ශාස
නම්, ආඥාවට; ප්‍රාප්තා, පැමිණ; වුතිනා, තපස්විතට; නාමසතම්, නමස්
කාර; කතීන්ද්‍රි, කරත්තට; ජගාම, ගියා.

2 විජකුමහ, හසනි කුමහසක්කේ; පින, පිරුණුවු; සනන, සනන
යෙන්; අවකෘතො, අදනාලද්දු; මහණී, මහණීහුයෝ; චරණො, පාද
යන්; සුඛෙන, සුවයෙන්; නනිවා, වැද; හුයා, නැවත; තමෙව හරම්,
එම සනනසාරය; හරමුච්ඡන්ති, උසුලන්නි; යත්නම්, උත්සාහයට;
ප්‍රතිපද්‍ය, පැමිණ; සමුනනනාම, නැගී සිටි.

3 ප්‍රවිහාවා, පහල කටයුතුට; රහා, රත්පැහැ ඇත්තාවු; අසතා,
මිඟු; දුෂ්ට්‍රලොච(කා), දුෂ්ට්‍රකෂීයනෙම; ඛලු, එකානන්තයෙන්; කෘ
ෂ්ණවතීමා, (කෘෂ්ණය වතීමා) ය යන; යත්, යමෙක්ද; තත්, ඒ; යෙ
න, යම් කෙනෙකිත්; සතාමි, සතාද; තෙන, එහෙයින්; සෙනග,
තෙතලයෙන් දෙසෝ නොහොත් සෙනගයෙන්; රිරිනම්, මෙහෙ
යනලද්දේ; ඛනදෙපමසා, බෙබෙසියායා සදහවු; හතී, සාමිහු
යෝ; බෙබෙසීතිනිනා, බෙබෙසී නැමැති ඉතිනාය; දදුහ, දුටි.

- 4 විනාසන පිනාසනනගෙම කුමනා
 බෙව්දෙයුමිනිසනබාදයොප කායනී
 මනොභුවසනත්ප්‍රථමප්‍රවේශෙ
 සිකතා(ව)නො තනු රජ සයාම.
- 5 වාපස සතනා අවිපතන ධාමිනා
 ගෞවසනතුඤ්චානු සුඛානු ශත්තූමි
 සරසනමාලිඛනා නයා ප්‍රසුකා-
 යවකුටිහසනංනු විශාලදූවත.
- 6 විධානාමුඛෙය රජ දුශාරූපං
 රූපං භිරූපතථි භිරූකිතෙන
 එවංස ගුණොත ගණයා ඔහු
 භුමිනා මනස්විමනසෙව තසතා.
- 7 ප්‍රසිද්ධමෙවං පරිහු දබණ්ඩං
 තාගබ්‍රිපංතෙ වදනා මාතාංශු
 ඉතිප්‍රියායා පතිතෙව පාදෙ
 තාගතතිර්දිප්‍ර නබව්ජලෙන.

4 විනාසන, තනනලද්දවු; පින, පිරුණවු; සතන, සතන නැමැති; හෙමකුමනා, සමණිකුමන ඇත්තාවු; තබාදයොප කායනී—තද්, ඇගේ; හාදය, හාදයනැමැති; උපකායනී, (නවානන) උපකායනී නොමේ; * මනොභුව, අනඛතයාගේ; තත් ප්‍රථමප්‍රවේශෙ, ඒ ප්‍රථම ප්‍රවේශයෙහිලා; සෙවදුමිනි, සෙවද ජලයෙන්; සිකතා(ව), † තෙම නලද්ද; තනු, ‡ ඒ උපකායනීයෙහි; රජ, රජස; නොයොම, නො සන්තිදිණි.

5 සරස, අනඛතතෙම; අවිපතන, අනභවු; ධාමිනා, තෙජස් ඇත්තාවු; ගෞවසන, ශ්වප්‍රතිබ්බවු; වාපස, වාපසාගේ; හතනාත්, ඛිදිම හෙතෙකොටගෙන; සුඛානු ශත්තූමි, රමයහව; තුඤ්චානු, ස තුටුටුයේ දෙහෝ (නොහොත්); විශාල දූවත, විශාල දූව ඇති; නයා, ඇවිසිත්; ප්‍රසුකා, මෙහෙයනලද්දේ; තමි, ඔහු; ආලිඛනා, වැලද; විහසනමි, ප්‍රතිපත්ති මුළුවවු; වකුඤ්ච, කලදෙහෝ.

6 ගුණා, ගුණඇත්තාවු; මනස්වි, මානිවු; ස, ඒ ගුණතෙම; විධානා, මුඛෙයරජි, බ්‍රහ්ම මුඛයෙන්විසිනුද; දුශාරූපමි, බැලියයුතුවු; තසතා, ඇගේ; රූපමි, රූපය; අභිරූපතෙන, අභිරූපණයෙන්; භිරූපත, බලා; භුමිනා, බොහෝසේ; මනසෙව, සිතියම; එවමි, මෙසේ; ගුණයාමිබ්බව, සැලකි.

7 ප්‍රසිද්, පහද; තෙ, තිගේ; වදනාමාතාංශු, මුඛ වඳුනෙම; දබ

* උපකායනී රජ සද්මනුපචාර විතොගාවත්. (විභි.)

† සිකත ඉවි—සන්ත. ‡ අනු—සන්ත.

8 කෘතීමා නිනානාං කාශවෘත්ති මධ්‍යං
මාසවස්ත(වෙජ්‍යාණි) රිතිප්‍රවිනාස
ගුච්ඡි තදුරු (වය) ශාත කුමන
සතමන වයෙතො වාතාවිධානා.

9 තදස්සුසොක්ඛං කසීනං ප්‍රකානා
තනොතිතාපං සතතයොජ්ඣංගන්
මධ්‍යස්ථ මත්‍යෙන දතින්ද්‍ර වෘතො-
ජීලිත්‍රයං මාං දහතිති විත්‍රමි.

10 සතතොත්ත කුමනප්‍රතිමොසුදනා
නිශ්ශෙෂ වස්සසතො (බබ) ඛිමෙබ්බා
පිණ්ඩොත්ත පිණො නව යොවනස්ස
නාසසොග්ග ශරීර දතිරිකා වරොදා.

පඤ්ච, නොකඩවූ (සම්පූර්ණවූ); තාත්ථිපමි, වක්‍රයහට; එවමි, මෙසේ; මාපරිභුත්, නහමක් නිත්ද්‍රකෙරේවසි; ඉති, මෙසේ; තාත්තති, තාත් පඤ්චනොමෝ; ප්‍රියායා, ප්‍රියාවගේ; පාදෙ, පාදයෙහි; දීප්‍ර, දීලිසෙත්තාදි; නබච්ඡලො, නබවක්ෂයෙන්; පතිතො, හිණියක් වැන්නි.

8 නිනානාමි, අත්‍යවශයෙන්; ගුච්ඡි, ගුරුවූ; (මොණි, මොණිනොමෝ; කෘශ, කෘශවූ; වෘත්ති, පැවතුම් ඇති; මධ්‍යමි, මධ්‍යය; කෘතමා, ඇති; මාසවස්තං, නහමක් සිද්ධි; ඉති, මෙසේ; ප්‍රවිනාස, සිතා; විධානා, බ්‍රහ්මයා විසින්; තත්, ඇගේ; උරු(වය), උරුවයනැමැති; ශාත කුමන, සතමන වයෙත, සතමන දෙකින්; වාතො, හම්වනලද්දියක් වැන්නි.

9 සොක්ඛං, උක්ඛ සහිතවූ; ප්‍රකානා, සතොවයෙන්; කසීනමි, දඩවූ; සතතයොජ්ඣමි, සතතවය; තාපමි, තාපය; තනොතිත්තං, කෙරෙයි යන යමෙක්ද; තත්, ඒ; අසතු, වේවා; අනිත්ද්‍ර, නිත්ද්‍රනොකට සුදුවූ; වෘතොජ්ඣංගන්, පැවතුම් ඇත්තියගේ; මධ්‍යස්ථමි, මැදපිහිටියාදවූ නොනොත් මැදතන්ද්‍රවූ; එතත් වලිත්‍රයමි, මේ වලිත්‍රය; මාං දහතිති යත්, මා දවසි යන යමෙක්ද; තත්, ඒ; විත්‍රමි, අද්ගුත්තයි.

10 සුදනා, සුදුකියගේ; කුමනප්‍රතිමො, සටහා සද්දවූ; නිශ්ශෙෂ, සියලු; වස්සසතො, උරතෙලෙහි; (බබ), බඳනාලද; ඛිමෙබ්බා, පිළිබිඹු ආකොග ඇත්තාවූ; සතතොත්ත, සතතවය දෙපොත් (නොහොත්); ශරීරත්, ශරීරයෙන්; අතිරිකාවනො, ඉතිරිවූ; නාසසොග්ග, තබනලද්දවූ; නවයොවනස්ස, නවයොවනසාගේ; පිණො, පිරුණ වූ; පිණ්ඩොත්ත, පිඬුදෙකෙක් දෙපොත්.

- 11 විභාති තනිත නවරෙම රජී:
 ශරීර ජනමා (නල) ධූම රෙඛා
 අනෙතනාස බාධිසනා මණ්ඩලස්
 මධ්‍යස්ස ධාත්‍යා විහිතෙව සීමා.
- 12 යාතාසගදෙප්පස් විවෘඛ දීප්ති-
 රනාසන දඬුං නාසනෙනා යනු
 තථාති (ශකති) ථීදනස්ස දුනො
 චාරුප්‍රකොජයස්ස භූජවයස්ස.
- 13 වක්තෙඤ්ඤලිලා මහුසානු මසා:
 කලානතරණි ප්‍රති පද්‍ය චන්‍ද්‍ර:
 පුණ්ණොපි සාධම්මික විශෙෂගුණා:
 ක්‍රමෙණගොකාදිව යාති භාතිමි.
- 14 මාගාසගනානාං නයනාති පුච්චිං
 විධාය නිලාතිව නිරජාති
 කාතප්‍රයොගොණ පුනර්ධාත්‍යා
 සාභංඤ්ඤ නෙත්‍රවය මායනාසිත්තා:

11 ශරීර ජන්මා(නල), කාමාශ්නිකුශේ; ධූමරෙඛා, ධූමරෙඛාවක් වූ; තනිතා, තුනුවහලේ; නවරෙමරජී, අලුත්වූ රෙම රජ්ජොමෝ; අනෙතනාසබාධි, ඔවුනොවුන්පෙලන්තාවූ; සනන මණ්ඩලස්ස, සනන මණ්ඩල ඇති; මධ්‍යස්ස, මධ්‍යයාගේ; ධාත්‍යා, බ්‍රහ්මයා විසින්; විහිතා, කරණලද්දවූ; * සීමෙව, සීමාවක්මෙන්; විභාති, ගොබිති.

12 එළ අසගදෙප්පි, මේ අඟු පලඳනාවද; යනු, යම් බාහුවරෙක්සේ; නාසනෙනා, පිහිටීමෙන්; විවෘඛ, වැඩියාවූ; දීප්ති, දීප්ති ඇත්තේ; අනාසන දඬුම්, අනාසනද බවට; යාති, යේද; චාරු, මනෝඥවූ; ප්‍රකොජයස්ස, මණ්ඩල ඇත්තාවූ; භූජවයස්ස, (බාහු යුග්මයාගේ) ම දනස්සදනෙ, මදනසාගේ දීමෙහි; (ශකති,) ශක්තිකාම; තථාති, එසේමැයි.

13 අසා, මාගේ; වක්තෙඤ්ඤලිලාමි, මුඛ වක්තලිලාවට; අනුසානුමි, අනුවන්නට; කලානතරණි, කලානතරයට; ප්‍රතිපද්‍ය, පැමිණි; පුණ්ණොපි, පිරුණදවූ; චන්‍ද්‍ර, සඳුකෙම; සාධම්මික විශෙෂ, තුල්‍ය ගුණ විශෙෂයෙන්; ගුණා, ගුණාවූයේ; ගොකාදිව, ගොකයෙන්මෙන්; ක්‍රමෙණ, ක්‍රමයෙන්; භාතිමි, භාතියට; යාති, යේ.

14 මාගාසගනානාමි, මාගාසගනාවන්ගේ; නයනාති, නෙත්‍රයන් ද; නිලාති, නිල්වූ; නිරජාතිව, උත්පලයන්ද; පුච්චිමි, පලමුකොට;

* විහකතා, නොකරණලද්දවූ—සන්ත.

- 15 අනෙති කාරතා කමනිය මසා
සුග්මංභුවො රහත නමුලෙබ්මි
රෙණෙණ කාතනසා හරෙණ මධෙස
ඡෙදවයං මත්මපි කාර්මිකසා.
- 16 අසථිකා මාපතිතාලකාරතා
පයථිසතකාරතා පුනිමුල මසා;
භුවොභු වත්තුං තරලනි මසේණෝර්
භුසුග්ම කොට්ඨාස මිමෙභු දුජ්ථි.
- 17 තනිතමනොඤ්ඤා භෙදපුණොන
(වි) නිජ්ඨිතො රෙණ විලොභිතාසානි;
ප්‍රසක්ක චිත්තා “හිත මත්ත පුඨව;
ශොකොන කාමීණං වහනිති මනො.

විධාය, කොට; කාතප්‍රයෝගෙණ, කරුණුලද්දවු ප්‍රයෝගඇති; විධා
ත්‍රා, බ්‍රහ්මයා විසින්; පුතා, නැවත; අයතාසකා, දිසාසේයයෙන්; තෙත්‍ර
වයම්, තෙත් සහල; සාභිත්තු, කරුණුලද දෙසැණේ.

15 කාතන, ශොභායෙන්; කමනියම්, සිත්කලවු; අසතනමුලෙ
බ්මි—අසත, දික්වු; නමු, නැමුණවු; ලෙබ්මි, රෙඛා ඇත්තාවු; අ
සා, මෑණේ; භුවොභිපුර මම්, භූසුග්මයතෙම; හරෙණ, ඊශ්වර
සාමිසින්; රෙණෙණ, රෙණයෙන්; මධෙස, මධ්‍යයෙහිලා; කාතනසා,
කපතලද්දවු; මත්මපිකාර්මිකසා, අනභිත වාපයාණේ; ඡෙදවයම්,
ඡෙදවය; අනෙති, අනුවේ.

16 භුවො, භූවය; අසේණො, අසේවයාණේ; තරලනම්, (වච
ලනම්) වපල බව; වත්තුම්, කියන්නට; අපතිත, පුණ්ණවාවු; අල
කාතන, කියමු අග්‍රයාණේ; පයථිසත, පැතුරුණවු; කාත්ති, ශොභා
ඇත්තාවු; අසා, මෑණේ; පුනිමුලම්, කණිමුලයට; අසථිතාත්තු,
හිසේ දෙසැණේ (නොසොත්); ඉමෙ දුජ්ථි, මේ තෙත්‍රයේ දෙදෙන;
භුසුග්ම, භූසුග්මයාණේ; කොට්ඨාසම්, වක්‍රබව; (වත්තුම් අපතිතාල
කාරතා පයථිසත කාරතා අසා පුනිමුලම් අසථිතා)නු.

17 තනිතා, තුනුවනාණේ; මනොඤ්ඤා, සිත්කලවු; භෙද, භෙදයෙන්;
• භෙදපුණොන, නිපුණතියෙන්; (වි) නිජ්ඨිතා, පරදවනලද්දවු; රෙ
ණ, රෙණයෙන්; විලොභිත, රත්වු; අසා, ඇස්ඇත්තාවු; අත්තපුඨං,
පරපුඨතෙම; ශොකොන, ශොකයෙන්; ප්‍රසක්ක, අබඩවු; චිත්තා,
සිතිවිල්ලෙන්; චිත්තම්, කරුණුලද්දවු; කාර්මිකාමි, කාමිණිබව; ව
හනිති, උපුලසි කිය; මනො, සිතමි.

- 18 පුළුපායුධය ස්වාතමනි (ශක්‍ය පානාන්)
කුච්ඡිකසිතා “කානි වින්ද්‍ය රත්නම්
චිත්‍රියතෙ තනන යද්‍යමයොනො-
සනිව්‍රාමසිවතපාති ග්‍රහ්‍යානාමි.
- 19 සනිසා තසතති ගුරු ප්‍රතකේ
චෙතසා ඵ ප්‍රාග මුනිං භරෙජ්‍යා
ප්‍රණමා ගුරුතා මුපෙති පාදො
නිපිද්‍යුතො භවතාසනුෂෙති.
- 20 කලත්‍රභාරණ කුච්චයසා
සමාමනා (ච)තසත ගති මජ්ඣරතෙ
ආසිතතා මජ්ඣර වික්‍රමායා-
සනාතිස හෙතු ස (හි) රජ පුත්‍රං.
- 21 අනුච්ඡිකං පරි (වාර) වග්ගිං
ප්‍රවතතරත්ති කිල නාම කිච්ඡි
තිසිග් විවෘතතානා චන්ද්‍ර නිමිබා
ගමං ජ්‍යානාඨි නිරික්ඛතො.

18 පුළුපායුධය, අනඛගතෙම; සිතාකාති; සිතාකාරවූ; රත්නම්, රත්නය; වින්ද්‍ය, බලා; ස්වාතමනි, ස්වකීයවූ අත්මියෙකි; (ශක්‍ය පානාන්), ශක්‍යපාතයන්; කුච්ඡිත, කරන්ගේසි; අත්මියොනො, අනඛගයාගේ; අනුධානාමි, අනුධයන්ගේ; වෘජ්‍යය, පැතිරීමිනොමේ; මසි, මාකෙරෙහි; තිප්‍රායන්, කැකුළු යන යමක්ද; තත්, ඒ; නචිත්‍රියතෙ, චිත්‍රණයෙන්; (අශ්වයා අද්ගත නොවේ.)

19 තසා, ඔහුගේ; චෙතසි, සිත; අනිගුරු, ඉතා මහත්වූ; ප්‍රතකේ සති, චිත්ත ඇති කල්හි; අථ, අනන්තරයෙන්; භරෙජ්‍යා, භරෙජ්‍ය නෙම; මුනිම්, තපස්විත; ප්‍රාග, කී; හවතා, හවත්තයේ; සනුෂා, යෙහෙළිනොමේ; නිපිත්, නිපිට වඩා; අනුතො, නොඅඩුවූ (උභය නොවූ); පාදො, පාදවය; ප්‍රණමා, වැඳ; ගුරුතාමි, අනාභාරයට; උපෙතිති, පැමිණෙයි; (අථ භරෙජ්‍යා මුනිම් ප්‍රාග්.)

20 කලත්‍රභාරණ, ලොවේ භාරයෙන්ද; කුච්චයසා, සතනව යාගේ; සමාමනා(ච), බලයෙන්ද; මජ්ඣර, ලැසිගත්තාවූ; වික්‍රමායා, පදනම ඇති; තසා, ඇගේ; ගති මජ්ඣරතෙ, ගති මජ්ඣරයෙහි ල; සා * රජපුත්‍රය, ඒ රජපුත්‍රයෙම; තථා(හි), එසේම; නාතිස හෙතු, තුන්වන හෙතුවූයේ; ආසිත්, වි.

21 අනුච්ඡිකම්, අනුචයන්තාවූ; පරි(වාර) වග්ගිම්, පරිවාර ජනයා

22 තසතංගතායාං සහ රුක්ඛානං
තඤ්ඤානුච්ඡිද්ධාං තතස්සාමි
නිනාය දුෂ්ටං ස්වයමාධිසාරං
සත්‍යසං විලෝපි රක්ෂාං තතස්ස.

23 දුරෙපි දෙවෙනා විශොග වහෙනා;
ප්‍රවර්ඪිතායි: සජ්චිතිති සිතා;
තද්ධර්මයොව කාතප්‍රයත්තො
මුමොච තසත හාදයංත රමා:

24 යාතෙ(ච) දුෂ්ටා නයනාහිරමෙ
රමෙ (දිශා) කිං ඵලමස්සි ශුභානා;
ඉතිව පද්මයත ලොචනායා
විලෝචනෙ (නෙත්‍ර ජලං) රුරෙධි.

හට; කිවිත්, කිසිවක්; ප්‍රවෘත්තරත්තිකිලනාමි, කියත්තානම්වු; කි
යනිත්, සරස; විවෘත්ත, තමනලද්දුව; ආනත වන්‍ය නිමිඛා, මුඛ වන්‍ය
නිමිඛ ඇත්තාවූ සිතාතොමෝ; රමිමි, රමියා; අනි නිරික්ෂිතෙන, අඩ
බැල්මෙන්; ජසාන, පහළ.

22 තසතම්, ඒ සිතාව; ගතායාමි (සතාමි), ගිය කල්හි; තතා, ඉක්
බිත්තෙන්; අවො හතී, අහනීගෙමි; රුක්ඛානාමි සහ, රුම ලක්ෂ්ම
ණ දෙදෙනා එක්ව; තංසංයමිනම්, ඒ තපස්විත්‍ර; විලෝපි, බ්‍රාහ්ම
ණයන් විසින්; තතස්ස, පතලාවූ; සත්‍යසං, යාග ගෘහයාගේ; අතා
ගම්, කෘශයාවූ; සාභිසාරම්, සමාභිසාරය; දුෂ්ටම්, දක්ෂණ; ස්වයමි,
තෙමේ; නිනාය, ගෙනගියේ.

23 රමා, රමිතෙමි; දෙවෙන, අරිරියෙන්; දුරෙපි, දුරුවුණේද; වි
ශොග වන්තො, විරහ වන්තියෙන්; ප්‍රවර්ඪිත, වඩනාලද්දුව; ආයි,
විතාපිචා ඇත්තෝ; සජ්චිතිති, පැලෙසි; සිතා, බිඳපත්වුණේ; තද්ධර්ම
යොව, ඒ හාදය රක්ෂාකරණ පිණිසම; කාත, කරණලද; ප්‍රයත්
නා, උත්සාහඇත්තෝ; තසතා, ඇගේ; හාදයම්, හාදය; නමුමොච,
නොගළී.

24 තසතාහිරමෙ, ඇසට රිසියෙන්නාවූ; රමෙ, රමියා; යාතෙ (ච)
(සති), ගිය කල්හිද; ශුභානා, සිස්සු (දිශා), දිගුන්; දුෂ්ටා, දූෂා; කිම්
ඵලමස්සි, කවර ප්‍රයෝජනයක්ඇද්දැයි; ඉතිව, මෙසේමෙන්; පද්ම,
පද්මයේ; ආයන, දික්වූ; ලොචනායා, ඇස් ඇත්තියගේ; විලෝච
නෙ, (ඇස්) නෙත්‍රයන් දෙදෙනා; (නෙත්‍ර ජලම්) නෙත්‍ර ජලයනෙම;
රුරෙධි, වැලකී.

25 කෘතෙ(පි) පාණි ශ්‍රවණේ මයෙයං

බාලා පරත්‍යාහිත රඟවාක්‍ය:

ජාතෙති තස්‍යවලයං කෘශාධනය:

සසජ්ජිරෙණෙණ (යථා) කරග්‍රමි.

26 සන්තාප වස්තිකීදි සන්තනාධනය

විවෙද කාමා(ව) හිතසංකිති:

තෙත්‍රවයෙනෙව වහි: ප්‍රවෘත්ත

භාලාවලිබ්බෙද විලෝචිතෙන.

27 යාතානුසා තානව මධනජාග්ති

තපෙන චිරං තබ්‍යදයෙ නිවාසාත්

උතස්මිත්තයෙ හෘදිතං නිවිඤ්ඤා

මුච්චා තනුධං ශ්‍රමජංගතානු.

28 දුරෙපිරම: පරිකල්ප වෘත්තාත්

කිංදශ්‍යතෙසමිනනථ (වා)ස්මිතෙපි

කිංමෙප්‍රවාස: ප්‍රතිහාති පාසා-

දිත්‍යස තස්‍ය විවිධො විකල්ප:

25 මයා, මාවිසිත්; පාණිශ්‍රවණේ, පාණිශ්‍රවණය; කෘතෙ(පි)සති, කරණලද කල්හි(ද); ඉයම්බාලා, මේ බාලාතොමෝ; පරත්‍ය, අනිකක් හුකෙරෙහි; ආහිත, කරණලද; රඟවාක්‍ය, අනුරඟ වෘත්තාත්; ජාතෙති, වුවද; රෙණෙණ, (යථා), රෙණයෙන්මෙන්; වලයම්, වලය තෙම; තස්‍ය කෘශාධනය, ඒ කෘශාචිගියයෙන්; කරග්‍රමි, හස්තාග්‍රය; සසජ්ජිර, හළි.

26 සන්තන, නැමුනාවූ; අධනය, ශරීර ඇත්තියයෙන්; හෘදි, ලෙහි; කාමා (ව) හිත:—කාම, අනධනය විසින්; අවතිත:ස, පිහිටුවනලද්දුව; සන්තාපවස්ති, සන්තාප වස්තියතෙම; බෙද, බෙදයෙන්; විලෝචිතෙන, රඟවා, රත්වූ; තෙත්‍රවයෙන, තෙත්‍රවයෙන්; වහි, පිතට; ප්‍රවෘත්ත, පැවැත්තාවූ; භාලාවලිව, භාලා සිඵ ඇත්තක්නමෙන්; සංකිති, යෙහෙළියන් විසින්; විවෙද, දත්තාලදි.

27 සා, ඒ සිතාතොමෝ; අධන ජාග්ති තපෙන—අධනජාග්ති, කාමාග්තියෙන්; තපෙන, තවනලද්දුව; තබ්‍යදයෙ, ඔහුගේ. හෘදයෙහි; චිරම්, බොහෝ කල්ක්; නිවාසාත්, විසීමෙන්; තානවම්, කාශීයට; යාතානු; ගියාදෙහෝ; උත, තොහොත්; සමිත්තයෙ, සමිත්තවූ; හෘදි, ලෙහි; නිවිඤ්ඤා, උත්තාවූ; තම්, ඒ රමයා; උච්චා, උසුලා; ශ්‍රමජම්, ශ්‍රමයෙන් ජනවූ; තනුධම්, කෘශවට; ගතානු, ගියාදෙහෝ.

28 රම:ස, රමතෙම; දුරෙපි, දුරවූයේද; පරිකල්ප වෘත්තාත්, විතන

29 මෘදුප්‍රවාලාසාරණෝ(පි) තනී
ශ්‍රීලාතලෙනෙව ධෘතීං සිෂ්‍යෙව
අසාක්ෂ්‍යවාර්ද්‍රෙශර තලා මධ්‍ය
සාසුජ්ජකෙතොරිව වනීතමානා.

30 තුෂාර රශ්මරුදයෝපි තසත
නෙත්‍රොත්‍යලංභොමුකුලී බහුවි
වෘත්ත මුඛවජ්ජමනි දීඝිකුල-
මහතසතොත්‍රප්‍රිය විතසානානු.

31 සශිකරං ගතී දුලං කදලත
තාසතං නානාධතා හෘදයෙ සබිහි:
බබනි තිනනසඵලිකා වදුතං
සුජ්ජෙත්‍රවාණවුණ පට්ටශොභාමි.

ප්‍රවාතයන්; දූශ්‍යකෙකිමි, දක්ශාලාබේදෝහෝ; අථ(වා), නො
හොත්; අස්මිත්, ඒ රාමයා; ස්විතෙ (සතා)පි, සිටි කල්හිද; පාපාත්,
පාපය හෙතුකොටගෙන; මේ, මාගේ; ප්‍රවාස, විරහයනෙම; ප්‍රතිසා
නිකිමි, වැටහේදෝහොසි; ඉති, මෙසේ; තසතා, ඇව; විවිධ, විවිධවූ;
විකල්ප, විකාශයක්; අස, වී.

29 මෘදු, මොලොක්කු; ප්‍රවාලාස්තරණ, පබළුපත් ඇතිරි ඇත්තා
වූ; ශ්‍රීලාතලෙ, ගල්තෙලෙහි; සාතනී, ඒ කෘශාචිනිතොමෝ; ධෘතීම්,
ප්‍රීති; නෙවසිෂ්‍යෙව, නොමසෙව; අසාක්ෂ්‍යව, රුධිරවැහීමෙන්; ආ
ර්ද්‍රෙ, ආර්ද්‍රවූ; සුජ්ජකෙතො, අනඛයාගේ; ශරතලා මධ්‍ය, ශර
සතත් මධ්‍යයෙහි; වනීතමානෙව, පවත්නියකමෙන්; (සාතනී ශ්‍රීලා
තලෙනෙව ධෘතීං සිෂ්‍යෙව.)

30 තුෂාර රශ්මෙ, වජ්‍රයාගේ; උදයෝපි, උදයෙහිද; තසතා, ඇ
ගේ; නෙත්‍රොත්‍යලම්, නෙතුපුල; නොමුකුලී බහුවි, මුකුලනොවී (නො
හැකිලීණි); මුඛවජ්ජමනි, මුඛව්‍යාජවූ; වෘත්ත, වජ්‍රයාකෙරෙහි; දීඝිකා
ලම්, බොහෝ කලක්; අහතසතොත්‍ර, අහතසවීමෙන් දෙදහෝ (නො
හොත්); ප්‍රිය විතසානානු, වල්ලතයාකෙරෙහි විසතායෙන් දෙදහෝ.

31 සශිකරම්, ජල ගණිතා සහිතවූ; සබිහි, යෙහෙළියන් විසින්;
නානාධතා; නානාචිතියාගේ; හෘදයෙ, ලෙහි; තාසතම්, තබනලද්දවූ;
භිතත, බිඳිනලද්දවූ; සඵලික, දෘවාර්ණයක්සේ; අවදුත, සුදුවූ; කද
ලතා, කදලියගේ; හභිදලම්, හභි පත්‍රයතෙම; සුජ්ජෙත්‍ර, අනඛයා
ගේ; බාණවුණ පට්ටශොභාමි, ශරවුණ පට්ටශොභාව; බබනි,
බැබ්දේ.

32 කසකපි දූඤ්ඤ මසී යවිරගා:
සව්පාදසෙවොති රතෙ'ප්ප (කුච්)කම්මි
සුග්ගෙත තත්තූපුරයො රමන්තු-
මත්ව ගෙගිලා මනාති තසතා:

33 සබ් සම්පෙ'පි සබ්බෙ වෘතති-
ශ්වෙත්තපෙප රප්පනුතප්පකාපා
දෙගෙන වෙවෙදෙන සුතා නිනාය
දිනාති දිනා ක(ති)විත් ක(ථ)විත්.

34 සාඝීං විරෙප් පාවන සොමපාන
නිර්මුත පාපමනාප සත්තනාපෙ
මබසා කොට්ටි ප්‍රකාතසා මුබ්බෙ
සතිතිකතා මිසුමි විත විසුතමි.

35 ජනාධිනාථ: පුරුහුත කල්ප:
සමග්‍ර ශකති: සුත සුග්ග මනාත්
තතා සමාදාය සුමනග්‍ර සුත:
පුරම් ප්‍රපෙදෙ ජනකසා රුශ්ඨ:

32 කසකපි, කවරත්තූගේදෝ; දූඤ්ඤ, දැඩිතයෙන්; සව්පාද සෙවොති, සව්පාදෙහි අභිවර්තය; මසී, මාසෙරෙහි; යත්, යම්ගෙයකින්; විරගා (අභුත්), විරහිවිද; තත්, එහෙයින්; කම්මි, ක්‍රමෙන්දැයි; ඉති, මෙසේ; තසතා, ඇත; නුපුරයොග්ගිග්ගෙත, නුපුර සුග්ගයා විසින්; අමන්තුමි, නොමදවූ; ගෙගිලාමි, ගිලිලාය වෙම; අනාති (ඉව), පතුරුව තලද්දක්වැනි.

33 සබ් සම්පෙපි, සබ්බගේ සම්පයෙහිද; සබ්බෙ, බෙද සහිතවූ; වෘතති, පැවතුම් ඇත්තාවූ; ශ්වෙත්තපෙපපි, වජ්‍ර, තපයෙනුදු; අනුතා පසාඨ, තැවිලි සෙවිනාවූ; දෙගෙන, ගරිරයෙන් උපලක්ෂිතවූ; වෙවෙදෙන, මෙමපිලිනොමෝ; දිනා, බැහැහැවි; ක(ථ)විත්, දුකසේ; ක(ති)විත්දිනාති, කීප දවස්කෙනකුත්; නිනාය, යැවූ.

34 අථ, අනන්තරයෙන්; විරෙප් සාඝීම්, බ්‍රාහ්මණයන්හා එක්ව; පාවන, පවිත්‍රවූ; සොමපාන, සොමපානනම් පුරවිගෘහයෙන්; නිර්මුත, දුරුකරණලද; පාපමනි, පාපඇත්තාවූ; සතිතිකතා: රජදරු වන්ට; මුබ්බෙ, ප්‍රධානවූ; සත්තනාපෙ, මෙමපිලියා; විතවිසුතමි, නිවිසුනව; ප්‍රකාතසා, කරන්නට පටන්ගත්තාවූ; මබසා, ශාගයාගේ; කොට්ටි, කොටසට; (නිමාවට); ඊසුමි(සති), සපැමිණි කල්හි.

35 තතා, ඉක්බිත්තෙන්; ජනාධිනාථ, (ජන)යන්ට සාමික; පුරුහුත කල්ප, ශක්‍රයාහා සදාශ්‍රව; සමග්‍ර ශකති, සම්පූර්ණ ශක්තිඇති;

36 ක්‍රියාත්මක වන ක්‍රියාමාර්ගය දැක්වීම
 බෙදාහැරීමේදී වෙනස් වන අතර
 සුරැකිවන නිදහස නිදහස
 සම්පාදනයට පත් වීමයි.

37 සනාතන විශ්වාසය මත පදනම්ව
 සනාතන විශ්වාසය මත පදනම්ව
 නිදහස බිහිවීමේදී ප්‍රධාන (සමාජය) -
 දේශපාලනික පාලන ක්‍රියාමාර්ගය.

38 රටේ සාමාන්‍ය නිදහස සහතික
 සහතිකය ප්‍රකාශයට ගෙනවිත්
 නිදහස දීමට ගෙනා සහතිකය
 කර්මය ක්‍රියාත්මක කර දීම.

සමාජානුකූලය, දේශපාලනිකය, අන්තර්ජාතිකය, අන්තර්
 දේශීයය; (තර්ක ගනුදෙනුදේශීයය) සමාජය, ගෙනා; ජනතාවය ර
 ඇති, ජනතා රජයක්; පුරු, පුරු; ප්‍රජාදේ, පැමිණියේ.

39 වාණිජ, පුරුකරණය; අන්තර්ජාතිකය, අන්තර්ජාතිකය; අ
 දේශීය දුරු, දේශීය දුරු; සමාජය, රාජ්‍යය; බෙදාහැරීමේ, වි
 වාණිජය සහතිකය; පුරුකරණය, පුරුකරණය විසින්; අන්තර්ජාතිකය, කිසි
 ලද්දේ; නිදහස, නිදහස; නිදහස, අය; විධිමත්, ආචාර දක්වන;
 විධිමත්, විධිමත්; සම්පාදනයට, සැපයීම.

37 සනාතන, නිදහස; විජ, බ්‍රාහ්මණයන් විසින්; ආර්ථික, නිදහස
 ලද්දේ (ද); මත පදනම්ව, මත පදනම්ව; සනාතන, සනාතන
 යෙහි පිහිටිය; සාමාන්‍ය කර ඇති ප්‍රධාන, සමාන්‍ය කර ඇති
 යෙහි; (සමාන්‍යය) සාමාන්‍යය; නිදහස, රජයක්; බිහිවීමේ, ගෙනා;
 දේශපාලනිකය, දේශපාලනිකය; පාලන, පවත්වා; නිදහස, නිදහස
 පුරු; ප්‍රධාන (සමාජය), ගෙනා සහතිකයට පත්වන ක්‍රියාමාර්ගය.

38 රටේ, විධිමත්ය; උපායය, දේපාලයක්; ආර්ථික, තර්ක
 ලද්දේ; සාමාන්‍ය කර ඇති සහතිකය, සමාන්‍ය කර ඇති පිහිටිය; ප්‍රධාන
 රාජ්‍යය, පද්ම ගෙනා සහතිකය; විධි, මත පදනම්ව ලද්දේ; සහතිකය, ගෙනා
 සහතිකය ගෙනා; කර්මය, කර්මය; ක්‍රියාත්මක කර ඇති, ක්‍රියාත්මක කර
 ගෙනා සහතිකය මත පදනම්ව; ප්‍රජා, ප්‍රජා; ගෙනා, ආර්ථිකය; නිදහස
 දීමට (සමාජය) බ්‍රාහ්මණයන් ක්‍රියාමාර්ගය.

- 39 වරත්සුවන්දකනන නිසානෙත්ති
නරෙත්තු සුනොටිය කොමනෙත්ති
ප්‍රධමාන ගබ්බවනි බංහිනෙත්ති
ධවනත්සු තුයෙත්ති මඩගලාය.
- 40 ලාජාජලං දහි මිතිප්‍රසක්ක-
මාවිජ්ඣානාමෙධිත ගිත්තොදෙ
ආනුස සම්පාදයතොපි භාතාන්
ප්‍රතප්‍රද්වජනා කුලභාතාවගේන.
- 41 ඥානං මුහුර්ථිකම් ජලසා
වෘත්තං ප්‍රසූකෙත නාපදාග බානෙ
ධාවනපුරෙකාන නිපාතිනාධි
මාග්ගසාලොකෙපි ගතාගතාහනම්.
- 42 ආසනනතුතො මහිතො මුහුර්ථිකා
කිංසියතෙ තාවදිතිප්‍රගල්හම්
වෘබෙත්ති වංශවිතසසා ධිරං
සනානාය සද්දසතිරයත්සුගමම්.

39 වැඩ, වන්දින්නේ; ආනන, මුඛයෙන්; නිසානෙත්ති, නික්මුනාවූ; නරෙත්තුනො; රජපුත්‍රයාගේ; ජයකොමනෙත්ති, ජයධවනි; වරත්සු (සත්සු), තැපිරණ කල්හි; මඩගලාය, මඩගල පිණිස; ප්‍රධමාන, පිඬු නාලද්දවූ; ගබ්බවනි, ගබ්බවාදයෙන්; බංහිනෙත්ති, වඩනාලද්ද වූ; තුයෙත්ති, හෙරින්න; ධවනත්සු (සත්සු), නාදකරණ කල්හි.

40 ලාජා, ලදස; ජලම්, ජලය; දහිමිති, දහියයි; ප්‍රසක්කම්, අවණ්ඩ කොට; ආවිජ්ඣාන, පහලකරණලද්දවූ; අමෙධිත, දෙතන්නිවක කි යනලද්දවූ; ගිත්තොදෙ, ගිත්තොද ඇත්තාවූ; ආකුල, ආකුලවූ; භාතා වගේන, භාතා වගේ; සම්පාදයතොපි, සපයන්නාදවූ; භාතාන්, භාතායන්; ආනුස, කැඳවා; ප්‍රතප්‍රද්වජනි (සති), පෙර මගට යන කල්හි.

41 යාමකම් ජලසා, යාමකම් ජලයාගේ; වෘත්තම්, වෘත්තය; ඥානම්, දන්නට; ප්‍රසූකෙත, මෙහෙයනලද්දවූ; ගතාගතාහනම්, ගමනාගමන යෙන්; උරෙකාන, උරෙකාතයෙන්; නිපාතිත, හෙළනලද; අධිව, මාග්ගවූ; ලොකෙ, ලොකයාඇති; නාපදාගබානෙ, රජදාග සමූහ යා; මුහුර්, කෙණෙහි; ධාවනි (සති), දිවන කල්හි.

42 මහිතා, පුජාවූ; මුහුර්ථිකා, මුහුර්ථිකයනෙම; ආසනනතුතා, ආසනනවස; කිංසියතෙ තාපන්, තවකුමැයි සිටිනා ලැබ්බද්ද; ඉති, මෙසේ; ප්‍රගල්හම්, බුහුරිව; වංශවිතසසා, උභය වංශයාගේ; වෘබෙත්ති, වැඩිමහලක්කෙරෙහි; සනානාය, සනානාය පිණිස; ධිරම්, ධිරවූ; රමම්, රමයා; සද්දා, එකෙණෙහි; කිරයත්සු, සුත්‍රකරණ කල්හි.

43 උග්‍රෝමකීතානාඤ්චර මුඛරත්න
සමං සමාවිජ්ජාන මඩගලෙසු
ආපුරිතාශෙෂ කතුම්මිබෙසු
පට්ඨප්පසකං පටහබ්බොනෙසු.

44 වෙත්‍රෙණවෙනුග්‍රහණං කාරෙ
ජනෙව නත්‍යානුපයොග වනං
(දිදුසු වායුනි) නිරසා ලොක
මුඛෙන හුඛකාර කාතා(නිතානතමි.)

45 සමනවිද්‍යාසස විධානමාදං
නාමානතරණප්‍රජිතං විධිඥා
පසිසස විතතානි නමාසුතායා
නාපසස තනෙව ජනසතතාන.

43 සමම්, සමව; සාතානාඤ්චරම්—සාත, ගන්තාලද්දව; අනාඤ්චරම්, අනාබ්ධි ඇතිව; සමාවිජ්ජාන, පහලකරණලද්දව; මඩගලෙසු, මඩගලයන් ඇත්තාව; ආපුරිත, පුරණලද්දව; අශෙෂ, සියලු; කතුම්මිබෙසු, දිම්බිබ්බන්තාව; පටහබ්බොනෙසු, (පටහ නාදයන්); පට්ඨ, වාසනාව; ප්‍රසකතම්, අඛණ්ඩව; උග්‍රෝම; උස්ව; උඛරත්න(සත්සු); කැසිරෙණ කල්හි.

44 තතු, ඒ වෙස්මයෙහිලා; අනුපයොගවන්ති, උපයොගයක් නැතත්; දිදුසු වායුනි, (දුක්කැටි සමුහ)යන්; වෙනුග්‍රහණ, වෙනුග්‍රහණයෙහි; අධිකාරෙ, නිසුක්තව; ජනෙ, ජනයා; (නිතානතම්, අනාඤ්චරයන්); හුඛකාරකාතා, හුඛකාරකාත්ව; මුඛෙන, මුඛයෙන් උපලක්ෂිතව; ඔව්‍යෙණ, වේවාලින්; නිරසාමානෙවසති, දුරුකරණ * කල්හි.

45 (ගථා, යම්සේ) විධිඥා, විධි දන්තාව; ජනා, ජනතම; සමනා, සමයයෙන්; (ඉන්ද්‍රණියයෙන්) නාමානතරණ, නාමානතරයෙන්; ප්‍රජිතම්, ප්‍රසිද්ධව; විවාහසා ආදුම්, විවාහයට ආදිව; විධානම්, විධි; තතාන, පතලේද; (නොහොත්) විධිඥා, විධි දන්තාව; ජනා, ජනතම; සමනා, ඉන්ද්‍රණියයෙන්; (නාමානතරණ), නාමානතරයෙන්; ප්‍රජිතම්, ප්‍රසිද්ධව; විවාහසා ආදුම්, විවාහයට ආදිව; විධානම්, විධාන; තනෙව, එහිම; පසිසස (ගථා,) පෙරලාගෙනමෙන්; නාපසසසුතායා, රජපුත්‍රිය; විතතානි, විතතයන්; තතාන, (පතලේද) ගථා, එසේ; තනෙව, එහිම; විතතානි, ද්‍රව්‍යයන්; පසිසස, එව; නාපසසසුතායා, රජපුත්‍රිය; විධානම්, විධානය; තතාන, පතලේ.

* දුරුකරණලද—සත්ත.

46 හුඛකාර මාත්‍රප්‍රථිතො රමණේ-
සනියනික්කරග්‍රසා විතපිපිතො
නිවාර යනොතා මුඛරං ජනොඤං
මාශාඛිදිකාවෙශ්මනි තත්‍රවෙරුූ.

47 ක්‍රියාසු දක්‍ෂො විධි මු(ද්‍ර)තෙහාස
කෙච්චිධාතූං කුශලෙතරෙහාස
ආච්ඡද්‍යවෙවානික කම්ම(යොගා)
වස්තුනි කාතාස විද්ධුච්චානම්.

48 ආකල්පමනො විධිවිධාය
සනාතසා රත්නා භරණො ජිප්‍යම්
යොවුපානාං විධුරකරෙණ
වෙද්‍ය වධුච්චිද විද්‍යාකාසම්මි.

49 අභොපනිතො නයකොවිදෙන
මහෙසු සඛකසනාතරෙන තනි
ලජ්ජාවිධෙයා විධවෙනරහි-
විභූතිතා'සො විභූතාදනාය.

46 හුඛකාරමාත්‍ර, හුඛකාරමාත්‍රයෙන්; ප්‍රථිතො, ප්‍රතිඵල; අමණේ,
අමණියෙන්; නියාස, සරස්වතී; කරග්‍රසා, හස්තාග්‍රයාගේ; විතපිපිතො
න, සැලීමෙන්; මුඛරම්, මුඛරවූ; ජනොඤම්, ජන සමූහයා; නිවාරය
නා, වලකන්නාවූ; මාශාඛිදිකා, නිකමක් බණවසි කියන්නාවූ; ත
ත්‍රවෙශ්මනි, ඒ ගෘහයෙහි; වෙරු, ඇවිද්දේ.

47 ක්‍රියාසු, ක්‍රියායෙහි; දක්‍ෂා, දක්‍ෂවූ; කෙච්චිතාහාස, සමහර හා
නාසකතෙක්; විධිම්, විධිය; විධානම්, කරන්නට; උ(ද්‍ර)තෙහාස, යො
මුටු; කුශලෙතරෙහාස, අදක්‍ෂයන්කෙරෙන්; වෙවානික, විවාහයට
හිතවූ; කම්මි, ක්‍රියායෙහි; (යොගා) යොගාවූ; වස්තුනි, වස්තූන්; ආ
ච්ඡද්‍ය, පැහැරගෙන; විධානම්, විධානය; විද්ධු, කළේ.

48 සනාතසා, සනාතයාගේ; අනෙ, අනෙයෙහි; රත්නාභරණ
න, රත්නාභරණයෙන්; ජිප්‍යම්, ජිප්‍යවූ; ආකල්පම්, වෙසෙ; විධිවත්,
විධිවූ පරිද්දෙන්; විධාය, කොට; වෙද්විද; පුරෝහිතයාවිසින්; කාතා,
කරණලද්දවූ; අසම්මි, පුජ්‍යයා; වෙද්‍ය, වෙදිකාවගේ; වධානම්,
සම්පත්; සමරෙණ, අනුමතයා විසින්; විධුර, බිහිවූ; වධු, සිතා
තොමෝ; යමො, ගියා.

49 අභ, අනභරයෙන්; නයකොවිදෙන, නිකියෙහි නිපුණවූ; ම
හෙසු සඛාස, අහලාවගේ; තනුරෙන, පුත්‍රයා විසින් හෙවත් පුරෝ
හිතයා විසින්; ලජ්ජාවිධෙයා, ලජ්ජා වශයෙන්; විධවෙනරහි, හො
වැනුමුවත් විසින්; විභූතිතා, හොබවනලද්දවූ; අසො තනි, මේ සි
තාතොමෝ; විභූතාදනාය, රාමයෙහි; උපනිතො, පමුණුවන ලද්ද.

- 50 සමාද)දෙ සමමද භිනන බෙධෙය්ඃ
පාණිං එණිත්‍රු ඛග ගුරුප්‍රකොෂ්ඨි:
තස්‍යා: කුමාර: සුකුමාර සංඛිං
වාමෙතරංවාම විලොචනායා:
- 51 ආවජීරිතං චජීරිත දුෂ්කාතෙන
සද්ධිතොගිල ධනෙන තෙන
විධාතාධාමිනා විබිචත්තාශානො
ප්‍රාජ්‍යං තතා: ප්‍රාඥ තරෙණ හව්‍යමි.
- 52 වෙද්‍යමනංසී දනවද්‍ය වාතති-
සනඤ්චි තතොවෙද විද්(ප්‍ර)සුක්‍කා
ප්‍රදක්‍ෂිණි කාතා විවාහ සාක්‍ෂී
කාතං කාශානුං සහග්‍රහවෙණ.
- 53 ගණ්ඩ(සා) බිඬං දුතිතුථිරිත්‍රස
ඝමිමාම්‍යාං බිඤ්ඤාලචකාර
චෙතාසා කන්දපී කාශානුනාවා
තසෙත්තමණවා පරමාපී වත්තො:

50 සමමද, සත්තොෂයෙන්; භිනන, බිඳිනාලද; බෙධෙය්ඃ, බෙධෙය්ඤාත්තාවා; එණිත්‍රු ඛග, එණිත්‍රු ඛගසේ; ගුරු, මහත්වූ; ප්‍රකොෂ්ඨි, මණ්ඩක ඇත්තාවූ; කුමාර, කුමාරතෙම; තස්‍යා: වාමවිලොචනායා, ඒ මනොඥවූතෙත්‍ර ඇත්තියගේ; සුකුමාර, කොමලවූ; සංඛි, පඵලාභි; වාමෙතරම පාරිමි, දක්‍ෂිණ හසතය; සමා(ද)දෙ, ගති.

51 තතා, ඉක්බිත්තෙන්; චජීරිත, දුරුකරණලද; දුෂ්කාතෙන, පාපඇත්තාවූ; ගිල ධනෙන, ආචාර ධනකොට ඇත්තාවූ; ප්‍රාඥතරෙණ, ප්‍රාඥතරවූ; විධාතාධාමිනා, බ්‍රහ්මයාට බඳවූ තෙජස් ඇත්තාවූ; තෙන, ඒ පුරෝහිතා විසින්; සත්, මිත්‍රාවූ; ඉක්බිතෙ, දරුණුත්තාවූ; කාශානො, වත්තියෙකි; ප්‍රාජ්‍ය, බොහෝවූ; හව්‍යමි, යාග්‍යව්‍යය; විබිචත්, විබ්‍ර පරිද්දෙන්; ආවජීරිතම, ඕනාලදි.

52 දනවද්‍ය, ධර්මවද්‍ය; වාතති, පැවතුම් ඇත්තාවූ; තනඤ්චි, තනඤ්චිතො; විවාහ සාක්‍ෂිකරණලද; කාශානුමි, වත්තිය; ග්‍රහවෙණ සහ, රාජ්‍ය එක්ව; ප්‍රදක්‍ෂිණි කාතා, ප්‍රදක්‍ෂිණ කොට; භතා, ඉක්බිතෙන්; වෙදවිද්, වෙදවිත්තු විසින්; (ප්‍ර)සුක්‍කා, මෙහෙයනලද්; වෙද්‍යමි, වෙදිකාවෙසි; අනංධත්, හුදු.

53 ධරිත්‍රස ද්‍රව්‍ය, පෘථිවිසුතාවගේ; ගණ්ඩ(සා) බිම්බමි, කපොල බිම්බය; ඝමිමාම්‍යාං බිඤ්ඤා, ඝමි ජල බිඤ්ඤතෙම; අලචකාර, ගෙබැව්; චෙතාසා, සිත්හි පිහිටිවා; කන්දපී කාශානුනාවා, කමාන්තියෙන් දෙහෝ නොනොත්; තසා පරමාපීවත්තො, ඒ පරමාපී වත්තියගේ; උක්‍ෂමවා, උක්‍ෂයෙන් දෙහෝ.

- 54 චක්කාර චක්කාර(ඛන) තලෙන පාණේ,
කරණ හඟිනුහි නිපිබ්බමානෙ
ශීකකාර මානුච්ඡිදිඝ්ඤිතී
සංගෙන වස්තනා කිලනාපි සිතා.
- 55 ව්‍යපාරිතා වාඛිමයපාරණේ,
විපේනතෙනවිජරප චක්කාර
බාලාකාශානෙ, කාශානානු යඤ්චි-
භොවානහිඤ්ච ජුතාව ලාභන්.
- 56 පනපුූ කර්සනීකාතෙ කාශාඛන
හඤ්චි සබ්භිතී ප්‍රචිතාව්‍යමානෙ,
ආචාරධ්‍රමානම ලබ්ධි පඤ්ඤා,
නායුරුත්තරත්තංව්‍යාතයෙ බහුච්ඡි.
- 57 කාඛා නමසනා මහුපුච්ච ලුකෙතා
හඟිනුරුතුවො විප්‍රචරේණ රමි:
සමෙතජානිජිනකසන රජො
වහ්ඤ්ඤානසනා ඤ්ඤි සුගං වච්චෙතො.

54 හඟිනු, සාමිත්‍ර විසින්; චක්කාර(ඛන), චක්‍ර ලක්ෂණයෙන් සුකතවූ;
තලෙන, තලඇති; කරණ, හසතයෙන්; පාණේ, හසතය; අභිනි
පිබ්බමානෙ(සනි), පෙළන ලබන කල්හි; ආකුච්ඡිත, වක්කරණලද;
දිඝි, දික්වූ; දුඤ්ඤි, ඇස්ඇත්තාවූ; සිතා, සිතානොමේ; වස්තීසංගේ
න කිලනාම, වස්තීසංගේ නමව; ශීත්කාරමි, ශීත්කාරය; චක්කා
ර, කලා.

55 අථ, ඉක්කිත්තෙන්; විජරප, ව්‍යුහතව බඳවූ; චක්කාර, මුහුණු
ඇත්තාවූ; කාශ, කාශවූ; නානුයඤ්චි, ගරීරැත්තාවූ; භාවානහිඤ්ච, අ
භිප්‍රාය නොදන්තාවූ; බාලා, බාලානොමේ; වාඛිමයපාරණේ, ශා
ස්ත්‍ර පාරයටගියාවූ; තෙනවිජරන, ඒ ප්‍රරෙහිතයාවිසින්; ව්‍යපාරිතා,
මෙතෙතලද්දී; කාශානෙ, වස්තීයෙහි; ලාභන්, ලාභයන්; ජුතා
ව, ඔවු. *

56 පනපුූ, සාමිත්‍රයේ; කර්සනී කාතෙන, (හසතසංගේ) ක
රණලද්දවූ; කාශාඛන, කාශාඛිතියෙහි; හඤ්චි, හඤ්ච; සබ්භිතී, යෙ
හෙළියන් විසින්; ප්‍රචිතාව්‍යමානෙ(සනි), පහලකරණ ලබන කල්හි;
ආචාරධ්‍රම, ආචාරධ්‍රමයෙහි; ආග්‍ර, ආගමනයෙන්; ලබ්ධිපත්තානි,
(ලබනලද) උත්පත්ති (ජන්ම)ඇති; අභුරු, අභුරු; තත්, ඒ හඤ්ඤා
යේ; සංව්‍යාතයෙ, සංවරණ පිණිස; බහුච්ඡි, වූ.

57 සමෙත, එක්වූ; ජානි, ජායාවැනි; රමි, රමනෙම; විප්‍රචරෙ

58 පශ්‍යන්සුතං පාශ හංතො දධානං
ගඛගාකර සකත කරසා නානතිමි
තසෙථානාපසංඝබ්බි විශාල දුෂ්ඨි-
රනුසුචිස්මාලිත පක්ෂම රෙඛි.

59 රත්නාසනාසා මථ පෞරමුඛා
බාජපප්‍රකාශප්‍රණයා ප්‍රණෙමු
භවිතුස්සුතාමෙතා වරච තසා
කස්මානකරෙදතා සිතාන පත්‍රමි.

60 නිධා විවාහොතසව සමිතාතෙන
සුඛෙන ගමි ක(ති)විද්දිනාති
තතා කදුචිත්සමයාවබොධ
දුප්පෙන විබො හාදි මත්මථෙන.

ණ, බ්‍රාහ්මණිකතමයා විසින්; අනුපුළුම්, අනුකූලයෙන්; උකා, කියන ලද්දේ; භුවොහතීතු, දගරථයකට; නමස්සමි, නමස්සාර; කාතා, කොට; වඤ්ච, වන්දිත් විසින්; සතුතසා, සතුතිකරණලද්දවු; ජ තකසාතජ, ජනක රජතුමා; අභිසුසුගමි, පාදවත, වචනෙ, වැන්දේ.

58 සතබ්බ, දඩවු; විශාල, මහත්වු; දුෂ්ඨි, ඇස්ඇති; නාප, රජ තෙමි; ගඛගා, ආකාශ ගඛගාවගේ; කර, හසතගෙහි; ආසකත, තබන ලද; කරසා, අත්ඇති; පාශහානා, වරුණයාගේ; කාන්තිමි, ශෝභාව; දධානමි, උසුලන්නාවු; සුතමි, පුත්‍රයා; පශ්‍යන්, බලන්නේ; අනුසුචි, කළලුවැහීමෙන්; ස්මාලිත, සෝදනලද; පක්ෂමරෙඛි, පක්ෂමරෙඛා ඇත්තේ; තසෙථා, සිටියේ.

59 අථ, අනන්තරයෙන්; බාජප, කළලෙන්; ප්‍රකාශ, ප්‍රකාශවු; ප්‍රණයා, සෙනෙත ඇත්තාවු; පෞරමුඛා, පෞර මුඛයෙන්; ඵතා, පැමිණි; රත්නාසනාසමි, රත්නාසනසවු; භවිතුස්සුතාමි, ගතපුත්‍රියද; කස්මානකරෙ, කස්මානකරගෙහි; දතා, දෙනලද; සිතාන පත්‍රමි, ශෝචනවිලිපු ඇත්තාවු; තසා, ඇගේ; වරච, වල්ලභයාද; ප්‍රණෙමු, වැන්දේ.

60 ගමි, ගමනෙම; විවාහොත්සව, විවාහොත්සවයෙන්; සමිතාතෙන, රැස්කරණලද්දවු; සුඛෙන, සුවයෙන්; ක(ති)විද්දිනාති, කී පදවසක්; නිධා, යවා; තතා, ඉක්බිත්තෙන්; කදුචිත්, එක්කර දවසක්; සමයාවබොධ, කල්දන්නමෙන්; දුප්පෙන, එඩිවැසියාවු; මත්මථෙන, අනවසයා විසින්; හාදි, ලෙහි; විබා, විදිනාලදි.

61 ගෞරීමිවාවාර ගුණෙන ගුණී
කරගෘහිධා කරගොපමොරුමි *
සතලස් භූතාගමනලස් ගෝතං
භවප්‍රභාවො භවනං විවෙශ.

62 භූමි විරචිත වග්‍රෙ තලස්මාලොකාස් හිනිං
සෘගනිවහසි බාලාං සාමුපාතස්සිතාංතාං
නාපති භවන රත්නසතමිත මාලිංගාස් ද්‍රෝණීතාං
රක්‍ෂපති රූපගුහාස්ප්‍රාපයද් හුං ශයනාමි.

(ඉති කුමාරදායසාස් කාතෝ ජානතිහරණෙ මහාකාවොස්
සිතා විවාහවණ්ණො නො නාම)
ස යන ම සා ගීයා.

61 භව, ජ්‍යෙෂ්ඨරසභව බඳුනු; ප්‍රභාවා, මහිම ඇත්තේ; ගෞරීමිව,
උමාවලිනිවු; ආවාරගුණෙන, ආවාරගුණසෙන්; ගුණීම්, ආදරණීයවු;
කරගොපම, කරන සදහවු; උරුමි, කලවේඇත්තිය; කර, හසන
සෙසි; ගෘහිධා, ගෙන; සතලස්, ශයන සහිතවු; භූතාගම, භූමිප්‍රදාය
ඇත්තාවු; අතලස්ගොතමි, අමුණුවු ගොසා ඇත්තාවු; භවනමි, භව
නයට; විවෙශ, වනි.

62 අග්‍රෙ, අභිමුඛසෙති; භූමි, පෘථිවියෙහි; විරචිතමි, කර්ණලද්
දවු; තල්පමි, යහන; ආලොකාස්, බලා; චෙතසි, සිත; සිතිමි, හිතිය;
සෘගනි, සෘශිකරණ කල්හි; නාපති භවන, රත්නමුද්‍රයෙහි; රත්න
සතමිතමි, රත්නසතමිතය; ද්‍රෝණීතමි, දෙඅතින්; මාලිංගාස්, වැලඳ;
සාමුපාත, අනුපාත සහිතව; සිවිතාමි, සිවියාවු; තාමිබාලාමි, ඇ; රක්‍ෂ
පති, රුමනෙමි; රූපගුහාස්, සිපගෙන; භූමිශයනමි, භූමි ශයනවට; ප්‍රා
පයද්, පැමිණවි.

(ඉති, මෙසේ; කුමාරදායසාස්, කුමාරදායසාගේ; කාතෝ, කෘතිවු;
ජානතිහරණෙ, ජානතිහරණතමිවු; මහාකාවොස්, මහාකාවාසයෙහි;
සිතා විවාහ වණ්ණො නො නාම, සිතා විවාහ වණ්ණො න නමිවු)

සපනමසාගීයා, (සත්වන සගයි.)

* උරුමිතර පදදෙව්‍යමෙය—පාණිනි. 4. 1. 69. උරු ඉතොත
දුතරපදන් ප්‍රාතිපදිකාදෙව්‍යමෙය ගමයමානෙස්ත්‍රියා මුඛසතන්—
මෙවයාකරණ සමිසි.

අ ඡ ට ම ි ස භි ි.

- 1 ආචරිතනථ සයොජිතො හඨං
සාච චාච චරිතා'නුරුහිනා
අපහනිප්පිත විධානචෙජ්ඣිතො
තෙනතුූ සපදි සමමදං මිථං.
- 2 සප්පයත්ත මුපචෙශිතා'පරසො
බාලිකා සමුපගුහා කාමිනා
සාධවසෙන චපලා මුහුර්මුහු-
ච්ඡාඤ්ඡතිසා සමුදෙතු මඛනතුූ.
- 3 රුක්ඛවණ පරිරතා පෘෂ්ඨිතා
සසාහං නිගදිතෙ මනොරථෙ
ච්ඡිඛයාචනත චක්ඛු පඛනජා
ධිර මසායත චාරුහාසිනි.

1 අථ, අනිකරයෙන්; යොජිතා, අඛනාවට; හඨම්, බලාත්කාරය; ආචරන්, කරන්නාවූ, සෑ, හෙද; අනුරුහිතා, වල්ලභයකට; චාම, චක්‍රවූ; චරිතා, පැවතුම් ඇත්තාවූ; සාච, හොද; අනිප්පිතවිධාන, නොකැමැත්තක් කර්මෙහි; චෙජ්ඣිතාවපි, ප්‍රයෝග ඇත්තාවූ (නමුදු); මිථං, ඔවුන්වෙත; සපදි, එකෙණෙහි; සමමදම්, සමානාශය; තෙනතුූ, කලෙත්.

2 කාමිනා, වල්ලභයාවිසින්; සමුපගුහා, වල්ලභගණ, සප්පයත්තම්, උත්සාහ සකිතව; උපචෙශිතාපි, කිසිවනලද්දමුදු; අසොබාලිකා, මේ බාලිකානොමේ; සාධවසෙන, හසින්; චපලා, චපලවී; මුහුර්මුහු, කෙණෙහි කෙණෙහි; අඛනා, ඇකයෙන්; සමුදෙතුම්, නැගෙන්නව; චාඤ්ඡතිම, කැපෙතිම.

3 රුක්ඛවණ, රුක්ඛයා විසින්; පෘෂ්ඨිතා, පිළිත්; පරිරතා, * සිපගෙන; සසාහම්, සාහිලාශව; මනොරථෙ, මනොරථය; නිගදිතෙ (සති), කියනලදු කල්හි; ච්ඡිඛයා, ලජ්ජායෙන්; අචනත, නවනලද්දමුදු; චක්ඛු පඛනජා, මුඛ පද්ම ඇත්තාවූ; චාරුහාසිනි, නොඤානවසෙන සුලු තැනැත්තියනොමේ; ධිර, ධිරව; අසායන, භාසයාලා.

* පරවතා—සත්ත.

- 4 අඛිගුලිඡු පරිගාභා රුකවෙ
වෙධසනුරුසි රහිත්ඡ් බෙවෙ
සස්මිතං විවලිතාඛිගුලිඡුලා-
දාතමනා: කරුදාස මානිනි.
- 5 කිත්තුව වසති කුපිතෙති ඉවද්දං
ඡවග්‍රහං භිද්ධවනොඡු කාමිනා
යාපිතෙන මහිකොප ජිහමිත
ප්‍රෙරිතෙත්ථො කට්ඨව්‍යලොකයත්.
- 6 පුජ්ජකෙතු භාත ධෙය්‍යි බන්ධනං
තසාභාව මවගමා භිග්ගෙම:
සා'වකාශ මථ කුච්ඡි: සබ්බ:
සංරුග්‍රෙධ වසනානා සබ්බිනි.
- 7 ඉවජ්ඡික වීරහංතා කාමිනි
සංගමංත භාග මාකුලී (කා)තා
විප්‍රයොග සමයෙ මනොහුවා
ලජ්ජා නාප සුතස්ස සතතිධො.

4 රුකවෙ, රාමයා; අඛිගුලිඡු, ඇතිල්ලෙහි; පරිගාභා, ගෙන; රුකි, ගත ඇත්තාවූ; නබෙවෙ, නබයෙන්; උරසි, වක්‍රය; වෙධසනි(සනි), පලන කල්හි; සස්මිතම්, සිනා සහිතව; විවලිත, පෙරලනලද්දු වූ; අඛිගුලි, ඇතිල් ඇත්තාවූ; මානිනි, මානිනිනොමෝ; ආත්මනා, තමාගේ; කරමි, සයනය; බලාත්, බලයෙන්; උදාස, ගැරගත.

5 කුපිතා, කිපිනි; කිත්තුව වසතිනි, කුමක් කියාදෙන්නෝදි; කාමිනා, වල්ලභයා විසින්; ඉවද්දම්, දන්නා පිණිස; භිද්ධවනොඡු, සුරත යෙහි; ඡවග්‍රහම්, තමා ගැන්වූ; යාපිතා, ආරාධනා කරනලද්දී; ජිනම්, මොහු; අහිකොප, කොපයෙන්; ජිහමිත, කුපිලකරණලද්දු වූ; ප්‍රෙරිත, මෙතෙසනලද්දු වූ; රුක්ඡො, ඇසිහි; කට්ඨ, කකිගකොට; වාලොකයත්, බැලූ.

6 අථ, ඉක්බිත්තෙන්; පුජ්ජකෙතු, අනභගයා විසින්; භාත, ගන්තාලද; ධෙය්‍යි බන්ධනම්, ධෙය්‍යි බන්ධනඇති; තසා, ඔහුගේ; භාවම්, අභිප්‍රාස; අවගමා, දූත; නිග්ගෙමො, නික්මීමෙන්; අවකාශම්, අවකාශය; කුච්ඡි, කරන්නාවූ; සබ්බ, යෙහෙළියන්; වසනානා, වසනායාගෙහි; සබ්බිනි, එළනාවූ; සා, හෝනොමෝ; සංරුග්‍රෙධ, වැලකූ.

7 විප්‍රයොග සමයෙ, විප්‍රයොග සමයෙහි; මනොහුවා, අනභගයා විසින්; ආකුලී(කා)තා, ආකුල කරණලද; කාමිනි, කාමිනිනොමෝ;

- 8 කසාහසනමබලා වාසොහිතං
මෙබලා ගුණ සම්ප සංඛිතිනං
මඤ්ඤකති රරතිං නාචෙදය-
ලෙලාලනෙත්ත ගලිතෙන වාරිණං.
- 9 තතුගප් දුභිතුර්බලාත් කියා-
වාචිරතපුද්ධ ලොචනාමහසා
ආගමිජ්ජා දනු චිත්තාස බණ්ඩනං
හිතවද්දකාස මකම්පනාබරම්.
- 10 නාසායාමි රසනාගුණං පුනර්
නිදීයං තුප්පගෙන පිඨිතා
ඉතපුචාච නාප පුනු රර්ථිනි
සාතනාන පරිරමන මසුටම්.
- 11 අනතරිය හරණේ කාතව්වරං
රසවතන මපයානන මඩනනා
තත්පවානා පරිබාන රත්තා
සංරුරෙත් පරිරහා පානිතා.

විරහම්, විරහය, හාශම්, අතාපියෙන්; නලව්ජිතිසම, නොකැමැති වූ; නාපසුතසා, රජපුත්තයාගේ; සනිතිබෙය, සන්තිබෙයෙහිලා; ලජ්ජා, ලජ්ජායෙන්; ආතුලිකානා, (ආතුලකරණ 3ද; කාමිනි, (කාමිනි නොමෝ; සබගමම්, (සබගමය; (හාශම් නලව්ජිතිසම.)

8 මෙබලාගුණ, මෙබලා ගුණයාගේ; සම්ප, සම්පයෙහි; සංඛිති නම්, සබග ඇත්තාවූ; තසා, ඔහුගේ; හසනම්, හසනය; වාසොහි තුම්, පහකරන්නට; මඤ්ඤකති, මඤ්ඤකති ඇති; අබලා, අබලා නොමෝ; ලොල, වපලවූ; තෙත්ත, තෙත්තයෙන්; ගලිතෙන, ගලිතෙණ වූ; වාරිණ, ජලයෙන්; අරතිම, අප්‍රීතිය; නාචෙදයත්, හැගවූ.

9 තතු, ඒ රුමියා; බලාත්ත්වයාමි, බලාත්කාරය; ආවරති(සනි), කරණ කල්හි; උදිතා, පහලවූ; ලොචනාමහසා, තෙත්ත ජලඇඳි; රජ දුක්ඛා, රජපුත්තයාගේ; අධරා, අධරයනෙන්; ආගමිජ්ජාත්, මතුචත්තාවූ; බණ්ඩනම්, බණ්ඩනය; අනුචිතයා, සිතා; චිතවත්, චිතයක්වූ මෙන්; හාශම්, අතාපියෙන්; අකම්පන, කම්පාවි.

10 නිදීයම්, දුභිකොට; තුප්පගෙන නොවූයෙන්; පිඨිතා, පෙළනල ද්දේ; පුනා; නැවත; රසනා ගුණම්, බෙබලාදාමය; නාසායාමි, සාය නොකෙරෙමිසි; නාපසුත්තා, රජපුත්තනෙට; ඉති, මෙසේ; උචාච, කීස; අර්ථිනි, අර්ථිනිවූ හෙවත් සංඛිත කැමැත්තාවූ; සා, හෝනොමෝ; අසුටම්, අවසානකොට; පරිරමනම්, අලිඛනය; තනාන, පැතිරවූ.

11 අනතරිය හරණේ, වසනු හැරගැන්මෙහි; කාත, කරණලද;

12 අංශුකසා නිශ් රක්ෂණකුලා
හසන සුග්ම බාන නිව් බන්ධනා
අප්‍රමාදකෘත විෂන මනහර
සොපමාප ශයනෙ පරිමිබ්.

13 සද්‍රක්ෂ දූෂ් වසත්‍ර බන්ධනෙතා
සොපකාල මවගමස හන්තරි
තත්ප්‍රමාදවති සබනසායනි
සාරුරෙද මුඛතෙව සසිරම්.

14 සත්ත ගමස මථ මෙමජ්ඣිමං
සො'නුග්‍රහ නානි තාප්ති මායයෝ
ආනතෙන පරිකට්‍ය බොධිතං
රජහංස ඉව පද්ම කුච්ඡමලම්.

කරම්, සුහ්‍රව අති; අභයානම්, සත්තාදි; තම් රක්ෂම්, ඒ රක්ෂා;
තත්, මහුගේ; පටාක පරිධාන, වසත්‍රාක හැඳමෙන්; රක්ෂනා, ර
ක්ෂාකරණලද්දවු, අබනනා, අබනනානොමෝ; පෘෂ්ඨිනා, පිටින්; පරි
රහා, වැළඳගෙන; සංරුරෙධ, වැලකු.

12 නිශ්, රක්ෂණ; අංශුකසා, වසත්‍රාගේ; රක්ෂණ, රක්ෂාගේ;
ආකුලා, ආකුලී; හසනසුග්ම, හසනවයෙන්; බාන, බරණලද; නිව්
බන්ධනා, නිව්බන්ධනාදැත්තී; අතහර, අතුරෙන්; අප්‍රමාද කෘතවිෂනම්,
ප්‍රමාදකෘත විෂන නැතිවැ; ශයනෙ, සහන්ති; පරිමිබ්, පරිමිබ්
වි; (පිටිපැව්); සොපම්, සොපයට; ආප, පැමිණි.

13 දූෂ්, දූෂ්වු; වසත්‍රබන්ධනෙතා, වසත්‍රබන්ධනයෙන්; සත්, සමත්;
රරක්ෂ, රක්ෂාකලාද; හන්තරි, සොමිහු; සොපකාලම්, නිද්‍රිකාලය;
අවගමස, දැන; තත්, ඒ; ප්‍රමාදවති(සති), සාධිකල කල්හි; සබන,
පැමිණි; සායනි, සිහිඇත්තාවු හෙවත් පුබුද්දවු; එතා, ඒ සිතානො
මෝ; මුඛතෙව, පහරණලද්දියකමෙන්; සසිරම්, සිර සහිතව; රු
රෙද, හැඳු.

14 අථ, අනන්තරයෙන්; ආනතෙන, මුඛයෙන්; පරිකට්‍ය, ගව;
බොධිතම්, ප්‍රබෝධ කරණලද්දවු; පද්මකුච්ඡමලම්, පද්මකුච්ඡමලය;
රජහංසඉව, රජහංසයාමෙන්; ස, ඒ රුතෙති; සත්ත, උත්සාහ
යෙන්; ගමසම්, පැමිණියයුතු; මෙමජ්ඣිමම්, සිතාවගේ මුඛය; අ
නුකුස, අනුභවකොට; තාප්තිමි, තාප්තිමි; නොති ආයයෝ, නො
පැමිණියෝ.

15 ප්‍රමුඛවෙගදූඪ දංශ පිඞ්ගං
යතනදිය මධරෙණී පලලවම්
තද්දයාර්ථ භාදයා ශතොපිඞ්ග්
සක්කමෙතන විනිතාය වෙදනාමි.

16 ග්‍රාහිතං නාපති ශක්‍රසුත්තා
ආධරං විධිම ච චූචෙණ්ණෙතා
පාන වජ්ජිත මදනත වික්කිතං
භූය ඵල සාපතික මානිති.

17 භවංතිතමම මපචාන්තාංශුතං
(කාමිති) රහසි පශ්‍යතිප්‍රියෙ
ප්‍රාථිනාමපි ජිනෙතව පලලව
සතිග්ධරග මධරං භයං දදො.

18 සා මදෙන මදනෙන ලජ්ජයා
සාධවසෙනව විමිශ්‍රවෙණිතා
ආයයෝ සපද්දිතා දුග්ගිංදයාං
යා (න) වක්තු මපි ශක්‍ය විසුමා.

15 ප්‍රමුඛවෙග, සෙනහ වෙගයෙන්; දූඪ, දැඩිවූ; දංශ, දංශයෙන්; පිඞ්ගම්, පෙලනලද්දවූ; තද්දම, ඇ පිළිබඳවූ; යත්, යම්; අධරෙණී පලලවම්, අධරෙණී පලලවසෙක්ද; තත්, ඒ අධරෙණී පලලවය; දයා, කරුණයෙන්; ආර්ථ, ආර්ථවූ; භාදයා, ලයාත්තාවූ; සා, ඒ ර මතම; ශතොපි, සෙමෙන්; පිඞ්ග්, බොත්තෙන්; වෙදනාමි, වෙදනා ව; සක්කමෙත, සක්කමෙකින්; විනිතාය, දුරුකෙළේ (දුරුලි.)

16 නාපති ශක්‍රසුත්තා, රජෙකු සුත්තා විසින්; විධිම, අනෙකප්‍ර කාරවූ; චාචූචෙණ්ණෙතා, චාචු ක්‍රියායෙන්; ග්‍රාහිතම්, ගත්වනලද් දවූ; ආධරම්, සාධක අධරය; පානවජ්ජිතමෙව, පානවජ්ජිතවූ වාම; (දුරුකරණලද්දම; (පානාත් වජ්ජිතා; පානවජ්ජිතා.) අදනත වික්කිතමෙව, දකුණු වික්කිතයක් නැත්තාව; මානිති, මානිතිතොමෝ; භූය, නැවත; සාපතික, හඬ.

17 අපචාතිත, දුරුකරණලද්දවූ; (පහ කරණලද්දවූ) අංශුතම්, චක්‍රාදාහිවූ; සංචිතමි, සංකීර්ණ නිතමය; ප්‍රියෙ, වල්ලභයා; රහ සි, රහස්භිලා; පශ්‍යති (සති), බලන කල්හි; (කාමිති, කාමිතිතො මෝ;) ප්‍රාථිනාමපි ජිනෙතව, ප්‍රාථිනාවක් නැතිවම; පලලව, පලපතක් සේ; සතිග්ධ, සිතිදුටු; රහමි, රත්පැහැ ඇති; අධරමි, අධරය; සා යම්, තොමෝම; දදො, දුනු.

18 සා, කෝතොමෝ; මදෙන, මදයෙන්ද; මදනෙන, මදනා වී

19 (වජ්ජි)නාස සුරතසා කාමිනී
වාස්ඡනිංසු පට්ඨවාට්ඨ චෙජ්චිතම්
යතතඳෙව සමජායනංඝරියං
යොජ්ඣොතිට්ඨවතසා වාඛයෙ.

20 අනුණ (සුරත) බෙදමාත්මනා
සමමදව පුලකෙන කාමිනී
වතජහාරා තතුලජ්ජයා ගිරා
නව්නාතා කුශලෙව හන්තිරි.

21 යද්දද්දා තරසාභියොජිතං
යොජ්ඣොතිතාමිනි බෙදවෘත්තයෙ
තතතඳෙව මාදු ආබිතංසුනා
කාමිනාපනායනිංසු තවජ්ජමම්.

සිත්ද; ලජ්ජයා, ලජ්ජායෙත්ද; සාධවසෙන, හසිත්ද; විමිශ්‍ර, මිශ්‍රවූ;
චෙජ්චිතා, ක්‍රියාභාවය; යා, යම් අවසාවක්තොමෝ; වක්කුමපි, කී
යන්තටද; ශක්‍ය විශ්‍රමා, පිළිවන්වූ විලාසභාවය; (නා) නොවිද; තා
දුකිම්, ඒ බඳුවූ; දශාමි, අවසාවර්; සපදි, එකෙණෙහි; ආයගො, පැ
මිණියා.

19 භාමිනී, භාමිනීතොමෝ; පට්ඨ, වාක්‍යව; යව්වාට්ඨචෙජ්චිතම්, යම්
වාට්ඨ ක්‍රියාවක්; සුරතසා, සුරතයාගේ; (වජ්ජි)නාස, * හැරීම් පිණිස;
වාස්ඡනිංසු, තැමැතිවූද; තඳෙව, හෙම; යොජ්ඣොතිතාමි, අධ්‍යානාව
තමකවම; නිට්ඨවතසා, සුරතයාගේ; වාඛයෙ, වාඛියපිණිස; සමජාය
න, වී.

20 කාමිනී, කාමිනීතොමෝ; නව්නාතා කුශලෙව, අභිනව නා
තාසෙහි දක්‍ෂිණියාගෙන්; ආත්මනා, තමාගේ; (සුරත) බෙදම්, (සුර
ත) බෙදය; අනුණ, කුශලෙන්ද; සමමදම්, සන්තොෂය; පුලකෙන
ව, රතමොදගමයෙන්ද; වතජහාර, කිව; හන්තිරි, ස්වාමිකුසොරෙහි;
ලජ්ජයා, ලජ්ජායෙන්; ගිරා, තෙපලෙන්; තතු, (වතජහාර); නො
මසවූ.

21 කාමිනා, වල්ලභයා විසින්; තරසා, බලයෙන්; අභියොජිතම්,
කරුණලද්දවූ; යත්තන්, යමෙක් යමෙක්; යොජ්ඣා, අධ්‍යානාවට;
රතිඤ්ඤා, රතියෙහිලා; බෙදවෘත්තයෙ, බෙදවෘත්තය පිණිස; ආස, වීද;
තත් තඳෙව, හෙම හෙම; පුනා, නැවත; මාදු, මොලොක්කොට; සා
බ්බතම්, කරුණලද්දේ; තත්, ඇගේ; ශ්‍රමම්, ශ්‍රමය; අපනායනිංසු, පහ
කෙළේ.

22 කෙස හසන මථ බඩු මුදුනා
 ලෙළිලි නිවුනෙන නිලෙළුම්
 බාහුමුල ගත ලොවනෙ ප්‍රියෙ
 ලජ්ජනා(ව) නමතිසම සසමිතම්.

23 ඉතානමහ ගිබිනා හතෙ හෘදී
 ක්ෂමාබිපසා දුහිතුරනිවිලයා
 ලජ්ජයා කතිපයෙහු තානවං
 වා(ස)රෙහු ගලතෙහු ගිත්‍රියෙ.

24 හසනමසා නබලා දපාහරන්
 නිව්බනිත මතිතා සංඝිතම්
 සචිරිඡු විරලි කාතත්‍රපා
 නිද්‍රයාකර හාතා නාපාත්මජා.

25 (කාපගානිති) හයං හයානක
 ඝට්ඨන දග්ගින කාතං ප්‍රපද්‍ය සා
 සතානධාය පරිභසිථපේ දුඝං
 රුක්ඛං කුච සවාචුරුසාලෙ.

22 අථ, අනන්තරයෙන්; මෙළිලි, මෙළිලිතොමෝ; නිවුනෙන න, සුරතයෙන්; විලෙළුම්, කිලිලු; කෙස හසනම්, කෙස කලාපය; බඩුමු, බඳනට; උදුනා, යොමුඩුවා; ප්‍රියෙ, වල්ලභයා; බාහුමුල, බාහු මුලපට; ගත, ගිතාවූ; ලොවනෙ (සති), ඇස්ඇති කල්හි; ලජ්ජනා, ලජ්ජනවි හෙවත් සජාතවූ ලජ්ජා ඇත්ති; සසමිතම්, සිතා සහිතව; (අව)නමතිසම, නමුණු.

23 ඉති, මෙසේ; අනමහගිබිනා, කාමාග්නියෙන්; හතෙ, පහරණලද; ක්ෂමාබිපසා දුහිතු, රජපුත්‍රියගේ; හෘදී, ලෙහි; නිවිලයා, පිහිටියාවූ; ලජ්ජයා, ලජ්ජාව විසින්; කතිපයෙහු වා(ස)රෙහු ගලිතෙහු, කීප දවසක්ගියකල්හි; තානමි, කාතයෙනම; ගිත්‍රියෙ, ඇසිරුකරණලදී.

24 විරලිකාන, තුනුකරණලද; කුපා, ලජ්ජාඇති; නාපාත්මජ, රජපුත්‍රිතොමෝ; නිව්බනිත, නිව්බනිතය; අතිතා, දුක්ම; සංඝිතම්, පතිට්ඨාවූ; අසා හසනම්, පොහුගේ හස්තය; සචිරිඡු, රත්‍රියෙහිලා; නිද්‍රයා, නිද්‍රයෙන්; හාතාකර, ගන්තාලද්දනමව; බලාත්, බලයෙන්; නාපාහරත්, පහතොකලා.

25 සා, හෝතොමෝ; (නි.සි, රත්‍රියෙහි; කාපගා, නිලේපගතවූ වා;) හයානක, හයබතරවූ; ඝට්ඨන, ඝට්ඨන දුක්මෙන්; කාතම්, කරණලද; හයම්, හයට; ප්‍රපද්‍ය, පැමිණි; රුරුසාලෙ, වෂ්‍යාසාලයෙහි; කුචසට්ඨා, සහන සට්ඨය; සත්තිධාය, පිහිටුවා; රුක්ඛම්, රුකයා; දුඝම, දුඝිකොට; පරිභසිථපේ, වැලඳගනු.

26 ඥාන මනමථ රසා මද්‍යතරෙ
කාමිනිකෘතීන් නිව් බන්ධනම්
සාප්තාර කරසුග්ම මංශුකා-
දර්ශිංකිල භයෙන කුච්ඡි.

27 සම්මතාපි භුවනසා මෙබ්‍යා
රුක්ඛෙ නිවුච්චොප දෙශිනි
චාප්තාර ගුණිතසා විසමාතිං
භූරිග්‍යානුපදෙශ වාසද්වයා.

28 සේඛ්‍ය ඛිඤ්ඤ නිව්තාග්‍ර භාසිකා
බ්‍රහ්ම හස්ත ලතිකා සගිත් කාති;
සොභි මනමථ රසා නාපාතමජා
රුක්ඛසා න බහුව තාපනයෙ.

29 වොදයතා වනිපාල නාදරෙන
ගිකෘතීන්සුචති කාතා හොපුණම්
දෙහ ජන්ම ශර බණ්ඩිතත්‍රපා
සා යයො රහසි කම් කතීතාතාමි.

26 ඥාන, දන්තාලද; මන්මථ රසා, මදන රස ඇත්තාවූ; සා, හෝ
තොමෝ; මද්‍යතරෙ, මදයෙන් ආතුරවූ; කාමිනි, වල්ලභයා; නිව්
බන්ධනම්, නිව්බන්ධනය; කෘතීන්(සති), පහකරණ කල්හි; භයෙන,
හසිත්; අප්ලම්, අප්ලිය; කුච්ඡිකිල, කරන්තිනම්ව; අංශුකාත්, ව
සුග්‍රයෙන්; කරසුග්මම, හස්ත සුග්මය; ජතාර, හැරගනු.

27 රුක්ඛෙ, රුමයා; නිවුච්චොපදෙශිනි(සති), සුරතොපදෙශි කල්
හි; මෙබ්‍යා, හුවණින්, භුවනසා, ලොකයා සම්බන්ධව; සමමතාපි,
සමමතවිද; භූරිග්‍යා, බොහෝසේ; තත්, ඔහුගේ; උපදෙශ, උපදෙශ
සෙසිලා; වාසද්වයා, රිසසෙන්; ගුණිතසා, ප්‍රගුණිතයාගේ; විසමා
තිමි, විසමරණය; වාප්තාර, කිවූ.

28 සේඛ්‍යඛිඤ්ඤ, සේඛ්‍යඛිඤ්ඤයෙන්; නිව්ත, ගැවසියාවූ; අග්‍රභාසිකා,
අග්‍රභාසිකා ඇති; බ්‍රහ්ම, කම්පාකරණලද; හස්තලතිකා, හස්ත ලතා
ඇති; සගිත්කාති, ශිත්කාර සහිතවූ; සොභි, ක්‍රමාකරණලද; මන්
මථරසා, මදන රස ඇති; නාපාත්මජ, රුක්ඛත්‍රිතොමෝ; රුක්ඛසා,
රුක්ඛතව; තාපනයෙ, තාප්තික පිණිස; බහුව, නොවූ.

29 සා, හෝතොමෝ; වනිපාල නාදරෙන, රුක්ඛත්‍රයා; සුචතිකා
තා, සුචි කාතාසෙසි; හොපුණම්, නිපුණතිය, ශික්ෂිතම්, සිත්මෙන්
නව; වොදයති(සති), මෙහෙයන කල්හි; දෙහජන්මශර, අනන්ත
ශරයෙන්; බණ්ඩිත, කඩකරණලද; ත්‍රපා, ලජ්ජ ඇත්ති; රහසි,
රහස්හිලා; කම්කතීතාමි, කම්කතී බවට; යයො, ගියා.

30 සජ්ජගාද මදනෙන පිබිතා
තඤ්ඤාස රසමුඛිද්ද්‍රියෙ
සසම්මතංවලිත දෙනගොත්ති
තතගද සුච්ච මුචාව ලජ්ජිතා.

31 රත්න තලප නිකටස්ථිතෙ ශුක්ක
සඛගතො හෘද්දි නිධාය භාෂිතම්
නිසංඝොස්මි විසංඝෙති ජලපති
මුඛිතා පරි ජ්ඣාන පජරම්.

32 රුම වක්ඛු ගලිකොසො ග්‍රමාමබුහිස්
ජ්ඣිතං කුච්ඤගස්ස කුච්ඤමම්
සානිරිකුත්ත හසිතො සබ් ජනො
සම්මුඛාවිසප ජගාම සසම්මතම්.

33 චොද්දොදුත ඉවාන ඊෂ්ඨියා
මෙමජ්ඣස්ස දුක්ඛානුබොධාවා
ඤ්ඤා වෘත්ත විධි වන්ධා ලජ්ජිතං
චෙතසො නිරවශෙෂ මාත්තිකත්.

30 මදනෙන, අනඛගයාවිසින්; පිබිතා, පෙළනලද්දී; යත්, යමක්; ජගාද, කිවුද; තත්, ඒ; ද්‍රියෙ, වල්ලභයා; සභාසරසම්, භාසරස ස සිතව; උච්චිතයා, කි කල්හි; ලජ්ජිතා, ලජ්ජිතා; සසම්මතම්, සිතා සසිතව; වලිත, පෙරලනලද; දෙන, ගර්භයෙන්; ගොත්ති, ගොබි නි; අසුච්ච, අවිසකකොට; තත්තත්, ඒඒ; උචාව, කිවු.

31 රත්න තලප, රත්න තලපයාගේ; නිකට, සම්පයෙහි; ස්ථිතො, සිටියාවු; ශුක්ක, ගිරවා; සඛගතො, සඛගතියෙහි; භාෂිතම්, කියන ලද්දෙය; හෘද්දි, ලෙහි; නිධාය, පිහිටුවා; භාෂිතාස්මි, සාමාන්‍යයෙන් කෙරෙමි; විසංඝෙති, හරසි; ජලපතිසා, බණිත කල්හි; මුඛිතා, ලජ්ජි තා; පජරම්, මැදිරිය; පරිජ්ඣාන, පහළ.

32 රුම වක්ඛු ගලිකොසො—රුම, රුපයාගේ; වක්ඛු, මුඛයෙන්; ග ලිකොසො, ගලිකොසො; ග්‍රමාමබුහිස්, ප්‍රවේශයෙන්; ජ්ඣිතම්, පිළිකරන ලද්දෙය; කුච්ඤගස්ස, භගවාතයාගේ; කුච්ඤමම්, කුච්ඤමය; සානිරිකුත්ත, බලා; සානිරිකුත්ත, සානිරිකුත්ත; හසිතො, සිනහු; සානිරිකුත්ත, සානිරිකුත්ත; සම්මුඛාවිසප, සම්මුඛාවිසප; ජගාම, කිවු.

33 අනු, අනුකරයෙන්; චෙතාසාවා, අනුකරයෙන්; උච්චාය, උච්චාය; චෙතාසාවා, චෙතාසාවා; මෙමෙතෙතලදින්; උදුහලුව, යොමුවුවක්කුවෙන්;

34 දිර්ඝිකා ජල තරඛන නිර්බුත
තාක්ක පුෂ්පමය මණ්ඩනෝකවිත්
වාට්ඨ රමය ටිනරෙ තරුක්කාස්
තෙනතු: ප්‍රමද කානතන මාජා:.

35 වාට්ඨවාත කරණප්‍රයෝජනස්
තුලුරුගමපි සහාය පාතයත්
යෝජනකරණ පඤ්චකප්‍රයෝ
යාවකං තරුණ පල්ලවප්‍රභං.

36 අ ඛික්‍ෂි යුග්ම මනු ලිප්‍යත: ස්වයං
කුඛකුමෙන තරුණකීරෙවිෂා
ආරුරෙහ පරිවෘඪ වෙපඤ්ඤ
දුරමෙව කරසුග්ම මසතත්.

37 මෙඛලාමධි නිතමඛ මජ්ඣං-
සානු තතු පුනරු දබො කරමි
අතු කිච් දඤ්ඤ ශංඝිතං පරං
දුර්වහොසු මණි මෙඛලා ගුණා:.

සා, තමාගේ; අනුචාරකවිධි, අනුචාරකවිධි විධියෙන්; වකාස, සිසුවා;
ලජ්ජිතව, සංකප්තවූ ලජ්ජාව; මෙමලසාස දුර්වහ, සිතාවගේ; වෙ
තසා, සිතාත්; නිරවශේෂව, නිශ්ශේෂකොට; ආසන්න, දුරකෙළේ.

34 දිර්ඝිකා, ගෙදිවිල්ලි; ජලතරඛන, දියරලිත්; නිර්බුත,
කම්පාකරණ ලදිත්; තාක්ක, කරණලද; පුෂ්පමය, පුෂ්පමයවූ; ම
ණ්ඩනෝ, මණ්ඩන ඇත්තානු; ප්‍රමද කානතන, ගෘහාදිකරයෙහි;
කවිත්, සමහරතැනෙක්හි; වාට්ඨ, වාට්ඨයෙන්; රමය, මනෝහරකො
ට; තරුණතරුක්කාස්, මවුනොවුන් ඇසුරුකලාවූ; මාජා, මණ්ඩනයන්;
තෙනතු, පැතිරවූ.

35 වාට්ඨවාතකරණ, වාට්ඨවාත කරණයම; ප්‍රයෝජන, ප්‍රයෝජන
කොට ඇති; සා, ඒ ගමනෙහි; තරුණ පල්ලවප්‍රභං, ලංසුපතකට
බව ප්‍රභා ඇති; යෝජන, අභිමතාවගේ; වරණ පඤ්චකප්‍රයෝ, පාද
පඤ්චකප්‍රයෝ; තුලුරු ගමපි, සතුලු රත්පෑ ඇත්තාවූ; යාවකම්,
ලත්ත; නාසාතයත්, පිහිටවී.

36 තරුණකී, බාලාකීයහට බඳුනු; මෙවිෂා, ගොසා ඇති; කුඛකු
මෙන, කොකුමෙන්; අඛික්‍ෂි යුග්ම, පාදවය; අනුලිප්‍යත, ගල්වන්නා
වූ; අසා, මොහොත්; තකකරසුග්ම (සුග්ම), ඒ හසන(සුග්ම)යනෙහි;
පරිවෘඪ, වැඩිකළ; වෙපඤ්ඤ, වෙළඳුම් ඇත්තේ; දුරමෙව, දුරම;
ආරුරෙහ, නාගේ.

37 අධිනිතමඛවි, නිතමඛයෙහි; මෙඛලාමි, මෙඛලාව; අජ්ඣන්,

38 ආවරනනථ විලෙපනක්‍රියාං
 පාණිනා පුල කිතෙන සසාහම්
 සොසාඝත්තුව සුගං පුනා පුනා.
 චන්දනෙ සමපිසිට්ඨෙන සති.

39 (පත්‍ර) මානමිත තප්පිති ශිරා
 සාභෙ කණ්ණි ලතික(සනතො) 'පීයන්'
 පුළ්ඵ මඬී මුකුලි කාතෙත්ථණං
 තන්මුඛං සුරති ගතිමනිකුත්.

40 උප්ප්භාර සතද පුනා පුනර්
 නිජ්ජිබනනධර පානලොපුපා
 ආත්මනෙතව මුදිතා සයාවකං
 (ප්‍රාන්) කාතං සුවච්ඡිදනක වාසසි.

පිහිටුවන්නේ; පුනා, නැවත; කරම්, සස්තය; තනුතනු, එහිඑහි; ආදබො, තිබිය; අනු, එහි; පරම්, වෙසෙස්වු; කිවිත්, කිසිවෙක්; අනු ශංඝිතන්ත, පසස්තාලද දෙහෝ (නොහොත්); මණ්ණිමෙබ්‍රා ගුණා, මිණිමෙවුල්දම; දුනිහොනු, බඳනට නොපිළිවන්දෙහෝ.

38 අථ, අනන්තරයෙන්; පුලකිතෙන, සඤ්ජනවු රෙමහම් ඇති; පාණිනා, හස්තයෙන්; සසාහම්, සාහිලාශව; විලෙපනක්‍රියාමි, විලෙපනක්‍රියාව; ආවරත්, කරන්නාවු; සා, ඒ රමනෙම; චන්දනෙ, චන්දනය; සමම්, සමව; සභිතෙ සතාපි, සිටි කල්හිද; කුචසුගම්, සහතවය; පුනාපුනා, නැවත නැවත; අසාඝත්, සාශිකෙළේ.

39 (තනා; ඉක්කිත්තෙන්); ආනමිත, නමනලද; තප්පිතිශිරා, තප්පිතාචගුලි-සිරසින්; කාභ, අදනාලද්දවු; කණ්ණිලතිකා, කණ්ණිලතිකා ඇත්තේ; (පත්‍රම්, තාල) පත්‍රය; අපීයන්, පිහිටුවන්නේ; පුළුම්, පලමුකොට; අඬී, අඩක්; මුකුලිකාත, මුකුලි කරණලද; ඊක්ඝණම්, අස් ඇත්තාවු; සුරතිගතිමි, සුරති ගතිඇති; තන්මුඛම, ඇගේ මුඛය; අනිකුත්, අනුභවකෙළේ.

40 සා, එතෙම; තද, එකල්හි; ආත්මනෙතව, නමාවිසින්නම; සුවති, ලදුරියන්; දතනවාසසි, අධරයෙහි; (ප්‍රාන්, පලමුකොට;) කාතම්, කරණලද; යාවකම්, ලත්ත; මුදිතා, සන්තුෂ්ටවු; අධරපාන, අධරපානයෙහි; ලොපුපා, ලොල්වුයේ; පුනාපුනා, නැවත නැවත; නිජ්ජිබන්, බොත්තේ; උප්ප්භාර, ගති.

- 41 වුමබතිප්‍රිය තමෙ විලොචනං
 යොජිත: ස්වය මුපාහිතාර්නම්
 ප්‍රාපරග මවිකාශ චක්‍ෂුසා
 කණ්ණිකං නිජ මශොක පලලවම්.
- 42 පුෂ්ප රත්න විභවෙසීථේස්සිතං
 සා විභූෂයති රජ නාදුතො
 දඨිණං නතු චකාඛික්‍ෂ්‍ය යොජිතං
 ස්වාමි සමමද ඵලංහි මණ්ඩනම්.
- 43 තාමනාඛග කෘත චාරු වික්‍රමං
 නිදීයං සමුප ගුහා චුම්බිතම්
 වික්‍ෂිතුව සමකාල මප්‍රභු-
 චිතකුලො මුහුර්වාස ගතවි:.
- 44 ප්‍රාර්ථිතාපි නවසාර කානිචිත්
 කානිචිත් ස්වය මපිව්‍යධනතසා
 අභිභූ(ඛාදය රත්න) වික්‍රය
 ක්‍රිතමෙන මබලා යථේස්සිතම්.

41 ප්‍රියතමෙ, චල්ලහසා; ස්වයම්, තමාවිසින්; උපතිත, පිහිටුවන ලද්දවු; අරනම්, අරන ඇති; යොජිත:; අභිනාචයේ; විලොචනම්, නෙත්‍රය; වුමබති(සති), සිඹිනා කල්හි; කණ්ණිකම්, කණ්ණිකාව; අශොක පල්ලවම්, ශොපලපත්තෙම; අවිකාශ චක්‍ෂුසා, අවිකාශිවු ඇසින්; නිජම්, ස්වයම; රතම්, රත්පදයට; ප්‍රාප, පැමිණියේ.

42 රජනාදුතො, රජපුත්‍රයා; පුෂ්ප රත්න විභවෙ:; පුෂ්ප රත්න යන්ගේ සමුහයෙන් නොගොත් පුෂ්පතා රත්නතා විභවයෙන්; යථේස්සිතම්, (සිත්සේ); විභූෂයති(සති), ගොබවන කල්හි; සා, හෝ නොමෝ; දඨිණම්, කැටපත; නතුචකාඛික්‍ෂ, නොකැමැතිවු; (ඵසේ මැසි); යොජිතම්, අගනන්ගේ; මණ්ඩනම්, මණ්ඩනය; ස්වාමි, ස්වාමින්ගේ; සමමද, සමකාශයම; ඵලංහි, ඵලකොට ඇත්තේමැයි.

43 රතවි, රතමෙම; අනඛග, අනඛගයා විසින්; කෘත, කරණ ලද; චාරු, මනෝහැවු; වික්‍රමම්, ලිලාඇති; තාමි, ඇ; නිදීයම්, දඩි කොට; සමුපගුහා, වැලඳගෙන; සමකාලම්, සමවු කල්ඇතිව; චුම්බිතම්, සිඹිනට(ද); වික්‍ෂිතාද්ව, බලන්නට(ද); අප්‍රභා, නොපොහොසත් වූයේ; මුහුර්, එකමණහි; චකකුලව, චකකුලයක්හුමෙන්; ආස, වි.

44 සා, හෝනොමෝ; ප්‍රාර්ථිතාපි, පතනලද්දි(ද); කානිචිත්, සමත ර කෘතාකෙනකුත්; නවසාර, නොකලා; ස්වයමපි, හොමෝම; කා,

45 යෙන යෙන හරතීඝ්ණාමයෝ
තතතදෙව පුනරප යෝජිතා
සර්පෙනෙත්ර විහිතංගි යච්ඡ්භං
සදූඵච ඵල ඛනී ජායතෙ.

46 කම්මණ්ණි ඔබ පදම විච්ඡත
කෙද බිඳු හත කාතත ව්‍යුහි
තසා චක්‍ෂු රූප කාචි සචරද්
වික්‍ෂ්‍ය ව්‍යුහි මුමොච සා තනුම්.

47 හතීතරිප්‍රණය මොන මාස්ථිතා
ජලය යතාධර දංශ නිග්‍රහො
නොචකාර චචතාති තාදශං
නිග්‍රහං චිර මවාජතු මිච්ඡයා.

නිවිත්, සමහර කාතාකෙනකුන්; වාධතත, කලා; අබලා, අබලා
තොමෝ; (හාදය රත්න) හාදය නැමැති රත්නයාගේ; වික්‍රය, විකි
ණිමෙන්; ක්‍රිතම්, ගන්හාලද්දවූ; ඵනම්, ඔහු; සර්පසිතම්, සිත්
සේ; අනිකුත්, අනුභවකලා.

45 අසො, මේතෙම; යෙන, යම් ක්‍රියායෙකින්; තාමි, ආ; හර
තීඝ්ණ, ගද්ද; පුනා, නැවත; යොජිතා, අඛතාවකෙරෙන්; තතත
දෙව, ඵ්ඵටම; ආප, පැමිණියේ; (ඵසේමැයි); සර්පෙනෙත්‍ර, සත්පුරුෂ
යන්කෙරෙහි; විහිතම්, කරණලද්දවූ; යච්ඡ, අහම්, යත්, යමක්
ඇද්ද; තත්, ඵ; සදූඵච, එකකෙණින්ම; ඵලඛනී, එලප්පව කරන්
හේ; ජායතෙති, වේමැයි.

46 කම්මණ්ණි, ක්‍රියායෙහි; ඔබ පදම, සබ්බද්ධ මුහුණු පිටුමෙන්;
විච්ඡත, ගිලිහුණවූ; කෙද බිඳු, කෙද බිඳුයෙන්; හත, පහරණ
ලද්දවූ; කාතත, චල්ලිතයාගේ; වක්‍ෂසි(සති), වක්‍ෂස්ඇති කල්හි; උප
කාචි, කාච්චි සම්පයෙහි; සචරත්, හැසිරෙන්නාවූ; තසා, ඔහුගේ;
චක්‍ෂු, ඇස; වික්‍ෂ්‍ය, බලා * සා, ඵ් සිතාතොමෝ; වක්‍ෂසි, උරතලෙහි;
තනුම්, ශරීරය; මුමොච, පැතිරවූ.

47 ප්‍රණය, සෙනහයෙන්; මොනම්, මොනස; ආස්ථිතා, පිහිටියා;
හතීතරි, සාමිහු; අධර දංශ නිග්‍රහො, අධර දංශ නිග්‍රහයෙන්;
ජලය(සති), බණන කල්හි; තාදශම්, එබඳුවූ; නිග්‍රහම්, නිග්‍රහය
ට; චිරම්, බොහෝ කලත්; අවාජතුම්, පැමිණෙන්නට; මිච්ඡ ප
චත්තට; ඉච්ඡයා, රිස්සෙන්; චචතාති, චචනයන්; නොචකාර,
නොකලා.

* වක්‍ෂු, ඇස් ඇති; අබ්වික්‍ෂා, බලා—සත්ත.

48 බාලයා හෑදි නිබාය සසනනො
දතත් වාසෑ කමලං ප්‍රසාදනො
ප්‍රාපතු මිච්ඡ රපි දෙෂනො විනා
රෙෂමාවි රකරෙත්මුහුර්මුහුෑ.

49 (අලප්දෙෂ විෂයෙපි) ජමිපති
ජත්මතුෑප්‍රණය කොප චක්‍රතාමි
සෙනහ ජාති රති වෑබ් මාගතා
ජායනෙ සුලභරෙෂ සවුණ. *

50 අනුෂ්‍රුප්‍රණය කොප චන්තිනා
ලොතිතභ මුපනිය පාසිනෑ
තත්කටාසුභ විශිෂො නිපාතිනො
බෙයෑති මසෑ නිවකතී සුසිරමි.

51 කොපිතාචිර නිවෑනත සභනනි
සුසනබෙතෑපරි බොධ ශබ්තිනි
හෑතරුඛ චල කුණඩලා බෑත
ශ්වාස වෑතති ශතකෙශ්(වු)වුබසා.

48 සෑ, ඒ රුමතෙමි; බාලයා, බාලාව විසිත්; සනනො, සනනවය; හෑදි, ලෙහි; නිබාය, පිහිටුවා; ප්‍රසාදනො, ප්‍රසාද නිමිත්තකොට; දතතමි, දෙනලද්දුව; අසෑ කමලමි, මුඛ පද්මය; ප්‍රාපතුමි, පැමිණෙන්නට; මිච්ඡෑ, කැමැත්තේ; දෙෂනොවිනාපි, දෙෂයක් නැති ව(ද); මුහුර්මුහුෑ, කෙණෙහි කෙණෙහි; රෙෂමි, රෙෂය; අචිරක රෙත්, පහලකෙළේ.

49 ජමිපති, අක්‍රසාමි දෙදෙන; (අලප්දෙෂ විෂයෙපි,) අලප්දෙෂ විෂයෙහිද; ප්‍රණයකොප, ප්‍රණයකොපයෙන්; චක්‍රතාමි, චක්‍ර බවට; ජත්මතුෑ, පැමිණියේ; (ඵඝෙමෑසි,) අතිවෑසිමි, අධිකවූ වෑසිට; ආග තා, පැමිණියාවූ; සෙනහජාති, සෙනහජාතියාමේ; හෙවත් සෙනහ සමුහය; සුලභ, සුලභවූ; රෙෂ, රෙෂයෙන්; සවුණ, වුණසහිතව; ජායනො, වූ. (මෙසේහෝ ගනිති—සුලභරෙෂ සමභවා, සුලභවූ රෙෂ යාගේ සමභව ඇත්තියි.)

50 ප්‍රණයකොප චන්ති, සෙනහකොප නැමැති චන්තියෙන්; ලො කිතවුමි, රත්බවට; උපනිය, පමුණුවා; අනුෂ්‍ර, කඳුලෙතිලා; පාසිනෑ, පෙළුනලද්දුව; තත්කටාසුභ විශිෂා—තත්, ඇගේ; කටාසු, කටාසු නැමැති; විශිෂා, ශරයතෙමි; නිපාතිනා, හෙලනලද්දේ; සුසිරමි, අති සිරවූ, අසෑ, මහුගේ; බෙයෑතිමි, බෙයෑතිය; නිවකතී, කැපි.

51 කොපිතා, කුප්පනලද්දුව; චිර, බොහෝ කලක්; නිවෑනත,

* සුලභරෙෂ සමභවා—සිදු පාසිසි.

52 කෛතවෙන කලහේනු සුපායා
 වොර ඉතා දින ගාස විහුමම්
 (ආ) ක්ෂිපත්වසන මාතන සාධවසා
 සප්තලේහමව බණ්ඩිතො'බර.

53 මානමතපරි හාතා වාරිණො
 සඛතානි කලහං විතෙනතු
 අනායාන භයනො කිලො රසා
 නොතිහතා කුහවිත් පරසාරම්.

54 එකදුරි කදනා සකානතයා
 සාඪී මිබරුචි සොධ මඬරං
 ආරුගෙහපරි සංභානා තපං
 දුෂ්ට මඪී ගති මොලි සනානිහා.

වැලැක්කාවූ; සඛතානි, සමාගමඇත්තාවූ; සා, හෝනොමේ; සුපාමි, නිදන්තනු කර; එතා, පැමිණ; පරිබොධ ශබ්දකිනි, පිබිද යාමෙහි සැකඇත්ති; හසන, අතින්; රැඩ, විලකනලද; වල, වපලවූ; කුණඩ ලා, කුණ්ඩල ඇත්ති; ධාත, දරණලද; ශාස වාතනි, ශාසවෑතනි ඇතිව; ශතකෙසා, සෙමෙන්; (වු)වුම, වුමිබතයකලා.

52 කලහෙනු, කලහයෙහිලා; කෛතවෙන, කිතවැඩයෙන්; සුපායා, නිදන්තනුවසින්; වසනම්, වස්තූය; (ආ) ක්ෂිපත්, ගන්නාවූ (පහරණවූ); ආතනසාධවසා, (ගන්නාලද) හයඇත්තාවූ; සා, ඒ රාමතෙම; වොර ඉති, සොරයයි; උදිත, පහලකරණලද්දවූ; හාස විහුමම්, හාසවිහුම ඇතිව; අධරෙ, අධරයෙහි; ප්‍රහලේහම්, බුහුටුව; බණ්ඩිතා, දංශිතයි.

53 මානම්, මානයට; එතා, පැමිණ; සඛතානි, සමාගමයන්; පරිහාතා, හැර; වාරිණො, හැසිරෙන්නාවූ; තො, ඒදෙදෙන; අනායාන භයනොකිල, අතින් තැනකටහිසාවූ තෙහු ඇත්තානම්ව; කුහවිත්, සමහරතැනෙක්කි; පරසාරම්, ඔවුනොවුන්; උරසා, වසසින්; නිහතා, පැහැර; කලහම්, ඩබර; විතෙනතු, පැතිරවූ.

54 අරිකදනා, සතුරන් තසන්නාවූ; අභිශෙමොලි සන්නිහා, ඊශ්වරයා සදහවූ; සා, ඒ රාමතෙම; එකදු, එක් කලෙක්කි; කාතයා, කාතාවතා; සාඪීම්, එක්ව; පරිසංභාත, හකුළුවනලද්දවූ; ආතපම්, අවිවැසි; අමිබරම්, ආකාශය; දුෂ්ටම්, බලන්නට; ඉඩ, දිලිසෙන්නාවූ; රැචි, ශොභා ඇති; සොධම්, ප්‍රාසාදයට; ආරුගෙහ, නැංගේ.

55 වාසරසා විගමෙ සමරණේ-

මිඤ්ඤ භවිතස සුගතං කුතාලම්
සොධ පාඤ්ඤ මධ්ව සංස්ථානං වචො
ජානති (මිඤ්ඤ) මුඛා ව රාජවං.

56 සතානාගාහා කර සතානං කුචිත්

ප්‍රසන්නොපි රජිරෙණ ගතොත්
අසන්නසන්න මධ්විත්තා; සන්තො
පඤ්ඤා ව භවතං සමුත්සන්නා.

57 දිඛමුඛා අපසරනා වානපං

නානෙතපස මනුජ්ජන්මුත්තා;
භානුනා සමවබ්බා රජිරිත්තා;
කාමානානම්ව ලක්ඛණෙන නම.

58 අනාගතා නම(සා) ප්‍රසන්නා

සුභරිච්ච ජගත් සුගතො
භවති රජිරි මනුජ්ජන්මුත්තා;
ලක්ඛණෙන ජලධි මධ්ව වතිති.

55 වාසරසා, දිවසයාගේ; විගමෙ, යාමෙහි; සමරණේ, පව
නිත්; මඤ්ඤ, මඤ්ඤ; භවිතස, නවනලද; සුගතං, සුවදැන; කුතා
ලම්, කෙසෙත්තස ඇත්තා; සොධ පාඤ්ඤ, සොධ පාඤ්ඤ; මධ්ව
චත් සදාල; අධ්වසන්තමි, ඇසිරුකලා; ජානති, ජානති; රාජවං, රා
ජවං, රාජවං; (මිඤ්ඤ) මුඛා, මේ වචන; උචාච, කී.

56 කරසතානම්, රජම් සමුත්තා; සතානාගාහා, හඬවවා; කුචිත්,
කිසිතැනකට; ප්‍රසන්නොපි, නික්මුණද; ජගත්, මේ සිරුරෙහි; රා
ගතොත්, රත්පැත්තේ දෙසෙන් නොගොත් අනුරාග ඇත්තේ; අසන්න
මසන්නම්, අසන්න පවත්නා මසන්නා; අධ්විත්තා, ඇසිරුකෙළේ; සමුත්සන්නා,
සාහිලාභයෙන්; සන්තො, ඇසිරුකෙළේ; භවතං, ලොව; පඤ්ඤා(ව),
බලන්තාත්තැනි.

57 දිඛමුඛාත්, දිඛමුඛයෙන්; අපසරනම්, පහවන්නා; නාන, නාන,
නවනලද; තෙතපස, අපති ඇත්තා; ආනපම්, ආනපස; මුත්තා, එක
මෙහි; අනුජ්ජන්, අනුජ්ජන්; අනුජ්ජන්, අනුජ්ජන්; භානුනා, සුභරිච්ච
නා, සුභරිච්ච වසිත්; රජිරිත්තා, රජිරිත්තා; සමව බබ්බා, බබ්බා; කා
මානානම්ව, හදනා ලබන්නාත්තැනෙන්; ලක්ඛණෙන, දක්නා ලැබේ.

58 තම(සා), අනාගතය; අනාගතා, අනාගතයෙන්; ප්‍රසන්නා,
දෙන්නා; ජලධි මධ්ව වතිති, සාගර මධ්වයෙහි පවන්නා; රජිරි

59 ධ්වානතජාලමුපයාති සඵතා:
සාගරෙ නිනිත මණ්ඩලං රචිම්
චාරිති. පිහිත දණ්ඩ මායනං
භාසිත චක්‍රමිව දුල්ල මඬුජම්.

60 එකචක්‍රමිව රජතෙ නාභා:
සංතුනාසං රචි බිම්බ මසනගම්
උපතතා චිකලෙ නිශාකරෙ
ධාතූපසික පරිදිත්ථ මණ්ඩලම්.

61 සංභානාත්ම කිරණං (යථා) යථා
චාඛි මුච්ඡති මණ්ඩලං ක්‍රමාත්
සාගරමසි තථා තථා රචි-
ග්ගිරවාදිව ශෛතර්නිමජ්ජති.

ණ්ඩලෙ, සුය්‍යමණ්ඩලයෙහි; රුචි, ශෝභානාමෝ; භූයථිව, බොහෝ සේම; ලියතෙ, සැගවේ; (කවරක් හුමේත්?) සුගණයෙ, ප්‍රලයකාලයෙහි; (කප්කෙලවරු); තමා, තමා ගුණයට; (අනතරණී ප්‍රච්ඡිති, ජලය මධ්‍ය වර්තීනි,) සුභරි, ජ්‍යෙෂ්ඨයා කෙරෙහි; ජගතිව, ලෝවැසියාමෙන්; (රචිමණ්ඩලෙ රුචිර්ලියතෙ.)

59 සාගරෙ, සමුද්‍රයෙහි; නිනිත, පිහිටුවනලද; මණ්ඩලම්, මණ්ඩල ඇති; රචිම්, හිරුහු කුරු; සඵතා, භාත්පසිත්; ධ්වානතජලම්, අකුසාර සමූහයකෙහි; උපයාති, පැමිණේ; (කුමක්මෙන්?) වාරිති, ජලයෙන්; පිහිත, වසනලද; දණ්ඩම්, දඩු ඇති; මායනම්, මහත්වූ; දුල්ලම්, පිපියාවූ; මඬුජම්, පද්මයකට; භාසිත චක්‍රමිව, භාසිත සමූහයා මෙනි.

60 අචිකලෙ, සම්පූර්ණවූ; නිශාකරෙ, වන්දනා; උපතති(සති), නැගෙන කල්හි; අසනගම්, අසන පථිතයට ගියාවූ; රචි බිම්බම්, සුය්‍ය බිම්බයකෙහි; ධාතූ පසික, ගෞරික පසිකයෙන්; පරිදිත්ථ, මිඛිනාලද; මණ්ඩලම්, මණ්ඩලය ඇති; නාභාසංතුනාසං, ආකාශ නැමැති රථයාගේ; එක චක්‍රමිව, එක් සකස්මෙන්; රජතෙ, හොඳි.

61 සංභාත, හකුළුවනලද; ආත්මකිරණම්, සමස්තවූ රත්මි ඇති; මණ්ඩලම්, මණ්ඩලයකෙහි; (යථා) යථා, (යථ) යම්සේ; ක්‍රමාත්, ක්‍රමයෙන්; චාඛිම්, අභිවාඛිස; උච්ඡති, උසුලාද; තථා තථා, එසේ එසේ; රචි, සුය්‍යකෙහි; සාගරමසි, සාගර ජලයෙහි; ගෞරවාදිව, බරිත්මෙන්; (ගෞරවයෙන්මෙන්;) ශෛතෙ, ශෛතෙ, සෙම් සෙමෙන්; නිමජ්ජති, ගැලේ.

62 උන්මුඛා දිනකරසූ රශ්මය:
සාගරන්තරික මණ්ඩලශ්‍රිය:
භානාතිතොය මණ්ඩුය නිශ්චිතා
වාචවසූ ගිඛිත: ගිඛා ඉව.

63 සක්‍රියාච පරිරුඛ (මග්‍රතො
වාසරසූ විගමෙ) ඝනං තම:
භාති සිංචු ජල භිතන මෙකත:
ප්‍රාච්ඡිව සලිලං පයොනිධෙ:.

64 සක්‍රියා'රුණික පත්‍ර සවයං
(පලලලෙව)රිව නිරන්තරං වනම්
විකුතිව පරිණම සම්පදම්
පශ්‍ය තත්තමසි සපිතිකුමාත්.

65 අක්‍රියාර නිකරණ සඵත:
කෘෂ්ණ සපී මලිතෙන සපීතා
රුධ්‍ය මාන විශ්‍ය: සමන්තත:
සබ්බවන්ති පරිතො (දිශා ඉව.)

62 උන්මුඛා, උඤ්චමුඛවූ; සාගර, සාගරයෙන්; අක්කරිත, මුවා කරණලද්දවූ; මණ්ඩලශ්‍රිය, මණ්ඩලශ්‍රී ඇති; දිනකරසූ, සුයෂියා ගේ; රශ්මය, රශ්මිකු; තොයමි, ජලය; අභිකුය, ඉක්ම; නිශ්චිතා, ගි යාවූ; වාචවසූගිඛිත:, වචවාග්නිකුගේ; ගිඛා:ඉව, ජාලාවන්මෙන්; භාන්ති, හොබිත්.

63 (වාසරසූ, දිනසාගේ; විගමෙ, පහවයාමෙහි; අග්‍රත:, ඉදිරියෙ හි;) සක්‍රියාච, සක්‍රියව විසින්ද; පරිරුඛම්, වලකනලද්දවූ; ඝනම්, ඝනවූ; තම:, අක්‍රියාරයෙන්ම; ප්‍රාච්ඡි, ප්‍රාච්ඡිකාලයෙහි; එකත:, එක් දිශායෙකින්; සිංචු ජලභිතනම්—සිංචුජල, නදී ජලයෙන්; භිතනම්; හින්තවූ (සක්‍රවූ); පයොනිධෙ:, සාගරයාගේ; සලිලම්ව, ජලයමෙන්; භාති, හොබි.

64 සක්‍රියා, සක්‍රියව විසින්; අරුණිත, රත්කරණලද්දවූ; පත්‍ර සවයම්, පත්‍ර සමූහඇත්තාවූ; (පලලලෙව:,) පලලවයෙන්; නිරන්තර මිව, අතුරු නැත්තක්කුවැනිවූ; වනම්, වනයෙන්ම; තමසි, අක්‍රියාර ය; සපිති(සති), පැතිරෙන කල්හි; ක්‍රමාත්, ක්‍රමයෙන්; පරිණම සම් පදම්, පරිණම සම්පතක්; විකුතිව, විදිනක්කුවැනි යන; යත්, ය මෙක්ඇද්ද; තත්, ඒ; පශ්‍ය, බල.

65 කෘෂ්ණ සපී මලිතෙන—කෘෂ්ණ සපී, කෘෂ්ණ සපියක්කුසේ; මලිතෙන, කළුවූ; සඵත:, හැමතත්හි; සපීතා, පැතිරෙන්නාවූ; අක්‍ර

66 භානිමතත ගිව් කණ්ඨ කර්මුරං
ධ්වාතතජාල පරිරුඛ මඹරම්
අකීදීප කෘත තාප සමෂාත
ප්‍රෞඪ කර්ජල මලිමසං යථා.

67 පශ්‍ය දීපකරුචි පුළිච්ච මුදගතං
ජේතතිරෙත දසිතො රගනිෂ්ඨ;
ජ්‍යෙෂ්ඨකම්භ විජ්‍යා වහිමනො
දුරමග්න රචි රගමිතාසුරම්.

68 පශ්චිමෙනහසි භානති ලොහිතා-
සතාරකා රචි රථසංවෙහිනා;
ලොහ චක්‍රහත මෙරු මසතකා-
දුදගතා ඉව හුතාශ විජ්‍යාශ;

කාර නිකරෙණ, අකිකාර සමුහයා විසින්; සමකතා, භාත්පසින්;
රුධ්‍යමාන විෂයා—රුධ්‍යමාන, වලකනු ලබන්නාවූ; විෂයා, විෂය
ඇති; (දිශා,) දිග්හ; පරිතා, භාත්පසින්; සංකුවන්ති (ඉව), හැකි
ලෙන්වන්නාවූ වැන්නෝ.

66 මතතගිව් කණ්ඨ කර්මුරම්—මතතගිව්, (මතත) මසුරයන්ගේ;
කණ්ඨ, කැණ්ඨයේ; * කර්මුරම්, කළුව; ධ්වාතතජාල පරිරුඛම්—ධ්ව
තතජාල, අකිකාර සමුහයෙන්; පරිරුඛම්, වලකනු ලද්දාවූ; අමඛ
රම්, ආකාශයතෙම; අකීදීප කෘත තාප සමෂාත ප්‍රෞඪ කර්ජල මලි
මසංයථා—අකීදීප, සුයෑනැමැති ප්‍රදීපයෙන්; කෘත, කරුණු ලද්දාවූ;
තාප, තාපයෙන්; සමෂාත, රැස්කරණ ලද්දාවූ; ප්‍රෞඪ, මුහුකුලාවූ;
කර්ජල, දුල්ලෙන්; මලිමසංයථා, කළුවක් හුමෙන්; භාති, හොඳි.

67 පුළිච්ච, පලමුකොට; උදගතම්, නැංගාවූ; දීපකරුචි—දීපත, දිලි
සෙන්නාවූ; රුචි, ශෝභා ඇත්තාවූ; එතත්ථෙතති, මේථෙතතිතෙ
ම; අසිතොරගනිෂ්ඨ—අසිතොරග, කෘෂ්ණ සප්තස්තව බඳුව; නිෂ්ඨ,
ශෝභා ඇත්තාවූ; විජ්‍යා වහිමනා, ආකාශයාගේ; දුරමග්න රචි රගමි
තාසුරම්—දුර, දුරෙහි; මග්න, ගැලුණුවූ; රචි රගමි, සුයෑනි රගමින්;
තාසුරම්, බෙලින්නාවූ; එසංජ්‍යමිව, එසංජ්‍යමිවක් වන්නා; පශ්‍ය, බල.

68 පශ්චිමෙනහසි, පශ්චිම ආකාශයෙහි; ලොහිතා, රත්වූ; තාර
කා, තාරකාවෝ; වෙහිනා, වෙහිවූ; රචි රථසං, සුයෑනි රථයාගේ;
ලොහ චක්‍රහත මෙරු මසතකාත්—ලොහ චක්‍ර, ලොහ චක්‍රයෙන්;
හත, පහරණු ලද්දාවූ; මෙරු මසතකාත්, මෙරු පච්ඡන මස්තකයෙන්;
උදගතා, විසිරිගියාවූ; හුතාශ විජ්‍යාශ ඉව, ගිනිපුපුරුමෙන්; භානති,
හොඳින්.

- 69 මිලිකා රවි හයෙන නාරකා
රශ්මිධාම හත ලොකිකා ඉව
උත්මිෂනන් දිනකාකකරනයය
දිඛිමුඛෙක රවනාස සමනතාස.
- 70 පුළුවිවාරි නිබ් පෘෂ්ඨිතා ක්‍රමාද්
දැයියන් හිමරුචි කලානතරම්
එක පක්ෂ සුලභක්‍රමාමසෝ
වෘඪි මද්‍ය මුහුරෙව විතුති.
- 71 පශ්‍ය භෘත පටලාසිතප්‍රහං
පුළුවිතාස සපද් නිගීතං තමා
යත්කරෙණ ජ්‍යෙතා හිමාංශුනා
තුද්‍යමානම්ව යාති පශ්චිමම්.
- 72 කෘරවාරි නිබ්නා විවඪිකා
පලාව්‍ය මානවදෙසෝ නිශාකරා
උසනතප්‍රදයතාශ්‍යෙනාශ්‍යෙනා-
භාර ශුභ නිජ රශ්මි සවයා.

69 රවි හයෙනෙව, සුයෂ්ඨියාකෙරෙත්වු හයින්මෙන්; මිලිකා, පිය නලද්දවු; රශ්මිධාමහත ලොකිකා—රශ්මිධාම, රශ්මිධාමයෙන්; හත, පහරණලදින්; ලොකිකා, රත්වු; නාරකා, නාරකාවෝ; දින කාත් කරනයය—දිනකාත්, සුයෂ්ඨියාශේ; කරනයය, රශ්මි වෘපහ මයෙහි (රශ්මිවිනාශයෙහි) ලා; දිඛිමුඛෙක රවනාස—(දිඛිමුඛ, දිශාමු බයන්ව; එකරවනාස,) එක මණ්ඩනවුවාහු; සමනතාස, භාත්පසින්; උත්මිෂන්ති ඉව, විකාශයට යෙන්; (ඇස් දල්වත්.)

70 අසෝ හිම රුචි, මේ වතුතෙම; පුළුවාරිනිබ් පෘෂ්ඨිතා—පුළී වාරිනිබ්, පුළීසාගරයාශේ; පෘෂ්ඨිතා, පිටින්; කලානතරම්, කලාවි ශෙෂය; ක්‍රමාත්, ක්‍රමයෙන්; දැයියන්, දක්වන්නේ; එකපක්ෂ සුලභ ක්‍රමාමි—එක පක්ෂ, එක පක්ෂයෙහි; සුලභක්‍රමාමි, සුලභවු ක්‍රමැති; වෘඪිමි, අතිවෘඪි; අද්‍ය, දැන්; මුහුරෙව, කෙණෙහිම; විතුති, විදි.

71 භෘත පටලාසිතප්‍රහම්—භෘත පටල, භෘත පටලයේ; අසි ත, කඵවු; ප්‍රහම්, ගොහාඇත්තාවු; පුළීතා, පුළීදිගින්; සපදි, එක ශේෂි; නිගීතම්, නික්මුණවු; යත්තමා, යම් අනිකාරයෙක්; හිමාංශු නා, වතුයා විසින්; කරෙණ, රශ්මියෙන් දෙහෝ නොහොත් හසත යෙන්; ජ්‍යෙතා, ජ්‍යෙතයෙහි; තුද්‍යමානම්ව, යත්ත ලබන්නක්හු මෙන්; පශ්චිමම්, පැලදිගට; යාති, යේද; තත්තමා, ඒ අනිකාරය; පශ්‍ය, බල.

72 භාරශුභ නිජ රශ්මි සවයා—භාර, මුත්තරයේ; ශුභ, සුදුවු; නි

73 ස්වප්නමාණ සනාතමසොකකරං

දුරමුත්සරතිමණ්ඩලං දිශාමි
ශීතරශ්මි කිරණසා සච්චිකො
දුතු මනකර මිව ප්‍රසපීතා.

74 ස්වයමාණ වසුරිකුරුද්ගමෙ

වච්චිකො කිරණා සමන්තතා
අකී තපා ගගනානු ඛණ්ඩිතා
තෙජසෙව පරිකො විලියතො.

75 බබරග මුද්දිකො නිශාකරා

සන්තාප්තදිශ මසො බලිචිතා
ශොකදින ඉව පාණ්ඩුරෙවිතා
කාශීයමෙති වසුතා මුහුර්මුහුතා.

ජ රශ්මි සක්ඛයා, සිකිකියවූ රශ්මි සමූහ ඇත්තාවූ; අසො නිශාකරා, මේ වක්‍රතෙම; විවච්චිතා, වචනාවූ; ස්වරාජි නිසිතා, ස්වර සාගරයා විසින්; පලාප්තමානවත්, උපුල්වතලද්දක්පුමෙන්; උදයතා, උදය පව්ව මසාකයෙන්; ශතෙතා, ශතෙතා; සෙමෙන් සෙමෙන්; උසතකි, නැගේ.

73 ස්වප්නමාණ සනාතමසොකකරම—ස්වප්නමාණ, දුරකරණල බන්තාවූ; සන, සනවූ; තාමසොකකරම, අකාකාර සමූහ ඇත්තාවූ; දිශාමණ්ඩලම, දිශාමණ්ඩලයතෙම; සමිතා, හැමතැනින්; ප්‍රසපීතා, පැතිරෙන්නාවූ; ශීතරශ්මි කිරණසා, වක්‍ර කිරණයට; අනාරම, අවකාශය; දුතමිව, දෙන්නටමෙන්; දුරමි, දුරට; උත්සරති, පහවේ.

74 උද්ගමෙ, නැගීමෙහිලා; ස්වයමාණවසු—ස්වයමාණ, ස්වයංවක්‍ර ලබන්නාවූ; වසු, ශරීරඇත්තාවූ; ඉන්ද්‍ර, වක්‍රතෙම; සමන්තතා, භාව් පසින්; වච්චිකා කිරණ—වච්චිකා, වච්චිකාවූ; කිරණ, රශ්මිඇත්තේ; අකීතපා ගගනානු ඛණ්ඩිතා—අකී, සුශ්‍රීයා විසින්; තපා, තව තලද්ද; ගගනානුඛණ්ඩිතා, ආකාශය අනුව යන්නාවූ; ඛණ්ඩිතා, තෙජසා; පරිකා, භාව්පසින්; විලියතමිව, විරෙන්නක්පු වැනි.

75 බබරගමි—බබ, බඳනාලද; රගමි, රත්පෑ ඇතිව; උදිතා, නැගෙයි; අසොනිශාකරා, මේ වක්‍රතෙම; බලිචිතා, ක්‍රියාකරු; දිශමි, දිශා; සන්තාප්ත, හරණය; පාණ්ඩුරෙවිතා—පාණ්ඩු, පාණ්ඩුවූ; රෙවිතා, ශොභා ඇත්තාවූ; වසුතා, ශරීරයෙන් උපලක්ෂිතවූයේ; ශොකදින ඉව, ශොකයෙන් බැහැවූවක්පුමෙන්; මුහුර්මුහුතා, කෙණෙහි කෙණෙහි; කාශීමි, කාශයට; එති, පැමිණේ.

76 (පශ්‍ය) පිත මලි බාන්දුමෙවකං
ධ්වානා මස්‍ය සකලං නිමන්ති:
සච්ඡ්‍රිතතයා ශශාකානි-
ච්ඡ්‍රිතතා වහි රිවා(හි) ලක්‍ෂ්‍යතෙ.

77 විප්‍රසන්න වනිතා මුඛාමුප්
ප්‍රොඩාතද්‍යුතිවයෙන චන්ද්‍රමා:
භූත මෙම පුනරත්ම මණ්ඩලං
පූරයන්‍ය සිත පශ්‍ය කර්ශිතමි.

78 අභිකාර නිකරං කරෙරිමං
භිඤ්ජන: ශශධරස්‍ය මණ්ඩලෙ
ධූලිපූජ ඉව භාති තාමස:
කෂ්‍යාතවෙග පතිත: ශශාකානි:

79 ගුල්මලීන මලි කර්මුරං තම:
ක්‍රිශ්ණකාම ඉව සච්ඡ්‍රිත: කර:
සච්ඡ්‍රිතවිවිධ පාල රක්‍ෂකෙ:
ප්‍රරයතප්‍රදය ශෙඛර: කර්ශිත:

76 අලිඛාන්ද මෙවකම්—අලිඛාන්ද, භාග්‍ය සමුහයක්සේ; මෙවකම්, කළු; සකලං ධ්වානනම්, සියලු අභිකාරයන්හම; පිතම්, බොහෝදේ; අසාහිමන්ති, මේ වක්‍රයාගේ; සච්ඡ්‍රිතතයා—සච්ඡ්‍රිත, නිමැලි; විප්‍රසන්නයා, ගරීර ඇතිවූ; ශශාකානි ච්ඡ්‍රිතතා, ශශ කලකක වක්‍රයෙන්; වහි, පිටතින්; ලක්‍ෂ්‍යත ඉව, දක්නාලබන්නක්නු වැනි.

77 එමවක්‍රමා, මේවක්‍රමයෙන්; විප්‍රසන්න වනිතා මුඛාමුප් ප්‍රොඩාතද්‍යුතිවයෙන—විප්‍රසන්න වනිතා, විරහ සහිතයේ; මුඛාමුප්, මුඛපද්මයෙන්; ප්‍රොඩාත ගත්තාලද්ද; ද්‍යුතිවයෙන, ශාසන සමුහයෙන්; අසිත පශ්‍ය, කාන්ත පශ්‍යයෙන්; කර්ශිතමි, කාශකරණලද්ද; ආත්ම මණ්ඩලම්, සකිසිල මණ්ඩලය; පුන: නැවත; පූරයති නුතමි, පූරසි සිතමි.

78 ඉමම් අභිකාර නිකරම්, මේ අභිකාර සමුහය; කරෙරි, රක්‍ෂිතයෙන් දෝහෝ නොහොත් හස්තයෙන්; භිඤ්ජන, බිඳුනාව; ශශධරස්‍ය, වක්‍රයාගේ; මණ්ඩලෙ, මණ්ඩලයෙහි; කෂ්‍යාතවෙග පතිත:—කෂ්‍යාතවෙග, කෂ්‍යාතවෙගයෙන්; පතිත, හුණුවාව; තාමස, තමස්ස ප්‍රතිබලය; ධූලි පූජ ඉව, ධූලිපූජයක්මෙන්; ශශාකානි, ශශ කලකයන්හම; භාති, හෙබි.

79 උදයශෙඛර:—උදය, උදයපච්ඡිතය; ශෙඛර, කඩාපලත් මල්කඩක්; සච්ඡ්‍රිත, වක්‍රයෙන්; ගුල්මලීනම්—ගුල්ම, ලැහැබිහි;

80 ව්‍යුරුණි නිහතොපි නාමසා:
සුභකොකිල කුලෙන සචයා:
උල්ලසත්තුමුද ගතී සමනානොතා:
සාවශෙෂ ඉව භාති ඡටි පඤ්ඤා:

81 සාමිසිකා ඉව හුරුගස්සල
සමනානොතා නිවශෙෂ මිත්‍රතා
භාති මුක්තා ඉව රණි සචයා:
පත්‍රජාල ගත රණි විවිද්‍යා:

82 උල්ලසත්තු කුමුදෙසු ඡටිපදා:
සමපතනාති පරිතා හිමාංශුතා
හිද්ධාන තමසො භාග්‍යාලා-
විවිද්‍යාඉව තමසු බිඳව:

ලීනම්, සැහවුනාවු; අලිකර්ථරම්—අලි, භාග්‍යයන්සේ; කර්ථරම්, කර්ථාවු; තමා, අනිකාරය; කුමුදකාමඉව, අදහාකැමැත්තක්තමෙන්; විටපජල රණිකොතා, විටප සමුහ විවරයෙන්; කර්ත, රණිත් දෙසු හෝ නොහොත් සස්තයන්; සමනා, හැමතැනින්; ප්‍රෙරසති, මෙ හෙයා.

80 ව්‍යුරුණි නිහතොපි—ව්‍යුරුණි, සඳරුසින්; නිහතොපි, නස නලද්දවුද; නාමසා, තමස් ප්‍රතිබවුද; සඤ්චයා, සමුහයතෙම; සුභකොකිලකුලෙන—සුභක, නිදන්තාවු; කොකිලකුලෙන, කොකිල සමුහයා විසින්ද; උල්ලසත් කුමුදගතී සමනානොතා—උල්ලසත්, තෙවුනාවු; කුමුදගතී, කුමුදගතියෙන්; සමනානොතා, රුස්කරණ ලද්දවු; ඡටිපඤ්ඤා, භාග්‍යයන් විසින්ද; සාවශෙෂ ඉව, අවශෙෂ සහිතයක්තමෙන්; භාති, හෙයා.

81 පත්‍රජාල ගත රණි විවිද්‍යා—පත්‍රජාල ගත, පත්‍ර සමුහ(ගත) යාහේ; රණි, විවරයෙන්; විවිද්‍යා, සුභතාවු; රණි සඤ්චයා, රණි සමුහය තෙම; ඉක්කා, වක්‍රයා විසින්; හුරුගස්සල, වාක්‍ය යටෙහි; සාමිසිකා ඉව, අඛන් (වදන්) ඉස්තලද්දක්තමෙන්ද; සමනානොතා, හෙයා; නිරවශෙෂමි, නිරහරකොට; මුක්තා ඉව, බහාලනලද්දක් තමෙන්ද; භාති, හෙයා.

82 උල්ලසත්තු, විකාශයට යන්නාවු; කුමුදෙසු, කුමුදයෙහි; පරිතා, භාග්‍යයන්; ඡටිපදා, භාග්‍යයන්; සමපතනාති, හෙයා; (කුමුත් මෙන්?) හිමාංශුතා, වක්‍රයාවිසින්; හිද්ධානතමසා—හිද්ධාන, බිඳිනා ලබන්නාවු; තමසා, අනිකාරඇති; භාග්‍යාලා, භාග්‍යාලයෙන්; විවිද්‍යා, හිලිසුනාවු; තමසු බිඳව: ඉව, තමසු බිඳුන්මෙනි.

83 තාරකා රජත භඛනභාසුර
ලාජකා ඉව (වි)භානති තානිකා:
දිග්වඩ්ඛි රුදයා දුදෙමානො
වතිමනිත්‍රහපනො: සමන්තනා:

84 මිත්‍රනාශ පරි රෙදිකාශ්විරං
මුජීඡිකා ඉව (වි)භානති දිර්ඝිකා:
සුප්‍ත පද්ම විනිමිලිතෙකෂණ
වෘඛශාන්ත කලහංසකූඡිතා:

85 (ශාරදී)ඤ්ඤකර පුජ සනානිහං
රජහංස මසමිකෂණ කාතර
රොති හංස වනිතා සගදගදං
සෙසකතෙශගි මරීචි ලෙපනො.

83 රජත භඛන භාසුරා:—රජතභඛන, රීදිකඛසේ; භාසුරා, බව
ලත්තාඩු; තාරකා, තාරකාවෝ; උදයාත්, උදය පව්‍යමයත්; උදෙ
මානා, මතු නැගෙන්නාඩු; ග්‍රහපනො, වක්‍රශාගේ; වතීමනි, මාගීයෙ
හි; සමන්තනා, හාත්පසින්; දිග්වඩ්ඛි, දිගඛනනාවත්විසින්; තානිකා,
පතුරුවනලද්දාඩු; ලාජකා: ඉව, විලදමෙන්; (වි)භානති, හොබිත්.

84 මිත්‍රනාශ පරිරෙදිනා:—මිත්‍ර, සුයෂියාගේ දොහෝ නොහොත්
වල්ලභයාගේ; නාශ, විනාශයෙන්; පරිරෙදිනා, හඬනලද්දාඩු; දිර්ඝි
කා, දිර්ඝිකාවෝ; විරමිමුර්ජිතාඉව, බොහෝ කලක් මුර්ජාඩු සත්‍රින්
මෙන්; (වි)භානති, හොබිත්; (කෙසේවුදිර්ඝිකාවෝද? කෙසේවුමුර්ජි
තාවෝද?) සුප්‍ත පද්ම විනි මිලිතෙකෂණ:—සුප්‍ත, නිදන්තාඩු; පද්ම,
පද්ම නැමැති; විනිමිලිත, පියනලද්දාඩු; ඊක්‍ෂණ:, ඇස්ඇති; (නො
හොත්) පද්ම, පද්මයට බදු; විනිමිලිත, පියනලද්දාඩු; ඊක්‍ෂණ:,
ඇස්ඇත්තාඩු; වෘඛශාන්ත කලහංස කූඡිතා:—වෘඛ, වැඩියාඩු; ශාන්ත,
සන්තූන්තාඩු; කලහංස, කලහංසයන්ගේ; කූඡිතා, (නාද) ඇත්තාඩු
(නොහොත්) වෘඛ, වැඩියාඩු; ශාන්ත, සන්තූන්තාඩු; කලහංස, කල
හංසයන්ට බදු; කූඡිතා, නාදඇත්තාඩු; (මිත්‍රනාශ පරිරෙදිනා:
දිර්ඝිකා: විරමිමුර්ජිතා: ඉව (වි)භානති.)

85 ශශි මරිචිලෙපනො—ශශිමරිචි, වක්‍ර මරිචිමි; ලෙපනො, ලෙප
නමොටඇති; සෙසකතො, වැලිතෙලෙහි; (ශාරදී)ඤ්ඤකරපුජස්ජ සන්
නිහමි—(ශාරද: ශරත්කාලයෙහිවු;) * ඉඤ්ඤකරපුජ, වඤ්ඤමිපුජස්ජ
යක්හා; සන්නිහමි, සද්ශවු; රජහංසමි, රජහංසයා; අසමික්‍ෂා, නො
දක; කාතර, බැහැවු; හංසවනිතා, හංසවනිතානොමෝ; සගදගදමි,
ගද්ගද නාද සහිතකොට; රොති, හබා.

* “ශරිච්චක්‍ර ප්‍රතිකාශං පුලිනාකර ශාසිනමි”—මාචල්කපික.

කිත්ථ රක්ඛි විරහෙ සරෙජ්ඣ
ලොකමිත්ත කිරණව ගුණස්සිතම්
නාහිවික්ඛිතු මිවස්සපාගමෙ
මිලසත්ත සිත වාරි පෙස්සණම්.

87 ජාමිහමාණ චල පත්‍ර සංභතො-
රතතරංකුමුදු ඡණ්ඩ සම්පදා;
සංවිධානුමිව සද්ධ සන්තති;
සඛිකුචිත්තනාතිදුර ඵ්ඛිතිති.

88 භාති බිඝ්‍ර දසිතොත්පලප්‍රභං
ලක්ඛණං මාගමයං හිමද්‍රුති;
ශතමලා වදනා බිඝ්‍ර කාන්තිති-
විඛ මධ්‍ය ඉව රූපස දර්ශණං.

89 යොවනොපහිත පාණ්ඩු කාන්තිතා
කුන්ත්‍රබෙන විජ්ඣො නිශාකරා;
ලජ්ජයෙව ඝන මෙඝ සන්තතො
රුඛ රක්ඛි නිවහො(ති)ලියතො.

86 කිත්ථ රක්ඛි විරහෙ—කිත්ථ රක්ඛි, සුයසියායෝ; විරහෙ, වි
යොවෙහි; සරෙජ්ඣ, පද්මිනීතොම; ස්වසාගමේ, රාත්‍රියගේ ආගමන
යෙහි; ඉත්ත කිරණව ගුණස්සිතම්—ඉත්ත කිරණ, වත්ත රක්ඛිගෙන්; අව
ගුණස්සිතම්, වසනලද්දවූ; ලොකම්, ලොව; නාහි වික්ඛිතම්, තොබ
ලන්නටමෙන්; අසිත වාරිපෙස්සණම්—අසිතවාරිජ, නිලොත්පල
නැමැති; රස්සණම්, ඇස; මිලසති, පියා.

87 අනති දුරවතිතිති, තොදුරෙහි පවත්නාවූ; පද්ම සත්තති,
පද්ම සත්තතිතොමෝ; ජාමිහමාණ චල පත්‍ර සංභතො—ජාමිහමා
ණ, පැලබෙන්නාවූ; චල, වචලවූ; පත්‍රසංභතො, පත්‍ර සමූහඇත්තා
වූ; කුමුදු ඡණ්ඩ සම්පදා, කුමුදුවන සම්පත්තිසව; අනතරම්, අවකාශ
ය; සංවිධානුමිව, කරන්නටමෙන්; සඛිකුචති, හැකිලේ.

88 අසිතොත්පලප්‍රභම්, නිලොත්පලයකට බදු ගොසා ඇත්තාවූ;
මාගමයං ලක්ඛණම්, මාගවින්නය; බිඝ්‍රත්, උසුලන්නාවූ; හිමද්‍රුති,
වත්තෙම; භාති, හොබ; (කුමක්මෙන්?) ශතමලා වදනබිඝ්‍රකාන්ති
හි—ශතමලා, ශතමලාවකගේ; වදනබිඝ්‍රකාන්තිහි, මුඛබිඝ්‍ර ගො
සායෙන්; විඛමධ්‍ය—විඛ, ඔවිදිනාලද්දවූ, මධ්‍ය, මධ්‍යඇති; රූපස
දර්ශණං, රිදිකැටපතක්මෙනි.

89 නිශාකරා, වත්තෙම; යොවනොපහිත පාණ්ඩුකාන්තිතා—
යොවන, යොවනයෙන්; උපහිත, පිහිටුවනලද්දවූ; පාණ්ඩු, පඬු

90 අඛිතින: ශශමයෙන ලක්ෂ්මණ
කෘෂ්ණමෙෂ ශකලං භිශාකර:
මධ්‍ය ලග්නමිව චන්ද්‍ර මුවහත්
භිෂ්පතතෘෂිත වාරිඳො දගත්.

91 උඩාතද්‍යුති රිවෙෂ මධ්‍යකො
කාචිකෘෂ්ණ මාග ලක්ෂණ: ශශී
කුතුගොර දශනාවලී මිමාං
වේධසා රවසිතුං තවප්‍රියෙ.

92 තිත්මුඛාවජිත මණ්ඩලශ්‍රිය-
සත් කලක මමාතද්‍යුතෙරයම්
වික්ෂ්‍ය ශ්‍රීතකර කාන්ත තොරණ:
ශොක බාෂ්පමිව වාරි මුවති.

වත්වූ; කාන්තිනා, ශොභාආත්තාවූ; තිත්මුඛෙන, තිගේ මුඛයෙන්;
විජිත:, පරදවතලද්දේ; ලජ්ජයෙව, ලජ්ජයෙන්මෙන්; ෂතමෙෂ
සත්තතො—සත, සතවූ; මෙෂ සත්තතො, එලා සමුහයෙහි; රුඛ
රශ්මි නිවහ:—රුඛ, වලකනලද්දවූ; රශ්මිනිවහ:, රශ්මි සමුහ
ආත්තේ; (නි)ලියතෙ, සැඟවේ.

90 ශශමයෙන, ශශමයවූ; ලක්ෂ්මණ, විශ්වයෙන්; අඛිතින:,
විජිතවූ; භිශාකර:, චන්ද්‍රතෙම; මධ්‍යලග්නමි—මධ්‍ය, මධ්‍යයෙහි;
ලග්නමි, සත්තවූ; කෘෂ්ණමෙෂ ශකලමි, කළුවලාකඩක්; උවහත්ති
ව, උසුලන්නක්කුමෙන්; අසිතවාරිඳොදගත්, කෘෂ්ණවේෂොදර
යෙන්; මඤ්ච, මඳව; භිෂ්පතති, නික්මේ.

91 කෘෂ්ණ මාගලක්ෂණ:—කෘෂ්ණ, කළුවූ; මාගලක්ෂණ:, මාග
විජිතආත්තාවූ; ඵෂශ්ශසි, මේ චන්ද්‍රතෙම; ප්‍රියෙ, ප්‍රියාව; තව, තිගේ;
ඉමාමි, මේ; කුතුගොර දශනාවලීම්—කුතු, කොඳු කැකුලුයේ;
ගොර, සුදුවූ; දශනාවලීම්, දක්ෂ පඬිතතිය; රවසිතුම්, කරන්නව;
වේධසා, බ්‍රහ්මයා විසින්; මධ්‍යත:, මධ්‍යයෙන්; උඩාතද්‍යුතිරිව—උ
ඩාත, උසුටනාලද; ද්‍යුතිරිව. ශොභාආත්තක්කුමෙන්; භාති, භාවි.

92 අයම් ශ්‍රීතකර කාන්ත තොරණ:, මේ චන්ද්‍රකාන්තමණිකොරණ
යතෙම; තිත්මුඛාවජිත මණ්ඩලශ්‍රිය:—තිත්මුඛ, තිගේ මුඛයෙන්;
අවජිත, පරදවතලද; මණ්ඩලශ්‍රිය:, මණ්ඩලශ්‍රීආති; අමාතද්‍යුතො, ච
න්ද්‍රයාගේ; තත්කලකමි, ඒ කලකය; වික්ෂ්‍ය, බලා; ශොක බාෂ්ප
මිව, ශොකබාෂ්පයෙන්; වාරි, ජලය; මුවති, මුද.

93 ඉති සපදි වදන් වදනා වයඃ;
ශයන ශිලානල මිත්‍රපාද ධෝතමි
අලසතර ගතිජිරොත්‍ර කනා-
මහ්නමයන්මද මජිර: ප්‍රපෙදො.

94 අථ සුරත මබෙ සුඛං සමාප්තෙ
මදන හ්‍රතාශන දන්ධමාන හවෙත
වෂක මධුනි සන්තිවිඤ ඛිං
මුඛ මනසද්දසිතාසඛ: සංසාමමි.

95 ප්‍රිය මුඛ පරි භුක්තා ධාම වාඤ්ජා
කරකමලං නායනිකා ගෙම ශුක්කනිමි
දුභිතු රවති හතීතුරුනාමසුඛං
මණිවෂකං පරිමණකලං විහාය.

93 ඉති, මෙසේ; වදන්, කියන්නාවූ; වදනාවයඃ, වල්ලු භාෂිත් අතුරෙහි උත්තමතෙම; අලසතර ගති:—අලසතර, අනාභියෙන් අලසවූ; ගති, ගමන්ඇත්තේ; මදමජිර:, මෙදෙන් ලැසිගත්තේ; නරොත්‍ර කනාමි, රජකනාව; අනුගමයන්, අනුව ගෙනයන්නේ; ඉත්‍රපාද ධෝතමි—ඉත්‍රපාද, සදරුසින්; ධෝතමි, සෝදනලද්දවූ; ශයනශිලානලමි, යහන් ගල්තලට; සපදි, එකෙණෙහි; ප්‍රපෙදො පැමිණියේ.

94 මදන හ්‍රතාශනදන්ධමානහවෙත—මදනහ්‍රතාශන, කාමාන්ති යෙන්; දන්ධ, දවනලද්දවූ; මානහවෙත, මාන නැමැති යාග්‍රව්‍ය ඇත්තාවූ; සුරතමබෙ, සුරත නැමැති යාගය; සුඛමි, සුවසේ; සමාපත (සති), නිව්වනලද කල්හි; අථ, අනන්තරයෙන්; දසිතාසඛ:, දසිතාවම සබදකොට ඇති; ස:, ඒ රුමතෙම; වෂකමධුනි, වෂක මධුයෙහි; (මුඛමි මධුයෙහි); සන්තිවිඤ ඛිං—සන්තිවිඤ, පිහිටියාවූ; ඛිමබමි, ප්‍රතිඛිම ඇති; සොමමි, සොමනම යාගානන පානය දෝහෝ නොහොත් ව්‍යසා; මුඛමි, මුඛයට; අනසන්, පැමිණි.

95 ප්‍රියමුඛ පරිභුක්ත ධාමවාඤ්ජා—ප්‍රිය, වල්ලභයාගේ; මුඛ, මුඛයෙන්; පරිභුක්ත, අනුභවකරණලද්දවූ; ධාම, ස්ථානයෙහි; වාඤ්ජා, රිසිනොමෝ; උත්මසුඛමි, නැංගාවූ රසමි ඇත්තාවූ; පරිමණකලමි, වටවූ; මණිවෂකමි, මිණිමඩම; විහාය, හැර; අවති හතී: දුභිතු, රජපුත්‍රියගේ; කරකමලමි, හඟ පද්මයට; ගෙම ශුක්කනිමි, ගෙමශුක්කය; (රත්බෙල්ල); නයනිකා, පැමිණවූ.

- 96 නියතමිහ පනනානි දනසාධාරණ
මද මදනොබතයෝර්තිව භික්ෂා
අධර කිශලයෙ විජාය යුනො-
මිදුපිබතොනිසානානාපාප ගතා.
- 97 මුහුරපි මධුපො විවෘත තෘෂණා
නවිරමනික පිබන්සුගන්ති හාදුම්
සුවති මුඛ මසංයයං යතොයත්
සරසිරුහං පරමාපිතසනදෙතත්.
- 98 අවකමන මධුප්‍රියා මුඛෙන
සනිතිපසුතා ප්‍රණයා දසො විනිශ්චිතම්
අධරමතවතොවුණසස දහාත්
සජ්ච රචිතහු කුටිමිදුසුවෙණ.
- 99 රතිකලහ කවග්‍රහෙණ මාලං
විලුලිත කෙශ සමර්පිතං දධානො
ඉති සපදි නිශා මනියතුසේනා
ප්‍රවිධුත කොසුම භකති සුත්‍රගෙෂමි.

96 මද මදනොබතයෝ—මද, මෙදෙන්නා; මදන, අනබතයා වී සිත්; උබතයෝ, උබතුව; මධු, මධුව; පිබතො, බොන්නාවූ; යුනො, ලදරුවන් දෙදෙනාගේ; දනසාධාරණ, දනසාධාරණව; ඉහ, මෙහි; නි යතම්, එකාකගෙන්; පනන්ති, හෙතිසි; භික්ෂාව, භික්ෂුවෙන්; අධරකිශලයෙ, අධර පල්ලවයන් දෙදෙනා; විජාය, භාර; ගතා, රත්පැහැයතෙම; නසානානි, නෙත්‍රයන් කර; අපාප, * පැමිණියේ.

97 යතා, † යමිහෙයකින්; සමධුපා, ඒ මධුබොන්නේ දෙදෙනා නොහොත් හාබතතෙම; විවෘත තෘෂණ—විවෘත, වැඩියාවූ; තෘෂණ, තෘෂණ ඇත්තේ; සුගන්ති, සුවදවූ; හාදුම්, සන්කලවූ; යත්, යමක්; පිබන්, බොන්නේ; මුහුරපි, ඇසිල්ලකුද; නවිරමනික, නොවැලකී ද; තත්, එහෙයින්; එතත් සුවති මුඛම, මේ අබනනා මුඛයතෙම; අසංයයම්, සැකනැතිවූ; පරමාපිත, පරමාපිතෙන්; සරසිරුහම්, පද්මයෙකි.

98 අධරම්, අධරයව; ඉතවතා, පැමිණියාවූ; වුණසස, වුණයාගේ; මධුසුවෙණ, මධුවැහීමෙන්වූ; දහාත්, දහයෙන්; සජ්ච රචිතහු කු වි—සජ්ච, ව්‍යාකෘතයාව; රචිත, කරණලද; හුකුටි, බැම හැකිලීම් ඇත්තාවූ; අසො, සනිතිපසුතා, මේ රත්පුත්‍රතෙම; ප්‍රියාමුඛෙන, ප්‍රියා වලේ මුඛයෙන්; ප්‍රණයාත්, සෙනහයෙන්; විනිශ්චිතම්, දනවූ; මධු, මධුව; අවකමන, කැමැතිවී.

99 රතිකලහ කවග්‍රහෙණ—රතිකලහ, රතිකලහයෙහි; කවග්‍ර හෙණ, කෙශග්‍රහණයෙන්; විලුලිතකෙශ සමර්පිතම්—විලුලිත, කම්පාකරණලද්දවූ; කෙශ, කෙශයෙහි; සමර්පිතම්, පිහිටියාවූ; ප්‍රවි ධුත කොසුමභකති සුත්‍රගෙෂමි—ප්‍රවිධුත, කම්පාකරණලද්දවූ; කො

* උවාස—සත්ත.

† යසොත්—සත්ත.

100 අළු හෘදයබහම ධවනිත වංශ කෘතානුගමෙ-
රනුගත චලලකි මෘදුතර කිණිකෙතෙල්ලනා;
(න)මුළුසිහිනන ෂඩ්ප් විෂයිකෘත මහු රබෙව;
ශයිත මබොධයන් විවිධ මබහල ගිනි පබෙදෙ.

101 හෘදය නිපිඩ නොබෘත පයොධර කුචිකුමයා
රනිෂුදධානායා දශන බණ්ඩිත මොනි මණිමි
විරකෘත ජාගරුණිත මන්තර ලොචනායා
ශයනමමුවෘත ප්‍රිය මහු ප්‍රමදෙතනමයා.

(ඉති කුමාරදූශසා කෘතො ජානකිහරණෙ මහාකාවෙස
සමෙහාග වණ්ණනො නාම)
අ ණ ම සස ගිහි.

සුම හකති, කුසුම විනාස ඇති; සුත්‍රශෙෂම්, සුත්‍රම අවශෙෂකොට
ඇත්තා; මාලාමි, මල්දම; දධානො, උසුලන්නා; තො, ඒ දෙදෙ
න; ඉති, මෙසේ; සපදි, එකෙකෙහි; නිශාමි, ගත්‍රය; අභිසතු,
ඉක්මවු.

100 අළු, ඉක්මන්තෙහි; හෘදයබහමධවනිත වංශ කෘතානුග
මෙමි—හෘදයබහම, සිත්කලවු; ධවනිත, නාදඇත්තා; වංශ, වෙණු
යෙන්; කෘත, කරණලද්දවු; අනුගමෙමි, අනුගම ඇත්තා; අනුගත
චල්ලකි මෘදුතරකිණිකෙතෙ—අනුගත, අනුවන්නා; චල්ලකි, වි
ණුවන්ගේ; මෘදුතර, අතෘපියෙන් මෘදු; කිණිකෙතො, නාදඇත්තා
වු; හිනනෂඩ්ප්විෂයිකෘත මන්තරබෙව—හිනන, බිඳිනාලද්දවු; ෂඩ්ප්,
(ෂඩ්ප්)කරයෙන්; විෂයිකෘත, විෂයකරණලද්දවු; මන්තරබෙව,
ගම්හිත නාදඇත්තා; විවිධ මබහල ගිනි පබෙදෙ—විවිධ, අනෙකප්‍ර
කාරවු; මබහලගිනිපබෙදෙ, මබහලගිනිකාපදයෙන්; ලලනා, ලල
නාවුවෝ; ශයිතමි, ශොක්තා; (නමි), ඔහු; උෂයි, ප්‍රභාතයෙහි; අ
බොධයන්, පෙබවු.

101 රකිෂු, රකියෙහි; හෘදයනිපිඩනොබෘත පයොධර කුචිකුම
යා—හෘදයනිපිඩන, හෘදය පෙළීමෙන්; උඩාත, උසුවන්නාලද;
පයොධර, පයොධරයෙහි; කුචිකුමයා, කොකුමි, ඇත්තා; දශන
බණ්ඩිතමි—දශන, දත්තයෙන්; බණ්ඩිතමි, කඩකරණලද්දවු; ම
නිමණිමි, මනිමණි; දධානා, උසුලන්නා; විරකෘත ජාගර
රුණිත මන්තරලොචනා—විර, බොහෝ කලක්; කෘත, කරණලද්
දවු; ජාගර, නිදිවර්ජිතකිරීමෙන්; අරුණිත, රත්වු; මන්තර, ලැයි
ගත්තා; ලොචනා, තෙත්තා; ප්‍රියමදෙතනමයා, ප්‍රියමදෙතනමාව
විසින්; ප්‍රියමහු, චල්ලහසානට අනුව; ශයනමි, ශයනයෙන්; අමු
වෘත, හරණලදි.

(ඉති, මෙසේ; කුමාරදූශසා, කුමාරදූශසාගේ; කෘතො, කෘතිවු;
ජානකිහරණෙ, ජානකිහරණනමිවු; මහාකාවෙස, මහාකාවෙසෙහි;
සමෙහාග වණ්ණනොනාම, සමෙහාග වණ්ණන නමිවු)

අභමසසගිහි, (අවන සගයි.)

හ ව ම: ස ම:

- 1 ඉතිප්‍රවෘත්තසා සුතසා කෙළුවිද්
ගතෙළු මාසෙළු සුබෙන හුපති:
සුඤ්චිතසෙව වනිතා පරිත්‍රහෙ-
සත්‍යං සුභානාමිකරත්සමසසා.
- 2 කලත්‍රහාරණව යොක සම්පද
පදවයං මජ්ඣර වික්‍රමා පිතු:
තතාන පතත්ථිති රුපෙනා බිඳුනි
දුශො: ප්‍රයාණාහි මුඛි හුවස් සුභා.
- 3 ගුරුසානොසො ගුණ පසන්ති වනිතිනි
මනිං සමා ලමබ්‍ය ගුණො: පුරසකානාමි
අපතා(කා)ං සාධු ජගො ගුරුයසිං
ගිරං සනිතා මුඛිතව්‍යාසයාමි.

1 ඉති, මෙසේ; සුබෙන, සුවයෙන්; ප්‍රවෘත්තසා; පැවැත්තාවූ; සුතසා, පුත්‍රයෙකු; කෙළුවිත් මාසෙළු ගතෙළු (සත්සු), කීප මසක් ගිය කල්හි; සහුපති, ඒ දහරටතෙම; ඉතරත් සුභානාමිත්‍රයම්, අනිත් පුත්‍රයන් තුන්දෙනා; වනිතාපරිත්‍රහෙසා, අඩනාවන්ගේ පාණිත්‍රය යෙන්; සමසසා, සොදු; පුරම්, පුරයට; ප්‍රතසෙව, ගියේ.

2 යොක සම්පද, යොක සම්පතියෙන්ද; කලත්‍රහාරණව, ක්‍රොණිහාරයෙන්ද; මජ්ඣරවික්‍රමා—මජ්ඣර, ලැයිගතතාවූ; වික්‍රමා, පදනකස ඇතතාවූ; හුවස්සුතා, පෘථිවිසුතාතොමෝ; ප්‍රයාණාහිමුඛි, ප්‍රයාණයට බෙවත් ගමනට අභිමුඛවී; පතා, සාමිසුතා එක්ව; රුපෙනා, පැමිණ; දුශො, තෙත්‍රයන්ගේ; අද්ඨිති බිඳුනි; * ජලබිඳු යෙන්; පිතු, පියාගේ; පදවයම්, (පාදෙක); තතාන, පැතිරවූ,

3 තතා, ඉක්බිත්තෙන්; අසොගුරු, මේ ගුරුතෙම; ගුණපසා වනිතිනි, † ගුණපසාපතඇත්තාවූ; මනිම්, බුඛ්‍ය; සමාලමබ්‍ය, එල්ල; ගුණො, ගුණයෙන්; පුරසකානාමි, පෙරටුකරණ ලද්දවූ; අපතා(කා)ම්, දුටු; ගරියසිම්, ගුරුකරවූ; සනිතාමි, පතිව්‍රතාවන්ගේ; උචිතව්‍යාසයාමි—උචිත, සුදුසු; ව්‍යාසයාමි, ව්‍යා ඇසිරැකලාවූ; ගිරම්, තෙපල; සාධු, මනාකොට; ජගො, කී.

* උදර්ථි බිඳුනි—සත්ත.

† ගුණපසාවන්තිනිමි—සත්ත.

4 පරිප්‍රකෘතී වප්‍රෂා; සමුනතතිර්
ගුණසාතාතො නාපතිනිවං වයා;
ඉතිකමා මානිනි! මානමාගමා;
පතිප්‍රසාදෙනතතයොහි යොජිතා.

5 සත්‍රියො නාසුංඡා මුදයසා සාධනං
තඵව තඬාම විභුති හෙතව;
තඬිවිසුකොපි සතා ප්‍රජාමහතො
විනා තමෙකං චිලසනති විද්‍යතා;

6 ගතාපි තර්ත්‍ර පරිකොප මායනං
ගිරොකාථාමා පරුෂාපී දීපනි;
වදනති මොනංහි පරං(ප්‍ර)සාධනං
කුලසත්‍රියො හතීතා ජනසා හතීසතො.

7 පතිවුතා වයා මවයා මඬගනා
කරෙති ගිලෙන ගුණසාහංපතිමි
විනඤ චාරිත්‍ර ගුණ ගුණෙණ ශිණා;
පරහවං හතීතුරුලෙපති දුසතරමි.

4 වප්‍රෂා, කරියාගේ; පරා, වෙසෙස්වූ; ප්‍රකෘතී, උත්කෘතිය; ගුණසා, ගුණයාගේ; සමුනතති, සමුනතතිය; තාතා, පියේ; නාපති, රජය; නවමි, අලුත්වූ; වයා, වයසයි; ඉති, මෙසේ; මානිනි, මානිනිය; මානමි, මානව; මාසමාගමා, නතමක්කා; යොජිතා, අඬගනාවෝ; පතිප්‍රසාදෙනතතයොහි—පති, සාමිත්තේ; ප්‍රසාද, ප්‍රසාදය; උත්තතයොහි, උත්තතිකොට ඇත්තාහුමැයි.

5 සත්‍රියා, සත්‍රියා; පුංඡාමි, පුරුෂයන්ගේ; උදය, අභිවෘත්තිය; සාධනං, කෙතුවනාවෝ; තඵව, ඒ පුරුෂයෝම; තඬාම විභුතිහෙතව—තත්, ඒ සත්‍රියන්ගේ; ඬාම, තෙජසවහා; විභුති, විභවයට; හෙතව, කෙතුව; (ඵසේමැයි;) සතා, මෙසෙකෙම; තඬිත්, විද්‍යතිත්; විසුකොපි, තොරවූයේද; ප්‍රජාමහතො, පැලකෙයි; විද්‍යතා, විද්‍යත්හු; මොකම, මෙසයා; විනා, හැර; චිලසනති, නොබලත්.

6 හර්ත්‍ර, සාමිතිව; ආයනමි, ආයනවූ; පරිකොපමි, කොපයට; ගතාපි, ගියවූ; පරුෂාපීපනි, පරුෂාපී හඟවන්නාවූ; ගිරා, තෙජලත්; මාකාථා, නතමක්කර; කුලසත්‍රියා, කුලසත්‍රියව; හතීතා ජනසා, සාමි ජනයාගේ; හතීසතො, බැහැරවෙතිලා; මොනමි, නොබිඳීම; පරමි, වෙසෙස්වූ; (ප්‍ර)සාධනමි, (ප්‍ර)සාධනයෙකැයි; වදනතිහි, කියන්නෙමැයි.

7 පතිවුතා, පතිවුතාවූ; අඬගනා, අඬගනානොමෝ; ගුණසාහමි, ගුණසාහමි; පතිමි, සාමිත්‍ර; ගිලෙන, චාරිත්‍රයෙන්; අච

8 අලංකාරිකිවැහැනි විසතරණමේ
කුරුළුව තදුවරිතං නිදුග්‍රයම්
ශ්‍රීතිං ප්‍රයානං ජරසෙව පජ්ජරං
සහස්‍රධෙදං හාදයං න(ද)රයෙන්.

9 අසනානිදෙකප්‍රවණේ මනොරථො
වෘථාද්‍ය දෙදවා දපිනාම නොහවෙත්
ඉතිප්‍රවක්තුජ්ජරතො නිරසිර
නිහාහස කණ්ඨං වචනානි මනුෂ්‍යා.

10 උදග්‍රහාස: ශිඛයා ශිඛාමණ්‍ය:
සුජාව ධම්මිල්ල කිරිට දඬයා
ප්‍රමාජ්‍ය පාදො, ජනකස්‍ය ජම්පති
ඤ්ඤා දයානාමථ ලම්භිතාශිෂෝ.

ශාමි, අවශ්‍යයෙන්; වශමි, වශගවුවහ; කරෙති, කරන්නාය; විත
භවාරිත්‍රගුණ—විතභව, නවුවාදු; වාරිත්‍රගුණ, වාරිත්‍රගුණ ඇතිතැ
නැත්තී; ගුණෙන්මිණි, ගුණෙහිකාබික්ඛිටු හෙවත් ගුණ කැමැත්තාදු;
හඬු, ස්වාමිහුකෙරෙන්; දුස්සරම්, නොඉක්මියහැක්කාදු; පරහවමි;
පරිහවසව; උපෙපති, පැමිණෙන්නාය.

8 නිසි, තිකෙරෙහි, වෘහානි විසතරණ, කථන විසතරයෙන්;
* අලම්, පමණි; නිදුග්‍රයම්; ති ඇසිරැකලාදු; යව්වරිතම්, යම් වරිත
යෙක්; මෙ, මාගේ; ශ්‍රීතිම්, කණිසව; ප්‍රයානම්, පැමිණියේ; ජරසෙ
ව, ජරයෙන්ම; පජ්ජරම්, දුදුරාදු; ඉදංහාදයම්, මේහාදය; සහස්‍රධා,
සහසුප්‍රසාරයෙන්; න(ද)රයෙන්, නොපලාද; තත්, ඒ; කුරුළුව, කර.

9 නිදෙකප්‍රවණ—නිත්, තිකෙරෙහි; ඵකප්‍රවණ, අසහායප්‍රවණ
දු; අයමිමනොරථ, මේ මනොරථයගෙම; අද්‍ය, දන් (අද); දෙදවාත්,
දෙදවයෙන්; වෘථානොහවෙත්, සිස්නොවිනම්; අපිනාම, යෙහෙකැ
යි; ඉතිප්‍රවක්තු, මෙසේ කියන්නාදු; ජරත, මහල්ලාගේ; වචනා
නි, වචනයන්; මනුෂ්‍යා, බෙදයා විසින්; කණ්ඨම්, කණ්ඨය; නිහා
හස, ගෙන; නිරසිර, දුරැකරණලදහ.

10 උදග්‍රහාස—උදග්‍ර, හිවියාදු; හාස, ගොසා ඇත්තාදු; ශිඛාම
ණ්‍ය, ශිඛාමණිහුගේ; ශිඛයා, ශිඛායෙන්ද; ධම්මිල්ල කිරිට දඬ
යා—ධම්මිල්ල, කෙශපාය නැමැති; කිරිට, වොටුන්තෙහි; දඬයා,
සකුනාදු; සුජව, මල්දම්න්ද; ජම්පති, අඹුසැමිදෙදෙන; ජනකස්‍ය, ජ
නක රජතුමාගේ; පාදො, පාදවය; ප්‍රමාජ්‍ය, පිරිමැද; අථ, අනන්තර
යෙන්; ලම්භිත, පමුණුවනලද; ආශිෂෝ, ආශිෂාද ඇත්තාහු; ඤ
යාත්, ගෘහයෙන්; (අ)යානාමි, නික්මුණුදුහ.

11 කාතොවිශොගෙන ශුචිස්සමුද්භවි:
 සුච්චිතා; සාධුවරෙණ සමමදා;
 චනසංවස්ථාන නිමිතතමිඤ්ඤා;
 සෂ්ඨං විවාදාහිව තසා චක්ඛා.

12 හලායුධානසා සසාහලො රවි:
 පයොධිනිඤ්ඤාග්ග ගහිර හෙරවි:
 තසා ප්‍රගල්භා හතහෙරි සමභවි:
 ප්‍රසාශයාමාස ගතිං සමනසා.

13 ගජේඤ්ඤා සංඝාතං සවිතඤ්ඤා නිකාතා;
 කරෙණුකාබ්බිත බ්බිතොමුඤ්ඤා;
 හයං විතතිත්ත භවනොසු පඤ්ඤාණං
 දිශාසංඝාතං සමං සමුඛාතා.

11 විශොගෙන, විශොච්ඡන්; කාතා, කරුණුලද්දව; ශුචිස්සමුද්භවි, ශොකසාගේ උත්පත්තිසද; චරෙණ, චල්ලිතයා විසින්; සාධු, මනා කොට; සමමදා, පිහිටුවනලද්දව; සමමදා; සමකාන්තය; තසා ඒ යිදා, ඒ රජහුගේ; මනසි, සිත්හි; අවස්ථාන නිමිතතමි, අවස්ථිති පිණිස; සෂ්ඨමි, ඇසිල්ලක්; විවාදාහි, විවාද; චක්ඛා, කලවත් වැන්නෝ.

12 තව, අනාකාරයෙන්; සසාහලා, සාහල සහිතව; පයොධි නිඤ්ඤා ගහිර හෙරවි—පයොධි නිඤ්ඤා, සාගරධ්වනිඤ්ඤා; ගහිර, ගමිනිව; හෙරවි, හසවකරව; ප්‍රගල්භාහතහෙරි සමභවි—ප්‍රගල්භ, ප්‍රගල්භයන් විසින්; ආහත, පහරණුලද්දව; හෙරි, හෙරියෙන්; සමභවි, උපන්නාව; රවි, නාදයනෙමි; හලායුධානසා, බල හප්පාසා සද්දයාගේ; ගතිමි, ගතිය; සමනසා, සාත්පසින්; ප්‍රසාශයාමාස, පහලගෙණේ.

13 භවනොසු, භවනායයි; පඤ්ඤාමි, පඤ්ඤාත්; හයමි, හය; විතතිත්ත, පතුරුවන්නාව; ගජේඤ්ඤා සංඝාතං සවිතා—ගජේඤ්ඤා, හස්තිරජයන්ගේ; සංඝාතං, සංඝාතයෙන්; සවිතා, කරුණුලද්දව; නිකාතා, නාදය; කරෙණුකා බ්බිත බ්බිතා—කරෙණුකා, හසත්තින්ගේ; (බ්බිත, ගජේඤ්ඤායෙන්,) බ්බිතා, විතනලද්දේ; අපි, අනාකාරයෙන්; සමම. එකවට; සමුඛාතා, වැඩියේ (නැගේ); මුඤ්ඤා, එකෙණිහි; දිශා, දිශා; සසථි, පහළේ.

- 14 සරාගුණහාම රථං මහාරථ:
 සංගම චිත්‍රං සහග්ජ කන්‍යාසා
 දිනාදිසංකෘත්ප්‍රාගතාං පිභවිතියාං
 සරජමිදිප්තොච දිවං දිවාකර:.
- 15 ශිර:ප්‍රදෙශස්ථ සමුද්‍රගපටිකා
 ගානිතචිත්‍රශුක පඤ්ජරදය:
 සචෙත්‍ර හසෙසන:ස්ථවිරෝ රක්ෂිතා
 අපිසත්‍රය: සංකෘත මනිනිසු:.
- 16 මද්‍යකි මාතමන සරාද්‍රිසංකෘත
 පරිකිණිත්ති බලකාය නිමිතගා
 තරකිතිතාවල්ලු තුරමන රකිතිතො:
 පුර: ප්‍රකෘත පුරුකුත තෙජස:.

14 අථ, අතහාරයෙන්; මහාරථ:; උත්තමවූ; ස:; එතෙම; රජ කන්‍යාසා සහ, රජකන්‍යාවහා එක්ව; හෙමිත්‍රම, සමිඳියෙන් විවිත්‍රවූ; රථම, රථයට; සමාරාගුණ, නැංගේ; (කුමකට කුමක්මෙන්?) දිනාදි සංකෘතනාම—දිනාදි, දිනාදිහුගේ; සංකෘතනාම, සංකෘත වහා අනුවනලද්දවූ; සරජමිදිප්තා, සරජමි දිප්තියෙන්; පිභවිති නාම, පිභවන්කරණලද්දවූ; දිවම්, ආකාශයට; දිවාකරඉව, සුඛයාමෙති.

15 ශිර:ප්‍රදෙශස්ථ සමුද්‍රගපටිකා—ශිර: ප්‍රදෙශස්ථ, හිස්පෙදෙස් හි පිහිටියාවූ; සමුද්‍රග, සුමුතුහා; පෙටිකා:; පෙට්ටගම් ඇත්තාවූ; ගා නිතචිත්‍රශුක පඤ්ජරදය:—ගානිත, ගන්නාලද්දවූ; චිත්‍ර, චිත්‍රහා; ශුක පඤ්ජරදය:, ශිරමැදිරි ආදිය * ඇත්තාවූ; සත්‍රියෙපි, සත්‍රියද; සචෙත්‍ර හසෙසන:, වෙසත්‍ර හසන සහිතවූ; ස්ථවිරෝ, වැඩිමහල්ලන් විසින්; රක්ෂිතා:, මෙහෙයනලද්දහු; අනුසංකෘතමි, † රථයට අනුව; (අ)තිසු:; ගියෝ.

16 මද්‍යකි මාතමන සරාද්‍රිසංකෘත—මද, මෙදෙන්; අකි, අකිවූ; මාතමනසරා, හසනි සමූහ නැමැති; අද්‍රිසංකෘත, පළික සම්බාධයෙහි; පරිකිණිත්ති, හඬක්නාවූ; බලකාය නිමිතගා, බලකාය නැමැති නදිකොම; වල්ලු තුරමන රකිතිතො:—වල්ලු, මනොඥවූ; තුරමන, අභියන්තර; රකිතිතො:, පිනිම් කරණකොටගෙන; තරකිති නා, සපාතවූ රළ ඇත්ති; පුරුකුතතෙජස:, ශක්‍රයහට බඳවූ තෙජස් ඇත්තහුගේ; පුර:, පුරයෙහි; ප්‍රකෘත, ගියා.

* රිත මැදිරි—සත්ත.

† අනුසංකෘතසං—සත්ත.

17 සඳ්දන්තරෙ(බි) ශ්‍රවණාශ්‍රමාරුතො
රජො රථොස්සං යදිනා හරිණත
විනිශ්චිතාත්තං පුරොමදසුරතං
සවාහිරද්‍රුණත වජ්‍රිම දනාතිනාමි.

18 වෘත්තිතරථො(ඵ) රථෙ කපොලයො-
ච්චාසවතත ලසදංශුජාලයො
පපාත තසසා පුරගාහත දිර්ඝිකා
සමිරණ නාතිත පද්මජං රජා.

19 වර්ධනා ප්‍රසාරහෙද කොවිති-
භිතසා වක්‍රවලනං වරුජිනා
පිබාය යතනවලනං පච්ඡියං
තමාලලබ්බ බලසනාතිධාවපි.

20 රථවතිප්‍රාපිත සමදංගවාං
කුලං සමුත්ප්‍රච්ඡයමාන මුත්මුඛං
උදග්‍ර කණ්ණං පරිධාව දෙකතො
දදඤ්චිතා(ඵ) වනාතත වතිති.

17 සඳ්දන්තරෙ(බි), සකියවූ ද්‍රව්‍ය වලකන්තාවූ; රථොස්සම්, රථයෙන් නැංගාවූ; රජා, රජසා; ශ්‍රවණාශ්‍ර මාරුතො, කණ්ණාශ්‍ර පවතින්; යදි, ඉදින්; නාහරිණත, නොපහරණලද්දේවිනම්; විනිශ්චිතාති, නික්මුණවූ; මදසුරතාම්, මදවැහෙන්නාවූ; දනාතිනාං සවාහි, හස්ති සමූහයන් විසින්; පුරා, අභිවූත්සවය; වජ්‍රිම, මාගිය; නාද්‍රුණත, නොදක්නාලද්දේ—සුයාතිපතා.

18 (අථ, ඉක්කිති) රථෙ, රථය; වෘත්තිතරථො (සති), නික්මුණවූ රථයාති කල්හි; පුරගාහත දිර්ඝිකා සමිරණ නාතිත පද්මජම්—පුරගාහත, පුරයෙන් බාහත; දිර්ඝිකා, දිර්ඝිකාවන්ගේ; සමිරණ, පවතින්; අනාතිත, නවවනලද්දවූ; පද්මජම්, පද්මයෙන් ස්තවූ; රජා, රජසා; තසසා විලාසවතතා, (ඒ) විලාසවතියගේ; ලසදංශුජාලයො—ලසත්, බබලන්නාවූ; අංශුජාලයො, රශ්මි සමූහ ඇත්තාවූ; කපොලයො, කපොලවයෙහි; පපාත, ගිණි.

19 පච්ඡ, මාගියෙහිලා; ප්‍රසාරහෙද කොවිති, පාෂාණහෙද කොවිතයන්; වක්‍ර, වක්‍රයෙහි; හතසා, පහරණලද්දවූ; වරුජිනා, රථයාගේ; යවමලනම්, යම් වලනයෙක්ඇද්ද; තවමලනම්, ඒ වලනය; පිබාය, * සංවරණයකොට; වර්ධනා, වර්ධනනාමො; තම්ප්‍රියම්, ඒ වල්ලහයා; බලසනාතිධාවපි—බල, බලයාගේ; සන්තිධාවපි, සන්තිධයෙහි; ආලලම්බෙ, වැලඳගනු.

20 අථ, අනන්තරයෙන්; වනාතත වතිති, වනාතනයෙහි පවත්

- 21 විනිදු පදමා මෘදුකී: සමිරණෝ-
 විසාරයන්තා: කලහංසිකාහිරා:
 ස්වදේශසීමා සරිතො විලඞ්ඝිතා:
 ශුචිංචද්වෛතසි සාධු සන්ද්ධි:
- 22 විවෘතා දූෂ්ටා විෂයව්‍යතික්‍රමා-
 ච්ඡේදනාර්ථමජ්ජන්තා ඉවාචනිතලෙ
 ස්වජන්ම හූමෝ හිරයො නාපාතමජා
 කපොලමාතෙත්‍යු රජස්ස මසුඝි:
- 23 ගජේත්‍ර දන්තාභතවන්තා ශලලකි
 කෂායගාඝි: පථිතත්‍රයොෂිකාමි
 ශෛනවිධුනිනතලකාග්‍ර චලලරීර්
 මුඛානි පසුඝී වනාන්තමාරුතා:

නාදු; සිතා, සිතාතොමෝ; රථධවනි ප්‍රාපිත සමෙදමි—රථධවනි, ර
 ථධවනියෙන්; ප්‍රාපිත, පමුණුවනලද්දවු; සමෙදමි, සනෙකාෂ ඇත්තා
 වු; සමුත්ප්‍රච්ඡයමානමි, චලග (නග්‍ර) නගන්තාදු; උත්මුඛමි, උද්ග
 තවු මුඛඇති; උදග්‍ර කඤ්ඤමි, උදග්‍රවු කන්ඇති; එකතා, එක් පාර්ශ්ව
 යෙකින්; පරිධාවන්, දිවන්තාදු; ගවාමිකුලමි, ගොකුලය; දදඝී, දුටු.

21 විනිදු පදමා—චිනිදු, පිපියාවු; පදමා, පද්මඇත්තාදු; මෘදුකී,
 මොලොක්කවු; සමිරණෝ, පවතින්; කලහංසිකාහිරා—කලහංසිකා,
 කලහංසිකාවන්ගේ; හිරා, තෙපලන්; විසාරයන්තා, පතුරුවන්තා
 වු; ස්වදේශසීමා, ස්වයංවු දෙශසීමායෙහි; සරිතා, සරිත්තා; විලඞ්ඝි
 තා, ඉක්මනලද්දවු; චද්වෛතසි, අධිගතාවන්ගේ සිත්හි; ශුචිමි,
 ගොකය; සාධු, මනාකොට; සන්ද්ධි, පිහිටවු.

22 විවෘතා, පෙරළි; දූෂ්ටා, දක්තාලද්දවු; විෂයව්‍යතික්‍රමාන්, වි
 ෂය ඉක්මමෙන්; අචනිතලෙ, පෘථිවිතලයෙහි; ශෛනො, සෙමෙන්;
 නිමජ්ජන්තාඉව, ගැලෙන්නවුන්වැනිවු; ස්වජන්මහූමෝ, ස්වයංවු
 ජන්මහූමියෙහි; හිරයා, පථිතයෝ; නාපාත්මජ් කපොලමි, රාජපුත්‍ර
 යගේ කපොලය; අරජස්මි, අතවරතයෙන්; අසුඝි, කදලෙන්; ආ
 තෙත්‍යු, පැතිරවු.

23 තත්‍රපථි, ඒ මාගියෙහි; ගජේත්‍ර දන්තාභත වන්තා ශලලකි—ග
 ජේත්‍ර, හස්තිරජයන්ගේ; දන්තාභතවන්තා ශලලකි—දන්ත, දළින්;
 ආභතා, පහරණලද; වන්තා ශලලකි, වන්තා ශලලකින්ගේ; (හින්සල
 සි.) කෂාය ගාඝි, කෂාය ගාඝි ඇත්තාදු; වනාන්තමාරුතා, වනාන්ත
 මාරුතයතෙම; අලකාග්‍ර චලලරී, කියමුඅක් නැමැති ලතාවන්; ශ
 නො, සෙමෙන්; විධුනිත්, කම්පාකරන්ගේ; යොධිතාමි, අධිග
 තාවන්ගේ; මුඛානි, මුඛයන්; පසුඝී, සාගීකෙළේ.

24 අඵප්පකානා ප්‍රකතානා තාමසො
නාපසාහිමං (හය) මාදිශන්දිශා
ඤ්ජන් ඤ්ජායා විගමො පිසංහතිං
ප්‍රසහා චෛරෙවන රෙවිජාංපථි.

25 අරිඡට සත්තාප විරූප දභිනා-
සතමො'තිකුතා ප්‍රතිකුල මාරුතා
අච්ච්ඡසනනාති මුඛාති භෙජ්ජර
දිශොවිනාශො පනතා ඉවඤ්ඤමි.

26 අඵප්පකාගී භවදග්‍රතොදිශං
ඤ්ඤාදුදිචි මවහාසා දිප්තිති
අද්දශානොත්පාන මනු(ව්‍යපාශ්‍රිතං)
බලොන තෙජා පුරුෂාකාතිශ්‍රියා

24 අඵ, අනන්තරයෙන්; පථි, මාගීයෙහිලා; තාමසා, තමස්ස ප්‍රති
බබළු; ප්‍රකානා; සමුහයෙහි; නාපරසා, රහේත්තමයහට; හිමිමි,
හසකරවු; (හයමි), හය; ආදිශන්, දෙන්නේ; ඤ්ජායා, රුත්‍රියශ්;
විගමෙපි, පහවීමෙහිදු (දවල්හිදු); චෛරෙවනරෙවිජාං සංහතිමි—
චෛරෙවන, සුයඹී ප්‍රතිබබළු; රෙවිජාං සංහතිමි, ශොභා සමුහය;
ප්‍රසහා, ලාභෙලා; ඤ්ජන්, දුරුකරන්නේ; දිශා, දිගුන්; ප්‍රතානා,
පතලේ.

25 දිශා, දික්කු; විනාශොපනතා ඉව; විනාශයට පැමිණියන්
මෙන්; අච්ච්ඡසනනාති, අච්ච්ඡස්නන්; මුඛාති, මුඛයන්; ඤ්ඤමි,
ඇසිල්ලක්; භෙජ්ජර, සෙවියෝ; (කිං විශිෂ්ටා දිශා? කිං විශිෂ්ටා
විනාශොපනතා?) අරිඡට සත්තාප විරූප දභිනා—අරිඡට සත්තාප,
අරිඡට සත්තාපයෙන්; විරූප, විරූපවු; දභිනා, දභින ඇත්තාවු;
(දිග්දහයෙන් විරූපවු දභිනඇත්තාවු) (නොහොත්); අරිඡටසත්තා
ප, අරිඡටවු (දහයෙන්) සිත්හිවු අරිඡටවුලියෙන්; විරූප, විරූපවු;
දභිනා, දභිම ඇත්තාවු; තමොති කුතා—තමා, අනිකාරයෙන්; අභි
කුතා; 'චිකාලද්දවු නොහොත් මොහයෙන් චිකාලද්දවු; ප්‍රති
කුල, ප්‍රතිකුලවු; මාරුතා, පවන් ඇත්තාවු; (අනුකුලනොවු අනුච
නොපවන් නාවු පවන් ඇත්තාවු; නොහොත් අනුකුලව නොපවන් නා
වු මියනුකුලානුරු ඇත්තාවු;) (දිශා විනාශොපනතා ඉව අච්ච්ඡසනනා
ති මුඛාති ඤ්ඤමි භෙජ්ජර.)

26 අඵ, ඉක්බිත්තෙන්; ඤ්ඤන්, ඇසිල්ලකින්; උදිචිං දිශමි, උ
තුරුදිග; දිප්තිති, ශොභායෙන්; මවහාසා, බබලවා; අග්‍රතා, අභිමුඛ
යෙහි; ප්‍රකාශිතවත්, පහලවන්නාවු; පුරුෂාකාතිශ්‍රියා, පුරුෂාකාර
ශ්‍රීත්; (ව්‍යපාශ්‍රිතමි)* නොහරණලද්දවු; තෙජා, තෙජසෙන්; බලොන,
බලයාවිසින්; උපානමනු, උපානයට අනුවලා; අද්දශානා, දක්නාලදි.

27 විනිදු රකෙතාත්පල ශබ්දයාතනං
විලෝචනොපානතා ඉවාලි සන්ධානිමි
තතො දධානා ශ්‍රවණවස්සිගිහිං
විශුද්ධ පඤ්ඤානිව මාලිකාමි.

28 විශාල වාමාංශ තවාචලමිහිං
සමුවහන් වීපි තසුං තසුදරා
පරිභ්‍රමනස්ව තපො හ්‍රතාශන
සප්ප්ලිඛපාතෙතරිව ඛිඤ්ඤ මිත්‍රිකාමි.

29 හුපේතිනිමෙ සශරං ශරසනං
නිධායවාමෙ නිධනාවතං විජාමි
කරේපරස්මිත් පරදුගීපාරගං
පරංසනිත්‍රත් පරශං පරසුතා.

30 තපොතිධානසා සිතෙතරධවතා
ශිඛාඉවාදිතා මසුඛ පිඨලා
පටා විදුකත් වලිතා සමනතතා
සමිරණෙතරත්ම රසෙණ සමිතාතෙතා.

27 තතා, ඉක්කිත්තෙත්; විනිදු, පිපියාදු; රකෙතාත්පල ශබ්දයා, රකෙතාත්පලයෙහි ශබ්දයායෙත්; විලෝචනො පාත්තො, නෙත්‍රාත්ත සම්පයෙහි; තතමි, පතලාදු; අලිසකතිමිව, භාසනසමුහයක්මෙත්; ශ්‍රවණව සබ්ධිනිමි, ශ්‍රවණයෙහි සකතදු; විශුද්ධ පඤ්ඤානිව මාලිකාමි—විශුද්ධ, විශුද්ධාදු; පඤ්ඤානිව මාලිකාමි, පද්මාක්ෂමාලාව; දධානා, උසුලන්නාදු.

28 විශාලවාමාංශ තවාචලමිහිමි—විශාල, මහත්දු; වාමාංශතට, වාමාංශ තටයෙහි; අචලමිහිමි, ඵලෙන්නාදු; පරිභ්‍රමනස්ව තපො හ්‍රතාශනසප්ප්ලිඛ පාතෙතරිව—පරිභ්‍රමන්, දිලියෙන්නාදු; තිදු, කැකුළුදු; තපොහ්‍රතාශන, තපස්තැමැති වස්තිත්‍රයේ; සප්ප්ලිඛපාතෙතරිව, සප්ප්ලිඛපාතයෙන්මෙත්; (ශිනිපුපුරුහිමෙත්මෙත්;) ඛිඤ්ඤ මිත්‍රිකාමි—ඛිඤ්ඤ, ඛිඤ්ඤයත්; මිත්‍රිකාමි, විමිත්‍රකරණලද්දදු; විපිතත්‍රමි, මිපිවමිස; සමුවහන්, උසුලන්නාදු; තසුදරා, කෘශවු උදර ඇත්තාදු.

29 විජාමි, සතුරන්ට; නිධනාවතමි, විනාශඵලවන්නාදු; සශරමි, ශර සහිතදු; ශරසනමි, දුන්න; අතිහිමෙ, අත්‍යපිතෙන් හයකරදු; වාමෙදුපේ, වාමනසහයෙහි; නිධාය, පිහිටුවා; අපරස්මිත් කරේ, දක්ෂිණ හසනයෙහි; පරදුගීපාරගමි—පර, සතුරු නැමැති; දුගී, දුගීයායේ; පාරගමි, පාරයට ගියාදු; පරමි, වෙසෙස්දු; පරශමි, පොරොත්; ඛිත්‍රත්, උසුලන්නාදු; පරසුතා—පර, සතුරන්ගේ; අසුතා, ප්‍රාණ නසන්නාදු; සා, හෙතෙම.

30 තපොතිධානසා, තපස් යන නම්ඇත්තාදු; සිතෙතරධවතා;

31 ප්‍රභූභීගුණං ජගදේ ජගත්සෘජූ
පරෙ'වතාරෙ ජාලනං විතානකා
හසෙනධුනිනනථ තද්බලබලී
(ප්‍ර)රුධ්‍ය ගමෙණ රුඡාවානාහිරු.

32 නරම! ගමං සුධිපේතු මුදුමො
විධියකාමනා මිවක්කිතික්කිතිමි
සරිතතරි පාටන පාටවස්සාශං
නගොපතිං ප්‍රාප්‍ය විශිෂ්ඨතෙනාගය.

33 රඤා රපතො ජගතී පතිවිඤා
වෘථාතවස්සා දිහවික්‍රම ක්‍ර(මූ)
අලංචිසාරි ග්‍රසනස්ථ පාටවො
නදඤ්ඤකප්‍ර(හ)වෙ විහඞගමූ.

කෘෂ්ණවතීන්හුගේ; ශිඛාඉව, ශිඛාවන්වැනිවූ; ආදිත්‍යමසුබපිඞග
ලා—ආදිත්‍යමසුබ, සුයෂ්ඨරශ්මිසේ; පිඞගලා, පිඞගවන්වූ; සමන්තතා,
සාන්පසිත්; වලිතා, රුළුනුණුවා; ජවා, ජවාත්; ආත්මරඤ්ඤ,
සාක්ෂිය වූ වෙගයෙන්; සමිතානො, රුස්කරණලද්දවූ; සමිතරඤ්ඤ,
පවතිත්; විදුනිත්, කම්පාකරන්නාවූ.

31 අථ, අනන්තරයෙන්; ජගත්සෘජූ, බ්‍රහ්මයාගේ; පරෙවතාරු,
අනිත් අවතාරයක්වූ; බලී, බලවත්වූ; හාගුණමිත්‍රභූ, හාගු රුමතෙ
ම; ජාලනම්, වන්තිය; (වි)තානකා, පතුරුවන්නාවූ; හසෙන, සාස
යෙන්; තත්බලමී, ඒ සෙනග; දුනිත්, කම්පාකරන්නෙන්; ගමෙණ,
ගමියාවිසිත්; (ප්‍ර)රුධ්‍ය, වලකා; රුඡා, ගෙණයෙන්; වානා, ගැවසි
ගන්නාවූ; හිරු, තෙජලත්; ජගදේ, කියනලදී.

32 ගම, ගමය; අනාංක්‍ෂිතික්කිතිමි, අනිත් රජක්මෙන්; ගමම,
ගමයා; සුධි, සුබයෙහිලා; පේතුමි, දනන්නව; උදුමූ, උත්සාහ ප්‍ර
යෝගය; නවිධිතාමි, නොකරණලැබීම; සරිතතරි පාටන පාටව
ස්සාශමි—සරිතතරි, (නදිකුලයන්)ගේ; පාටන, පැළීමෙහි; පාටවස්සා
ශමි, පටුනට සෑදීමකරන්නාවූ; ගොපතිමි, වෘෂභග්‍රසන කරු; නගා,
පවිත්‍රයෙහි, ප්‍රාප්‍ය, පැමිණ; විශිෂ්ඨතො, නොවිසිරෙන්නේයි.

33 ජගතිපතිවිඤා, රජ ගන්නාවූ; නව, තාගේ; වික්‍රමක්‍ර(මූ), වික්‍ර
මයාගේ පදනාසයෙහි; ඉත රඤා රපතො, මේ රුමියාකෙරෙහි;
වෘථාසාත්, සිස්වන්නේයි; (ඵ)සේමෑයි; විසාරිග්‍රසනස්ථපාටවූ—වි
සාරි, මත්සයයන්ගේ; ග්‍රසනස්ථ, කෘමෙහි පිහිටියාවූ; පාටවූ, පටුන
යෙහි; විහඞගමූ, පක්‍ෂිතෙම; දඤ්ඤකප්‍ර(හ)වෙ, භූජන පෑවුකයාකෙ
රෙහි; තෙවත් සපිපැටවාකෙරෙහි, නාලමි (නප්‍රභූ), නොපොඤා
සත්වන්නේයි.

34 නවප්‍රයෝගෙ ධනුෂොක්තූශාසිතූූ
ශරසතො භූබර ධනිනා (පරම්)
ඉතා ප්‍රවෘත්තාපි නක්ෂත්‍ර මාගතා
විපත් ත්‍රිදිග්‍රවණසා ගොවරම්.

35 නිශමාසතරෙසාන දිවිරිතං වචො
ජගාද ගිෂ්‍යා (සප්තා) පිතාකිතා
පරසාවාසිං යශසො විතනිතං
වෘථා විධිත්සත් ධනුෂොභද්‍ර මිදම්.

36 නවෙශවර! සතබ්ධ නරං ධනුචියං
විධාය වෛශ්‍යනරබාණ පාතනම්
විශාමධිශෙ කිල විශි කමිණි
පුරුෂරාමය පුර ව්‍යත්සිත.

37 විසාජ්‍ය පුළිචිං දනුජාරයෙ ධනු-
සතයො රථාද්‍රසි රථාබගධාරිණ
ධනුසතරෙථකං ත්‍රිදශාධිපෙනතත්
ත්‍රිලොචනාය ත්‍රිපුරා දිධිකූෂිත.

34 නව, තාගේ; ධනුෂාප්‍රයෝගෙ, ධනුෂාප්‍රයෝගයෙහි; (ධනුෂ්ඨි
ප්‍ර ඉගැන්වේ හි); අනුශාසිතූ, අනුශාසිතූ; (උගන්වන්නා; භූබර
ධනිනා, ජලවරයාගේ; ශරසතො, දුන්නෙහි; (පරම්, අත්‍යවශයෙන්);
ඉතා ප්‍රවෘත්තාපි, ඉතා පැවැත්තාදමු; විපත්, විපත්තිතොමෝ; ත්‍රි
දිග්‍රවණසා, (තාපිලිබද) කණ්ණිකාගේ; ගොවරම්, ගොවරයට;
(විෂයට); නාගතානුතම්, නොපැමිණියෙහි සිතම්.

35 පිතාකිතාශ්‍යසිෂ්‍යා, පාගුණවතොම; ඉති, මෙසේ; ජරිතම්, කිය
නලද්දමු; තසා, ඒ දශරථ රාමයාගේ; එතත් වච, ඒ වචනය; නි
ශමා, අසා; පරසා, සතුරාගේ; (දශරථ රාමයාගේ); යශසා, යශස්ස
ගේ; වෘතම්, වෘතිය; විතනිතම්, පතුරුවන්නා; ධනුෂොභද්‍රම්, ධනු
භේදය; (දනුබිඳීම); වෘථාවිධිත්සත්, සිස් කවැට්ටුයේ; ඉදම්, (මේ) ව
චනය; ජගාද, කී.

36 නවෙශවර, නවෙශවරය; (අලුත ලීලද්දට); විශිකමිණි,
විශි කමිණියා විසින්; සතබ්ධතරම්, අති සතබ්ධමු; වෛශ්‍යනරබාණ
පාතනම්—වෛශ්‍යනර, අවශ්‍යමු; බාණපාතනම්, ශරපාතනාහි; ධනු
භීයම්, දනුභේදක; විධාය, කොට; පුරුෂරාමය, පුරුෂරාමය යන නම්
ඇති; විශාමධිශෙ, විශාමධිවරයකට; (ශක්‍රයකට); පුරා, පෙර; ව්‍යත්
සිතකිල, දෙනලදමු.

37 අථ, අනතුරුයෙන්; ත්‍රිදශාධිපෙන, ශක්‍රයා විසින්; තයො,
ඒ ධනුචිය අතුරෙහි; පුළිචි, පලමු; එකකිනු, එක් දුන්නක්; රථා

38 මරුත් පතිස්සාදාන ජනා තෙජස්සා
 විවිත්සයා හව්වහොග්‍ර තෙජස්සා
 අජයා ශක්කො රජයො රජායන
 ව්‍යධනන යත්තොන යථා'හවස්සතා.

39 චකාර චක්‍රාදි විනාය දෙවයො-
 සීග්‍රහං මහෙත්වාස සුගෙන සංසුගම්
 දියො දයාපි ප්‍රතිරුධා පත්තිනි
 සමා: සහස්‍රාණි සමෙන සාගසම්.

40 අථොවිකාභං මාදුග්‍රහ මිඤ්චර:
 සසජ්ජි යථාපමහෙදි තත්තයා
 අගාදුජිකාය විනිශ්චිත මධ්‍යනං
 ක්‍රමෙණ හස්තං මම චෛෂණවංඛ්‍යා.

ඛනධාරිණ, චක්‍රාසුධය දරණසුදු; දනුජරයෙ, විජ්ඣුහව; විස,
 ජා, දී; ක්‍රිපුරජ්ඣිකතෙ, ක්‍රිපුරදහන කරත්තා; ක්‍රිලොවනය, ර්
 ඤවරයහව; තදෙකකිනු; ඒ එකදුන්; අදසි, දෙනලදි.

38 මරුත්පති, ශක්‍රතෙම; තද්ගතජනාතෙජසා—තත්ගත, ඒ
 ධනුෂට යියා; ජනා, සුඛයෙහි; තෙජසා, තෙජස්ස සම්බන්ධව; වි
 විත්සයා, දතවි රිස්සෙන්; හව්වහොග්‍රතෙජසා—හව්වහ, වත්ති
 යට බදු; උග්‍ර, දරුණු; තෙජසා, තෙජස්ඇති; අජයා ශක්කො,
 තොදිනිසනාක්කාටු ශක්ති ඇති; අජයො, අජයන් දෙදෙනාගේ;
 (විජ්ඣු ර්ඤවර දෙදෙනාගේ;) ආනව්, සුඛයතෙම; යථාඅත්තන, යම්
 සේවේද; යත්තෙන, උත්සාහයෙන්; තථාව්‍යධනන, එසේකෙළේ.

39 දෙවයොසීග්‍රහම්, දෙවසුන්මයතෙම; (විජ්ඣු මහෙඤ්චර දෙ
 දෙනා;) චක්‍රාදි, චක්‍රාදි; අසුධානි, අසුධයන්; විනායා, හැර; දගදියො
 පි, දගදිගන්ද; පත්තිනි, ශරයෙන්; ප්‍රතිරුධා, වලකා; මහෙත්වාස
 සුගෙන, මහා ධනුචියෙන්; සමා: සහස්‍රාණි, අවුරුදු දහසක්; සමෙ
 ත සාගසම්, සමගතවූ සාගස ඇතිව; (පැමිණියාටු සාගස ඇතිව;)
 සංසුගම්, සුඛය; චකාර, කෙළේ.

40 අථො, ඉක්කිත්තෙන්; ර්ඤවර, ර්ඤවරතෙම; විකාභං, ඇද
 මෙන්; මාදුග්‍රහම්, මොලොක්ක; යථාපම්, යම් දුන්නක්; සසජ්ජි,
 හලය; තත්, ඒ වාපය; තයා, තාවිසින්; අහෙදි, බිදිනාලද; සාජිකා
 ය, සාජිකනම් සාජිසහව; විනිශ්චිතම්, දෙනලද්දු; අක්කතම්, අත
 හවු; චෛෂණවම්, විජ්ඣු ප්‍රතිබ්බදු; ධනු: ධනුෂ; ක්‍රමෙණ, ක්‍රම
 යෙන්; මම, මාගේ; හස්තම්, හස්තයට; අගාත්, පැමිණියේ.

- 41 ගුණවුහාවසා නයොජ්ඣවජ්ඣානිං
ජහානිනොනොකො දඤ්ඤානි විනුතා;
අසංගයංපෙතති නිරුභිමාගතා;
පරෙමමෙවග්‍රවණනා ගොවරා.
- 42 අපාඛග භාගාවධි වාප පුරණං
සුදුජකරං නිජදිත්‍ර විජ්ඣන ගොවරම්
ගුණං යදිප්‍රාපයසීහ ජිත්මතාං
බලොපපනෙනත්‍ර තතසසි මග්‍රණි.
- 43 නිධාය බාණං ධනුජිහ පුරිතෙ
වධා ස්වහසෙනාන නවෙව්භ සත්ත්‍රියා
ඉතිරිසිධා තනාසසා ගුපතෙර
මුමොව හසෙන සගරං ගරසනම්.
- 44 තතා සගුනා මිව මුඛි මානස-
නනපාඛග දෙගං දගකණ්ඨ සුදනා;
බලා දවිශුත විකම්මණග්‍රම-
ඥකම් ගුප්ථ ගුණබන්ධනං ධනු.

41 අසංගයං, මොහුගේ, (මේ ධනුජහුගේ) උගොගුණො, ගුණයෝදෙ
දෙනෙක; තයො, ඒදෙදෙනා අනුරෙහි; දඤ්ඤානි, දඤ්ඤානිය; විනු-
තා, ප්‍රසිද්ධ; එයාගුණ, එක්ගුණයක්; ජහවජ්ඣානි, ජහවජ්ඣානිය;
(ලොකාසාගේ කණ්ඨය); නජහානි, නොහරගේය; පෙතති, ජාය-
සි; නිරුභිමි, ප්‍රසිද්ධ; අගතා, පැමිණියාවූ; පරෙගුණ, අතින් ගුණ
යනෙම; අසංගයම්, සැකනැතිව; මමෙව, මාගේම; ග්‍රවණකගො-
වරා, ග්‍රවණකයමගොවරකොට ඇත්තේයි.

42 අපාඛගභාගාවධි, අපාඛගභාගය අවධිකොට ඇති; සුදුජකරම්,
අනාසිකයන් දුජකරවූ; විජ්ඣනගොවරම්, විජ්ඣනට ගොවරවූ; වාප
පුරණම්, වාපපුරණය; නිජදිත්‍ර, සිටිවයි; යතා, යම්කෙසකින්; ඉහ,
මේ දුන්නෙහි; යදි, ඉදින්; ගුණම්, ජාය; ජිත්මතාම්, වක්‍රවට; ප්‍රා-
පයසි, පමුණුවන්නෙහිවිනම්; තතා, එහෙයින්; බලොපපනෙනත්‍ර,
බල උපපනනාත්තකරෙහි; තම්, තෝ; අගුණි, අග්‍රෙසරයෙහි.

43 බාණම්, ගරස; නිධාය, පිහිටුවා; ඉහ ධනුජි, මේ දුන්න; පුරි-
තෙ(සති), පුරණලද කල්හි; ස්වහසෙනාන, ස්වකියවූ හසාගයන්; එ-
වධා, මේ වධයනෙම; තව, තට; සත්ත්‍රියා, සත්කාරයයි; ඉතිරිසි-
ධා, මෙසේ කියා; ගුපතෙසනාසසා, ගුප්‍රකුසාගේ; හසෙන, හ-
සාගයෙහි; සගරම්, ගර සහිතවූ; ගරසනම්, දුන්න; මුමොව, බහාලි.

44 තතා, ඉන්බින්නෙන්; අනාමිව, ආත්මාවක්වැනිවූ; මුඛිමි, මි-
ට; අපාඛගදෙගම්, අපාඛගදෙගයට; (කණ්ඨාසාග ප්‍රදෙගයට); අන

45 සතෙන මුක්ඛා කිල සායකොදිවෑ
පදං තපස්සද් වෘෂභස්ස වාඤ්ඡතා
විනිස වණ්ණස්ස නිහත්තුරත්තො
විබාස නිශාර මච්චස්සනිජඨිත.

46 රිපොරජයස්ස ජයෙන මානාවො.
සභාජයමානො බහුමාන මනත්තරෙණො
මනොඥවාසෙ පථිමෙවිලිසඛො
සුබෙන නිධා කතිවිද්දිනානිසො.

47 වෘපාවෘතචාර මුබෙන සත්තතං
බලෙන භූමිනා විශතා කෘතධ්වනිඃ
පුරිමුදනිතන මුදගු නිසිතං
තත්තංපිබත්තිමිව කුලික ජත්මනා.

යත්, පමුණුවන්නාවූ; සෑ දශකණ්ඨ සුදන, ඒ දශශ්‍රීව ශක්තුරතෙම;
(දුරෙහි රුමතෙම;) බලත්, බලයෙන්; අවිඤ්ඤා විකෂිණ්ණමය—අවිඤ්ඤා,
තොදන්තාලද්දවූ; විකෂිණ්ණමය, විකෂිණ්ණම ඇත්තේ; (ඇදීම
ශ්‍රම ඇත්තේ;) ගුප්තගුණ බකිතම—ගුප්ත, හඬන්නාවූ; ගුණබකි
නම්, ජාබකිතඇති; (දුනුමුඩා බැඳුම්ඇති;) ධනුෂ; ධනුෂ; වකෂී,
ඇද්දේ.

45 අථ, අනන්තරයෙන්; තෙන, ඒ රුමයා විසින්; මුක්ඛා, කරණ
ලද්දවූ; සසාසකා, ඒ ශරණතෙම; දිවෑපදම්, දිවෑ පදය; වාඤ්ඡතා,
පසස්තාවූ; විනිස වණ්ණස්ස, විනිස වණ්ණයා සම්බකිව; (රුජ
වංශයා සම්බකිව;) නිහත්තා, නසන්නාවූ; තපස්සද්වෘෂභස්ස, ත
පස්සි උත්තමයාගේ; ආත්මනා, ධර්මයට; නිශාරම්, ආවරණය; විබා
ස, කොට; වෘතිජඨිතකිල, සිටියේදු.

46 අජයස්ස, තොදිනියහැක්කාවූ; රිපො, සතුරුගේ; ජයෙන, දි
නීමෙන්; බහුමාන මනත්තරෙණො, බහුමාන මනත්තර ඇත්තාවූ; (බ්‍රහ්ම
මනින් ඇමතිම් ඇත්තාවූ;) මානාවො, මනුෂ්‍යයන් විසින්; සභාජය
මානා, පුරිපුරුසාරව සෙවුනාලද්දවූ; සොමෙවිලිසඛො, ඒ මෙවිලි
සඛතෙම, මනොඥවාසෙ, මනොඥවූ වාසඇති; පථි, මාගියෙහි; සු
බෙන, සුවයෙන්; කතිවිද්දිනානි, කීපදවසක්; නිධා, යවා.

47 වෘපාවෘතචාරමුබෙන—වෘපාවෘත, විවෘතකරණලද්දවූ; චාර
මුබෙන, චාරමුබයෙන්; සත්තතම, අනවරතයෙන්; කෘතධ්වනිඃ, ක
රණලද්දවූ ධ්වනි ඇතිව; විශතා, වදනාවූ; භූමිනා, බොහෝ; බල
ෙන, බලයා කරණකොටගෙන; උදගුනිසිතම—උදගු, හිවියාවූ; නි
සිතම, ධ්වනි ඇතිකොට; උදනිසිතම, සාගරය; පිබත්තිමි, බොත්
තාවූ; කුලික ජත්මනා, අගස්ති මහඡීතරයෙන්; තත්තම, ගරිරයවැනිවූ;
පුරිමි, පුරිසට.

- 48 නරෙඤ්ජ රථේඝභයභාග වාරිත
ප්‍රසාරිකාලා ගරුඤ්ජපවාසිනාමි
තතාමනානෙතකරුප රත්නතොරණ
සපඛකජාභොපද කුමන මණ්ඩලෙය්;
- 49 පරිකිණත්තාවන කිඛිකිණි ගුණෙණා
සුගඤ්චා ගඤ්චගෙන තාඛිතෙනා
භ්‍රමත්පතාකා නිකරෙ රුදරච්ඡිලො
විතතිනිමුණ්ණ සාණො කරච්ඡද්දමි.
- 50 මධ්වව්‍යව්‍යවන විරව කිඛිකිණි
රුතෙන රමණ මණිතොරණසුජාමි
වසංදධානා මනිලසා රංහසා
ධුතංපතාකා'නුකාතාති බිභ්‍රතා.
- 51 සතං විවෙශාප්ලිබ්බ සම්පද
මුහුර්මුබ්බෙය් රුදයෙන සච්චිතා
නරෙඤ්ජසුභ්‍රුරුමුකුලාති කලපයත්
ජනසා ගතොරුණ පඛකජාති.

48 නරෙඤ්ජ රථේඝ භයභාග වාරිත ප්‍රසාරි කාලාගරුඤ්ජ වාසි නාමි—නරෙඤ්ජ රථේඝ, රුජවිජයෙහි; උභයභාග, දෙපාර්ශ්වයෙහි; වාරිත, හසුරුවන ලද්දකු; ප්‍රසාරි, පැතිරෙණ සුලකු; කාලාගරුඤ්ජ, කලු වැල් දුමින්; වාසිනාමි, සුවදකරණ ලද්දකු; උපරත්තතොරණමි, රු වන් තොරණ සම්පයෙහි; අනුගෙනා, පමණ නැත්තා; සපඛක ජාභොපද කුමන මණ්ඩලෙය්—සපඛකජ, පියුම් සහිතකු; අභොපද කුමන මණ්ඩලෙය්, කිණිණි සට සමූහයෙන්; තතාමි, පතුරුවන ලද්දකු.

49 පරිකිණත්තාවන කිඛිකිණි ගුණෙණා—පරිකිණත්, හඬන් නාද; තතාම කිඛිකිණි ගුණෙණා, රත්රසවල් ඇත්තා; සුගඤ්චා, සුවදකු; ගඤ්චගෙන, පවතින්; තාඛිතෙනා, පහරණ ලද්දකු; භ්‍රමත්ප තාකාතිකරෙය්—භ්‍රමත්, බමන්තා; * පතාකාතිකරෙය්, පතාකා සමූහයෙන්; උදරච්ඡි, උදගතවූ ගොනා ඇති; උච්ඡිණ්ණාණෙය්, සුයෑ ගාණ; කරච්ඡද්දමි, රජමි විනාශය; විතතිනිමි, පතුරුවන්තා.

50 මධ්වව්‍යව්‍යවන විරව කිඛිකිණි රුතෙන—මධ්වව්‍යව්‍යවන, හඬග සමූහයෙන්; විරව, නාදනාමැති; කිඛිකිණි රුතෙන, කිඛිකිණි ධ්වනි යෙන්; රමාමි, මනොඥකු; පතාකානු කාතාති, පතාකානුකාරයෙන්; බිභ්‍රතා, උසුලන්නා; අනිලසා, වාතයාගේ; රංහසා, වෙගයෙන්; ධුතමි, කම්පාකරණ ලද්දකු; මණිතොරණසුජාමි, මණිතොරණෙහි මල්දම් සම්බකු; වසමි,† සමූහය; දධානාමි, උසුලන්නා.

51 සා නරෙඤ්ජසුභ්‍රා, ඒ රජසුභ්‍රතෙම; මුබ්බෙය්, උදයෙන, මුබ්බ

* බබලන්නා—සත්ත.

† රසමි—සත්ත.

52 ගුරුනපෑඥෙවවං කුමාර මිඤ්ඤං
ජවෙන වාතායන මිඤ්ඤකායා
නතා නසකෙත නච්චුඤ්ඤ වෘත්තය-
සනාථාහි වංශසූර ඥාණීනිකතා.

53 රතජ වාතායන සනතතිච්ඡාතා
විලොල නෙතෙත්ථිනිකා මුඛමුඛඥෙජා
තතාවිනිලොසල පත්‍ර සම්පදා
සගෙජ්ඣි නියතීහිවව්‍යවස්ථිතා.

54 දබ්බං දුතතිං ජාලගවාක්ඛ සබ්බිනි
නිකම්බිනිනාං චලදුක්ඛි සනතති:
තතෙව පබ්බකරුහ නාලජාලකෙ
පරිසජ්ඣරත්ති ශථරී පරම්පර.

ඥානගේ උදයෙන්; සම්මාන, භාවපසින්; අප්‍රතිබ්ධ සම්පද, අප්‍රතිබ්ධ
සම්පත්තියෙන්; ජනසා, ජනසායෙන්; හසතාරුණ පබ්බකති—හ
සත, හසතනැමැති; අරුණ පබ්බකති—අරුණ, රත්වූ; පබ්බකති,
පද්මයන්; මුකුලානි, මුකුලවූවන්; කල්පයන්, කරන්ගේ; මුහු,
එකකෙරෙහි; තාමිපුරි, ඒ පුරිසට; විවෙශ, වැනි.

52 අධගතා; අධගතාවෝ; ගුරුන් අපෑඥෙවව, වැඩිමහල්ලන්
නොවිවර්තම; කුමාරම, කුමාරයා; ජිඤ්ඤාමි, බලනපිණිස; ජවෙන,
වෙගයෙන්; වාතායනම, කවුළුවට; ජයා; පාමිණිසෝ; (ගියෝ); තා,
මහු; නසකෙතන, නොසන්තු නොවෙති; (පතිවුතා නොවන්නාහු
නොවෙති); නච්චුඤ්ඤ වෘත්තය, මුළු වෘත්ති ඇත්තාහුද නොවෙත්; ර
ඥාණීනික, රජුටායෙන්; විනිගතා, විනිගව; තථාහි, එසේමැයි.

53 විලොලනෙතෙජා—විලොල, වපලවූ; නෙතෙජා, නෙත ඇත්
තාවූ; වනිතාමුඛමුඛඥෙජා—වනිතා, අධගතාවන්ගේ; මුඛමුඛඥෙජා,
මුඛ පද්මයෙන්; වාතා, පිරිවරණලද්දවූ; වාතායන සනතති, කවුට
සනතතියෙන්; රතජ, හෙබිවූ; (කුමන්ගෙත්?) විනිලොසල පත්‍ර
සම්පදා—විනිල, නිල්වූ; උසලපත්‍ර සම්පද, උසලපත්‍ර සම්පත්තිය
ෙන්; තතා, පතලාවූ; නියතීක්, සරස; වෘත්තතා, සිරිසාවූ; ස
ගෙජ්ඣිව, පද්මනිසමෙන්.

54 ජාලගවාක්ඛ සබ්බිනි—ජාලගවාක්ඛ, දුල්කවුළුයෙහි; සබ්බිනි,
සාක්ඛවූ; නිකම්බිනිනාමි, නිකම්බිනිගේ; චලදුක්ඛි සනතති—චල,
වපලවූ; දුක්ඛි සනතති, නෙත පබ්බකතියෙන්; දුතතිමි, ගොසාව;
දබ්බං, ඉස්සු; (කුමන්ගෙත්?) පබ්බකරුහනාලජාලකෙ, පද්මනාල
සමුහයෙක්හි; (පිසුමිනල සමුහයෙක්හි) තතා, පතලාවූ; පරිසජ්ඣ
රත්ති, සැලෙන්නාවූ; ශථරීපරම්පරෙව, ශථරී පරම්පරාවක්ගෙන්;
(පෙරිපතනියක්ගෙන්.)

- 55 පදං පුරුෂාක්මවිශුෂ්ක යාවකං
සමප්තියනාක මවිලම්බි වික්‍රමම්
බහුව සොපාන විමක්ඛී සමනව;
සරිත ඵවාබික්ඛිතලසස යාවකා.
- 56 කයාවිදුලොක පථං මුඛාකුලං
සමෙතස සමිමසුරත පත්‍ර ලෙඛයා
සබ්බ කපොලානිත ගණ්ඨ භාගයා
කාතසකදියෙපි මුඛෙ විශෙෂකා.
- 57 ප්‍රසාධනවතපාතයාපි රමයා
ප්‍රදෙශිනී පථිවි විකාඨ කණ්ණියා
උපායයෙ වාම කරසථ පත්‍රයා
රශෙණ වාතායනාපාල මනසයා.
- 58 දුතප්‍රයාණලථකෙස බන්ධනා
සසමිම වාරිසුරති බිහුති මුඛම්
ශ්‍රමාතුරෙරුවය මජ්ඣිමපර
යයෙ සපත්තාත පරිශබ්බනිකාමි.

55 පුරුෂාක්ම, කුඩුඹිනිය; (ගෙමුඛව); අවිශුෂ්කයාවකම්—අවි
ශුෂ්ක, නොවියලියාවූ; යාවකම්, ලහැණි; පදම්, පදය; අවිලම්බි
වික්‍රමම්—අවිලම්බි, ශිෂ්ට; වික්‍රමම්, පදනකය ඇතිව; සමප්තිය
නාකම් (සතකම්) තබන කල්හි; සොපාන විමක්ඛී සමනව—සොපා
න විමක්ඛී, හිණිපෙති මැඩමෙන්; සමනව; උපත්තාවූ; සරිතඵව,
සරිතය වූ රහසම; අබික්ඛිතලසස, පාදතලයට; යාවකො බහුව, ලහුව.

56 මුඛාකුලම්, මුඛයෙන් ආකුලවූ; ආලොකපථම්, කවුළුවට; සමෙ
තස, පැමිණ; සමිමසුරත පත්‍රලෙඛයා—කම්, (සෙද) ජලයෙන්; සුර
ත, වැහුණුව; පත්‍රලෙඛයා, පත්‍රලෙඛා ඇත්තාවූ; සබ්බ කපොලානිත
ගණ්ඨභාගයා—සබ්බ, සෙසෙළියන්ගේ; කපොල, කොපුල්හි; ආනිත,
පිහිටුවන ලද්දාවූ; ගණ්ඨභාගයා, කපොලභාග ඇත්තාවූ; කාතවිත්,
ඵකකවිසිත්; තදියෙ, ඇ පිළිබඳවූ; මුඛෙපි, මුඛයෙහිද; විශෙෂකා,
පත්‍රලෙඛයනෙම; කාතා, කරණලදී.

57 ප්‍රසාධනවතපාතයාපි—ප්‍රසාධන, මණ්ඩනයෙහි; වතපාතයාපි,
යොමුදුටු; ප්‍රදෙශිනී පථි විකාඨ කණ්ණියා—ප්‍රදෙශිනී පථි, තඹ
නාඪියුලි පථියෙන්; විකාඨ, අදහාලද; කණ්ණියා, කණි ඇත්තා
වූ; වාමකරසථ පත්‍රයා—වාමකරසථ, වාම හස්තයෙහි පිහිටියාවූ; ප
ත්‍රයා, පත්ඇති; අනායා රමයා, අනිත් අඩගනාවක විසින්; රශෙණ,
මෙහෙයෙන්; වාතායනාපාලම්, ජල කවුළුවනෙම; උපායයෙ, පැමිණෙ
න ලදී.

58 දුතප්‍රයාණලථ කෙසබන්ධනා—දුත, සුහුදු; ප්‍රයාණ, ගම

59 නිතානතමෙකිකාන ගණ්ඩ භාගයො-
භීශාලපවාතායන යානමනායො;
මුඛවයං කුණ්ඩලමෙක මෙවනත්
(ප්‍ර)භාසුරං මණ්ඩයතිසම රමයො.

60 විධායකාවිත්ප්‍රථමන්තු ලජ්ජා
ප්‍රියොපහුසාධර මඬී ලක්ෂිතම්
ප්‍රයාති (දුරං) නාපතො දිදුසුතියා
වසාරවාතායන වාහාමානනම්.

61 අතිශය්දෙකා කුචසුග්ම සම්පද,
නිරුධායවාතායන මුනනනසාති
සබ්ථජොයයකාය මධ්‍ය භාගතා;
පතාකිති මනකරමාප වික්ෂිතම්.

නිත්; ශ්‍රව්, ශිවිලවු; කෙසෙකිකිනා, කෙසෙකිකින ඇත්තාවු; සසම්
වාරිකුති, සමිප්ල වැහිම් සහිතවු; මුඛම්, මුඛය; බිහුතිම්, උසුලත්තා
වු; ශ්‍රමාතුරෙරුවස මණ්ඩ—ශ්‍රම, ශ්‍රමයෙන්; ආතුර, ආතුරවු; උරු
වස, උරුවයෙන්; මණ්ඩ, ලැහිගත්තාවු; අපර, එකක්තොමෝ;
සපත්තක, ප්‍රතිපක්ෂ සත්‍ය විසින්; (එක සැමියා අඹුව විසින්;) පරි
ශබ්දනියනම්, සැක කටයුතු බවට; යයො, ගියා; (පැමිණියා.)

59 නිතානතම්, අතෘපියෙන්; එකිකානගණ්ඩ භාගයො—එකිකා
න, එකක් කරණලද්දවු; ගණ්ඩභාගයො, කපොලභාග ඇති; අතෘ
යො රුමයො, අනික් අභනත් දෙන්නකුගේ; භාශාලපවාතායන
යානම්—භාශ, අතෘපියෙන්; අලප, අලපවු; (ඉතා කුඩාවු;) වාතාය
න, ආලෝකපථයට; යානම්, ගියාවු; තත්මුඛවයම්, ඒ මුඛවය; (ඒ මු
ණ්ඩදෙක; (ප්‍ර) භාසුරම්, බබලන්නාවු; එකමෙව කුණ්ඩලම්, එකම කු
ණ්ඩලයනො; (තෝවුවු;) මණ්ඩයතිසම, කෙබචි.

60 කාවිත්, එකක්තොමෝ; ප්‍රථමන්තු, පළමුකොට වනාහි; ලජ්ජා
යා, ලජ්ජායෙන්; ප්‍රියොපහුසාධරම්—ප්‍රිය, වල්ලභයා විසින්; උප
හුසන, අනුභවකරණලද්දවු; අධරම්, අධර ඇති; ආනනම්, මුහුණ;
අභිලක්ෂිතම්, අභියක් පෙණෙන්නා; විධාය, කොට; නාපතො, රජ
හු; (දුරම්,) දුරට; ප්‍රයාති(සති,) යන කල්හි; දිදුසුතියා, දුක්කැටිපිස්
සෙන්; වාතායන වාහාම, වාතායනයෙන් වාහාවුවා; වසාර, කලා.

61 උනනනසාති, උනනනවු සහන ඇති; එකා, එකක්තොමෝ;
කුචසුග්ම සම්පද, සහනසුග්ම සම්පතියෙන්; වාතායනම්, කවුළු
ව; නිරුධා, වලකා; අතිශය්ත්, සිටියා; සබ්ථනා, සබ්ථනතම; යත්
කාය මධ්‍යභාගතා—යත්, යමක්තුගේ; කාය, කායවු; මධ්‍යභාගතා,
මධ්‍යභාගයෙන්; පතාකිතිම්, සෙනාව; වික්ෂිතම්, බලනපිණිස; අතෘ
රම්, අතුරට; ප්‍රාප, පැමිණියේ.

62 නිබාය කාවිකතනයං තනුදරී
 ප්‍රසන්න වාතායන දෙතිනිතලෙ
 අකාරයසංවිකරකොශ කොමලං
 මහිභූරෙච්ඡාලක මචලිං බලාත්.

63 නාපා: සුමිත්‍රාතනයො වධුරිති
 ප්‍රියාජනෙ නිර්දිශතිකියං කතරො:
 තලප්‍රභා පාචල භාග භාගිනො
 නබාංශුජාලා අපිචෙරු රමබරෙ.

64 අශක්ඛුවන් වඩ්ඪිකිතුං නාපාත්මජං
 වධුජනො 'බාචිතයා ජයෙන (තම්)
 පදංවිධිතයා විධවා ජනොවිතො
 පජිති පත්තෙනො ගිරමාගිතං ජගො.

62 තනුදරී, කෘශෙවු උදරඇති; කාවිත්, එකක්තොමෝ; බාලකම්, බාලවූ; තනයම්, සුත්‍රයා; ප්‍රසන්න, ලාභෙලා; වාතායන දෙතිනිතලෙ—වාතායන, කවුළුවෙහි; දෙතිනිතලෙ, එලිපත මත්තෙහි; නිබාය, පිහිටුවා; (නිදුවා;) පවිකරකොශ කොමලම්—පවිකරකොශ, පද්ම ගඟියක්කේ; කොමලම්, කොමලවූ; අචලිම්, අචලිය; මහිභූරෙ, රජහව; බලාත්, බලයෙන්; අකාරයත්, කැරවී.

63 නාපා, රාමය; සුමිත්‍රාතනයා, ලක්ෂ්මණය; වධුරිති, සිතායයි; ඉති, මෙසේ; ප්‍රියාජන, අභිතනා ජනයා; කියම්, තමාවිසින්; කතරො, හසනගෙන්; නිර්දිශති(සති), දක්වන කල්හි; තලප්‍රභාපාචල භාගභාගිනා—තලප්‍රභා, අත්ලෙහි ප්‍රභායෙන්; පාචල, පලොල්වත් වූ; භාගභාගිනා, භාගයෙවුනාවූ; නබාංශුජාලා අපි, නබරශ්මි නැමැති ස්ලයෝද; අමරෙ, ආකාශයෙහි; චෙරු, හැසිරුණුහු; (ගියෝ.)

64 වධුජනා, අභිතනා ජනතෙම; (අබාච)තයා, අබාචබාවින්; (නුබුහුටිබාවින්;) (තං) නාපාත්මජම්, (ඒ) රජසුත්‍රයා; ජයෙන, ජයෙන්; වඩ්ඪිකිතුම්, වඩන්තව; අශක්ඛුවන්, නොපොහොසත්වූයේ; අවිධිවජනොවිතො—අවිධිවජන, සහසාම් අබුජනයා විසින්; උචිතො, අභාසනවූ; පජි, මාගියෙහි; පදම්, පදය; විධත්තෙකි, කරයි; පත්තෙනො, පත්තියව; ආශිංගිරම්, ආශිච්චනය; ජගො, කී.

65 නරෙහුසෙතා විවිඳු: සමුද්‍රගා
 විවිඳිතොයා ඉව යත් සමන්තතා:
 මහාණිවසෙව නතසා තතකානො
 බහුවපුරයව නමාතිරිකතා.

66 විධාගතංචාර මුපෙතා තද්බලං
 නාපාඛගණසෙත හසභාගසංග්‍රිතම්
 නිබධ්‍යමානාථලී යාසිතාහුවො
 දුශා'නුගාත්තත් සවිවෙය මඤ්ජිරම්.

67 විනාසකෙකයපතිසනානුරේ තපො'රජී
 දෙශං සුධාජිතිජිතං විපිනං විවික්ෂා:
 දුතනනතන තනායං දුහිතුර් දිදුක්ෂා:
 කාලසංකසාවි දුරේහු සධං යයාබෙ.

65 නරෙහුසෙතා, රජසෙනාවෝ, විවිඳිතොයා—විවිඳි, වැඩි
 යාළු; තොයා, ජලඇත්තාළු; සමුද්‍රගාව, නදින්මෙන්; යත්, යම්පු
 රයකට; සමන්තතා, සාත්පසින්; විවිඳු, වන්හුද; මහාණිවසෙව, ම
 හාසාගරයවැනි; තසා (පුරසා), ඒපුරයාගේ; තත්කාතා, ඒ නදින්
 විසින් කරණලද්දැළු; පුරයව, පුරයද; තබනුව, නොවිය; අතිරිකත
 තාව, ඉතිරිවද; (තබනුව, නොවී.)

66 ස: හුවස්ශාසිතා, ඒ හුවස්ශාසිතාතෙම; (රමතෙම;) වාරම්,
 දොරට; උපෙතා, පැමිණ; විධාගතම්, දෙකක්ව ගියාළු; නාපාඛග
 ණසා, රජකිහිණියාගේ; උභයභාග සංග්‍රිතම්, දෙපාර්ශ්වය ඇසිරු
 කලාළු; නිබධ්‍යමානාථලී—නිබධ්‍යමාන, බඳනාලබත්තාළු; අථලී, අ
 ථලීඇති; තත්බලම්, ඒසෙනතට; දුශා, තෙත්තෙත්; අනුගාත්තත්,
 අනුග්‍රහකරත්තේ; මඤ්ජිරම්, වෙස්මයට; විවෙය, වනි.

67 අථ, අනතුරුයෙන්; තපො'රජී, තපස්කැමැත්තාළු; කෙකය
 පතී, කෙකයපතිතෙම; ජිතම්, දනනලද්දැළු; දෙශම්, දෙශය; සුධා
 ජිතී, සුධාජිත්තම්; තනුරේ, පුත්‍රයාකෙරෙහි; විනාසා, පිහිටුවා;
 විපිනම්, වලට; විවික්ෂා, වැද්දවිටියේ; දුහිතු, පුත්‍රියගේ; තනසම්,
 පුත්‍රයා; දිදුක්ෂා, දක්කාරිටියේ; දුතෙතා, දුතා; තෙන, ඔහුලවා; (ම
 හු කරණකොටගෙන); කසාවත් කාලසා, කිසිකාලයක් සම්බන්ධ;
 ඉක්කුබම්, දුරරථයකට; යයාබෙ, ආරාධනාකෙළේ.

08 අළුසසුබාජ්නිසව විෂයංසති ඡිතවති
ප්‍රචිතගුණොගුණ ප්‍රවයලාහරකං (හරනම්)
ඉතරසුතානිත ප්‍රියසතාහත තචිරහ
ප්‍රහව ගුණෝපායනනය ගුචිරද්වසාන් (නාපති:.)

(ඉති කුමාරදශසා කාතො ජානකිහරණ මහාකාවො
ප්‍රසාන වර්ණනොනාම.)
නවමසායා:.

08 අළු, අනන්තරයෙන්; ප්‍රචිතගුණ, ප්‍රසිද්ධ ගුණඇති; සුබාජ්නි, සුබාජ්නි; ගුණප්‍රවයලාහරනම්, ගුණප්‍රවයලාහරයෙහි රනවු; (ගුණ ප්‍රවයමැසි ලාහරනම්.) (හරනම්) හරනසා; සවිමසමි, සවිමස මිසම; ඡිතවතියති, පැමිණවූ කල්හි; නසගුචි: නිතියෙන් ගුචිවු; ස: (නාපති:), ඒ දශරථ (රජ)තෙම; ඉතරසුතානිතප්‍රිය සතාහත තචිරහප්‍රහ වගුව:—ඉතරසුත, සෙසුප්‍රත්‍යන්විසින්; අතිත, කරණලද්දවු; (ප්‍රියසතාහත, ප්‍රියසතයෙන් පහරණලද්දවු;) තත්, මසුගේ; විරහප්‍රහව, විරහයෙන් උපන්නාවු; ගුව, ගොඩගැනී; ද්වසාන්, ද්වසයන්; අනසත්, යැවී.

(ඉති, මෙසේ; කුමාරදශසා, කුමාරදශසාගේ; කාතො, කෘතීවු; ජානකිහරණ, ජානකිහරණනම්වු; මහාකාවො, මහාකාවයෙහි; ප්‍රසාන වර්ණනොනාම, ප්‍රසාන වර්ණන නමිවු;)
නවමසායා:, (නවමන සගයි.)

ද ශ ම ි ස ම ි.

- 1 නසො නසො නසො ගුරුං ගුරුව චක්කුෂුඃ
තසා ශක්ඛ සමානසා සමානා මයුතං යයො.
- 2 අථ ලක්ඛණං තද්දෙකෙ කාසීනා රතීනවුචි
පලිතං විසුසා චල්ලි පුෂ්පභාස ඉවකිචිත්.
- 3 පලිතච්ඡේදනා දොෂා සච්චිකාල සමුනනනෙ
ජරසාගිරසිසානෙ (න)විසෙකෙ මහා රථා.
- 4 ආරොප්පනාතරෙදුස්ස මධ්‍යංභාථොභාවො බලී
(සමාසීනා) සමජ්ජයාං (ජ්‍ය)යාංසංසුත මවුචිත්.
- 5 මාමියංප්‍රාණ නියතීණ චෛජයන්ති පුරසාරී
රක්ඛාසාවාහනාදෙශ දුඛසංසෙවනෙ ජග්.

1 තනා, ඉක්කිත්තෙන්; නසො, නිතිසෙන්; ගුරුම, ගුරුය; නසො, කරන්තාවු; ගුරුව චක්කුෂුඃ—ගුරුව, පද්මවැනිවු; චක්කුෂුඃ, ඇත් ඇත්තාවු; ශක්ඛ සමානසා, ශක්ඛ සමානවු; තසා, ඒ දශරථයකට; සමානාමි, වෂීයන් සම්බන්ධවු; අසුතමි, දසදහසෙක්තෙමි; යයො, ගියේ.

2 අථ, අනතුරුසෙන්; කාසීනා රතීනවුචි—කාසීනා, කසීනවු යෙන්; රතීන, රතීනවු; නවු, නක් (සම්)ඇත්තාවු; තද්දෙකෙ, මහුගේ ශරීරයෙහි; පලිතම, පලිතය; විසුසාචල්ලි පුෂ්පභාස ඉව—විසුසා, ජග්නැමැති; චල්ලි, ලතාවගේ; පුෂ්පභාස ඉව, පුෂ්පභාසයක් මෙන්; (මල්පිපියාක්මෙන්;) කිචිත්, සමහරතැනෙක්හි; අලසාත, දක්නාලදී.

3 මහාරථා, මහාරථතෙම; (උත්තමතෙම;) ජරසා, ජරව විසින්; පලිතච්ඡේදනා, පලිතච්ඡේදන; දොෂා, හස්තයෙන්; සච්චිකාල සමුනනනෙ—සච්චිකාල, හැමකල්හි; සමුනනනෙ, උඩතුවු; ශිරසි, හිස්හි; සාහි, සාහිකරණලද්දේ; (න)විසෙකෙ, ක්ෂමානොකෙලේ.

4 බලී, බලවත්වු; භාවොනාථා, පෘථිවිකරතෙම; අනාතරෙදුස්ස, එක්තරු දවසක්; සමජ්ජයාමි, සමාසීනා; (සමාසීනා, හුන්නේ;) ජ්‍යයාංසමි, අනාතරෙදුස්සෙහිවු; සුතමි, පුත්‍රයා; සමි අභිකමි, සමි කියවු ඇකයට; ආරොප්ප, නහා; අවුචිත්, කී.

5 පුරසාරී, අභිමුඛයෙහි හැසිරෙන්නාවු; ප්‍රාණනියතීණචෛජ යන්ති—ප්‍රාණ, ප්‍රාණයන්ගේ; නියතීණ, යාමට; චෛජයන්ති, ධරයන්වු; රක්ඛාසාවාහනාදෙශදුඛ—රක්ඛාසාවාහන, මහිම වාහනයාගේ; ආදෙශදුඛ, ආදෙශදුඛ; ඉයංජග්, මේ ජග්නොමෝ; මාමි, මා; සංසෙවනෙ, සෙවුනි.

- 6 ජරසායාන! හෝ'ඩහානි සායා කාමෙත්‍ර නිව්ද
ශෛවිලා මුපනිසානි තුලාමෙව ශතො: ශතො:
- 7 කාලෙත ශිරසිනාසෙසා: ශෙවතකෙශ ගිසාඛිකුශො:
නිවහ්නිතෙහි කාමෙහෙත හද්‍රුතව දනතිනා:
- 8 උභෙවස්මසි වංශානාං තිෂ්ඨතො රක්‍ෂ කකිශෙ
යොවනෙ වනිසා වල්ක සතනතිවිභිකෙවනා:
- 9 නාපිත්ඤ්ඤාකාත ශසෙත්‍රායො යශොභේත යඤ නිසාහා:
කාමි යශව ජරතෙතතෙ ස්මත්‍රවංශෙත්‍ර කත්ත්‍රයා:
- 10 පාදශෙෂෙ'පිචෙරග්‍රහාං පුරුෂාස්මි යසාන
කිද්දගි ලක්‍ෂ්‍යතෙ තසා ජනසා හාදයාලතා:

6 තාත, තාතය; (පුත); න; අපගේ; අඩහානි, ශරීරයෝ; ජරසා, ජරාව විසිත්; සායා, සායායෙන්ද; කාමෙත්‍ර, පවසාමයෙහි; නිව්ද, නිවේදයෙන්ද; තුලාමෙව, සමවම; ශතො: ශතො: සෙමෙන් සෙමෙන්; ශෙවිලාම, ශිවිලාවට; උපනිසානි, පමුණුවනලද්දහ.

7 හද්‍රි, හද්‍ර; (සිසිතවු); රුකව දනතිනා, රුකව නැමැති හස්ති හු; කාලෙත, කල්හ විසිත්; ශිරසි, හිස්හි; නාසෙසා, පිහිටුවන ලද්දහ; ශෙවතකෙශ ගිසාඛිකුශො—ශෙවතකෙශ, පලිතයෙන්; ශිත, තිස්සිහවු; අඛිකුශො, අඛිකුශ කරණකොටගෙන; කාමෙ හා, කාමයෙන්; නිවහ්නිතෙහි, වලකිත්මැයි.

8 න; අපගේ; වංශානාම, වංශයෙහිවුවන්ගේ; වක්‍ෂසි, වක්‍ෂස්හි; රක්‍ෂකකිශෙ උභෙ, රක්‍ෂ කකිශ දෙදෙන; (අනුරග විරගදෙදෙන); තිෂ්ඨතා, සිටිත්; යොවනෙ, යොවනයෙහි; වනිසා, අඩහනාවද; වාභිකෙ, වැඩිමහලුවැව්හි; වල්ක සතනතිව, රිටිසුමුලු සමුහයද යන; (උභෙතා වංශානාම වක්‍ෂසි තිෂ්ඨතා:)

9 ය, යමක්තෙම; කාතශස්ත්‍රා, කාතශස්ත්‍රවුයේ; (කරණලද ශස්ත්‍රාත්තෝ) නපිත්ඤ්ඤා, දනන සුලුනොවුයේද; යශව, යමෙකුද; ආසා, ආසාවුයේ; (නායකවුයේ); යඤනිසාහා, යාගයෙහි අභිලාෂ නාත්තෝද; යශව, යමෙකුද; ජරත්, මහලුවුයේ; කාමි, කාමීද; එතෙ, මොහු; ස්මත්‍රවංශෙත්‍ර, රජවංශයෙහිලා; කත්ත්‍රයා, කුත්සිතවු කුත්දෙනයි.

10 යසා, යමක්තට; පුරුෂාස්මි, පුරුෂාස්මය; (පරමාස්ම); පාද ශෙෂ (සතා)පි, පාදශෙෂයක් ඇති කල්හිද; චෙරග්‍රහාංත, චෙර ග්‍රහයෙක් නැද්ද; කෙවත් රහිද; තසා ජනසා, ඒ ජනයාගේ; හාද යාලතා, හාදයාලතාමො; කිද්දගි, කෙබඳුව; ලක්‍ෂ්‍යතෙ, දක්නා ලැබේද.

- 11 භාවිවිසුසයාදෙහෙ භිතෙන භාවපසනෙ තප්පි
ඉතරත්ත චිරස්සජ්ජේණි තපසස(යා)ං හතාගති.
- 12 මඤ්ඤක්ඛිද්දියංගෙවතන ලාලාවිච්ඡරිතාධර්ම
අසප්පඤ්ඤාති චෙත්වාහිසාලවුත මිච්චරත්.
- 13 මාණලවලයචෙත්ද තත්තුජාල සමත්තිභ්
යොවනොද්දහ හසෙව දධානා පලිතච්චයා.
- 14 ජීවිතජීවිතවයසා ප්‍රත්තයාමෙ මුමුක්ඛිතා
තිස්සිත්තිකම්පිතෙර මුඛිතා භාසිති ප්‍රථයනතිව.
- 15 දනාකුතන ගතෙරුග්‍රෙමීතොසා සංකප්පමානාති
ප්‍රචේද්ධමිව ඛිත්‍රාණා කායසංකප්පමානාති ඛිත්ති.

11 නා, පුරුෂතෙම; අතිවිසුසයා, අධිකවූ ජයයෙන්; දෙහෙ, දෙ
හස; නතිතෙන(සති), නොබිඳිමාලද කල්හි; තප්පි, තප්පි; තප්පි
තෙ, කරන්නේය; ඉතරත්ත, අනාදෙහය; චිරස්සජ්ජේණි(සති), බො
හෝ කලක් ජීවිත කල්හි; (අනාදියෙන් ජීවිත කල්හි); තපසසයාමි,
තපස්කිරීමෙහි; හතී, ප්‍රචාරිතවනාමේ; හතා, නහයි.

12 මඤ්ඤක්ඛිද්දියං—මඤ්ඤාති, මදවූ ශක්ති ඇති; ඉද්දිය, ඉද්දිය
සත්ඇත්තාවූ; ගෙවතනලාලාවිච්ඡරිතාධර්ම—ගෙවතන, වැහෙන්නා
වූ; ලාලා, ලාලායෙන්; විච්ඡරිත, මවිද්නාලද්දවූ; අධර්ම, අධර්ම
ඇත්තාවූ; අසප්පඤ්ඤාතිචෙත්වාහි—අසප්පච, අව්‍යක්තවූ; සමාති, සමාති
හා; චෙත්වාහි, ක්‍රියායෙන්; බාලවුතමි, බාලවුතය; ආවරත්තිව, කර
න්නක්කුවැතිවූයේ.

13 මාණලවලයචෙත්ද තත්තුජාල සමත්තිභ්—මාණලවලයචෙත්
ද, නෙලුඹුදලිවලයචෙත්දයෙහි; තත්තුජාල, හු සමුහයහා; සමත්ති
භ්, සමවූ ගොභාඇත්තාවූ; යොවනොද්දහහසෙව—යොවන, යො
වනයෙන්; උද්දහ, උද්දහයෙහි; හසෙව, හසෙවැතිවූ; පලිතච්ච
යා, පලිත සමුහයන්; දධානා, උසුලන්නේ.

14 ජීවිතවයසා, ජීවිතවයසා ඇති; මුමුක්ඛිතා, මියනුකැමතිවූ; මෙ,
මාමේ; ජීවිතෙ, ජීවිතයෙහි; ප්‍රත්තයාමෙ, නැවත ආගතොමේ; භාසිති,
කී, (නැතැයි); මුමුක්ඛිතා, මුද්‍රාත්තයේ; තිස්සිත්ති, සරස; විකම්පිතො,
කම්පාකිරීමෙන්; ප්‍රථයන්තිව, හඟවන්නක්කුවැතිවූයේ.

15 උග්‍රෙමා, දරුණුවූ; දනාකුතන ගතොසා, දනානැමැති කුතන
ගතයෙන්; සංකප්පමි, සම්බාධවූ; මාතොසා, මරණයේ; ආනනමි, මුඛ
යව; ප්‍රචේද්ධමිව, වදනවමෙන්; කායසංකප්පමානාති—කාය, කා
යයෙන්; සංකප්පමානාති, කැකිලීමෙන්; ඛිත්ති, මිච්චිව; ඛිත්ති, උසු
ලන්නේයි.

- 16 බිඳුනකිනි නිමිංස වාසනා ලක්ෂණ සමුදායා:
විමිට්ඨ ජරනදායා පරිශ්කාසී පරමපරා.
- 17 නිඤ්ඤා(නා)ද සංසාරාං මොහාන්වුඤ්ඤායො (යථා)
මිඤ්ඤා සංසිත මසාහං වදනනමිඤ්ඤානං වච්ඤා.
- 18 හිනනානුච වුද්දායානාං නිව්ඤ්ඤානං වසානාමි.
නාමොගදානදායානාම මනුෂ්‍යානාං ජරමිව.
- 19 වාචිකොස්ස ධර්මකොමුච්ඡාදිදෙහ වහනො 'පිසා:
විධිත්තනාපාස භානි නිසාපාස: නිදානවිධාසනාති.
- 20 අරණ්‍යවසනිංයානුසාපසායාං යතසංඛ්‍යා
මාජනානුප්‍රවණ්ණි ප්‍රත්‍යාගොමෙවිගානා.

16 අතකිනි නිමිංස වාසනාලක්ෂණ සමුදායා—අතකිනි, රෙහ
යෙන්; නිමිංස, මිංස රහිතව; වාසනා ලක්ෂණ, වාසනාව පෙනෙත්
නාව; සමුදායා, සමුදායමැනි; ජරනදායා, ජරනාමැනි නදියෙන්;
විමිට්ඨ, විමිත් වැනිව; පරිශ්කාසී පරමපරා, පරිශ්කාසී පරමපර
වන්; බිඳුන්, උසුලන්නෙයි.

17 මුඤ්ඤායො (යථා), බාලයක්හුමෙන්; නිඤ්ඤා(නා)ත්, දත්තැති
බැවින්; අසංසාරාමි, සංසාරානොවු; මොහාන්, මොහසලකතු
කොටගෙන; මිඤ්ඤා, මවුනොවුත්තා; අසංසිතමි, අසම්බන්ධවු; අසා
හමි, අවසානවු; අමිඤ්ඤානමි, සනිමැනවු; (නිමැනවු සහිත ගැල
ගැල බණන බස සනිමැනවනමි;) වච්ඤා, වචනස; වදන්, කියන්නේ.

18 ජරමි, ජරව; අනුනෙතුමිව, නලවන්නටමෙන්; නමු, නැ
මුණෙහි; හිනනානුච—හිනන, බිඳිනාලද්දවු; හුවමි, බැමැනත්තාවු;
උද්දායානාමි—උද්දත්ත, නතනලද්දවු; අනුමි, කදුලු ඇත්තාවු; කි
විසානමිව මස්තකාමි—කිවිත්, මදක්; කමිපිත, කම්පාකරණලද්ද
වු; මස්තකාමි, මුදුන්ඇති; ගදානදායානාමි—ගදානදිත, වෙවුලන්
නාවු; අලාපාමි, බිණිමි ඇත්තාවු; (ජරමි අනුනෙතුමිවනමු.)

19 සා, හෙතෙම; භෙදෙහ වහනෙපි, තමාගේ ගෞරව ඉසිලීමෙහි
දු; අභානිනිදායා, * නොපොසාසත්වුයේ; වාචිකොස්ස, වාචිකාසංහි; (වැ
ඩිමහලුවියෙහි); ධර්මකොමුච්ඡාදිදෙහ, ධර්මයෙන්; මුච්ඡා, මුච්චුයේ; විධිත්තනාපි,
කට්ටිවුයේද; කද්දකපාය, කෙබඳු වු තපසක්; විධාසනාති, කරන්නේද.

20 යතා, යම්හෙයකින්; තපසාසාමි, තපස් නිමිත්තකොට; අර
ණ්‍ය, වැලි; වසනිමි, විසිමට; යානා, යන්තාවු; විරහිණා, විරහිවු;
මො, මට; ප්‍රත්‍යාගොමෙවිගානා, බාධායෙන්; නිදා, තාවිසින්; අනුප්‍රවණ්ණි, කදු
ලුවැනීමෙන්; මාජනි, නාමක්කරණලැබේවා.

- 21 අනුශිෂ්ඨි: ප්‍රකාශනාව කඳු හවතිකිදුශී
මනස: ප්‍රිතයෙසෙනහ කාතරසන නිගදුකෙ.
- 22 ඔදුසිනාං යන: ශත්තූ රුදුසිනශ්ව මිත්‍රතාමි
මිත්‍රං තකෙතා දුසිනිව යාතිනවත්තු මසීසි.
- 23 යෙයෙනවාඤ්ජනිකාතිං ලොක සචිත්‍රහ කාමිනා
නාතසන නිදුනියං නවිජ්ජුතා (මප්ප) නිවිජ්ජා.
- 24 වාතනි:ශුභකරී සාමිකො නායෙසවපර රජනි.
අය:ශුචිකතෙතනසුත්තාංනිජ්ජාන බුබය:
- 25 ජිසාංසුභිරපිප්‍රාඥො: ප්‍රයොක්තං සාම සාමිප්‍රතම
රජනනිමාගාත් ගිතෙතර්බිතිත්සතොතා මාගායව:
- 26 සාමගායනං ජතොවතනි දුතා දුතානන වජ්ජිතම
තත්සාමොගෙනසං සුසානං දුතසන සාධු මාත්‍රයා.

21 ප්‍රකාශනාව, ස්වභාවයෙන්ම; කඳු, හදවු; හවති, හවත්නුකෙ රෙහි; අනුශිෂ්ඨි, අනුශිෂ්ඨිතොමෝ; (අනුශාසනා); කිදුශී, කෙබඳුවු ද; සෙනහකාතරසන, සෙනහයෙන් බැහැවු; මනස, මනස්සුගේ; ප්‍රිතයෙ, ප්‍රීති පිණිස; නිගදුකෙ, කියනුලැබේ.

22 යන, යම් වචනයකින්; ශත්තූ, සතුරුතෙම; ඔදුසිනාමි, උදුසින බවට; යාති, යේද; උදුසිනශ්ව, මධ්‍යස්ථ; මිත්‍රතාමි, මිත්‍ර බවට; යාති, යේද; මිත්‍රම, මිත්‍රද; තකෙතා, හකාතියෙහි; දුසිනිමි, දු සිබවට; යාති, යේද; තත්, ඒ වචනය; වත්තුමි, කියන්නට; අසීසි, සුදුස්සෙහි.

23 ය, යමෙක්තෙම; යෙන, යමෙකින්; බාතිමි, ප්‍රසිඛය; වාඤ්ජනි, කැමැත්තේද; ලොක සචිත්‍රහකාමිනා, ලෝසගන්තා කැමැත්තහුහි සිත්; ශත්තූතාමි(අපි), සතුරුබව(ද); අනිවිජ්ජා, නොකැමැත්තහුහි සිත්; තසා, ඔහුගේ; තත්, ඒ; නනිදුනියමි, නිදුනොකටසුත්තෙයි.

24 ස්වපර රජනි, ස්වජන පරජනයා අලවන්නාවූ; සාමින: වාත් නි, සාමවාතනිතොමෝ; (සංඛාන ප්‍රවාතනිතොමෝ) ශුභකරී, ශුභ යක්කරන්තිය; නයෙ, නිතියෙහි; නිජ්ජාන බුබය—නිජ්ජාන, නිසින්නවූ; බුබය, බුබ්බන්තාහු; තාමි, අ; අයශ්ශුචිකතෙති, අ යශ්ශුචිකතායයි; තාහු, නොකියත්.

25 ජිසාංසුභිරපි, හත්තුමිච්ඡදවූ; (නසනුකැමැත්තාදවූ); ප්‍රාඥො, නුවණැත්තවුන්විසින්; සාම, සාමය; ප්‍රයොක්තමි, යොදන්නට; සාමි ප්‍රතමි, සුදුසුයි; (ඵසෙමායි); බිහිත් සනන: (හෙත්තුමිවිජ්ජවූ); බිදුතා කැමැත්තාවූ; මාගායව, ව්‍යාධයෙන්; (ව්‍රවිච්ඡදො); මාගා ත්, මාගයන්; ගිතො, ගිතයෙන්; රජෙනති, අලවත්.

26 ජන: ජනතෙම; දුතාත්, දුතයෙන්; අනානන වජ්ජිතම, අ නානියෙන් වජ්ජිතවූ; සාම, සංඛානය; ගායනමි, ගායනයයි; (වමායයි) වෙතති, දන්ති; දුතසනසාධුමාත්‍රයා, දුතයාගේ සාධුමාත්‍රායෙන්; සු සාමි, යොදනුද්දවූ; තත්සාම, ඒ සංඛානය; ඔගෙනසමි, උගෙන සු විසින් නිර්දිශ්වයි.

- 27 මාද, රහිත සමමානං ත්‍යක්තං සත්කාර සාමනී
විතතං විශ්‍රාණිතං හිතො කාතියා දුෂිතං විදුෂිතං.
- 28 ශන්ත්‍රාග්‍රහණේ දුෂිතී ශන්ත්‍රාග්‍රහණා නිහන්ති(ති)
සතොතොවසජ්ජිලිඛනාච්චි: ප්‍රාචාතං පිණ්ඩවායසමි.
- 29 උපජාප භාතස්මිසෙනහ සිමනි පරිශ්‍රයමි
මොලොවාඤ්ජනිමෙද්දිතාස පතාසු පාතොතසංශය.
- 30 ඉතරොපාය දුස්සාධො චණ්ඩදණ්ඩා මහිපති:
අදුභායත්‍යසොතිතෙ රජනාතිවිජුලං ඵලමි.
- 31 අවතහතිනග්‍රහණොච්චාදණ්ඩන රක්‍ෂිතමි
ඉතිප්‍රත්‍යති මුත්තොපි චලලව: නිවුරජනමි.

27 රහිත සමමානමි—රහිත, හරණලද්දවු; සමමානමි, සමමාන ඇතිව; මාද, රහිතයන්; සත්කාරසාමනී, සත්කාර සාමදෙක, ත්‍යක්ත, හැර; විශ්‍රාණිතමි, දෙහලද්දවු; විතතමි, ධනය; නිතො; නිතිමෙති; කාතියා, කුලලයෝ; දුෂිතමි, දුෂිතවුවා; විදුෂිත, දැනේ.

28 තොතා, තොතාසු; දුෂිතමි, දුෂිතවු, (නොමැඩපිසහැක්කාවු) ශන්ත්‍රාමි, සතුරු; ශන්ත්‍රාග්‍රහණේ, ශන්ත්‍රා පක්‍ෂයෙහිවුහු ලවා; නිහන්ති, නසා; (හි) එසේදැයි; සජ්ජිලිඛනාච්චි: ප්‍රාචාතමි—සජ්ජිලිඛනාර්ථි, හිනිසුපුරු ශොභාසෙන්; ප්‍රාචාතමි, පිරිවරණලද්දවු; අයසමි, අය ප්‍රතිබ්බවු; පිණ්ඩමි, පිණ්ඩය; සතොතොව, කුලිත්මෙන්.

29 උපජාප භාතස්මිසෙනහ—උපජාප, හෙදසෙන්; භාත, ශන්තාලද්දවු, සාමි, සාමිහුකෙරෙහි; සෙනහසිමිනි, සෙනහ සි මා ඇත්තාවු; මොලො, මුලාමාත්‍යයා; පරිශ්‍රයමි, පරිශ්‍රය, වාඤ්ජනි (සති), කාමැති(වක) කල්හි; මෙද්දිතාසපතාසු, පෘථිවි සාමිහට; පාතා, හිම; තසංශය, සැකැත්.

30 ඉතරොපාය දුස්සාධො—ඉතරොපාය, සෙසු උපායෙන්; දුස්සාධො, දුස්සාධය කල්හි; චණ්ඩ දණ්ඩ, චණ්ඩ දණ්ඩනැති; අසො ම හිපති, මේ රජතොම; අදුභායති—අදුභව, දුභවනොවත්තාවු; අය ති, එතාසාල ඇත්තාවු; විජුලමි, මතත්වු; නිතො ඵලමි, නිති ඵල ය; අශ්වතිය, අනුභවකෙරේ.

31 මුත්තොපි, මුත්තදවු; චල්ලව: ගොපාලතොම; දණ්ඩනවිතා, දණ්ඩක්කැතිව; අවතහති, පැහැරමක් ගැතිව; ගො, බෙහුතොමෝ; රක්‍ෂිතමි, රක්‍ෂාකරත්තව; නග්‍රහණ, නොපිළිවනැයි; ඉති, මෙසේ; ප්‍රත්‍යති, හදහයි; රජකමි, රජ සමුහතොම; (දණ්ඩනවිතා, දණ්ඩ යක් නැතිව; අවතහති, පැහැරමක්කැතිව; ගො, පෘථිවිතොමෝ; රක්‍ෂිතමි, රක්‍ෂාකරත්තව; නග්‍රහණ, නොපිළිවනැයි; ඉති, මෙසේ; ප්‍රත්‍යති, හදහයි යනු; නිමු, කාකථාද.

- 32 කේශිණිපති: පතතායු ජරත්තායා ඉව්චිවම්
තායාදණ්ඩ: පදංවාක්ෂ්ණත ගාහිත ජගායාරු.
- 33 ඉන්ධං සුකති මුපායානාං කුච්චාණසං චතුරසිම්
චුජ්ඣත්ත ප්‍රහාගොරං පතෙර රක්ෂයන්තාං යශා.
- 34 ගුරංචු රුජ සාරංචං නිනොපබ්බ මලම්පටම්
සංගත් සංරක්ඛායා කොගෙච්චිච්චිනති නාපංජුජා.
- 35 උග්ගාහිසා පදං ගොගෙච්චරුගාණ්ථසනිය චජ්ජිනා.
රත්තාසා මධි කුච්චි(ත) මුඛිනි යා පාදවරණ්ඩම්.
- 36 මුඛිච්චිසා කුලිනොපි මාතඛන ඉව් භුභුජා
ගුරුණොකෙරසා විධාතො වංගගෙනෙව විනාචිකා.

32 කේශිණිපති, පාච්චිපභිතම; ජරත්තායා ඉව, ජරමෙන් මඩ
නාලද්දන්තුවෙන්; ධ්වට්ටි, ඵායායමෙන්; ආශු, වහා; පතති, ගේ;
(කිං විචිතං කේශිණි? කිං විචිතං ජරත්තායා?) තායාද
ණ්ඩා—තායා, පියතලද්දම; දණ්ඩා, දඬුඇත්තාම; නොහොත් පිය
නලද දණ්ඩා ඇත්තාම; පදම්, පදනම; (පියවිච්චිම); වාක්ෂ්ණ,
කැමැත්තාම හොඳකාත් පිහිටි කැමැත්තාම; අගාහිත, නොගන්නා
ලද්දම; ජගත්, ලෝවැස්සාගේ; යාරා, අත්ඇත්තාම; (නොහොත්) අ
ගාහිත, බොහත්තාලද්දම; ජගත්, ලෝවැස්සාගේ; කරා, කරවුවර
ඇත්තාම; (කේශිණිපති: ජරත්තායා ඉව් ධ්වට්ටි ආපතති.)

33 උපායානම්, උපායයත් සම්බන්ධම; චතුරසිම්, චතුර්විධම; සු
කතිම, සුකති; ඉන්ධි, ඉන්ධි; කුච්චාණසං, කරන්නානව; ඉඤ්ජුහ
තොරම්, සදරුස්සේ සුදුම; යශා, යශා; පතෙර, සහරත් විසින්;
අක්ෂයාතම, ක්ෂය නොකරනා මට්ටම; චුජ්ඣති, යේ.

34 ගුරම්, ගුරුම; සාරංචං, පුරුෂසාර දන්තාම; නිනො, නි
තිශෙහි; පබ්බ, දක්ෂම; මලම්පටම්, ගොලොල්ලම, තාපම්, රජතුමා
මෙන්, මහාකොට; සංරක්ඛායා, රක්ෂාකරණලද්දම; ප්‍රජා, සන්ධයෝ;
කොගෙයා, ධනසෙන්; චච්චිනති, වඩත්.

35 ගුරුණොපි, ගුරුණදම; (ගුරුණවත්වූයේද); අනියජ්ජිනා, අකුලින
සුමුයේ; (වංගගෙන් චජ්ජිනවූයේද); උගෙච්චා, පදම්, උච්ච පදයට; න
ලභනිසා, නොපැමිණියුත්තේද; (ඵලේමැයි); රත්තාසා මධි,
රත්තයෙන් ආසාදම; පාදවරණ්ඩම්, පාදවරණය; කා, කවරෙක්;
මුඛිනි, මුද්දනෙහි; කුච්චිත, කරන්නේද.

36 කුලිනොපි, කුලිනදම; මුඛි, මුඛිතම; මාතඛන ඉව, හස්ති
යක්ෂමෙන්; භුභුජ, රජතුමාගේ; වජ්ජිසා, වජ්ජිනියකි; කෙකරපිභු
රෙණා, කිසි කවර ගුණකතිකුල; අවිධාතා, අප්‍රසිද්ධම; වංගගෙන
ව, වංගගෙන්ම; විනාචිකා, ප්‍රකාශිතම; කුලිනොපි, කුලිනදම; මුඛි,
මුඛිතම; (මාතඛනඉව භුභුජ වජ්ජිසා).

37 තද්වෘත්තානුසාරිණී ၂၄ මනိශေන ගုණෙනာ
 ၉၅ ဖာလကဗျာသီလံ နာဗိသိဒ္ဓံ နာဗိသိဒ္ဓံ.

38 යසම්මිත්තානාහුරෙධෙන සොභාදං (වි)තනොතියා
සනංතාපජතිනානාගෙන භික්ෂුනොය ඉවළලච්චි.

39 යොතුනිජ්ඣාරණ මුසා සෙනහපායෝ සුභානතරා
මාතෘතොති තයොභේදෙ දෙහජ්චතයෝරි.

40 දකුණු ඉන්දියානු සංගීතය (රසනීති) භූමනි:
(ආත්මානන්දම් සතනං) නිවුරු රසනීතය (සංගීත) ප්ලාග්.

41. ඉතිප්පාති වස්තූන්හි නිශ්චයයෙහි පාසාලය
 පාසාලයකට වත් නිශ්චයයක් නොවන බව පිළිබිඹු වේ.

37 තත්, එහෙයින්, භූමියි, රජතෙමි; අනියෙන, වංශයෙන්ද; භූමිනව, භූමියෙන්ද; සුකාරි, සුකාවු; උපධාභූමි, ධර්ම පරික්ෂා, යෙන් භූමි; මොලම්, මුලාමාතෘය; සාවිවාම, සවිවිධයව; (ත්‍රිකා මාතෘයාවිව); ලම්භන්, පරික්ෂාවන්; නිප්පාදුනි, නොපමාවේ.

38 සෑ, සමෙක්තෙමි; සජ්භිත, පමිත්තකෙරෙති; කෘතකානුරේ
 ධ්වන, කායානිලාභයෙන්; පෞතාදමි, සුභාද්ධිව; (වි)තකොති, ප
 තුරුවාද; සෑ, එතෙමි; තමි, ඔහු; කෘතකයෙන, කායානුරේ;
 තාජභි, හරණෙයි; (කුමක්තෙත්?) පලමිමි, පසුර; තිණි, එතෙරවු;
 මොසලෙව, ජලදැන්තක්තමෙත්.

39 නිව්කාරන, තොටරැකෙහි; අමුතය, බඩවූ; සෙනන පාලෝ, සෙනනපාලෝහි; සෝන, සම දෙදෙනෙක් වනාහි; පුතැන්නරො, අතෘභිසන් මිත්‍රවූද; තසෝ, ඒ දෙදෙනාගේ; තෙද, හෙද; මහත්‍ර කෙතම, මරණින්මැයි; (කාමෙන්?) දෙහප්ඵිතයොට්ට, දෙහප්ඵිත දෙදෙනාගේමය.

40 දණ්ඩ, දණ්ඩාසුබ්බෙහිද; දුර්ණ, ධනරෙහිද; දුර්, දුර්බ්බෙහිද; එකසෙසිති, අසභාය සකනවු; අපති: , රජතෙම; (ආත්මානම් එව, තාමාම; සතනම්, නිරන්තරයෙන්; රක්ෂති, රකිද; අරෙහ, මෙතෙම; ජගත්, ලොව; රක්ෂති, රක්ෂාකෙරෙයි යනු; නිමු, හා කථාද? (වචන විපරිණම * නම්මෙ.)

41 ඉථි, මෙසේ; ප්‍රකෘතිවහිදි නිශ්චිත සෙසු—ප්‍රකෘතිවහිදි, අමා
තෘ වහිදිත්ම; නිශ්චිත සෙසු, නිශ්චයෙහිලා; වායායුත, නිති ඇසිරු
කලාව; සෘජිත, නසනලද; අසනවිනිශ්චයත්‍රය, අසනවිනිශ්චයත්‍රයත්
ඇත්තෙහි; වසුකිකම්, පෘථිවිය; සාධු, මනාසොවා; ශාධි, අනුශාස
නාකර.

* “පරිණාම: ක්‍රියාවලියට විෂයි විෂයාත්මකා” — ජයරේච්.

- 42 ඉක්කංචාදිති රජපෙත්‍ර රමොමොනමබ්ලිතා
වච්ඡිකාදයං වාජ්ජපෙසං යොකෙනා හාදයාවිධා.
- 43 තතොවජ්ජාසනෙහි හදං සනිධාය නිධිංග්‍රියා
නිතිරිකාන සමිකාරා ප්‍රාතිමිකොකා වනිපතියා.
- 44 රුරුබෙපාෂඨි සංවිච්ච ග්‍රන්ථි මච්චරසානසා
සාරසිධාවරොචිරං රජාං මච්චරසානසා.
- 45 ආදිදෙශ තතො වසනං වනෙත්‍ර වනපෙත්‍රණම
චතුර්දිශ දශග්‍රිව ශත්ත්‍රුමිත්‍රසමාසමාස.
- 46 අනිකුපානිනාරුකො නිජ්ජිගාම රථාපුරා
කාතප්‍රසාන සොමිත්‍රි සපුරත්තෙත්‍ර රථො පුරා.
- 47 අනුභිකාදයං සිතා නිජ්ජමෙව න කෙවලම්
වකාරුරුදං ජනසත(පි) ප්‍රෙක්ඛිතසාවනාවනි.

42 ඉක්කංචා, මෙසේ; රජපෙත්‍ර, රජපත්‍රනමයා; වාදිති(සඬි), බණනා කල්කි; මොනම, මොනස; අබ්ලිතා; ඇසිරුකලාවු; රමා, රමනෙම; හාදයාවිධා, හාදයව්‍යාධා කරන්නාවු; යොකෙනා, යොකයෙන්; (රුප ලක්ෂිතවූයේ); වාජ්ජපෙස, කඳුලෙන්; හාදයම්, හාදය; වච්ඡි, වැස්වි.

43 තතා, ඉක්කංචාතෙන්; ග්‍රියා, ග්‍රියව; නිධි, නිධිවු; සා මනිපතියා, ඒ රජතෙම; නිතිරිකාන, රුක්කරණලද්දවු; සමිකාරා, අභිමෙකොප කරණ ඇත්තේ; හදම, රමයා; වජ්ජාසන, වජ්ජාසනයෙහි; නිධාය, පිහිටුවා; ප්‍රාතිමිකොකා, අභිමෙකරත්තව පටින්නකි.

44 පාෂඨි, පිටෙහි; සංවිච්ච, පිහිටියාවු; ග්‍රන්ථි, ගැටඇත්තාවු; මච්චර, ලැසිගත්තාවු; යාතසා, ගමන් ඇත්තාවු; මච්චරසා, මච්චර නම් කුඳ ලවා; චිරම්, චිරයා; වරො, වරවය; සාරසිතා, සිහිකරවා; තසා, එකෙකෙසිය විසින්; රජාමි, රජාය; රුරුබෙ, වලකනලදි.

45 තතා, ඉක්කංචාතෙන්; ඉත්‍ර සමා, ගනුතුලාතෙම; වනජ, පිහිටි වැනවු; රුක්කණම, ඇස්ඇති; දශග්‍රිව ශත්ත්‍රුම, රමයා; වතුරුසම සමා, තුදස්අවුරුද්දක්; වනෙත්‍ර, වෙනෙහි; වසනම්, වසන්නට; ආදි දෙශ, ආශ්‍රෙකෙළේ.

46 අථො, අනුකාරයෙන්; අනිත්ථා, නිත්‍යනොකටුතුතු; ජානි නා, අමුට ඇත්තනු විසින්; ආරුඨි, නැගෙනලද්දවු; පුරා, අභිමුඛ යෙන්; කාත, කරණලද; ප්‍රසාන, ගමන් ඇත්තාවු; සොමිත්‍රි, ලක්ෂ්මණයා ඇති; සපුරත්, සැලෙන්නාවු; කෙත්‍රා, ධවජ ඇති; රථා, රථයතෙම; පුරා, පුරයෙන්; නිජ්ජගාම, නික්මගි.

47 සිතා, සිතානොමෝ; කෙවලම්, හුදෙක්; නිජ්ජමෙව, සකස්වු; හාදයම්, හාදය; අනුභි, කඳුලෙන්; ආරුදම්, ආරුදුවා; නවකාර, නොකලා; වනාවනි, වනාන්තරයෙහිලා; ප්‍රෙක්ඛිතසා, බලන්නාවු; ජනසත (අපි), ජනයාගේද; හාදයම්, හාදය; අනුභි, කඳුලෙන්; ආරුදම්, ආරුදුවා; වකාර, කලා.

- 48 ජගනනනුනිගමසා රමසා රහිතාගසා
ශකලසා තතනිනංදෙවං ඝාණ්ඨයවාසබොජ්හු.
- 49 නාවනිතත පරිතාප්ත සන්තතා'ච සන්ත්‍රයත්‍රයමි
උඝානු වලිතග්‍රිවං තෙනතෙව වික්කිතය්විචි.
- 50 විත්‍රාණෝච (රථං) තත්තනා පදගායාය නිසසා
යෙය මනාත්තියද්දුර චිති පප්‍රච්ඡ මෙවිලි.
- 51 ගමහසනසා ශාඛාග්‍ර කල්පිතාතප වාරණමි
ප්‍රසානමහවතතසා සතදත්‍රෙසර ලක්ෂ්මණමි.
- 52 ඉක්කුශාකව ශාලෙයකේත්‍රානුතතර කොශලාත්
යසුභාගී රජිතිරං පශ්‍යන්තාසොඤ්ඤාමි.
- 53 අථානාසාදා කාලිඤ්චි මුල්ලඛිතා සරිතංදිව
භාරවාජාග්‍රමං පුණ්ණං විත්‍රකුටසා වාබ්වනා.

48 ජගත්, ලෝවැස්සාගේ; තෙන, තෙනුයට; අභිනමසා, මනෝ
ශුද්ධි; රහිතාගසා—රහිත, පියනලද; අගසා; දෙශ ඇත්තාවූ; ශකල
සා, ප්‍රියවාදිවූ; රමසා, රමයා; තතගිනමි, හලුවාවූ; දෙවම්, දෙවයා;
අසව්, ප්‍රාණයෝ; ඝාණ්ඨයෙව, නිකුයෙන්මෙන්; ජහු, හලහු.

49 අථ, අනන්තරයෙන්; සන්තතා, සන්තතානෙම; (රථවායකිනෙමි);
සන්ත්‍රයත්‍රයම, රමය ලක්ෂ්මණය සිතාය යන තුන්දෙනා; පරිතාප්ත,
හැර; උඝානු, උසුලනලද කපුළ ඇතිව; වලිතග්‍රිවම්, පෙරලනලද
ග්‍රිවා ඇතිව; තෙනතෙව, මහු විසිනම; විචිමි, බොහෝ කලක්; වික්කි
තා, බලනලද්දේ; නාවනිතත, වැලැක්ක.

50 මෙවිලි, මෙවිලිතෙමෝ; (රථමි) රථය; තත්තනා, හැර;
විත්‍රාණෝච පදනි, දෙතුන් පියවරක්ම; අගාය, පිහිටුවා; නිසසා,
අක්කමි; යෙයමි, යාගුතුට්ටේ; අනාත්, අනික්; කියද්දුරමි, කෙපම
ණ දුරක්දැයි; ඉති, මෙසේ; පප්‍රච්ඡ, විවාලා.

51 ගම, රමයාගේ; හසනසා, හසනසෙහි පිහිටියාවූ; ශාඛාග්‍ර, ශා
ඛාග්‍රයෙන්; කල්පිත, කරණලද; අතපවාරණමි, අවුළුකිම් ඇත්
තාවූ; තසා, ඇගේ; ප්‍රසානමි, ගමනකෙනම; තදත්‍රෙසර ලක්ෂ්මි
ණමි—තත්, ඒදෙදෙනාගේ; අත්‍රෙසර, අභිමුඛයෙහි හැසිරෙන්නාවූ;
ලක්ෂ්මණමි, ලක්ෂ්මණයා ඇත්තේ; අභවත්, වී.

52 සොකල. උත්පල සහිතවූ; අමහසා, ජල ඇති; ඉක්කුශාකව,
උක්වතුසා; ශාලෙයකේත්‍රාත්, හැල්කෙත් ඇත්තාවූ; උතතර කො
ශලාත්, උතතර කොශලයත්; පශ්‍යන්තා, බලන්නාහු; භාගිච්චි
රමි, අකාශ ගහිතාතිරයට; යසු, ගියෝ.

53 අථ, අනන්තරයෙන්; කාලිඤ්චි, යමුනාවට; අනාසාදා, නො
පැමිණ; දිවසාරිතමි, අකාශ ගහිතාව; උල්ලඛිතා, ඉක්ම; පුණ්ණමි,
පවිත්‍රවූ; භාරවාජාග්‍රමමි, භාරවාජයාගේ අග්‍රමයටද; විත්‍රකුටසා, විත්‍ර
කුටයාගේ; අබ්වනස්ව, මාගියටද.

- 60 හරතූයොන සත්තයො රථ මාදුය පාදයො
ආයෙසීතපුකතො සකාද්දිහා පුනරොවාච තිවහ.
- 61 තතූග්‍රාධා ගුරෙ රතනං සදුබෙන හාදිසොභා *
(සා)භිෂෙක පිටාග්‍රෙණ චක්‍රෙ කණ්ඩොච්ඡිදෙනිකම්.
- 62 අපමානාපි ජිව්‍යෙෂෙ තොතෙසිංහුනිති. යානාමි
ගභීතනං හරතං චක්තං රථශ්වා(ප) ප්‍රචක්‍රම
- 63 නස්මග්‍රි ගුරග්‍ර ඤං ඤාධා ජාතු විලඛිතාමි
නාසද්ධිමංගතො හත්තං නාතසා සමයං යතා.
- 64 සමයසා ගුරෙරිඤ්ඤ ලොකස්ස විලඛිතො
බුඛිශ්වතිච්ඡි ශබ්දෙකචං පුනර්වා ජනිතාවති.

දන්තලදි; අනුජ; හරතතෙම; මාරබ්බ, දෙරබාවටයෙන්; අති
රිකෙත, ඉතිරිවූ; කිවිත්, මදක්; කියතික්කාත, සරස්කරණලද; උ
රසා, වක්‍රසිත්; (උපලක්‍ෂිතවූයේ); පණ්ණාශාලාමි, පත්සලව; අපි
ශත්, වනි.

60 ශොකසක්කපාය—ශොක, ශොකයෙන්; සක්කපාය, තවනලද්
දවූ; හරතූ, හරතතෙම; රථ, රථය; පාදයො, පාදවයෙහි; ආදු
ය, ගෙන; ආයෙසීති, ආයෙසී; සකාත්, එක වටෙක; උක්තා, කියා;
දිහා, බැහැවූයේ; පුනා, නැවත; කිවන, කියවත්; නොවාච, නොකී.

61 තතූ, ඉක්බිත්තෙන්; සා, ඒ රථතෙම; ගුරු, පියාගේ; අ
නම, අනක; ග්‍රාධා, අසා; හාදිසොභා, හාදය සැනිකරන්නාවූ;
දුබෙන, දුබයෙන් උපලක්‍ෂිතවූයේ; අග්‍රෙණ, කදුලෙන්; (සා)භිෂෙ
කම්, අභිෂෙක සහිතවූ; ඔච්ඡිදෙනිකම්, උච්චිතවූයෙන් හිතවූ; කම්,
ක්‍රියාව; චක්‍රම, කලාක්‍රමවැනි.

62 අථ, අනතුරුයෙන්; සමයෙම, තමකට; අපමානාමි, අපරික
රන්නාවූ; ගුතිරිසොභාමි, සම්පන්නිරිසොභවූ; ශෙකකෙසීම්, මවට;
ගභීකම්, ගභීකරන්නාවූ; හරතම්, හරතයාකට; රථශ්වා (අපි) ර
ථය; චක්තම්, කියන්නට; ප්‍රචක්‍රමෙ, පවත්නම්.

63 ගුරො, ගුරුහුගේ; ආඤාමි, ආඤාව; ඤාධා, දනා; ජාතු, කිසි ක
ලෙක්ති; විලඛිතාමි, ඉක්මෙන්නිය; නස්මග්‍රි; සිහිනොකෙරෙමි;
(එහෙයින් යන අපිසි); යතා, යම්හෙයක්ත්; නාතසා, නාතයාගේ;
සමයම, සමය; හත්තම්, තසන්නට; තා, අපට; නසද්ධිමංගි, නොම
සුදුසුයි.

64 ඉත්‍රලොකස්සා, සමයෙම; ගුරො, ගුරුහුගේ; සමයසා,
සමයාගේ; විලඛිතො, ඉක්මනෙන්; නාවතී, නාවිලිබදවූ; බුඛිශ්ව,
බුඛිද, නිව්ච්ඡිකා, ශබ්දාරභිතවූවා; පුනා, නැවත; එවම්, මෙසේ;
මාජනි, නාමක්වේවා.

- 65 පුජනියාවතෙදෙවි පතායු සතානු පාලිනී
දුෂසිෂ්ඨාති පුජෙත්ථ පුජාබෙවමුඛය මායති.
- 66 ස්වයං කාතෙන දෙශෙණ යෙන යොලජ්ජෙනගුරු.
තෙනතත්සරාතිබොතවා තතෙත්තිනව තිත්ථුනාමි.
- 67 ඉතිවතනාතා නමුය දදොදිනාය පාදකෙ
සමිම මමිම විබ්බරො වාරිවාරිෂ්ඨෙන යථා.
- 68 විධාකාර මිවජ්ඣාත් හරතං භාදයං චිත්ති
දශීයතං පරිඡවඛන ප්‍රාප්ත සානඛංවසසජ්ජිගත්.
- 69 තතසංතාපජනායොලං විරබොගවණාරිණ
දුෂංසනානුපා පාදජීවිසිත්‍රු පච්චට්ටපථෙ.
- 70 හරතතමථ චෙවදෙහිං (වි)තිහතා නිශාචරම්
භවිෂ්ඨවසඛිත්ථපා (කථායාවසථ) දශීගත්.

65 පතායු, සොමිහුණේ; සතානුපාලිනී, සතාය රක්ෂාකරත්තායු; දෙවි, දෙවිතොෂ්ඨ; තො, තා සමිබ්බව; පුජනියාව, පිදිසසුත්තිද වේ; (එසේමැයි); පුජෙත්ථ, පුජායත්තෙරෙහි; පුජාබෙවමුඛයම, පුජා වට විමුඛව; ආයතිමි, එෂ්ඨත්කාලය; දුෂසිෂ්ඨාති, දුෂණයකෙරේ.

66 ස්වයං, යම්ගුරෙක්තෙම; ස්වයමි, තමාවිසින්; කාතො, කරණලද්දවු; යෙයදෙශෙණ, යම් දෙශයකින්; ලජ්ජමො, ලජ්ජාවට පැමිණෙයි; තෙන, ඒදෙශයෙන්; තත්සත්තිබො, ඒ ගුරුහුණේ සමීපයෙහිලා; තවාත්, ඒදෙශ ඇත්තාවු; අනෙත්ථ, අතිකෙකුදු; තවතිත්ථුනාමි, නිත්‍යතාකරණලැබේවා.

67 ඉති, මෙසේ; වතනාතා, කියා; නමුය, නැමුනාවු; දිනාය, දින යහට; පාදකො, පාදකාවය; (වහන්දෙක); දදො, දිනි; (කාට කුමක් මෙන්?) සමිම, සමිමකාලයෙහි; මමිවිධි, මමිවිධා කරත්තාවු; මරො, මරාගුමියෙහිලා; වාරිෂ්ඨෙන, පත් බොහුකැමැත්තාහට; වාරි යථා, ජලයමෙන්.

68 ජකයාත්, ජොෂ්ඨතෙම; චිත්ති, බොහෝ කලක්; විධාකාර මිට, විප්‍රකාරවුක්කුවැනිවු; භාදයම, භාදය; දශීයනාමි, දක්වත්තාවු; හරතම, හරතය; පරිඡවඛන ප්‍රාප්ත සානඛංවසසජ්ජිගත්, ආලිඛනයෙන්; ප්‍රාප්ත, පැමිණියාවු; සාන්ධමි, සන්ධිදිම් ඇත්තතු; වසසජ්ජිගත්, යැවි.

69 තතා, ඉක්කිත්තෙන්; තමිසෙලමි, ඒ පච්චය; තාපතා, හරණවු; ගවණාරිණ, ගමයා විසින්; තනුතපාදර්චිරිබ්‍රාහ්මණ—තනුතපා දර්චි, වස්තිශොභාසේ; බ්‍රාහ්ම, පිඟුවන්වු; විරබො, විරබනම් රක්ෂක තෙම; පච්චට්ටපථෙ, පච්චට්ටපථයෙහිලා; දුෂංස, දක්නාලදි.

70 අථ, අනතුරයෙන්; චෙවදෙහිමි, සිතාව; හරතනමි, ගෙන

71 පව්වට්ඨාශ්‍රමෙ රමෙෂ රඛන්සාරඛග ආවරෙකො
වෘතෙ'පි පව්වෙන තසස වාසො වාසව උච්ඡසා.

72 අඵගමං වෘෂසන්ති ප්‍රපෙදෙ නෙනකසිසුතා
ඉවචිතතා දරිද්‍රසා සුදුල ලක්ඛං තරෙඤ්චමි.

73 චකභිතානාසිකාංක්‍රාමා සිතාවිද්වණදඵ
ලක්ඛමණසාන්ත්‍රිමාමොප් කණ්ණිකාං කාපයා සමමි.

74 වළීයති තද්‍යුතො ක්‍ෂුරප්‍ර ප්‍රකරං බලමි
ශරෙණුර් භ්‍රාතෘචයෙක්ඤ්‍ය මපාවරිඤ්ච ගතචෙ.

75 අදිධපත ගාධ්‍රාණං වාතමෙක ධනුඝීරා
සත්තවුතො 'සාපොධාගං ඛරදුෂණයොර්සුධි.

යන්තාවු; නිශාවරම්, රුක්ඛසයා; (වි) නිහතා, නසා; භවිෂ්‍යන්, මතු
වන්තාවු; (කථාසා;වසා,) කථාවසාවු; සච්ඡිකපා, සච්ඡිකපකොට්ඨ;
අදර්ශිත, දුක්ඛවික්ඛවැනි.

71 අඵ, අනතරයෙන්; රඛන්සාරඛග ආවරෙකො—රඛගන්, ප
තන්තාවු; සාරඛගආවරෙකො, මෘගපාතකයන් විසින්; වෘතො, පිරි
වරණලද්දවු; රමෙෂ, මනොහරවු; පව්වට්ඨාශ්‍රමෙ, පව්වට්ඨාශ්‍රමයෙහි;
වාසව වර්චසා, ශක්‍රයකට බදුවු තෙජස්ඇති; තසස, ඒ රමයාගේ;
වාසො, විසීම; වෘතො, පැවැත්ම; (පව්වට්ඨනම් පස්නුග ගසක් එක්
විවිධ.)

72 අඵ, ඉක්බිත්තෙන්; රමමි, රමයාකර; වෘෂසන්ති, මෙමුපුන
කැමැත්තාවු; නෙනකසිසුතා, ඇති නිබ්බානාමේ; ප්‍රපෙදෙ, පැමිණි
යා; (කවරක්ඛ කර කවරකමෙන්?) සුදුල ලක්ඛමි, ධනවාසී (දාන)වු;
තරෙඤ්චමි, රජක්ඛ කර; දරිද්‍රසා, දරිද්‍රයාගේ; විතොව, විතොව
මෙන්.

73 අඵ, අනතරයෙන්; සිතාවිද්වණන්, සිතාවැඩීමෙන්; කාමා;
කිපියාවු; ලක්ඛමණ, ලක්ඛමණතෙම; තන්ත්‍රිමාමොප් කණ්ණිකාමි—තත්,
ඇගේ; මුමාමිමොප්, මුමපද්මයට; කණ්ණිකාමි, කෙම්
යක්ඛවු; නාසිකාමි, නාසිකාව; කාපයාසමමි, කරුණවතා එක්කොට;
චකභිතා, කැපී.

74 තද්‍යුතො—තත්, ඇවිසින්; අනුතො, කැඳවනලද්දවු; භ්‍රාතාව
ගො, ඛරදුෂණ දෙදෙනා; ශරෙණුර්, ධනුෂ්ඨ; ක්‍ෂුරප්‍රප්‍රකරමි, ශර
සමුහය; වළීයති, වස්වන කල්හි; බලමි, සෙනහනෙම; රුක්ඛෙ, රු
ම ලක්ඛමණ දෙදෙනා; ක්‍ෂුප්‍රමි, වතා; අපාවරිඤ්ච, * පිරිවැරී.

75 සත්තවුතා, සත්තයම වුතකොට ඇත්තාවු; එක ධනුඝීරා, අස
හාස ධනුඝීරතෙම; (රමතෙම); ඛරදුෂණයො, ඛරදුෂණය සහ
දෙදෙනාගේ; සුධි, සුඛයෙහිලා; අසාපොධාගමි, රුධිරධාග; ගාධ්‍රා
ණමිවුතමි, ගිජුලිහිණි සමුහය; අදිධපත, පෙවී.

* අපවාදය න—සත්ත.

76 දමනාජ්චික මුත්තඛන ජටාමණ්ඩන මසනකම්
කම්නාමසකර්ණංසිතා දදයොග්‍රම මාගතම්.

77 මාගවකතා රජනොත වණ්ණලිඛිති නිශාචරා
උග්‍රරූපොතිජං කොරං රූපං ප්‍රාදුරබ්භවත්.

78 දයානාමසා (ශිරසා) මුත්තතෙජසක මාග්‍රයම්
පයාන්ති මෙමපිලි සිතා (රූපබෙය) මකම්පත.

79 ප්‍රදීපම්චිතං දුෂ්ටං නාතාසනනං ශයානසා
අසොඪ්චරුතං තෙජා පරිෂ්කාත දයානානම්.

80 ගමාරත්නමයො ගම නාමාක්‍ර(ඥ) දිදංචචා
ජගාද ජගදිනසා කේෂපදුෂටං ක්ෂපාචරා.

76 දමනාජ්චිකම්, මිථිකවුන්දි; උත්තඛන ජටා මණ්ඩන මසන කම්—උත්තඛන, හිවියාදි; ජටා, ජටායෙන්; මණ්ඩන, හොබවන ලද්දේ; මසනකම්, මුදුන් ඇති; ආග්‍රමම්, ආග්‍රමයට; ආගතම්, ආවාදි; කම්ති මසකර්ණම්, එක්තරා තපස්වියක්හු; සිතා, සිතානොමෝ; දද යි, දුටු.

77 මාගවකතා රජනා—මාගව්‍ය, වුවදිත්; ආගත, ගත්තා ලද්දේ; රජනා, රජකුමාරයා ඇති; උග්‍රරූපා, දරුණුවූ රූප ඇති; වණ්ණලිඛිති, බ්‍රහ්මලිඛිතිදි; නිශාචරා, ගෘහස්තෙම; (රාවණතෙම;) කොරම්, දරුණුවූ; නිජම්, කිසිදු; රූපම්, රූපය; ප්‍රාදුරබ්භවත්, පහලකෙළේ.

78 අසා, මහුගේ; දයානාමි (ශිරසාමි), අසසිරසුන්ට; ආග්‍රයම්, පිහිටා; උග්‍රතෙජසකම්, දරුණුවූ තෙජස් ඇති; රූපබෙයම්, රූපබෙය; පයාන්ති, බලන්නාදි; මෙමපිලි, සිතානොමෝ; සිතා, හිතියෙන්; අකම්පත, කම්පාදි.

79 සා, ඒ සිතානොමෝ; නම්, ඒ රාවණයා; ප්‍රදීපම්ච, ප්‍රදීපයක් මෙන්; අතාසනනම්, ඉතා ආසන්නවූවකු; දුෂ්ටම්, බලන්නට; න ශයාන, නොපොහොසන්දි; (කිමිභුතම් රාවණෝ? කිමිභුතම් ප්‍රදීපම්?) තෙජා, තෙජසින්; පරිෂ්කාත, පිරිවරණලද්දේ; දයානනම්, අශ්‍රමයක් ඇත්තාදි; (නොහොත්;) තෙජා, ශයානායෙන්; පරිෂ්කාත, පිරිවරණලද්දේ; දයානනම්, වනිතිකාමුව ඇත්තාදි; අසොඪ්චරු නම්—අසොඪ, ක්ෂමා නොකරණලද්දේ; මරුනම්, දිව්‍යයන් ඇත්තාදි; (නොහොත්) අසොඪ, ක්ෂමා නොකරණලද; මරුනම්, පවන ඇත්තාදි; (ප්‍රදීපම්ච අතාසනනම් දුෂ්ටම් නශයාන.)

80 අසොක්ෂපාචරා, මේ ගෘහස්තෙම; ගමනාමාක්‍ර(ඥ)ත්—ගම නාම, ගමයාගේ නමින්; ක්‍ර(ඥ)ත්, ගබන්තාදි; ගමාරත්නම්, සුරත්නයට; ජගදිනසා, ජගදිනෙරයනට; කේෂප දුෂටම්, ආඥයෙන් දුෂටාදි; (දුෂිතාදි); ඉදං චචා, මේ වචනය; ජගාද, කී.

81 සාරඛගාක්ඛි! ශරසකසස කෙවලන්තු බරෙබර:
දුෂණෙ දුෂණෙතදෙ! නත්ති(ලො)කාචිභොරණෙ.

82 ලබ්බානසා බලනිරික්ඛණ දෙකදෙන
වාරෙස්ථිතානිප්පුරපුරසස සිඛා:
දුෂ්ඨාමසා සුරපුරං වුජ්ඣා කවායෙත්ථ-
රෙරනවණවිපතකෙන සහස (ගච්ඡි)මි.

83 අනාසකිනා'හ මහමපසනු වාතසසෙවාං
නිර්ථිවිකො මමහාතං භවනං පියාභෙවෙ:
ඉතනුතනදන් සුරගණ: සහලොකපාලෙ
රජාධාණෙහුමති මත්ප්‍රතිකාරමෙතස.

84 සංඝොත්ථිථිව බාහන්ත්‍රිවිථිවබලං බාහුංබහුකෙත්ථික
ක්ඛිවාපාතාලතලං තලෙනදලිතගෙවතා චලෙත්‍රං මම
නොවාජඤ්ඤාපදානභුතමබලෙ! බනාසසුරසත්‍රිකු කා
තලො'නලො විකලො ජලො මධුරකුඛාරසෙ සෙවිතුමි.

81 සාරඛගාක්ඛි, මාගාක්ඛි; තසස, මහුගේ; ශර: ශරයතෙම; ර
ණ, සුබයෙහි; සොවලම්, හුදෙක්; බරෙදා, බරසාකෙරෙහි; බර:
කසිගය; දුෂණ, දුෂණසාමකරෙහි; දුෂණ:, දුෂණය; හදෙ, හද්‍රිව;
ත්‍රි(ලො)කාචිභො, ත්‍රිභුවන භවිත්‍රකෙරෙහිලා; නබර: නදුෂණ:, බ
රනොදවෙසි දුෂණ නොදවෙසි.

82 ලබ්බා හසා—ලබ්බ, ලද්දවු; අහසා, අහස ඇත්තාවු; සිඛා:, සි
ඛසෝ; (එක් දෙවතා පක්‍ෂයක්); බලනිරික්ඛණදෙකදෙන—බල, යෙ
නාවගේ; නිරික්ඛණ, බැලීමෙහි; දෙකදෙන කුහුලිත්; නිප්පුරපුර
සස—නිප්, සබ්බයවු; පුරපවරසස, පුරෙතනවසාණ; වාර, දෙරැහි;
ස්ථිතා:, සිටිනාහු; කවායෙත්ථ—ඵරවණවිප, ඵරවණ හ
ස්ථිත කරු; ගතෙන, පැමිණිලා; සුරපුරම්, දිව්‍යපුරයව; වුජ්ඣා,
යත්තාවු; මසා, මාවිසිත්. කවාය (ගච්ඡ)මි, කාසගම් සහිතව; කවා
සෙක්කා, කවාක්කයෙන්, දුෂ්ඨා. දුෂ්ඨාලද්‍රිහු.

83 අනම්, මම; අනාසකිනා, අනාසකිනෙමි; අනම්පි, මමද; සෙවාමි,
සෙවා; අනුවාතස, කොට; නිර්ථිවිකා, දිශෙල්නිත්තෙමි; මම, මාගේ;
භවනම්, භවනය; පියාභෙවෙ:, රක්‍ෂසයන් විසින්; භාතම්, ගත්තාල
දසි; ඉති, මෙසේ; මත්ප්‍රතිකාරම්, මාදෙරටුවට; එතස, පැමිණ; (වාර
පාලසා කරු පැමිණ); උනනදන්, හඬන්නාවු; සුරගණ:, දිව්‍ය සමුහ
යතෙමි; ලොකපාලෙසසත, ලොකපාලයන් හා එක්ව; රජාධගණ,
රජාධගණයෙහි; හුමති, ඇවිදි.

84 සංඝොත්ථිථිව බාහන්ත්‍රිවිථිවබලම්—සංඝට, වාක්කකොට;
උත්ථිථිව, සුරසුකරණලද්දවු; වාහන්ත්‍රිවිථිවබලම්, මහත්වු දිව්‍යසෙ

85 උච්ඡායපරිච්ඡේදනෙත්‍ර මධුරං නාතෘං යථා (ලීලයා)
තනුතාත ජිතශාරදේඤ්ඤ කිරණවිජ්ජායොලලසව්‍යාමරම්
ආසජ්ජාය මඛගදස්ස ශිඛරෙ නිමේමා(ක)යනතාසුනා:
සෙනහස්විනන විවෙපමානකරයා සො'යංභූජ්ස්සායානෙන.

86 එකස්මින් ශයනෙමයාමයස්සතා මාලිඛග්‍ය නිද්‍රාලයා-
මුත්තිද්‍රංශසීතෙන මච්චරණයොස්සමඛාගනව්‍යපානා
පාදග්‍රෙණ තිලොත්තමාස්සනතථෙ සසෙනහමාපිඬිතා
හමීවෙය සමර්පිතානි පුලකානාද්‍යපි නො මුචති.

නා ඇත්තාවූ; ඛහු, බොහෝකොට; සෞභිග්‍යාස්මා පාතාලතලම්—
සෞභිග්‍ය, කම්පාකරණලද්දවූ; ත්‍යමා, පෘථිවියහා; පාතාලතලම්, ර
සාතලඇති; තලෙන, හස්තතලයෙන්; දලිතයෙවනාවලෙඤ්ඤ—දලි
ත, උපුරණලද යෙවනාවලෙඤ්ඤම්, කෙලාස පථිතරජයාඇති; මම,
මාගේ; ඛාහුම්, හස්තය; උපධානභූතම්, උපධානවූවා; (කොට්ටවූවා);
අබලෙ, අබලාව; සුරසුත්‍රී, දිව්‍යසුත්තකෙරෙහි; කාධතා, කවර
ධතාවක්; (කවර පිනැත්තියක්); අනලපවිකල පල මධුරක්‍රිඩාර
සෙ—අනලප, නොමදවූ; විකල පල, විකෘත කථනයෙන්; මධුර,
මධුරවූ; ක්‍රිඩාරසෙ, ක්‍රිඩාරස ඇති; තලෙප, යහන්තිලා; සෙවිභූම්,
සෙවුනට; නොවාස්දජති, නොකැමැත්තිය.

85 පරිච්ඡේදනෙත්‍ර, විජනයෙහි; (ලීලයා) ලීලායෙන්; මධුරම්, මධු
රකොට; නාතෘම්, නාතෘය; තනුතායයථා, කරන්තිකකවැනිවූ; ජි
තශාරදේඤ්ඤ කිරණවිජ්ජායොලලසත්—ජිත, දතනලද්දවූ; ශාරද, ශ
රත් කල්හිවූ; ඉඤ්ඤකිරණ, සදරූප් ඇති; ඡායා, ඡායාවෙන්; උල්ල
සත්, බබලන්නාවූ; වාමරම්, වාමරය; අඛගදස්ස, අඛගදයාගේ; ශිඛ
රෙ, ශිඛරයෙහි; සමමම්, තමාවිසින්ම; ආසජ්ජා, පිහිටුවා; පුනා, නැ
වත; නිමේමා(ක)යනතා, හරණවූ; සෙනහස්විනනවිවෙපමාන කර
යා—සෙනහ, සෙනහයෙන්; සවිනන, සෙද සිලිසුණුවූ; විවෙපමා
න, වෙවුලන්නාවූ; කරයා, අත්ඇති; උච්ඡාය, උච්ඡය විසින්; සො
යමිභූජ්ස්, ඒ මේ හස්තයනෙමේ; ස්‍යායානෙන, ස්‍යායාකරණලැබේ.

86 එකස්මින් ශයනෙන, එක යහන්ති; නිද්‍රාලයාම්, නිද්‍රායෙන් ආ
ලයවූ; මයස්සතාම්, මයෙදරිය; මාලිඛග්‍ය, වැලඳ; උත්තිද්‍රම්, උද්ග
තවූ නිද්‍රා ඇතිව; ශසීතෙන, හොත්තාවූ; මයා, මාපිසින්; මච්චරණ
යො, ආගේ පාදවයෙහි; සමාගනව්‍යපානා—සමාගන, මැඩබෙහි;
ව්‍යපානා, යොමුවූ; පාදග්‍රෙණ, පාදග්‍රයෙන්; සතනතථෙ, සතනතට
යෙහි; සසෙනහම්, සෙනහ සතනව; ආපිඬිතා, පෙලනලද්දවූ; ති
ලොත්තමා, තිලොත්තමානොමේ; හමීවෙය සමර්පිතානි—හමී, ස
කතාමයාගේ; ආවෙය, ආවෙයයෙන්; සමර්පිතානි, පිහිටුවනලද්ද
වූ; පුලකානි, රන්මහමී; අද්‍යපි, අද දක්වා; නොමුචති, නොහරිති.

- 87 අක්කන් දිව්‍යති දුතවෙසු සුතයා සාඨිංසමර්‍යේනමසි
 ක්‍රිඩායත්තපරිශ්‍රමෑ ප්‍රණයතිශ්‍රැතාගතාසහසතාමි
 මකෙතාමත්මථ වසතු සංහිතවිධො වාඛොවිවෘඛසෑභා
 දුෂ්‍රතංකාරයතිප්‍රයොගචතුර රමෙතාරු රමිතාත්වයා.
- 88 සච්චිසථග්ගිවර්තනනා ධාතිහාතිප්‍රමප්‍රධානංමසි
 භෙත්‍රලොකාසධිපතොතිධාය හාදයං යායාප්ගත්පූජ්‍යතාමි
 නාරිමාත්‍රය සම්පදෙවනංති ශ්‍රෙයස්කරි මුනනතිං
 මානසමානිති! කසස ධුර්විජවා පුඤ්ඤා න ප්‍රජ්ජොස්සකා.
- 89 හසෙතාපලලව කොමලො කරසුගෙ නාදයවාසෙගගො-
 රතොනව්‍යපහිසපාණි සුගලෙ නාමාශ්‍ය කාවකසදම්
 මයතලිඛනති බාහුතිස්ස භවත්‍රිතිස්සෙවෙව්ලක්‍ෂස්මින
 ජෙසත්සනාසෙසා මනොහරධරපුටං වන්ත්‍රං සවයංදුසස්සි.

87 සමර්‍යේන, කාමාශ්‍රිතවූ; (අනඛගයාවිසින් පෙළනලද්දවූ) ම
 සි, මා; දුතවෙසු සුතයා සාඨිමි, මයෙදරියභා එක්ව; අක්කන්, දු;
 දිව්‍යති(සති), කෙලතා කල්හි; ක්‍රිඩායත්ත පරිශ්‍රමෑ, ක්‍රිඩායත්ත
 යෙන්වූ පරිශ්‍රමය; ප්‍රණයති, වඩිසයි; ශ්‍රැතා, අසා; අසහසතාමි, ක්‍ෂමා
 නොකටහැකි බවට; ගතා, පාමිණියාවූ, ප්‍රයොග චතුර, ප්‍රයොගය
 හි දක්‍ෂවූ; මනතෑ, මාකෙරෙන්; මත්මථ වසතු සංහිතවිධො—මත්ම
 ථ වසතු, මත්මථ වසතුයෙහි; සංහිත, පිහිටුවනලද; විධො, විධි ඇ
 ති; වාඛො, වාචිකයෙහි; විවෘඛසෑභා, වැඩියාවූ අභිලාෂඇති; රමෙතා
 රු රමිතාත්වයා—රමෙතාරු, රමිතාවට බඳවූ කලවේ ඇති; රමිතාත්
 වයා, රමිතාගමි නැතැත්ති; දුෂ්‍රතම, දුෂ්‍රතය; කාරයති, කරවා.

88 සච්චිසථග්ගිවර්තනනාධාතිහාති—සච්චි, සියලු; සථග්ගි වර්තන
 නා, දිව්‍යඛගතාවන්ගේ; ධාති, ඛෙධයෙහි; හාති, පැහැරගත්තාවූ;
 භෙත්‍රලොකාසධිපතො, තුන්ලොවට අධිපතිවූ; මසි, මාකෙරෙහි; ප්‍ර
 මප්‍රධානමි, ප්‍රමුඛ ප්‍රධානකොට ඇති; හාදයමි, හාදය; නිධාය, පිහි
 වූවා; ජගත්පූජ්‍යතාමි, ලොකපූජ්‍ය බවට; යායා, පැමිණෙව්; * නාරිමි,
 නාරිය; ආත්‍රය සම්පදෙව, ආත්‍රය සම්පතියමි; ශ්‍රෙයස්කරිමි, අභිලාෂි
 කරවූ; උතනතිමි, උතනතියට; නයති, පමුණුවන්නී; මානිති, මානි
 නිය; ධුර්විජවා පුඤ්ඤා—ධුර්විජ, ඊශ්වරයාගේ; ජවා, ජවායෙන්; පු
 ඤ්ඤා, සෙවුනාලද්දවූ; ජත්තොස්සකා, ආකාශගතනොමෝ; කසස,
 කවරක්කු සමබ්බව, නමානස, නොපිදියසුතුද.

89 පල්ලවකොමලො, පල්ලවයක්සේ කොමලවූ; හසෙතා, හ
 සභවය; කරසුගෙන, හස්තවයෙන්; අදය, ගෙන; අතොනපාණි
 සුගලෙන, අතික් හස්තවයෙන්; වාස, වසතුය; ගතො, යෙමෙන්;
 වාසනිය, පහසොට; කාවකසදම්, මෙබලාසථානය; ආමාශ්‍ය, සාඨි

* පැමිණියාවූ—සත්ත.

90 ඉනාසුකඩා “දියරකන්; පතිරවනිසුතාමුත්පලුතොථිනජලෙ-
ඳවිත්තංවොමාමුඛුරුඤ්ඤාං ඝනපවනරයාසථාලගුප්ථකතොථිමිති
පොතෙනෙවපුකම්පධවනි නිවහමසො ඛිත්තාපුජපකෙණ
සද්ධිජිත්තිකෙන යාත්‍රා මනුපහනප්චවතපිනි මාලලබ්බො.

(ඉති කුමාරදුශසා කාතො ජානකීහරණ
මහාකාවෙස සීතාහරණො නාම)
දශමස්කන්ධො.

කොට; ශෙෂෙ; අවශෙෂවු; සුචක්‍රි; අනාථියෙන් බොහෝවු, බ,
හුඬු; බාහුයෙන්; මයි, මා; ආලිඛනි(සති), ආලිඛනකරණ කල්හි;
විලක්‍ෂණිත ජෙතත්සනා සෙනමනොහරධරපුටා—විලක්‍ෂණිත, ල
ජ්ජාසම්මතනැමැති; ජෙතත්සනාසෙන, ජෙතත්සනාසෙනයෙන්; (රශ්
මි පරික්‍ෂකයෙන්); මනොහර, සිත්කලුවු; අධරපුටම්, අධරපුට ඇ
ති; (අධර ගති ඇති); වත්තම්, මුඛය; ස්වයම්, (තෙමේ) දසාසි, දෙත්
තෙහි.

90 අසො රක්‍ෂාපතී; මේ රවණතෙම; ඉති, මෙසේ; උකඩා,
කියා; අවනිසුතාමි, පාඨවිසුතාව; ආදය, ගෙන; ථිනජලෙ; මින
නම්තාරකා සමුහයෙන්; විත්තම්, විසිතුරුවු; (නොහොත්); මිනජ
ලෙ; මත්සා සමුහයෙන්; විත්තම්, විසිතුරුවු; ඝනපවනරයාසථාල
ගුප්ත ඝනොථිමිති—ඝන, ඝනවු; පවනරය, පවනවෙගයාගේ;
ආස්ථාල, පැහැරමෙන්; ගුප්ත, හඬන්නාවු; ඝන, මෙඝ නැමැති;
උථිමිති, රළුඇත්තාවු; (නොහොත්); ඝනවු පවනයාගේ පැහැර
මෙන් හඬන්නාවු ඝනවු රළුඇත්තාවු; වෙකමාඛුරුඤ්ඤා, ආකාශ නැ
මැති සාගරයට; උත්පලුතා; නැගේ; පුකම්පධවනිනිවහම්—(හෙද
කෙද); පුකම්ප, සැලෙන්නාවු; ධවනිනිවහම්, ධවනි සමුහ; ඛිත්ත,
උසුලන්නාවු; සද්ධිජිත්තිකෙන—සද්ධිජිත්, සැලෙන්නාවු; සිතෙන,
සිතාවැන්නාවු; (නොහොත්) රැවල්ඇත්තාවු; පොතෙනෙව, නැවක්
වැනිවු; පුජපකෙණ, පුජපකයෙන්; අනුපහනප්චවතපිනිමි—අනුපහ
න, සබලනයක් නැත්තාවු; ප්ච, ජවයෙන්; වතපිනිමි, පැතිරෙන්නා
වු; යාත්‍රාමි, යාත්‍රාව; (ගමන්යාම); ආලලබ්බො, එල්බිණි.

(ඉති, මෙසේ; කුමාරදුශසා, කුමාරදුශසාගේ; කාතො, කාව්වු;
ජානකීහරණ, ජානකීහරණනම්වු; මහාකාවෙස, මහාකාවාසයෙහි;
සීතාහරණොනාම, සීතාහරණනම්වු);

දශමස්කන්ධො, (දසවනස්කන්ධො)

1 අඵච්ඡම්පිත පක්ඛසංඝරණ
ප්‍රසභනාතින දිඛතිමාලිනා
විදිත තදගමනෙන ජවාසුතා
සරභසං සමගය සමුත් පලුතමි.

2 ජනකරජ සුතාම (ප) කභීතා
සුරරිපොස පථි ගාඛු සමාගමා
අවනිමිතතමවෙදය දසාතං
නාපවඩුගරණප්‍රභවං වධම්.

3 පතග පක්ඛ පරාහත නාතිත
ඝාතවනොදර මධා පරිව්‍යුතා
උභය භිතති විතාභිත මසාක-
ඤචිර මකම්පත විශ්‍රවසස්සුතා.

1 අඵ, අනාගතයෙන්; විකම්පිත පක්ඛ සමරණ ප්‍රසභනාතින දිඛති මාලිනා—විකම්පිත, කම්පාකරණලද්දවූ; පක්ඛ සමරණ, පක්ඛ වාතයෙන්; ප්‍රසභ, ලාභෙලා; නාතිත, නවවනලද්දවූ; දිඛතිමාලිනා, සුයෂ්ඨා ඇති; විදිත තදගමනෙන—විදිත, දන්තාලද්දවූ; තදගම නෙන, ඔහුගේ ගමන්ඇති; ජවාසුතා, ජවාසුතුවිසිත්; (ගරුඛගජයා විසින්;) සමගය, සුඛසපිණ්ඩ; සරභසම, වෙග සහිතව; සමුත්පලුතමි, නැංවැයි.

2 ජනකරජසුතාම, සිතාව; අ (ප) කභීතා, අදනාවූ; අසාසුරරිපොස, මේ රුවණයාගේ; පථි, මාගීගෙහි; ගාඛුසමාගා, ගාඛු සමාගමයතෙම; අවනිමිතම, දුර්නිමිතවූයේ; නාපවඩුගරණප්‍රභවම්—නාපවඩු, නාපසුගියේ; ගරණ, ගැන්මෙන්; ප්‍රභවම්, උපන්නාවූ; තංවධම්, ඒ වධය; අවෙදයත්, දන්වි.

3 පතග පක්ඛපරාහත නාතිත ඝාතවනොදර මධා පරිව්‍යුතා—පතග, පක්ඛයාගේ; පක්ඛ, පියායෙන්; පරාහත, පහරණලදින්; නාතිත, නවවනලද්දවූ; ඝාතවන, ඝාතයවූ භවනයාගේ; උදරමධා, උදරමධායෙන්; පරිව්‍යුතා, ගිලිසුනාවූ; උභයභිතති විතාභිත මසාක—උභයභිතති, උභයභිතතියෙන්; විතාභිත, තලනලද්දවූ; මසාක කා, මුදුන්ඇති; විශ්‍රවසස්සුතා, රුවණතෙම; විරමි, බොහෝ කලක්; අකම්පත, කම්පාවි.

- 4 විභගනාථ විනිශ්චය පරහමි
ප්‍රභවකොප විකම්පිතවෙනසා
සපදි පඛිකති මුඛෙන සමාදදෙ
ශරවිකාන කාතාවරණ රණ.
- 5 සන්තමනිකං දුපාහිත මණ්ඩල
සථිති මනොහර විග්‍රහ බඬුරු
විපුල පක්‍ෂප්‍රවය කල්පිත
ප්‍රහරණවරණ සවිහඩම.
- 6 පථිවිහඩග නිශාවර ශාසිනො
ප්‍රවච්ඡෙදානි සංහරණ රණ
විබුත පක්‍ෂ බහුර්ගණ සංහති
(බවති) නිසාදිත භූමර කන්දර.
- 7 අථ බගෙශවර පක්‍ෂ සමීරණ
ප්‍රබලවෙග නිවර්තන පාතිනො
අපිනිපෙරති වෙහිතිරුසුබෙර
දුභිමහනාසක සංයතිගවණ.

4 විභගනාථ විනිශ්චය පරහමි ප්‍රභවකොප විකම්පිතවෙනසා—
විභගනාථ, පක්‍ෂග්‍රහයා විසින්; විනිශ්චය, දෙනලද; පරහමි, පරිහ
වශෙන්; ප්‍රභව, උපන්වාද; කොප, කොපයෙන්; විකම්පිත, කම්පා
කරණලද්ද; වෙනසා, සිත්ඇති; පඛිකති මුඛෙන, දඹුලුයා විසින්;
සපදි, එකෙණෙහි; ශරවිකාන කාතාවරණ—ශරවිකාන, ශර සමූහ
යෙන්; කාතා, කරණලද්ද; ආවරණ, ආවරණ ඇති; රණ, සුඛ
තෙම; සමාදදෙ, ගන්වාලදි.

5 දුපාහිත මණ්ඩලසථිති මනොහර විග්‍රහ බඬුරු—දුපාහිත, ක
රණලද; මණ්ඩලසථිති, මණ්ඩලසථිතියෙන්; මනොහර, සිත්කලව;
විග්‍රහ, ශරීරයෙන්; බඬුරු, මනොඥ; විපුලපක්‍ෂප්‍රවය කල්පිත
ප්‍රහරණවරණ—විපුල, මහත්; පක්‍ෂප්‍රවය, පක්‍ෂප්‍රවමයෙන්;
කල්පිත, කරණලද්ද; ප්‍රහරණ, ප්‍රහාරයන්ගේ; ආවරණ, ආවරණ
ඇත්ත; සවිහඩම, ඒ පක්‍ෂගෙම; සන්තමි, ඇසිල්ලක්; අනිශ්චිත්,
සිවියේ.

6 විභඩගනිශාවර ශාසිනො, විභඩගනිශාවර ශාසි දෙදෙනාගේ;
පථි, මාය්ත්‍රයෙහි; ධාතිසංහරණ, ධෛර්‍ය නසන්නාද; රණ, සුඛ
යතෙම; ප්‍රවච්ඡෙදානි, ප්‍රවච්ඡිත; (තවද කෙසේද); විබුත, කම්පාකර
ණලද්ද; පක්‍ෂ, පක්‍ෂයා; බහුර්ගණසංහති(බවති), බහුර්ගණසංහති
බවතියෙන්; නිසාදිත, නාදකරණලද්ද; භූමර කන්දර, ශීර්ශා
ඇත්ත; (රණ ප්‍රවච්ඡෙදානි.)

7 අථ, අනන්තයෙන්; බගෙශවර පක්‍ෂ සමීරණ ප්‍රබලවෙග නිව
ර්තන පාතිනො—බගෙශවර, පක්‍ෂග්‍රහයාගේ; පක්‍ෂ සමීරණ, පක්‍ෂ

8 ප්‍රතිදිගනකර දූඨ තනු සමං
දශමුඛං පරිතා සච්ඡිකමා
නතසි මණ්ඩ(ල)යනන නිරංගසා
සච්චපුෂා පරිවෙෂ මිවාදබෙ.

9 ගගනසාගර භොග බරාබහනා
විෂලසා හරි පාද සරොරුහා
පතග පක්ෂ සමිරණ රංගසා
සුර සර්විසසථි ද්‍රැයොදශ.

10 බගපතිරනිජ පක්ෂ සමුනිකො-
පතිතවාරිද රුඛ දුශො මුහු
ශිරසි චක්ඛුමදඨ සමාගලො
දශමුඛසා සචෙග මපාතයත්.

වාතයායේ; ප්‍රබල, බලවත්වූ; වෙග, වෙගයෙන්; නිවර්තන, වලකා නැලදින්; පානිතො, කෙලිනලද්දවූ; අනිවෙගිනි, අධිකවූ වෙග ඇත්තාවූ; නිජෙජරපි, සාධික(ද);) ආප්‍රසෙධ, ආප්‍රසෙධයෙන්; රාවණ, රාවණතෙම; සංයති, සුඛයෙහි; දූඨමි, දූඨකොට; අහනාන, පහර කෙලදි.

8 සමමි, එකවට; ප්‍රතිදිගනකර, ප්‍රතිදිගනකරයෙහි; දූඨ, දත්තා ලද්දවූ; තනු, ශරීර ඇති; සච්ඡිකමා, ඒ පක්ෂතෙම; අතිරංගසා, අධිකවූ වෙගයෙන්; නතසි, ආකාශයෙහි; මණ්ඩ(ල)යත්, මණ්ඩල යන්කරන්නේ; දශමුඛමි පරිතා, රාවණයා සිසාරවා; සච්චපුෂා, සාධික යවූ ශරීරයෙන්; පරිවෙෂමි, මණ්ඩලය; ආදාමුඛ, කලාත්තුවැනි.

9 ගගනසාගර භොගබරාබහනා—ගගනසාගර, ආකාශ නැමැති සාගරයට; භොගබරාබහනා, නාශාබහනාවූ; හරිපාද සරොරුහා—හරි, විෂණුහුයේ; පාදසරොරුහා, පාදකමුලයට; විෂලසා, විෂලතාවක් වූ; සුරසරිත්, ආකාශ ගබහාතොමෝ; පතගපක්ෂ සමිරණ රංගසා—පතග, පක්ෂයෙන්; පක්ෂ සමිරණ, පක්ෂවාතයාගේ; රංගසා, වෙගයෙන්; දශදිශා, දසදිශා; විසසථි, පතලා.

10 බගපති, පක්ෂිනිජතෙම; මුහු, එකෙකෙහි; නිජපක්ෂ සමුනිකොපතිත වාරිද රුඛ දුශා—නිජ, සාධිකවූ; පක්ෂ, පක්ෂයෙන්; සමුනිකා, රැස්කරනලදින්; උපතිත, පිහිටුවනලද; වාරිද, මෙකයෙන්; රුඛ, වලකනලද; දුශා, තෙත් ඇති; දශමුඛසා, රාවණයාගේ; ශිරසි, හිසෙහි; චක්ඛුමි, චක්ඛු; අදඨ සමාගලො, තොදත්තාලද සමාගම ඇත්තේ; (තොදත්තාලද ගමන්ඇත්තේ;) සචෙගමි, වෙග සහිතව; අපාතයත්, හෙළි.

- 11 ශිරසිනංප්‍රණිහතා සමුඤ්චනා
 භූචිනිපාතයතිසං නිශාවරා
 චිජ්ජනි: පුනරෙව සංවගවා-
 නුපරි කඤ්ඤවද්දදුගෙරිපො:.
- 12 නඛ ශිඛාශිත කුන්ත නිපාතන
 සුච්චිත රත්න පිශබ්ගිත දිඛිමුඛමි
 රිපුශිරශ්වරණොන රණො රණන්
 මුකුටකොටි ජ්ඣාන විහබ්ගම:.
- 13 අථ ස කුන්ත මුඛෙන ශක්‍යතන(පං)
 තමහය: සමරෙ සමදුරයන්
 චිජ්ජරො'පි තතොනඛරෙ: ඛරෙ-
 රපඝනංඝන මසා ජ්ඣානස:
- 14 භාදිසමර්පිත කුන්ත මුඛං මුහු-
 චිතන පඤ්ඤ නිරුඛනඝනලමි
 ඛගපඤ්ඤ: සමරෙවන නච්ඡුර්
 නිනිත දුර්ඝමි මිවානපචාරණමි.

11 ස:නිශාවර:, ඒ ගවණතෙම; තමි, ඔහු; ශිරසි, හිස්ති; මුඤ්චනා, මුච්චි; ප්‍රණිහතා, පැහැර; භූචි, පෘථිවියෙහි; නිපාතයතිසං, හෙළිය; සංචිජ්ජනි:, ඒ පසර්ගතෙම; පුනරෙව, නැවතම; වෙගවාන්, වෙග වත්වූයේ; රිපො:, සතුරුගේ; උපරි, මත්තෙහි; කඤ්ඤවත්, කඤ්ඤ මෙත්; දදුගෙ, දක්නාලදී.

12 විහබ්ගම:, පසර්ගතෙම; රණො, පුබ්බසෙහි; නඛශිඛාශිත කුන්ත නිපාතන සුච්චිත රත්න පිශබ්ගිත දිඛිමුඛමි—නඛශිඛා, නඛශිඛා නැමැති; ශිත, නික්මවූ; කුන්ත, කුන්තයන්ගේ; නිපාතන, හෙළීමෙන්; සුච්චිත, පළනලද; රත්න, රත්නයෙන්; පිශබ්ගිත, පිභුවන්කරණ ලද; දිඛිමුඛමි, දිඛිමුඛ ඇති; රිපුශිර:, රිපුශිරස්; වරණොන, වරණයෙන්; රණන්මුකුටකොටි—රණන්, හඬන්නාවූ; මුකුටකොටි, මුකුටකොටි ඇති(කොටි); ජ්ඣාන, පහළි.

13 අථ, අනන්තරයෙන්; අහය:, අසර්ගිතවූ; ස:, ඒ ගවණතෙම; තමි ශක්‍යතන(පං)මි, ඒ පසර්ගතයා; සමරෙ, සුබසෙසිලා; කුන්තමුඛෙන, කුන්තමුඛයෙන්; සමදුරයන්, පැළිය; සංචිජ්ජරොපි, ඒ චිජ්ජරද; තත:, ඉක්බිත්තෙන්; ඛරො:, කකිඤ්ඤ; නඛරො:, නියයෙන්; අසා, මොහුගේ; ඝනමි, ඝනවූ; අපඝනමි, ගර්භය; ජ්ඣාන, පහළි.

14 භාදි, ලෙහි; සමර්පිත කුන්තමුඛමි—සමර්පිත, පිහිටුවනලද; කුන්තමුඛමි, කුන්තමුඛ ඇති; මුහු:, එකෙණෙහි; විතතපඝ නිරුඛන ගපනලමි—විතත, පතලවූ; පඝ, පියාසෙන්; නිරුඛ, ඔලකනලද

- 15 දුස් (රසාදායාස) තදයුධං
වපලතුණ්ඩ විචණ්ඩිත මණ්ඩනම්
විබුධ ශන්තූ ශිරසාරසාරස-
නනනිතිපතා ජසාන පතත්පති.
- 16 නවශිඛා ඛතුශ කොටිජු මසනකො
නිපතිතාසු දශානනාදිත්ගජ:
අනිනනාද හංශං දශනිර්මුඛො:
ප්‍රබලනාද නිනාදිත දිඛිමුඛ.
- 17 නවමුඛොප හිතායුධ කම්මණ-
සනනු තනුවිජද සතකති වම්මණ:
රණ්ඩවෙසණ විහබපතෙජ්ඣ:
සපදි සාධුවච: සුරකිනනර.
- 18 අඵවිදර්ශිත ප්‍රමි පුරසුර
විරද කුණ විපාටනපාටවම්
අසිමසා වසිතාත්පල සප්තං
සුරර්ප: සමරස සමාදදෙ.

නතසතලම්, ආසාගතල ඇති; බහුපතා, පසිරජයාගේ; තවපු,
ඒ ගජරය, නිතිතදණ්ඩ—නිතිත, පිහිටුවනලද; දණ්ඩම්, දඬුඇති;
ආනවාරජනම්, ජනුයක්මෙන්; සමරෙවත, හෙබ්බේ.

15 පතතති, පසිරජතෙම; රසත්, හඬත්තේ; යුධ, යුධයෙහි;
තදයුධම්, ඔහුගේ ආයුධය; (රසත්, වෙසෙයත්; අපතාය) දුරකො
ට; වපලතුණ්ඩ විචණ්ඩිත මණ්ඩනම්—වපල, වපලවූ; තුණ්ඩ, තුඩත්;
විචණ්ඩිත, කඩකරණලද; මණ්ඩනම්, මණ්ඩන ඇති; විබුධශන්තූ ශි
ර: ශ්‍රවණසාගේහිස; තරසා, වසා; අනිතිපතා, හි; ජසාන, පහළි.

16 දශානනාදිත්ගජ, රාවණනැමැති දිගත්තෙම; මසනකො, මසන
කයෙහි; නවශිඛා ඛතුශකොටිජු—නවශිඛා, නවශිඛානැමැති; අඛතු
ශකොටිජු, අඛතුශකොටිත්; නිපතිතාසු (සජ්ඣ), සුඤ්ඤ කල්හි; ප්‍රබල
නාද නිනාදිත දිඛිමුඛ—ප්‍රබල, බලවත්වූ; නාද, නාදයෙන්; නිනාදි
ත, නාදකරවනලද; දිඛිමුඛ, දිඛිමුඛ ඇත්තේ; හංශම්, අතෘපියෙන්;
දශනිර්මුඛො, දශමුඛයෙන්; අනිනනාද, හැබි; (නාද කෙළේ.)

17 නවමුඛොප හිතායුධ කම්මණ—නවමුඛ, නවමුඛයෙන්; උප
හිත, වලකනලද; ආයුධ කම්මණ, ආයුධකම් ඇත්තාවූ; තනුතනුවිජ
ද සතකති වම්මණ—තනු, කෘශවූ; තනුවිජද සතකති, පත්‍ර සමූහ නැ
මැති; වම්මණ, කවච ඇත්තාවූ; විහබපතො, පසිරජයාගේ; ර
ණ්ඩ, යුධය; අවෙසණ, බලා; සපදි, එකෙණෙහි; සුරකිනනර, සුර
කිනනරයෝ; සාධුවච, සාධු වචනය; ජභු, කිවූ.

18 අඵ, අනන්තරයෙන්; අසොසුරර්ප: මේ රාවණ්ණෙම; විදර්ශිත

19 සපදිමානුමිවාසා දිගන්තරං
 විතතපස්ස සුගසා පතත්තිණි;
 පාඨවිතාන මිවාමරවතීවනො
 විපුල මංස පුටං(නි) ජ්ඣානසා.

20 විජවරසා තනුසා කාතචෙදිනා;
 සුරවඩු නායනොදක සන්තානි;
 කුසුම වාණිරිනිත්තයං තනා;
 සමපතත් සමමෙව නාහසාලාත්.

21 විධිවශෙන වගී සමුපස්ථිනො
 නිජගඳෙ ගිවීලි හව දුෂමණා
 රක්ෂපති; ප්‍රභූණා'පි පතත්තිණං
 දශමුඛෙන කලත්‍රමපොතිතමි.

22 සමර ශකතිරියං මම නාවති
 දශමුඛො හරනිසව් වඩුමිති
 දශරථාස යථා ගදිතුංඝයං
 විජවරෙ'ධි රුරෙහ සුගලයමි.

පුච්ඡරාජරවිරද කුමන විපාටන පාටවම—විදර්ශිත පුච්ඡ, දක්වුවිර; පුරාජරවිරද, චේතවණසායේ; කුමිතවිපාටන පාටවම, කුමිතවිපාට නශයහි පාටව ඇති; අසිතොත්පලසප්‍රහමි—අසිතොත්පල, නිලොත් පලයක්කා; සප්‍රහමි, සමානවූ ශෝකා ඇති; අසිමි, බඩගය; සමරය, සුඛපිණිස; සමාදදෙ, ගනි.

19 සපදි, එකෙකෙකි; දිගන්තරම, දිගන්තරය; මානුමිව, මනත් නටමෙන්; විතතපස්ස සුගසා—විතත, පතලාවූ; පස්සසුගසා, පස්සව ය ඇති; අසා පතත්තිණි, මේ පස්සසුගන්; අමරවතීමනා; ආකාශයට; පාඨවිතානමිව—පාඨ, මතත්වූ; විතානමිව, විතානසක්වැනිවූ; විපුලමි, මතත්වූ; මංසපුටම, අංසපුටය; සා, ගෙනෙම; (නි)ජ්ඣාන, පහළි.

20 තනා, ඉක්කිත්තෙන්; කාතචෙදිනා, කාතඥාවූ; විජවරසා, ප ස්වරජයායේ; තනුසා, ශරීරයද; සුරවඩු නයනොදක සන්තානි, (දිව්‍ය සත්ත්වයෝ) නෙත්‍රපල පමුහයද; කුසුමවාණිරිති, කුසුමවාණිය(දු)සි; ත්‍රිතයමි, තුන; නාහසාලාත්, ආකාශතලයෙන්; සමමෙව, එකවටම; සමපතත්, සිණි.

21 අථ, අනන්තරයෙන්; විධිවශෙන, විධි වශයෙන්; සමුපස්ථිනා, පැමිණියාවූ; වගී, වගිවූ; රක්ෂපති, රාමනෙම; ශිවීලි හවදුෂමණා—ශිවීලිහවත්, ශිවීලිවත්නාවූ; උෂමණ, තෙජස් ඇති; පතත්තිණමිප්‍රභූණා, පස්සරජයා විසින්; දශමුඛෙන, රාවණයා විසින්; කලත්‍රමි, කලත්‍රය; අපොතිතමි, පහකරණලද්ද; ජගදෙ, කියනලදි.

22 විජවරා, පස්සරජනෙම; මම, මාගේ; ඉයමි සමර ශකති, මේ

23 නෘපසුතෘ පවනාත්මජ ලොකිතෘ
එලිතවෘක්‍ෂ වනං වනජෙත්‍යූණූ
අගමදූශ්‍ය පදද්ධගොතනමං
සපද්ධුක මමුක විහබ්‍යමම්.

24 කපිරජසි චිත්තතිත ලම්භිතං
(ත)දනුගුය විරෙවන සමතව;
රිසුමයාවන කෞශික වෛරිණං
නිහතයෙ නගදුන්‍යුති විවිජ්‍ය.

25 උප කපිශ්වර වාසගුහා ප්‍රිබං
(සට)ධිගම්‍ය රසුවහවොදිතෘ
ප්‍රතිනිනාදවතො ජගතිධරත්
ගුරු ජගජ්ජි හරි පරිකම්පයත්.

සුබසනතිතොඥා; තාවතී, එපමණය; සුවඩුම්, සුවඩුව; (තාගේ වඩුව); පඩිතතිමුඛ, දසමුඛතෙම; හරතීති, ගෙනයෙයි; දශරථය, දශරථසතව; සමම, තෙමේ; ගදිතුමියථා, කියන්නටමෙන්; සුරුල සම්, දිව්‍යලොකයට; අධිරුරෙහ, නැංගේ.

23 වනජෙත්‍යූණූ, පද්ධමට බඳුනු ඇස් ඇති; නෘපසුතෘ, රජපුත්‍ර තෙම; පවනාත්මජලොකිතෘ—පවනාත්මජ, හනුමත්තු විසින්; ලොකිතෘ, ලොකකරවනලදුව; එලිතවෘක්‍ෂවනම්—එලිත, එලතත්තාඩු; වෘක්‍ෂවනම්, වෘක්‍ෂවන ඇති; අමුකවිහබ්‍යමම්, අමුකඩු පසින් ඇති; සෘශ්‍යපද්ධිම, සෘශ්‍ය යන පදය ආදිකොට ඇති; මුතම අගොතනමි, මුකතම් පළිතොතනමයට; සපද්ධි, එකෙණෙහි; අගමත්, සියේ.

24 විරෙවන සමතව, සුසිපුතුඩු; කපි, කපිතෙම; අචිතතිත ලම්භිතම්—අචිතතිත, නොසිතනලදින්; ලම්භිතම්, පැමිණෙනලද්දු වූ; (හත්, ඒ); අජයනීම්, සබහතය; අනුගුය, අනුභවකොට; දුන්‍යුති විවිජ්‍ය, වාලිනුගේ; (දුන්‍යුති රක්‍ෂසා) නිහතයෙ, නැසීම පිණිස; කෞශික කවෛරිණමරිප්‍රම්, (කෞශිකා ශක්‍ර) රුමයා; නනඅයාවන, ආරාධනා, නොකෙළේ නොවේ.

25 රසුවහවොදිතෘ, රුමයා විසින් මෙහෙයනලද්දුව; හරි, හරි තෙම; උපකපිශ්වර වාසගුහාමුඛම්, කපිශ්වරයාගේ වාසගුහාමුඛ සම්පයට; (සට)ධිගම්‍ය, පැමිණ; ප්‍රතිනිනාදවතෘ, ප්‍රතිධවනි ඇත්තාවූ; ජගතිධරත්, පළිතයත්; පරිකම්පයත්, කම්පාකරන්නේ; ගුරු, ම හත්කොට; ජගජ්ජි, හැඩි.

26 අනි පපාන රුණාරුණිකානනා:
කපිපතී: කපිල දුග්ගති මණ්ඩනා:
නවවිග්ගෙවන මණ්ඩල මුඛතත්
ගිරිවර: ගිරිසෙව ගිරිණිමය:

27 අනි රණෙ වව්නෙ ධරණිකානාං
ශිවර ඛණ්ඩ මහිරුහ මණ්ඩලො:
හරි හරිඛය නතුන නඤ්ඤාන
ප්‍රතිනිනාදිත හිම දරිමුඛ:

28 පතිත හුරුහ හුරිහරසප්පිටත්
කසීනවිග්‍රහ විග්‍රහතෙජ්ඣො
අවරකාමවිග්‍රහ පරසාර-
චල්ල නිරුපණ විසන්ත විසන්තො.

29 ගිරිසිපාතිත හිතත ගිරිදුම
සන්තනිරස ලක්ෂකාන හසායො:
අබරදංශ පරිසුත ශොණිතං
වලිතමුඤ්ඤි ප්‍රවා දුපසප්පිතො:

26 රුණ, ග්‍රෙණයෙන්; අරුණිකානනා—අරුණිත, රත්කරණල
ද; ආනනා, මුඛ ඇත්තාවූ; කපිලදුග්ගති මණ්ඩනා—කපිල, කපිලවත්
වූ; දුග්ගති, ගොතාඇඳි; මණ්ඩනා, ආතරණ ඇත්තාවූ; කපිපතී, වාලි
තෙමි; නවවිග්ගෙවන මණ්ඩලමි—නව, අලුත්වූ; විග්‍රෙවන මණ්ඩලමි,
සුයෂි මණ්ඩලය; ගිරිසා, හිසින්; උචතත්, උසුලන්නාවූ; ගිරිණිමය,
භවිෂ්ඨමයවූ; ගිරිවරඉච, මෙරුචමෙන්; අහිපාන, හිණි.

27 අනි, අනන්තරයෙන්, හරිහරිඛය නතුන නඤ්ඤාන ප්‍රතිනිනාදි
ත හිමදරිමුඛ—හරිහරිඛය නතුන, වාලි සුචිව දෙදෙනාගේ; නඤ්ඤා
න, හැඩිමෙන්; ප්‍රතිනිනාදිත, නාදකරවනලද්දවූ; හිම, හසකරවූ;
දරිමුඛ, ලෙණමුඛ ඇත්තාවූ; රණ, සුඛයගෙම; ධරණිකානාමි, පථි
නයන්ගේ; ශිවරඛණ්ඩ මහිරුහ මණ්ඩලො—ශිවරඛණ්ඩ, කුචකාලි
ලි(හා); මහිරුහ මණ්ඩලො, වාසන සමූහයෙන්; වව්නෙ, ප්‍රවාතනවි.

28 පතිතහුරුහහුරි හරසප්පිටත් කසීන විග්‍රහ විග්‍රහතෙජ්ඣො—ප
තිත, හුණුවාවූ; හුරුහ, වාසනයන්ගේ; හුරි, බොහෝවූ; හර, හාර
යෙන්; සප්පිටත්, පැළෙන්නාවූ; කසීන, කසීනවූ; විග්‍රහ, ගරිර ඇති;
විග්‍රහ, කලහයෙන්; තෙජ්ඣො, දිලියෙන්නාවූ; පරසාරචල්ල නිරු
පණ විසන්තවිසන්තො—පරසාර, ඔවුනොවුන්ගේ; ජලනිරුපණ
විසන්තරුපණයෙහි; විසන්ත, සාවධානවූ; විසන්තො, ඇස් ඇත්තාවූ;
අවරණ, ඇසිල්ලෙකින්; අවරකාමි, ඇවිද්දො.

29 ගිරිසි, හිස්සිලා; පාතිත හිතතගිරිදුම සන්තනිරස ලක්ෂකාන

30 සරහසං රිපු වක්කසි වක්කසා
සමභිගතා සහුඛානි වගලකො:
ලලිතමුක්ත පටානත වටනාහර
පුච්ඡපුච්ඡ ගුණවස ගොභතො.

31 රවිපුරුකර නකුත වලලයො-
රථ බහුව තුලෙස්සමහාභව:
කරණ බකින බබ සමුච්ඡවස-
ජ්ජිසර මුක්ත මුක්තගත ගොභතො.

32 නභසි කිං කපිපතා කුල පච්ඡා-
නුතතූලන විවර්තයතො මහිමි
ගුනි විවෙශ විතකි මලෙකයො-
නාපසුතා කපිපතොරිතරතරමි.

සස්තයො:—පාඨිත, හෙලනලදිත්; භිනත, බිඳිනලද; ගිරි, පඵ
තතා; දුමි, වැක්කසත්තේ; ක්කණ, ඇසිල්ලෙකිත්; නිරාස, දුරැනිඊ
මෙහි; ලක්කතා, ලක්කකරණලද්දුව; සසතයො, සස්ත ඇති; කෙවත්
කාත සස්තව; අධරදංශ පරිසුත ගොභිතමි—අධරදංශ, අධරදංශ
යෙන්; පරිසුත, වැකෙත්තාව; ගොභිතමි, රුධිර ඇතිව; වලිත
මුඛි, හතුවනලද මුඛි ඇතිව; ජවාත්, ජවයෙන්; උපසථිකො:
පැමිණෙත්තාව.

30 වක්කසා, වක්කසිත්; රිපුවක්කසි, සතුරුගේ වක්කසිති; සරහසමි,
බවග සහිතව; සමභිගතා, පැහැර; සහුඛානි, හුඛානි සහිතව;
වල්ගතො, පතත්තාව; ලලිතමුක්තපටානත මනොහර පුච්ඡපුච්ඡ
ගුණවසගොභිතො—ලලිත, ලිලොපතව; මුක්ත, හරණලද්දුව;
පටානත, පටානකයක්සේ; මනොහර, සිත්කව; පුච්ඡ, සැලෙත්තාව
ව; පුච්ඡගුණවස, පුච්ඡගුණවසෙන්; ගොභිතො, හොඳනාව.

31 රවිපුරුකර නකුතමල්ලයො, වාලි සුග්‍රිව මල්ල දෙදෙනාගේ;
කරණ බකිනබබ සමුච්ඡවසජ්ජිසරමුක්ත මුක්තගත ගොභිතො—කර
ණ බකින, කරණ බකිනයෙන්; බබ, බඳනාලදිත්; සමුච්ඡවසත්,
ඉපිලෙත්තාව; ජ්ජිසර, ජ්ජිසරයෙන්; මුක්ත, හරණලද; මුක්තගත, මුඛ
යට ආවාව; ගොභිතො, රුධිර ඇති; සමුඛාතව, අතිශයින් මහත්වූ
සුඛයතෙමි; අථ, අනන්තරයෙන්; ගුලෙස්ස, ගුලයෙන්; බහුව, වි.

32 අථ, අනන්තරයෙන්; නාපසුතා, රුමතෙමි; එතයො, මේ දෙ
ඉදන; ඉතරෙතරමි, ඔවුනොවුන්; කපිපතොසතො, දමනකල්හි;
කුලපච්ඡානත්, කුලපච්ඡාතයත්; නභසි, ආකාශයෙහි; කපිපතා: කිමි,
දමත්ඥෙසේ; උත, නොහොත්; මහිමි, පෘථිවිය; ගුලෙක, බාහු
යෙන්; විවර්තයතො, පෙරලත්ඥෙහොසි; ඉති, මෙසේ; විතකිමි, විත
කිසව; විවෙශ, වනි.

33 බලපරික්ෂණ තත්ත්වණ කෂීණ

ප්‍රසභතානිත හ්‍රදිකාති ගජීන්තූ
හරිගුරුං හරිදඬු සුතො මුහු-
ච්ඡාමයන් නිජනාම සමාදදෙ.

34 අථ නිවහිති නිශ්චිකාතුරං
ග්‍රහණ නිගීත නිශ්චල ලොචනම්
භුජ්භුජඛගම බක්කන බක්කරං
සුවදසාග්‍රස රක්ෂිත ක්කිරම්.

35 භුමිතපාද සුගාහන පාතිත
දුමගතංදුත මුක්ත රවං රවෙ
සුතවරං චර වික්‍රම මමබරෙ
භුජයතිංසු සුරතප සමනවි.

36 ඉති පපාත විතනිති පෞරුෂං
රිපුදුඝාමන විදුලිති වාලිති
පරුෂවන්ති ශිඛොදගම නිෂ්පුරු
කෂිතිපතානුත බාණ මහාගනි.

33 හරිදඬුසුතූ, සුගීප්‍රභතෙම; හෙවත් වාලිතෙම; බලපරික්ෂණ, බලපරික්ෂණ පිණිස; (ශක්ති පරික්ෂාකරණ පිණිස); තත්ත්වණ, එකෙණෙහි; කෂීණ, ඇදමෙන්; ප්‍රසභ, ලාභෙලා; තානිත, පතුරුවනලද; හ්‍රදිකාති ගජීන්තූ, හ්‍රදිකාති ගජීන්ත ඇත්තේ; හරිගුරුම, සුශ්‍රීවයා; මුහු, එකෙණෙහි; විතමයන්, නමන්නේ; නිජනාම, ස්වකීය වූ නාමය; සමාදදෙ, ගති; (තමා නමකි.)

34 අථ, අනාගතයෙන්; නිවහිති, නවනනලද; නිශ්චිත, ශාසනයෙන්; අතුරම්, අතුරවූ; ග්‍රහණනිගීතනිශ්චලලොචනම්—ග්‍රහණ, ගැන්මෙන්; නිගීත, නික්මුණවූ; නිශ්චල ලොචනම්, නිශ්චලවූ ලොචන ඇති; භුජ්භුජඛගම බක්කන බක්කරං—භුජ, බාහුනැමැති; භුජඛගම, සපීයන්නේ; බක්කන, බක්කනයෙන්; බක්කරම්, මනෝඥවූ; සුවදසාග්‍රස රක්ෂිත ක්කිරම්—සුවත්, වැනෙන්වාලූ; අසාග්‍රස, රැකිරරසයෙන්; රක්ෂිත, රකුනලද්දවූ; ක්කිරම්, ශ්‍රීවා ඇත්තාවූ.

35 භුමිතපාදසුගාහන පාතිතදුමගතම්—භුමිත, බමනලද්දවූ; පාදසුග, පාදවලයෙන්; අහන, පහරණලද්දත්; පාතිත, හෙලනලද්දවූ; දුමගතම්, වෘක්කගත ඇත්තාවූ; දුතමුක්ත රවම්—දුත, ශික්‍රව; මුක්ත, හරණලද; රවම්, තාද ඇත්තාවූ; චර වික්‍රමම්—චර, උතුරු; වික්‍රමම්, වික්‍රම ඇති; රවෙ, සුගීතයෙන්; සුතවරම්, පුත්‍රවරයා හෙවත් සුශ්‍රීවයා; සුරතප සමනවි, වාලිතෙම; අමබරෙ, ආකාශයෙහි; භුමයතිංසු, බැවි.

36 රිපුදුඝාමනවිදුලිති—රිපු, සතුරුගේ; දුඝ, දුඬුව; අඬු, ශරීරය;

37 අකාතබාණ භික්ෂුතානු භාණ්ඩ
විරවිනිඤ්ඤා රුක්ඛලාභවං
පදමධිස්සයං සමපදං
සුරසුරසා සුරසුර හඤ්ඤා.

38 සදනුපෙ දනුපෙඤ්ඤා(න)ගෙ
සමිතවති (න)වනිඤ්ඤාසුතෙදිවම්
සතුතනායෙ තනායෙ ගිගිරදුතතෙර
නිපතිතං පතිතං පුතරසමිත.

39 සාතු රතාරත භාසවදිරවමද
රුචිපිඤ්ඤාත වාරිද මණ්ඩල
පුච්චවාත විබුත පරිභුමත්
සිතවිභගම දන්තර දිඛිමුඛ.

විදුලිති, පලන්තාවු; වාලිති, වාලිහු; පොරුණම්, පොරුණය; ඉති
මෙසේ; විතනුති(සති), පතුරුවන කල්හි, පරුණවත් සිංහාදාම
නිෂ්පුරු—පරුණ, පරුණවු; වත්තිසිංහ, වත්තිසිංහවත්තේ; උදගම.
උදගමයෙන්; (තැනිමෙන්) නිෂ්පුරු, නිෂ්පුරුවු; සමිතපනඤ්ඤා බා
ණ මහාසායා—සමිතපනඤ්ඤා, ගමයාගේ; බාණ, ගරුමැති; ම
හාසායා, මහාසායාගේ; (ගෙවත් මහසෙන; පපාති, හිමි.

37 බාණ භික්ෂුතානු—බාණ, ගරුයෙන්; භික්ෂුතා, කපතලද;
තනු, ගරු ඇත්තාවු; කාණ්, දණවු; විරවිනිඤ්ඤා රුක්ඛලාභවං—වි
ර, බොහෝකොට; විනිඤ්ඤා, නිඤ්ඤාකරණලද; රුක්ඛ, ගමයාගේ; ලා
භවං, ලාභ ඇත්තාවු; සුරසුර හඤ්ඤා, වාලිගෙහි; අසාය සමප
දං—අසාය, සායනවත්තාවු; සමපදං, සමපත්ති ඇති; සුරසුරසා,
සුරසුරසාගේ; අධිස්සයම්, ගෘහයෙහි; පදම්, පදය; අකාත, කෙළේ.

38 සදනුපෙ—සත්, මනාවු; අනුපෙ, මුදු ඇත්තාවු; දනුපෙඤ්ඤා
පො, ගමයා; (න)ගෙ, පමිතයෙහි; සමිතවති(සති) පිතිරි කල්හි; හෙ
වත් සිතිකල්හි; ඉදුසුගෙ, වාලිහු; දිවම්, දිවංලොකයට; ඉ(ත)වති
(සති), පමිණිකල්හි; සතුතනායෙ—සතුත, සතුතිකරණලද; නායෙ,
නිති ඇති; අසිගිරදුතතෙ, සුසායාගේ; තනායෙ, පුත්‍රයා; ගෙවත් සු
ග්‍රීවයා; නිපතිතම්, පුත්‍රවාවු; පතිතම්, පතිතයා; (සාමිතවත්ත) පු
තා, තාවත; අසමිත(සති), පිතිරි කල්හි.

39 සාතු, සාතුගෙම; (උපයයො, පමිණිසේ) (කිම්බුතා සාතු?
කෙසේවු සාතුවද?) අනාරතභාසා දිරමද රුචිපිඤ්ඤාත වාරිද ම
ණ්ඩල—අනාරත, අභිමුඛ වු; භාසාත්, බබලන්තාවු; ඉරමදරුචි,
විදුත් ගොහාගෙන්; පිඤ්ඤාත, පිඤ්ඤාත්කරණලද්දවු; වාරිද මණ්ඩ
ල, මෙක මණ්ඩල ඇත්තාවු; පුච්චවාත විබුත පරිභුමත් සිතවිභග

40 උද්භසාරව සාරවදමුද්දා
පජික රෙදකරෙදක රිකර;
උපයයොවන යොවන සමපදා;
ප්‍රජන(කා)මල කොමල කඤ්ජලා.

41 ජලධරා පවගෙන විකානිතා;
ඝ්‍රිතිපනානුන වික්‍රම දනනිතා;
මුඛපටා සමරය ගමිෂ්‍යත-
සනපන මණ්ඩල කෙශරි පජරා;

42 මලයමඤ්ඤ විනිස මනිතානාං
ශිඛර යඤ්ඤ සමරපිත මායනම්
ප්‍රතනශිකර ශුක්තිජ මණ්ඩනාං
ජගතිමෙක විකාන මරෙවත.

දිව්‍යදුරු දිව්‍යමුඛ—ප්‍රවල, වචලදු; වාන, පවනින්; විඬුත, කම්පා
කරණලද්දු; පරික්‍රමත්, බමන්තාදු; සිත, සුදු; විහඬගම, පසින්
විසින්; දන්තර, ගැවසිගන්තාදු; දිව්‍යමුඛ, දිව්‍යමුඛ ඇත්තා.

40 උද්භසාරව සාර වදමුද්දා—උද්භ, පහලදු; සාරව, ආරව සහි
තදු; ගෙවත් නාද සහිතදු; සාරවත්, සාරවත්දු; (ජල ඇත්තාදු);
අමුදු, මෙක ඇත්තාදු; පජිකරෙද කරෙදකසිකරා—පජික, මගින්
ගෙ; රෙදකර, රෙදකරදු; උදකසිකරා, ජලකණිකා ඇත්තාදු; ව
නසොවන සමපදා—වන, වනයන්ගේ; යොවන සමපදා, යොවන
සමපත්තිය සම්බන්ධ; ප්‍රජන(ක), උපදවන්තාදු; අමලකොමල කඤ
ජලා—අමල, නිම්ලදු; කොමල, කොමලදු (මනොඤ්ජල); කඤ්ජලා, කඤ්ජ
ගෙඩිස් ඇත්තාදු; (සාදා උපයයො.)

41 සමරය, * සුඛයට; ගමිෂ්‍යතා, මතු යන්නාදු; ඝ්‍රිතිප නානුන
වික්‍රම දනනිතා—ඝ්‍රිතිප නානුන, රුජසුත්‍ර නැමැති; වික්‍රම දනනිතා,
වික්‍රම හසනහට; මුඛපටා, මුඛපටයක්දු; තපන මණ්ඩල කෙශරි ප
ජරා—තපන මණ්ඩල, සුයඹි මණ්ඩලනැමැති; කෙශරි, කෙරිගෙහට;
පජරා, මැදිරියක්දු; ජලධරා, මෙකයනෙම; පවගෙන, පවන්සු වි
සින්; විකානිතා, පතුරුවනලදි.

42 මලයමඤ්ඤ විනිස මනිතානාම—මලය, මලය පවනය; මඤ්ඤ,
මඤ්ඤ පවනය; විනිස මනිතානාම, විනිස පවනය යනමොවුන්ගේ;
ශිඛරයඤ්ඤ සමරපිතම්—ශිඛරයඤ්ඤ, ශිඛර නැමැති යඤ්ඤයෙහි; ස
මරපිතම්, පිහිටුවනලද්දු; ආයනම්, දික්දු; ප්‍රතනශිකර ශුක්තිජ
මණ්ඩනම්—ප්‍රතන, පතලාදු; ශිකර, ජලකණිකා නැමැති; ශුක්තිජ
මණ්ඩනම්, මොකතික මණ්ඩන ඇත්තාදු; මෙකවිකානම්, මෙක නැ
මැති විසත; ජගති, ලෙවිති; වාගෙවත, ගෙඩි.

43 ගුවනතාපන සමීපයෝත්සව:
සමුද්ධි: පරිනාතාත බර්හිණි:
ඉතිජ්ඣාන යථා සමයසනඛිත්
කතක දණ්ඩ ශතෙකසින දුදුහිමි.

44 ප්‍රථම මුක්ත මුක්ත මපයායනාං
පරිකා! සමිප්‍රති කිම් පරිතපාසෙ
ඉති යථා විජ්ඣාස වනසුඵලී
ප්‍රවිකශද්දල කාශල ශොභිති.

45 අතනුනා තනුනා සන දුරුහි:
සමරතිතං රහිතං ප්‍රදිධස්‍රණ
රුචිරතා විරතා 'සිත වහිමනා
ප්‍රබවිතා බවිතාන නදිපිතා.

46 ජලදකාල විවර්ධිත තෙජස:
ශුශුකිරෙ කුලියාසුධ ගොපකා:
මනසිජසස ශරව්‍යමිතාතමනාං
විරහිණිමව ශොභිත බිඤ්චි:

43 ගුවනතාපන සමීපයෝත්සව:—ගුවනතාපන, ලොව තවත්
නාව; සමීප, සමීපකාලයාගේ; ජයෝත්සව: ජයෝත්සව; සමුද්ධි,
පහලවි; බර්හිණි, මිශ්‍රයෙකි; පරිනාතාත, නවවසි; ඉති, මේ
සේ; සමය, මේකාලයකි; තඛිත් කතක දණ්ඩයකි—ත
ඛිත්, විදුලිය නැමැති; කතකදණ්ඩයකි, සමයේ දණ්ඩ ගත
යෙන්; සතදුදුහිමි, මේක නැමැති ගෙරිය; ජකාතයථා, ගැසුවත්
හුවැනි.

44 පරිකා, මිසිය; සමිප්‍රති, අනුමුඛි, අනුයෝගි උපලක්ෂිත මුක්ත ඇති;
කාම, ඇ; ප්‍රථම, පළමුකොට; අපහාය, හැර; සමිප්‍රති, දන්; කිම් ප
රිතපාසෙ, කුමැසිතාවේදයි; ඉති, මේසේ; ප්‍රවිකශද්දල කාශල ශො
භිති—ප්‍රවිකශත්, විකාශයට යන්නාව; දල, පහ ඇත්තාව; කාශල,
කළලගෙඩියෙන්; ශොභිති, සොබනාව; වනසුඵලී, වනසුඵලිනො
මෝ; විජ්ඣාස යථා, හසකිලියකවැනි.

45 සමරතිතමි—සමර, අනඛගයා විසින්; සිතමි, පැමිණෙනද්ද
ව; රහිතමි, විරහිත; ප්‍රදිධස්‍රණ, දවසවිව; අතනුනා, අනඛගයා වි
සින්; අතනුනා, අකාශව; රුචිරතා විරතා සිත වහිමනා—රුචිර, ම
නොකව; හා, සොභා ඇත්තාව; අවිරතා, තඛිල්ලතා නැමැති, අසිත
වකිමනා, වස්තියෙන් සනදුරුහි, මේක නැමැති ඉකිතයෙන්; (ද
රන්); ප්‍රබවිතා, කරණලද්දව; බවිතා—බ, ආකාශ නැමැති; විතා,
දරසාකාමෝ; නනදිපිතා, නොදල්වනලද්දිනොවා.

46 ජලදකාල විවර්ධිතතෙජස:—ජලදකාල, මේක කාලයා විසින්;

- 47 ඝනපරිසුවණ්ණ ගිරයො බහු;
සතඛි දඹ්බුදු සන්තති සංවෘතා;
කතකචිත්‍ර කුඨාවෘත මුඛිතා;
සුතමදු ඉව දුනව දන්තනා.
- 48 මුරජනාද ගභිර මනොහරෙර;
ප්‍රමුදිතෙන පයොධර නිඤ්ඤෙන;
උපරිවෘතී භයාදිව තානිත;
ප්‍රචල පිඤ්ජ(ව)යො විෂදහුචා.
- 49 මුහුරුදග්‍ර පයොද මනඛගජ
ශ්‍රවණවාමර භාවමුපෙතයා
ගගනසාගර අභිබ වජ්‍රාශ්‍රියා
(ප්‍ර)වර්තං ප්‍රමදෙන බලාකයා.

විවර්ධිත, වඩනාලද්දවූ; තෙජස, තෙජස් ඇති; කුලියාසුධගොපකා, ඉන්ද්‍රගොපකයෝ; (රතීද්‍රගොච්චෝ;) ශුභිතර, හෙබ්බෝ; (කාමෙන්?) මනසිජස, අතඩගයාගේ; ගරවෘතීතාත්මනාමි—ගර, ගරයෙන්; වෘතීත, පිඩිතවූ; ආත්මනාමි, ගරීර ඇති; විරහිණිම, විරහිත්ගේ; ගොණිතබිඤ්චඉව, රුධිරබිඤ්චෙන්; (කුලියාසුධගොපකා ශුභිතර.

47 ඝනපරිසුවණ්ණ—ඝන, ඝනවූ; පරිසුවණ්ණ, පරිසුවණ්ණ ඇත්තාවූ; ගභලිභැලි ඇත්තාවූ; සතඛිද්‍රුදු සතඛි සංවෘතා—සතඛිත්, විද්‍යුත් සහිතවූ; අඹුදු සතඛි, මෙඝ සමුහයෙන්; සංවෘතා, වසනලද්දවූ; ගිරය, පඵතයෝ; බහු, හෙබ්බෝ; (කාමෙන්?) කතකචිත්‍ර කුඨාවෘත මුඛිතා—කතක, කතකයෙන්; චිත්‍ර, විසිතුරුවූ; කුඨා, පලසින්; වෘත, වසනලද්දවූ; මුඛිතා, ගරීර ඇති; සුතමදු, වැහෙන්නාවූ මදඇති; දුනව දන්තන ඉව, අසුරදත්තීන්ගෙන්; (ගිරය බහු.)

48 මුරජනාද ගභිර මනොහරෙර—මුරජනාද, මෘදුබන්ධවනිසේ; ගභිර, ගභිරවූ; මනොහරෙර, සිත්කලවූ; පයොධරනිඤ්ඤෙන, මෙඝධවනියෙන්; ප්‍රමුදිතෙන, සන්තුභවූ; විෂදහුචා, මයුරයා වීසින්; වෘතීතයාදිව, වෘතීතයින්ගෙන්; උපරි, මත්තෙහි; ප්‍රචල පිඤ්ජවය—ප්‍රචල, වචලවූ; පිඤ්ජවය, පිඤ්ජ සමුහයෙන්; තානිත, පතුරුවනලදී.

49 උදග්‍රපයොද මනඛගජශ්‍රවණවාමරභාවමි—උදග්‍ර, හිටියවූ; පයොද, මෙඝනැමැති; මනඛගජ, හසනිත්‍රයෙන්; ශ්‍රවණවාමරභාවමි, කණ්ණවාමර බවට; උපෙතයා, පැමිණියාවූ; ගගනසාගර අභිබ වජ්‍රාශ්‍රියා—ගගනසාගර, ආකාශ නැමැති සාගරයට; අභිබ වජ්‍රාශ්‍රියා, අභිබයට බඳු ගරීරාශ්‍රි ඇති; බලාකයා, බලාකාව විසින්; ප්‍රමදෙන, සමකාශයෙන්; මුහුරු, එකෙණිහි; (ප්‍ර)වර්තමි, හැසිරවෙයි.

50 කමලිනී මලිනිකාත කන්තනී;
සකලහං කලහංස ගණං ජනො
අවිකලං විකලංක තනුවල්ලං
සමදනං මදනාමු තනුසුමි.

51 දිගි බහෝ නවවාරිද සමය-
සනුදගනාථ ශරසන රක්ෂිත;
ජලනිඛිසිභුවණි මණිදසුති
ප්‍රකරවානිව තියසිගවස්තා.

52 ජලධරසා නටෙ තඩිතා බහුර්
ග්‍රහගණග්‍රසනානි විතනිතා;
උදරමාශු වහිදා විනිගීතා
රවිකර ඉව කාවන ගෙවිෂා.

53 විමලවාරි නිපිය නදිශතං
සලිලභාර නිරන්තරිකොදරා;
කලමම්වාහි වහනනති පානුජං
ගිරිතටෙ නිෂ්පාද පයොධරා.

50 මලිනිකාත කන්තනී—මලිනිකාත, කිලුටුකරණලද; කන්තනී, ජලසමූහය ඇත්තාවූ; කමලිනී, පද්මනිකාමෝ; අවිකලමි, සම්පූර්ණවූ; විකලංක තනුවල්ලමි—විකලංක, නිෂ්පලවූ; තනුවල්ලමි, පත්‍රඇත්තාවූ; සකලහමි, කලහ සහිතවූ; මදනමුහසුමි යමි—මඳු මෙදෙන්; නමු, නැමුනාවූ; තනුසුමි, ශරීරයේ ඇති; කලහංසගණමි, කලහංස සමූහය; ජනො, කථා.

51 දිගි, දිගින්; නුදගනාථ ශරසනරක්ෂිත—නුදගනාථ ශරසන, ඉසුවාපයෙන්; රක්ෂිත, රකවාලද්දවූ; නවවාරිද සමය—නව, අලුත්වූ; වාරිදසමය, මෙක සමූහයකො; බහෝ, ගෙබිබි; (කුමක් මෙන්?); බහුවණිමණිදසුති ප්‍රකරවානි—බහු, බොහෝවූ; වණි, වණි ඇත්තාවූ; මණිදසුති ප්‍රකරවානි, රත්නශාලා සමූහ ඇත්තාවූ; තියසි, සරස; අවස්ථා, සිටියාවූ; ජලධරිව, සාගරයමෙන්.

52 ජලධරසා, මෙකයාගේ; නටෙ, තටයෙහිලා; ග්‍රහගණග්‍රසනානි—ග්‍රහගණ, තාරකා සමූහයන්ගේ; ග්‍රසනානි, ග්‍රසනයන්; විතනිතා, පහරවත්තාවූ; කාවනගෙවිෂා, කාවනයට බදුවූ ගොහා ඇත්තාවූ; තඩිතා, විදුත්ත; බහු, ගුහාබිබි; (කාමෙන්?) උදරමි, උදර; ආශු, වහා; වහිදා, පලා; විනිගීතා, නික්මුනාවූ; රවිකරඉව, සුයසි රක්ෂිතමෙන්.

53 විමලවාරි—විමල, නිෂ්පලවූ; වාරි, ජලඇත්තාවූ; නදිශතමි, න

54 විරහිණිහි රලක්කෂයන මනානුතා
සලිල විචක්‍රත තෙල සමප්‍රහම්
ප්‍රතිනවොදිත මසථුව මමිබ්බදෙ
විබුධනාථ ශරසන බණ්ඩකම්.

55 නන චක්කාර තතාරත තාරකා
හරිත සඵනද්‍ය වනද්‍යවලී
මද මයුරවරං රවරංහසා
ප්‍රමදසාරමිතං රමිතං හිරෝ.

56 වනදමණ්ඩල දත්තසදස්විරං
සමභ්ගතා (රයෙණ) ගාතෙ'ත්‍රතා
ජලධරෙ පවනෙන හරිඤ්චජා
කිවිදති'ජයී ද්‍රපාගත සමිත්‍රමය.

දීශතය; නිපිය, බි; සලිලභාර නිරක්කරිතොදරය—සලිලභාර, ජල
භාරයෙන්; නිරක්කරිතා, ගැවසිගත්තා; උදරය, උදර ඇති; පයො
ධරය, මෙකයනෙම; අතිපානජම්, අතිකවූ පානයෙන් ජනවූ; කලමම්,
කලමථය; අභිවහන්තිව, උසුලන්නක්නුමෙන්; හිරිතටෙ, පථිත ත
ටයෙහි; නිෂ්ඨාද, තුන්නේ.

54 විරහිණිහි, විරහිණියන් විසින්; මනානුතා, බෙදයෙන්; සලි
ල විචක්‍රත තෙල සමප්‍රහම්—සලිල, ජලයෙහි; විචක්‍රත, ගිලිසුනාවූ;
තෙල සමප්‍රහම්, තෙල්හා සදූශවූ ශෝභා ඇත්තාවූ; ප්‍රතිනවොදි
තම්—ප්‍රතිනව, අලුත; උදිතම්, පහලවූ; අසථුවම්, අවසානවූ; විබුධ
නාථ ශරසන බණ්ඩකම්, ඉන්‍යුචාප බණ්ඩය; අමිබ්බදෙ, මෙකයෙහි;
අලක්කෂයන, දක්නාලදී.

55 තතාරත තාරකා—තත, පතලාවූ; ආරත, වැලැක්කාවූ; තාර
කා, තාරකාවන් ඇත්තාවූ; හරිත සඵනද්‍ය—හරිත, පුරුණලද; සඵ
නද්‍ය, සියලු නදඇති; වනද්‍යවලී, මෙක පඬිකතිනොමෝ; මදමයුරව
රම්, මහත මයුරවරය; (මෙදෙන් උපලක්ෂිතවූ මයුරයා;) රවරංහ
සා, ධාවිවෙගයෙන්; ප්‍රමදසාරම්, සකෙතාස සාරයට; ඉත්‍රමි, පැමි
ණියහු; හිරෝ, පථිතයෙහි; රමිතම්, ඇලුණහු; නනචක්කාර, නොකි
ලිනොවා.

56 විරම්, බොහෝකලක්; වනදමණ්ඩලදත්තපදය—වනදමණ්ඩල,
මෙකමණ්ඩලයෙහි; දත්ත, දෙනලද; පදය, පදනාස ඇති; හරිඤ්චජා,
සුයෂ්ඨ සමුහතෙම; පවනෙන, පවන්හු විසින්; (රයෙණ, වෙග
යෙන්;) සමිභ්ගතා, පැහැර; ජලධරෙ, මෙකය; අත්‍රතා, අභිමුඛයෙන්;
ගාතෙ(සතී), ගෙන යන(ලද) කල්හි; ද්‍රපාගතසමිත්‍රමය, පැමිණියාවූ
සමිත්‍රම ඇත්තේ; කිවිත්, එක්තරාතැනෙක්හි; අති'ජයීත්, සිටියේ.

- 57 පිහින විජ්ඣා පඨසං පයොමුච්ඡි
පටලරත්න විභාවිත මණ්ඩලා
දිනකරා කවි දනුගමදුටා
ජලනිබ්බා වඩ්ඩානලසංගතිමි.
- 58 ජලධිවාරි නිපිනවනොහං
වනමුච්ඡා රුධිරසුච ලොහිතා
අභිභරස්සවිතොදර නිගීතා
බහුර්වනානු ලකාදිවි විද්‍යතා.
- 59 රවිකරනුප රුධිරාකාංගයා
භුවනදුෂ්ටි නිරෝධි තමසකච්ඡි
විලසිතෙන (නි)හනති මුහුර්මුහු-
සිත ඉතිව රතස රුෂා (ඝනා:)
- 60 දිශිනිවෙශිත කාමු විලොචනා
නවකනානිල කම්පිත කුණකලා
නායනවාරි චිරං පරිකාශනා
විසසාස්සක වාරිදිශිකරො.

57 පිහිනවිජ්ඣා පඨසං—පිහින, වසනලද්දවූ; විජ්ඣා පඨසං, ආකාශ ඇති; පයොමුච්ඡි, මෙකයාගේ; පටලරත්න විභාවිත මණ්ඩලා—පටලරත්න, පටලරත්නයෙන්; විභාවිත, පහලකරණලද්දවූ; මණ්ඩලා, මණ්ඩල ඇති; දිනකරා, සුයෑනීම; කවිත්, එක්තරාතැනෙක්; රුචා, ශෝභාගෙන්; ජලනිබ්බා, සාහරයෙන්; වඩ්ඩානල සංගතිමි, වඩ්ඩානති සමූහය; අනුගමත්, අනුවී.

58 ජලධිවාරි, සාහර ජලය; භාගමි, අතැපීමෙන්; නිපිනවනා, සුවාවූ; වනමුච්ඡි, මෙකයාගේ; විද්‍යතා, විද්‍යාත්මක; රුධිරසුචලොහිතා—රුධිරසුච, ලේවැසීමෙන්; ලොහිතා, රත්වූ; අභිභරස්සවිතොදර නිගීතා—අභිභර, අධිකවූහරයෙන්; සස්සවිත, පැළඳුණු; උදර, උදරින්; නිගීතා, නික්මුණා; අනුගමනා ඉති, අනුගමනාලීමෙන්; බහු, හෙබිබෝ.

59 මයා, මාවිසින්; රවිකරන්, සුයෑනීම; උපරුධා, වලකා; භුවනදුෂ්ටි නිරෝධි—භුවන, ලෝවැස්සාගේ; දුෂ්ටිනිරෝධි, දුෂ්ටි වල කන්හාවූ; කාතමි, කරණලද්දවූ; තමා, අකිකාරය; තච්ඡි, විද්‍යත් නොමෝ; මුහුර්මුහුසිතෙන, කෙණෙහි කෙණෙහි බැබළීමෙන්; (නි)හනති, නසයි; ඉති, මෙසේ; ඝනා, මෙකයාගේ; රුෂා, ගන්ධයෙන්; (ඝනා, සාද්‍යවූයේ) රතසෙව, හැඩවත්වැනි.

60 දිශි, දිශින්; නිවෙශිතනාමු විලොචනා—නිවෙශිත, පිහිටුවන ලද; නාමු, රත්වූ; විලොචනා, ඇස්ඇත්තාවූ; නවකනානිල කම්පි

61 විතතපාවනකෙ වනකෙනකි
සුරභි ගන්ධවගෙ ධව! හෙ! පථි
ඉතිරවෙව රුදිතා රුදිතා; සත්‍රියා
ශිඛිතිරං සහසෙ සහසෙරිතම්.

62 නහසිඤ්ඤන කන්ධර ජාමිතින
සාහිත නිශ්ම කරද්‍රුති සම්පදී
ව්‍යපගතෙන පදං ශුචිතෙජසා
හාදිවිශොගව නාමිච සඤ්ඤා.

63 ශිශිර ශිකර වාහිනි මාරුතෙ
වරතිශිත හයාදිව සන්ධරා
චනසිජා (ප්‍ර)විවෙශ විශොගිනි
හාදයමානිත ශොකානුකාශනම්.

න කුතලා:—නව, අලුත්වූ; ස්නානිල, මෙස පවතින්; කම්පිත, කම්පාකරණලද්දවූ; කුතලා, කියමු ඇත්තාම; පරිකාශිතා, පරිකාශිතාවෝ; නයනවාරි, කෙහු ජලය; වාරිදශිකරෙරසහ, වාරිදශිකරහා එක්කොට; විරම, බොහෝ කලක්; විසසාජා, හලහු.

61 විතතපාවනකෙ—විතත, පතලාවූ; පාවන, පවිත්‍රවූ; කෙ, ජල ඇත්තාවූ; වනකෙනකි සුරභිගන්ධවගෙ—වනකෙනකි, වෙනෙහි කෙනකි පුජ්‍යයෙන්; සුරභි, සුවඳවූ; ගන්ධවගෙ, පවන් ඇති; පරි, මානියෙහි; හෙධව, වලහය; සහසා, වසා; රිරිතම්, කියනලද්දවූ; ශිඛිතිරම්, මධුරධවනිය; සහසෙ, ස්වමානෙරෙහිදැයි; ඉති, මෙසේ; රවෙව, ශබ්දයෙන්; රුදිතා, කියන්නාවූ; සත්‍රියා, සත්‍රිය; රුදිතා, හැමු.

62 නහසි, ආකාශය; ඤ්ඤනකන්ධර ජාමිතින—ඤ්ඤනකන්ධර සම්පදි(සති)—නුතන, අලුත්වූ; කන්ධර ජාමිතින, වෙස පැලඹි මෙන්; සාහිත, වසනලද්දවූ; නිශ්මකර, සුයෂ්මාගේ; ද්‍රුතිසම්පදි (සති), ශොභා සම්පත ඇති කල්හි; ව්‍යපගතෙන, පහවූ; ශුචිතෙජසා, ශුචිමතෙජස්ස විසින්; විශොගවනාමි, විරහිත්තේ; හාදි, ලෙහි; (පදම්), පදනාසය; සඤ්ඤා ඉව, කරණලද්දවූවැනි.

63 ශිශිරශිකරවාහිනි—ශිශිර, සිහිල්වූ; ශිකරවාහිනි, ජලකණිකාවන් උසුලන්නාවූ; මාරුතෙ, පවත්නු; වරති(සති), හැසිරෙණ කල්හි; ශිතහයාදිව, ශිත හසින්මෙන්; සන්ධරා, නිර සහිතවූ; මනසිජා, අනිකතෙම; ආහිතශොකානුකාශනම්—ආහිත, කරණලද; ශොකානුකාශනම්, ශොක නැමැති වන්නි ඇති; විශොගිනිහාදයම්, විරහිණින්මෙන් හාදයට; (ප්‍ර)විවෙශ, වැඩි.

- 64 ප්‍රථමපිත ජලානිත වෙවක
ප්‍රභවනායක කාපාණ මිවාබුදම්
විමලධාර මුද්‍රිත්‍ය සමුදානං
විරහිණි හෘදයං තනවිව්‍යථෙ.
- 65 විතතමෙක නමිසු වෘතාදිශ්‍ය
සමවලොකාස නිශාගම ශබ්දාය
විරහනිති මහනාපි නිවීශන්
මාදුරග්‍රව රජායක සමාන්වය්.
- 66 පරිකමානස මාන සමුනනති
සවිති බන්ධනාක බර්හි කලාපිති
ජගති වාශිතරසිත වාරිද
ප්‍රසාන කන්ධාති කංඛාති රුක්‍රිතා.

64 අනඛනකාපාණම්ව, කාමශරයක්වැනිවූ; අබුදම්, මෙසස; උදී
සෂ්‍ය, * බලා; විරහිණි හෘදයම, විරහිණි ක්‍රමයේ හෘදය; තනවිව්‍ය
ථෙ, ව්‍යව්‍යවට නොපැමිණියේ නොවේ; (කටිභුතම අබුදම්? ක්‍රමිභු
තම අනඛනකාපාණම්? හෙද යෙද; ප්‍රථම, පළමුකොට; පිත, බොන
ලද; ජල, ජලයෙන්; ආනිත, කරණලද; මෙවකප්‍රභම, කෘත්‍යශෝක
හා ඇත්තාවූ; විමලධාරම—විමල, නිමිලවූ; ධාරම, මුවාත්ඇති;
නොහොත් නිමිලවූ ධාරණය; සමුදානම, තැනවූ නොහොත්
පහලවූ; (අනඛනකාපාණම්ව අබුදං නිරික්‍ෂ්‍ය විරහිණි හෘදයම තන
විව්‍යථෙ.)

65 අනනාපි, දවහල්ලි; විරහනිති, විරහනිති; නිවීශන්, අනු
භවකරන්නාවූ; රජායක සමාන්වය්, චක්‍රවාකතෙම; විතතමෙක ත
මිසුවාතා—විතත, පතලාවූ; මෙහතමිසු, මෙහානිකාරයෙන්; වෘ
තා, වලකනලද්දවූ; දිශ්‍ය, දිශ්‍ය; සමවලොකාස, බලා; නිශාගම ශ
බ්දාය, රුක්‍රිතමන ශබ්දායෙන්; මාදු, මොලොක්කොට; රග්‍රව,
ඇඬී.

66 පරික මානස මානසමුනනතිසවිති (බන්ධනාක බර්හිකලා
පිති—පරික, මහිත්තේ; මානස, සිත්; මානසමුනනතිසවිති, මා
නොනනතිසවිති; (බන්ධනාක) බැහැරකරන්නාවූ; බර්හිකලාපි
ති, මධුරයන් ඇත්තාවූ; වාශිතරසිත වාරිදප්‍රසාන කන්ධාති—වාශිත
ර, අනාභියෙන් භවිත්තාවූ; අසිතවාරිද, කෘත්‍යමෙකයෙන්; ප්‍රසා
න, හුණුවාවූ; කන්ධාති, ජලදරන්නාවූ; ජගති, ලෙවිති; කංඛා, කංඛි
නොමේ; කම්, කවරක්කු; අක්‍රිතා, ඇසිරකලාද.

67 නවපයෝධර කුජර මසනකෙ
තඩිදසො පතිතෙ පරිතඤ්චනා
සඵලිකා නිකා රුකො ජලබිඤ්චො
වි(ස)සාපුපු ප්‍රකරභව මොකනිකා.

68 ජලබරණ කානා රවි තාරකා
නිකසිදෙවන ගොලක වාතනය
බලනිසුදන ජාලවිද්‍ය යථා
ග්‍රසන නිවීමණසමණ යන්ත්‍රිකා.

69 අධිරයෙණ සමරණ වානිකා
විබුධවතීචනි වාරිද දනනිකා
අවිර(ලං) මුමුදුජීල ශිකරත්
ග්‍රමකානානිව සමීපයා කණත්.

70 ජලදශාඛිනි ලොල තඩිලකා
කුකව පත්‍ර නිපාත විදුරතෙ
ප්‍රවිතකාභව වූණ්ණිචයා බහු
පවනවෙග ධානා ජලරණව.

67 නවපයෝධර කුජර මසනකෙ—නව, අලුත්වූ; පයෝධර, මේ
ස නැමැති; කුජර, හසනින්ගේ; මසනකෙ, මුදුන්ති; තඩිදසො—ත
ඩින්, විද්‍යුත්තැමැති; අසො, බඩගය; පතිතෙ(සති), හුණු කල්හි; ප
රිතා, සාත්පසින්; පුතා, ගිලිලුණුව; සඵලිකානික රුව;—සඵලිකාන
ඩන, දැවැණුබණ්ඩයට බඳවූ; රුව, ගොසාඇති; ජලබිඤ්චො, ජලබිඤ්
චු; මොකනිකා ප්‍රකරභව, මුතුපතරමෙන්; වි (ස) සාපුපු, පතලේ.

68 බලනිසුදනජලවිද්‍යයථා, ඉඤ්ජල දන්තක්කුවැනිවූ; ජලබරණ
ණ, මෙසයා විසින්; නිකසි, ආකාශයෙහිලා; දෙවනගොලක වාතන
යා, දෙවනගොලකයට බඳවූ; හෙවත් පෙදවට බඳවූ; වාතනය,
පැවතුම් ඇති; රවිතාරකා, සුයෂිසානා තාරකාවෝ; ග්‍රසන නිවීමණ
සමණ යන්ත්‍රිකා;—ග්‍රසන, කෑමෙන්හා; නිවීමණ, වමනයෙන්; ස
ණ, ඇසිල්ලක්; යන්ත්‍රිකා, යන්ත්‍රිකවූවාහු; කානා, කරණලදහ.

69 අධිරයෙණ, අධිකවූවෙගයෙන්; සමරණ, පවතින්; වානිකා,
මෙහෙයනලද්දවූ; විබුධ වතීචනි, ආකාශයෙහි; වාරිදදනනිකා, මේ
ස නැමැති හසනිහු; ග්‍රමකානාත්, ග්‍රමයෙන් කරණලද්දවූ; සමීප
සා කණනිව, සෙද ජලකණිකාවන් වැනිවූ; ජලශිකරත්, වාරිශි
කරයන්; අවිර(ලං)මි, අබණ්ඩකොට; මුමුදු, හලහ.

70 ජලදශාඛිනි, මෙහනැමැති වාසනය; ලොලතඩිල්ලතාකුකවප
ත්‍රනිපාත විදුරතෙ(සති)—ලොල, වපලවූ; තඩිල්ලතා, විදුලිසකැමැ

71 මහිෂ ධූසරිකස්සරිකසනටි:
පරිකාශා විපද, විපදවිත:
ධූතාලා කකුත: කකුත: පත-
ගනක:ත නිමරුතා මරුතාකුලාය.

72 රවිකර්මිත තෙජසි භූතලෙ
හවිජිවෘණිමයෙ බල ශන්තුණ
උපනිතෙ සමරෙවත ලාඛලි
සමුදිතෙව කෘශානු ශිඛාවලි.

73 නවවිබොධ මනොහර කෙතනි
කුසුම ගභී ගත: සහ කාන්තයා
අවිදිනානිල වෘණිකයාගම:
සුධාමයෙන විරය ශිලිමුඛ.

හි; කුතවපදා, කුතව පත්‍රයාලේ; නිපාත, හිමෙන්; විදුරතෙ(සනි), පලනලද කල්හි; ප්‍රවිතතා, පතලාව; වූණ්ණවයාඉව, වූණ්ණ සමුහයන්ගෙන්; පවනවෙගධූතා—පවනවෙග, වාතවෙගයෙන්; ධූතා, හස්තාකරණලද්දව; පලරෙණව, වාරිසිඤ්ඤ; බදා, හෙබිබෝ.

71 මහිෂධූසරිකා—මහිෂ, මීවුන් විසින්; ධූසරිකා, කිලිටුකරණ ලද්දව; විපද, විපතකියෙන්; පරිගත, වලදනාලද්දව; විපදවිත—වි, පක්ෂින්ගේ; පද, පෙදෙන්; අවිත, ගැවසිගත්තාව; ධූතමිහාක කුතා—ධූත, කම්පාකරණලද්දව; මිහාකකුත, මිහත්වූ අර්ජුන වෘක්ෂ ඇත්තාව; සරිකස්තව, විල්තලයතෙමි; පතන්, හෙත්තේ; මරුතාකුලා—මරුත, පවනින්; අකුලා, අකුලවූ; කකුත, දිගුන්; හිමරුතා—හිම, හයඩකරවූ; රුතා, තාදඇත්තවුන්; අකෘත, කෙළේ.

72 රවිකර්මිත තෙජසි—රවිකර, සුයෂි රශ්මින්; අභිත, පිහිටුවනලද්දව; තෙජසි, තෙජස් ඇත්තාව; භූතලෙ, පෘථිවිතලයෙහි; වෘණිමයෙ, වෘණිමයවූ; හවිජි, යාග්‍රවෘය; බලශන්තුණ, ශක්‍රය විසින්; උපනිතෙ (සනි), පිහිටුවනලද කල්හි; සමුදිතා, පහලවූ; ලාඛලි, ලාඛලිතොමෝ; කෘශානුශිඛාවලිඉව, හිනිසිලි පඬිකතිස්සත්මෙන්; සමරෙවත, හෙබිබි.

73 කාන්තයා සහ, කාන්තාවකා එක්ව; නවවිබොධ මනොහර කෙතනි කුසුම ගභී ගතා—නව, (අලුත්වූ); විබොධ, විකාශයෙන්; මනොහර, සිත්කලවූ; කෙතනි කුසුම ගභී ගතා, කෙතනි පූජ්‍ය ගභී යට ගියාවූ; ශිලිමුඛ, හෘදගතෙමි; අවිදිනානිලවෘණි කයාගම—අවිදින, කොදන්නාලද්දව; අනිලවෘණි, පවන්තා වෘණිවත්වූ; හයාගම, හයාගම ඇත්තේ; විරය, බොහෝ කලක්; සුඛම, සුවසේ; අශෙන, හොත්තේ.

74 අභිවිසෘජ්‍ය වනානි කෘතාවනා
මනුජලොක සමීප නිෂේවිණි
තඬිදලාත ශතෙතරහි තාඬිතා
වනගජාඉව සසිච්ඡු රඹුද්‍ය.

75 සමයවෘත්ති හතෙපි දව්‍යනලෙ
භුමරවුම භෘතා (නව) ලාඛගලී
සමහිවිසෘජ්‍ය කෘශානු සමප්‍රභා
මුමුදුරෙව හසංග මෘගාඛගනා.

76 කමලධාම හතො මහතො ('නිශං)
විවිධ හංස හිත; සහිත; බලගො
(ප්‍ර)වි දබො, කමලං කමලං රුජන්
නිපතිත; සරසස් සරසසතට.

74 අඹුද්‍ය, මෙසයෝ; වනගජාඉව, වනා සසනින්මෙන්; සසිච්ඡු, හැඬු; (කිමි භූතා අඹුද්‍ය? කිමි භූතා වනගජා?) වනානි, ජලයන්දෙහි හෝ නොහොත් කානතයන්; අභිවිසෘජ්‍ය, හැර; කෘතාවනා—කෘත, කරණලද; අවනා, ගමන් ඇත්තාවූ; මනුජලොක සමීපනිෂේවිණි—මනුජලොක සමීප, මනුෂ්‍යලොක සමීපය; නිෂේවිණි, සෙවූ නාවූ; තඬිදලාත ශතෙතරහි—තඬිත්, විද්‍යුත් නැමැති; අලාතශතෙතර, පෙනහෙළි ශතයෙන්; අභිතාඬිතා, පහරණලද්දවූ; (නොහොත්) තඬිත්, විද්‍යුත් වැනිවූ; අලාත ශතෙතර, පෙනහෙළි ශතයෙන්; අභිතාඬිතා, පහරණලද්දවූ; (අමුඛද්‍ය වනගජා ඉව සසිච්ඡු.)

75 දව්‍යනලෙ, දව්‍යන්තිය; සමයවෘත්ති, කාලවෘත්තියෙන්; හතෙ (සත) පි, නසනලද කල්හිද; භුමරවුමභෘතා, භුමර නැමැති දුම උසුලත්තාවූ; කෘශානු සමප්‍රභා—කෘශානු, වස්තිතා; සමප්‍රභා, සමවූ ශෝභා ඇත්තාවූ; (නව, අලුත්වූ) ලාඛගලී, ලාඛගලීන්; සමහිවිසෘජ්‍ය, බලා; මෘගාඛගනා, මෘගාඛගනාවෝ; හසමි, හස; නමුමුදුරෙව, නොහළඟුමැයි.

76 කමලධාමභතා—කමලධාම, පද්මධාමයෙන්; භතා, පහරණලද්දවූ; (අනිශම්, නිරතරයෙන්) විවිධහංසහිතා—විවිධ, අනෙකකප්‍රසාරවූ; හංස, හංසයන්ට; හිතා, හිතවූ; බලගො, පසින් විසින්; සහිත, ගැවසිගත්තාවූ; සරස, ජලසහිතවූ; මහතා, මහත්වූ; සරස, සරස්වතිය; තටා, තටයනෙම; කමලම්, පද්මය; රුජන්, බිඳිනේ; නිපතිත, හුණුයේ; කමලම්, ජලකාලය; (ප්‍ර)විදබො, කෙළේ.

77 ප්‍රවිතතානු පුරුකුර ගොපකා
විවිධවණ්ණ රසෙන විධානර්
රවයනිඤ්ඤ ධනුශ්චල තුලිකා
ගලිත ධාතු ජලසන්නිබද්ධා.

75 රජත රජ්ජශතාකාති ගසතා
පතතිවාණිරියංචු නිරතතරම්
ජලධරසා පතද්දවි මණ්ඩලං
සථිවික දණ්ඩශතෙතරචු විධාරිනම්.

79 රවයනා සමයසා සුරසුධං
කරශතංචු සධාතු රසාරුණම්
විගලිතංචු තතා ගතලං තඩි-
ලලසිත ශසත්‍ර නිපාතන තත්තකාත්.

80 සමුදරයානු විකාශ කාතද්‍යුත-
විතත වන්ති ශිඛාකුසුමශ්‍රියා
ඉති නාණ මතවජ්ජලදෙදර්ශය
ග්‍රහිත හුර් විතති පරමනා.

77 පුරුකුර ගොපකා; ඉන්ද්‍රනොපකයෝ; ප්‍රවිතතානු, පතලෝ; දෙ
හෝ; (නොහොත්); විධානර්, බ්‍රහ්මයා; විවිධ වණ්ණ රසෙන, අනෙක
කප්‍රකාරවූ වණ්ණ (රස)යෙන්; ඉන්ද්‍රධනා, ඉන්ද්‍රවාසය; රවයනි(සති),
කරණ කල්හි; චලතුලිකා ගලිතධාතු ජලසා—චල, චපලවූ; තුලිකා,
තෙල්ලෙන්; ගලිත, ගිලිසුණවූ; ධාතුජලසා, ගෛරික ජලසාගේ;
බිඳුවොනු, බිඳුනුදෙහෝ.

78 රජත රජ්ජශතාකාති, රජත රජ්ජශතාකාතිවූ; අසතා, දික්
වූ; ඉසංවාහි, මේ වාණිතොමෝ; නිරතතරම්, නිරතතරව; පතති
චු, හේදෙහෝ; (නොහොත්); අච්ඡ, පෘථිවියෙහි; පතත්, හෙත්තා
වූ; ජලධරසා මණ්ඩලම්, මෙස මණ්ඩලයතෙම; සථිවික දණ්ඩශ
තො, සථිවිකදණ්ඩශතයෙන්; විධාරිනංචු, දරණලදෙදෙහෝ.

79—80 ජලදෙදරයෙ, මෙකොදයෙහි; නාණම්, මනුෂ්‍යයන්ගේ; ම
නා, සිත; ඉති, මෙසේ; ග්‍රහිතහුර් විතතිපරම්—ග්‍රහිත, යොදන (ගො
තන)ලද්දවූ; හුර්, බොහෝවූ; විතතිපරම්, විතතිපරවූයේ; අතවත්,
වි; සුරසුධම්, ඉන්ද්‍රවාසය; රවයනා, (කරන්තාවූ); සමයසා, සමයාගේ;
සධාතුරසාරුණම්—සධාතුරස, ගෛරික රස සහිතව; අරුණම්, රත්
වූ; කරශතංචු, හසත ගතයෙන්දෙදෙහෝ; (නොහොත්); තඩිල්ලසිත
ශසත්‍රනිපාතන තත්තකාත්—තඩිත්, විද්‍යුත් නැමැති; ලසිත, බබලත්
නාවූ; ශසත්‍රනිපාතන, බඩිගනිපාතනයෙන්; තත්තකාත්, සස්තාලද්ද
වූ; තතා, ඒඉන්ද්‍රවාසයෙන්; විගලිතම්, ගිලිසුණවූ; ශකලංචු, ශකල

81 අඵ සුඛානුරූපා සුඛානුසාරාභන්
 සමරධනජය ජයානනා ශ්‍රවම්
 හරිශරසන ලක්ෂ්මණී වාරිදෙ
 භිනිත දුෂ්ටි රවොචන ලක්ෂ්මණම්.

82 විධුනනිපවරනො පවනෙසනනං
 මදනවිභ්‍රමදං භ්‍රමදමුඛදම්
 ජලවිකාශමයං සමයං භවාන්
 ධානිගුණේ සහතෙ සහතෙ කථමි.

83 හිරිතටෙලුසිනොන පයොමුචි
 ප්‍රණිනිනා ඉච ධාතුරජශ්වයා
 ත්‍රිදශනාථ ශරසන කාන්තයා
 ප්‍රවිතරනති පරං නයනොනසවම්.

සෙක් දෙකෝ; (නොඉහාන්;) විකාශනාතදුකො—විකාශ, ප්‍රබෝධ
 යෙන්; කෘත, කරණලද්දවු; දුකො, ගොහා ඇත්තාවු; විතනවන්ති
 ශිඛා කුසුමිත්‍රියා—(විතන, පතලාවු; වන්තිශිඛාකුසුමිත්‍රියා;) ලාභනලී
 කුසුමිත්‍රියයෝ; සමුදයොහු, සමුදයෙක්දෙහොසි; (නාණිමිතා ග්‍රහිත
 ගුරි විතකි පරම් අභවත්.)

81 අඵ, අනාතරයෙන්; සුඛානුරූපා, රාමනෙමි; සමරධනජය ජ
 යානනා—සමර ධනජය, කාමාන්තිශෙත්; ජයා, දිනියයුතුවු; තනා,
 ගරිර ඇත්තේ; ශ්‍රවම්, ගොකය; සුඛානු, බොහෝකොට; සාරාභන්,
 සාශිකරන්තේ; හරිශරසන ලක්ෂ්මණී, ඉසුවාප වින්තකොට
 ඇත්තාවු; වාරිදෙ, * මෙකසෙහි; නිහිතදුෂ්ටි, පිහිටුවනලද ඇස්
 ඇත්තේ; ලක්ෂ්මණම්, ලක්ෂ්මණයහට; අවොචන, කී.

82 විධුනනිපවරනො—විධුන, කම්පාකරණලද්දවු; නිපවරනො,
 බක්මිවන ඇත්තාවු; පවරනො, පවනෙත්; තනම්, පතලාවු; මද
 නවිභ්‍රමදම්, මදන විලාසයෙන්තාවු; භ්‍රමදමුඛදම්—භ්‍රමත්, බමන්තාවු;
 අඹුදම්, මෙක ඇත්තාවු; ජලවිකාශමයම්, ජලවිකාශමයවු; සමයම්,
 සමය; ධානිගුණේ, බෙධයෙහි (ගුණය); සහතෙ(සති), තභි කල්හි; ස
 භවාන්, ඒ භවත්තෙමි; කථමි, කෙසේ ක්ෂමාකෙරේද.

83 හිරිතටෙ, පච්ඡිත නටයෙහි; ලුසිනොන, පෙරලිමෙන්; පයොමු
 චි, මෙකසෙහි; ප්‍රණිනිනා, පිහිටුවනලද්දවු; ධාතුරජශ්වයා ඉච,
 ගෞරික රෙහෙණු සමුහයන්මෙන්; ත්‍රිදශනාථ ශරසන කාන්තයා,
 ඉසුවාප කාන්තිනු; පරම්, වෙසෙස්වු; නයනොත්සවම්, කෙහොත්
 සවි; ප්‍රවිතරනති, දෙත්.

84 වනකාශානු ශිඛානිගතාවස්ස
නිසිතදිය මදංප්‍රති පාදබො
පලවිතිව (වි)මුච්ඡි ලාඛනලී
කුසුමහසා තාලපලෙදය.

85 දිගි ලසනති බරනිල රංහසි
සැපතිලෙස මහිධර සංගතිමි
තන පරසර ඝාත සමුද්භව
භලිත වන්තිශිඛාඉව විද්‍යත.

86 තරුතලෙවිස මාරුත මාරුති
සෘත තනුති ලතාවති තාවති
විරති රක් රසමිප්‍රති සමිප්‍රති
සමිලසංගති රසෘති රසෘති.

87 ධාවනකාශානු විනිතධවති රම්බරස
තහගංවිධාය නිකබෙ විලසප්පනස
නිසනන්ශිලාති රුදකෙන ප්‍රගුනානිමිත්ත-
නුත්මතවද්‍රි ස්‍රමතිවාසු වශාපයොදය.

84 වනකාශානුශිඛා, ද්‍රව්‍යන්තිශිඛානොමෝ; (මසා, මාවිසින්) නි
හතා, නසනලද; තදියමි, ඇ පිළිබඳව; ඉදංවප්‍ර, මේ ශරීරයනෙමි;
නිසි, නිකෙරෙහි; ප්‍රතිපාදනෙ, පිහිටුවනුලැබෙයි; ඉති, මෙසේ; ප
ලෙදය, මෙකසාලයනෙමි; ලාඛනලී කුසුමහසා තලෙ, ලාඛනලී
යගේ කුසුම නැමැති හසා තලයෙහි; පලමි, පලය; (වි)මුච්ඡිව,
මුදන්තක්නුවැනි.

85 බරනිල රංහසි—බර, කකිඉව; අනිලරංහසි, පවනබෙහය;
මෙස මහිධර සංගතිමි, මෙස නැමැති පවන සමුතය; සැපති(සති),
දුරුකරණ කල්හි; විද්‍යත, විද්‍යන්ත්‍ර; තනපරසරඝාත සමුද්භව
භලිත වන්තිශිඛාඉව—තන, පතලාව; පරසරඝාත, අනෙකනසා
තයෙන්; සමුද්භව, උපන්නාව; භලිත, දිලියෙන්නාව; වන්තිශිඛා
ඉව, වන්තිශිඛාවන්මෙන්; දිසි, දිග්හි; ලසනති, බබලන්.

86 ලතාවති, ලියඇත්තාව; තාවති, එපමණව; තරුතලෙ, වාස
යටනෙහි; විෂමාරුත මාරුතසහ තනු—විෂම, බණ්ඩව; ආරුත,
නාද ඇති; මාරුත, පවතින්; සෘත, නසනලද; තනු, ශරීර ඇති;
අලිසංගති, හැඩන විතතිනොමෝ; අක් රසමිප්‍රති, පද්මරස පිණි
ස; විරති, විතනවු රති ඇත්ති; සමිප්‍රති, දුන්; සමයමි, තමා; අසෘති,
විනාශයක් නැතිවැ; තරසෘති, රසානොකෙරේ.

87 වාසුවශ, වාසු වශව; පයොදය, මෙකයනෙමි; උත්මතවත්,
උත්මත්තයක්නුමෙන්; ස්‍රමති, බමා; (කිමිතුන, පයොදය? කිමිතුන;
උත්මතා? හෙද; හෙද) ධාවන්, දිවන්නාව; අකාශධවිනිතධව

88 වාරිප්‍රවාහ පරිලඞ්ඝිත භූමි පෘෂ්ඨං
ධාරාකුසාර හෘතදික්ප්‍රවිහාග භික්‍ෂු
මෙසප්‍රකාන පිහිතාදි සනාගමෙන
ග්‍රහණං සමස්තමිවහානි ජගත්සමන්තාත්.

89 එතානිභානති හරිගොපක මණ්ඩලානි
ප්‍රාචාච්ඡ්‍රියො ජගති සම්ප්‍රති සවරතකායා
භූමොපද්‍යනි රවිකානි යථොද බිඳු
සෘෂ්ටිද්‍රව්‍යොපතිතයාවක මණ්ඩලානි.

90 ස්වාදනි සිංචු සලිලානි නිපිය කාමං
ගජ්ජිනනසො හිරිතථෙ විහිතොපවෙශා
අනුත්තරාදි ජලභාර ගුරුදරකා-
ද්‍රදගාරනාදමිව මුඛති වාරිවාහා.

නිෂං—අසුණ්ඩ, කාරණයක් නැතිව; විහිත, කර්ණලද්දවූ; ධවනි,
ධවනි ඇත්තාවූ; අම්බරසා, ආකාශයාගේ; තකගම්, හැරම; විධාය,
කොට; ජනසා, ජනයාගේ; නිකටෙ, සම්පයෙහි; විලසත්, බබලත්
නාවූ; (නොහොත්;) අඹරසා, වස්ත්‍රයාගේ; තකගම්, හැරම; විධාය,
කොට; ජනසා, ජනයාගේ; නිකටෙ, සම්පයෙහි; විලසත්, බබලත්
නාවූ; ජගත්, ලොව; සිලානි, පහණවැස්සෙන්; නිසනත්, පහරණ
වූ; (නොහොත්;) සිලානි, පාෂාණයෙන්; නිසනත්, පහරණවූ;
(හෙද හෙද;) උදකෙන, ජලයෙන්; නිෂිචත්, (නොමත්) නාවූ; වාසුව
ශාපයොද; උත්තමතවද් හුමති)

88 සමස්තං ජගත්, සියලුලොව; සනාගමෙන, මෙකාගමයා වි
සින්; සමන්තාත්, හාත්පසින්; ග්‍රහණමිව, ග්‍රාසකර්ණලද්දක්හුමෙන්;
භානි, හොබි; (කිමිභූතං ජගත්?) වාරිප්‍රවාහ පරිලඞ්ඝිතභූමි පෘ
ෂ්ඨමි—වාරිප්‍රවාහ, ජලප්‍රවාහයෙන්; පරිලඞ්ඝිත, මඬනාලද්දවූ; භූ
මිපෘෂ්ඨමි, භූමිපෘෂ්ඨ ඇත්තාවූ; ධාරාකුසාරහෘතදික්ප්‍රවිහාග භි
ක්‍ෂු—ධාරාකුසාර, ධාරාකුසාරයෙන්; හෘත, ගත්තාලද්දවූ; දික්ප්‍ර
විහාගභික්‍ෂු, දිග්විහාග භික්‍ෂු ඇත්තාවූ; මෙසප්‍රකානපිහිතාදි—මෙ
සප්‍රකාන, මෙස සමූහයෙන්; පිහිත, වසනලද; අදි, ජඵන ඇත්තාවූ;
(සමස්තං ජගත් සනාගමෙන සමන්තාත් ග්‍රහණමිව භානි.)

89 එතානි හරිගොපක මණ්ඩලානි, මේ ඉන්ද්‍රගොපක සමූහයෙන්;
භානති, හොබිත්; (කාමෙන්?) සම්ප්‍රති, දන්; ජගති, ලව්හි; සම
රතකායා, හැසිරෙන්නාවූ; ප්‍රාචාච්ඡ්‍රියා, ප්‍රාචාච්ඡ්‍රියයෙන්; භූමො, භූමි
යෙහි; රවිතානි, කර්ණලද්දවූ; උදබිඳුසෘෂ්ටිද්‍රව්‍යොපතිත යාවක ම
ණ්ඩලානි—උදබිඳුසෘෂ්ටි, ජලබිඳුසෘෂ්ටියෙන්; ද්‍රව, වැහුනාවූ; උප
ස්ථිත, පිහිටුවනලද්දවූ; යාවක මණ්ඩලානි, ලඟුපහසින් ඇති; පද
නිසථා, පදයන්ගෙන්; (එතානි හරිගොපක මණ්ඩලානි භානති.)

90 ස්වාදනි, මධුරවූ; සිංචුසලිලානි, සාගර ජලයන්; කාමමි, සිත්

91 නිරසනගාභ සඛනිභ්‍රමනඵච තනිකසනච
සනනවය මියවුණු උපික! ජාත මුද්‍රාවනච
ඉතිච වදනිසුට්ඨත් කුසුමහසන මුද්‍රමසස
භ්‍රමද්ද්‍රමර මණ්ඩලකිණික පෙශලා ලාඛනලී.

92 ප්‍රණයොමිත්‍රසස ප්‍රසන (රචිත) ජ්‍යෙෂ්ඨ විරහා
ප්‍රවෘත්තා; යොකාදිතාබ්‍යක (තර) තාරං (නි)තදතා
නිරහසනතසසසසුට්ඨතිනච මෙඝසස හාදයෙ
රයාද්‍රද්‍රඛාග් අසාජ්ඣව නිකානති තඛිතා.

සේ; නිසිස, බි; ගල්ලිත්, තාදකරන්නාලු; අසොවාරිවාහා; මේ මේ
සයනෙම; ගිරිතටෙ, පච්ඡිත තටයෙහි; විහිතොපවෙශා; කරණලද
උපවෙශ ඇත්තේ; අත්‍යක්‍ෂාදි ජලභාර ගුරු දරනාත්—අත්‍යක්‍ෂා
ගුරු, අත්‍යභියෙත් බොහෝදු; ජල, ජලයනාගේ; භාර, භාරයෙන්;
ගුරුදරනාත්, බරවූ උදර ඇතිගෙයින්; උද්ගාරනාදම්, උද්ගාරනා
දය; මුඛතිව, හරණත්තුවැනිද.

91 භ්‍රමද් භ්‍රමරමණ්ඩලකිණිකපෙශලා—භ්‍රමත්, බමන්නාලු; භ්‍රම
රමණ්ඩල, භ්‍රමර වක්‍රයන්ගේ; කිණික, තාදයෙන්; පෙශලා, ම
නොඳුලු; සාලාඛනලී, ඒ ලාඛනලීතොමේ; ඉතිවදනිව, මෙසේ කි
යන්තියකවැන්න; පසික, මහිස; නිරසනනාන සඛනති—නිරසන,
දුරකරණලද; ගාහසඛනති, ගාහසඛනති ඇතිව; භ්‍රමනඵච, බමන්
නාමිව; තච, තාගේ; තනිකා; තුනුවගේ; සනනවයම්, සනනවය
නෙම; උද්‍රාවනම්, උද්ගතවූ යොවන ඇත්තේ ගෙවත් නමි
යොවන ඇත්තේ; ඉයත්වසු, මෙපමණ ශරීර ඇත්තේ; ජතම්, වි
යසි; සුට්ඨත් කුසුම හසනම්—සුට්ඨත්, පැලෙන්නාලු; කුසුමහසනම්,
පුෂ්ප නැමැති හස්තය; උද්‍රමා, නහා; (සාලාඛනලී, ඒ ලාඛනලීතො
මේ; ඉති වදනිව, මෙසේ කියන්තියකවැන්න)

92 මිත්‍රසස, සුසංඝාගේ දෝහෝ නොහොත් මිත්‍රසාගේ; ප්‍රණයා,
විනාශය; ප්‍රසන, වහා; (රචිත) * කරණලද; ජ්‍යෙෂ්ඨවිරහා; ජ්‍ය
ෂ්ඨමාසයාගේ දෝහෝ නොහොත්; ජ්‍යෙෂ්ඨ, වැඩිමහලුගේ; විර
හා, විරහය; ප්‍රවෘත්තා; ප්‍රවෘත්තවියසි (පැවැත්තේයයි); ඉති, මෙ
සේ; යොකාත්, යොකාගෙන්; අබ්‍ය(තර)තාරම; අත්‍යභියෙන් උච්ච
තරවූ බවතිඇතිව; (නි)තදතා; තාදකරන්නාලු; නිරහසන, දිග්ගත
වූ නොහොත් ආශා රහිතවූ; උග්‍රසස, උද්ගතවූ ජලඇත්තාලු නො
හොත් උකටලීවූ; නවමෙඝසස, නවමෙඝසාගේ; හාදයෙ, හාදය;
සුට්ඨති(සති), පැලෙන කල්හි; රයාත්, වෙගයෙන්; උද්‍රත්, නැ
ගෙන්නාලු; ඛාග්, ඛාගිඇති; අසාජ්ඣව, රුධිරයන්ගෙන්; තඛිතා,
විද්‍යත්ත; නිකානති, නොබිත්.

* අජලි—සත්ත.

93 නභොවාරී රුඛං සුරපති ධනුෂ්ඨාතු නිකරෙරෙ;
කෘතාභිඥානං යනනව ජලද වනාවපකුලමි
නදනප්‍රභවරතත් කෘතවන පරිතඝග වපලං
සුරවිද්‍යවකු ග්‍රහණ විධිපාශෙ නිපතති.

94 අමේතානිසසහ පද්මරග ශරණිර්ග්‍රාසිකෘතා වාරිබෙ-
රුචානා පුනරිත්‍රගොපකකුලවතරේන මෙකෙරිත
කෙනෙහොමුදරේෂු රත්න විතතිචාතෘචරිතානව
ප්‍රොද්‍යද්‍යාසුර වාහු සුදන ධනුෂ්ඨාතෙරා සංලක්ෂ්‍යතෙ.

95 අනුකතාරං භූමිනා නිමිචිත මක්‍ෂයස සලලං
නිශිථං කාලේ සමිතනනිමකර සචාර විතවමි
තරෙයං සිංඛානං පතිමිව යදිවතයතතරං
ලභෙයාහං දෙවතා කුචකලස සඛිකාට මුඛුපමි.

93 නභොවාරීරුඛමි—නභ, අකෘශනැමැති; වාරි, හසනි බසින
සානසෙය; රුඛමි, වලකනලද්දවූ; සුරපති ධනුෂ්ඨාතු නිකරෙරෙ—
සුරපතිධනු, ඉන්ද්‍රවාප නැමැති; ධාතුනිකරෙරෙ, ගෙරික සමූහ
යෙන්; කෘතාභිඥනමි, කරණලද විත්ත ඇත්තාවූ; යනනවජලද
වනාවපකුලමි—යත්, යමි; නව, අලුත්වූ; ජලද, මෙක නැමැති; ව
නාවපකුලමි, වනාහසනි කුලයෙන් ඇද්ද; කෘතවන පරිතඝග වප
ලමි—කෘත, කරණලද; වනපරිතඝග, වනපරිතඝග ඇතිව; වපලමි,
වපලවූ; එතත්, මේ (අලුත්වූ මෙකනැමැති වනාවපකුලය)තෙමි;
සුරවිද්‍යවකු ග්‍රහණවිධිපාශෙ—සුරත්, හොබනාවූ; විද්‍යවකු, ත
තිත් මන්ඩල නැමැති; ග්‍රහණවිධිපාශෙ, ග්‍රහණවිධිපාශය; නිපතති,
ගෙන කළහි; උලෙය, අත්‍යවශයෙන්; නදති, නාදකෙරේ.

94 වාරිබෙ, සාගරයාගේ; අමේතානිසසහ, ජලභා එක්කොට; ග්‍රා
සිකෘතා, ග්‍රාසකරණලද්දවූ; පද්මරගශරණි, පද්මරගශ්‍රණිතො
මෝ; (පවිතතිතොමෝ) යෙන, යම්ගෙයකින්; මෙකෙරෙ, මෙකයන්
විසින්; ඉහ, මෙහි; පුත, නැවත; ඉන්ද්‍රගොපක කුලවතරේන, ඉන්ද්‍ර
ගොපක කුලවතරයෙන්; උචානා, නගනලද්ද; තෙන, එහෙයින්;
වෘත්තාවශිටා, නගනලදින් අවශෙෂවූ; රත්නවිතති, රත්නවිතති
තොමෝ; එහා, මොවුන්ගේ; උදරේෂු, උදරයෙහි; නවප්‍රොද්‍යද්‍යා
සුරවාහු සුදනධනුෂ්ඨාතෙරා—නවප්‍රොද්‍යත්, අලුතනැගෙන්නාවූ; වාහු
සුදනධනුෂ්ඨාතෙරා, ඉන්ද්‍රවාපවතරයෙන්; සංලක්ෂ්‍යතෙ, දක්නාලැබේ.

95 අහමි, මම; යදි, ඉදින්; දෙවතා, දෙවියාගේ; කුචකලස සඛිකා
ටමි, සහන කලසවස නැමැති; උචුපමි, උලවස ගෙවත් නැව; ල
භෙය, ලදිමිනමි; සිංඛානමිපතිමි, සාගරයවැනිවූ; අසමිත්තාලෙ,
මෙකළහි; නිශිථමි, රහස්; තරෙයමි, එතරවන්නෙයිමි; (පිතිනත්
තෙයිමි); (කිමිගුනමි සිංඛානමිපතිමි?) අනුකතාරමි, උදගතවූ තාර

98 එවංසක්කර මනසා කාතගිරං තුඛං තිරිං ගෞරව
වතලමබ්බදු ශක්‍රහිලකලසො වානාභුබොතොපලම්
රමසන්වසනසා තස්සුත පසා පානකිණ්ණනිර්කරං
කාලපසොදගජීන ජිකාමෙහාබ්බවතිරි(ති)ය්ඝියො.

(ඉති කුමාරදුශසා කාතො ජානකිහරණේ
මහාකාවෙස වාලිවබො නාමො)
කා ද ශ ස ගීය.

කාවත් නැත්තාවූ; (නොහොත්;) අනුතතාරම්, නොතිරියහැක්කා
වූ; (නොපිනියහැක්කාවූ;) භූමිනා, බොහෝසේ; භිම්රචිතට්—තිම්ර,
අකිකාරයෙන්; චිතම්, ගැවසිගත්තාවූ; (නොහොත්;) තිඛ, නිමිනම්
මත්සාරජයත් විසිත්; රචිතම්, විනෝදවූ; (හෙද හෙද;) අක්‍රයාස ස
ලිලම්, ක්‍රයනොකටහැකි ජල ඇත්තාවූ; අනිවකර සමාරචිතවම්, ව
තුරුණම් සමාරචිතව නැත්තාවූ; (නොහොත්;) අනි, සථිවයන්හා; ම
කර, මොහොරැත්තේ; සමාරචිතවම්, සමාරචිතව ඇත්තාවූ; (හෙද
හෙද;) ව්‍යයත තරම්, අත්‍යවශයෙන් දිගුවූ; (සිංහුනාමිපනිමිව අස්මිත්
කාලෙ නිශ්චිම් තරෙයම්.)

99 එවම්, මෙසේ; සක්කරම්, අනවශය සකිනව; අකත, අතුරෙ
හි; කාතගිරි, කරුණලදතෙපුල් ඇත්තාවූ; ගෞරව වතලමබ්බදු
ශක්‍රහිලකලසොවානාභුබොතොපලම්—ගෞරව, ගුරැවයෙන්;
(බරබැවින්;) වැලමබ, එලෙන්නාවූ; අමබ්බදු, මෙසනැමැති; ශක්‍රහි
ලකලස, ඉක්‍රහිල කලසයෙන්; උවාසා, නහනලද්දවූ; අමබ්බදු, ජ
ලයෙන්; බොත, සෝදනලද; උපලම්, පානාණ ඇත්තාවූ; සුතපසා
පානකිණ්ණනිර්කරම්—සුත, අබරුකව; පසාපාන, දියකිමෙන්;
කිණ්ණ, හඬන්නාවූ; නිර්කරම්, ගනුල්හැලි ඇත්තාවූ; තුඛම, හිඞි
යාවූ; තිරිමි, පචිතය; ආවසනස්සතා, වසන්තාවූ; රමසා, රමියතව;
කාලපසොදගජීන ජිකාමෙහාබ්බවතිරි—කාලපසොද, කාණ්ණමෙස
යන්සේ; ගජීන, නාදයෙන්; ජිත, දනන්ලද; අමිහොබ්බවතිරි, සා
ගරනාද ඇත්තාවූ; කාලා, කාලයතෙම; (ති)ය්ඝියො, ගියේ.

(ඉති, මෙසේ; කුමාරදුශසා, කුමාරදුශසාගේ; කාතො, කාතවූ;
ජානකිහරණේ, ජානකිහරණනම්වූ; මහාකාවෙස, මහාකාවාසයෙහි;
වාලිවබොනාම, වාලිවබනම්වූ;) එකාදශසග්ගො, (එකොළොස්වන
සග්ග.)

වාදය සමය.

- 1 වතො'ථ ලබ්බාච සරෙච සෙවිතුං
සමග්ගො රජ සුභාවිජාකාතම්
අච්ඡිල පඬෙකරුහ කකිශසනති
ශරත්ප්‍රපෙදෙ නාපවාස වාතථපමි.
- 2 සහසු රක්ෂමරුපරෙඛි නිග්ගමා-
නනහසා නා කුචිත රක්ෂි සම්පදා;
යසු: බුරග්‍රාහක මෙස කඤ්ඤිම
ව්‍යපාය නිසංඛන සුඛං තුරඩගමා.
- 3 දිශොයදිසං ප්‍රථමොචිතංවසු;
පයොද නිමොක මුදසා හෙජිරෙ
ජහො කිම්හුසුධ රත්න රක්ෂජිත
භ්‍රමතතචිතමිණිල මණ්ඩනං නහා.

1 අථ, අනන්තරයෙන්; සමග්ගො, කාමාවහවු; (කාමය) ඵලවත් නාවු; වතො, වෙනෙහිලා; අච්ඡිලපඬෙකරුහ කකිශසනති—අච්ඡිල, නොපිපියාවු; පඬෙකරුහ, පද්මනාමැති; කකිශ, කැකුළුවු; හෙවත් දඩුවු; සනති, සනතඇත්තාවු; ශරත්, ශරත්තොමෝ; ලබ්බා වසර—ලබ්බ, ලද්දවු; අවසර, අවසර ඇත්ති; රජසුභාවිජාකාතම්, රජපුත්‍රයා විශෝගකරණලද්දවු; නාපවාසවාත්මපමි, රජෙණු පුත්‍රයා; සෙවිතුමි, සෙවුනටමෙන්; ප්‍රපෙදෙ, පැමිණියා.

2 උපරෙඛිනිග්ගමාත්, බාධා නිග්ගමයෙන්; (මෙසාවරණ පහවීමෙන්) නහසි, ආකාශයෙහිලා; අනාකුචිත රක්ෂි සම්පදා—අනාකුචිත, නොකුළුවනලද; රක්ෂි සම්පදා, රක්ෂි සම්පත්ති ඇත්තාවු; සහසු රක්ෂමේ, සුයසියායේ; තුරඩගමා, අසවයෝ; බුරග්‍රාහකමෙස කඤ්ඤිමව්‍යපාය නිසංඛන සුඛම්—බුරග්‍රාහක, බුරග්‍රාහකවු; (කුරය ගත්තාවු); (මෙස කඤ්ඤිම, මෙසනාමැති කඤ්ඤියායේ); ව්‍යපාය, පහවීමෙන්; නිසංඛන, සංඛ්‍යාතයක් නැතිව; සුඛම්, සුවයේ; යසු, යියෝ.

3 දිශා, දිශා; යදි, ඉදින්; පයොද, මෙසනාමැති; නිමොකම්, සජ්ජි කමුකය හෙවත් සැලපට; උදසා, හැර; ප්‍රථමොචිතම්, පළමු කොට පුරුදුකරණලද; සංචප්‍රා, සකිසවු ශරීරය; යදි, ඉදින්; හෙජිරෙ, සෙවියෝවූනමි; නහා, ආකාශයෙන්; ඉහුසුධ රත්න රක්ෂජිත, භ්‍රමතතචිත මණිලමණිනමි—ඉහුසුධරත්ත, ඉහුචාප නැමැති රත්නයෙන්; රක්ෂජිත, හොඛවනලද්දවු; භ්‍රමත්, ඛණිතාවු; තච්ඡි මණිල, විද්‍යුතානු නැමැති; මණිනමි, ආභරණය; කිංජලො, කුමාරිකලද.

- 4 ඝනව්‍යපායෙන සුදුර මුත්සාතා:
පරික්කන්සාරස පඬිකතිභූෂණා:
බහුවු රුකතාර මනොකර්මයා:
සමුද්‍රකාන්තාඉව (නිඡිලප්‍රභා:.)
- 5 ප්‍රපෙදිරෙරෙයොම මගෙම මමහස:
කුමරෙණ කෙදුර නලෙඡ්‍ර ශාලය:
තපනති පාද ශ්‍රයිණ මසංශයං
විපතතයො (හි) ස්‍යාගතසංගුකතාමි.
- 6 නිරෙජකුමරෙණසර්ඛි නිකාතා පඬිකරං
දබ්බස්සරෙතී: කමලසා පාලිකා:
විපකුමුඛාතා නයනති සත්තතා:
උදංවිගෙගෙණ සදෙව සාධවි:
- 7 සිතව්ජදෙ ගායති තති වතීතිනා
ලයෙන කාලසා කුලෙයොකර:
සරෙජ පාණ වනුපුච්චි මුල්ලසද්
දලාඛිගුලිති: කලනාමිවාදදි.

4 දිය, දිගු; සමුද්‍රකාතා ඉව, නදින්මෙන්; බහුවු, වූ; ඝනව්‍ය පායෙන; මෙයයන්ගේ පහවීමෙන්; සුදුරම, දුරව; උත්සුකා, ගීයා වූ; පරික්කන් සාරස පඬිකති භූෂණා—පරික්කන්, ගතවන්නාවූ; සාර්ථක පඬිකති, සාරස පඬිකතිම; භූෂණා, ආභරණයකට ඇත්තාවූ; උතාර මනොකර්ම—උතාර, උද්ගතවූ තාරකාවන් ඇතිව; මනොකර්ම, සිත්කලාවූ; නොහොත් ඉන්මිසකැතිව මනොකරවූ; (නිඡිලප්‍රභා, නිඡිලගොතා ඇත්තාවූ;) (දියසමුද්‍රකාතා ඉව බහුවු:.)

5 අගෙම, නිශ්ශෙම; අමහස, ජලයාගේ; කුමරෙණ, විනාශයෙන්; කෙදුරතලෙඡ්‍ර, කෙදුරතලයෙහි; ශාලය, ශාලිනු; ගෙමම, විසලිම; ප්‍රපෙදිර, පැමිණියේ; (ඵසේමැයි;) පාදශ්‍රයිණම, පාද ශ්‍රයින්ගේ; (පාද ආශ්‍රයකලවූන්ගේ;) විපතතය, විපත්තිහ; සගුකතාමි, බුද්ධිතව වූ දෙවොන් නොහොත් කරුණ සහිතව; ස්‍යාගත, සාධකරන්වූන්; අසංශයමි, සැකනැතිව; තපනති(හි), තවත් මැයි.

6 කමලසාපාලිකා, හැල්ගෙවියෝ; නිරෙජකුමරෙණසර්ඛි—නිජ, සාධකවූ; රික්කන්සාරස, නෙත්‍රසාධකරන්වනාවූ; පඬිකරම, පද්මය; නිකාතා, කඩා; ශිරෙතී, හිසින්; දබ්බ, දරු; (ඉසිල; ඵසේමැයි;) සාධවි, සාධුහ; විපකුමු, විපකුම; යත්තතා, උත්සාහයෙන්; උඛාතා, උපුට; විගෙගෙණ, විගෙගෙන්; සදෙවපදමි, සාධුවූ පදයව; තසනති, පමුණුවන්.

7 තති වතීතිනා, තති වතීතිවූ; ලයෙන, ලයෙන්; සිතව්ජදෙ,

8 සබ්බෙව චෑඡාය පටිතං මනිතලෙ
සරොනභා: ඛණ්ඩ මිව්වෑරජත
ප්‍රචණ්ඩව්‍යාප ගමෙන නිශ්චලං
ප්‍රසන්න මනසං දුෂ්ඨාකම්.

9 මෙහි ප්‍රභේදී ප්‍රතිබිම්බ ගොනායා
නිමිග්‍රායා බාල මෑග්‍රායා කලබයා
විවිච්ඡේද වාරිනු වම්තානමනා
න ගජගංගෙත පුනරීච්ඡා කිකුරු.

10 නිව්සිස් චන්ද්‍රවංශ කලාපයේ කුඩාමලං
නිබ්බායාදියාස බලෙන සාරසා
සුගතීගතීං මුක්තපිනාසං පුසා
පතිපසන්තාදිව කතාසාමුඛම්.

ගුරු හංසයා; ගායනී(සනී), ගානකරණ කල්ලි; කුලකයාකරු,
පද්මාකරයනෙම; සබ්බපාලනා, පද්මනාමැති හස්තයෙහි; අනු
චිම්, අනුක්‍රමයෙන්; උල්ලසත්, විකාශයට යන්නාවූ; (නැගෙන
වූ); දල, පනුනැමැති; අභිගුලිහි; අභිගුලියෙන්; කාලසා, කාලයා
ගේ; කලනාමි, සචිකව; ආදද ඉව, ගත්තක්නුවැති.

8 සරා, විලභෙ; වෘන්ධාසභෙව, වැසිඵක්කොට්ඨ; මසිතලෙ, පෘතිවිතලයෙහි; පතිතම්, සුඤ්චාදි; නභා ඛණ්ඩම්, ආකාශ ඛණ්ඩ සක්මෙත්; වාරජත, ගෙඩිබේ; ප්‍රවණ්ඩවාතාපගමෙන—ප්‍රවණ්ඩ, ප්‍රවණ්ඩවූ; වාත, වාතසායෝ; අපගමෙන, පහවීමෙන්; නිශ්චලම්, නිශ්චලවූ; ප්‍රසන්නා, ප්‍රසාදිතවූ; අනාප්‍රාප්තලාභාදිකාරකම්—අනාප්‍රාප්ත, ප්‍රලාප්තවූ; දුභි, දක්ඛාලද; තාරකම්, තාරකාවක් ඇත්තාවූ; (සරොමසිතලෙ වෘන්ධා සභෙව පතිතානභා ඛණ්ඩම්ව වාරජත)

9 මනේප්‍රභේෂ, මනේයව බඳවූ ගෙනා ඇත්තා; වාරිෂ්ඨ, ජලයෙහි; තිව්ශ්වයා, ගැලුනා; ප්‍රතිවිචිතලොභයා, ප්‍රතිවිචිතලොභා ඇත්තා; බාලමාගාඩකලොභයා, අතී ව්‍යුරොමායෙන්; වන්දවිතාත්මනා—වචිත, වචාකරණලද; ආත්මනා, සිත්ඇති; රූපභංගෙන, රූපභංගයා විසින්; පුංඤ, නැවත; විෂාඛිකරු, තෙලුඹුදලියතෙම; නරි විචිඡේද, නොකඩනලදී; (නොගන්නාලදී.)

10 සාරසං, සාරසතෙති; කමලසංකුචිමුලම්, පිපුම්කාකුල; වච්චා, කුචින්; භිපිච්චා, පෙලා; බලෙන, බලයෙන්; නිබොධසාමාස, ප්‍රබුබ්ධකෙළේ; (කවරක්තූමෙන්?) සුගන්ධගතීම්, සුගන්ධගතීදි; ක්‍රියා, ලර්ථයෙන්; මුකුලිකාතම්, මුකුලකරණලද; කන්‍යාකාමුවම්, කන්‍යාකාමුබ්ධ; ප්‍රසන්නාත්, සන්නයෙන්; පතිරිව, සාමිකුමෙන්.

- 11 තනසනතං බාම තිරිසන්තං ඥාණං
කායසංගේදදීපති මහනුපසංඝානා
සංකොරං චෙතනවිශංඝි භාරිණ-
ඥොකාරලක්ඛිකාත ලක්ඛණං චචි.
- 12 පයොදකාලසා ගතසස විසුසාං
ඝනවජ්ජෙනප්පජිකෙත්ථ සචීතා
ශ්වෙතරුහෙත්ථ සචිකප්පතා මුඤ්ඤ
ඵලනාහි පාලිතස කානා ඉච්ඤ්ඤ.
- 13 පුච්චාසමාලම්භ ඝනාගලක්ඛිතා
පයොධරසංගි විශොගනිජ්ජාපා
මහිබරංසංගි ශිවරච ඤානා
තසජ්ජාසංගි මහා ශිවරච ඤානා.
- 14 විභානාසමි බාල මාණල පාණ්ඩුර
විසංගිබාහුරු ඥාණ සමයා
සුභරාජ්ජාපෙන විධාන සංගිච්ඡා
දිගමනානාමිච භාලගයා.

11 තනා; ඉක්බිත්තෙන්; මිහිතුරස්සුනා; රුරුපුතෙමි; තනම්,
පතලාටු; කෘතසමරෙද්දිපති—කෘත, කරණලද; සමරෙද්දිපති, අන
වනදිපති ඇත්තාටු; ශාරදම්, ශරත් කල්හි; ධාමි, තෙජස; නිරික්ෂා,
බලා; භාරිණා, මනෝහූටු; සාමෝ, සාමාන්‍යමය; වෛතචශංසි, විචිත
ය භවතින්තාටු; ලක්ෂ්‍යානලක්ෂමණම්, ලක්කරණලද ලක්ෂමණයා
ඇති; ඉදංවචා, මේ වචනය; වකාර, කෙළේ.

12 විසුසාමි, ජගවට; ගතසා, පැමිණියායු; පයොදකාලසා, මෙක කාලයාගේ; ඝනවිලිලෙන, මෙකවිකජයෙන්; ප්‍රවිතෙත්‍ර, ප්‍රසිද්ධ; ශි රෝරුනෙත්‍ර, කෙශයෙහි; සථිටික ප්‍රහාමුෂා, සථිටිකශොභා පැහැර ගන්නායු; ස්විෂා, ශොභාවෝ; පාලිතාකාතාඉව—පාලිතා, පලිත බැවින්; කාතාඉව, කරණලද්දවන්මෙන්; සච්චිතා, ගාත්පසින්; ඵ ලනති, නිෂ්පන්නවෙත්.

13 අසෞ මහිධරා, මේ පච්ඡිකාසනෙති; ඝනාගමිත්‍රයා; මෙඝාගමිත්‍රියායෝ; ප්‍රවාසමි, ප්‍රවාසය (විරහය); ආලමිබ්‍ය, එල්බ; පයොධරස්‍යාහි විශොග නිස්‍යාහා—පයොධරස්‍යාහි, මෙඝස්‍යාහිසායෝ; නොහොත් තන ස්‍යාහිසායෝ; විශොග, විශොවෙහි; නිස්‍යාහා, නිර්භිලාෂධරයෝ; ශිවරවසඩ්ධි(න)මි, ශිවරයෙහි සක්කවු; ස්වමි, ස්වකිංඤ්ඤා; මනනාසිධි-රාහිශෙවරමි—මනනාසිධිශෙවර, මනන මිසුර නැමැති; ශෙවරමි, ශෙවරය; හෙවත් නතාපලත් මිල්කඩු; තාපති, හරි.

14 බාලමිණිල පාණ්ඩුරු—බාලමිණිල, ලාභනලුඬුරිසේ; පාණ්ඩුරු, සුදුදු; විසෘභවාරු, හරණලදු බාර ඇත්තාවු; අම් ශරදහ

- 15 අසොනහස්සාගර විචි සත්තති:
ප්‍රසන්නදික්කානනරජි ලාඛගලී
ප්‍රභාහිරම්‍රේඛිත ශක්‍ර කාර්මුකා
තනොතිනොෂං ජගත: ශුකාවලී.
- 16 අමි සමිග්‍රයදුර පාති(නා)
සරෙජ ගඤ්චන විකාඤ්ච චේතසා:
භ්‍රමණිහංසා හිමරශ්මි රෙච්ඡා:
සිතාභ්‍ර ඛණ්ඩා ඉච්චාරුතෙරිතා:
- 17 තනොතිහාසං විහතො විචස්ථිතො
යදෙෂපාදෙන සරොරුහාකර:
ජගත්ප්‍රභාවෙණ මහද්ධිරායනං
කාතංපරිතාව මපිප්‍රශංසති.

සඤ්චයා, මේ ශරත්කාලයෙහි මේක සමූහයෝ; විහානති, හොඳින්; (කාමෙන්?) සුරෙඤ්චාපෙන, ඉඤ්චාපයෙන්; විධුස, හෙලා; සචිතා, රැස්කරණලද්දව; දිගඛගනානාමි, දිගඛගනාවන්ගේ; තුල රශයා ඉච, පුළුළුත් රැහිත්මෙන්; විහානති, හොඳින්.

15 අසොශුකාවලී, මේ කීර පඬිකතිනොමෝ; (හිග පඬිකතිනොමෝ;) ජගතා, ලොවට; තොෂමි, සන්තොෂය; තනොති, පතුරුවා; නහස්සාගරවිචි සත්තති—නහස්සාගර, ආකාශ නැමැති සාගරයට; විචි සත්තති, රළුපතරක්වූ; ප්‍රසන්නදික්කානන රජිලාඛගලී—ප්‍රසන්න, ප්‍රසන්නවූ; දික්කානනරජි, දික්නැමැති වනරජයා; ලාඛගලී, ලාඛගලීවූ; ප්‍රභාහි, ශොභායෙන්; අම්‍රේඛිත, දියුණුකරණලද; ශක්‍ර කාර්මුකා, ඉඤ්චාප ඇත්තාවූ; (අසොශුකාවලී ජගතසොෂං තනොති.)

16 සමිග්‍රයදුරපාති(නා)—සමිග්‍රය, පවතාශයෙන්; දුරපාති(නා), දුරපාතිවූ; සරෙජගඤ්චන, පද්මගඤ්චයෙන්; විකාඤ්චචේතසා, අදහා ලදසිත්ඇත්තාවූ; හිමරශ්මිරෙච්ඡා—හිමරශ්මි, වයුයාට බදුවූ; රෙච්ඡා, ශොභා ඇත්තාවූ; අමිහංසා, මේ හංසයෝ; භ්‍රමනති, ඛමත්; (කාමෙන්?) මාරුතෙරිතා—මාරුත, පවතින්; ජරිතා, මේකෙයන ලද්දවූ; සිතාභ්‍ර ඛණ්ඩාඉච, යෙවතාභ්‍ර ඛණ්ඩයන්මෙන්; (සුදු වලාක ඛණ්ඩයන්)

17 යත්, යම්හෙයකින්; ඵෂ සරොරුහාකරා, මේ පද්මාකරයෙන ම; විචස්ථිතා, සුසංවිධායෙන්; පාදෙන, රශ්මියෙන් දෙහෝ නොහොත් පයින්; විතතා, * හිංසාකරණලද්දේ; සාසමි, විකාශය දෙහෝ නොහොත් සමිතය; තනොති, පතුරුවාද; තත්, එහෙයින්; ජගත්, ලොවතෙමි; මහද්ධි, මහතුන්විසින්; ප්‍රභාවෙණ, මහිමයෙන්; කාතමි, කරණලද්දවූ; ආතමි, මහත්වූ; පරිතාවමිපි, පරිභවයකුදු; ප්‍රශංසති, ප්‍රශංසාකෙරේ.

- 18 අමිත්‍ර වප්‍රසා විපාණ්ණ ඛිත්‍රයා;
ශුචෙව ශොචිස්සලිලෙත්‍ර ශාලයා;
අලංකිතමාගාමි ශුකානානාද් භයං
චිචිතායන්තිව විනමු මසභකායා.
- 19 සරොජමෙකං ප්‍රථමං සමුද්ගතං
විභාති පද්මාකරනාශනාසනා;
ගතොනාවෙහික්‍ෂිත මුඛරෙජ් පරෙර-
රුදෙනුකාමෙයා කාතමග්‍රකො යථා.
- 20 සමුලලසනෙතාන නිජපත්‍ර සවයං
ශරද්ඝනාසාර නිෂේක ශිතලම්
සරොජමාලාසාරණකී රශ්මිති;
ප්‍රසාරයන්තිව විශොභ වාක්‍යයා.
- 21 නකෙවලංඝ්‍යං නිරුණ්ඩි ලම්පනා;
ඤ්ඤාන ශසනං කමලසා පාලිකා
ඉහප්‍රණ්ණනතාත් පග්‍ර පක්‍ෂිණොග්‍රහණේ-
විපාකභාජො හාද්‍යාලි සම්පදා.

18 අමිත්‍ර සලිලෙත්‍ර, මේ ජලයෙහි; විපාණ්ණ, පවුළුවන්; ශොචි, ශොභා; ඛිත්‍රයා, උසුලන්නා; වප්‍රසා, කෙදරයා සම්බන්ධ; ශාලයා, ශාලිත්‍ර; ශුචෙව, ශොභයෙන්මෙන්; විනමු මසභකා—විනමු, නැමුණු; මසභකා, මුදුන් ඇත්තා; අලංකිතමා, නොඉක්මිසභාත්තා; අගාමි, මතුළුවන්නා; ශුකානානාත්, කිරුටියෙන් හෙවත් ගිණුකින්; භයමි, භය; චිචිතායන්තිව, සිතන්නවුන්වැන්නෝ.

19 ප්‍රථමම්, පළමුකොට; සමුද්ගතම්, නැංගා; ඵකංසරෙජම්, එක්පිටුමෙන්; (එක් පද්මයෙන්); විභාති, භෝති; උදෙනුකාමෙයා, නැගෙනුකැමැති; පරෙර, අමුඛරෙජ්, සෙසුපද්මයන්විසින්; පද්මාකරනාශනා, පිටුවිලි නසන්නා; සනා, මේසයනෙම; ගතා, ගිසේ පොහෝ; (ඉතාගාත්); නතතොවෙති, නොගිසේපොහොසි; රුක්‍ෂිතම්, බලන්නට, අග්‍රයාකාතංයථා, පෙරටුකරනලද්දක්හුමෙන්; (විභාති, භෝති.)

20 සමුල්ලසනා, විකාශයට යන්නා; සරෙජමාලා, පද්ම මාලාවෝ; ශරද්ඝනාසාර නිෂේක ශිතලම්—ශරත්, ශරත්කාලයෙහි; සත, මේසයන්ගේ; ආසාරනිෂේක, ජලකණිකා නිෂේකයෙන්; ශිතලම්, සිහිල්වූ; (ශිතලවූ); නිජපත්‍ර සවයමි, නිජපත්‍ර සමුභය; තරුණකී රශ්මිති, බාලාකී රශ්මියෙන්; විශොභවාක්‍යයා, විශලිමෙහි රිස්සෙන්; ප්‍රසාරයන්තිව, පහරන්නවුන්වැන්නෝ.

21 කමලසාපාලිකා, හැල්ගෙවිකොවෝ; ඤ්ඤාසම්, ඤ්ඤාසම්

22 කෘශස්ස මධ්‍යස්සන්දි මුපාහරන්
 නියමසභාරෙණ වෘහත්කුචවයම්
 ප්‍රමාණ මූලලඛික්‍ය චපුච්චිත්සන
 විලොචනෙ චග්‍රවණස්ස සම්පදා.

23 විපාණ්ඩුතො ධාමනි රොච්ඡ්‍ය ශුභෙ
 චලිත්‍රයෙ සංගතරෙම සන්තතිම්
 විවච්චානෙන(ච)දුර මෙෂ්‍යතීං
 කුචවයෙනාහි නිපිඞ්ඤානරම්.

24 මෘණල නාලාධික මාඤ්චෙහාශං
 ප්‍රසන්නප්ඛිකෙ විපුලං පරතචන්
 නටංතිතඛස්සච මෙඛලාගුණෙණර්
 නිබ්බන්ධ පිනොරුගුණං නිෂේධනි.

ශස්සය; ලුම්පතෘ; කන්තායු; විපාකභාජ; විපාකය සෙවුනායු; ශාලි
 සම්පදා; ශාලි සම්පතනියයේ; ගුණෙණ; ගුණයෙන්; හෘදි, ලෙහි;
 ප්‍රඥානාන්, මෙහෙයනලද්දු; ඉහ, මෙහි; පශුපක්ෂිණ; පශු ප
 ක්ෂිත්; කෙවලම්, හුදෙක්; ස්වනෙන, ශබ්දයෙන්; නතිරුණි, වල
 කන්ති නොව.

කමුලස්සපාලිකා, හැල්ගෙවිනොමේ; ස්වනෙන, ශබ්දයෙන්; ඉහ,
 මෙහි; විපාකභාජ, විපාක සෙවුනායු; ශාලිසම්පදා, ශාලි සම්පතනි
 යයේ; ගුණෙණ, ගුණයෙන්; හෘදි, ලෙහි; ප්‍රඥාන්තාන්, මෙහෙයන
 ලද්දු; සම්පසාමි, සම්පයු ශස්සය; ලුම්පතෘ, පහරණය; පශු පක්ෂි
 ණ, මාගපක්ෂිත්; කෙවලම්, හුදෙක්; නතිරුණි, වලකන්තිනොව.

22 කෘශස්ස, කෘශයු; මධ්‍යස්ස, මධ්‍යයට; සිද්ධම්, හෙදය; උපාහ
 රත්, පමුණුවන්තායු; බෘහත්කුචවයම්—බෘහත්, මහත්; කුචව
 යම්, සතනවය; සභාරෙණ, මුකාසාරයෙන්; නියමස, හම්නා; ප්‍රමා
 ණම්, ප්‍රමාණය; උල්ලඛික්‍ය, ඉක්ම; චපු; ශරීරය; චිත්තස්ස, * ක
 ට්චිචුචා; විලොචනෙච, නෙත්‍රවයද; ග්‍රවණස්ස සම්පදා, ග්‍රවණ සම්ප
 තනියෙන්; (නියමස, හම්නා.)

23 විපාණ්ඩුකා, පඬුවන්; රොච්ඡ්‍ය, ගොභාවට; ධාමනි, ස්ථානයු;
 ශුභෙ, ශුභයු; චලිත්‍රයෙ, තුන්වලියෙහි; සංගතරෙම සන්තතිම්—(ස
 ඛත, එක්වු); රෙමසන්තති(ච), රෙමසන්තනිය(දා) දුරම්, දුරට; ඵ
 ණනිම්, යන්නය; අභිනිපිඞ්ඤානරම්—අභිනිපිඞ්ඤා, පෙළනලද්දු;
 අනරම්, අතුරු ඇතිව; විවච්චානෙන, විචානායු; කුචවයෙන,
 (පයෝධරස්සන්තියෙන්) (නියමස.)

24 මෘණලනාලාධිකමාඤ්චෙ—මෘණලනාල, නෙළුදැල්ලකට ව
 ඩා; අධික, අධිකයු; මාඤ්චෙ, මාද්‍රව ඇති; ප්‍රඛිකෙ, ප්‍රඛිකාවය; ප්‍ර

- 25 අමිතිරසනා සුවනිතිරතනා
ශුකාවිපනනාය මප්පබ්බිතා
වසනනාට්ඨං ගමයනති තිංශුකං
සපලලං කුභිමල මණ්ඩිතංවප්පා.
- 26 වජ්ජිතකං ශිතියන්ධ සන්තිතං
ත්වකාපකන්ධං ගරුණුරත්ති
ගුණං(ව)යනා 'සිත පද්ම' සංහති
ව්‍යුදසන බන්ධව්‍යුතයා ශිවණ්ඩිති.
- 27 ප්‍රසජ්ජිතසනාම නරෙර්තිරතනරං
(නි)කුභිතාතිං කමලසා නානනෙ
රථාබ්‍යනාමාන මුදසනවාසසා
කුචෙනතත්ප්‍රාණ සමානුකාරණ.

සත්‍ය, ලාභෙය, භාග්‍ය, අත්‍යවශ්‍යත්වය, පරිභව කරන්නා වූ; විප්‍රලම්, මහත්වූ; පිතෘරුකම්—පිත, පිරුණුවූ; උරු, කල වෙසින්; ශුතම්, ශුතවූ; නිතම්වසනවල, නිතම්වනවයද; වෙබ්‍රාහු ලෙණ, මේවුල්ලත්; නිබ්‍ය, බැඳ; නිශේධනී, වලකා.

25 සුවනිති, සුවනින් විසින්; අග්‍රතා, අභිමුඛයෙන්; නිරසනා, පුරුකරණලද්දවූ; පහකරණලද්දවූ; අමිශුකා, මේ ගිරවූ; විපනන ශ්‍රියමපි—විපන්න, නවුවාවූ; ශ්‍රියම(අපි), ශ්‍රී ඇත්තා(ද)වූ; කිංශුකම්, කැලවෑකය; අපිශ්‍රියා, ඇසිරුකලාහු; සපල්ලවම්, පල්ලව සහිතවූ; කුභිමල මණ්ඩිතම්—කුභිමල, කැකුලෙන්; මණ්ඩිතම්, හොබවන ලද්දවූ; වසනගමයම්, වසනගමයෙහි පැමිණියෙහිදවූ; වප්පා, ගර්ථය; ගමයනති, පමුණුවන්.

26 ශිතියන්ධ සන්තිතම්, මගුරයන්හුදා සද්‍යවූ; වප්පා, ගර්ථය; වසනනා, උසුලන්නාවූ; ගරුණුරත්ති—ගර, ගරුණු; පාණ්ඩුර, සුදුවූ; ක්‍රිය, කොහා ඇත්තාවූ; ත්වකාප කන්ධං, පිරිකර සම්පයෙහි; අසිතපද්ම සංහතිව්‍යුදසන බන්ධව්‍යුතයා—අසිත, නිල්වූ; පද්ම සංහති, පද්ම සංහතියෙන්; ව්‍යුදසන, ගිවිලවූ; බන්ධ, බන්ධන ඇති; ව්‍යුතයා, ගිවිලුනාවූ; ක(ව)යනා, කෙසෙකලාපය කරණකොටගෙණ; ශිවණ්ඩිති, ශිවණ්ඩියද.

27 නිරතනරම්, අතුරක්කැතිව; ප්‍රසජ්ජිතා, පැතිරෙන්නාවූ; සන ඔකලෙරෙ, පඳුරුලන්නාවූ; කමලසා, කමලයාගේ; නානනෙ, වෙතෙහි; (නි)කුභිතාති, සැහවුනාවූ ජයාවැති; රථාබ්‍යනාමානම්, වනුවාකසාද; උදස්තවාසසා, පහකරණලද වසනඇත්තාවූ; තත්ප්‍රාණ සමානුකාරණ—තත්, ඔහුගේ; ප්‍රාණ සමානුකාරණ, ප්‍රිය තමාව අනුකරන්නාවූ; කුචෙන, * සනතවයෙන්.

28 අනුව්ජනක වකුලංචිපකිං
සමස්තබාරුණිමාධරත්‍රියා
ශුක්ලප්‍රසන්නාශ්‍රවණෙන ශික්ෂිත
සිංහස්‍රවණිනි වණිත සංහතිමි.

29 කුර්ඛගශාඛං නවපලවත්‍රියං
කරෙරගොකසා කරෙණ බිභුතා
විලෝභයන්ති නිප්පසාස සම්පදා
ශතෙතරුදසාසාස පරපරනවමි.

30 නබෙන කාඨිා නවචත්‍ර සන්තතිං
නිධාය බහුක දලං කපොලයො
ප්‍රියායගොපි නබමාගී ශබ්දිකත
පරසාකොපං සමුපාහරතාසෙ.

28 විපකිමි, විපකිවු; වකුලමි, වකුලඵලය හෙවත් මුහුඵපක; අනුවු
ජනක, අනුවසන්තාවු; සමස්තබාරුණිමාධරත්‍රියා—සමස්ත, සි
යල්ලෙහි; බබ, බඳකාලද; අරුණිම, රත්බව ඇත්තාවු; අධරත්‍රියා,
අධරත්‍රිත්; ප්‍රසන්නාශ්‍රවණෙන, අවණි ශ්‍රවණයෙන්; ශික්ෂිත සිංහස්‍රවණ
නිච්ඡාසනවණිත සංහතිමි—ශික්ෂිත, ශික්ෂිතවු; සිංහස්‍රවණ, සිංහස්‍රවණ
ඵයායෙන්; නිච්ඡාසන, දුරුකිරීමෙහි; වණිත සංහතිමි, අක්ෂර සමූහ
(ඇති); * ශබ්දමි, ශිව්ද.

29 අගොකසානගො, අගොක වාක්‍යයායෙන්; නවපල්ලවත්‍රියමි, අ
ලත් පල්ලවගෙත්ති ශ්‍රී; බිභුතා, උසුලන්තාවු; කරෙණ, හස්තයෙන්;
කුර්ඛගශාඛමි, මාගපොතකයාද; විලෝභයන්ති, පොලවන්තාවු;
ඉසමි අපර, මේ අනිකත්තොමෝ; නිප්පසාස සම්පදා, (සිකිස) ශසා
සම්පතියායෙන්; පරනවමි, පරිතවය; ශතෙන, සෙමෙන්; උදසාසි,
දුරුකෙරේ.

30 අගොකොපි, මේ හැල්ලෙවිතොමෝ; බහුකදලමි, බහුක
පත්‍රය; නවචත්‍ර සන්තතිමි, අභි වත්‍රයක්තූක සද්ශකොට; නබෙන,
නබයෙන්; කාඨිා, කපා; කපොලයො, කපොලවෙහි; නිධාය,
පිහිටුවා; පරසා, අනායක්තූයෙන්; නබමාගී ශබ්දිකත, නබමාගී ශබ්දික
වු; ප්‍රියාය, සාමිහට; කොපමි, කොපය; සමුපාහරති, පමුණුවා.

- 31 ලිඛන්වුරෙණ්ණකිති මුත්‍ර නාර්දිතා:
පතිගීවාමෙම ජයසා ශඩකයා
කරෙතිරෙවා(නු) විඤ්ඤුරහවං
විමවාමානාත්වයනෙනු (සංඥයා.)
- 32 අසො වරන්ති ඩිස්මාසනානිසානොන-
සාදබ්බකුරො: කල්පිත දන්ත නිගීමා
වරහබෙහුසානායෙන දුරතා:
සමික්ඛානෙ මතත වරහ ශඩකයා.
- 33 උපෙක්ඛිතෙ ය: සමරෙද්ද මක්ඛිමාං
ශ්‍රයං ප්‍රවාතනා මිතිසාධු ශාරදිම
සයාතු හතනා සමයසා වානර:
ප්‍රබොධමිතිං ප්‍රහානොවච්ඡශරෙරො:
- 34 විධාය සභිග්‍රාහ නිපාත වුණ්ණිතං
රණෙහිරසවා තනුපොමරුධිතා:
නායත්තරං දණ්ඩ ධරසා ප්‍රාතිකො
මයා කිමෙනත් එල මසා කුච්ඡිණා:

31 උග්‍රනාර්දිතා, උග්‍රවු නාද ඇත්තාවූ; එමගවාම්පතී, මේ වෘෂභ රජතෙම; කිතිමි, පෘෂ්ඨිස; වුරෙණ, වුරයෙන්; ලිඛන්, ලියන්නේ; ජයසා ශඩකයා, ජය ශඩකයෙත්; රෙවා, රෙඛාවත්; කරෙති(නු), කෙරේදෝහෝ නොහොත්; අහවම්, සුඛය; විධිත්සු, කට්ටිවූයේ; විමද්වාමාත්, ගත්තු වෘෂභයත්; (සංඥයා) සංඥයෙන්; අත්වයනෙනු, කැඳවාදෝහෝ.

32 විසම්, ඩිසා; වරන්ති, කන්නාවූ; අසොවරහබෙහු, මේවර හබෙහු; අසානිසානොන, මුඛයෙන් නික්මුණුවූ; තදබ්බකුරො, ඒ අබ්බකුරයෙන්; කල්පිත දන්තනිගීමා—කල්පිත, කරුණලද; දන්ත නිගීමා, දන්ත නිගීම ඇත්ති; මතතවරහ ශඩකයා, මතත වරහ ශඩකයෙත්; තනෙයෙන, ප්‍රත්‍යා විසින්; දුරතා, දුරින්; සමික්ඛානෙ, දත් නාලබේ.

33 ය:, යමෙක්තෙම; ඉති, මෙසේ; සාධු, මනාකොට; ප්‍රවාතනාම්, පැවැත්තාවූ; සමරෙද්ද මක්ඛිමාම්, සුබොද්දාගයට කමවූ; ශාරදිම්, ශරත් කල්හිවූ; ශ්‍රියම්, ශ්‍රිය; උපෙක්ඛිතෙ, උපෙක්ඛාකරන්නේද; සම යසා, කාලයා සමිබ්බාව; හතනා, හතනාවූ; සවානරො, එ වානර තෙම; ඉත්ථිම්, මෙසේ; වච්ඡශරෙරො, වචන නැමැති ශරයෙන්; ප්‍ර හානා, පහරණලද්දේ; ප්‍රබොධම්, ප්‍රබොධයට; යාතු, යේවා.

34 රණෙ, සුඛයෙහිලා; ශිරො, හිස; සභිග්‍රාහ නිපාත, මුඛිපාත යෙන්; වුණ්ණිතම්, සුඤ්ඤකරණලද්ද; විධාය, කොට; නිා, නා;

35 ශ්‍රියොප ගුණී: සමයෙ පයොමුචාං
විධායකොග මහතිස්සිනිංචිරමි
න විප්‍රබොධං ශරද්දෙ'පි සංඛගමෙ
භවානුජායී: බුද්ධසෙවනෙහරි:.

36 පදංනාවෙඤ්චියං බලෙන ලම්භිතං
විසාජ්‍ය පූජී: සමයො විමාශානාමි
ජගත්ථිස්සත්සාතුර කණ්ඨි පබති-
නිවාලිනොවා භික්‍ෂු තාප්තිරනාතකා:.

37 කාතංගුණොක්‍ෂිප්‍යාභයා ගුණවුනො-
රවසනුභාවං ගමයනනසජ්ජනා:
අසංගයං වෘතී පරිශ්‍රමානිත
ප්‍රකොප දුෂ්ටෙ: සුනරෙවනනාතෙ.

දණ්ඩ ධරස්ස, යමියාණේ; කරම්, තස්තයට; නයන්, පමුණුවන්නාදු;
මරුතකස්තනුජ්‍ය: ඉද්දනුතෙම; (වාලිතෙම;) මයා, මාවිසිත්; පාති
තා, හෙලනලද; අසාකම්මණ්, මේ කම්මයාණේ; එතත්, මේ; එලම්
කිම්, එලද්දෙහේ.

35 ශරද්දෙපි, ශරදයාණේද; සංඛගම, සංඛගමයෙහි; විප්‍රබොධම්,
විප්‍රබොධය; නසෙවනො, නොසෙවුනේය; භවාත්, භවත්තෙම; අපු
ච්චි, අපුච්චිදු; හරි:බල, වාතරයෙක්දෙහේ නොහොත් විජ්‍යාසෙ
හි; පයොමුචාමි සමයෙ, මෙක සමයෙහි; ක්‍රියා, ක්‍රියා; උපගුණී, වලද
නාලද්දුදු; (නොහොත්;) ක්‍රියා, පද්මාවිසිත්; උපගුණී, වලදනාලද්
දුදු; මහති, මහත්තු; භොගෙ, සම්පත්තියෙහි; චිරම්, බොහෝ ක
ලක්; ස්සිතිම්, පිතිට; විධාය, කොට; (නොහොත්;) මහති භොගෙ,
මහත්තු දරණෙහි; චිරම්, බොහෝ කලක්; ස්සිතිම්, ස්සිතිය; විධාය,
කොට, (ශරද්දෙ'පිසංඛගමෙ විප්‍රබොධං නසෙවනො භවා නුජායී හරි:
බුද්ධ.)

36 නාවෙඤ්චියිබලෙන—නව, අලුත්දු; ඵෙඤ්චියිබලෙන, ඵෙ
ඤ්චියි බලයෙන්; ලම්භිතම්, පමුණුවනලද්දුදු; පදම්, පදය; විසාජ්‍ය,
හැර; පූජීස්සමයා, පූජීස්සමයෙන්; විමාශානාමි, සලකනුලැබෙවා;
ජගත්ථිස්සත්සාතුර කණ්ඨිපබති—ජගත්, ලෝවැස්සාණේ; ජිස්සත්සා,
අත්තුම්චියෙන්; ආතුර, ආතුරදු; කණ්ඨි පබති, කණ්ඨි පබති
ඇත්තාදු; (කණ්ඨිමානී ඇත්තාදු;) අනතකා, යමනෙම; වාලිනොව,
වාලිනුච්චිත්ම; ආතිත තාප්තිනී, කරණලද තාප්තිඇත්තේනාවේ.

37 ගුණවුනො, ගුණම වුනකොට ඇත්තවුන් විසින්; ගුණෙක්‍ෂ
සාභයා, ගුණෙක්‍ෂයෙන්; කාතම්, කරණලද්දෙය; අවසනුභාවම්,
අවසනුභාවයට; ගමයන්, පමුණුවන්නාදු; අසංගයා, අසත්පුරුෂයෙ

38 ගිරිඥසාරසා ගරියසොගිරං
තතසාමානණ්‍ය (නත)සාමානිතා
කෘතව්‍යලිකසා වලි මුඛප්‍රකො-
යීයයො තසග්‍යො භවනාය ලක්ෂණං.

39 අඵප්‍රමාජීතනිශ්ඨං මහිභූජා
සුඛසා සංකොශ මගෙෂ මුඛතා
දහනනමණී මලධුමරෙඛයා
සතංග්‍රාකූටක නිජගො කපිශවරම්.

40 “විදනති නිතා විනිවෘතත විද්‍යං
නගචීතාස්සං සමයං නමසාසා”
“භූපො භූජඛයාධිපභොග සතනිකො
ජයතා යතො භූවි හිතහිතිගාත්”.

ම; වෘජීපරිශ්‍රමාහිතප්‍රකොප දුෂෙඨො—වෘජී, වෘජීචූ; පරිශ්‍රම, පරිශ්‍රම
සෙන්; ආහිත, පිහිටුවනලද භවත් කරණලද; ප්‍රකොප, ප්‍රකොප
යෙන්; දුෂෙඨො, දුස්සත් විසින්; පුතරෙව, නැවතම; අසංගයමි,
සාකතැතිව; හතානෙ, තසනුලැබේ.

38 තතා, ඉක්කිත්තෙන්; ගිරිඥසාරසා, පළිතරජයක්කවබදු සා
රඇති; ගරියසා, ගරියස්සයෝ; (රමයානෝ) ගිරමි, තෙජල; සමාන
ණ්‍ය, අසා; (නතා, නැමුනාටු; සමාහිතා, සත්හත්නාටු; තසඥා, නි
ති දන්නාටු; ලක්ෂණං, ලක්ෂණතෙම; කෘතව්‍යලිකසා, කරණලද
අප්‍රිය ඇත්තාටු; වලිමුඛප්‍රකො, වාතරධිපයානෝ; භවනාය, වෙස්මය
ට; යයො, ගියෝ.

39 අඵ, අනතරයෙන්; ඉක්කිමි, හිසවුර; ප්‍රමාජීන්, පිරිමදනාටු;
උඛතා, උඛනාටු; අමණිතල ධුමරෙඛයා—අමණි, අමණිනැමැති; අතල,
වස්තුහුයෝ; ධුමරෙඛයා, ධුමරෙඛාවක්; ග්‍රාකූටක, ග්‍රාකූටසෙන්;
දහන්, දවන්නාටු; සා, ඒ ලක්ෂණතෙම; මහිභූජස්සුතසා, රජපුත්‍ර
යානෝ; අගෙෂමි සංකොශමි, සියලු සංකොශය; තම කපිශවරමි, ඒ වා
තරධිපයකට; නිජගො, කි.

40 ඉත, මෙසේ; නිතො, නිතියෙහි; වෘතත වික්‍රියමි, ප්‍රවෘතතවු වි
ක්‍රියා ඇති; රමසානුජමි, ලක්ෂණයා; නමසාසා, නමස්කාරයෙන්;
ගචීතා, ගචී ඇත්තාටු; සම, තමා(පිළිබදවු)* කෘතමි, කරණලද; ස
මයමි, කල්; තවිදනති, නොදනිද්ද; † හිතහිතිගාත්—හිත, හිතයන්
ගෝ; හිතිගාත්, හය හරණවු; භූජඛයාධිප, සජීර්ජයක්හුයෝ; භො
ග, භොගයක්හා; සත්නිතා, සද්දහවු; තො, තාගෝ; අයමිභූජා, මේ
බාහුතෙම; භූවි, පෘථිවියෙහිලා; ජයති, දෙනේ.

* සමයමි, තමාවිසින්—සත්ත. † මෙහි සන්තය ලොකා
දෙකකින් ආකූලව උනව වැටිණැයි හැගේ.

- 41 විලුප්පාද්‍රව්‍යසාධනවිලිසවයා
නබ්බෙව බාහුප්‍රති බබ සම්පදා;
අයම්ප්‍රමාදෙ මම් සම්පදා කාතා;
ශශිප්‍රහංතානායතිව තෙයයා.
- 42 කාතානාහිඥෙපි මසිනියා කාතං
විවිතතා (හාද්)හුය උපෙති මාඤ්චම්
අබ්බෙතිනො වඩ්ඪිතා(ර) මබ්බිප-
සතථා පිතං වඩ්ඪිතා'නුකම්පතෙ.
- 43 වදනති විදුපරිශ්‍රව බුබ්බො
යද්දිමතතනානියතං විනාශවත්
ජනසා (ශං) සතතා විනාශි සබ්බමං
භවාදුශ(සා)සන්ත ජාත මපසගො.
- 44 ඉහාබ්පතාං තවපාදසෙවයා
මයා'නුහුතච නාචෙහ විසමයා;
වතෙ වෘකෙණපි මාගෙහු සෙවිතො
න දුල්ලිහං(සකද්) විපග්ථ ගොණිතම්.

41 තව, තාගේ; අබ්බිසෙවයා, පාදසෙවයෙත්; විලුප්පා ද්‍රව්‍යසා, න සනලද දුක් ඇත්තාද; නබ්බෙව, තාගේම; බාහුප්‍රතිබබ සම්පදා—බාහුප්‍රතිබබ, බාහු පිළිබඳව; සම්පදා, සම්පතත් ඇති; මම, මාගේ; අයම් ප්‍රමාදා, මේ ප්‍රමාදයනෙම; සම්පදා, සම්පතත්යෙන්; කාතා, කරණ ලද්දේ; ශශිප්‍රහම්, ව්‍යුහාටබඳුවු ශොභා ඇත්තාද; තෙ, තාගේ; යශා, යසස; තානායතිව, පතුරුවන්නක්වැනි.

42 කාතානාහිඥෙපි, අකෘතඥෙව; මසි, මාකෙරෙහි; නියාකාතම්, තාවිසිත් කරණලද්දෙය; විවිතතා, සිතා; (හාද්, ලය) හුය, නැවත; මාඤ්චම්, මාදු බවට; උපෙති, පැමිණේ; අබ්බිපා, වෘක්කයනෙම; වඩ්ඪිතා(ර)ම්, වඩන්නා; නො අබ්බෙති, නොදන්නේය; තථාපි, එකතු දුවවත්; වඩ්ඪිතා, (වඩ්ඪිතා)නෙම; තම්, ඔහට; අනුකම්පතෙ, අනුකම්පාකෙරේ; (අනුග්‍රහකෙරේ.)

43 විදුපරිශ්‍රව බුබ්බො, විදුසෙන් පරිශ්‍රවු බුබ්බාත්තා; යත්, යමක්; අදිමත්, ආදි ඇත්තේද; තත්, ඒ; නියතම්, එකාකතයෙන්; විනාශවත්, විනාශ ඇත්තේයයි; වදනති, කියති; භවාදුශ(සා), නා බඳුව; ජනසා, ජනයාගේ; සන්තතාමපි, සන්තතයෙකදව; (හාසිල්ලෙකදව); සබ්බමම්, සමාගමය; අනාශි, විනාශයක්නැත්තේයයි; (ශං) සනති, සතුති කෙරෙහි; අකො, ආශ්‍රයයි; (අද්ගතයි.)

44 තව, තාගේ; පාදසෙවයා, පාදසෙවයෙන්; ඉහ, මෙහි; අබ්පතාමි, අබ්පතාය; මයා, මාවිසිත්; අනුහුතච, අනුග්‍රහකරණලද; ඉහ,

45 මසිං මා'සි දවනෙරබිණිතු-
සසුනෙත ත්‍යසසප කාතසස භිජ්ඣුස;
ජනො විපතෙනා භජතෙහි ශසනිති-
චීනාකාත: ප්‍රත්‍යපකාර මනාත:

46 තනොති සාධු: එල බන්ධි ලිපසසා
විනෙව පාදුශ්‍රසිණ මුපත්‍රියාමි
සත්පාකර: කිං කුමුදුති බොධයන්
එලංතනොවාඤ්ජති කිඤ්චිදුත්මන:

47 ස්විතො ජනාසනජසි තාදුගාත්මන:
වෘණොති කෘතො ත පරං සතාය(ත)මි
තමිප්‍රනෙදය දිශ: පරිත්‍රමන්
තනිප්‍රදිපං භජතිප්‍රභාකර:

මෙහි; විස්මයශ්‍රව, විස්මයද; න, නැති; (කුමක්තෙයිත්?) මෑගෙසු
සෙවිනෙ, සිංහයක්හු විසින් සෙවුනාලද්දව; චනෙ, වෙනෙහිලා;
විපරජශොණිතමි, විපරජශොණිත; වෘණොති, වෘණයක්හු විසිනු
ද; න දුල්ලහමි(සත්), දුල්ලහනොවේ.

45 අවනෙරබිණිදුස්සුතෙන, පෘථිවිශ්‍රව ප්‍රත්‍යා විසින්; මසි, මා
කෙරෙහි; තසසපකාතසස, ඒ උපකාරයට; භිජ්ඣුස, ප්‍රත්‍යපකා
රයෙක්; මාසිත්සා, නතමක්වේවා; (එසේමැයි;) ශනනිති; විනාකා
තමි, ශකතියෙන් තොරකරණලද; ජනා, ජනනෙමි; විපතෙනා (ස
තමම), විපත්තියක් ඇති කල්හි; අතාතා, අනික්කල්කෙරෙන්; ප්‍ර
ත්‍යපකාරමි, ප්‍රත්‍යපකාරය; භජතෙහි, සෙවුනේමැයි.

46 සාධු, සත්පුරුෂනෙමි; එලබන්ධි ලිපසසා විනෙව—එලබන්ධි,
එලබන්ධිහුලා; ලිපසසා විනෙව, ලබ්ධිමිච්ඡාවත් නැතිවමි; පාදු
ශ්‍රසිණමි, පාදුශ්‍රසිත්ව; උපත්‍රියාමි, උපකාර; තනොති, පතුරුවා; (එ
සේමැයි;) සත්පාකර, වතුනෙමි; කුමුදුති, කුමුදයන්; බොධයන්, ප්‍ර
බොධකරන්නන්; තනා, එයින්; අත්මනා, තමහට; කිච්චිදුමි, කි
සි එලයක්; වාඤ්ජතිකිමි, පසස්නේද.

47 තෙජසි, තෙජස්හි; ස්විතා, පිහිටියාවූ; තාදුක්, එබඳුවූ; ජනා,
ජනයෙක්; අත්මනා කෘතො(සති), තමාගේ කෘතයක්ඇති කල්හි;
පරමි, වෙසෙස්වූ; සතාය(ත)මි, සතායයක්; තවෘණොති, නොපතන්
නේයි; තමිප්‍රනෙදය, අදුරු බිඳිනා පිණිස; දිශ, දිගුන්; පරිත්‍රමන්,
බමන්තාවූ; ප්‍රභාකර, සුසංහෙමි; ප්‍රදිපමි, පහන; තනිභජති, නො
ම උසුලා.

48 විවිධායාමානෙ ගුණදෙස මිශ්‍රතා
නවෙන සම්මිත්‍ර ජනෙ විභාවානෙ
ගුණපරබෙදු ජනස්ස යොධිකා
සඵල සද්දිහි පරිගාභානෙ තතා.

49 අනාගා භකතිධි මනින්දා සඛතං
ගුණංවදියං විගණයා දුස්සාපම්
වසනානිගෙවො ගමයස්ස යාවතා
පතනාකාලෙන වතෙ වතොකසා.

50 ඉතිප්‍රසුකෙත රක්‍ෂනිය භිනිහි
සුතං ගරෙඤ්ඤා වචොභිරුඛතම්
ච්චාලස්සථාධි පතිච්චොකසාං
ගතෙත්‍රස්සථො දිනෙත්‍රකෙත්‍රචිත්.

51 පතී කපිතා මහිරම මානාකො
හුතොදකොපං භාදිතස්ස දුච්ඡිදම්
ජනස්සචෙතො දධතා සමුනතතං
රුහි ප්‍රණිවාස විධි ප්‍රතික්‍රියා.

48 විවිධායාමානෙ, සිතනු ලබන්නාද; සම්මිත්‍ර ජනෙ, සියලු ජනයා කෙරෙහි; ගුණදෙස මිශ්‍රතා, ගුණදෙස මිශ්‍රතානොමෝ; චෙව, එකා නතයෙන්; නතවිභාවානෙ, නොපහල කරන්නී නොව; (එසේමැයි) යනා, යම්හෙයකින්; ජනස්ස, ජනයාගේ; ගුණපරබෙදු, ගුණ අපර බෙදෙහි; යා, යමෙක්; අධිකා, අධිකද; තතා, එහෙයින්; සඵල, හෙ ම; සද්දිහි, සාමුන් විසින්; පරිගාභානෙ, ගන්නාලැබේ.

49 අනාගා භකතිධි, අනා භකතිසත් නැත්තාද; අනින්දා ස ඛතම්, නිද්‍රානොකටහැකිවූ සමාගම ඇත්තාද; දුස්සාපම්, නොහැ රපිසහැක්කාද; වදියම්, මා පිළිබඳව; ගුණම්, ගුණය; විගණයා, ස ලකා; ඉගෙව, මෙහිම; වසන්, වසන්නෙහි; යාවතාකාලෙන, යම් පමණවූ කාලයෙකින්; වතෙ, වෙතෙහි; වතොකසා, වානරයෝ; පතනා, පැමිණෙද්ද; තාවත්කාලම්, එපමණ කලක්; ආගමිසම්, බලව.

50 සුථාධිපතී, සුථාධිපතීනෙම; ප්‍රසුකෙතා, යොදනලද්දව; ව චොභි, වචනයෙන්; උඛතම්, උඛතවූ; තරෙඤ්ඤාසුතම්, රජපුත්‍රයා; ඉති, මෙසේ; නිහිති, නිත්යෙන්; අනුනිය, අනුනියකොට හෙවත් න. 3 ව; කෙත්‍රචිත් දිවසෙත්‍රනෙත්‍ර, කීප දවසක් ගිය කල්හි; වතො කසාංසුථො, වානර සමූහයානා එක්ව; ච්චාල, ගියේ.

51 අභිරමම්, රාමයාට අභිරමව; ආතතා, නැමුනාද; කපිතාමිප තී, වානරෙකරනෙම; තසා, ඔහුගේ; භාදි, ලෙහි; දුච්ඡිදම්, නො

52 ගයගවය ගවාක්‍ෂනීලධුමාන්
පනසදරිමුඛ භිමවක්ත්‍ර තාරත්
ශරභ වෘෂභ කෙශරිත්‍ර ජාතූන්
නලකුමුදුඛගද ගනිමාද නාදූන්.

53 ඉතරදපි කපි: කපිශ්වරණං
සමුපනවය්‍ය කුලංකුලකුඩානා:
සවයමපි නිගදනනනාම නාම
ක්‍ෂිතිපසුතාය සුතා: සමිරණසා:

54 ශතබලි විනතො භිෂක් සමිර
ප්‍රචර සුතො ස දිශ: සසජ්ඣි ගුප්තා:
ධනවිබුධ පය: පරෙත නාලො-
ජිතකසුතාවිච (ශා)ය වානරෙත්‍ර:

සිද්ධියතැක්කාවු; කොපමි, කොපය; නුතොදි, පහකෙළේ; (එසේ මැයි;) සමුනනනම්, උනනනවු; වෙන, සිත; දඩත, උසුලන්තාවු; ජනසා, ජනශායේ; රූෂ, ගෙණයට; ප්‍රතික්‍රියා, ප්‍රතිකාරයනම්; ප්‍රභි වානවිධි, ප්‍රණමක්‍රියායි

52 ගය * ගවය ගවාක්‍ෂනීලධුමාන්—ගය, ගයනම් වානරය; ගවය, ගවයනම් වානරය; ගවාක්‍ෂ, ගවාක්‍ෂනම් වානරය; නල, නීලනම් වානරය; ධුමාන්, ධුමනම් වානරය යනමොවුන්ද; පනසදරිමුඛභිම වක්ත්‍රතාරත්—පනස, පනසනම් වානරය; දරිමුඛ, දරිමුඛනම් වානරය; භිම, භිමනම් වානරය; වක්ත්‍ර, වක්ත්‍රනම් වානරය; තාරත්, තාරනම් වානරය යනමොවුන්ද; ශරභ වෘෂභකෙශරිත්‍රජාතූන්—ශරභ, ශරභනම් වානරය; වෘෂභ, වෘෂභනම් වානරය; කෙශරි, කෙශරිනම් වානරය; ඉත්‍රජාතූන්, ඉත්‍රජාතූනම් වානරය යනමොවුන්ද; නල කුමුදුඛගද ගනිමාදනාදූන්—නල, නලනම් වානරය; කුමුද, කුමුදනම් වානරය; අඛගද, අඛගදනම් වානරය; ගනිමාදනාදූන්, ගනිමාදනනම් වානරය යනමොවුන් මෙතෙක්දෙතා ආදිකොට ඇති වානරයන්ද.

53 කුලම්, කුලය; දඩානම්, උසුලන්තාවු; හෙවත් කුලපෝෂධිවු (කුලිනවු); සමිරණසාසුතා, පවනසුත්‍රවු; කපි, වානරතෙම; (හසු මත්තෙම); ඉතරදපි, අතරදවු; කපිශ්වරණම් කුලම්, කපිශ්වර කුලය; සමුපනවය්‍ය, නමා; ක්‍ෂිතිපසුතාය, රජපුත්‍රයෙට; නාම, නම්; නිගදන්, කියන්නේ; සවයමපි, තෙවැනි; නතාම, දිත්තේ.

54 සවානරෙත්‍ර, ඒ වානරෙත්‍රතෙම; ශතබලිවිනතො, ශතබලිය විනතය යන දෙදෙනාද; භිෂක් සමිරප්‍රචර සුතො, භිෂක් සමිර ය යන දෙදෙනාගේ පුත්‍ර(වර)යන් දෙදෙනාද; හෙවත් සුමෙණ හසු

* “ගයො ගවාක්‍ෂො ගවයා ශරභො ගනිමාදනා”—වාල්මිකි

55 නිරුඛ දඟදිඛමුඛං දඟමුඛස්ස චේත්තුංගනිං
කපිප්පභු විසජ්ජිතං ජිතමාගෙඤ්ඤ විසජ්ජිතම්
ච්චාර ජනකානම්ථා සමුපලබ්ධි විනාකුලං
කුලං තරලවික්ෂණං ක්ෂිතිධරොකසාංතත්තණම්.

(ඉති කුමාරදඟස්ස කාතො ජානකීහරණො
මහාකාවෝ) සුග්‍රීවාගමනං නාම

වාදගස්ස ගීතො.

මත් දෙදෙනාද; ධනවිබුධපස; පරෙනතාමෙථ;—ධන, ධනතාථස; විබුධ, විබුධතාථස; පස; පයොතාථස; පරෙනතාමෙථ; පරෙනතාථස යනමොවුත් විසින්; (මෙවග්‍රණ ශක්‍ර වරුණ යම් යනමෙතෙක් දෙනාවිසින්; ගුප්තා; රක්ෂාකරණලද; දිශ; දිගට; (උතුරු පැදම් පැල දකුණු යනමේ සතරදිගට; ජනක සුතාවිච(යා)ය—ජනකසුතා, සිතාවගේ; ච(යා)ය, අභිනිෂ්ඨාස පිණිස; සසජ්ජි, හළි; හෙවත් යැවි.

55 දඟමුඛස්ස, රුවණයාගේ; ගතිම්, ගතිය (යාම); චේත්තුම්, දත්තාපිණිස; කපිප්පභු විසජ්ජිතම්—කපිප්පභු, වාතරධිපයා විසින්; විසජ්ජිතම්, හරණලද්දවු; ජිතමාගෙඤ්ඤ විසජ්ජිතම්—ජිත, දනනලද; මාගෙඤ්ඤ, සිංහසන්ගේ; විසජ්ජිතම්, යජ්ජිත ඇත්තාවු; නිරුඛ දඟදිඛමුඛම්—නිරුඛ, වලකනලද; දඟදිඛමුඛම්, දඟදිඛමුඛ ඇත්තාවු; ජනකානම්ථා සමුපලබ්ධි විනාකුලම්—ජනකාත්මිථා, සිතාවගේ; සමුපලබ්ධි, ප්‍රාප්තියෙහි; විනා, විනාසයෙන්; ආකුලම්, ආකුලවු; තරලවික්ෂණම්, වචලවු ඇස් ඇති; ක්ෂිතිධරොකසාමිකුලම්, වාතරකුලයතෙම; තත්තණම්, ඒ ඇසිල්ලෙහි; ච්චාර, ගියේ.

(ඉති, මෙසේ; කුමාරදඟස්ස, කුමාරදඟයාගේ; කාතො, කෘතීවු; ජනකීහරණො, ජනකීහරණනම්වු; මහාකාවෝ, මහාකාවාසයෙහි; සුග්‍රීවාගමනං නාම, (සුග්‍රීවා ගමන නම්වු; වාදගස්ස ගීතො, (දෙලොස් වනසග්‍ය)

ත්‍ර යො ද ශ ස් ස ගී:

- 1 අළු නත්‍ර හුබර ශිරසසබ්බකාං
සමනුවජන් මහාකුලප්‍රභව:
විරහානලක්ෂන නක්‍රසනත්‍රතාං
ගමයාමබහුව භිවසන්දිවසාන්.
- 2 අනිමිලිනායන දුගොසස විරං
කතරප්‍රහාර ඉතිවොදයත:
සජ්ච තාරකොත්‍ර කුමුදහරණ:
ශතසාමිකා ඉවතිනාවිගතා:
- 3 නාපනකුතෙන මදොනාවිජිත:
ප්‍රථමං මනොහර රුචාවසුළා
දසිතා විශොග ජනිතෝවසරෙ
සතද්වධි දත්‍රශයාදිව නමි.

1 අළු, අනක්‍රසනෙන්; මහාකුලප්‍රභව:, රාමනෙම; විරහානලක්ෂන නත්‍ර:—විරහානල, විරහාත්තියෙන්; ක්‍රත, නක්‍රසනලද; නත්‍ර, ශරීර ඇත්තේ; අධිකාමි නත්‍රතාමි, අධිකවූ නත්‍රතියට; සමනුවජන්, යන්නේ; නත්‍රහුබර ශිරසි, ඒ පථන මහතකයෙහි; නිවසන්, වසන්නේ; දිවසාන්, දිවසයන්; ගමයාම බහුව, යැවී.

2 විරම්, බොහෝ කලක්; අනිමිලිනායනදුගො—අනිමිලිත, නොපියගලද; අයත, දික්වූ; දුගො, ඇස්පැති; කතරප්‍රහාර ඉති, කවරයාම සෙක්දසි; වොදයත:, විවාරන්තාවූ; අස, මෝහට; සජ්චතාරකොත්‍ර කුමුදහරණ:—සජ්ච, වාසනාවූ; (පහලවූ); තාරකා, තාරකාවන්තා; ඉත්‍ර, වක්‍රයානා; කුමුදහරණ:, කුමුදු අහරණකොට ඇති; නිගො, රාත්‍රිහු; ශතසාමිකා ඉව, සිසක්සමි ඇත්තවූන්මෙන්; විගතා:, ගියේ.

3 මදන:, අනවතනෙම; නාපනකුතෙන, රාජපුත්‍රයා විසින්; මනොහර රුචා—මනොහර, සිත්කලවූ; රුචා, ශොභා ඇත්තාවූ; වසුළා, ශරීරයෙන්; ප්‍රථමි, පළමුකොට; විජිත:, පරදවනලද; ස:, ඒ නෙම; තද, එකල්හි; දසිතා විශොග ජනිතෙ—දසිතා, දසිතාවගේ; විශොග, විශොගයෙන්; ජනිතෙ, උපදවනලද්දවූ; අවසරෙ, අවසරයෙහි; නමි, ඔහු; අත්‍රශයාදිව, රුහුණියෙන්මෙන්; අවධිත්; පහලි.

- 4 පරිශුෂ්‍යතා ප්‍රවච්ඡානෙ සලිලං
නායනාද්දශානන රිපොරධකම්
හාදයං විලොචන පයස්තනිති;
සනපිතං නාතෘපමපි තච්ඡයො.
- 5 නදදයී මාරුති ගතාමුද්ධෙත
නායනස්ස වාරිණී ද්දංතාහරී;
නවිකාර රජ දුගිතුශච ශුචා
ගුණකීර්තනානි විධානෙ වචනො.
- 6 ජගතීපතෙරථ සුතා ප්‍රභුණ
විපිනොකසාමහි (ශුචො) මනස්ස;
ප්‍රවිණේදනාය දසිතාවිරහ
ව්‍යසනාතුරෙවච ඉදංජගදෙ.
- 7 හරිතජවංශ වසනො වසුති;
පරිපුණ්ණ කතුර දරී විචරෙ
ජගත්තිරෙ නිපතතා මිගච;
සරසිරුහද්‍යති මුඛී නායනො.

4 පරිශුෂ්‍යතා, විසලෝචනාවූ; දශානන රිපො, රාවණ ශක්තූහු
ගේ; නයනාත්, නෙත්‍රයෙන්; අධිකමි, අධිකවූ; සලිලමි, ජලය; ප්‍රව
ච්ඡානෙ, ප්‍රවෘත්තාවය; විලොචන පයස්තනිති—විලෝචන, නෙත්‍රයෙ
හි; පයස්තනිති, ජල සමූහයෙන්; සනපිතමපි, නතවනලද්දවද;
තත්තාදයමි, ඒ හාදයෙන්ම; තාපමි, තාපය; තච්ඡයො, නොහළි.

5 නාහරී, නාසිංහතෙමි; නයනස්ස වාරිණී, නෙත්‍ර ජලය; රදී
තෙ(සති), පතලවූ කල්හි; මාරුතිගතාමි, හනුවන්හු විසින් යනලද්
දවූ; දිශම, දිග; නදදයී, නොද්ධ; වචනො, වචනය; ශුචා, ශෝක
යෙන්; විධානෙ(සති), වලකනලද කල්හි; රජදුගිතු, රජපත්‍රය
ගේ; ගුණකීර්තනානිව, ගුණකීර්තන යන්න; නවිකාර, නොකෙළේ.

6 අථ, අනාතරයෙන්; දසිතාවිරහව්‍යසනාතුර—දසිතා, දසිතා
වලන්; විතරව්‍යසන, විරහ දුඃඛයෙන්; ආතුර, ආතුරවූ, ජගතීප
තෙස්සුතා, රජපත්‍රයෙන්; විපිනොකසාමි පභුණ, වානරෙකුයා වි
සින්; (සුග්‍රිවයා විසින්;) අභි(ශව්‍ය); * අනිගතවූ ශෝක ඇති; හෙවත්
පැමිණි නාලද්දවූ ශෝකඇති; මනස්ස, සිතව; ප්‍රවිණේදනාය, විනෝ
දනාය; † පිණිස; ඉදංවච, මේ වචනය; ජගදො, කියනලදී.

7 හරිජවංශවසනො, වානර වංශයට ගෘහවූ; වසුති, ධන
යෙන්; පරිපුණ්ණ, පුරුණලද්දවූ; කතුර, කතුරහා; දරීවිචරෙ,
ලෙහිවිචර ඇති; මුතජගතිරෙ, මේ පඵතයෙහි; ව්‍ය, නොපුනේ;
සරසිරුහද්‍යති මුඛී—සරසිරුහ, පද්මයෙහි; ද්‍යුතිමුඛී, ශෝකා පැහැ
රගත් යාවූ; නයනෙ, නෙත්‍රයෙදෙන; † නිපතනාමි, හෙත්වා.

* අනිගතා—සත්ත.

† නෙත්‍රවයෝ—සත්ත.

- 8 උද්භොක්ඛානුලඛිතන නිසා පතනා
සතනං සමුනතන වතශ්ශිරසා
උද්භොක්ඛා වික්ඛිතමයං තරසා
භරිණොසනි නොතප්පරිකිංශගිනා:
- 9 අධිකුප්පසන නිපතබරිතා-
මනුරුක්ඛිතා ශුක මුඛද්විතී:
බුරුක්ඛා ධාතු කණ්ණිකානිකරෙ-
සනරුණයනෙ පරිණකොපි රචි:
- 10 ඉම මාතපෙ රචි මණ්ණිප්පතව-
භුලනාහිදිපිත තනුං සකලමි
ශශ්ඨාතන රත්ත විසංභොත රජනි
ගිගිරි කගෙති පසසං නිකරෙ:
- 11 ප්‍රතිනාග ඉතඤ්ච ගතසාරසා
මද හසනි හසන හත පඤ්චරිතා:
ඉහ තතප්පකොප හුත හුත්ඝතයෙ
සලිලාහි මුචති සථා ජලදි:

8 අසමි, මේ පච්ඡිකයෙමි; සතනමි, සතනයෙන්; සමුනතනවතා,
උනතනවු; ශිරසා, කිස්සුයේ; පතනා; යන්නාවු (සුයනිසා) විසින්;
ලඛිතනනිසා, ලඛිතන නිසියෙන්; උද්භොක්ඛා, නැංගේ දෙයෙහි (නො
නොත්); ශශ්ඨා, වසුයායේ; උපරි, මත්තෙන්; හරිණා, මෑගෙමි;
අසනි, ඇද්දෙයෙහි; නෙතිකිමි, නැත්තේදෙයෙහි; තරසා, වතා;
වික්ඛිතමි, බලන පිණිස; උද්භොක්ඛා, නැංගේදෙයෙහි.

9 අසා, මේ පච්ඡිකයායේ; අධිකුප්පමි, අවටෙහි කුප්පයෙහි; නිපතබ
රිතාමි—නිපතත්, යන්නාවු; හරිතාමි, සුයනිසාවෙන්; අකමුඛද්ව
තීනි—අකමුඛ, ගිණුමට බදුවු; ද්විතීනි, ගොසා ඇත්තාවු; බුරුබුත
ධාතු කණ්ණිකානිකරෙ—බුරු, බුරුයෙන්; බුත, කම්පාකරණලද්ද
වු; ධාතුකණ්ණිකානිකරෙ, ගෙගිරික කණ්ණිකා සමුහයෙන්; අනු
රුක්ඛිතා, රඳනලද්දවු; පරිණකොපි, පරිණතදවු; රචි, සුයනිතෙ
ම; තරුණයනෙ, බාලාකියාමෙන් හැසිරේ.

10 අතපෙ, අවටෙහි; රචිමණ්ණිප්පතවභුලනාහිදිපිත තනුමි—රචි
මණ්ණි, හිරුකත්මිණියෙන්; ප්‍රතව, උපන්නාවු; භුලන, බබලන
වස්තියෙන්; අහිදිපිත, දල්වනලද්දවු; තනුමි, ශරීර ඇත්තාවු; ස
කලමි, සමුප්පණ්ණවු; ඉමිමි, මේ පච්ඡිකය; රජනි, රුහුණොමේ; ශ
ශ්ඨාතනි රත්තවිසංභොතා—ශශ්ඨාතන රත්ත, සඳකත්මිණියෙන්;
විසංභොතා, වැසුනාවු; පසසංනිකරෙ, ජල සමුහයෙන්; ශිගිරික
ගෙති, සිහිල්කෙරේ.

11 ජලදා, මෙහයනෙමි; ඉහ, මේ පච්ඡිකයෙහි; ප්‍රතිනාගඉති,

- 12 අවජිත්ත ඛච්චපුෂ්ඨං ශිඛරෙර-
භිසනිව සොය මිකරනවලාන්
සප්පට ධාතුලොභිත දරිවදන-
සට්ඨ හංස පඛිකති දශනද්වතිහි.
- 13 සුතඛාතු පඛිකිත නත්තථිරණි
ධරණාසමො හරිවරහ රුවම
අභමුචිතතාහි මුඛපතිතෙ
දශනාකාතොතිම රුවංශ භකලෙ.
- 14 ඉහඛාතු සාත්තජි භිජන්ණ දුෂ්ඨං
ශිරසිසිකාසිත සනාචලිජු
මාගයොජිතො ජහති මුග්ධධියො
දවකාෂණ පඛිති හංස නචිරම්.

විතා හසනියෙකැසි; අවගතා; දන්තාලද්දේ; තරසා, වහා; (බල
යෙන්); මද හසනි හසන හත ජල්පිතා—මදහසන, මතක හසනි
ගේ; හසන, හසනයෙන්; හත, පැහැරමෙන්; ජල්පිතා; දුරුකර
ණලද්දේ; තත්ප්‍රකොප හුතභුග්ගතයෙ—තත්, ඔහුගේ; ප්‍රකොප,
ප්‍රකොපනැමැති; හුතභුග්, වස්තිහුගේ; හතගේ, විනාශ පිණිස; ස
ලිලාති, ජලයන්; මුඛතියටා, හරණක්හුවැති.

12 සොයමි, ඒ මේ පච්ඡිකතෙමි; ඛච්ච පුෂ්ඨං—ඛච්ච, මිටිවූ; වුෂ්ඨං,
ගරිර ඇති; ඉතරන් අවලාන්, සෙසු පච්ඡිකයන්; ශිඛරෙර, ශිඛර
යෙන්; අවජිත්ත, පරදවා; සප්පට ධාතුලොභිතදරි වදනසිත හංස
පඛිකති දශනද්වතිහි—සප්පට, ව්‍යාධිවූ; ධාතු, ගෞරිකයෙන්; ලො
භිත, රත්වූ; දරිවදන, ලෙණමුඛයෙහි; සට්ඨ, පිහිටියාවූ; හංස
පඛිකති, හංසපඛිකති නැමැති; දශනද්වතිහි, දහනගොභායෙන්;
හසනිව, හාසකරන්තක්හුවැති; (සෙන්තක්හුවැති.)

13 සුතඛාතු පඛිකිත නත්තා—සුත, වැහෙන්නාවූ; ධාතු, ගෞරි
කයෙන්; පඛිකිත, සථානවූ පඛික ඇති; නත්තා, ගරිර ඇත්තාවූ; ධර
ණිධරණාසමා—ධරණි, පෘථිවියගේ, ධරණ, දරිවද; ආමා, ආමා;
සමි, මේ පච්ඡිකතෙමි; දශනාකාතො, දහන ආකෘතිවූ; හිමරුවා,
විද්‍යාගේ; භකලෙ, භකලය; අභමුචිතතො (සති), අභිමුඛයට පැ
මිණි කල්හි; හරිවරහ රුවම, විජිත් වරහ ගොභාව; උචහති,
උසුලා.

14 ශිරසි, හිසිහි; සිකාසිත සනාචලිජු—සිත, පිහිටියාවූ; සිකා,
කථාවූ; සනාචලිජු, මෙක පඛිකති ඇත්තාවූ; ඉහ, මේ පච්ඡිකයෙහි;
ධාතුසාත්ත, ගෞරිකයෙහි; භිජන්ණදුෂ්ඨං—භිජන්ණ, පිහිටිය
වූ; දුෂ්ඨං, ඇස්ඇත්තාවූ; මුග්ධධිය—මුග්ධ, බොලද්ද; ධිය, බුහිඳු
ත්තාවූ; මාගයොජිතා, මාගාභිතනාමේ; දවකාෂණ පඛිති හංස—දව
කාෂණ පඛිති, දවන්තියෙන්; හංසමි, හංස; චිරමි, බොහෝ කලක්
තප්පති, නොහරිත්.

- 15 අභිශාඛගමසා රුචිනි සපුරිත
ග්‍රහබාඤ්ඤ සකතා ශිරසස්තරවෑ
පරිපුලල නිප තරු ෂණ්ඩ රුචාං
ජනයනති චෙතසි මදං ගිඛිනාමි.
- 16 ගිඛරෙජු පඛකජමණිප්‍රකර
ද්‍යුති රක්ෂිතවිජද භානො දබ්බතෙ
ඉහ භූරිභූරුහලතා තතයා
සමයෙ ගතොපාරුණ පලලවතාමි.
- 17 අයමෙම සොදක දරිවදන
සුත ධාතුධොත කට්ඨකාවයවෑ
ප්‍රවිභාතාසාන්සුව පිඝඛිති තනු-
ශීඝ්‍රබිද්‍යනවිජප ඉවප්‍ර(හ)තා.
- 18 අයමකීතාපිත තනුූ ශගිනා
පරිපිය සාමාත කණනවලූ
සුන රුචිතතපුරු දරි වදන
සුත නිරිකාරවිජල භාතා කිරණන්.

15 අසා, මේ පච්ඡිකායෙහි; අභිශාඛගම, ශාඛගමෙහි; රුචිනි, ශොභායෙන්; සපුරිතග්‍රහබාඤ්ඤ සකතාශිරසා—සපුරිත, බබලන්නාවූ; ග්‍රහබාඤ්ඤ, තාරකා සමූහයා විසින්; සකත, පිහිටුවනලද්දවූ; ශිරසා, හිස් ඇති; තරවෑ, වාක්‍යයෝ; පරිපුලලනිපතරුණ්ඩ රුචාමි—පරි පුලල, පිපියාවූ; නිපතරුණ්ඩ, වක්නිවාක්‍ය සමූහ බදුවූ; රුචාමි, ශොභා ඇත්තාවූ; ගිඛිනාමි, මගුරුයන්ගේ; චෙතසි, සිත්හි; මදම, මදය; ජනයනති, කරවන්; (කෙරෙත්.)

16 ඉහ, මේ පච්ඡිකායෙහි; භූරිභූරුහලතා තතයා—භූරි, බොහෝ වූ; භූරුහ, වාක්‍යයන්හා; ලතා තතයා, ලතා සමූහයෝ; ගිඛරෙජු, ශිඛරයෙහි; පඛකජමණිප්‍රකරද්‍යුති රක්ෂිතවිජදභාතා—පඛකජම ඣ්ඣප්‍රකර, පිසුමිරිමිණි සමූහයන්ගේ; ද්‍යුති, ශොභායෙන්; රක්ෂිත, රඳවාලද්දවූ; ඡදභාතා; පත්‍රපුලලන්නාවූ; සමයෙ, සමය; ගතො (සත්‍ය)පි, ගිවකල්හිදු; අරුණපල්ලවතාමි, රක්කපල්ලව බව; දබ්බතෙ, උසුලන්.

17 එමොගමි, මේ පච්ඡිකායෙහි; සොදකදරි වදනසුත ධාතුධොත කට්ඨකාවයවෑ—සොදක, ජල සහිතවූ; දරිවදන, ලෙණමුඛයෙන්; සුත, වැසුනාවූ; ධාතු, ගෞරිකයෙන්; ධොත, සෝදනලද; කට්ඨකා වයවෑ, කට්ඨකාවයව ඇත්තේ; (කුළු අවපව ඇත්තේ;) යුධි, යුධයෙහි ලා; ප්‍ර(හ)තා, පහරණලද්දවූ; අසාන්සුව පිඝඛිති තනුූ—අසාන්සුව, රුධිරසුචයෙන්; පිඝඛිති, පිඟුවන්වූ; තනුූ, ශරීර ඇති; දුතවිමිප ඉ ව, අසුර හසන්යන්සුමෙන්; ප්‍රවිභාති, හොබි.

18 අයමවලූ, මේ පච්ඡිකායෙහි; අකීතාපිත තනුූ—අකී, සුය්යියා

19 හෘශමසා ගොපනි මණිප්‍රභව
ඡාල දගනි දගධ විපිනෙ ගිරසි
චලනාද්‍යානික මසිමලිනා
වහනිව ගිත නිරණා කරණමි.

20 මද දූපකනීල ගල සංහනිනි-
කිත භිතපනනගාගුණං තදිතා
ශිඛරනාමහිධර පතෙරරුණ
රවිවාහනං ගමයතිනිරිතමි.

21 සුතධාතු ලොහිත මමිජලද
අමිතං නිපිය සලිලං සරතා
අථ කල්පයනිකාරුණ කානිතිහානා
සිරි සන්ධ්‍යා පරිගතං ගගනමි.

විසිත්; තාපිත, තවනලද්දු; තදා, ශරීර ඇත්තේ; ශයනා, වස්ත්‍රයාගේ; සාමාන්‍යයෙන්, අමාන බිඳු සහිතව; කිරණත්, රශ්මිත්; පරිපිය, බි; උරුදරිවදනසැත නිරිකිරවල්ලහානා—උරු, මහත්වූ; දරිවදන, ලෙණමුඛයෙන්; සුත, වැසුනාවූ; නිරිකිරවල්ලහානා, නිරිකිරවෘත් උසුලන්නවූත්; සුතා, තාවත; උචහති, නතා.

19 ශිතකිරණා, වස්ත්‍රම; අසා, මේ පව්තයාගේ; හෘශමි, අතෘපි යෙන්; ගොපනි මණිප්‍රභවඡාල දගනිදගධ විපිනෙ—ගොපනිමණි, කිරුකන්මණියෙන්; ප්‍රභව, උපන්නාවූ; ඡාලත්, දිලියෙන්නාවූ; අගනි, වන්තියෙන්; දගධ, දවනලද්දු; විපිනෙ, වල්ඇති; ගිරසි, හිස්සි; චලනාත්, පැකිලීමෙන්; උපානිත මසිමලිනමි—උපානිත, පිහිටුවනලද්දු; මසි, දල්ලෙන්; මලිනමි, කිලුවූ; කරණමි, ශරීරය; වහනිව, උසුලන්නක්නුවැනි.

20 අරුණා, අරුණතම; මදදූපකනීලගල සංහනිනි—මද, මේ දෙන්; දූපක, බලවත්වූ; නීලගලසංහනිනි, මසුර සමුහයන් විසිත්; භතනිත පනනග ගුණමි—භත, පහරණලදිත්; භත, භයපත්වූ; පනනගගුණමි, නාගපාශ ඇති; තත් රවිවාහනමි, ඒ සුසූචිවාහනය; මහිධරපතො, පව්තනපයාගේ; ශිඛරශිඛරත්, මේ ශිඛරයෙන්; නිරිතමි, වහා; ගමයති, පදනේය.

21 අමිජලදා, මේ මෙකයෝ; සරතා, විලිත්; සුතධාතුලොහිතමි—සුත, වැසුනාවූ; ධාතු, ධාතූයෙන්; ලොහිතමි, රත්වූ; අමිතමි, පමණ තැත්තාවූ; සලිලමි, ජලය; නිපිය, බි; අරුණකානිතිහානා—අරුණ, රත්වූ; කානිතිහානා, ගොතා උසුලන්නාවූ; අථ, ඉක්බිති; ගගනමි, අකාශය; සිරි සන්ධ්‍යා, සිරිවූ සන්ධ්‍යයෙන්; පරිගතමි, යුක්තවූවා; කල්පයනි, කෙරෙත්.

- 22 පරිබාවනශ්ශිබරිණ්ණශ්ශිබරෙ
වන දනතිනා ප්‍රති රිපුචිරද්ව
පවතො රසාපුපතිතො වදනො
ප්ලදා ශ්ණ්ණංමුඛ පටො හවති.
- 23 ගජ හිනන ගෞරික රසාරුණිතා;
සිත පඬකෛර් රහුගතාසාරිතා;
නවබබ රකත වසනාකාතයා;
ප්‍රවිහානතා මූර්තිරි නිතඬගතා.
- 24 ශිබරෙරක භාග නිරතා; පවතො-
රුපනියතෙ'ය මුදධිං ප්ලදා;
අවගාහ පාන විධයෙ සමදා;
ප්‍රවිමුඛ වාශ්ණික ඉවචිරදා.
- 25 රදනාශ්ණික ක්ෂිතිබර ක්ෂිතප-
සුව සතානුතෙ රරුණිතා රදිනා;
කටකෙජ්ඣානුති රිමෙ දධතො
තරුණ රුණවෘත පයොදරුචා.

22 ශිබරිණ්ණශ්ශිබරෙ, පච්ඡික ශිබරයෙහි; රිපුචිරද්වප්‍රති, සතුරුතු
කන්; පරිබාවනා, දිවන්තාවු; වනදනතිනා, වනදන්තිප්‍රභේ; වදනො,
මුඛයෙහි; පවතො, පවතින්; උපතිතා, පිහිටුවනලද්දාවු; අයො' ප
ලදා, මේ මෙසයතෙම; ශ්ණ්ණම්, ඇසිල්ලන්; මුඛපටොහවති, මුඛප
ටමේ.

23 ගජහිනනගෞරික රසාරුණිතා—ගජ, හසනින් විසින්; හි
නන, බිඳිනාලද්දා; ගෞරිකරස, ගෞරික රසයෙන්; අරුණිතා, රත්
කරණලද්දාවු; සිතපඬකෛර්, පුණ්ඩ්‍රිකයෙන්; අනුගතා, අනුවන
ලද්දාවු; අමුසාරිතා, මේ සරිත්තු; නවබබ රකතවසනාකාතයා—නව,
අලුත්; බබ, බඳනාලදා; රකත, රත්බව ඇත්තාවු; වසනාකාතයා, ව
සත්‍යවබඳවු ආකෘතිඇත්තාවු; හිරිනිතඬගතා—හිරි, පච්ඡිකයාගේ;
නිතඬගතා, නිතමිබයට ගියාවු; ප්‍රවිහානති, හොබිත්.

24 ශිබරෙරකභාගනිරතා—ශිබර, ශිබරයාගේ; ඵකභාග, ඵක්භා
ගයෙක්හි; නිරතා, සකසාවු; අයංප්ලදා, මේ මෙසයතෙම; පවතො,
පවතින්; (පවතන් විසින්;) උදධිමි, සාගරයට; උපනියතො, පමුණුව
නුලැබේ; (ගෙනගනුලැබේ;) අවගාහපානවිධයෙ, අවගාහපාන විධි
පිණිස; (සැනකීමෙන් පිවිමපිණිස); වාශ්ණික, වාශ්ණයෙන්; ප්‍රවිමුඛා;
මුදා; සමදා, මද සහිතාවු; විරද ඉච්, හසනියක්තමෙන්.

25 රදනාශ්ණිකක්ෂිතිබරක්ෂිතපසුවසන්තිගෙයා—රදන, දකනයෙන්;
ක්ෂිත, තසනලද්දාවු; ක්ෂිතිබර, පච්ඡිකයාගේ; ක්ෂිතපසුවසන්තිගෙයා—

- 26 ඉති භාසවතා; සුතවරෙ වදති
නාපතත් පයොධර පථා දහිතා;
මධුකානානං භාත මධුප්‍රසංගං
(ප්‍ර)විධාය වෙදිත ධාතිර්හනුමාන්.
- 27 අශ්වසා (ජලපන හියා) නිහානෙ
දුතිතුර්භුවා වරකපිඨාපතො
ප්‍රථමංශිවං (ස)මනුබෙදා පුනා;
ස(හ) විසාරං වච ඉදංවිදබො.
- 28 භවද්දසා ද්වි පරත පතො
ජිනකාතමජා විවයනොසා (මම)
තාණපණ්ණකා(නිව) විවතීයතො
විගතා ශරව්ශ්ශධර හරණ.
- 29 රවිදන්ධ පසන්ති සුගං විහගං
ප්‍රතිපදා රවණ ගමෙ වි(දි)තො
මකරකරං සපද්ලඛිසසිතුං
මලයා ද(ගාම)ථ මහෙත්‍ර මහම්.

කතපසුව, කතපසුවතා; සන්තිමෙහෙ, සද්දෙවු; කටකෙත්‍ර, කුලෙහි
ධාතුනි, ධාතුයෙත්; අරුණිතා, රත්කරණලද්දවු; ඉමෙරදිනා, මේ
හසනිත්‍ර; තරුණරුණවත පයොදරුවා—තරුණරුණ, බාලාකියා වි
සිත්; ආවාත, වසනලද්දවු; පයොදරුවා, මෙකෙසෙහිවත්; දධතො,
උසුලත්.

26 භාසවතා, සුසායාගේ; සුතවරෙ, පුත්‍රවරයා; (සුත්‍රිවයා); ඉතිවද
ති(සති), මෙසේ බණන කල්හි; හනුමාන්, හනුමත්තෙම; මධුකාන
නම්, මධුවතය; භාතමධු; ගන්තාලද මධුඇත්තා; (ප්‍ර)විධාය, කොට;
වෙදිතධාතී, දන්වනලද ප්‍රීති ඇත්තේ; ප්‍රසහම්, වහා; පයොධරප
ථාත්, ආකාශයෙන්; අහිතා, අහිමුවෙය්හි; නාපතත්, හිණි.

27 නාපතො, රජ; අශ්වසා, අශ්වයාගේ; (ජලපන හියා,) ජලපන
හිනිත්; නිහානෙ(සති), නිශ්චලවූ කල්හි; වරකපිඨ, හනුමත්තෙම;
භුවාදුතිතුරු, සීතාවගේ; ශිවම්, ශාන්තිය; ප්‍රථමම්, පලමුකොට; (ස)ම
නුබෙදා, දන්වා; පුනා, නැවත; ස(හ)විසාරම්, විසාර සහිතවූ; ඉදං
වච, මේ වචනය; විදබො, කෙළේ.

28 භවද්දසා, භවත්ප්‍රයෝජනායෙන්; පරතපතොද්ධි, යමදිග්හි;
හෙවත් දකුණුදිග්හි; ජනකාතමජා විවයනො—ජනකාත්මජ, සීතා
වගේ; විවයනො, සෙවීමෙහි; තාණපණ්ණකානිව, තාණපණ්ණ ය
නුද; විවතීයතා, පෙරලන්නාවූ; අසා(මම), මේ මට; ශශධරහරණා,
වද්දාආභරණකොටඇත්තාවූ; ශරත්, ශරත්තොමේ; විගතා, ගියා.

29 අථ, අනතුරුයෙන්; අහම්, මම; රවිදන්ධ සසන්තිසුගම්—රවි

- 30 මසිකුච්ඡිකුම මඬො මරණ-
වයපිඞ්කාග්‍ර හිඛර(ස) ගිරි;
සූරත ගෞරිකොදක ගුහා වදනො
වහතිසා ශොඤ්ඤ මව්වැව්විත.
- 31 සමරුධ්‍රැත ක්‍රමහරෙප හතෙ
වලිතෙ නගෙ මම සමුසානනාත්
ඉතරෙතරහත දලවජ්ඣර
ප්‍රභවෙණ වාරිද පඬො රජසා.
- 32 වලතා වලෙන තරසො පච්ඡා:
සරිතො භුච්ඡුමගත් චිද්ධා:
ප්‍රවිභාස සාගර ජලෙ පතිතා
නාහසො ගුරුධවති හතසුතය.

දග්ධ, සුය්‍යාසා විසින් දවන(ලද); පක්‍ෂාධිසුගම්, පක්‍ෂමුලවය ඇති; වි
හගම්, විහගයා කරු; ප්‍රතිපද්‍ය, පැමිණි, රුවණගම, රුවණයාගේ
යාම; විදිතෙ(සති), දන්තාලද කල්හි; සපදි, එකකෙණි; මකරක
රම්, සාගරය; ලඞ්ඝසිකුම්, ඉක්මන පිණිස; මලයාත්, මලය පච්ඡ
තයෙන්; මහෙසුම්, මහෙසුනම්වූ; අගම්, පච්ඡතය; (අගම්,) ගියෙමි.

30 අඬො, අනන්තරයෙන්; මසි, මා; කුමම්, පදනාසය; කුච්ඡි(සති),
කරණ කල්හි; වරණවය පිඞ්කාග්‍ර ශිඛර—වරණවය, පාදවයෙන්;
පිඞ්ක, පෙලනලද්දවූ; අග්‍රශිඛර, අග්‍රශිඛර ඇති; (ස)ගිරි, (ඒ)පච්ඡ
තයෙන්; සූරතගෞරිකොදක ගුහාවදන—සූරත, වැහෙන්නාවූ; ගෞ
රිකොදක, ගෞරිකොදකඇත්තාවූ; ගුහාවදන, ලෙණමුඛඇත්තේ;
වෘපිත, පිඞ්කවූයේ; ශොඤ්ඤම්, ලේ; වහතිසෙව, නැගුවක්වැනි.

31 ක්‍රමහරෙපහතෙ—ක්‍රමහර, පදනාසසාරයෙන්; උපහතෙ,
පහරණලද්දවූ; හතෙ, පච්ඡතය; මම, මාගේ; සමුසානනාත්, නැගි
මෙන්; වලිතෙ(සති), වලිතවූ කල්හි; ඉතරෙතරහත දලවජ්ඣරප්‍ර
භවෙණ—ඉතරෙතර, මවුනොවුන් විසින්; ආහත, පහරණලද්දවූ;
දලත්, පැලෙන්නාවූ; ශිඛර, ශිඛරයෙන්; ප්‍රභවෙණ, උපන්නාවූ; ර
ජසා, රජසින්; වාරිදපඬො, ආකාශයෙන්; සමරුධ්‍රැත, වලකනලදි.

32 වලතා, සැලෙන්නාවූ; අවලෙන, පච්ඡතයෙන්; තරසා, බල
යෙන්; විදුතා, කම්පාකරණලද්දවූ; සරිත, සරිත්ත; ගුච්ඡි, පෘථි
වියෙහි; උපච්ඡා, පුරුදුකරණලද්දවූ; (අභාසනවූ) ක්‍රමගතී, ක්‍රමග
තීන්; ප්‍රවිභාස, හැර; ගුරුධවති හතසුතය—ගුරු, මහත්වූ; ධවති,
නාදයෙන්; හත, පහරණලද්දවූ; සුතය, සුති ඇත්තාවූ; (ක
ණ්ණික ඇත්තාවූ) සාගර ජලෙ, සාගර ජලයෙහි; නහස, ආකාශ
යෙන්; පතිතා, පුණ්ණ.

33 නක්ඛතවාන වසුභං කුමභ-
සාමපඤ්ඤා මුක්තිතවා නවලම්
කුමලබ්ධි පිඤ්ඤා බාහව්ජ්ඣරං
පුච්ඡනා මාශවිච මහි මබ්බලම්.

34 උපවිඤ්ඤා කුර්ථ නිභාං පනතා
පුච්ඡොක්ඛනාදිවි මයා ගිරයා
නරවස්සානෙණරූප මනාකාතයො
හල වම්මි තුලා වසුභං සරිතා.

35 විෂමා මහානද නදිගහනො
සමතා මලකෂ්ණත ගතා වසුධා
පාච්ඡකඤ්ඤාසමුච්ච (ව)තාං විතති-
ඤ්ඤා භාතා මවගතාමසාණ.

36 අථ ලභිස්සනෙ සුරසයා ජලබ්ධි
කෂණ විසතිතා විහිත තව්ජයා
පතිතො 'හමසුගිබ්බර නබර
කුකවා වපාවිත ගිලානිකරා.

33 උක්ඛතවාන, නැංගාවූ; අහම්, මම; තම්අවලම්, ඒ පථිතය; කු මභ, කුමයෙන්; තක්ඛයමානවසුභම්—තක්ඛයමාන, කාශවන්තා වූ; වසුභම්, ගරිර ඇත්තා; අපඤ්ඤා, දිවිමි; කුමලබ්ධිපිඤ්ඤා බාහව්ජ්ඣරම—කුමලබ්ධි, පදනකස ලාභයෙන්; පිඤ්ඤා, පෙලනලද්දවූ; බාහත්, මහත්වූ; ශිවරම්, ශිවර ඇත්තාවූ; අබ්බලම්, නිශ්ශෙෂව; මහිම්, පෘථිවියට; ආශ, වතා; පුච්ඡනාමිව, වදනකු වැනිවූහ.

34 දිවි, ආනායයෙහි; පනතා, යන්නාවූ; මයා, මාවිසිත්; ගිරයා, පථිතයෝ; උපවිඤ්ඤාකුර්ථනිභාං—උපවිඤ්ඤා, හුන්නාවූ; කුර්ථනිභාං, හස්තින්තා සද්දවූවාහු; පුච්ඡොක්ඛනා, දක්නාලදහ; නරව, වෘක්ඛයෝ; තෘණෙණ, තෘණයන්තා; උපමිතාකාතයාං—උපමිත, උපමාකරණලද්දවූ; ආකාතයා, ආකාත ඇත්තාහු; (පුච්ඡොක්ඛනා, දක්නාලදහ;) සරිතා, සරිත්තා; හලවම්මිතුලාවසුභං—හලවම්, හිව්ටක්කා; තුලා, සද්දවූ; වසුභං, ගරිරඇත්තාහු; (පුච්ඡොක්ඛනා, දක්නාලදහ.)

35 මහානද නදිගහනො—මහා, මහත්වූ; නද, නදහා; හදි, නදිහා; ගහනො, ගහනයෙන්; විෂමා, විෂමවූ; වසුධා, පෘථිවිතොමෝ; සමතාමි, සමබවට; ගතා, පැමිණි; අලකෂ්ණත, දක්නාලද; පාච්ඡකඤ්ඤාසමුච්ච(ව)තාමි—පාච්ඡ, මහත්වූ; කඤ්ඤා, කඤ්ඤායෙන්; සමුච්ච(ව)තාමි, පැළමි (ඇත්තාවූ); ධරණිභාතාමි විතති, පථිත විතතිතොමෝ; මසාණ, ශල්යණ්ණවි; අවගතා, දන්නාලද.

36 අථ, අනන්තරයෙන්; ජලබ්ධි, සාගරයාගේ; ලභිස්සනෙ, ලභිස්

37 දශ කකිරසා භවතො පචනං

ප්‍රච්චිකතා ත්‍රිපටයා 'හ්‍රගතා

සුචිර දලකෂ්ණතමයා විරහ

භල නාහුතිතීප සුතා භවතා.

38 තදියමරුණන්ති සතන විනතයා බිහුනං

මුඛෙහු මවලොකයත් විගලදමුණෝ ලොචනො

කපොල ලුසිතාලකං වුජතිමාදීවං චෙනසි

කෂිපාවර ගණොහුතං සපදියකල මුත්ප්‍රෙකෂතෙ.

39 විකල්ප රචිතංඝටයං දිශිභවනත මාලොකාසා

විරෙණකාත ඉතාසං භොතිපථෙජනො නිඝ්ණො

බලප්‍රජහති මුහුර්විතාජලිච්ඡරං

කරෙතිතව විවිජයවතිත දුෂිකාඝටාසුධාත්.

නසෙති; සුරසයා, සුරසාව විසින්; හෙවත් රුක්ඝය විසින්; කෂණ විෂතිතා:—කෂණ, ඇසිල්ලක්; විෂතිතා: විෂනකරණලද්දවු; විතිත තච්ඡය:—විතිත, කරණලද; තච්ඡය: ඇගේ විජය ඇත්තෙමි; අ හම්, මම; අද්‍රිශිබරෙ, පචන ශිවරයෙහි; නබරකුකවාච පාචිත ශිලා නිකර:—නබර, නබනැමැති; කුකව, කුකවයෙන්; අවපාචිත, පල නලද්දවු; ශිලානිකර: ශිලා සමූහ ඇත්තෙමි; පතිත: හිණිමි.

37 දශකකිරසා, රාවණයාගේ; ගාභොපවනම්, ගාභොදූතය; ප්‍රච්චිකතා, සොයන්නාවු; මයා, මාවිසින්; භවතා, භවත්හුගේ; විර හභලනාහුතී:—විරහ, විරහ නැමැති; භලන, වන්තියට; ආහුතී: යාග ද්‍රව්‍යවු; තාපසුතා, රජපුත්‍රිකොමෝ; ත්‍රිපටයා, ත්‍රිපටාව විසින්; අහුතතා, අනුවනලද්දී; සුචිරත්, බොහෝ කලෙකින්; දලකෂ්ණත, දක්නාලදු.

38 කෂපාවරගණො, රුක්ඝ සමූහයගෙමි; සතන විනතයා, අනව රත විනාශයත්; අරුණන්ති—අරුණ, රත්වු; න්ති, ගොහා ඇත්තා වු; විගලදමුණෝ—විගලත්, ගිලියෙන්නාවු; අහුණෝ, කදුල ඇත්තා වු; ලොචනෙ, නෙත්‍රවත්වය; බිහුත්, උසුලන්නාවු; කපොලලුසිතාල කම්—කපොල, කපොල්හි; ලුසිත, පෙරලෙන්නාවු; අලකම්, කියමු ඇත්තාවු; තදියම්, ඇ පිළිබඳවු; මුඛෙහුම්, මුඛ වක්‍රයා; අවලොක යත්; බලන්නේ; සපදි, එකෙණෙහි; චෙනසි, සිත; මාදීවම්, මාද්‍රව්‍ය ව; වුජති(සති), පැමිණෙන කල්හි; හුතම්, අසනලද්දවු; ශකලම්, කරුණක්; උත්ප්‍රෙකෂතෙ, බලා.

39 සා, ඒ සිතානොමෝ; ඝටයම්, තමා විසින්; විකල්ප රචිතම්, වි කල්පයෙන් කරණලද්දවු හෙවත් විකතයෙන් කරණලද්දවු; හ වකම්, භවත්හු; දිශි, දික්හි; ආලොකා, බලා; නිඝ්ණො, නිෂ්කරු

- 40 හවිෂ්‍යති පුනස්සච ප්‍රිය සමාගමාන් සමමදං
ශුචං පරම චිත්තයා හාතරතී; සමමෙවංගමෙ;
ඉතීච රසනාගුණො පතතිපාදයොර්නිඤ්චනන්
විහායතච යොජිතා; ප්‍රතිපදං නිනමිඛස්ථලිම්.
- 41 ප්‍රයාතිචිරහා භික්‍ෂුර හුතාශනෙනාව්‍යපා-
මිහොපරචිතස්සීති; ප්‍රියතමෙ; පුරුතප්පතෙන
ඉතීච හාදයං චිරස්සනිමිත ලොචනාත්තචපුතෙන-
ස්සනෙනාති තායනාමිඛුති; යචසිතභිනන ධාරකණො.
- 42 ඉතිව්‍යජිතවෙනසං සමභුතිය පාළවිසුතාං
බාතොචල්ලි ගිබාමණිථීණිත පූරිතාශාමුඛාන්
නිනතාස තච විච්ඡො ගගන මුඛපතන් හොගිතිර්
නියමස හරිබෙවරිණ හුතහුජාහමාදිපිතා.

ණවු; අයංජනා; මේ ජනතෙම; විරෙණ, බොහෝ කලෙකින්; සො
තිපථේ, සොතිපථයෙහි; කාතා, කරුණලදයි; ඉති, මෙසේ; මුත්‍රා,
එකකණෙහි; විරචිතාස්ලී—විරචිත, කරුණලද්දවු; අප්ප්ලී, අප්ලී
ඇත්ති; විඤ්චම්, පුටුව; බල, එකාත්තයෙන්; ප්‍රජහති, හරිණි; ත
ච, තාගේ; විච්ඡො, සතුරන්; චක්කදුඤ්චි, චක්කදුඤ්චි ඇතිව; කාභා
සුඛාන්—කාභ, කරුණලද්දවු; අසුඛාන්, අසුඛ ඇත්තවුන්; කණෙ
ති, කෙරේ.

40 පුතා, නැවත; තච, තිට; ප්‍රිය සමාගමාන්, ප්‍රිය සමාගමයෙන්;
සමමදම්, හඹිය; හවිෂ්‍යති, වත්තේය; පරමචිතයා, පරමචිත්තා
යෙන්; හාතරතී, ගන්නාලද රතිඇත්තෙහි; එවම්, මෙසේ; ශුචම්,
ශොක්‍යයට; මාගමි; සම, නිහමක්කයයි; ඉතීච, මෙසේමෙන්; නිඤ්ච
නන්, හඬන්නාවු; රසනාගුණො, මෙබලාදුමයතෙම; තච, තාගේ;
යොජිතා, අගතගේ; නිනමිඛස්ථලිම්, නිනමිඛස්ථලිය; විහාය, හැර;
ප්‍රතිපදම්, කෙණෙහි කෙණෙහි; පාදයො, පාදවයෙහි; පතති, යේ.

41 විරහාතිහසුරහුතාශනෙන—විරහ, විරහයෙන්; ආභිත, පිහි
ටුවනලද; සුර, අනඛන නැමැති; හුතාශනෙන, වස්තියෙන්; වා
ථාම්, වාථාවට; ප්‍රයාති, යන්නාවු; (පැමිණෙන්නාවු); ඉත, මේ හැද
යෙහි; උපරචිතස්සීති—උපරචිත, කරුණලද්දවු; සීති, සීතිඇති;
ප්‍රියතමා, වල්ලහතෙම; පුරු, ක්‍ෂණයෙකින්; තප්පතෙන, තැවෙයි; ඉතී
ච, මෙසේමෙන්; විරස්සනිමිත ලොචනාත්තචපුතෙන—විර, බොහෝ
කලක්; සනිමිත, නිශ්චලවු; ලොචනාත්ත, නෙත්‍රාත්තයෙන්; චපු
තෙන, ගිලිසුනාවු; යචසිතභිනන ධාරකණො—යචසිත, යචස
යෙන්; භිනන, බිඳිනාලද; ධාරකණො, ධාරකණ ඇත්තාවු; තය
නාමිඛුති, නෙත්‍රජලයෙන්; හාදයම්, ලය; තනොති, පතුරුවා.

42 ඉති, මෙසේ; ව්‍යජිතවෙනසම්—ව්‍යජිත, පිඩිනවු; වෙනසම්,

43 සතෙතල පට්ඨෙඤ්ඤා චට්ඨං සජ්ඣන්තීතාශා
මමාව යවමජරී ක්කණ්ණමද්දති සබ්බගුරො;
සමිංසො රණ්ණවජ්ඣා පටල පානපිතාසාදා
ස්වකම් නිරතෙජතො නානිතාශාසනෙ සබ්බනම්.

44 සජ්ඣලිඛගතන නිඤ්ඤාද්දති වාචරසොද්දාන
ක්කපාචර කුලාකුලං කුඤ්ඤානිතන ගුරුදගජම්
ගාහව්‍යපහාතානිත පුටුර රත්ත රථාසාරං
මයාවිසති චල්ගතා මුත්තකාරි බාමච්ඡොම්.

සිත්ඤ්ඤා; පාඨවිසුනාම්, සිතාව; සමනුනිස, හලවා; බාහොවජ්ඣා
ශිඛාමණි—බාහ, දරණලද්දවු; උච්ඡිඛ, උද්ගතවු ශිඛා ඇති; ශි
ඛාමණි, ශිඛාමණි ඇත්තාවු; මණිතපුරිතාශාමිබන්—මණිත, නා
දසෙන්; පුරිත, පුරණලද; ආශාමිබන්, දිග්ච්ඡි ඇති; තව, තා
ගේ; මිහි, සතුරන්; නිතන, පැහැර; ගතනම්, ආකාශයට; උත
තන්, නැගෙන්නාවු; අකම්, මද; ගජිසමෙරිණ, රාවණයා විසින්;
තොගිහි, නසිත් කරණකොටගෙන; වාසමිහි, ගවලා; හුතතුන්, වත්
නිසෙන්; ආදිවිත, දල්වනලද්ව.

45 සතෙතල පට්ඨෙඤ්ඤා—සතෙතලයට, හෙළවැස්සලෙන්; වෙ
ඤ්ඤා, වෙලනලද්දවු; හාශා, අනාචාරයන්; චට්ඨං, චට්ඨංසන අ
නුකරණඇතිව; සජ්ඣන්තී, පැලෙන්නාවු; පට, පාදය; අට්ඨං, ජරී,
අවසාවජ්ජනොගේ; සමිංසො රණ්ණවජ්ඣාපටලාන පිතාශා—සමි
රණ, පවතින්; රණන්, හඬන්නාවු; ශිඛාපටල, ශිඛාපටලයෙන්; පා
න, ගිවෙත්; පිත, බොහලද; අසාද, රැස් ඇත්තාවු; ගුරෙස්සවක,
ගුරුහුගේ සබඳත විසින් ගෙවත් ගිත්තෙන්; ක්කණ්ණ, ඇසිල්ලක්;
අද්දති, දවනලද; (ඵසමාසි) ස්වකම් නිරතෙ, ස්වකම්ගෙහි නිරතවු;
ජතො, ජනසාමකරෙහි; සබ්බනම්, සබ්බගතය; නානිතාශාසනෙ, අධි
කව පවත්නේ නොවෙමැයි.

44 විසති, ආකාශයෙහි; චල්ගතා, පනන්නාවු; මයා, මාවිසින්; ච
ඤ්ඤා, සතුරන්ගේ; බාම, ස්වාතය; මුත්ත, එකකණ්ණි; සජ්ඣලිඛගත
නිඤ්ඤාද්දති වාචරසොද්දාන ක්කපාචර කුලාකුලම්—සජ්ඣලිඛ, ගි
නිපුපුරෙන්; කත, පහරණලදින්; නිඤ්ඤා, හඬන්නාවු; සුචති,
සුචන්නා; වාච, වැඩිමහල්ලන්ගේ; රකා, රකායෙහි, උද්ගත,
ගොමුවු; ක්කපාචරකුල, රකාස(සමුහ)යා විසින්; ආකුලම්, ආකුලවු;
කුඤ්ඤානිත ගුරුදගජම්—කුඤ්ඤා, ඇලල; හිත, හසපත්වු; ගුරුත්, හ
ඬන්නාවු; ගජමි, ගජනීන්ඇත්තා; ගාහව්‍යපහාතානිත පුටුර රත්ත
රථාසාරම්—ගාහ, ගාහයෙන්; වාසමාන, පහරණලදින්; අහි
ත, පිහිටුවනලද්දවු; පුටුර රත්ත, බොහෝ රත්ත ඇත්තාවු; රථා
සාරම්, විථාසාර ඇත්තා; මුත්ත, එකකණ්ණි; අකාරි, කරණලදි.

45 ඉතිරින ටොපද මමාන බිඳු නිෂ්ඨිතන්-
නිශමාශ ශමනං පරං චචනමුනනතසෙතප්පා
ජගාම (සහ) සෙනායා නාපසුතා පයොබෙසනටං
තවාචල ශුභා'භාතප්පනිතවාරි වාබධවනිමි.

46 ජලධිරිච්ඡණ නිනනසාසමිත් මහාය මහිසසි
ප්‍රජිත මහසි ප්‍රමාකාශෙවා විහිංච විහිංචණා;
භුවනාමනිතො (මය්‍යාදයාං) ස්විතෙ රතනික්‍රමා-
ජ්ජනිත යශසො ගාමිනියෙතිණධිරිත මුපෙයතු.

(ඉති කුමාරදයාසා කාතො ජානකිකරණෙ
මහාකාචො) සුග්‍රිවාගමනං නාම
ත්‍ර යොදගස්ස යො.

45 අථ, අහතරයෙන්; ඉති, මෙසේ; ජරිතම්, කියනලද්දවු; අ
මාන බිඳුනිෂ්ඨාදී, අමානබිඳු වහන්සාවු; අපදම්, අපත්තිය සමඟ
කව; ශමනම්, ශමනයකරන්සාවු; පරම්, වෙසෙස්වු; තද් වචනම්,
ඒ වචනය; නිශමා, අසා; තෙජසා, තෙජසින්; උනනතා, උත්තන
වු; නාපසුතා, රජපුත්‍රතෙම; තවාචල ශුභා භාතප්පනිතවාරි වාබධව
නිමි—තට, තටයෙහි; අචල, පච්ඡිතයාගේ; ශුභා, ශුභයෙන්; අභා
තා, ගත්තාලද; ප්‍රජිත, මෙතෙසනලද්දවු; වාරි, සලිලයෙන්; වාබ,
වැඩිසාවු; ධවනිමි, ධවනි ඇත්තාවු; පයොබෙසනටම්, සාගර තටය
ට; සෙනායා (සහ), සෙනාවතා එක්වැ; ජගාම, ගියේ.

46 ඉච්ඡණ, ශරයෙන්; භිනනා, බිඳිනාලද්දවු; ජලධිරි, සාගරයද;
ප්‍රමාකාශට, ප්‍රමුඛයෙන් අදනාලද්දවු; විහිං, විගත භය ඇත්තාවු;
විහිංචණස්ච, විහිංචණද; (මය්‍යාදයාමි), මය්‍යාදයෙහි; ස්විතො, ස්විතිය
සම්බන්ධව; අනනික්‍රමාත්, නොඉක්මිමෙන්; භුවනමනිතො—භුවන,
ලෝවැස්සා විසින්; මනිතො, පුජාවුවාහු; ගාමිනියෙතිණ, ගමිනිරත
යෙන්; ජනිත යශසො—ජනිත, උපදවනලද; යශසො, යශස්
ඇත්තාට; මහිසසි, අත්‍යවිශේෂත් මකන්වු; ප්‍රජිත මහසි, ප්‍රසිද්ධතෙ
ජස් ඇත්තාවු; තස්මිත්, ඔහුකෙරෙහි; මහාය, පූජා පිණිස; නිරත්,
ගිහුට; උපෙයතු, පැමිණිසේ.

(ඉති, මෙසේ; කුමාරදයාසා, කුමාරදයාගෙන්; කාතො, කෘතීවු;
ජානකිකරණෙ, ජානකිකරණනම්වු; මහාකාචො, මහාකාචයෙහි;
සුග්‍රිවාගමනං නාම, (සුග්‍රිවා ගමන නම්වු,) ත්‍රයොදගසාග්‍යො, (තෙ
ලෙස්වනසගයි.)

1 අථනාපොත්ථු මනෙන පයොනිධෙ-
නායධනෙන රහිමනාහු රහිමනෙරෙ;
සපද්දෙහු විධෙ, විධිකොවිදං
චලමයොජ්ජ දුරජිත වික්‍රමමි.

2 නාහරිණ හරිණධිපගාමිනා
සට්ඨිනුජා 'නිනුජා හරිදුරණේ
කාතරසා තරසා කපිසංහති-
භික්‍රමනා 'නුමනා (සහ) නියතියෙ.

3 තලගතං ශ්‍රමවාරි කරවය
කෂිත ශිලා නිකරසා රජා කලෙණ;
සමවද්ධය විධාය විධාතරි
ප්‍රකාත සිඛි සුඛාය නාමස්ත්‍රියාමි.

4 රචිත ගජීත මුරු මුරුං දුඝං
සමහිතනා කරණේ සගර්ජතමි
පද්ධතියමා කටිං කතීනායකො-
විදුල පුළුල් ගුණේ රකානානුතරමි.

1 අථ, අනන්තරයෙන්; නාපා, රජතෙ; පයොනිධෙ, සාගර
යාගේ; අනුමතෙත, අනුකූලයෙන්; නායධනෙන, නිතිය ධනකොට
ඇත්තාවූ; වානරෙය, වානරයන්හා; අහිමනාහු, මනානුකූලකොට; ස
පද්, එකකණෙහි; දුරජිතවික්‍රමමි—දුර්ජිත, බලවත්වූ; වික්‍රමමි, වි
ක්‍රම ඇති; විධිකොවිදමි, විධියෙහි දක්‍ෂවූ; තලමි, තලය; සෙතුවි
ධෙ, සෙතුවිධියෙහි; අයොජ්ජයන්, යෙදී.

2 හරිණධිපගාමිනා, සිංහයන්හුගේ යන සුදුසු; සට්ඨිනුජා, ආචාර
රක්‍ෂාකරන්නාවූ; නාහරිණ, තරසිංහයාච්ඡිත්; අනුමතා, අනුදන්තා
ලද; හරිදුරණේ, පඤ්ඤාප්‍රේමෙහි; අනිනුජා, අධිකවූ බාහු ඇති; කාත
රසා, කරණලද විධිඇති; කපිසංහති, වානර සංහතීන්ගෙන්; තර
සා, සුභවූ; හනුමනා(සහ), හනුමත්හුටා එක්ව; නියතියෙ, නික්මුණු.

3 තලගතමි, හස්තතලයට ගියාවූ; ශ්‍රමවාරි, ශ්‍රමජලය; කරවය
කෂිත ශිලානිකරසා—(කරවය, හස්තවයෙන්; කෂිත, නසනලද; ශි
ලානිකරසා) ශිලා සමූහයාගේ; රජාකලෙණ, රජස්කණයෙන්; ස
මවද්ධය, දුරකොට; ප්‍රකාතසිඛිසුඛාය, ප්‍රකාතයාගේ සිඛිසුඛ පිණිස;
විධාතරි, බ්‍රහ්මයාකෙරෙහි; නමස්ත්‍රියාමි, නමස්ත්‍රියාව; විධාය, කොට.

4 රචිත ගර්ජනමි, කරණලද නාද ඇතිව; සගර්ජනමි, ගම් සහි

5 බලවිශෙෂ පරික්ෂණ කාරණං
නදනදිගත නාදි මහිතානා
සමහිතනා තවං රටනසජ්ච
සජ්චිත ගිණිණි ගිලාහිකරං කතෙරෙ.

6 සමවිනානිත හුච්ඡාති වානරෙර-
චිනමිතසං රගස මහිතානා
විසුලමුල විකම්පන කම්පිතා
විනමද්වනම දංගධරා ධරා.

7 අථ විපාට්‍ය නදිරුචිරං චිරං
දායක මග්ගා ලතා භවනංවනම්
අනාත භික්‍ෂා ගතෙ රසුතාසුතා
ප්‍රියතමොභූප් ඛනිනගං නගම්.

තව; කතෙරෙ, හස්තයෙන්; උරු, මහත්වූ; උරුම්, කලවය; දුඝම්, දුඝිකොට; සමහිතනා, පැහැර; කතිතායතො—කතින, දුඝිවූ; අයතො, දික්වූ; විසුලපුච්ඡගුණො, මහත්වූ පුච්ඡද්‍රවණයන්; කපිම්, කපිය; අනාතායතරම්, නොකරණලද අතුරු ඇතිකොට; පට්‍ර, වෘක්කකොට; හියමස, බැද.

5 බලවිශෙෂ පරික්ෂණ කාරණම්—බලවිශෙෂ, බල විශෙෂයාගේ; පරික්ෂණ, පරික්ෂාකිරීමට; කාරණම්, කාරණවූ; නදනදිගතනාදි—නද, නදනා; නදිගත, නදිගතයාගේ; නාදි, නාද ඇති; මහිතානා, පථිතයාගේ; තවම්, තවය; රටනසජ්ච සජ්චිතයෙහි ශිලාහිකරම්—රටනා, කැබිමෙන්; සජ්ච, වෘක්කවූ; සජ්චිත, පැච්ඡානවූ; ශිණි, විසුලාවූ; ශිලාහිකරම්, ශිලාහිකර ඇත්තා; කතෙරෙ, හස්තයෙන්; සමහිතනා, පැහැර.

6 වානරෙරෙ, වානරයන් විසින්; සමවිනානිත, සමකොට පතුරුවනලද; හුච්ඡාති, හුං යන අනුකරණ ඇතිව; විනමිතසං, නමනලද්දවූ; චිනමිතා, චිතනාපටා; විසුලමුල විකම්පන කම්පිතා—විසුල, වියලවූ; මුල, මුලයාගේ; විකම්පන, කම්පනයෙන්; කම්පිතා, කම්පායන ලද්දවූ; වනමද්වනම දංගධරා—වනමත්, නැමෙන්නාවූ; ධරා, භවනමත්; භවනමත්වූ; අංගධර, අංගයක් දරන්නාවූ; ධරා, පෘථිවිය; රගස, කැඳි.

7 අථ, අනායතයෙන්; භික්ෂාගතො, පටිභයාගේ; අසුතා, ප්‍රාණයට වඩා, ප්‍රියතට, දායකයෙන් ප්‍රියවූ; සුතා, සුගුණම; නදිරුචිරම්, නදියෙන් මනොඳවූ; අග්‍රලතා භවනම—අග්‍ර, අග්‍රයෙහිවූ; ලතාභවනම්, ලියගෙය ඇත්තාවූ; වනම, වනය; චිරම්, බොහෝ කලක්; දධිතම්, උසුලන්නාවූ; භූප් ඛනිනගම්, බාහුඛනිනගට ගියාවූ; නගම්, පථිතය; විපාට්‍ය, පලා; අනාත, ඉසිලි.

- 8 ග්‍රහගණ: ශිරසා දිශි පාතින-
ශබ්දනමුල ධ්වනං සරසා නලම්
අවනි මණ්ඩල මාත්‍ර ජගත්ත්‍රයං
මවිතමුඛරණෝ ධරණිබරෝ.
- 9 නිකට් භූමර් පාන රවතතට්
සජ්ජිත සජ්ජිතෝ හිරි නිසිතා:
බධිරතා මනසද්බලවද්බල
ධවනිත සංවලිතෝ වලයංදිගම්.
- 10 ස්වනවතා නවතාතිත භූරුහා
සගවයා ගවයා: ශිරසා මුත්‍රා:
විපතතා පතතා හිරි මෙඛලා
ශකලිතා කලිතාප ජලාශයා.
- 11 කපි හුජ්සජ්ජිට පිඤ්ච රවතතට්
විනමිතා: පරිරතා මහා හිරි:
වලිතධාත්‍ර ජලං විවර්තනා:
ද්වද්වමත්ස්‍රව මුත්‍රමිවාසාප:

8 ග්‍රහගණ: තාරකා සමූහතෙම; ශිරසා, හිසින්; දිශි, දිශින්; පාතින, පතිතවලද; සරසානලම්, රසානල සහිතවූ; අවනිමණ්ඩලම්, පෘෂ්ඨි මණ්ඩලය; වලිතමුලධ්වනම්—වලිත, සැලෙන්නාවූ; මුල, මුලයෙන්; ධ්වනම්, කම්පාකරණලද; උඛරණ, උඛරණයෙහි; ධරණිබරෝ, පඵතයන් විසින්; ආශ, වහා; ජගත්ත්‍රයම්, තුන්ලොව; මවිතමුඛරණෝ, අලලනලදී.

9 නිකට්භූමර් පානරවත් තටසජ්ජිත සජ්ජිතා:—නිකට්, සමීපයෙහි; භූමර්, පඵතයාගේ; පාන, හිමෙන්; රවත්, හඬන්නාවූ; තට, තටයාගේ; සජ්ජිත, පැළීමෙන්; සජ්ජිතා, උපදවනලද්දවූ; බලවද් බලධවනිත සංවලිතා:—බලවත්, බලවත්වූ; බල, බලනම් වානරයාගේ; ධවනිත, නාදයෙන්; සංවලිතා, වෙලනලද්දවූ; හිරිනිසිතා, පඵතධ්වනිතයෙකි; දිශාංවලයම්, දිශ්වලය; බධිරතාම්, බධිරබවට; අනසන්, පැමිණි.

10 ස්වනවතා, නාදඇත්තාවූ; නවතාතිතභූරුහා—නව, අලුත; තාතිත, තලනලද; භූරුහා, වාක්‍ය ඇත්තාවූ; මුත්‍රා, එකෙණෙහි; පතතා, හෙන්නාවූ; ශිරසා, ශිරස්ස විසින්; සගවයා, ගවරුන් සහිතවූ; අගවයා—අන, එකෙකෙහි; වයා, පක්‍ෂීන් ඇත්තාවූ; කලිතාප ජලාශයා—කලිත, ගම්බද කරණලද; (ආප, ජල සමූහ ඇති); ජලාශයා, ජලාශය ඇත්තාවූ; විපතතා, හඬන්න විසින් පතලාවූ; හිරිමෙඛලා, හිරිමෙඛලායොග්‍ය; (පඵතතවය); ශකලිතා, ශකලකරණලද් හෙවත් සුශ්‍රීකරණලද.

11 කපිහුජ්සජ්ජිට පිඤ්චරවතාව:—කපි, වානරයාගේ; හුජ්, බාහු

12 එණිනි මූලමධ්‍ය පරි කෂීනි
ප්‍රසභ මුත්තපිනි උලවගෙ ගිරි
ගුරුවං දිගි හෙරව මුත්තප්පත්-
ත්‍රප තවං තුට්ඨිකා ධර්මරු.

13 විනම්නසා කරණ මහා හරෙ
කෂිතිතාතො ගුරු මූල තලොපල
සමු(දි)යාය සපත්තන කානනං
පට්ඨිපාට්‍ය භුවස්සල මනාතා.

14 කෂිතිධරෙ විත රෙවිත නිර්කර
රුත මතනිති තනිති කම්පිතො
සපදිගොරව ගොරව සංහිතා
තාග මකම්පන කම්පන දුකුලා.

යෙත්; සප්ත, ව්‍යාකෘති; පිඤ්ඤාකරණලද්දවු; රටත්, හඬන්නා වු; තව, තවදැනි; මහාගිරි, මහා පළිතයනෙම; පරිතා, වැලඳ; වි නම්නා, නමනලද්දේ; විවරනතාත්, විවර මුඛයෙන්; වලිතධාතු ජ ලම්—වලිත, නික්මෙන්නාවු; ධාතුජලම්, ගෙයරික ජලය; උග්‍රම්, උග්‍රව; අසාප්පවම්මි, රුධිරසුවම්මන්; උදවමත්, නැති.

12 එණිනි, සප්; මූලම්, මූලය; අධ්‍ය, යටට; පරිකෂිති(සති), අද නා කල්හි; උලවගෙ, වානරයා; ගිරි, සිරස; ප්‍රසභම්, ලාභෙය; උත්තපිනි(සති), නිහන කල්හි; හෙරවම්, හසවකරවු; ගුරුවම්, මහත්වු නාදය; දිගි, දිගින්; උත්තප්පත්, හරණාවු; ධර්මරු, පළිත යනෙම; උපතට්ඨ, තට්(සම්ප)යෙහි; තුට්ඨිකා, බිඳිණි (පැළිණි.)

13 මහාහරෙ, මහා කපිසුගේ; කරණ, හස්තයෙන්; විනම්න සා, නමනලද; කෂිතිතාතා, පළිතයාගේ; ගුරුමූලතලොපල—ගුරු, මහත්වු; මූල, මූලයාගේ; තල, තලයෙහි; උපල, (පාෂාණය)නෙම; * සපත්තනකානනම්, පත්තන කානන සහිතවු; භුවස්සලම්, පෘථිවි කලය; අනාතා, අනික්තානෙකින්; පට්ඨ, ව්‍යාකෘති; විපාට්‍ය, පලා; ස මු(දි)යාය, නැංගේ.

14 විතරෙවිත නිර්කර—විත, ගැවසිගන්නාවු; රෙවිත, පතන් නාවු; නිර්කර, නිර්කර ඇත්තාවු; කම්පිතො, කම්පාකරණලද්ද වු; කෂිතිධරෙ, පළිතයා; අතග්‍ර, නොමඳවු; රුතම්, නාදය; අති තනිති(සති), අනාපිඨයෙන් පතුරුවන කල්හි; සපදි, එකෙණෙහි; රවගොරවසංහිතා—රව, නාදයාගේ; ගොරව, ගුරුකුමයෙන්; සංහි තා, සුකාවු; කම්පනදුකුලා—කම්, ජලයෙහි; පතත්, පෂන් වසින්; ආකුලා, ආකුලවු; ගොය, පෘථිවියෙන්; භාගම්, අනාපිඨයෙන්; අ කම්පන, කම්පන.

- 15 සමුපග්‍රහිතං තථො හරිණං දුභං
හිරිරුදර දරිමුඛතො රසත්
රසනමුග්‍රා ච වාජගරං නිජං
කෂණ මලඛය දඬි විනිගීතමි
- 16 අනිකුලං දදතෙ මණි භාසාති
කෂිතිධරෙඛාති රක්‍ෂා රසාතලෙ
සරුධිරවුණ ගඬි විභාවිතං
විජුල මනාමුච්ඡිද්ධිතංභාවි.
- 17 සතරසාතල පඛන වාතොපල
ශ්‍රිත බාහතතනවො විලලම්බිතෙ
වපලමුල ගිඛාඉව භොගිනා
කෂණමුදසස බාහසස මනිතාතා.
- 18 සතමිතෙ නමිතෙ හිරි සවයෙ
වරවයො රවයොග ශුභදුරුමෙ
සුදුකදකතාදකම්පන මණ්ඩලං
කාකරුතං තරුතනානු ධරං භාවි.

15 හරිණ, වාතරසා විසිත්; දුභමි, දුඛකොට; සමුපග්‍රහිතං, වලදනාලද තට ඇති; හිරි, පථිතය; රසත්, කන්ත; උදරදරිමුඛතා—උදර, මහත්; දරිමුඛතා, ලෙණමුඛයෙන්; අභිවිනිගීතමි, අඩක් නික්මුණා; අජගරමි, සපියා; නිජමි, සිතියම; උග්‍රමි, දරුණුම; රසනමුග්‍රා, ජිව්වාචකමෙන්; කෂණමි, ඇසිල්ලක්; අලම්බයත්, එල්වි.

16 මණිභාසාති, මිණියෙන් බබලන්නා; කෂිතිධරෙඛාති රක්‍ෂා රසාතලෙ—කෂිතිධර, පථිතයත්(ගේ) උඩාතිරක්‍ෂා, උඩාතියෙන් රක්‍ෂා වූ; රසාතලෙ, රසාතලයෙහි; අනිකුලමි, අනිකුලයනෙමි; දදතෙ, දක්නාලද; සරුධිරවුණ ගඬිවිභාවිතමි—සරුධිර, රුධිර සහිතවූ; වුණගඬි, වුණගඬියෙහි; විභාවිතමි, පහලකරණලද්දවූ; සුදුකදකමි, සැලෙන්නා; ශුභ, පෘථිවියගේ; විජුලමි, මහත්; අන්ත්‍රමි, අතුණුමෙන්.

17 උදසස, උද්ධව; බාහසස, දරණලද; මනිතාතා, පථිතයාගේ; සතරසාතල පඛනවාතොපලශ්‍රිත බාහතතනවො—සත, ගතවූ; රසාතල පඛන, රසාතලයෙහි පඛනයෙන්; වාත, වසනලද්දවූ; උපල, උපලයෙන්; ශ්‍රිත, ඇසිල්ලාලා; බාහත්, මහත්; තනව, ගර්ථ ඇති; භොගිනා, සපියෝ; වපලමුලශ්‍රිමාඉව, වපලවූ මුලශ්‍රිමාවන්මෙන්; කෂණමි, ඇසිල්ලක්; විලලම්බිතෙ, එල්ලා.

18 සතමි, මෙසය; ඉතෙ, පැමිණියා; වරවයොරව යොගශුභ

- 19 සඳුරිත පඩකප් රුග මණ්ණිනි
ව්‍ය(ප)හානාවල ධාමනි තෙතරවා
මගි රලක්කන් රත්න විතාක්කිතෙ-
හීදයමාංස මිවාසාප් සම්පලකම්.
- 20 අගම (යනනිව) දුඨිර විග්‍රහා:
ශිවරිණා කපිසෙසනා සමුඛාතා:
සුපරිණාහ නිරුකාත මමරං
නිපසමුඛාති රඤ්ඤ රසානලම්.
- 21 දුත නරං තත රක්‍ෂිතානානෙත-
භිවනිකරං නිකරං ධරණිතානාමි
ගුරුතරං රුත රක මාංගා බාත
දුමඬුරං මඬුරං ගිඛි වල්ගිතෙතො.
- 22 රචිතරභග වුරුතත මසාකං
ධවනිකාතාපරි ගාහා වනොකසා:
පදනරණ යසසනට මමුබ්බ-
විනමිතොනනමිතක්කි මණ්ඩලම්.

දුමෙ—වර, උතුම්බු; වයා, පක්ෂිත්තේ; රවයොග, ධවනි යොග
යෙන්; අහ, අහබු; දුමෙ, දුමඬුර; ගිරිසවයෙ, පමන සමුහය; න
මිතෙ(සති), නමනලද කල්හි; සුතදකම්—සුත, වැහෙන්නාවු; ද
කම්, ජලය ඇත්තාවු; තරුනනුධරම්, වාස නනුධුරය දරන්
නාවු; තත්තුවා මණ්ඩලම්, ඒ පෘථිවි මණ්ඩලයකෙහි; කෘතරුතමි,
කරණලද නාදඇතිව; අකම්පන, කම්පාව.

19 සඳුරිත පඩකප් රුගමණ්ණිනි—සඳුරිත, බබලන්නාවු; පඩකප්
රුගමණ්ණිනි, පිසුමිරිමිණි ශොභා ඇත්තාවු; ව්‍ය(ප)හානාවලධාම
නි—ව්‍ය(ප)හාන, හරණලද; (පහකරණලද); අවල, පළත ඇත්තා
වු; ධාමනි, ස්ථානසෙසිලා; තෙතරවා, හයකරවු; රත්නවිතා, රත්න
යෙන් ගැවසිගන්නාවු; මගි, මලතොරොත්; අලක්කන්, දක්නාලදු;
(කුමක්මෙන්?) ක්ෂිතො, පෘථිවියෙන්; අසාප්, රුකිරයෙහි; සම්පල
කම්, ඉපිලිනාවු; හාදයමාංසමිව, හාදයමාංසයක්මෙන්.

20 දුඨිරවිග්‍රහා—දුඨිර, ඉසිලිය නොහැක්කාවු; විග්‍රහා, ශරීර
ඇත්තාවු; කපිසෙසනා සමුඛාතා—කපිසෙසනා, කපිසෙසනයා වී
සිත්; සමුඛාතා, උපුරණලද්දාවු; ශිවරිණා, පළිතයෝ; සුපරිණාහ
නිරුකාතමි—සුපරිණාහ, සුකියවූ පරිණාහයෙන්; නිරුකාතමි, දු
රුකරණලද්දාවු; අඟරම්, ආකාශය; නිපසමුඛාති රඤ්ඤ රසානලම්—
නිප, සුකියවූ; සමුඛාති රඤ්ඤ, සමුඛාතියෙන් රඤ්ඤ; රසානලම්, ර
සානලයට; අගම (යනනිව), පැමිණවුන්නාවුයෝ.

21—22 තතරක්‍ෂිතානානෙතො—තත, පහලාවු; රක්‍ෂිත, රක්‍ෂි

25 නවසුභාතන වාරිද පක්ෂණර්
 ගුරුදරී මුඛ ලභික පනනගා
 අනුච්ඡාර පනසති මුඛනන්
 එණ ධරෙඛරණෙ ධරණ්ඤාධර.

26 ක්ෂිතිතාතා'හි භතාදඵ වාදිකො
 සමුදිතා'හි වාදනා විරෙච්චාමි
 අකා'පපා කුලා කුලිනා තතර්
 ගුරුපයස්සමිති ජිමිතිධවතිමි.

27 අනිහතො ගිරිණ වච්චානල
 පුබල ගෙෂ ධරෙ ජලඛිවිපා
 රචසතිස්ස සුචෙල මහාතරො
 නියමිතස්සිත එව ගතාගතමි.

28 උපල සඛකට්ඨකො (කට්ඨකො)සනතා
 කපි බලෙන නගා නත ගාත්‍රගා
 පථි රඹෙ රචිතා රචිතාණ්ඩපා
 කාත රචං සමුද්ද සමුද්දසිර.

25 නවසුභාතන වාරිද පක්ෂණි:—නවසුභ, නවවශෙහි; ආතන, පතලාඩු; වාරිද, මෙක නැමැති; පක්ෂණි, පක්ෂ ඇත්තාඩු; ගුරුදරී මුඛ ලභික පනනගා—ගුරු, මහත්වූ; දරිද්‍රික, ලෙණමුඛයෙන්; ලභික, එලෙන්නාඩු; පනනගා, සපීයා ඇත්තාඩු; උපගන්, නැගෙන්නාඩු; ධරණ්ඤාධර, පච්ඡිකයෙහි; එණ ධරෙඛරණෙ—එණධර, සපීයාණ්; උබරණ, උබරණයෙහි; පනසතිමි, පක්ෂිතජයා (ගුරුඛයා); අනුච්ඡාර, අනුකෞල්.

26 අඵ, අනතතරයෙන්; ක්ෂිතිතාතා, පච්ඡිකයා විසින්; අභිතතාත්, පහරණලද්දවූ; වාදිකො, සාගරයෙන්; සමුදිතා; නැගෙන; ගුරුපය සමිති:—ගුරු, මහත්වූ; පයසමිති:; පයසමිතිකොමෝ; විරෙච්චාමි, සුසනිසා; අභිවිතනා, පැහැර; මිනකුලාකුලිනානතර—මිනකුල, මත්සා කුලයා විසින්; අකා'පපා, ආකුලකරණලද්දවූ; තතර්, අනතර ඇත්ති; ජමිති, ජමි යන අනුකරණ ඇතිව; ධවතිමි, නාදය; අකාත, කලා.

27 ගිරිණ, පච්ඡිකයා විසින්; වාදනා, පහරණලද්දවූ; වච්චානල පුබලගෙෂධර—වච්චානල, වච්චානල නැමැති; පුබල, බලවත්වූ; ගෙෂධර, ගෙෂධරත්තාඩු; ජලඛිවිපා, සාගර නමැති හස්තගෙෂ්; සුචෙල මහාතරො—සුචෙල, සුචෙල පච්ඡික නමැති; මහාතරො, මහාපක්ෂයෙහි, නියමිතස්සිත එව—නියමිත, බඳනාලද්දින්; සිමිතිධව, සිමිතෙම; ගතාගතමි, ගතාගතය (සාමිතිමි); රචසතිස්ස, කෙල්.

28 උපල සඛකට්ඨකො—උපල, පාණ්ණයෙන්; සඛකට්ඨකො;

- 29 ප්‍රථමදිගුරුගිරි හබ්බ සමුඤ්ඤාන-
 මිත්තිය බාහු රජාසි මරුකප්පි
 යපදි චිත්‍ර රුවං සුඤ්ඤා විසිද්ධත
 භිද්ධසාසනානා ඉච්චිත්තනා.
- 30 ගත සමුඤ්ඤානාදන සනතති
 සප්පිත දුක්ඛානාං සමුඤ්ඤා මාබ්බතො
 නිරුත්තරානානිකා පාලා වාතං සද්ධ
 සකල චත්‍ර සිතානාප චාරණම්.
- 31 ප්‍රථම මුද්ගන චාරිතති: පනද්-
 ගිරිතවාහන කොට්ඨ රුද්ධතනා
 සමුඤ්ඤා දිග්ගමන වාසිච්ඡි බ්‍රහ්ම
 භූත ඉද්ධාසිරං මරු(ච)විජය.

සම්බන්ධිත නව්‍යකතා, කුටිල්ල, පොත, පතලාවු; ගාලුගො, ශරීරයට
 ගියා; අවිතා, රවිතාප්‍රියා—අවිත, ගියා; ආරවිත, ගවන්තාවු;
 අප්‍රියා, පවන් අවන්තාව; නතා, පව්තයෝ; සප්‍රිය, සනෙතාප ස
 ගිතවු; කවිබලෙත, කවිබලයා ව්‍යව්; පානරවම්, කරණලද තාද
 ඇතිව; මරපාවි, ආයාගයෙහි; නිති සප්‍රියසිර, නොතහනලද්දහ
 පතවේ.

20 ගිරිතඩන සමුදානවිවිධ ධාතු රජුණි—ගිරිතඩන, පච්ඡන භඩන සෙන්; සමුදානත්, නැගෙන් තැටු; විච්චි, අද්දාකප්‍රකාරවූ; ධාතු රජුණි, ධාතු රජස්ත්‍ර; සපඨි, එකෙණෙණි; මරුදහම්චි, ආකාශය; විත්‍ර රුවම, විසිතුරුවූ ශෝභා ඇත්තනු; ප්‍රවිද්ධු, කලෝ; විච්ඡුත, ගිලිඤ්ණවූ; සුභවික්‍ෂාත්‍රිදශවාප කණ්ණුව—සුභ, ගුල්ලන් පිසිත්; වික්‍ෂත, විදිනාලප්ථවූ; ත්‍රිදශවාප කණ්ණුව, ත්‍රිද්‍රව්‍යවාප කණ්ණුව.

30 හත සමූහයට්ඨොදක සනතතිසථිත දණ්ඩසුතමි—හත, පහ රණලදින්; සමුක්ඛිත, නැංගාදු; උදක සනතති, උදක සනතති නමැති; සථවික දණ්ඩ, සථවික දණ්ඩයෙන්; සුතමි, සුක්කදු; සද, හැම කල්හි; කිරණ මොනැතිකජලවෘතමි—කිරණ, රශ්මි නමැති; මොකතිකජල, මුක්තාජලයෙන්; වෘතමි, පිරිවරණලද්දදු; සකල චක්‍ර සිතාතපවාරණමි—සකල, සම්පූර්ණදු; චක්‍ර, චක්‍ර නමැති; සිතාත පවාරණමි, යෙවනාත පත්‍රය; ක්‍ෂණමි, ඇසිල්ලක්; ආබ්භො, හෙබ්බේ.

31 උදන්තා, සාගරයෙන්, ප්‍රථමම, පලමුකොට; උද්ගත වාරික
 කී—උද්ගත, නැංගාද්‍රැ, වාරිකකී, වාරිකකිනොමෝ; පතද්ගිරිතවාස
 කකොටි;—පතත්, හෙත්තාද්‍රැ; ගිරිතට, පඨිතතටයෙන්; ආතත, පහ
 රණලද්දද්‍රැ; කොටි; කොටි ඇති; වාසිද්‍රැ, වාසියෙහිලා; අද්වරම,
 පඨිතතයා; බිඳුනා, උසුලන්තාද්‍රැ; මුර(ව)මිණ, මුරමිණුගේ හෙ
 වත් විණ්ණුගේ; ගුරුම, බාහුමෝ; කුණම, ඇසිල්ලන්; අරෙව
 න, හෙබිබි.

32 හෘත කපොතක පොත ගලවල්වි;
පරි තතාන තතානග සම්පලවෙ
දුත විතාන විතාන මහිසුට්ඨත්
තට පරග පරග තතිනිහා.

33 පතිතශෛල ගුහාශත පූරණ
රජතශෛල නිනො ජලබුද්බුද;
ජල නිමග්න සුරච්ඡ පුෂ්කර
ශයිසිත සෘණ ඉවාමුනි පප්ඵෙ.

34 ප්‍රචලතුඩන තරඬන දලානතර
සුරිත විදුම කෙශර සම්පදි
සුනිත සිඤ්ඤ සරෙරුහි කණ්ණිකා
චපුරුවාහ පතන් කතකාවලය.

32 හෘත කපොතක පොත ගලවල්වි—හෘත, ගන්තාලද; කපොතක පොත, කපොතක පොතයන්ගේ; ගලවල්වි, කණ්ණිකා ගොහා ඇත්තාවූ; තගසම්පලවෙ—තග, පච්ඡිකයන්ගේ; සම්පලවෙ, උපද්‍රව යෙහි; තතා, පතලාවූ; අභිසුට්ඨත් තටපරග පරගතනි—අභිසුට්ඨත්, පැලෙන්නාවූ; තටපර, තටයෙහි පරවූ; අග, වෘක්කයන්ගේ; පරගතනි, රෙණුකත්තොමෝ; දුතවිතාන විතානම්—දුත, ශිෂ්ටවූ; විතාන, පක්ෂ සමූහ නමැති; විතානම්, වියන් ඇති; තතා, ආකාශය; පරිතතාන, පැතුරුවූ.

33 පතිතශෛල ගුහාශත පූරණ—පතිත, හුණුවාවූ; ශෛල, පච්ඡිකයාගේ; ගුහාශත, ගුහාශතයන්ගේ; පූරණ, පිරිමෙහි; රජත ශෛලනිහ, රජත පච්ඡිකයක්කා සදූගවූ; ජලබුද්බුද, ජල බුද්බුද යනෙම; අභිබුද්, ජලයෙහි; පප්ඵෙ, පතලේ; ජලනිමග්න සුරච්ඡ පුෂ්කරශයිසිත සෘණඉවා—ජල, ජලයෙහි; නිමග්න, ගැලුනාවූ; සුරච්ඡ, සුරච්ඡපයක්තය; පුෂ්කර, කැරුණෙහි; ශයිසිත, ශායකයන්; සෘණඉවා, හරණලද්දක්තය; (අමුනි පප්ඵෙ.)

34 ප්‍රචලතුඩන තරඬන දලානතර සුරිත විදුම කෙශර සම්පදි—ප්‍රචල, සැලෙන්නාවූ; තුඩග, උස්වූ; තරඬන, රල නමැති; දල, පත්‍රයන්ගේ; අනතර, අතුරෙහි; සුරිත, බබලන්නාවූ; විදුම, පබළු නමැති; කෙශරසම්පදි, කෙසුරු සම්පතක් ඇත්තාවූ; සුනිත සිඤ්ඤ සරෙරුහි—සුනිත, ඇලලෙනලද්දවූ; සිඤ්ඤ, සාගර නමැති; සරෙරුහි, පද්මයෙහි; පතන්, ගෙන්නාවූ; කතකාවලය, කතක පච්ඡිකය නෙම; කණ්ණිකාවූ, කණ්ණිකාපය; උවාහ, ඉසිලි.

35 කපිධුතාවල ඝාත සමුපපත-
ජ්ජලධි ඛණ්ඩ නිරසන නිපාතිතා:
භුවි විවිද්ධා පිණ්ඩ හිරිද්ව:
පාච්ඡනනු: සද්ධර්මිකා නිමිඛිතිල:

36 අසමකං සමකම්පන වාරිඛ:
සාරවිතා රචිතා තනි රුචිති:
අනි තතා නිත නාලකාතව්වනි:
විලසිති ලසිතිව භුජාච්ඡි:

37 විසසාපුසිත ශබ්ධ විහකතාය:
සලිලවෙග ධූතා: පරිතසනටම්
ශිඛරිණි'නි හතසා පසොනිබෙ-
විදලිතාස්සිලවා ඉව භුරිශා:

35 කපිධුතාවල ඝාත සමුපපත ජ්ජලධි ඛණ්ඩ නිරසන නිපාතිතා:—
කපි, කපිහු විසින්; ධූත, කම්පාකරණ ලද්දක; අවල, පළිතයෙන්;
ඝාත, පැහැරගමන්; සමුපපතත්, නැගෙන්නාවූ; ජලධිඛණ්ඩ, සාග
ර ඛණ්ඩයෙන්; නිරසන, දුරුකරණ ලද්දෙන්; නිපාතිතා, හෙලන ලද්
දක; භුවි, පෘථිවියෙහි; විවිද්ධා පිණ්ඩ හිරිද්ව:—විවිධවන, පෙරළි
මෙන්; පිණ්ඩ, සුදුසුකරණ ලද; හිරි, පළිතසා; ද්ව:, වෘක්ක ඇත්තාවූ;
පාච්ඡනනු, මහත්වූ ශරීර ඇත්තාවූ; නිමිඛිතිල, නිමිඛිතිලකම; සද්ධ
ර්මිකා, සැලිණි.

36 වාරිඛ:, සාගරයාගේ; උච්චිත:, රළුත්; රචිතා, කරණ ලද්දක;
සාරවිතා—සාර, තාදයෙන්; විතා, ගැවසීගන්නාවූ; අනිතතා—අනි,
සසීයන් විසින්; තතා, පනලාවූ; තනි, නතිතොමෝ; අසමකම්, විෂ
මවූ ජල ඇතිව; සම කම්පන, කම්පාවූ; ආනිතතාල, කෘතධ්වනි—ආ
නිත, කරණ ලද්දක; තාල, තාලයෙන්; කෘත, කරණ ලද්දක; ධ්වනි,
ධ්වනි ඇති; විලසිති, වලය ඇත්තාවූ; ලසිති, ලය ඇත්තාවූ; භුජාච්ඡි
ව, භුජාවලියක් මෙන්.

37 සිතශබ්ධ විහකතා:—සිත, සුදුක; ශබ්ධ විහකතාය, ශබ්ධ වි
හක්නිනු; සලිලවෙග ධූතා:—සලිලවෙග, ජලවෙගයෙන්; ධූතා,
කම්පාකරණ ලද්දක; තවම්පරිතා, තවය සිසාරවා; විසසාපුස, පත
ලෝ; ශිඛරිණි, පළිතසා විසින්; අනිතතා, පහරණ ලද්දක; පසො
නිබෙ, සාගරයාගේ; භුරිශා, බොහෝමය; විදලිතාස්සිලවා ඉව—වි
දලිත, බිඳිනා ලද්දක; අස්සිලවා ඉව, අස්සිලවයන් මෙන් (ඇටලැලි
මෙන්.)

38 ගිරි හතක්කුතිනො මකරකර-
 ස්නාට්ඨවං පරිලඛිතං කට්ඨකිණන්
 අපසස්සපී භගොබරණානිත
 ප්‍රකට රඤ්ඤු නිපිත තනුකාභාසං.

39 උ(ද) පනත් කපි සූර්ණං මහිධර
 ක්‍ෂුණිකනිතන මගාණිව කතානි;
 නිකරායනු විරෙවන තෙජස;
 ගඤ්ඤි උක්ඛනු මාඤ්ඤි මසසිහිනි.

40 ක්‍ෂිතිධරනත දුර සමුත්පලන
 ප්‍රබලවාරි රසෙණ (නි)පාතිතා;
 තට වනානි දදුහ මහොරග-
 සානු හරෙණ රූපන් විෂ වන්තිනා.

38 මකරකරා, සාගරයනෙම; ගිරිහතක්කුතිනා—ගිරි, පථිතයා විසින්; හත, පහරණලදින්; ක්‍ෂුණිතා, අලලනලද්දේ; තටභවම්, තටභූමිය; පරිලඛිතං, ඉක්ම; කට්ඨ, කඩගෙඩි; කිණන්, හඬන්නේ; භගොබරණානිත ප්‍රකට රඤ්ඤු නිපිත තනුකාභාසා—නග, පථිතයන්ගේ; උබරණ, ඉදිරිමෙන්; ආනිත, කරණලද; ප්‍රකට, වාසනාව; රඤ්ඤු, රඤ්ඤුයෙන්; නිපිත, බොනලදින්; තනුකාභාසා, කාශකරණලද්දේ; අපසසපී, පහළේ.

39 කපිසූර්ණ මහිධරක්කුතිනිතන මහාණිව කතානි—කපි, කපිහු විසින්; සූර්ණ, බ්‍රහ්මලද; මහිධර, පථිතයෙන්; ක්‍ෂුණිත, අලලනලදින්; හිතන, බිඳිනලද; මහාණිව, මහාසාගරයාගේ; කතානි, ජලසන්නතිනොමෝ; අසසිහිනි, අස්වලිනව; විරෙවනතෙජසා—විරෙවන, සුයසියාගේ; තෙජසා, තෙජස්සෙන්; නිකරාය, නැසීමිපිණිසා; උද්දපනත්තු, නැසීමදානෝ (නොහොත්); ගඤ්ඤි, චක්‍රයාභරණෙහි; ලක්ඛන, කලධනය; මාඤ්ඤි, ශබ්දකරණ පිණිස; (උද්දපනත්තු, නැසීමදානෝ.)

40 ක්‍ෂිතිධරනත දුර සමුත්පලන ප්‍රබලවාරි රසෙණ—ක්‍ෂිතිධර, පථිතයා විසින්; ආනත, පහරණලදින්; දුර, දුර; සමුත්පලනා, නැංගාවූ; ප්‍රබල, බලවත්වූ; වාරි රසෙණ, ජලවේගයෙන්; (නි)පාතිතා, හෙලනලද්දවූ; මහොරගා, සපිනෙම; තටවනානි, තටවනයන්; තනුහරණ, ගිරිතාරයෙන්; රූපන්, බිඳින්නේ; විෂවන්තිනා, විෂ වන්නියන්; දදුහ, දෑව.

- 41 අඛපරයාඛි නතගවර සංහති-
නතසි මිනතතිරිනුචි නද්වයමි
ඉති ජගත්ත්රිතයං නපිතං සැණ-
විවග ජඩගම වෘත්ත විමිත්‍රිතමි.
- 42 උපනිග්‍රහ රද්‍රභ තවචයං
නතසිදිසි පරිත්‍රමණතුරු
සලිලවෙග වගෙන පරිත්‍රමත්-
මනිම ගෘහවගෙනෙත්‍රි ගිබණ්ඩන:
- 43 මකර කෘතත කරසස කරත්‍රියං
පුතරතො රදින: පුතරද්‍රවං
සෘතප් ගනි ගාත: සරසද්‍රණ
ග්‍රස(න) ගෘධත්‍ර රනිසතත්‍ර සමිපද.
- 44 නිනදනා නදනාඛිත මෙබලං
විලලතා ගලතා වෘත සාත්‍රනා
අසුතුතා සුතුතා 'සුරසංහති:
ප්‍රවිදිතා විදිතා දිගි ගුතෘතා.

41 අඛපරයාඛි, සාගරයෙහි; නතගවර සංහති: නතගවර සංහති; ගෙවත් නොයෙක් පක්‍ෂි සමූහය; නතසි, ආකාශයෙහි; මිනතති, මින තතිය; ගවි, පෘථිවියෙහි; නද්වයමි, ඒ දෙකයයි; ඉති, මෙ සේ; නපිතං, වාතරයත්විසිත්; සැණ, ඇසිල්ලෙකින්; ජගත්ත්‍රිත යම්, තුන්ලොවනෙම; විවගජඩගම වෘත්ත—විවග, පරවගෙ; ජඩග මවෘත, ජඩගමවෘත්ත ඇත්තේ; විමිත්‍රිතමි, මිත්‍රකරණලදි.

42 ගිබණ්ඩන, මිශ්‍රරයෝ; අද්‍රභ, නොදක්නාලද්දවූ; තවචයම්, තවචය ඇතිව; නතසි, ආකාශයෙහි; දිසි පරිත්‍රමණතුරු—දිසි, බොහෝ කලක්; පරිත්‍රමණ, පරිත්‍රමණයෙන්; අතුරු, අතුරවූවාහු; සලිලවෙග වගෙන, ජලවෙග වගයෙන්; පරිත්‍රමත් මනිමගෘහිත වනෙත්‍ර—පරිත්‍රමත්, බමන්තාවූ; මනිමගෘහිත වනෙත්‍ර, මනිමගෘහිත වන යෙහි; උපනිග්‍රහ, හුත්තෝ.

43 පුතරත, පිහිනත්තාවූ; මකරකෘතත කරසස—මකර, මකර යාත්‍රිසිත්; කෘතත, කපනලද්දවූ; කරසස, අත්ඇති; රදින, හසනි හුගේ; සෘතප්ගනිතත:—සෘතප්ගනි, රුධිරගනියෙන්; ගාත:, ගත්තාලද්දවූ; සරසද්‍රණග්‍රස(න)ගෘධත්‍ර—සරස, සද්‍රවූ; වුණ, වුණ යාගේ; ග්‍රස(න), කෘමි; ගෘධත්‍ර, ගිජු වූ; අති, සපිතෙම; තත්‍රසමිපද, ගර්ථ සමිපතත්‍රයෙන්; පුතර, නැවත; කරත්‍රියමි, හසනත්‍රිය; අද්‍රවං, කෙළේ.

44 නදනාඛිතමෙබලම්—නද, නාදයෙන්; නාඛිත, තලනලද්දවූ;

45 අඵනිරික්ඛ්‍ය චිරං හරි චේතනං
සපදි චක්ඛ්‍ය මචක්ඛ්‍ය උගත්තමා
ඉද මුවාව ගතීර තසාපිත
ක්ඛ්‍යතිත සිඤ්චරවං නාදිගෙවමා.

46 ඉහ ගිලනති තිම්බිගිල පබ්බතයා
ක්ඛ්‍යතිත සම්පතිතාසති ගබ්බතයා
සලිලබො තිම්බං තිම්බං නගං
තාපතසෙනු විධාන මනොරථම්.

47 ගිරිකුලානි කුලානි සමිරණ
ක්ඛ්‍යතිතරබ්බි තරබ්බි ජලොච්ඡයම්
ගරභවනති භවනති න කිවන
විපතිතානි හිතානි මහොදධම්.

මේබලම්, මේබලා ඇතිව; නිනදතා, නාදකරන්නාවූ; විගලතා, ගිලියෙන්නාවූ; අගලතාවාන සානුතා—අග, වෘක්කතා; ලතා, ලතායෙන්; අවෘත, වලකනලද්දවූ; සානුතා, කුළු ඇති; අසුගුජ, ප්‍රාණගුත්වූ; ප්‍රාණ කන්නාවූ; ගුහාතා, පච්ඡිතයා විසින්; සුගුජ, ශෝභනවූ බාහු ඇති; දිශි, දිගින්; විදිතා, ප්‍රසිද්ධවූ; අසුරසංහතී, අසුරසංහති තොමෝ; ප්‍රවිදිතා, කඩකරණලද.

45 අඵ, අනන්තරයෙන්; අවක්ඛ්‍ය පරත්‍යමා—අවක්ඛ්‍ය, තුල්‍යතාවූ; පරත්‍යමා, පරත්‍යමඇති; නාවරා, රජතෙම; වක්ඛ්‍යම්, තුල්‍යවූ; හරිචේතනම්, වාතරයන්ගේ චේතනාව; (ත්‍රිසාව); විරම්, බොහෝ කලක්; නිරික්ඛ්‍ය, බලා; සපදි, එකෙකෙකින්; හතීරතයා, ගතීරතයෙන්; ජිත ක්ඛ්‍යතිත සිඤ්චරවම්—ජිත, දනනලදින්; ක්ඛ්‍යතිත, අලලනලද; සිඤ්චරවම්, සාතරධවනි ඇති; ඉදංවමා, මේ උවතය; ලවාම, කී.

46 ක්ඛ්‍යතිත සම්පතිතා—ක්ඛ්‍යතිත, අලලනලදින්; සම්පතිතා, රැස්වූ; තිම්බිගිල පබ්බතයා, තිම්බිගිල පබ්බතනි; ඉහ සලිලබො, මේ සාගරයෙහි; තිම්බං තිම්බමි, ලද; නගම්, පච්ඡිතය; තිම්බගබ්බතයා, තිම්බගබ්බතයෙන්; ගිලනති, ගෙලෙති; සෙනු විධාන මනොරථම්, සෙනු විධානයෙහි මනොරථය; තාපත, හරිවි.

47 කුලානි, පෘථිවිය ගන්නාවූ; ගරභවනති, ගරභ මාගයන් ඇත්තාවූ; විපතිතානි—විප, හස්තින් විසින්; හිතානි, පැමිණෙනලද්දවූ; ගිරිකුලානි, පච්ඡිතකුලයෝ; සමිරණ ක්ඛ්‍යතිත රබ්බි තරබ්බි ජලොච්ඡයම්—සමිරණ, පවතින්; ක්ඛ්‍යතිත, අලලනලදින්; රබ්බි, පිනිම ඇති; තරබ්බි, රලඇති; ජලොච්ඡයම්, ජල සමූහයා ඇත්තාවූ; මහොදධම්, සාගරධම; හිතානි, පැමිණියානු; කිවන නභවනති, කිසිවක් නොවෙත්.

- 48 අසමුපානිත සෙතූර කම්පිත-
සවිත මහානිමි දෙහ මහිබරෝ;
බලමදං සකලං ශරතාසිතො
නායතු වාරිබිරෙව පරංතවමි.
- 49 මකර දනති ගතො (නාපලිලයා)
ජලබිමුනතරතූපල වගෙගවරා;
භූජග සෛන්‍ය වානා සජ්ඣව විදුමි
දුමවහං රදනෙන විතජ්ජන්.
- 50 මදිතගෙදිත ගෙෂ බරෙර රණ
කුමකරෙමිකරෙරගීජ සතාතිකො;
තරති කොරති කොප වාතාසුරං
බුද්ධකං වදකම්පති මානුලමි.
- 51 ඉති ගිර වලිතො දුභි කිලන-
බවනිත කම්පිත දිග්විදිගොනල;
මලය කුජ දරිඡු මහිතාතා;
පාචුරුතා ප්‍රථමං සවචෙශ්වන්.

48 අසමුපානිත පිතානිමිදෙහ මහිබරෝ—අසමුපිත, කම්පා නැතිව; සවිත, සිවියාව; පිතානිමි, මහා නිමිත්තය; දෙහ, ශරීර නිමැති; මහිබරෝ, පව්නසෙන්; උපානිතයෙකු—උපානිත, කරණ ලද්දාවූ; සෙතූර, සෙතූර ඇත්තාවූ; ශරතාසිතා, ශරයෙන් තාපිතවූ; අසම වාරිබිරෙව, මේ සාගරයම; ඉදං සකලමි බලමි, මේ සියලු සෙනහ; පරංතවමි, පරතවයව; නායතු, පමුණුවාවා.

49 පලවගෙගවරා, වානරෙගවරෙය; මකර දනතිතා, මකර දනතිත්‍ර කර පැමිණියේ; භූජගසෛන්‍යවානා, භූජගසෛන්‍යයා විසින් පිරිමරණලද්දේ; සජ්ඣවිදුමි දුමවනව—සජ්ඣ, ව්‍යාකූලව; විදුමි, විදුමි නමැති; දුමවනව, ව්‍යාකූලතාව; රදනෙන, දනනයෙන්; විතජ්ජන්, බිඳවන්නේ; (නාපලිලයා) නාපලිලයෙන්; ජලබිමි, සාගරය; උතාරතා, උතාරිණිවේවා; (පරතෙරවේවා.)

50 අදිතගෙෂබරෝ—අදිතා අඛණ්ඩවූ; ගෙෂබරෝ, ගෙෂබරන් නාවූ; රණකුමකරෝ—රණකුම, ප්‍රබසවකුමවූ; කරෙර, අත්ඇත්තාවූ; ගජස්ත්‍රිකො, හසනිත්තා සදාශවූ; මකරෙර, මකරයන් විසින්; ආකුලමි, ආකුලවූ; අරහිකොපවතාසුරමි—අරහි, අරහිතා; කොප, කොපයෙන්; වානා, වසනාලද්දාවූ; අසුරමි, අසුරයන් ඇත්තා වූ; බුද්ධකමි—බුද්ධ, එතානනයෙන්; මානුලමි, ජලඇත්තාවූ; කම්ප නිමි, සාගරය; මදිතරා, වාතෙරාන් අනාසවූ; කා, කවරෙක්; තරති, පිනාද; වද, කිය.

51 ඉති, මෙසේ; ගිර, තෙජලෙන්; වලිතා, කම්පිතවූ; නලා, න

52 හරිවරු කුමනො ගිරි සංකූලං
දඬු සමපිපිත මූල නිබන්ධනම්
සපදි බද්ධං තෙදන මඬුංඬං
ශ්‍රී(බ)රිණං නිකුණෙර රූප චක්‍රමෙ.

53 තව සමපිපිත මූල නිබන්ධනා
පාච්ඡධර්මර සෙතූරකම්පනා
ජලනිධො මලසසා මහිතානා
ප්‍රසරදඬුකුරවච්චාබ්‍යොමයොනා.

54 අනිපතො ගිරිණ රච ගෞරව
පතිරපා මහිමෙෂ විලොචනා
සමුද්ධොදන සංහති බාහුනා
හාදි ජ්‍යාන රූෂෙව මහා කපිමි.

ලතෙ; පාච්ඡරූපා, මහත්වු නාදඇත්තෝ; දඬුකිලනධවනිත කම්පිත
තදිගවිදි—දඬු, දඬුකොට; කිලන, හිඳිමිමෙහි; ධවනිත, නාද
යෙන්; කම්පිත, කම්පානරණලද්දවු; දිග්විදිගා, දිගා අනුදිගා ඇත්
තාවු; මහිතානා, පච්ඡධර්ම; මලසකුණ්දරිඬු, මලසකුණ්දරියෙහි; ප්‍රච
මෙ, පලමුකොට; සමබ්‍යොමයන්, පිහිටවි.

52 හරිවරු, වානරෙහිවරුනෙ; සපදි, එකෙණෙහි; දඬු සංජිපි
තමූලනිබන්ධනම්—දඬු, දඬුකොට; සමපිපිත, පිහිටුවනලද්දවු; මූල
නිබන්ධනම්, මූලනිබන්ධන ඇත්තාවු; අභෙදනම, භෙදයක් නැත්තා
වු; හිරිසම්ප්‍රමිමි, උත්තම; අඬුකොට, සානරයෙහි; ශ්‍රී(බ)රිණං නිකු
ණෙර, පච්ඡධර්ම සමූහයෙන්; තෙදන, ක්‍රමයෙන්; බද්ධම්, බදනට; උප
චක්‍රමෙ, පටන්ගනි.

53 තව සමපිපිත මූලනිබන්ධනා—තව, තවයෙහි; සමපිපිත, පිහිටු
වනලද්දවු; මූලනිබන්ධනා, මූලනිබන්ධන ඇත්තාවු; අකම්පනා, අව
ලවු; පාච්ඡධර්මරසෙනා—පාච්ඡ, මහත්වු; ධර්මරසෙනා, හිරිසම්ප්‍රම
යතෙම; ජලනිධො, සානරයෙහි; මලසසා මහිතානා, මලස පච්ඡ
ධර්මයාගේ; ප්‍රසරදඬුකුරවත්—ප්‍රසරත්, පැතිරෙන්න වු; අඬුකුරවත්,
අඬුකුරයක්මෙන්; ශබ්දො, සෙමෙන්; වච්චො, වැඩිමේ.

54 ගිරිණ, පච්ඡධර්ම පිහිට; අනිපතා, පහරණලද්දවු; රචගෞර
ව—රච, නාදයෙන්; ගෞරව, භයවිකරවු; අනිමෙෂ විලොචනා,
අනිමෙෂ, ව්‍යාප්ත නැත්; විලොචනා, ඇත්ඇත්තාවු; (ගතාහොත්)
අනිමෙෂ, යිමෙෂ යනිතවු; විලොචනා, ඇත්ඇත්තාවු; අසාපිපිතා, සා
නරයතෙම, සමුද්ධොදන සංහති බාහුනා—සමුද්ධා, නැගෙනවු; උදක
සංහති, උදක සංහති නැගිනි; බාහුනා, හසනයෙන්; මහා කපිමි,
මහා කපිමි; රූෂෙව, රූෂෙයෙන්මෙන්; හාදි, ලෙහි; ජ්‍යාන, පහති.

- 55 ගමන රරණු කෙරණුකටුව
පුනි ලවාසිත වාසිත කතුරෙරු
පුළුදුබානන බෙ:න නටංහලො
කපිරගමන මනසින මනසිපත්.
- 56 අඛපයොධි නලන (නි)පාතින:
සලලනාද හිනාදින දිඬුමු:
බුන නිමිතිල පුළුපනන: පුන-
ගිගන මුසනිනො පහතිරු.
- 57 දබති කුමිපති චිපුරයනං
කසින පානි නටපතිනං නගම්
කාන රබෙර්ගුරු විසය මිකිනො
හුටි(ස)නික විරං හරි සෙසනිකො.
- 58 මලස ලෙල මුඩාතින බනින:
කපිරිදි කානො හිරිසිකුමු:
පලනිබො නිනිනො පලවාකුප්පය
බුන බුඩාස මහාසුර දනතින:

55 ගමන රරණු කෙරණු කටුව පුනි ලවාසිත වාසිත කතුරෙරු—ගමන, සංචිතවලද; රරණු, රෙණුඇති; (බුලිඇත්තාවූ;) කතුරණු, හසුනින්නේ; කටුව, මද පලයන්ගේ; පුනිලව, නිසාකුසුබයන්; අසිත, කථාවූ; වාසිත, සුවද කවිනලද; කතුරෙරු, කතුර ඇත්තාවූ; කලො, පවිතයෙන්; කපි, වානරතෙම; තන බොන නටම්—තන, පැණ; බොන, සෝදන; තට්, තට්ඇත්තාවූ; කම්, පලය; අශාසිත, සැකකැති; අභිසිපත්, පහරණේ; අගම්, අශාසිත; පුළුදුබො, කෙළේ.

56 අඛපයොධි, සාහරයෙහි; නලන, නලයාපිසිත්; (නි)පාතින, කලනලද්දව; සලලනාදනිනාදින දිඬුමු:—සලලනාද, පලබවනියෙන්; නිනාදින, නාදකරණලද; දිඬුමු, දිඬුමු ඇත්තාවූ; බුන නිමිතිල පුළුපනන:—බුන, කම්පාකරණලද; නිමිතිල, නිමිතිලයාගේ, පුළුප, වාලිපියෙන්; හන, පහරණලද්දව; පහතිරු, පවිතයෙන්; පුන, නැවත; ගනනම්, ආකාශයට; උසනින, නැගේ.

57 කුමිපති, කුමිපතිනෙම; ආසනම්, දික්වූ; වපු, ගරිරය; දබති, උසුලන්නාවූ; කසිනපානිතලව—කසින, දඩුව; පානිතලව, පානිතටයෙහි; පතිනම්, හුණුවාවූ; නගම්, පවිතය; කානරබෙ, කරණලද නාදඇත්තාවූ; හරිසෙසනිකො, හරිසෙසනිකයන් විසින්; ගුරු විසයම්—ගුරු, මහත්වූ; විසයම්, විසය ඇතිව; ජකින, බලනලද්දේ; විරම්, බොහෝ කලක්; හුටි(ස)නික, බැමි.

58 මලසලෙමුඩාතින බනින.—මලසලෙල, මලස පවිතය

59 අපහසතාවි වේණ රුචාවිරං
 ගිරි හතොදිත කන්තනි බාහුනා
 අතිජ්ඣාන පයොනිධි රුඛනා
 කුසුමභාජි සුවෙල ශිරසනවෙ.

60 පරිසරස්ථ සරස්ථප්පවාචල
 ඤානවිමාන විමාන මහොරගමි
 විතතරග තරග මණ්ඩප්පා
 ජනිතරඛන තරඛන කාතබවනිමි.

61 විතතධාතු රසං ධරණිධර
 ඤාන කාත වුණ වක්‍රමිවාභුධෙ
 අතිවකාති නලො 'නලභාසුර
 සලිල පෘෂ්ඨි තටං ගිරි සෙනුනා.

ගේ; මුඛ, මුඛයෙහි; ආසිත, කරණලද; බිඤ්ඤා, බිඤ්ඤා ඇති; කපි
 භි, වාතරයන් විසින්; අභිකානා, අධිකාරණලද්ද; ගිරිසඤ්ඤා,
 ගිරිසඤ්ඤායනම; ජලනිධො, සාගරයෙහි; ජලවාස්ඤ්ඤා, ජල
 වාස්ඤ්ඤායන්; නිසිතා, පිහිටුවනලද්ද; මහාසුර දන්තනා, මහා
 අසුර හසන්සක්ඛයන්; භජන, බාහුවෙන්; ආස, වි.

59 විරම්, බොහෝ කලක්; චේතනාවා, චේතනාශායෙන්; අප
 සසන්තිව, අපහාසකරත්වයෙන් වැඩිවූ; උද්භා, උච්චාවූ; පයොනි
 ධි, සාගරයනම; ගිරිහතොදිත කන්තනිබාහුනා—ගිරි, පථිකා
 ගේ; හත, පැහැරමෙන්; උදිත, නැංගාවූ; කන්තනි, ජල සමූහ නමැ
 ති; බාහුනා, හසනායන්; කුසුමභාජි, සුජපසවුනාවූ; සුවෙල ශිර
 සනවෙ, සුවෙලනම් පථික ශිරසනවයෙහි; අතිජ්ඣාන, පහළ.

60 පරිසරස්ථ සරස්ථප්පවාචල ඤානවිමාන විමාන මහොරගමි—
 පරිසරස්ථ, පරතීරයෙහි පිහිටියාවූ; සරස්, විලින්; ස්ථප්ප, විෂ්ටවූ; අ
 චල, පථිකයෙන්; ඤාන, පහරණලද; විමාන, විමාන ඇති; විමාන,
 විතතවූ මානවැනි; මහොරගමි, මහා සපියන් ඇත්තාවූ; විතතරග
 තරගමණ්ඩප්පා ජනිතරඛන තරඛන කාතබවනිමි—විතත, පතලවූ;
 රහතර, අතාපියෙන් රත්පැහැ ඇති; අත, පථිකයෙහි; මණ්ඩප්පා,
 මණ්ඩප්පායෙන්; ජනිත, කරණලද; රඛන, රැඳුම් ඇති; තරඛන, ර
 ලින්; කාත, කරණලද; බවනිමි, යාදැන්තාවූ.

61 විතතධාතු රසම—විතත, පතලවූ; ධාතුරසම, ගෞරවක රස
 ඇත්තාවූ; ධරණිධර ඤාන කාතවුණ වක්‍රමිවා—ධරණිධර, පථිකා
 ගේ; ඤාන, පැහැරමෙන්; කාත, කරණලද; වුණවක්‍රමිව, වුණවක්‍ර
 යක්වැනිවූ; අභුධෙ, සාගරයාගේ; සලිලපෘෂ්ඨිතටමි, සලිලපෘෂ්ඨි
 තටය; ගිරිසෙනුනා, පථික සඬ්ඛ්‍යමයෙන්; අනලභාසුර—අනල,
 වස්තියෙහි; භාසුර, බබලන්තාවූ; හල, නලනම; අභිවකාති, කපි.

62 අවසිතො නගසෙන රලකෂිත
 කෘපති විජ්ඣා වර්ත රදෙ හුවි
 විෂමකෘතො නයා ජල පෘෂ්ඨතා
 සමුද්ධතා කෘති පාර්ශ්ව ඉබේකතා.

63 උදබිසෙනු රගවය සමතතා
 සරලපුළු විදුරිත දනනිතා
 වසුරුවාන පරං ග්‍රසිතංගපං
 ප්‍රසරතො ජනරස ගරීයසා.

64 විරදසුඛ විබෝ ගිරි සබ්බාම
 ජලබිබාන කාතාතාර සමනිති
 මලයතුමන සුචෙල සුරච්ඡ-
 වය බාහද්දුච්ඡ බන්ධ ඉවා බනෝ.

65 මලයතුළ සුචෙල තවාශ්‍රයා
 සීරතරොහු ධරධර සබ්බමය
 උභයකොටි ගතො ධරණ්ඩරො
 තුලසිතංහු තුලා පරිනිමිතා.

62 අවසිතා, * නිමිතලද්දුව; නගසෙනා, පච්ඡිකසෙනාවර්තන; අලකෂිත, දක්නාලදී; විජ්ඣාවර්තනරදෙ—විජ්ඣාවර්තන, විජ්ඣාවර්තන යාමය; රදෙ, දනනය; හුවි, පෘෂ්ඨයෙහි; සමුද්ධතා(සති), දමන කල්හි; විෂමකෘතො, විෂමකෘතො අදහාලද්ධවිත්; වසුරුවා, එක් පාර්ශ්වයෙකින්; ජලපෘෂ්ඨතා, ජලපෘෂ්ඨයෙන්; සමුද්ධතා, නැංගාව; සමිති පාර්ශ්වව, සමිතිපාර්ශ්වයක්වෙන්.

63 අනවයසමතතා—අනවය, පච්ඡිකවයතා; සමතතා, සමානව; උදබිසෙනා, සාගරයෙහි සෙනාවතෙහි; සරලපුළු විදුරිත දනනිතා—සරල, සෘජුව; පුළු, වාලකයෙන්; විදුරිත, ජලනලද; † දනනිතා, ගසනිතා ඇති; අපරමිතජට, අනා සන්ධිස්සත්ත; ග්‍රසිතංග, ග්‍රාසකරත් නව; ප්‍රසරතා, සන්ධාව; ගරීයසා, දනාපියෙන් ගුරුව; අජගරසා, අජගරයෙන්; වසුර, ගරීයස; උවාන, ඉසිලී.

64 ගිරිසබ්බමය, පච්ඡිකසෙනාවතෙහි; විරදසුඛයා, සන්ධික විසිස; ජලබිබානානාතාර සමනිති(සති)—ජලබිබාන, සාගර න මැති විරියෙන්; නාන, කරණලද; අනනා, බාධා ඇති; සමනිති(සති), සමන ඇති කල්හි; මලයතුමන සුචෙල සුරච්ඡවය නෙද්ගුත් බිහිවුම—මලය, මලය පච්ඡිකතා; තුමන, ගිරියාව; සුචෙල, සුචෙල පච්ඡික නාන; සුරච්ඡවය, සුර සන්ධිත් දෙදෙනාගේ; බාහද්, මහත්; ඉවා බන්ධව, බාහු බන්ධස්සත්ත; ආබනො, හෙබිබි.

65 මලයතුළ සුචෙල තවාශ්‍රයා—මලයතුළ, මලය පච්ඡිකතුළයතා;

* අරක්ක—සන්ත.

† කරනලද—සන්ත.

66 අපරසෙතු පඨසා විධිත්සයා
කඝිනානොවි සුගෙ විනිවෙශිතො
අප්පති කාවචරොත්තු වතොකසා
ගිරිවරා වපනොත්ත මිතොත්තාසා.

67 ජලමුදසා (නිමිඛිතිල සම්පදා)
ප්‍රසන්න මුඛරණය පයොනිධො
පාච්ඡුරුමර මනක(ක) බිවර
(ප්‍රවිනිතංත්තු) දුඝං (වෘති) බන්ධනමි.

68 උතතුවා කුලියාසුධ වි(වි)තො
විෂය වක්‍ර නිතඛ සමාශ්‍රයමි
සට(න) සන්ධිවලිතති මධ්‍යමං
වලිත මධ්‍ය මගසනන සම්පදා.

සුචෙලතට, සුචෙල පච්ඡිත තටය; ආශ්‍රය, ඇසිරැකලාදු; ස්ථිරතරා, අ
ත්‍යජිසෙන් ස්ථිරදු; ධර්මධර සච්ඡුමොත්තු, පච්ඡිත සච්ඡුමයෙන්දෙ
හෝ; (නොනොත්); උතසකොටිතො, දෙතෙලවරටගියාදු; ධරණ
ධරො, පච්ඡිතයන් දෙදෙනා; තුලසිතමි, සමකරත්තට; පරිනිතා,
කරණලද්දුදු; තුලාත්තු, තුලාසෙන්දෙහෝ.

66 අපරසෙතු පඨසා, අත්‍යසෙතුපඨයක් සම්බන්ධව; විධිත්සයා,
කටැට්ටිසෙන්; කඝිනකොටිසුගෙ—කඝින, කඝිගදු; කොටිසුගෙ,
කොට්ටියෙහි; විනිවෙශිතො, පිහිටුවනලද්දුදු; ගිරිවරො, පච්ඡිතයන්
දෙදෙනා; ඉතා, මෙසින්; අත්‍යාසා, අනිත්තානකට; අපනොත්තු, ප
හකරත්තට; වතොකසා, වාතරයා විසින්, කාවචරා, කාවචරය
තෙමි; (උතුම් කදනෙමි); අප්පතිත්තු, කරණලද්දෙහෝ.

67 ජලමි, ජලය; උදසා, ඉසා; (නිමිඛිතිල සම්පදා) නිමිඛිතිල
සම්පතත්සයෙන්; පයොනිධො, සාගරයෙන්; ප්‍රසන්න, වතා; උමර
ණය, නැතිමිපිණිසා; පාච්ඡු, මහත්දු; දුරුමරමි, නොදිරිසනැත්තු;
අත්ත(ක)බිවර, මාර නමැති කෙටුලා විසින්; (ප්‍රවිනිතමි, කරණල
දා) දුඝමි, දුඝදු; (වෘති) බන්ධනං(ත්තු), ආලි බන්ධනයෙන්දෙහෝ;
හෙවත් වැටියෙන්දෙහෝ.

68 උත, නොනොත්; අගසනන සම්පදා—අග, පච්ඡිත නමැති; අත
න සම්පදා, අතන සම්පත්තිඇත්තාදු; ඉතා, පෘථිවියෙන්; කුලියාසුධ
වි(වි)තා, රාවණයාගේ; විෂයවක්‍රනිතඛ සමාශ්‍රයමි—විෂය චක්‍ර, විෂය
වක්‍ර නමැති හෙවත් ලිපිකා නමැති; නිතඛ සමාශ්‍රයමි, නිතඛ ස
මාශ්‍රය ඇත්තාදු; සට(න) සන්ධිවලිතති—සටනසන්ධි, සටන සන්ධි න
මැති; වලිතති, වලිතති ඇත්තාදු; වලිතමි, පෙරලෙනලද්දුදු; මධ්‍ය
මමි අධිකං(න). මධ්‍යමාධිකයෙහෝ.

- 69 අභි නිවාරකොත්තං අභිමනාග්
(ප්‍රථම පශ්චිම සාගර) විදුහම්
විපුලමද්‍රි සුභෙතා මහියසා
විරචිතංහු භූජවය බන්ධනම්.
- 70 අභිනිමන්ත මදිය මහාගර
දුණරුජාකාත කාශීය විභාවිනම්
ලවණසාගර දනව දන්තානා
ප්‍රකට මසිනු වංශ සමුද්භවම්.
- 71 ප්‍රථමණිප්‍රච්ඡෙදකාත කොතුකො-
රුදධිමාපන දණ්ඩ උපානිතා
ඉති චකාර මහො මහුවංශජ-
ගම්ර විවාර පරමපරමාදානා.
- 72 සමධිරුඪි සමරණ සමනව
ප්‍රණය දතත කාරො රක්ෂිතාදානා
අධිරුරොහ ධරාධර සමක්‍රමං
භූවිනිෂ්ණිණ මිවාසුර දන්තනම්.

69 අභි, අනන්තරයෙන්; මහියසා, අත්‍යවශයෙන් මහත්වූ; අද්‍රිශ්‍ය නෙති, පමිතසුතසාවිසින්; විපුලම, මහත්වූ; (ප්‍රථම පශ්චිම සාගර විග්‍රහට්—ප්‍රථම පශ්චිමසාගර,) ප්‍රථම පශ්චිමසාගරයන් දෙදෙනාගේ; විග්‍රහට්, ආලහස්; නිවාරකොත්තං, වලක්කනපිණිස; අභිම, අභිමනාට; අනන්ත, අනන්තරයෙන්; විරචිතම්, කරණලද්දවූ; භූජවය බන්ධනංහු—භූජවය, භූජවයාගේ; බන්ධනංහු, බන්ධනයෙන්දෙසෙත්.

70 අභිනිමන්ත මදිය මහාගර වුණරුජාකාත කාශීයවිභාවිනම්—අභිනිමන්ත, අත්‍යවශයෙන් ගැලපවූ; මදිය, මා පිළිබඳවූ; මහාගර, මහාගරයෙන්; (ධරණලද;) වුණ, වුණයාගේ; රුජ, රුජයෙන්; කාත, කරණලද; කාශීය, කාශයෙන්; විභාවිනම්, පහලකරණලද්දවූ; ලවණසාගර දනව දන්තානා—ලවණසාගර, ලවණසාගර නාමයෙන්; දනව දන්තානා, අසුර හසනිත්‍රයෙන්; වංශ සමුද්භවම්, වංශයෙන් සමුද්භව ඇත්තාවූ; ප්‍රකටම්, ප්‍රකටවූ; අසිනු, අසිනයෙන් දෙසෙත්.

71 උත, කොහොත්; ප්‍රච්ඡෙදකාත, ප්‍රච්ඡිද්ධවූ; ප්‍රච්ඡිමණි, පාඨවයෙහි; කාතකොතුකොත—කාත, කරණලද්දවූ; කොතුකොත, කුහුලින; ආනිතා, කරණලද්දවූ; උදධිමාපන දණ්ඩානු, උදධිමාපන දණ්ඩයෙහි කොටස්; ආදානා, ආදානවූ; මහුවංශජ, රාජකොප; මනා, සිත; ඉති, මෙසේ; විරචිවාර පරමපරම—විර, බොහෝ කලක්; විවාරපරම පරම, විවාර පරමපර ඇත්තා; උතාර, කෙළේ.

72 සමධිරුඪි සමරණ සමනව ප්‍රණය දතතකාර—සමධිරුඪි, නැ.

73 ශුභවසොධන සොධනසො'ණ්ඩං
නාතිමිනාදින නාදින විචිතමි
පිනිතවෙල සුවෙල සුද්ධසං
සපදිවනර වානර මනසගාත්.

74 තට්ඨිශාල කපොලතලෙවල-
තනපන මණ්ඩල කුණ්ඩල මණ්ඩනමි
විවිධ හරුහ මණ්ඩ විනිජ්ජිත-
ත්‍රිදශ නකුන නකුන වකුනමි.

75 මද ගණප රගණප රගනිර්කර
ධවනිත වෘංනිත වෘංනිත සුවිකේත
සරසිකේත රසිකේත රසිවාර්කේත
ප්‍රවිතතං සතතං සපයං කණේතං.

ගාළු; සමීරණ දුකට, පවනපුත්‍රසායේ; (හනුමත්තලය); ප්‍රණය,
සෙනනසෝ; ද... දෙවලය; තරු; අත්ඇඳි; රසුනකුන; රුම
තෙම; ධර්ම සම්ප්‍රදාය; ප... කණසායව; අධිරාජ්‍ය; ග... ගේ; ගුප්ත,
පෘෂ්ඨියෙහි; නිසංසංසං, සුන්දර; අසුරදනනිතමිව, අසුර හස්ති
සත්තලය.

73 ශුභවසොධන සොධනසො—ශුභ, ශුභය; වසොධන, වසස් ධන
කොට ඇති; සොධනසො, සොධනස් නයනොට ඇත්තාය; වානර
වාත්, වානරයන් ඇත්තාය; (සං, ඒ රුමතෙම); නාතිමිනා, නාතිමිත්‍ර
විසිත්; දිනනාදින විචිතමි—දින, කඩකරණලද්දුය; නාදින, නාදක
රණලද්දුය; විචිතමි, රළුඇත්තාය; පිනිතවෙල සුවෙල සුද්ධ ස
යමි—පිනිත, වසංසංසං; වෙල, වෙරල ඇති; සුවෙලසුන්, සුවෙලය
තෙමත්තාය; අමිහසම, පලුඇති; අණ්ඩ, සාගරය; සපදි, එකෙ
ණ්ඩ; අරම, අතපිණයන්; අතගාත්, ඉක්මනි.

74 තට්ඨිශාල කපොලතලෙ—තට, තට්ඨිශාල; විශාල, මහත්ය; කපොලතලෙ,
කොපොල්තලෙය; වලතනපන මණ්ඩල කුණ්ඩල මණ්ඩනමි—වලත්,
සැලෙත්තාය; තනපන මණ්ඩල, සුද්ධ මණ්ඩල නමැති; කුණ්ඩල මණ්ඩනමි,
කුණ්ඩලාගරණ ඇති; විවිධහරුහ මණ්ඩ විනිජ්ජිත මණ්ඩ විනිජ්ජිත
ත්‍රිදශ නකුන නකුන වකුනමි—විවිධ, අනෙප්‍රකාරය; හරුහ මණ්ඩ, වාණ
සමුහයන්; විනිජ්ජිත, පරදවනලද්දුය; ත්‍රිදශන කුන, දෙවනාවන් ස
තුනාරවන්තාය; නකුන වකුනමි, නකුනො
දුකයෙහි වකුන ඇත්තාය.

75 අගණප, පථිතයෙහි පත්තාය; අගනිර්කර ධවනිත වෘංනිත*
වෘංනිත සුවිකේත—අග, පථිතයෙහි; නිර්කර, නිර්කරයන්ගේ;

* පවර්තය ප්‍රමාදය; ප්‍රාමාදික ඉති ක්‍රිතාගතාය.

- 76 නීතමණෙන සුගසස හිරණමය-
භලිතරුප ධරසස විකාභයා
(කටක හිතනු) කාමනරෙඛයා
රවිගතං ප්‍රථමයනන ද්වයයා.
- 77 හරි සමාන සමාන මාගානිතං
සහවනොප වනොප වානානතරම්
තව ගුහාසු ගුහාසු සමෙවිනි:
කාතරං ශරවංග වනාවාතම්.
- 78 රවයනිකුම බන්ධ මිහවිනි
කුණිමවෙතස මාගං මාග ලක්ෂණ:
පරිහානං ප්‍රසංගං හිමකානනිනා
තබරසාන හයෙන විදුරතා.
- 79 කාතදවාරණ වාරණ ගොණිත
සුව සදුරුණ දුරුණ ලුබ්ධකම්
මකර සාරස සාරස නිමිතගා
තනමවාරිත වාරිත දිගහප්පි.

බවනිත, නාදයෙන්; වාංකිත, වාදනලද්දව; වාංකිත, කර්තර්ජිත
යෙන්; සුවිතො, දන්තාලද්දව; මදගයෝ, මතන හසනිත්විසින්;
සපයාකණේ, පයාකණ සහිතව; සරසිඛයෝ, බවන සහිතව; අසි
තො, කළුව; වාරදෙරපි, මෙකසන්විසින්(ද); සතතමි, හැමකල්හි;
ප්‍රවිතනමි, පනලාව.

76 හිරණිකලිත රුපධරසස—හිරණිකලිත, සමණිකලිතය;
භලිත, දිලියෙන්නාද; රුපධරසස, රුපදරන්තාව; සුගසස, සුග
යාගේ; හෙවත් විසය; නිකමණෙන, නිකමණෙන; විකාභයා, අද
නාලද්දව; උදුරයා, උදුරව; (කටකහිතනු,) කටක හිතනසෙහි; කා
මනරෙඛයා, කාමනරෙඛයෙන්; රවිගතම, සුසංයෝග ගතිය; ප්‍රථ
මයනමි, හතවන්තාව.

77 හරි සමාන සමාන මාගානිතමි—හරි සමාන, සිංහ සමානව;
සමාන, මාන සහිතව; මාග, මාගයන් විසින්; දන්තමි, අනුවනලද්
දව; සහවනො, පවනො පවනානතරම—සහවන, හවන සහිතව;
උපවන, උදුනෙයන්; උපවන, වසනලද්දව; අතරමි, අතර
ඇත්තාව; තව, තවසෙහි; ගුහාසු, ගුහා සමීපයෙහි; ගුහ, සකඤ්ඤා
ගේ; අසුසමෙ, ප්‍රාණසමව; විනි, පයනිත්විසින්; කාතරවමි, කරණ
ලද නාද ඇත්තාව; ශරවංගවනාවාතමි—ශර, ශරයා; වංගවන,
වංගවනෙයන්; ආනං, වසනලද්දව.

78 ඉහවිනි, සිංහයා; මාගලක්ෂණ, මාගලක්ෂණ සම්බන්ධ;
මාගමි, මාගයා; අවෙතස, දාය; කුප්බකමි, පදනකය; කුණමි, ඇ
සිල්ලක්; රවයනි(සනි), කරණකල්හි, හිමකානනිනා, වතුසා විසින්;
තබරසාන හයෙන, තබප්පාර හිතියෙන්; විදුරතා, දුරින්; ප්‍රස
(න)මි, වහා, පරිහානමි, පහවිමසි.

79 කාතදවාරණ වාරණ ගොණිත සුව සදුරුණ දුරුණ ලුබ්ධ

80 ඡාලික රතන චයෙන භාහසායා
ගගන ලග්න දවානල සංශයාන්
අධිරුරෙහ සුවෙල මංචිනු;
ප්‍රතිජනං ජනයතක මනාරතම්.

81 තත්‍ර ස්විචා කිරණ නිකරනාසන (රබෙඩන) සතරබෙඩන.
භාසිතෙතායං වරුණනිලයං වෙවුරුමාණං දුරුමාණම්
පශ්‍යන් රෙ(මෙ) සතත සලිලභංසමුකතං සමුකතං
ශක්‍රත්‍රස්නකිතිධර ශතස්ථානදතනං නදතනම්.

(ඉති කුමාරදූශසා කෘතො ජානකීහරණෙ මහාකාවේෂ
සෙත්‍ර බණ්ඩා තාම) චතුද්දිශස්සග්ගො:.

කම්—කෘත, කරණලද; දව, වල්කි; නොහොත් සනනාප ඇත්තා; අරණ, පරිභ්‍රමණඇත්තා; වාරණ, හසනිත්තේ; ශොණිතසුව, රුධිරසුවයෙන්; සද්ධ, හැමකලකි; අරුණ, රත්වූ; දුරුණ, දිරුණු; ලුබ්ධ කම්, ලුබ්ධයන් ඇත්තා; මකරසාරස සාරස නිමිනගානනම්—මකර, මකරයන්ත; සාරස, ආරස * සහිතවූ; හෙවත් නාද සහිතවූ; සාරස, විල්ලිකිණියන් ඇත්තා; නිමිනගා, නදියෙන්; තතම්, පතලා; අවාරිත වාරිත දිගගන්තම්—අවාරිත, නොවැලකියහැක්කාවූ; වාරිත, ජලයට පැමිණියා; දිගගන්තම්, දිගගන් ඇත්තා.

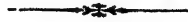
80 නහසායා, ආකාශය සපයීකරන්නා; ඡාලික රතනවයෙන—ඡාලික, දිලියෙන්නා; රතනවයෙන, රතන සමූහයෙන්; ගගනලග්න දවානල සංශයාන්—ගගන, ආකාශයෙහි; ලග්න, සකනවූ; දවානල සංශයාන්, දවාන්නිෂේභි සංශයන්; ප්‍රතිජනම්, ජනනාකෙරෙහි; අනාරතම්, අනවරතයෙන්; ජනයතනම්, කරන්නා; සුවෙලම් අගම්, සුවෙල පඵතා; විනු, විනුනේ; අධිරුරෙහ, නැංගේ.

81 තත්‍ර, ඒ පඵතයෙහි; ස්විචා, සිට; වෙවුරුමාණම්, විදුරුම ප්‍රතිබිච්චු; දුරුමාණම, වෘක්කයන්ගේ; කිරණනිකරනාසතරබෙඩන—කිරණනිකර, රන්ම් සමූහයෙන්; නාසන, පිහිටුවනලද; (රබෙඩන, රහඇති;) තරබෙඩන, රළින්; හාසිත්තොයම, බබලන්නා; ජල ඇති; සතත සලිලභංසමුකතම්—සතත, නිරන්තරවූ; සලිල, ජලයාගේ; භංස, ශොභයෙන්; මුකතම්, මුකනවූ; සමුකතම්, මුකනා සහිතවූ; ශක්‍රත්‍රස්නකිතිධර ශතස්ථානදම්—ශක්‍ර, ශක්‍රයානෙරෙන්; ත්‍රස්න, හය පත්වූ; කිතිධරශත, පඵත සමූහයට; ස්ථානදම්, ස්ථානදෙන්නා; නදනනම්, හඬන්නා; තම් වරුණනිලයම්, ඒ සාගරය; පශ්‍යන්, බලන්නා; සො, ඒ රජගෙ; රෙ(මෙ), ඇලිණි.

(ඉති, මෙසේ; කුමාරදූශසා, කුමාරදූශයාගේ; කෘතො, කෘතිවූ; ජානකීහරණ, ජානකීහරණනම්වූ; මහාකාවේෂ, මහාකාවේශයෙහි; සෙත්‍ර බණ්ඩානාම, සෙත්‍ර බණ්ඩානම්වූ; චතුද්දිශස්සග්ගො, (තුද්දිශසසග්ගො සග්ගො.)

* අසර—සත්ත.

ප ස් ව ද ි ශ ස් ස ටී :

- 1 අඛගද්‍රව්‍ය මථ වානරවිරං
රක්‍ෂසාං පුර මජ්ඣම දිශා
වෙදිනුං චතුරු පාය විධිනාං
කසස ගමස ඉති කෞශික ශත්තූමි.
- 2 ප්‍රාවිශන්ස රහිතාදරවෘත්ති:
සංසදච විදිතා: සුර ශත්ත්‍රො:
රක්‍ෂසානාධිපයොප නිවිඤ්ඤාන්
(සං)සාශන්සපදි පුච්ඡගුණොත.
- 3 සනාතිඤ්ඤ නිතා:තංස මුහුර්තං
සාගතාදි විධි ලම්භිත මාතා:
ආදදෙ චච ඉදං විනායසථා:
සාධු රුඪ නාය පබති පශොන්.
- 4 නිර්ගුණෝපි යදි ශෝයනීවිශිඤ්ඤා-
සාත්‍ර භකති මධි ගච්ඡතිලොකා:
තද්වයෙන පරිදිපිත වාතෙන-
ද්වාශ වද්භවති සච්ඡනොසා:

1 අථ, අනන්තරයෙන්; ඊශා, ඊශවරනෙමි; අඛගද්‍රව්‍යමි, අඛගද්‍ර ය යන නම් ඇත්තාමු; වානරවිරමි, වානරවිරසා; චතුරුපාය විධි නාමි, චතුරුපායවිධිත් අතුරෙන්; කසස, කවරක්කු සමුඛයෙහි; ග මස ඉති, පෑමින්ගසුත්තේදසි; කෞශික ශත්තූමි, රාවණයා; වෙදි නුමි, දන්තා පිණිස; රක්‍ෂසාංපුරමි, රක්‍ෂසපුරයට; අජිගමන්, යැවි.

2 රහිතාදර වෘත්ති:—රහිත, දුරුකරණලද; ආදරවෘත්ති, ආදර වෘත්ති ඇත්තාමු; (ඒ අඛගද්‍රනෙමි) විදිතා, දන්තාලද්දේ; අධිප යොපනිවිඤ්ඤාන්—අධිපති, මාග්ධෙහි; උපනිවිඤ්ඤාන්, හුත්තාමු; රක්‍ෂ සාන්, රක්‍ෂසයන්; පුච්ඡගුණොත, පුච්ඡද්‍රව්‍යයෙන්; (සං)සාශන්, සාග්‍යයෙන්; සපදි, එකෙකෙක්; සුර ශත්ත්‍රො, රාවණයාගේ; සංසදච, සභාවටද; ප්‍රාවිශන්, වත්.

3 විනායසථා, විනායෙහි පිහිටියාමු; (හික්වුනාමු) සා, එකෙමි; සාගතාදිවිධි ලම්භිතමාතා:—සාගතාදිවිධි, සාගතාදි විධියෙන්; ලම්භි ත, පමුණුවනලද්දමු; මාතා, පුත්තෑත්තේ; මුහුර්තමි, ඇඟිල්ලක්; නිතා නම, නිශ්චලව; සන්තිඤ්ඤා, හිඳ; පශ්වාන්, පසුව; සාධු, මනාකොට; රුඪතයපබති—රුඪ, තැබෙනලද්දමු; නයපබති, නිත්මාග් ඇත් තාමු; ඉදං චච, ආදදෙ, මේ වචනයද ගනි.

4 නිර්ගුණෝපි, ගුණ රහිතයෙකුදු; යදි, ඉදින්; ශෝයනී විශිඤ්ඤා,

5 භියස් නන්‍යස් ජන ඛණ්ඩිත ශබ්දකා
සඵලාණස් ජන භිත ගුණොක්ඛ
සෙනහ ඛන්ධි නියතෙනා ගුණාඤ-
ශෙවතසාප්‍රියත එව කපිඤ්ඤ.

6 තච්චාංසාචිතථානි විපාකො
කභිතුමිඤ ඵලවතත් යතෙථාය
වල්ලභස්ස නස් විද්විජ්ජනොචා
සුක්කමෙව භාදයෙ'ති නිබ්බන්ත.

7 නිජ්ජානො'ථපර එව භිතානි
වතභරතස් ගණිතප්‍රභුකොපස්
නිජ්ඵලප්‍රිය සුඛො භාගු භාතස්
පථස්මාහ පති මානත වෘතත්.

ශායාසීයෙන් වෙසෙසකලද්දේවිනමි; තනු, ඔහුකෙරෙහි; ලොකා,
ලෝවැසිතෙමි; හතර්මි, හතර්තියට; අධිවල්කි, පැමිණෙන්නෙය;
තද්වයෙන. ඵදෙකිත්; පිරිදිපිතවෘතො—පරිදිපිත, දක්වනලද්දවු;
වෘතො; වෘතත් ඇත්තාහට; සඵජනොක්ඛ; සියලු ජන සමූහතෙමි;
දුශවත් හවති, දුශසක්තුවෙමිත් වන්නෙයි.

5 අනන්‍යස් ජන ඛණ්ඩිත ශබ්දකා, අන්‍යස් ජනයක්හු විසින් කථා
කරණුකොලද්දවු ශතත් ඇති; සඵලාණස් ජනානි ගුණොක්ඛ—සඵ,
සියලු; ගුණාජන, ගුණාසිවු ජනයා විසින්; භිත, කියනලද; ගුණො
ක්ඛ, ගුණ සමූහ ඇත්තාවු; භිත, තාකෙරෙහි; සෙනහඛන්ධි නියතෙන
න—සෙනහ ඛන්ධි, සෙනහ ඛන්ධිතයෙන්; නියතෙන, බඳනාලද්දවු;
වෙනසා, සිතියත්; ගුණාඤ, ගුණ දන්නාවු; කපිඤ්ඤ, සුග්‍රිවතෙමි; ක්‍රිය
තඵව, ගත්තාලැබෙමි.

6 අචිතථානි, අනුචල්වු; විපාකො, විපාකයෙහි; ඉඤ්චලවතත්, අභි
මතඵල ඇත්තාවු; තච්චාංසි, ඔහුගේ තෙජලත්; කභිතුමි, කරන්න
ට; යතෙථාය, උත්සාහකරව; (එසේමැයි;) විතසවිත්, නිතිඤ්ඤෙමි;
වල්ලභස්ස, වල්ලභයාගේහෝ; විජ්ජනොචා, සතුරුගේහෝ; සුක්ක
මෙව, සුක්කයමි; භාදයෙ'ති මනාකොට කියනලද වචනයමි; භාදයෙ,
භාදයෙහි; අභිනිබ්බන්ත, පිහිටුවන්නෙයි.

7 අථ, නොහොත්; අගණිතප්‍රභුකොපස්—අගණිත, නොසලකන
ලද; ප්‍රභුකොපස්, ප්‍රභුහුගේ කොප ඇත්තාවු; නිසංඝාය, නිර්භිලාසවු;
පරඵව, සතුරුමැ; භිතානි, කියන්නත්; වතභරති, කියන්නෙය;
නිජ්ඵලප්‍රියසුඛ—නිජ්ඵල, නිජ්ඵලවු; ප්‍රියසුඛ, ප්‍රිය සුඛ ඇත්තාවු;
භාතස්ස, සෙවක වනාහි; භාතතවෘතත්—භාතත, නැමුනාවු හෙ
වත් යටත්වු; වෘතත්, පැවතුමි ඇත්තෙය; පතිමි, සාමිහට; පථස්මි,
භිතයත්; නාහ, නොකියා.

8 ස්වාභිමානපරි බෝධන නෙතො-
භිව ශුන්‍යමහධාය වචංසි
ස්වාමිනං සුධි භිසුජ්‍ය විමද්ධිං
දුෂ්ටමපසුප සරන්තිනකෙතිත්.

9 දුරදූෂිත රිපු කෙනු ශිඛාශ්‍රා
චාරිතෙ'පි කලහාය යතනො
නාපුසානති ශර වෘඪිනිපාත
තාමරමාන ශිරසො'පි පුරසානත්.

10 මුච්ඡාත මනිකො භවචිතර-
තාන්‍යයොධ මහධාය ජිකාංසුමි
ලිලායාසුධි පුරො'හි සරතො
නාපිසනති (තුච්ඡි) පච පුමාංසා.

11 සත්ඝායං සුචති මිත්‍රවතිජු
වතභාතං මධු මදෙන සභාසු
තත්සරන්ති රණ මධ්‍ය මුලපතා
කෙවිදෙව ශර ජාල කරලමි.

8 කෙවිත්, සමහරකෙනෙත්; ස්වාභිමාන පරිබෝධනගෙනො:—
ස්වාභිමාන, සක්කියවූ අභිමානකායේ; පරිබෝධනගෙනො: පරිබෝධ
නග පිණිස; භාවශුන්‍යමි, භාවශුන්‍යකොට ඇති; අභිප්‍රාය (අරුකො
ට; (කෙවත් නමා සිතනැත්තා;) වචංසි, වචනයන්; අභිධාය, කියා;
ස්වාමිනමි, ස්වාමිහු; සුධි, සුබයෙහි; භිසුජ්‍ය, යොදා; විමද්ධිමි, සුබය;
දුෂ්ටමපි, දක්නටද; නොපසරනති, නොයෙත්.

9 දුරදූෂිතරිපු කෙනුශිඛාශ්‍රා:—දුර, දුරෙහි; දූෂි, දක්නාලද; රිපු,
සතුරන්ගේ; කෙනුශිඛාශ්‍රා, කෙනුශිඛාශ්‍ර ඇත්තාහු; චාරිතෙපි, ච
ලකනලද කල්හිද; කලහාය, කලහය පිණිස; යතනො, උත්සාහ
කෙරෙහි; ශරවෘඪිනිපාතො(සති), ශරවෘඪිනිපාත ඇති කල්හි; තා
මරමාන ශිරසොපි, තලනු ලබන්නාවූ හිස් ඇත්තාහුද; පුරසානත්,
අභිමුඛයට; නපුසානති, නොයෙත්.

10 සානමි, ප්‍රහාරය; මුච, හර; චිත, චිතය; අභිකොහව, අභිමුඛ
වාසි; (ඉදිරිවාසි;) ඉති, මෙසේ; ජිකාංසුමි, පැහැරියවිට්ටි; අන්‍යයොධමි,
අන්‍යයොධයකට; (සතුරට); අභිධාය, කියා; ලිලායා, ලිලායෙන්; සු
ධි, සුබයෙහිලා; පුරා, අභිමුඛයෙහි; අභිසරන්ති, හැසිරෙන්නාවූ;
පුමාංසා, පුරුෂයෝ; පච අපි, පසක්දෙනද; තසනති, නැති.

11 සුචතිමිත්‍රවතිජු. සුචිත්ත මිත්‍රයන් ඇත්තාවූ; සභාසු, සභායෙ
හි; මධු මදන, පුනර්මදයෙන්; සත්ඝමි, නව්විසින්; යත්වතභාතමි,
යත්වතභාතයෙන් ඇද්ද; තත්වතභාතමි, ඒ කිසි; ශරජාල කරලමි—

12 කෙ නසනත් පුරුෂස සභායා
භොක්තුමිඛ විභවස සමෘඛිම්
සුඛ මධ්‍යවධ මිච්ඡති තස්මිත්
දුල්ලභා; සහ කාතව්‍යවසායා;

13 නිච්ඡපෙක්ඛ මවද්ධය වචසනත්
සෙවකෙ රතීතිතං සුතීභාරී
යනනයෙන නසමෙති විරොධං
තච්චාර නිපුණෙන විධෙයම්.

14 ගියතෙවිවිධ මාගම විද්භි: .
කම්මයත්සු(කාත) දුෂ්කාත හෙදුත
සිඛිදෙය ගුණ දෙශවශාතතද
හෙදමෙති පුනරෙව චතුරී.

ශරජල, ශර සමුහයෙන්; කුරුමි, දන්තුරුව; (විෂමව;) රණමධ්‍යමි,
සඛිග්‍රාම මධ්‍යයට; උපේයා; පැමිණියාව; කෙවිදෙව, සමහරකෙ
තෙක්ම; සුරතති, සිතිකෙරෙත්.

12 ඉඛවිභවසා—ඉඛ, සමෘඛිම; විභවසා, විභව ඇත්තාව; පුරුෂ
සා, පුරුෂයාගේ; සමෘඛිම්, සමෘඛිය; භොක්තුමි, අනුභවකරන්නට;
කෙසභායානසනති, කවරකෙතෙක් සභාය නොවෙද්ද; තස්මිත්,
ඔහු; සුඛ මධ්‍යවධමි—සුඛ මධ්‍ය, සුඛ මධ්‍යයෙහි; වධම්, වධය; ඉච්ඡ
ති(සති), කැමැතිවන කල්හි; සහකාතව්‍යවසායා—සහ, එක්ව; කා
ත, කරුණුලද; ව්‍යවසායා; නිගමය * ඇත්තාහු; දුල්ලභා; දුල්ලභ
යෝයි.

13 තත්, එහෙයින්; සෙවකෙ; සෙවකයන් විසින්; අභිහිතම්,
කියනලද්දව; සුතීභාරී, කණිහාරිව; වචා, වචනය; නිච්ඡපෙක්ඛි,
වෘත්තාන්ත රහිතව; අවධුත, දුරුකොට; යත්, යම් වචනයක්තෙම;
නයෙන, නිසිතා; විරොධම්, විරොධයට; තස්මෙති, නොපැමිණෙද්;
තච්චා, ඒ වචනය; විචාරනිපුණෙන, විචාර නිපුණයා විසින්; වි
ධෙයම්, කටයුත්තේයි.

14 ආගම විද්භි, ආගමඥයන් විසින්; යත්කමිම, යම් ක්‍රියායෙක්;
සු(කාත) දුෂ්කාතහෙදත්, සු(කාත) දුෂ්කාතහෙදයෙන්; විවිධම්, වි
විධවශය; ගියතෙ, කියනුලැබෙද; තත්කමිම, ඒ ක්‍රියාව; පුනරෙව,
නැවතම; සිඛිදෙය ගුණ දෙශවශාත්—සිඛිදෙය, සිඛියෙන්දෙයව;
ගුණදෙශවශාත්, ගුණදෙශවශයෙන්; චතුරී, සතර පරිද්දෙකින්;
හෙදම්, හෙදයට; එති, පැමිණේ.

* නිශ්චය—සමහර.

15 පක්ෂස්‍රැගම ගත සිඛිවිධෙයං
තච්චිත්තාශ්‍රිතං දෙව්‍ය විශෙෂම
යා කතෙති කරණික මනිත්තං
විඛිනිති ඵලමස්ස කරස්මි.

16 දෙව්‍ය දුෂ්ට ඵල නිත්ද්‍රවිරාමං
යොජිමථි විපරිත (ම)දස්ස
සෙවනෙසදනු ඛනි විශුඛං
ධාම තත්‍ර(ත) තතොති විපතස්ස.

17 දුෂ්ටයෙන සහ චෛර මනාපිං
සත්‍රි පරස්ස (ත)නිකාය පරත්‍ර
(ත)කලත්‍ර මපභාය සුඛාපිං
රාශ්වස්ස මාගයස්ස සුගාත්තිමි.

18 ඉන්ද්‍රියාණිමති මනන මජ්ඣං
යොජ්‍යනති විෂයෙසු විජිතා
තච්චිත මවද්ධිය යගොති-
යභිසතතොති භවනාති සචිරස්ස.

15 තත්, ඵලෙසින්; පක්ෂස්‍රැගම සිඛිවිධෙයම්—පක්ෂස්‍රැගම, ප
ක්ෂවයට; ගත, ගියාම; සිඛි, සිඛියෙන්; විධෙයම්, කටයුතුම; අණදෙ
ව්‍යවිශෙෂම, අණදෙව්‍යවිශෙෂය; චිත්තාශ්‍රිතං, සලකා; යා, යමෙක්තෙ
ම; අනිත්ද්‍රම, නිසැනොකටයුතුම; කරණිකම, කටයුත්ත; කතෙ
ති, කෙරේද; මනිත්තම, නිතිඵලය; දෙව්‍ය, දෙව්‍යවිශෙෂය; කරස්මි, හ
සතස්මිම; විඛි, දනු.

16 යා, යමෙක්තෙම; දෙව්‍යදුෂ්ටඵලනිත්ද්‍රවිරාමම—දෙව්‍ය, දෙව්‍ය
යෙන්; දුෂ්ට, දුෂ්ටම; ඵල, ඵලයෙන්; නිත්ද්‍ර, නිසැකටයුතුම; විරාමම,
කෙලවර ඇත්තාම; අපිච්චිතම, අනපි; උදස්ස, හැර; සදනුඛනි වි
ශුඛම—සත්, සාධුත්‍රයේ; අනුඛනි, අනුඛනියෙන්; විශුඛම, විශුඛම;
අපිම, අපිස; සෙවනෙ, සෙවනෙද; තත්‍ර, ඔහුකෙරෙහි; විපතස්ස, වි
පතනොම; ධාම, පදනම; (ත)තොති, (තො)කෙරේ.

17 දුෂ්ටයෙන සහ, නොදිනියහැක්කානුභා ඵත්ති; චෛරමි, චෛ
රය; අනාපිමි, අපියක් නැත්තේයයි; පරස්සස්ස, පරස්සත්‍ර; පරස්සත්‍රොමෝ; ප
රත්‍ර, පරලෙවිහි; නිකාය, නික පිණිස; (තා) නොවන්නිය; (තා) ක
ලත්‍රමි, ඔහුගේ කලත්‍රය; අපභාය, හැර; සුඛාපිමි, සුඛපිණිස; රාශ්ව
ස්ස, රාමයාහ; සුගාත්තිමි, මිත්‍රය; මාගයස්ස, සොය.

18 ඉන්ද්‍රියාණි, ඉන්ද්‍රියයෝ; අජ්‍යමි, නොදිනියහැක්කාම; මනිම
නමි, සිමත්තු; විජිතා, දනු; විෂයෙසු, විෂයෙහිලා; යොජ්‍යනති,

19 යොවනං චල මපාසි ශරීරං
ගඤ්චරංචස්ස විමාශා විශිෂ්ටො
අනාජන්මගත තිස්ස විපාකං
දූෂටසොමා මපි කමිම්(නා) ධනෙන.

20 හෙතුරනා හවභොග විවෘඬෙ-
යනීදනඤ්ච හවතිග විතුඤ්චි
සාසනු යමමවිතනොති යශසනත්
සාධනිය මිතරත්තු නාධිරෙරො.

21 රූපවනන මපි හනති ජරාතීති:
සඛගමෙ මහති වාසන විශොගා:
යාති දිසී (මපි) විච්ඡති මායු:
පුණ්ණමෙව නිරපාසි හජ්ඣමි.

යොදති; යෑ, යමෙක්කෙම; තවශිඤ්චි, ඒ ඉඤ්ඤියෙන් වශගබව; අව
බුස, දුරුකොට; යශොති, යසසින්; අවනාති, අවහයන්; තනො
ති, පතුරුවාද; විරො, විරනමි; සො, හෙමැයි.

19 විසිකා, විසිකවෙමි; යොවනම්, යොවනය; චලම්, චලවුවා;
විමාශා, සලකා; ශරීරම්, ශරීරය; අපාසි, විතඤ්චවුවා (නස්නා සුලු
වුවා); විමාශා, සලකා; වස්ස, ධනය; ගඤ්චමි, යනසුලුවුවා; විමාශා, ස
ලකා; අනාජන්මගත තිස්සවිපාකමි—අනාජන්ම, අනාජන්මයට;
ගත, ගියා; තිස්ස, අමධුරවුවා; විපාකම්, විපාක ඇත්තාවුවා; දූෂටසො
මාමපි—දූෂට, දක්නාලද; සොමාමපි, සොමා ඇත්තාදවුවා; කමි, ක්‍රී
යාව; (න)ධනෙන, නොකෙරේ.

20 යත්, යමෙක්; අනාහවභොග විවෘඬො—අනාහව, අනාහව
යෙහි; භොගවිවෘඬො, භොගවිවෘඬියට; හෙතු, හෙතුද; යනශ්ච, ය
මෙකිනිද; ඉත, මෙලෙවිනි; විතුඤ්චි, විතුඤ්චය; හවති, වත්තේද; ය
ඤ, යමෙකුද; සාසනු, සාසනු; යශො, යසස; විතනොති, පතුරුවාද;
ධිරෙරො, ධිරයන් විසින්; තත්, ඒ; සාධනියමි, සෑදියයුත්තේද; ඉත
රත්තු, සෙසස වනාහි; (න)සාධනියමි, නොකටයුත්තේද.

21 ජරාතීති, ජරාපීඩානොමෝ; රූපවනනමපි, රූප ඇත්තානුද;
හනති, නසයි; මහතිව, මහත්දවුවා; සඛගමෙ, සමාගමයෙහි; විශො
ගා, විශොගය; අසති, ඇත; දිසී(මපි), දිසීදවුවා; ආයු, ආයු; විච්ඡතිමි,
විච්ඡතියට; යාති, යත්තේද; නිරපාසි, විනාශයක් නැත්තාවුවා; පු
ණ්ණමෙව, පුණ්ණයම; හජ්ඣමි, සෙවනාකරවි. *

22 දුර්ජයසා ප්‍රිති තුලා පාත්‍රයා
 සහිටසා උග්‍රාපි සුචිතසා
 ලොකසුත් භත ගම්මි ජනායං
 නවිතාය සුබිනි යනොපා.

* * * * *

කානද (ඉතිමාතුලචිතස යනා; සාහාය්‍යකා
 මහාථ පසුරච්ඡා වරදිසත්තොං (කවි)
 (කුමාරපරිවාරකා) සඵලහාඤ්ඤි (සිංහි සුඛි
 (සුඛො ජගති ජානකිහරණ) කාවිස (ඉතිනත්තොත්.)

ඉති සිංහලකතව රචිතකුපසා * කුමාරදශසා කානො ජාන
 කිහරණ මහාකාවිස රචනානිෂ්ඨකානාට පච්චදන † ස්සන්තා.

22 තත්, එහෙසින්; දුර්ජයසා, තොදිහිසතැන්කළු; ප්‍රිතිතුලා,
 මුනින්හා සදහවු; ප්‍රිතිමයා, මිනිස් ඇත්තාවු; අසා, මොහුරෝ; සුචි
 තාස, සුචිතයෝ; ලොකසුත් භත ගම්මි ජනායං—ලොකසුත්ගත,
 උග්‍රාපිලොකයට ගියාවු; ගම්මි ජනායං, ගම්මිතායා ඇති; මහසාපි,
 සිතිහුදු; සහිමි, සහිස; විතාය, හැර; සුඛංවා, සුඛයටහෝ; එත්,
 පැමිණෙත්; යනොවා, යසසටහෝ; (එහි, පැමිණෙහි.)

* * * * *

කානද, කෙළෙහිගුණ දන්තාවු; සඵලහාඤ්ඤි (සිංහි—සඵල,
 ඵල සහිතවු; හාඤ්ඤි, හාදයට සිහි ඇති; කෙවන් අනිත්‍රාස සිහි
 ඇති; සුඛි, ප්‍රායවු; ජගති, ලෙවිහි; සුඛා, ප්‍රසිද්ධවු; කවි, කුමාර පරි
 වාරකා, මහා කවි කුමාරදශතෙයි; (ඉති, මෙසේ; මාතුලචිතස
 යනා සාහාය්‍යා—මාතුලචිතස,) මිසිල් දෙදෙනකුගේ; (සහා,
 උත්සාහයපිළිබඳවු;) සාහාය්‍ය(තා) සහායවුවන්; (විජිත්) අසුරවි
 ශා, විජිත්තට; මහාපිච්ච, පුද පිණිස; මහාපිච්ච, මහත්වු අවිච්චා; (එ
 තත්, මේ; මහත් ජානකිහරණ) කාවිස, ජානකිහරණ මහාකාවිස;
 වරදිසත්, කෙළෙසි.

(ඉති, මෙසේ; සිංහලතවෙයි, සිංහල තව්වු; අනිකුපසා, විනාශිත
 ජවු; කුමාරදශසා, කුමාරදශ මහාකවිගුණ, කානො, කාවිවු; ජා
 නකිහරණ, ජානකිහරණතවු; මහාකාවිස, මහාකාවිසයෝ; ර
 මානිෂ්ඨකොනාම, රාමානිෂ්ඨකොනවු; පච්චදනසන්තා, පච්චදනවන
 සහසි.)

සි ඩි ර සතු.

* රචිතය කුපසා—සහිත. † පච්චදන තව්—සහිත.

ශ්‍රී බිපත්‍රය,

පිට. අංක.	අශ්ව.	අශ්ව
5 3	කන්තා	කන්තා
" 24	කන්තා කිය,	කන්තා කියෙය,
7 25	වෙහ	වෙරල
8 { 13 23 }	බාණ්ඩන	බාණ්ඩන
11 21	මෙස්	මෙස්
" 25	ගුණෙන	ගුණෙන
15 { 9 26 }	සමනත්‍ර	සමනත්‍ර
" 10	ලම්භිතයා	ලම්භිතයා
16 7	ගුවං	ගුවං
" 15	උනනත	උනනතාසු
" 23	ගුවං	ගුවං
18 25	පක්‍ෂ	පක්‍ෂ
24 { 1 17 }	* පතො	පතො
26 20	බිදිනා	බිදිනා
31 11	කොමම්,	කුරි, බොහෝදි; කොමම්,
34 15	උඩාතා	උඩාතම්
36 18	(කිං	(කිං විශිෂ්ටා වරුණ: කිං
37 7	සන	සන
" 21	කලානල	කලානල
38 { 3 14 }	මාචකසා	මාචකසා
40 10	සං	සං
" { 33 34 }	උතතර්සම	උතතර්සම
41 27	මුඛ	මුඛ
" 35	සර්පත්	සර්පත්
42 2	හිරං	හිරං
" 11	සිං	සිං
" 16	හිරං	හිරං
45 { 9 29 }	හසන (කිංතානම්) හසන	හසන

* මේ ආදී ඇතැම් අශ්වයන් පොත් කළපයක පමණි.

පිට. පෙළ.	අශ්ව.	අඩ.
49 25	රජයන්ගේ ...	රජයන්ගේ
" 27	විනා ...	විනා
50 16	විරුද්ධ ...	විරුද්ධ
" 19	කාමය ...	කාමය
52 19	පිපිකියාවු ...	පිපිකියාවු
55 28	වාරුතම ...	වාරුතම
58 4	{ වෙන (සම) තාන) වෙනස්වීමකට මුලකානු තානාලය මුලකානු තානාලය	
" 20	තෙ ...	තව
" 21	(සම) සානට ...	සානට
59 20	මේස් ...	මේස්
61 33	විත්ත ...	විත්ත
65 27	අඳු ...	අඳු
66 19	කාමිත් ...	කාමිත්
67 21	සාමයෙන් ...	සාමයෙන්
70 4	ගිණිත ...	ගිණිත
" { 20 21 }	ගිණි ...	ගිණි
71 23	පවිත්‍ර ගිණිත ...	පවිත්‍ර ගිණි, පවිත්‍ර ගිණිත
72 15 (සනාථ) බබළුරිතු ...	බබළුරිතු	
" 23	විකාශයෙන් ...	විකාශයෙන්
76 20	කුත ...	කුත
80 25	තබන්තාවු ...	තබන්තාවු
87 24	කොමුදු ...	කොමුදු
92 7	ධර්ම ...	ධර්ම
" 10	සෙත්ත ...	සෙත්ත
" 23	දෙශවරය ...	දෙශවරය
" 28	අධර්ම ...	අධර්ම
100 16	නිවර්ණ ...	නිවර්ණ
102 { 13 33 }	ශබ්දතො ...	ශබ්දතො
" 16	චණ්ඩ ...	චණ්ඩ
114 9	වූ ...	වූ
118 24	පිරිස ...	පිරිස
131 31	ශුභ ...	ශුභ
139 36	මහලන් ...	මහලන්
150 7	විකෘත ...	විකෘත
" 27	විකෘත ...	විකෘත
151 { 1 19 }	(විකෘත) නාස ...	නාස නාස

පිට. පෙළ.	අකු.	අකු.
151	26 කවු ...	කවු
161	23 නික්මුණද ...	නික්මුණද
179	24 වෙසු ...	වෙසු
182	26 (දහසයන්) ...	(දහසයන්) නොහොත්
196	33 හේ; ...	හේ; (යම්සාහේ)
199	22 නැමුණෙහි ...	නැමුණේ
200	38 මානසා ...	මානසා,
205	20 විසිතම ...	විසිතම
208	17 නැතො ...	නැතො
214	{ 3 } ප්‍රකාශිත ...	ප්‍රකාශිත
"	24 ප්‍රකාශිත ...	ප්‍රකාශිතත්
215	22 සමාගා ...	සමාගා
226	26 කෙරිණි ...	කෙරිණි
227	20 සමය ...	සමය
243	20 වැලඹ ...	වැලඹ
257	22 ප්‍රති ...	ප්‍රති
258	20 ජනසාගේ ...	ජනසාගේ
263	35 නානි ...	නානි
269	16 මලසාත ...	මලසාත
274	10 සුග්‍රීවගමන ...	මාරුතිසංයමා
"	32 { සුග්‍රීවගමන.ම, } { මාරුතිසංයමානාම, }	{ මාරුති සංයමනම; }
275	22 කෙවිදම්, ...	කොවිදම්,
276	20 ඇති; මිනි ...	ඇත්තාවූ; මිනි
286	29 පළුතා ...	පළුතා
288	25 සම්පතිතා ...	සම්පතිතා
289	34 උදකම් ...	දකම්
296	23 සම් ...	සම්
"	26 රවිතනම් ...	රවිතනම්
298	5 (රබෙත) ...	රබෙත
300	23 ගුණයා ...	ගුණයා
302	16 විතවසා ...	විතවසා

සංඥාපනාදා වගිණි

ශ්‍රී බී ජ ත්‍ර ය.

පිට.	පෙළ.	අශ්ව.	අඩ.
iv	33	කුණු කුණු	
xx	4	වචනද් වචනවද්	
8	6	ප්‍රදහන්තු ප්‍රදහංසතු	
26	11	වක්‍රසා වක්‍රසා	
28	8	කරුපි කරුපි	
45	7	සතත්ස්මිත් සතත්ස්මිත්	
93	5	රණ්ඤා රුද්මිහා	
"	7	ඉදං රණ්	
123	20	ගාධිනුමි ගාධිනු	
"	"	පරම පර	
143	10	ප්‍රතිභාවාමානෙ ප්‍රතිභාවාමානෙ	
148	5	ක්‍රියා ක්‍රියා	
167	21	ලක්ෂ්‍යත (අභි) ලක්ෂ්‍යත	
"	"	වැනි. වැනි; (සංඝ, බල.)	
169	{ 9 13 }	(ශාරද්) ඡා (ශාරද්) ඡා.	
202	8	මණ්ඩම් මණ්ඩනම්	
209	7	තද් තද්	
251	5	ඵනත ඵනතත	
272	12	භුතභුත් භුතභුත්	
301	2	ශුන් ශුන්	